TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 30

41'inci Birleşim *(Olağanüstü)*
2 Ocak 2020 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	Sayfa
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	**7**
II.- GELEN KÂĞITLAR	**10**
III.- YOKLAMA	**62**
IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	**62,69,78,111,137**
A) TEZKERELER	*62,69:76,78:111,111:113, 137:149*
1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, 30 Aralık 2019 tarihinde Meclis Başkanlığına sunulan (3/1044) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşülmesini teminen, Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci maddelerine göre Genel Kurulun toplantıya çağrılması ihtiyacının hasıl olması sebebiyle 2 Ocak 2020 Perşembe günü saat 14.00'te Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun toplantıya çağrıldığına ilişkin tezkeresi (3/1045)	62

Sayfa

2.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye'nin millî çıkarlarına yönelik her türlü tehdit ve güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde her türlü tedbiri almak, Libya'daki gayrimeşru silahlı gruplar ile terör örgütleri tarafından Türkiye'nin Libya'daki menfaatlerine yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek, kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı güvenliğin idame ettirilmesini sağlamak, Libya halkının ihtiyacı olan insani yardımları ulaştırmak, Libya Ulusal Mutabakat Hükûmeti tarafından talep edilen desteği sağlamak, bu süreç sonrasında meydana gelebilecek gelişmeler istikametinde Türkiye'nin yüksek menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümul, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde Türkiye sınırları dışında harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca bir yıl süreyle izin verilmesine dair tezkeresi (3/1044) 69:76,78:111,111:113, 137:149

V.- AÇIKLAMALAR **63,67,68,76,111,125**

1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un Meclisin çalışmama kararı aldığı bir dönemi tatil ve ara verme durumu söz konusuymuş gibi kabul ederek Meclisi toplantıya çağırmasının Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine aykırı olduğuna ilişkin açıklaması 63:64

2.- İstanbul Milletvekili Mehmet Doğan Kubat'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 64:65

3.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Oturum Başkanı TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve gündem güvencesinin de Meclise millet adına tanınmış bir güvence olduğuna ilişkin açıklaması 67

4.- Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 68:69

5.- Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın (3/1044) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 76:77

6.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 77

Sayfa

7.- Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un (3/1044) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 111

8.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 111

9.- Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Batman Milletvekili Mehmet Ruştu Tiryaki'nin 131 sıra sayılı Komisyon Raporu üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 125

10.- Batman Milletvekili Mehmet Ruştu Tiryaki'nin, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 125

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI 65,68

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunu toplantıya çağırma usulüne ilişkin konuşması 65:66

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un, Anayasa'nın 93'üncü maddesi ile İç Tüzük'ün 7'nci maddesinin Genel Kurulun toplanmama kararı aldığı hallerde de Meclis Başkanına toplantı çağrısı yetkisi verdiğine ilişkin konuşması 68

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR 77

1.- İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 77:78

VIII.- ÖNERİLER 113

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ *113:114*

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 2 Ocak 2020 tarihli olağanüstü birleşiminde (3/1044) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşmelerinin tamamlanmasından sonra çalışmasına devam etmesine; 2 Ocak 2020 tarihli birleşiminde denetim konuları görüşülmeyerek gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesine ve bu kısmın ilk sırasında yer alan 131 sıra sayılı 2018 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu'nun görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalara devam olunmasına ve yapılacak görüşmede konuşma sürelerinin siyasi parti grupları için onar, şahıslar adına beşer dakika olmasına; Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına 7 Ocak 2020 tarihinden başlamak üzere üç gün ara verilmesine ilişkin önerisi 113:114

Sayfa

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER **115,126**

A) KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER *115:124,126:136*

1.- 2018 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/2) (S. Sayısı: 131) 115:124,126:136

X.- OYLAMALAR **137**

1.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye'nin millî çıkarlarına yönelik her türlü tehdit ve güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde her türlü tedbiri almak, Libya'daki gayrimeşru silahlı gruplar ile terör örgütleri tarafından Türkiye'nin Libya'daki menfaatlerine yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek, kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı güvenliğin idame ettirilmesini sağlamak, Libya halkının ihtiyacı olan insani yardımları ulaştırmak, Libya Ulusal Mutabakat Hükûmeti tarafından talep edilen desteği sağlamak, bu süreç sonrasında meydana gelebilecek gelişmeler istikametinde Türkiye'nin yüksek menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümul, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde Türkiye sınırları dışında harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca bir yıl süreyle izin verilmesine dair tezkeresi'nin oylaması 137:149

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI **150**

1.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, TBMM'de istihdam edilen personel ile ilgili çeşitli hususlara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/21724) 150:152

2.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 2015-2019 yılları arasında TBMM bütçesinden kar amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan transferlere ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/21726) 153:155

3.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, TBMM Yerleşkesine girişine izin verilmeyen bazı basılı materyallere ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/21727) 156:158

4.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de 2019 yılı Ağustos ayında çıkan orman yangınını söndürme faaliyetine ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin cevabı (7/21897) 159:161

Sayfa

5.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Türkiye genelinde ve Kastamonu ilinde son beş yılda konkordato talebinde bulunan ve iflasını açıklayan şirket sayılarına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Abdulhamit Gül'ün cevabı (7/21932) 162:164

6.- Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli'nin, Erzurum'a gerçekleştirilen uçuş seferlerinin artırılması ve bilet fiyatlarının ucuzlatılması taleplerine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/22012) 165:167

7.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Fethullahçı Terör Örgütünün (FETÖ/PDY) 15 Temmuz 2016 Tarihli Darbe Girişimi İle Bu Terör Örgütünün Faaliyetlerinin Tüm Yönleriyle Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporuna ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/22015) 168:170

8.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Orman Genel Müdürlüğünün temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin cevabı (7/22025) 171:172

9.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Meteoroloji Genel Müdürlüğünün temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'a sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin cevabı (7/22029) 173:174

10.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Aksaray'ın Eskil ilçesindeki hazine arazilerinin satışına ilişkin sorusu ve Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'un cevabı (7/22089) 175:177

11.- Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, define aramalarının tarihsel yapılar ve çevre üzerinde oluşturduğu ağır tahribatı engellemeye yönelik bir eylem planı uygulanıp uygulanmadığına ilişkin sorusu ve Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'un cevabı(7/22090) 178:180

12.- Antalya Milletvekili Aydın Özer'in, Antalya'nın Akseki ilçesinde açılmak istenen mermer ocağı projesi için yürütülen ÇED sürecinin akıbetine ilişkin sorusu ve Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'un cevabı (7/22093) 181:183

13.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin sorusu ve Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'un cevabı (7/22094) 184:188

14.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Çin'in Uygur Türklerine karşı soykırım yapmasıyla ilgili olarak Türkiye'nin tavrına ve bu konuyla ilgili yaptığı girişimlere ilişkin sorusu ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun cevabı (7/22097) 189:191

15.- Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç'un, bir Türk şirketinin Cezayir'de askeri hastane inşaatında çalışan işçilerinin sigortalarının yapılmadığı ve ücretlerinin verilmediği iddialarına ilişkin sorusu ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun cevabı (7/22099) 192:195

Sayfa

16.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun cevabı (7/22104) 196:197

17.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, plastik poşetlerin ücretlendirilmesi uygulamasına ve elde edilen gelire ilişkin sorusu ve Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'un cevabı (7/22279) 198:200

18.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de imar barışından yararlanan yapılara ve binaların denetimine ilişkin sorusu ve Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'un cevabı (7/22280) 201:203

19.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, sanayi sektöründeki istihdama yönelik eğitim çalışmalarına ve İzmir'deki model fabrika projesinin bulunduğu aşamaya ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın cevabı (7/22306) 204:208

20.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, son beş yılda Bakanlık tarafından gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet sitelerine verilen ilan ve reklamlar ile yapılan ödemelere ilişkin sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun cevabı (7/22476) 209:210

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 12.03'te açılarak üç oturum yaptı.

AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesine; Gündem'in "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında bulunan 155, 71 ve 76 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin sırasıyla 1, 2 ve 5'inci sıralarına; bastırılarak dağıtılan 158 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ise 48 saat geçmeden yine bu kısmın 3'üncü sırasına alınmasına ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun, 21 Aralık 2019 Cumartesi günkü (bugün) ve 07 Ocak 2020 Salı günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyerek gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesine, 07 Ocak 2020 Salı günkü birleşiminde 131 sıra sayılı 2018 yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu'nun görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesine; 158 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin 21 Aralık 2019 Cumartesi günkü birleşiminde tamamlanması hâlinde 24, 25, 26 ve 31 Aralık 2019 Salı, Çarşamba ve Perşembe günleri ile 2 Ocak 2020 Perşembe günü toplanmamasına, 158 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi kabul edildi.

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunda boş bulunan ve Halkların Demokratik Partisi Grubuna düşen 1 üyeliğe Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı seçildi.

Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasına alınan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Libya Devleti Ulusal Mutabakat Hükûmeti Arasında Güvenlik ve Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2451) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S.Sayısı:155),

2'nci sırasına alınan, İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1598) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 71),

3'üncü sırasına alınan, Trabzon Milletvekili Salih Cora ile 3 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2452) ile Plan ve Bütçe Komisyon Raporu (S. Sayısı: 158),

Görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamalarından sonra kabul edildi.

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un 155 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine ve şahsına,

Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin, İstanbul Milletvekili Volkan Bozkır'ın 155 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına,

İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz, İstanbul Milletvekili Volkan Bozkır'ın 155 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına,

İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz, Ankara Milletvekili Emrullah İşler'in 155 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Ankara Milletvekili Emrullah İşler, Batman Milletvekili Mehmet Ruştu Tiryaki'nin 155 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Batman Milletvekili Mehmet Ruştu Tiryaki, Ankara Milletvekili Emrullah İşler'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Sataşması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, terörle etkin mücadelede temel hak ve özgürlüklere dokunulmaması gerektiğine, hiçbir demokatik talebin teröriste masumiyet, terörizme meşruiyet sağlamayacağına, hiçbir güvenlik kaygısının da temel hak ve özgürlüklerin gasbedilmesine dayanak yapılamayacağına,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, FETÖ'nün siyasi ayağının ortaya çıkarılması, acılar yaşanmasın diye mücadele edilmesi, demokratik siyaset zemininde sorunların çözümü için adım atılması gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, demokratik siyasete değil, dağa ve teröre karşı olduklarına,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz'ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve Türkiye'nin tarihinin ve geldiği noktanın ortada olduğuna,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç'un 155 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine, ülkemizi yerli ve millî silah teknolojileriyle donatmaya devam edeceklerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Batman Milletvekili Mehmet Ruştu Tiryaki'nin 155 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine, Türkiye'nin Suriye'nin kuzeyine yaptığı operasyonların terör örgütlerine yönelik olduğuna,

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın 155 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'ten Meclisin meaisini israf etmeye yönelik AK PARTİ Grup Başkan Vekilinin her konuşmacıdan sonra konuşmanın içeriğiyle ilgili yorum yapmasına müsaade etmemesini talep ettiğine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, 115 sıra sayılı Kanun Teklifine "hayır" oyu verdiklerine ama 71 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne "kabul" oyu veceklerine,

Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın 158 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Akit TV sunucusunun Cumhuriyet gazetesine yönelik "Hep birlikte toplanıp Cumhuriyet gazetesi önüne bir el bombası atalım." ifadesine istinaden İçişleri Bakanını göreve davet ettiğine,

Burdur Milletvekili Bayram Özçelik, 20 Aralık Mehmet Akif Ersoy'u doğumunun 146'ncı yıl dönümünde rahmetle andıklarına,

Mersin Milletvekili Baki Şimşek, çeşitli sebeplerle üniversitelerinden kaydı silinen öğrenciler yeniden okullarına dönmek için af beklediği gibi kredi kartı borçlularının da yapılandırma ve sicil affı beklediğine,

Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz, 25 Aralık Antep'in kurtuluşunun 98'inci yıl dönümünde şehitleri ve ebediyete intikal eden gazileri rahmetle andığına,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, güvenlik soruşturmasının objektif kriterlerle yapılacak şekilde mevzuatımızda yer alması gerektiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç, geçirdiği trafik kazası sonucu hayatını kaybeden TBMM Koruma Daire Başkanlığında görevli polis memuru Coşkun Yurduseven'e Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklamada bulundu.

Alınan karar gereğince, 7 Ocak 2020 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşime 20.36'da son verildi.

Süreyya Sadi BİLGİÇ
Başkan Vekili

Nurhayat ALTACA KAYIŞOĞLU
Bursa
Kâtip Üye

Mustafa AÇIKGÖZ
Nevşehir
Kâtip Üye

Burcu KÖKSAL
Afyonkarahisar
Kâtip Üye

Şeyhmus DİNÇEL
Mardin
Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 58

23 Aralık 2019 Pazartesi

Milletvekili Teklifi

1.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün; Asgari Ücretin Vergi Dışı Bırakılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2469) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.12.2019)

2.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; 6328 Sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2470) (Anayasa Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.12.2019)

3.- Siirt Milletteki Meral Danış Beştaş'ın; Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2471) (Adalet; İnsan Haklarını İnceleme ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.12.2019)

4.- Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli'nin; Milli Eğitim Temel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2472) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.12.2019)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, TBMM'de istihdam edilen personel ile ilgili çeşitli hususlara ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/21724) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.11.2019)

2.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 2015-2019 yılları arasında TBMM bütçesinden kar amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan transferlere ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/21726) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.11.2019)

3.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, TBMM Yerleşkesine girişine izin verilmeyen bazı basılı materyallere ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/21727) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.11.2019)

4.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Fethullahçı Terör Örgütünün (FETÖ/PDY) 15 Temmuz 2016 Tarihli Darbe Girişimi İle Bu Terör Örgütünün Faaliyetlerinin Tüm Yönleriyle Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporuna ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22015) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.12.2019)

5.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, 9 Ekim 2019 tarihinden itibaren Suriye'de hayatını kaybeden sivil sayısına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22318) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.12.2019)

6.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Mersin'e yapılması planlanan polipropilen üretim tesisine ve konteyner limanının akıbetine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22319) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

7.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, 01.01.2014 tarihi ile 30.11.2019 tarihi arasında yıllar itibarıyla yaşanan intihar vakalarının sayısına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22320) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

8.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, 2003 yılından bugüne kadar yapılan kömür dağıtımlarına ve dağıtılan kömürün kalitesine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22321) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

9.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması nedeniyle kamu görevine başlatılmayan kişi sayısına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22322) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

10.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü'nün, Malatya'da bir tiyatro oyununun salon tadilatı gerekçesiyle iptal edilmesine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22323) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

11.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, yerli elektrikli traktör üretimi projesine yönelik desteklere ve üretici firmanın standart test ve deneyleri gerçekleştirmeden traktör satışı yaptığı iddiasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22324) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

12.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, 6 Aralık 2019 tarihinde TRT 1 Ana Haber Bülteni'nin yayınlanmama sebebine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22325) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

13.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, 6-8 Ekim 2014 tarihinde gerçekleşen protesto olayları sebebiyle başlatılan adli işlemlere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22326) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.11.2019)

14.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir tutuklunun bazı işlemler için Adli Tıp Kurumuna götürülmesine yönelik iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22327) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.12.2019)

15.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, Edirne F tipi Cezaevinde rahatsızlanan HDP eski eş genel başkanı Selahattin Demirtaş'ın hastaneye sevkinin zamanında yapılmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22328) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.12.2019)

16.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Van'ın Gürpınar ilçesinde bir emniyet amirinin hakkında yaralama suçu isnadıyla açılan davadan beraatına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22329) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.12.2019)

17.- Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç'un, Kahramanmaraş Türkoğlu 1 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuyla ilgili hak ihlali iddialarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22330) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.12.2019)

18.- Mardin Milletvekili Pero Dundar'ın, 2019 yılında tutulduğu cezaevinde yaşamını yitiren bir hasta mahkumun yaşamını yitirmeden önce tahliyesi için yapılan girişimlere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22331) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.12.2019)

19.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, hasta tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı veriler ile 2002 yılından bu yana hastalık sebebiyle tahliye edilenlerin sayısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22332) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.12.2019)

20.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, son beş yılda hapishaneden firar ederek veya izinli çıkarak cinayet işleyen kişi sayılarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22333) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.12.2019)

21.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, son beş yılda haklarında soruşturma başlatılan kaç kişinin elektronik cihazlarına el konulduğuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22334) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.12.2019)

22.- Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah Sazak'ın, cezaevlerindeki tutuklu ve hükümleri topluma kazandırmaya yönelik uygulamalara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22335) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.12.2019)

23.- Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah Sazak'ın, son beş yılda açık cezaevine geçmesine karar verilen mahkumların firar ve tekrar suç işleme verileri ile açık cezaevine geçişle ilgili mevzuata ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22336) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.12.2019)

24.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'de anne veya babasıyla cezaevinde kalan çocukların sayısına ve eğitimlerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22337) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

25.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, Bakanlık ve bağlı kurumlarda görev yapan personel verilerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22338) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

26.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, Ceza İnfaz Kanunu gereğince açık cezaevine geçme hakkı tanınan ve şartlı salıverilme hükümlerinden yararlanan hükümlülere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22339) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

27.- İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın, cezaevlerinde bulunan hasta tutuklu ve hükümlülerle ilgili çeşitli verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22340) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

28.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu'da işlenen bir kadın cinayetine yönelik soruşturmaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22341) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

29.- İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin'in, açık cezaevine geçme koşullarına ve son 15 yılda firar eden tutuklu ve hükümlü sayısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22342) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

30.- Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, bir şirkete bağlı çalışanların sendikaya üye oldukları gerekçesiyle işten çıkarıldıkları yönündeki iddiaya ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22343) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

31.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, plazma fraksinasyonu projesinin ihalesini alan firmanın yükümlülüklerine ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22344) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

32.- Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'ün, SGK tarafından yapılan mülakat sınavı sonuçlarının uzun süredir açıklanmamasına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22345) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

33.- Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal'ın, 2018 ve 2019 yıllarında genel bütçeden SGK'ya aktarılan miktarın harcanmasına ve SGK'nın Sağlık Bakanlığına olan borcuna ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22346) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

34.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Kocaeli'nin İzmit ilçesine bağlı Cedit Mahallesi'nde kentsel dönüşüm yapmak üzere TOKİ ile İzmit Belediye Başkanlığı arasında imzalanan protokole ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22347) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.12.2019)

35.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman'ın Samsat ilçesinde deprem konutlarının hak sahiplerine ne zaman teslim edileceğine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22348) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

36.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, Eskipazar Bulduk Barajı'nda meydana gelen balık ölümlerine ve bu ölümlerin fabrika atıklarından kaynaklanıp kaynaklanmadığına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22349) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

37.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, termik santrallere ve filtresiz termik santraller ile ilgili atılacak adımlara ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22350) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

38.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, termik santrallerin çevre mevzuatına uyumuna ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22351) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

39.- Antalya Milletvekili Feridun Bahşi'nin, Antalya'nın bazı ilçelerindeki doğalgaz yatırımlarının akıbetine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22352) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

40.- İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin kamu bankalarına yaptığı kredi başvurularına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22353) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.12.2019)

41.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Adana'nın Tufanbeyli İlçe Belediyesi ve Belediye Başkanına yönelik iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22354) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.12.2019)

42.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Şanlıurfa'nın Viranşehir ilçesindeki bir cenaze töreni ile ilgili iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22355) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.12.2019)

43.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir ilinde aile içi şiddete maruz kalan kadınlarla ilgili bazı verilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22356) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

44.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, Bakanlık ve bağlı kurumlarda görev yapan personel verilerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22357) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

45.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman'ın Samsat ilçesinde deprem konutlarının hak sahiplerine ne zaman teslim edileceğine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22358) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

46.- Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin'in, Balıkesir'de yaşanan çöp kokusu sorununa ve mevcut çöp sahası kapatılarak yeni bir saha oluşturulması önerisine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22359) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

47.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2015-2019 yılları arasında Bakanlık tarafından belediyelere yapılan inceleme ve soruşturma işlemleri ile atanan kayyum sayısına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22360) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

48.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu'da işlenen bir kadın cinayetine yönelik soruşturmaya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22361) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

49.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, muhtarlara yeşil pasaport verilmesi önerisine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22362) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

50.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, 112 acil çağrı merkezine Kürtçe dil seçeneği eklenmesi talebine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22363) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

51.- Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, pasaport polislerinin kıyafetlerinde yapılan değişikliğe ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22364) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

52.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, Osmaniye Kadirli Ala Camii'nin yenilenme sürecine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22365) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

53.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, özel okul sayılarına ve özel okullarda çalışan öğretmenlerin özlük haklarının iyileştirilmesi talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22366) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.12.2019)

54.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş'taki Selimiye İlköğretim Okulunun yeniden yapılması talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22367) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

55.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, 2018-2019 döneminde lisans, yüksek lisans ve doktora kaydını donduran ya da sildiren öğrenci sayısına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22368) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

56.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, Türkiye genelinde ikili eğitim veren okullara ve birleştirilmiş sınıf uygulaması yapılan illere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22369) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

57.- Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, Akdeniz Üniversitesi Korkuteli Meslek Yüksekokulunda okuyan üç öğrencinin KYK yurdunda ırkçı saldırıya uğradıkları iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22370) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

58.- Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in, bir özel okulda çalışan öğretmenlerin ve işçilerin maaşlarını alamamalarına ve yaşanan mağduriyetlerin giderilmesine yönelik Bakanlık çalışmalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22371) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

59.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, Şırnak'ın Silopi ilçesinde bir lise müdürünün okulda sözleşmeli olarak çalışan öğretmenlere tebliğ ettiği iddia edilen bir metne ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22372) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

60.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, 2020 yılında yapılacak öğretmen atamalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22373) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

61.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, bir özel okulun öğretmenlerin maaşını verememesi sebebiyle yaptığı açıklamaya ve Bakanlık tarafından alınacak tedbirlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22374) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

62.- Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'ün, 2020 yılında yapılacak öğretmen atamalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22375) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

63.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, iç mimarlık bölümünün Mimarlık Fakültesinden ayrılma gerekçesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22376) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

64.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, satış aşamasında olan özel okullara ve öğrencilerin mağdur olmaması için alınacak tedbirlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22377) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

65.- Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Diyarbakır'da dört askerin içinde bulunduğu araçta uyuşturucu bulunduğu iddiasına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22378) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

66.- Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah Sazak'ın, cezaevlerinde görevli sağlık personeline mahkumların tahliye sonrası ruhsal durumlarının analizine yönelik bir eğitim verilip verilmediğine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22379) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.12.2019)

67.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, Alo 191 Uyuşturucu ile Mücadele Danışma ve Destek Hattına bugüne kadar yapılan başvuruların sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22380) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

68.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, unvan değişikliği sınavının ne zaman yapılacağına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22381) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

69.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Doğu ve Güneydoğu bölgelerindeki illerde geçici olarak görevlendirilen doktorların sorunlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22382) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

70.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara'da kapatılan hastanelerdeki demirbaşların akıbetine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22383) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

71.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş ili Elbistan ilçesi Cumhuriyet Mahallesi Sağlık Ocağı'nın ne zaman yapılacağına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22384) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

72.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, plazma ürünlerinin geliştirilmesi ve üretimi için yürütülen proje kapsamında sözleşme imzalanan firmanın yükümlülüklerini yerine getirmemesine ve kamuyu zarara uğrattığı yönündeki iddialara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22385) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

73.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Şırnak il merkezi ve ilçelerinde bulunan hastanelerde onkoloji, nöroloji, gastroloji gibi bazı kliniklerin eksikliğine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22386) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

74.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, 19 Eylül 2019 tarihinde Şanlıurfa'da tüm sağlık çalışanlarının izinlerinin ikinci bir emre kadar iptal edildiği yönündeki iddiaya ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22387) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

75.- Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdalı'nın, Bakanlığın Doğu Akdeniz Havzasında iklim değişikliği sebebiyle tespit ettiği hastalık risklerine ve sıtma hastalığına karşı alınan önlemlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22388) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

76.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Batman iline şehir hastanesi açılıp açılmayacağına ve Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesinin akıbetine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22389) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

77.- İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın, Türkiye'de Kan Tedarik Sisteminin Güçlendirilmesi Teknik Destek Projesi ile ilgili çeşitli iddialara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22390) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

78.- Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal'ın, sağlık çalışanlarına yönelik şiddetin önlenmesine ve sağlık çalışanlarının özlük haklarının ve çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik Bakanlık çalışmalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22391) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

79.- Giresun Milletvekili Necati Tığlı'nın, mevsimlik işçilerin çalışma sürelerinin artırılması talebine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22392) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.12.2019)

80.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, DSİ Bursa 1. Bölge personel alımı için istenen tüm belgeleri sunan bazı kişilere sınav hakkı tanınmadığı iddiasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22393) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

81.- Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdalı'nın, Doğu Akdeniz Havzasında yaşanan meteorolojik kuraklığa ve Bakanlığın kuraklıkla mücadeleye yönelik strateji ve eylemlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22394) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

82.- Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdalı'nın, Doğu Akdeniz Havzasında barajların doluluk oranına ve Bakanlığın kuraklığın azaltılmasına yönelik alacağı tedbirlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22395) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

83.- Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdalı'nın, deniz seviyelerinde meydana gelecek yükselmenin Mersin'e olası etkilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22396) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

84.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, 2003 yılından itibaren Dahilde İşleme Rejimi kapsamında ithalatı ve ihracatı yapılan tarım ürünlerine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22397) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

85.- Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, TÜVTÜRK'e bağlı bir şirketin sendikal üyeliği olan işçileri işten çıkardığı iddiasına ve işçilerin mağduriyetlerinin giderilmesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22398) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

86.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Ahmet Eskalen tünelinin kapatılma sebebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22399) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

87.- Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, Akdeniz Sahil Yolu Projesinin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22400) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

No: 59

25 Aralık 2019 Çarşamba

Raporlar

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile EFTA Devletleri Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2372) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 156) (Dağıtma tarihi: 25.12.2019) (GÜNDEME)

2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İle İsviçre Konfederasyonu Arasında Tarım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2373) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 157) (Dağıtma tarihi: 25.12.2019) (GÜNDEME)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

Cumhurbaşkanı Yardımcılığı (Fuat Oktay)

1.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, ABD'nin IŞİD terör örgütü liderini öldürdüğü operasyona ilişkin yazılı soru önergesi (7/21730)

2.- Muş Milletvekili Mensur Işık'ın, Muş Alparslan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığına sağlık alanından atama yapılmamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21731)

3.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, İzmir Ticaret Odasına kayıtlı bir şirkete uygulanan icra işlemine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21732)

4.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Antalya'da görülmekte olan bir davaya ve FETÖ borsası oluştuğu iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21733)

5.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Yusufeli Baraj inşaatının taahhüt edilen sürede bitirilememesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21734)

6.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Diyanet İşleri Başkanı'nın 10 Kasım törenlerine katılmamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21735)

7.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen bankalara ve Fonun alacaklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21737)

8.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, bir üniversite rektörünün makam odasının tadilat ve tesisat işlemleri için açılan ihaleye ilişkin yazılı soru önergesi (7/21738)

9.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, zırhlı araçların çarpması sonucu yaşamını yitiren kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21739)

10.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Türkiye Varlık Fonunun finansman sağladığı projelere, gelir kaynaklarına ve bünyesindeki bazı kuruluşların zarar etme nedenine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21740)

11.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2015-2019 yılları arasında yaşlarına ve rütbelerine göre intihar girişiminde bulunan asker sayısına ve bunlara sağlanan psikolojik desteklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21741)

12.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2002-2019 yılları arasında askeri mühimmat nedeniyle yaralanan veya yaşamını yitiren kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21742)

13.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2015-2019 yıllarında gerçekleşen şüpheli asker ölümlerinin ve yaralanan askerlerin sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21743)

14.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, askerde intihar olaylarının önlenmesi için yürütülen faaliyetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21744)

15.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2015-2019 yılları arasında yaşlarına ve rütbelerine göre ölüm nedeni eğitim zayiatı olarak belirlenen asker sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21745)

16.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Selçuk Üniversitesi öğrencilerinin kişisel bilgilerinin bazı vakıflarla paylaşıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21746)

17.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, TÜİK istatistiklerinde bazı tanımlamalar değiştirilerek açıklanan verilere ve Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğünün bu yılki raporunun açıklanmama sebebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21747)

18.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2015-2019 yılları arasında yaşamını yitiren asker sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21819)

19.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, DHMİ tarafından ihale edilen hava sahası kontrolüne yönelik SMART Projesi kapsamında yapılan harcamalara ve zamanında bitirilememesi sebebiyle tazminat davası açılan şirketlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21820)

20.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, Kasım 2019 itibarıyla elektrik üretimi sağlayan santrallere yönelik çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21821)

21.- İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in, Evrensel Hizmet Fonu'nda toplanan miktara ve yapılan harcamalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21822)

22.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Bingöl'ün Kiğı ilçesindeki Yedisu Barajı'nın kapaklarının açılması nedeniyle balıkların telef olmasına ve sorumlular hakkında yapılan işlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21823)

23.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Milli Muharip Uçak Projesi için jet motoru geliştirme çalışmalarını tamamlamamış olan bir şirketle sözleşme imzalanmasının sebebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21824)

24.- Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal'ın, kamu kurumları ve belediyelere ait binek araç sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21825)

25.- Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal'ın, kamu alımlarında yerli ürünlerin tercih edilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21826)

Adalet Bakanlığı

26.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Ankara'da bir milletvekilinin evinde çalışan Özbekistan vatandaşı bir kadının hayatını kaybettiği olaya yönelik soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/21748)

27.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Malatya'nın Pütürge ilçesinde 31 Mart 2019 yerel seçimlerinde iki sandık görevlisinin öldürüldüğü olayla ilgili yargı süreci hakkındaki iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21749)

28.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Kürtçe konuştukları gerekçesiyle ayrımcılığa maruz kalan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21750)

29.- Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç'un, Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde mahkumların açlık grevine başlamasına ve yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21751)

30.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, Erzincan'ın Refahiye ilçesinde hakkında yasaklama kararı bulunmayan iki kitabın savcının talimatıyla yakıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21752)

31.- İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın, cezaevlerinde anne ya da babalarıyla kalmak zorunda olan çocukların temel ihtiyaçlarının giderilmesine ve psikolojik durumlarının düzeltilmesine yönelik Bakanlığın çalışmaları olup olmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21827)

32.- Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın, adliye binalarının sayısına ve fiziki kapasitelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21828)

33.- Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral'ın, 2011 yılında yeni tuz işletmelerinin açılması için Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılan ihalelerin iptal edilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21829)

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

34.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, TÜİK tarafından açıklanan işsizlik verilerine ve Diyarbakır ve Şanlıurfa'da tarım ve hayvancılığın canlandırılmasına yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21753)

35.- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in, çocuk ve sevgi evlerinde kalan koruma altındaki çocukların götürüldükleri bazı etkinliklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21754)

36.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Türkiye Şehit Yakınları ve Gaziler Dayanışma Vakfı'nın faaliyetlerine ve hesaplarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21755)

37.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, kayıt dışı istihdam verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21756)

38.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, Bakanlık tarafından temmuz ayında yapılan Sosyal Güvenlik Denetmen Yardımcılığı mülakat sınavının açıklanmamış olmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21757)

39.- Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'ün, Trabzon ilindeki işsizlik verilerine ve TYP kapsamında gerçekleştirilen istihdama ilişkin yazılı soru önergesi (7/21758)

40.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, ülkemizde kayıt dışı ve kayıtlı olarak çalışan 18 yaş altındaki çocuklara yönelik çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21759)

41.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Sayıştay'ın 2018 yılı Denetim Raporu kapsamında usule aykırı olarak yapıldığı iddia edilen engelli bakım aylığı ödemelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21760)

42.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de Bakanlığa bağlı huzurevi açma projesi olup olmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21830)

43.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de mevsimlik işçi olarak çalışan kişilerin durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/21831)

44.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, hasta ve yaşlı bakıcısı yetiştirme yönünde bir proje olup olmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21832)

45.- Nevşehir Milletvekili Faruk Sarıaslan'ın, sosyal güvenlik denetmen yardımcılığı ve iş müfettiş yardımcılığı mülakat sonuçlarının açıklanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21833)

46.- Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç'un, kadına yönelik şiddetle mücadeleye ilişkin yazılı soru önergesi (7/21834)

47.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, 2002-2019 yılları arasında erkek şiddeti sonucu hayatını kaybeden kadın sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21835)

48.- Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal'ın, boşanma sayılarında yaşanan artışa ve Bakanlığın bu konudaki çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21836)

49.- Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal'ın, elektrik tüketim desteği programı kapsamında muhtaç durumda olan insanlara sağlanan destek tutarının iyileştirilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21837)

50.- Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal'ın, çocuk işçiliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21838)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

51.- İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin'in, İstanbul'daki bazı belediyelerin çeşitli yetkilerini merkezi idarede toplamak üzere hazırlandığı iddia edilen kanun değişikliği çalışmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21761)

52.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, Türkiye genelinde son üç yılda yarım kalmış inşaat sayısına ve yarım kalma nedenlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21762)

53.- İzmir Milletvekili Hasan Kalyoncu'nun, şehirlerde bitkilendirme ve peyzaj çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21763)

54.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, Kahramanmaraş'ta son üç yılda yarım kalmış inşaat sayısına ve yarım kalma nedenlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21764)

55.- İzmir Milletvekili Hasan Kalyoncu'nun, park-bahçe ve şehir içi bitkilerin sulanmasında arıtılmış suların kullanılması amacıyla yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21765)

56.- İzmir Milletvekili Hasan Kalyoncu'nun, çevre kirliliğini önlemeye yönelik denetimlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21766)

57.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Batman'ın merkezinden geçen İluh Deresi'ndeki kirliliğe ve alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21767)

58.- Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'ün, Dipsiz Göl'de yapılan kazı çalışmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21768)

59.- Giresun Milletvekili Necati Tığlı'nın, Giresun'un Bulancak ilçesinde Pazarsuyu Deresi'nin bir kısmının bir marketin depo inşaatı için kurutulduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21769)

60.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli ili Kandıra ilçesi Kandıra-Kefken karayolu üzerindeki yaya geçidi ihtiyacına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21770)

61.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Hacıbektaş Belediyesinin borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21771)

62.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Kocaeli Gebze Belediyesinin 19 Ağustos 2019 tarihinde araç kiralama hizmeti için çıktığı ihaleye ilişkin yazılı soru önergesi (7/21839)

63.- Giresun Milletvekili Necati Tığlı'nın, ülke genelinde ve Giresun ilinde faaliyetine devam eden HES'lerin sayısına ve Pazar Suyu Deresi üzerinde devam eden HES inşaatlarının çevreye zararına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21840)

64.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'deki binaların envanter çalışmasının yapılıp yapılmadığına, kaçak binalara ve imar affına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21841)

65.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir ve Denizli'de depremden etkilenen bölgelerde yapılan çalışmalara ve imar barışı uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21842)

Dışişleri Bakanlığı

66.- Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Afrin'de yetiştirilen zeytin ve üretilen zeytinyağlarının satışına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21772)

67.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, Afrin'den getirildiği iddia edilen zeytin ve zeytinyağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21773)

68.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, yeni tip sürücü belgelerinin İtalya'da tanınması amacıyla Bakanlık tarafından yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21843)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

69.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği hükümlerine göre sorumlu elektrik mühendisi bulunması zorunlu işletmelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21774)

70.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, DEDAŞ'ın elektrik borcu olan çiftçilere icra takibi yapmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21775)

71.- Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, 1923-2002 ve 2002-2019 yılları arasında verilen maden arama ve işletme ruhsatlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21844)

72.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman'ın Kahta ilçesi Esendere köyünde sit alanı içerisinde bulunan HES projesinin çevreye ve tarihi dokuya olumsuz etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21845)

73.- Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal'ın, enerji ithalatına ve yerli üretimin artırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21846)

74.- Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal'ın, ülkemizde gerçekleşen kayıp kaçak elektrik kullanımına yönelik çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21847)

75.- Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal'ın, elektrik fiyatlarında son bir yılda yapılan zamlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21848)

76.- Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal'ın, doğal gaz fiyatlarında son bir yılda yapılan zamlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21849)

77.- Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral'ın, Tuz Gölü çevresindeki tuz işletmelerine 2011 yılında verilen ihalelerin iptal edilmesinin sebebine ve güncel tuz fiyatlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21850)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

78.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Manisa ilindeki sporcuların kullanımına yönelik tartan pist yapılması önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21776)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

79.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, bir şirketin vergi borcunun silindiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21777)

80.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, tekne, yat ve gemi üretimi ve ihracatı ile ilgili bazı veriler ile sektörün büyümesi için Türk bankalarının teminat mektuplarıyla ilgili sorunların çözümüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/21778)

81.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Kocaeli Büyükşehir Belediyesinin on yıllık gelir gider tutarlarına ve 2019 yılı itibarıyla mevcut borç miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21851)

82.- Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal'ın, 2002-2019 yılları arasında vergi borcu silinen şirketlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21852)

83.- İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'nun, bitcoin ve benzeri kripto para birimleri ile gerçekleştirilen yasa dışı faaliyetlerin önlenmesi için yapılacak çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21853)

İçişleri Bakanlığı

84.- Hakkari Milletvekili Sait Dede'nin, Edirne'de bir polis merkezinde kötü muameleye uğradığı iddia edilen bir vatandaşa ve benzer iddialar nedeniyle hakkında soruşturma başlatılan güvenlik personeline ilişkin yazılı soru önergesi (7/21779)

85.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Sayıştay'ın Bakanlık ile ilgili 2018 Yılı Denetim Raporu'nda tespit edilen muhasebe kayıt hatalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21780)

86.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Gebze Belediyesi tarafından yapılan temizlik aracı kiralama ihalesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21854)

87.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir İl Göç İdaresi Müdürlüğünce tutulan geçici korumaya sahip kişilerle ilgili verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21855)

88.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 2020 yılında göçmenlerle ilgili sosyal uyum programlarının daha yaygın ve etkin hale getirilmesi için yapılacak çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21856)

89.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, düzensiz göçmenlerin Ege Denizine çıkışının engellenmesine yönelik acil eylem planına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21857)

90.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Ege kıyılarında yaşayan kaçak göçmenlerle ilgili tedbirlere, insan tacirleriyle mücadeleye ve sınır güvenliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21858)

91.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, uyuşturucu bağımlılığı ile mücadeleye ilişkin yazılı soru önergesi (7/21859)

92.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, 2002-2019 yılları arasında erkek şiddeti sonucu hayatını kaybeden kadın sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21860)

93.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, boşanmış ve boşandıktan sonra tekrar evlenmiş kadın ve erkek sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21861)

94.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, engelli park yerlerinin işgalinin önlenmesine yönelik tedbir ve yaptırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21862)

95.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, POMEM alımlarında yaş şartının yükseltilmesi önerisine ve 2011 yılında alım yapılıp yapılmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21863)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

96.- Konya Milletvekili Esin Kara'nın, Devlet Tiyatrolarında sözleşmeli personelin kadroya alınması ve kadrolu personel istihdamı sağlanması önerilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21781)

97.- İzmir Milletvekili Hasan Kalyoncu'nun, iklim değişikliğinin turizm alanına etkisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21782)

98.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, son on yılda kitap, film, oyun ve belgesel gibi sanatsal faaliyetlerden sansür uygulanan ve yasaklananlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21783)

99.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Dipsiz Göl'de yapılan kazı çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21784)

100.-Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un, Bakanlığın kiralık hizmet binalarına ve ödenen kira bedellerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21785)

101.-Edirne Milletvekili Orhan Çakırlar'ın, Edirne'de mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait olan çarşılardaki işyerlerine uygulanan kira zammına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21786)

102.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Vakıflar Genel Müdürlüğü hakkındaki 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21787)

103.-Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, zekat toplamak amacıyla kurulan bir vakfa ilişkin yazılı soru önergesi (7/21788)

104.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Erythrai kazılarının sürdürülebilmesi için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21864)

105.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Çeşme ve Alaçatı'nın kültür ve turizm bölgesi olması için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21865)

106.-Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Isparta'nın Gönen ilçesinde turizmin desteklenmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21866)

107.-Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Uluslararası Nemrut Kommagene Festivali'nin iptal edilme gerekçesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21867)

108.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, kongre turizminden sağlanan gelir miktarına ve kongrelerin artırılması için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21868)

109.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlığın İzmir'deki bazı tarihi ve turistik yerlere yönelik çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21869)

110.-İzmir Milletvekili Hasan Kalyoncu'nun, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 44'üncü maddesi kapsamında Kültür Fonu'na yapılan kesintilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21870)

111.-Kütahya Milletvekili Ahmet Erbaş'ın, dizi süreleri, içerikleri ve dijital platformlardan elde edilen gelirlerin vergilendirilmesi konularında çalışma yapılıp yapılmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21871)

Milli Eğitim Bakanlığı

112.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, Zonguldak Devlet Hastanesinin otopark ihtiyacı için Zonguldak Kız Meslek Lisesinin tarihi binasının yıkılacağına dair iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21789)

113.-Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, sınavla ve sınavsız öğrenci alan liselere ve lise öğretim programlarındaki çeşitliliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/21790)

114.-Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, üniversite giriş sınavına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21791)

115.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, 2019 yılında ataması yapılan ve yapılamayan engelli öğretmen sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21792)

116.-Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'ün, bazı illerde özel eğitim öğretmenlerine ek ders ücretlerinin yasa uyarınca yüzde yirmi beş fazlasıyla ödenmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21793)

117.-Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Selçuk Üniversitesi öğrencilerinin kişisel bilgilerinin bazı vakıflarla paylaşıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21794)

118.-Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir'in, Hatay'da okulların fiziki şartlarının iyileştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21795)

119.-Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, Türkiye'de yükseköğrenim gören yabancı öğrenci sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21872)

120.-Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman'da görevli personel sayısına ve öğretmenevi yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21873)

121.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Mersin Erdemli Halk Eğitim Merkezi ve protokol imzaladığı özel bir şirket tarafından verilen eğitimlere ve kurslara katılmayan kişilere sertifika düzenlendiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21874)

122.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2019 yılının Aralık ayı itibarıyla üniversitelerden ilişiği kesilecek öğrenci sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21875)

123.-Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Isparta'nın Gönen ilçesinde bulunan Tarihi Köy Enstitüsü Binası'nın restorasyon ihtiyacına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21876)

124.-Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, Muş Alparslan Üniversitesi bünyesinde kurulu Varto Meslek Yüksekokulu'nun Varto'ya taşınması yönünde bir çalışma olup olmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21877)

125.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Bakanlık tarafından Suriyeli çocukların Türk eğitim sistemine entegrasyonu çalışmaları kapsamında düzenlenen ihalelerle ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21878)

126.-Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'in, Kayseri'nin Yeşilhisar ilçesinde bulunan Şehit Kübra Doğanay Fen Lisesi'ndeki pansiyon kapasitesinin artırılmasına yönelik taleplere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21879)

127.-Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, okul öncesi eğitim ile ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21880)

Milli Savunma Bakanlığı

128.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de Bakanlığa ait bazı askeri arazilerin alışveriş merkezi inşaatı için tahsis edildiği yönündeki iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21796)

129.-Ankara Milletvekili Murat Emir'in, 10 Kasım Günü Devlet Töreni sırasında Anıtkabir'e girdiği iddia edilen bir gruba ilişkin yazılı soru önergesi (7/21797)

130.-Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, MKE'nin iştirak ettiği yurtdışı fuarlarında yapılan harcamalara ve fuarlara katılan personele ilişkin yazılı soru önergesi (7/21881)

131.-Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumuyla ilgili çalışmalara, bazı entegre tesislerin kapatılmasına ve taşeron işçilerin durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/21882)

Sağlık Bakanlığı

132.-Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, şehir hastanelerinin yatırım maliyetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21798)

133.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, Sağlık Uygulamaları Tebliği fiyatlarında güncelleme yapılmamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21799)

134.-Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah Sazak'ın, ortaöğretim ve lisans mezunu hemşirelerin istihdamına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21800)

135.-Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 2017 ve 2018 yıllarında yaşanan tıpta kötü uygulama vakalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21801)

136.-Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Bitlis'in Ahlat ilçesi Güzelsu köyünde sağlık ocağının ve sağlık hizmetlerinin yetersizliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21802)

137.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Düzce'de bulunan hastanelerde sunulan sağlık hizmetlerinde yaşanan sıkıntılara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21803)

138.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli Kandıra Kazım Dinç Hastanesindeki doktor açığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21804)

139.-İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, yapımı süren Bayraklı Şehir Hastanesinin maliyetine ve kapatılan hastanelerin ve bunların personelinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21883)

140.-İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, Almanya'da salgın hastalık sebebiyle lisansı iptal edilen bir et üreticisi firmanın etlerinde bulunan bakterilere yönelik ülkemizde alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21884)

141.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, SMA Tip-2 ve Tip-3 hastalarının ilacının uygulandığı hastane sayısının bazı il ve bölgelerde yetersiz olmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21885)

142.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, hastane biyologlarının görev tanımı dışında çalıştırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21886)

143.-Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, hizmete giren on şehir hastanesi için ödenen toplam kira ve hizmet bedellerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21887)

144.-Kütahya Milletvekili Ahmet Erbaş'ın, özel hastanelerdeki yoğun bakım üniteleriyle ilgili hedeflere ve özel hastanelerin iller arası taşınma ve devir işlemlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21888)

145.-İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, atama bekleyen ortaöğretim mezunu hemşirelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21889)

146.-Kütahya Milletvekili Ahmet Erbaş'ın, tıp merkezlerinde asgari standart olarak aranan on uzman kadro ve 2000 metrekare şartlarının gerekçesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21890)

147.-Konya Milletvekili Esin Kara'nın, vaginal agenezi anomalisi ile doğan bebeklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21891)

148.-Kütahya Milletvekili Ahmet Erbaş'ın, özel sağlık kuruluşlarında çalışan hekimlerin özlük haklarını korumak için yapılacak çalışmalara ve iflas eden özel sağlık kuruluşlarının sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21892)

149.-Kütahya Milletvekili Ahmet Erbaş'ın, Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik ile Özel Hastaneler Yönetmeliği'nde askıda olan yerlerin devri hakkında yapılan değişikliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/21893)

150.-Kütahya Milletvekili Ahmet Erbaş'ın, ruhsatı iptal edilen sağlık kuruluşlarına ve mevzuat değişikliği sonrası bunların devrine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21894)

151.-Kütahya Milletvekili Ahmet Erbaş'ın, şehir hastaneleri ile ilgili bazı sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21895)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

152.-Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, Burdur'un Bucak ilçesinde ahşap işleri sanayisi kurulması önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21805)

Tarım ve Orman Bakanlığı

153.-İzmir Milletvekili Hasan Kalyoncu'nun, dip dolgusu artan barajlar için alınan önlemlere ve barajların su tutma kapasitelerinin artırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21806)

154.-İzmir Milletvekili Hasan Kalyoncu'nun, ülkemizde çayır ve mera alanlarının miktarına ve yem bitkilerinin üretimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21807)

155.-Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Bitlis'te bazı ağaçların güvenlik gerekçesiyle kesildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21808)

156.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, arı varlığının korunmasına, bal üretiminde verimin artırılmasına ve arıcılığın teşvik edilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21809)

157.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, süt üretiminin desteklenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21810)

158.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Batman'ın merkezinden geçen İluh Deresi'nin ıslah çalışmalarına ve 2006 yılındaki sel felaketinden sonra alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21811)

159.-Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'ün, Trabzon'da hayvanların telef olmasına neden olan çiçek hastalığının görülme ve yayılma nedenine ve hastalıkla mücadeleye ilişkin yazılı soru önergesi (7/21812)

160.-Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'ün, balıkçılığı olumsuz etkileyen unsurlara ve kıyılardaki ekosistem tahribatının önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21813)

161.-İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, Almanya'da salgın hastalık sebebiyle lisansı iptal edilen bir et üreticisi firmadan ülkemizdeki firmaların ithalat yapıp yapmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21896)

162.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, koyun ithalatının düşürülmesine yönelik tedbir alınmasına ve yerli besicilere yapılan desteklerin doğrudan üreticiye ulaştırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21898)

163.-Giresun Milletvekili Necati Tığlı'nın, ülke genelinde ve Giresun ilinde faaliyetine devam eden HES'lerin sayısına ve Pazar Suyu Deresi üzerinde devam eden HES inşaatlarının çevreye zararına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21899)

164.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, 2002-2019 döneminde kırmızı et üretim oranında görülen değişiklikler ile üreticiler ve resmi makamlar tarafından açıklanan üretim ve tüketim verilerindeki farklılığa ilişkin yazılı soru önergesi (7/21900)

165.-Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, 2019 Kasım ayı itibarıyla Tarım Kredi Kooperatiflerine borçlu olan çiftçilerin sayısına ve borçlarının toplam miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21901)

166.-Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'in, Develi 2. Merhale Sulama Projesi'nin ne zaman tamamlanacağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21902)

Ticaret Bakanlığı

167.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Ukrayna Büyükelçiliğine üç aydır Dış Ticaret Müşaviri ataması yapılmamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21814)

168.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Düzce'de gümrük müdürlüğü kurulmasına yönelik bir çalışma yapılıp yapılmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21815)

169.-Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal'ın, ülkemizde faaliyet gösteren Suriye sermayeli şirketlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21903)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

170.-Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Ankara-Eskişehir yüksek hızlı tren bileti satışlarında yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21816)

171.-İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, tarihi Haydarpaşa ve Sirkeci garlarına ait depo alanlarının ihalesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21817)

172.-Siirt Milletvekili Sıdık Taş'ın, Siirt'in Kurtalan ilçesine bağlı bazı köy yollarının yapımı ve onarımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21818)

173.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, İstanbul'daki havalimanlarında kullanılan Merge Point Sistemine ve inişlerde ve kalkışlarda yaşanan gecikmelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21904)

174.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, demiryolu projelerine ve 2020-2024 yıllarında inşası planlanan demiryolu hatlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21905)

175.-Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, Şırnak'ın Güçlükonak ile İdil ilçeleri arasına köprü yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21906)

176.-İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'nun, havayolu şirketlerinin uçuş saatlerinin belirlenme kriterlerine ve Ankara'dan İzmir'e gerçekleştirilen direkt uçuş sayısının artırılması önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21907)

No: 60

27 Aralık 2019 Cuma

Milletvekili Teklifleri

1.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in; Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2473) (Adalet ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.12.2019)

2.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; 6328 Sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2474) (Adalet; Milli Savunma ile Anayasa Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.12.2019)

3.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın; Karayolu Taşıma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2475) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.12.2019)

4.- Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz'ın; 4447 İşsizlik Sigortası Kanunu (Sosyal Sigortalar Kanunu, Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu, Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu ile İş Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanunlara Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesi, İşsizlik Sigortası Kurulması, Çalışanların Tasarrufa Teşvik Edilmesi ve Bu Tasarrufların Değerlendirilmesine Dair Kanunun İki Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması ile Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmündü Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun)'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2476) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.12.2019)

5.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2477) (Kadın Erkek Fırsat Eşitliği; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

6.- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in; 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2478) (Anayasa; Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

7.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un; 351 Sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2479) (Plan ve Bütçe ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

8.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Özgür Özel'in; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2480) (Adalet ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

9.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Özgür Özel'in; 2802 Sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2481) (Plan ve Bütçe ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

10.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Özgür Özel'in; 4857 Sayılı İş Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2482) (Plan ve Bütçe; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Silivri Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir tutuklunun haksız bir muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22405) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.12.2019)

2.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Elazığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan bir tutuklunun kötü muameleye maruz kaldığı iddialarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22406) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.12.2019)

3.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kırşehir E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan yabancı uyruklu bir mahkumun durumuna ve iddialarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22407) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.12.2019)

4.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Hilvan Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan nakledilen bir tutukluya infaz koruma memurları tarafından kötü muamelede bulunulduğu iddiasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22408) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.12.2019)

5.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu bir belediye başkanının cezaevi koşullarına ve nakil talebine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22409) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.12.2019)

6.- Mardin Milletvekili Ebrü Günay'ın, Mardin Su ve Kanalizasyon İdaresi tarafından içme suyuna yapılan zamma ve sayaç okuma işinin özelleştirilmesine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22410) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.12.2019)

7.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Diyanet İşleri Başkanı'nın bir açıklamasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22411) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

8.- Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in, Türkiye genelinde ve Iğdır özelinde İl ve İlçe İnsan Hakları Kurullarına yapılan başvurulara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22412) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

9.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Zabıta Daire Başkanlığında çalışan üç taşeron işçinin gerekçe gösterilmeksizin işten çıkarıldığı iddiasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22413) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

10.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, tarla sahibi olmayıp kiralama yoluyla üretim yapan çiftçilerin tarımsal desteklerden yararlandırılması önerisine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22414) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

11.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yurtdışı çıkış harçlarının TOKİ'ye aktarılmasına ve TOKİ'nin bazı harcamalarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22415) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

12.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, pancar üretimiyle ilgili bazı verilere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22416) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

13.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Antalya Aksu Çayı Taşkın Koruma Projesi kapsamında gerçekleştirilen toplulaştırma çalışmalarında usulsüzlük yapıldığına dair iddiaların soruşturulmasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22417) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

14.- İstanbul Milletvekili Yüksel Mansur Kılınç'ın, Basın Kartı Komisyonunun oluşumuna ve meslek örgütü temsilcilerinin komisyona alınması talebine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22418) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

15.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, depreme karşı alınan önlemlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22419) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

16.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, 6 Aralık 2019 tarihinde TRT 1 Ana Haber Bülteni'nin yayınlanmama sebebine ve Kurum'un reklam gelirinde bu sebeple oluşan zarara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22420) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

17.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Sudan ile yapılan ticaret ve ekonomik ortaklık anlaşmasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22421) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

18.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, son beş yılda bakanların kiraladıkları özel uçaklara ve uçakların kiralama bedellerine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22422) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

19.- İstanbul Milletvekili Yüksel Mansur Kılınç'ın, bir gazetenin resmi ilan yayınlama hakkının durdurulmasına ve 2015-2019 Ocak ayları arasında Basın İlan Kurumu tarafından yaptırım uygulanan süreli yayınlara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22423) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

20.- İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, 2016 yılından itibaren Türk-Rus ilişkilerinde başlayan ambargo ve yaptırımlar nedeniyle Türkiye'nin uğradığı ekonomik kayıplara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22424) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

21.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Cumhurbaşkanlığı Yazlık Konutları Yerleşkesi Projesi'nin inşaat ihalesi ve ödeneğine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22425) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

22.- Yozgat Milletvekili Ali Keven'in, 2016 yılında Yozgat Bozok Üniversitesine bağlı olarak kurulması kararlaştırılan Sarıkaya Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulunun öğretim görevlisi eksikliğine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22426) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

23.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır'da kamu kurumlarındaki kadroların rüşvet karşılığında satıldığı iddialarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22427) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

24.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Ordu'da açık cezaevinden firar eden ve cinayet işleyen bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22428) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

25.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, son beş yılda sahte içki nedeniyle yaşamını yitiren kişilerin sayısına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22429) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

26.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, bir vakıf üniversitesine yapılan arazi tahsisiyle ilgili çeşitli iddialara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22430) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

27.- İstanbul Milletvekili Yüksel Mansur Kılınç'ın, bir siyasi partinin genel başkanının bazı MİT mensuplarıyla ilgili iddialarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22431) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

28.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, 2002-2019 yılları arasında yıllara göre Diyanet İşleri Başkanlığından başka kamu kurumlarına geçiş yapan memur sayısına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22432) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

29.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, 2012-2019 yılları arasında Kamu İhale Kanunu'na göre yapılan ihalelere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22433) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

30.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, son beş yılda Cumhurbaşkanlığı tarafından gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet sitelerine verilen ilan ve reklamlar ile yapılan ödemelere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22434) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

31.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, büyükşehir belediyeleri ve kamu kurum ve kuruluşlarına ait olup vakıflara kiralanan binaların sayısına ve vakıflara sağlanan destek tutarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/22435) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

32.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir tutuklunun infaz koruma memurları tarafından darp edildiği iddialarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22436) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.12.2019)

33.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, tutuklu bulunan HDP Muş il teşkilatı yöneticilerinin cezaevi nakillerinde ve kaldıkları cezaevlerinde bazı hak ihlallerine uğradıkları yönündeki iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22437) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.12.2019)

34.- İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, kanser hastası bir hükümlünün tedavisinin ihmal edildiği iddiasına ve tedavi sürecinin hızlandırılması talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22438) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

35.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, son beş yılda cezaevlerinden firar eden tutuklu ve hükümlülere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22439) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

36.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, 2002-2019 yılları arasında istemleri dışında uzak cezaevlerine nakledilen hükümlülerin AİHM'e yaptıkları başvurulara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22440) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

37.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, yazılı soru önergelerinin cevaplandırılmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22441) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

38.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, 2019 yılı Kasım ayında yapılan arabuluculuk sınavına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22442) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

39.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, son beş yılda Bakanlık tarafından gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet sitelerine verilen ilan ve reklamlar ile yapılan ödemelere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22443) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

40.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, kadroya alınan taşeron işçilerin maaşlarına yeni yılda uygulanacak zam oranına enflasyon farkının yansıtılması önerisine ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22444) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.12.2019)

41.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, Bakanlıkta ve Bakanlığa bağlı kuruluşlarda çalışan memur, sözleşmeli personel, işçi, geçici personel ve diğer personel sayılarına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22445) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

42.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'de yüzde kırk ve üzeri engellilik oranına sahip çalışan sayısına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22446) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

43.- İstanbul Milletvekili Yüksel Mansur Kılınç'ın, bir gazetede yapılan işten çıkarmalar ile basın, yayın ve gazetecilik iş kolunda çalışan ve sendikalı olarak çalışan kişi sayılarına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22447) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

44.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir ilinde yapılan sosyal yardımlara ve ekonomik destek ve evde bakım yardımından yararlanan kişi sayılarına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22448) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

45.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'de Çocuk Esirgeme Kurumunda kalan çocuk sayısına ve bu çocukların yaş ve cinsiyet dağılımına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22449) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

46.- İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, bir traktör fabrikasının iflası sonrasında yasal haklarını alamayan işçilerin mağduriyetlerinin giderilmesine ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22450) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

47.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, son iki yılda yapılan genel sağlık sigortası başvurularına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22451) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

48.- Hakkari Milletvekili Sait Dede'nin, Hakkari'de ihtiyaç sahiplerine dağıtılan kömürlerin temini ve denetimine ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22452) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

49.- Edirne Milletvekili Orhan Çakırlar'ın, altmış beş yaş üzeri yolcuların şehir içi ulaşımdan ücretsiz yararlanmaları için araç başına verilen ücretlerin artırılması talebine ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22453) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

50.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, 2020 yılında emeklilere verilecek promosyonlar için SGK ile bankalar arasında yapılacak protokole ve promosyon miktarına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22454) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

51.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, yazılı soru önergelerinin cevaplandırılmasına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22455) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

52.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, son beş yılda Bakanlık tarafından gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet sitelerine verilen ilan ve reklamlar ile yapılan ödemelere ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22456) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

53.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kamuda çalışan taşeron ve geçici işçilerin sorunlarına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22457) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

54.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2017, 2018 ve 2019 yıllarında SGK'ya gönderilen işten çıkış bildirgesi sayısına ve bu bildirge sonucunda kıdem tazminatına hak kazanan kişi sayısına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22458) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

55.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, Batman'da bazı tekstil firmalarının işçileri sendika üyesi olmaları nedeniyle işten çıkardığı iddiasına ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22459) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

56.- Bursa Milletvekili Ahmet Kamil Erozan'ın, gemi inşa sektörünün ağır sanayi kolu sayılması önerisine ilişkin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22460) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.12.2019)

57.- İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın, Kanal İstanbul Projesi için ÇED olumlu raporu verilmesinin sebebine ve Proje'nin deprem ve çevre konularında oluşturacağı risklere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22461) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

58.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, kentsel dönüşüm ve yapısal güçlendirme çalışmalarına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22462) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

59.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'in Menderes ilçesi Özdere Mahallesi'ne yapılacak mermer ocağı projesinin olası etkilerine ve fizibilite çalışması yapılıp yapılmadığına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22463) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

60.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, 2002-2019 yıllarında taş ocaklarında yapılan patlatmalar nedeniyle yaşanan can ve mal kayıpları ile vatandaşlara ödenen tazminat miktarına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22464) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

61.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir Bayraklı'da yapımı devam eden şehir hastanesinin yakınında sağlık çalışanları için toplu konut yapılıp yapılmayacağına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22465) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

62.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, son beş yılda Bakanlık tarafından gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet sitelerine verilen ilan ve reklamlar ile yapılan ödemelere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22466) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

63.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, Adana'nın Ceyhan ilçesinde bulunan Çepelce Deresi'nde meydana gelen balık ölümlerine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22467) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

64.- Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un, Beyşehir Gölü'nü temizleme çalışmalarına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22468) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.12.2019)

65.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, son beş yılda Bakanlık tarafından gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet sitelerine verilen ilan ve reklamlar ile yapılan ödemelere ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22469) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

66.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, Bakanlıkta ve Bakanlığa bağlı kuruluşlarda çalışan memur, sözleşmeli personel, işçi, geçici personel ve diğer personel sayılarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22470) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

67.- Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in, Kirazlı Altın Madeni'ni işleten firmanın ruhsatının süresinin dolmasına ve başka firmalara devri konusunda başvuru olup olmadığına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22471) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

68.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, önergenin verildiği tarih itibarıyla mevcut olan enerji kooperatiflerinin sayısına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22472) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

69.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, son beş yılda Bakanlık tarafından gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet sitelerine verilen ilan ve reklamlar ile yapılan ödemelere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22473) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

70.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, yüksek öğrenim öğrenci yurtlarıyla ilgili çeşitli iddialara ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22474) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.12.2019)

71.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2003-2019 yılları arasında katkı kredisi almış kişi sayısına ve geri ödemelerine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22475) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

72.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, son beş yılda Bakanlık tarafından gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet sitelerine verilen ilan ve reklamlar ile yapılan ödemelere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22476) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

73.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Türkiye'nin İlham Veren Gençleri temasıyla düzenlenen ödül törenine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22477) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

74.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Osmangazi Köprüsü'nün maliyetine ve yüklenici firmaya verilen araç geçiş garantisine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22478) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

75.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nün maliyetine ve yüklenici firmaya verilen araç geçiş garantisine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22479) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

76.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Avrasya Tüneli'nin maliyetine ve yüklenici firmaya verilen araç geçiş garantisine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22480) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

77.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Kütahya Zafer Havalimanı'nın maliyetine ve yüklenici firmaya verilen yıllık yolcu garantisine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22481) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

78.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, iktisadi ve idari bilimler fakültelerinden mezun olanların istihdamına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22482) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

79.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, kredi kartı bilgilerinin çalındığı iddiasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22483) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

80.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, 01.01.2020 tarihinden itibaren uygulanacak e-arşiv fatura kesilmesi zorunluluğunun ertelenmesi talebine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22484) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

81.- Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün'ün, Milli Piyango İdaresince satılamayan biletlere ikramiye çıkmasının engellenmesi önerisine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22485) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

82.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, son beş yılda Bakanlık tarafından gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet sitelerine verilen ilan ve reklamlar ile yapılan ödemelere ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22486) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

83.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kamu çalışanlarının özlük haklarıyla ilgili çeşitli önerilere ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22487) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

84.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Şanlıurfa T Tipi Kapalı Cezaevinde yaşamını yitiren bir parti yöneticisinin cenazesine yönelik iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22488) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.12.2019)

85.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Diyarbakır'ın Lice ilçesinde bir grup askeri personel hakkında uyuşturucu ticareti iddiasıyla başlatılan operasyona ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22489) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.12.2019)

86.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, Şanlıurfa'nın Viranşehir ilçesindeki bir cenaze törenine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22490) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.12.2019)

87.- Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in, Iğdır'da bir gazetecinin uğradığı saldırıya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22491) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.12.2019)

88.- Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Van'da sivil bir vatandaşa silah çektiği iddia edilen polis memuru hakkında yapılan işlemlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22492) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.12.2019)

89.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, Ağrı'da polisin dur ihtarına uymayan iki kişiye kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22493) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

90.- Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, Mardin'de gözaltına alınan bir üniversite öğrencisiyle ilgili bazı iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22494) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

91.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, Burdur ilindeki bir belediye hakkında suç duyurusunda bulunulduğu ve Bakanlıkça konuyla ilgili bir rapor hazırlandığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22495) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

92.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, 2002-2019 yılları arasında yaşanan doğal afetlere, zarar gören kamu mallarına ve bunların yenilenmesi için yapılan ihalelere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22496) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

93.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, son beş yılda Bakanlık tarafından gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet sitelerine verilen ilan ve reklamlar ile yapılan ödemelere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22497) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

94.- Edirne Milletvekili Orhan Çakırlar'ın, Edirne ili Uzunköprü ilçesi Kırcasalih beldesi girişinde bulunan kavşakta yaşanan trafik kazalarının önlenmesi amacıyla yapılan çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22498) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.12.2019)

95.- Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdalı'nın, Mersin'de İl Afet Müdahale Planı hazırlanmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22499) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.12.2019)

96.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, son beş yılda Bakanlık tarafından gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet sitelerine verilen ilan ve reklamlar ile yapılan ödemelere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22500) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

97.- İstanbul Milletvekili Yüksel Mansur Kılınç'ın, frekans kullanım bedelini ödeyemedikleri için yayınları durdurulan yayın kuruluşlarının sayısına ve bu kuruluşların geçmişe dönük zararlarının giderilmesine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22501) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

98.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de tarihi alanlarda yapılan kazı çalışmalarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22502) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

99.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, Diyanet İşleri Başkanlığı ile yapılan protokol kapsamında 4-6 yaş çocuklara dini eğitim verilmesi projesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22503) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.12.2019)

100.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, bir il milli eğitim müdürü hakkında yürütülen soruşturmaya ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22504) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2019)

101.-İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, Türkiye genelinde ve İzmir özelinde engelli olan sözleşmeli öğretmen sayısına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22505) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

102.-İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, 2019-2020 eğitim öğretim döneminde İzmir'de eğitimlerine devam eden engelli öğrenci sayısına ve okulların bu öğrencilerin kullanımına uygunluğuna ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22506) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

103.-İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, Bakanlıkta ve Bakanlığa bağlı kuruluşlarda çalışan öğretmen, sözleşmeli öğretmen, memur, sözleşmeli personel, işçi, geçici personel ve diğer personel sayılarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22507) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

104.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, Adana'da devlet okullarında Suriye uyruklu kişilerin sözleşmeli eğitici olarak görevlendirilmelerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22508) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

105.-Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, okullarda kantin işletmelerinin denetimine ve görevli tüm personelin ilk yardım eğitimi alması talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22509) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

106.-İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, okullarda kantin işletmelerinde satılabilecek ürünlere "Okul Gıdası" logosu basılması uygulamasının ne zaman başlayacağına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22510) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

107.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, son beş yılda Bakanlık tarafından gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet sitelerine verilen ilan ve reklamlar ile yapılan ödemelere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22511) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

108.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Bakanlığın bazı kurum ve firmalarla yaptığı protokollere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22512) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

109.-İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'in Çiğli ilçesinde bulunan bir ortaokulda düzenlenen etkinliğe ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22513) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

110.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2014-2019 yılları arasında proje okullara atanan yönetici sayısına ve bu kişilerin üye oldukları sendikalara göre sayısal dağılımına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22514) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

111.-Mardin Milletvekili Ebrü Günay'ın, Mardin Artuklu Üniversitesi kampüsünde bulunan kafeye asılan bir afişe ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22515) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

112.-Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un, çocuk ölümlerine neden olan çikolata ve türevlerinin denetimine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22516) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.12.2019)

113.-Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Ermenistan'a yönelik bir askeri plan bulunup bulunmadığına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22517) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.12.2019)

114.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, son beş yılda Bakanlık tarafından gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet sitelerine verilen ilan ve reklamlar ile yapılan ödemelere ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22518) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

115.-Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in, 2017 yılında yaralanan ve Mardin'de ameliyata alınan bir Suriyeli gencin iddialarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22519) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.12.2019)

116.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, 2002-2019 yılları arasında kırmızı ve yeşil reçete ile verilen ilaçların teminine ve amaç dışı kullanılmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22520) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

117.-İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, yazılı soru önergelerinin cevaplandırılmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22521) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

118.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, son beş yılda Bakanlık tarafından gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet sitelerine verilen ilan ve reklamlar ile yapılan ödemelere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22522) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

119.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Bakanlığın şehir hastanelerinin ihale dokümanlarını Sayıştay Denetimi kapsamında ibraz etmediği yönündeki iddiaya ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22523) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

120.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, meslek hastalıkları hastanelerinin sayısına, bulundukları illere ve yatak kapasitelerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22524) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

121.-İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, Bakanlık ve bağlı kurumlarda görev yapan personel verilerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22525) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

122.-İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'de ilçelere göre görevli doktor, hemşire ve aile hekimi sayıları ile son beş yılda yapılan muayene sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22526) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

123.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, son beş yılda Bakanlık tarafından gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet sitelerine verilen ilan ve reklamlar ile yapılan ödemelere ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22527) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

124.-Konya Milletvekili Abdüllatif Şener'in, çiftçilerin bankalardan ve tarım kredi kooperatiflerinden aldıkları toplam kredi miktarına ve bunların yapılandırılmasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22528) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

125.-İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, Bakanlıkta ve Bakanlığa bağlı kuruluşlarda çalışan memur, sözleşmeli personel, işçi, geçici personel ve diğer personel sayılarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22529) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

126.-Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Trakya bölgesinde yaşanan arı ölümlerinin nedenlerine ve tarımsal ilaçların kullanımına yönelik denetimlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22530) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

127.-İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in, son on yılda Türk Gıda Kodeksi Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliği'ne göre maksimum kalıntı limitinin üzerinde olan ve tavsiye dışı kullanımı tespit edilen ürünlerin miktarına ve yıllara göre dağılımına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22531) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

128.-Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Göller Bölgesi'nde bulunan göllerin su seviyelerindeki azalmaya karşı alınan önlemlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22532) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.12.2019)

129.-Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'ün, hastalık ve çeşitli zararlılar nedeniyle ormanlık alanlarda yaşanan tahribata ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22533) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

130.-Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, IPARD programı kapsamında kırsal kalkınma desteği verilmeyen illere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22534) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

131.-Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Tarım ve Kredi Kooperatiflerine olan borçlarını yapılandıran çiftçilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22535) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

132.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, son beş yılda Bakanlık tarafından gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet sitelerine verilen ilan ve reklamlar ile yapılan ödemelere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22536) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

133.-Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın, Muğla-Ula-Çıtlık Göleti ve Sulaması Projesi'ne ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22537) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

134.-Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın, Muğla'nın Taşkesiği mevkiinde bulunan ormanlık alanın endüstriyel plantasyon alanı olarak belirlendiği iddiasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22538) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

135.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Düzce'nin Gümüşova ilçesindeki içme ve kullanma suyu sıkıntısına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22539) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

136.-Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un, çocuk ölümlerine neden olan çikolata ve türevlerinin denetimine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22540) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.12.2019)

137.-İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, Bakanlıkta ve Bakanlığa bağlı kuruluşlarda çalışan memur, sözleşmeli personel, işçi, geçici personel ve diğer personel sayılarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22541) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

138.-İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, Türk ürünlerinin yurt dışında markalaşmasının desteklenmesi hakkındaki Tebliğ kapsamında yapılan uygulamalara ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22542) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

139.-İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, Helal Akreditasyon Kurumu'nun ne zaman kurulduğuna ve bugüne kadar bu kuruma ayrılan bütçenin miktarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22543) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

140.-İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, Rekabet Kurumunun 2014-2019 yılları arasında şirketlere açtığı soruşturma sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22544) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

141.-İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, 2014-2019 yılları arasında Rekabet Kurumu tarafından gerçekleştirilen çalıştay, fuar, eğitim sayısı ile Kurumun temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneğine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22545) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

142.-Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Sudan'dan ithal edileceği iddia edilen et ve sakatatlara ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22546) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.12.2019)

143.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, son beş yılda Bakanlık tarafından gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet sitelerine verilen ilan ve reklamlar ile yapılan ödemelere ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22547) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

144.-Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Avrasya Tüneli'nin maliyetine ve yüklenici firmaya verilen araç geçiş garantisine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22548) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

145.-Konya Milletvekili Abdüllatif Şener'in, mobil PTT araçlarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22549) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

146.-Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Kütahya Zafer Havalimanı'nın maliyetine ve yüklenici firmaya verilen yolcu garantisine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22550) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

147.-Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa-Orhaneli duble yol çalışmasının tamamlanma tarihine ve yol üzerindeki bazı virajların standartlara aykırı yapıldığı iddiasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22551) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

148.-Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, 2016-2019 yıllarında Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nden yapılan araç geçişlerine ve araç geçiş garantisi kapsamında yüklenici firmaya yapılan ödemelere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22552) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

149.-Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Osmangazi Köprüsü'nün maliyetine ve yüklenici firmaya verilen araç geçiş garantisine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22553) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

150.-Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Adana Hafif Raylı Sistem Projesi'nin Bakanlığa devri ve Karataş-KKTC arası feribot seferleri düzenlenmesi önerilerine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22554) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.12.2019)

151.-İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin'in, e-ticaret işlemlerinde kayıtlı banka ve kredi kartı bilgilerinin çalındığı iddiasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22555) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

152.-Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, Gaziantep Havalimanında devam eden inşaatlara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22556) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

153.-Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın, Kocaeli'de bazı bölgelerde yapılan kamulaştırma bedellerine ve bu bedellerin ne zaman ödeneceğine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22557) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

154.-Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, 1915 Çanakkale Köprüsü'nün geçiş ücretine ve işletmeci firmaya verilen araç geçiş garantilerine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22558) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

155.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, son beş yılda Bakanlık tarafından gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet sitelerine verilen ilan ve reklamlar ile yapılan ödemelere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22559) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

156.-Muş Milletvekili Mensur Işık'ın, Ankara-Muş uçak seferlerinin artırılması talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/22560) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Van Milletvekili Murat Sarısaç ve 20 milletvekilinin, Meclis çalışmaları sırasında sakıncalı görüldüğü iddia edilen bazı kelimelerin kökenlerinin incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2263) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.12.2019)

2.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 33 milletvekilinin, yükseköğretim kurumlarının akademik kalitelerindeki düşüşün nedenlerinin araştırılarak, yükseköğretim kurumlarındaki sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2264) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.12.2019)

3.- Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş ve 19 milletvekilinin, 2015 yılında Cizre ve Silopi'de sokağa çıkma yasağı uygulanan dönemde yaşam hakkı ihlalleri gerçekleştiğine ilişkin iddiaların incelenerek bu konuda yürütülen soruşturmaların adil ve şeffaf yürütülmesinin sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10//2265) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.12.2019)

4.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek ve 23 milletvekilinin, yargının ve yargı mensuplarının sorunlarının belirlenmesi ile çözüm yollarının tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2266) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.12.2019)

5.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, F tipi cezaevi sisteminin yarattığı sakıncaların belirlenmesi ve sorunlara yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2267) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.12.2019)

6.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir ve 31 milletvekilinin, ekonomik durumun intihar vakalarına etkilerinin incelenerek bu konuda geliştirilecek politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2268) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.12.2019)

7.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü ve 26 milletvekilinin, çocukların ve gençlerin okuma kültürü edinmiş bireyler olarak yetişmesi için gereken çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2269) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.12.2019)

8.- Giresun Milletvekili Necati Tığlı ve 20 milletvekilinin, denizlerimizde yaşanan balık popülasyonu azalışına yönelik alınması gereken önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2270) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

9.- Giresun Milletvekili Necati Tığlı ve 20 milletvekilinin, şehir hastaneleri modelinin incelenerek problemli alanların tespit edilmesi ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2271) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

10.- Giresun Milletvekili Necati Tığlı ve 20 milletvekilinin, Tuz Gölü Yeraltı Doğalgaz Depolama Tesisi Genişletme Projesinin yol açtığı sorunların belirlenmesi ve bu sorunlara yönelik gerekli tedbirlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2272) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

11.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan ve 21 milletvekilinin, Gaziantep ilindeki hava kirliliğinin sebeplerinin araştırılarak bu durumun önlenebilmesi için gerekenlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2273) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

12.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan ve 21 milletvekilinin, Antep fıstığı ve fıstık üreticilerinin sorunlarının belirlenip, gerekli önlem ve tedbirlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2274) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

13.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan ve 21 milletvekilinin, sanayi sektöründe çalışan işçi sağlığı ve iş güvenliği alanındaki sorunların incelenerek, bu sorunlara yönelik alınabilecek önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2275) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

14.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan ve 21 milletvekilinin, çiftçilerin yaşadıkları tüm sorunların incelenerek alınabilecek önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2276) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

15.- İzmir Milletvekili Bedri Serter ve 22 milletvekilinin, dar gelirli vatandaşların barınma sorunun araştırılıp, dünyadaki sosyal konut proje örneklerinin değerlendirilerek bu projelere benzer çözümler üretebilmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2277) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

16.- İzmir Milletvekili Bedri Serter ve 22 milletvekilinin, okullardaki genel güvenlik ve gıda güvenliği sorunları ve bunların nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2278) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

17.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü ve 35 milletvekilinin, kültür ve sanata yapılan yatırımların yerel ekonomiye ve ülke ekonomisine etkilerinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2279) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

18.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç ve 22 milletvekilinin, son dönemde siyanürle intihar olaylarında yaşanan artışın araştırılarak, siyanür ile benzeri zehirli maddelere ulaşmanın engellenmesi ve kontrolüne yönelik alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2280) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

19.- Ankara Milletvekili Murat Emir ve 23 milletvekilinin, ülkemizde gıda güvenliği sorunları ve bunların nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2281) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

20.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcıer ve 21 milletvekilinin, sağlık sektöründe reklam sorununun tüm yönleriyle incelenip, bu soruna yönelik alınabilecek önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2282) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

21.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 19 milletvekilinin, amatör spor kulüplerinin sorunlarının araştırılması ve çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2283) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

22.- İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin ve 23 milletvekilinin, ülkemizde sosyal medya şirketleri üzerinden yürütülen dezenformasyon kampanyalarının tüm yönleriyle araştırılması ve bu soruna yönelik alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2284) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

23.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan ve 20 milletvekilinin, Bursa bölgesinde her yıl yaşanan toplu balık ölümlerinin nedenlerinin tespiti ve çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2285) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

24.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 20 milletvekilinin, yürütmenin spor politikalarındaki eksiklerinin tespiti, alınabilecek tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2286) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

25.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 20 milletvekilinin, antrenör eğitimindeki sorunların ve çözüm önerilerinin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2287) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

26.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 20 milletvekilinin, Çin'in "Bir Kuşak Bir Yol" projesinin ülkemiz üzerindeki olası olumsuz etkilerinin tespiti, alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2288) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

27.- Ankara Milletvekili Tekin Bingöl ve 22 milletvekilinin, ekonomik durumun intihar vakalarına etkilerinin incelenerek, siyanür ile benzeri zehirli maddelere ulaşmanın engellenmesi ve kontrolüne yönelik alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2289) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

28.- Adana Milletvekili Orhan Sümer ve 22 milletvekilinin, son dönemde intihar olaylarında yaşanan artışın nedenleri araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2290) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

29.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut ve 23 milletvekilinin, son dönemde siyanürle intihar olaylarında yaşanan artışın araştırılarak, siyanür ile benzeri zehirli maddelere ulaşmanın engellenmesi ve kontrolüne yönelik alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2291) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

30.- Ankara Milletvekili Levent Gök ve 23 milletvekilinin, kömürlü termik santrallerin çevreye ve insan sağlığına verdiği zararların araştırılarak, gerekli önlemlerin alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2292) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

31.- Ankara Milletvekili Levent Gök ve 23 milletvekilinin, tiftik sektörünün eksiklerinin tespiti ve bu eksikliklerin giderilmesi gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin (10/2293) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

32.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın ve 22 milletvekilinin, yaşam pahalılığının artmasının nedenlerinin tespiti ve bu pahalılığın topluma yansımalarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin (10/2294) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

33.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap ve 21 milletvekilinin, işsizlerin işsizlik ödeneğinden faydalanma durumunun tespiti, işsizlik fonunun amaç dışı kullanımının önlenmesi ve fondan daha fazla işsizin faydalanmasının sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2295) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

34.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 21 milletvekilinin, şehit yakınları, gaziler ve malul sayılmayan gazilerin yaşadıkları sorunların araştırılarak, alınması gereken önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2296) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

35.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 21 milletvekilinin, Fetö/Pyd üyeliği ve yöneticiliğinden tutuklanmış ve terör suçu nedeniyle ihraç edilmiş yargı mensuplarının verdiği kararların incelenip, bu kişilerin oluşturduğu mağduriyetlerin ortadan kaldırılması için gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2297) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

36.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 21 milletvekilinin, ülkemizde sporun tabana yayılamaması ve devlet politikası haline getirilememesinin sebeplerinin tespiti ile sporun gelişmesi için gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2298) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

37.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır ve 19 milletvekilinin, süs bitkileri sektörünün gelişiminin sağlanması ve ihracat potansiyelinin artırılması için gerekenlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2299) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

38.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy ve 20 milletvekilinin, ekonomik durumun toplum üzerindeki etkilerinin incelenerek bu konuda geliştirilecek politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2300) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

39.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve 19 milletvekilinin, Temsa'nın yaşadığı mali sıkıntıların araştırılıp, sorunlara dönük çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2301) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.12.2019)

40.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok ve 19 milletvekilinin, konkordato ve iflas kararı veren şirket çalışanlarının yaşadıkları sorunların araştırılarak gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2302) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.12.2019)

41.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 19 milletvekilinin, kadına yönelik şiddet olaylarında medyanın rolünün araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2303) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.12.2019)

42.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 20 milletvekilinin, Göller Bölgesi başta olmak üzere ülkemizdeki göllerin durumunun araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2304) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.12.2019)

43.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel ve 19 milletvekilinin, DEDAŞ'ın verdiği elektrik dağıtım hizmetinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2305) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.12.2019)

44.- İstanbul Milletvekili Yüksel Mansur Kılınç ve 22 milletvekilinin, ülkemizde kara para aklanmasını ve terörist grupların finanse edilmesini önlemeye yönelik tedbirlerin yeteli olup olmadığını belirlemek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2306) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.12.2019)

45.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, cezaevlerindeki mahpusların nakil edilmesinin ortaya çıkardığı hak ihlallerinin incelenerek bu ihlallerin önlenmesi için gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2307) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.12.2019)

46.- Adana Milletvekili Kemal Peköz ve 20 milletvekilinin, Suriyelilerin iş sağlığı ve güvenliği alanındaki sorunların incelenerek, bu sorunlara yönelik alınabilecek önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2308) (Başkanlığa geliş tarihi: 27.12.2019)

No: 61

30 Aralık 2019 Pazartesi

Cumhurbaşkanlığı Tezkereleri

(Yasama Dokunulmazlıkları)

1.- Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet Erim'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1033) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

2.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1034) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

3.- Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1035) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

4.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1036) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

5.- Van Milletvekili Sezai Temelli'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1037) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

6.- Van Milletvekili Sezai Temelli'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1038) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

7.- Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1039) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 23.12.2019)

8.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1040) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.12.2019)

9.- Van Milletvekili Sezai Temelli'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1041) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.12.2019)

10.- Hatay Milletvekili Barış Atay Mengüllüoğlu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1042) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.12.2019)

11.- Van Milletvekili Sezai Temelli'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1043) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.12.2019)

Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi

(Silahlı Kuvvet Kullanılmasına İzin Verme)

1.- Türkiye'nin Milli Çıkarlarına Yönelik Her Türlü Tehdit ve Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Her Türlü Tedbiri Almak, Libya'daki Gayrimeşru Silahlı Gruplar ile Terör Örgütleri Tarafından Türkiye'nin Libya'daki Menfaatlerine Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek, Kitlesel Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Güvenliğin İdame Ettirilmesini Sağlamak, Libya Halkının İhtiyacı Olan İnsani Yardımları Ulaştırmak, Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti Tarafından Talep Edilen Desteği Sağlamak, Bu Süreç Sonrasında Meydana Gelebilecek Gelişmeler İstikametinde Türkiye'nin Yüksek Menfaatlerini Etkili Bir Şekilde Korumak ve Kollamak, Gelişmelerin Seyrine Göre İleride Telafisi Güç Bir Durumla Karşılaşmamak İçin Süratli ve Dinamik Bir Politika İzlenmesine Yardımcı Olmak Üzere Hudut, Şümul, Miktar ve Zamanı Cumhurbaşkanınca Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Gerektiği Takdirde Türkiye Sınırları Dışında Harekât ve Müdahalede Bulunmak Üzere Yabancı Ülkelere Gönderilmesi, Bu Kuvvetlerin Cumhurbaşkanının Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Risk ve Tehditlerin Giderilmesi İçin Her Türlü Tedbirin Alınması ve Bunlara İmkân Sağlayacak Düzenlemelerin Cumhurbaşkanı Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca Bir Yıl Süreyle İzin Verilmesine Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1044) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.12.2019)

No: 62

30 Aralık 2019 Pazartesi

Cumhurbaşkanlığı Tezkereleri

(Milletlerarası Andlaşmalar)

1.- Uluslararası Hilal İslam Komitesi Kuruluş Anlaşmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 25.12.2019) (Gelen evrak numarası: 590536)

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasını Tadil Eden Protokole Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 25.12.2019) (Gelen evrak numarası: 590538)

3.- Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 26.12.2019) (Gelen evrak numarası: 591053)

4.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 26.12.2019) (Gelen evrak numarası: 591057)

5.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmaya Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 26.12.2019) (Gelen evrak numarası: 591063)

No: 62'ye Ek

31 Aralık 2019 Salı

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

Cumhurbaşkanı Yardımcılığı (Fuat Oktay)

1.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Mardin'de otuz gün süreyle eylem ve etkinliklerin yasaklanması kararına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21909)

2.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, ikramiye isabet eden ve satılmayan milli piyango biletlerinden elde edilen gelirlerin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21910)

3.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 2002 yılından itibaren yapılan resmi define arama başvurularına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21911)

4.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Sağlık Bakanlığı tarafından yapılacak görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21912)

5.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ücretli öğretmenlerin özlük haklarının iyileştirilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21913)

6.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Dipsiz Göl'de yapılan kazı çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21914)

7.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2015-2019 yılları arasında yurt dışındaki etkinlikler kapsamında görevlendirilen dekanlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21915)

8.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, 2002 yılında ve 2016-2019 yılları arasında gerçekleşen yağlı tohum ithalat ve ihracat verilerine ve üretimde düşüşün önlenmesine yönelik tedbirlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21916)

9.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kurumsal Çocuk Bakım Projesi kapsamında yardım alacak annelere ve dahil edilecek meslek gruplarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21917)

10.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2015-2019 yılları arasında yurt dışındaki etkinlikler kapsamında görevlendirilen öğretim görevlilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21918)

11.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2015-2019 yılları arasında yurt dışındaki etkinlikler kapsamında görevlendirilen rektörlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21919)

12.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2015-2019 yılları arasında yurt dışındaki etkinlikler kapsamında görevlendirilen rektör yardımcılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21920)

13.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, TCDD'nin gerçekleştirdiği sinyalizasyon ihalelerinde usulsüzlük yapıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21921)

14.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Kemalpaşa ilçesinde bazı kamu hizmetlerinde yaşanan sıkıntıların giderilmesi için yapılacak çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21922)

15.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Sarp Sınır Kapısı'ndaki araç trafiğinin Artvin'in bazı ilçelerinde yaşayan vatandaşların günlük hayatlarına olumsuz etkisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21923)

16.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2015-2019 yılları arasında kaybolan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21924)

Adalet Bakanlığı

17.- Tunceli Milletvekili Polat Şaroğlu'nun, Erzincan'ın Refahiye ilçesinde el konulan iki kitabın yakıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21925)

18.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, 24 Kasım 2019 tarihinde yapılan arabuluculuk sınavına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21926)

19.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bakanlık bünyesindeki yer değiştirmelerde ortaya çıkan mağduriyetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21927)

20.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bakanlık personelinin mali ve sosyal haklarında iyileştirme yapılmasına yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21928)

21.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bakanlığın taşra teşkilatında çalışan memurların özlük haklarının iyileştirilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21929)

22.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü'nün, duruşmalarda avukatın bizzat bulunmaksızın uzaktan katılımını sağlayacak olan projeye ilişkin yazılı soru önergesi (7/21930)

23.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, infaz koruma memurlarının özlük haklarının iyileştirilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21931)

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

24.- Giresun Milletvekili Necati Tığlı'nın, Giresun ilinde üst geçit ve alt geçitlerin engelli vatandaşların kullanımına uygun olmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21933)

25.- Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in, kadına yönelik şiddetin önlenmesi için yürütülen Bakanlık çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21934)

26.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Türkiye Şehit Yakınları ve Gaziler Dayanışma Vakfına tahsis edilen binanın yer aldığı adrese ilişkin yazılı soru önergesi (7/21935)

27.- Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, babaları tarafından anneleri öldürülen üç kardeşe Bakanlığın destek vermesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21936)

28.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, son on beş yılda genç ve genel işsizlik oranlarına, kadın cinayetleri ve çocuk işçi ölümleri sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21937)

29.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, Şiddeti Önleme ve İzleme Merkezi kurulan illerin ve buralara yapılan başvuruların sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21938)

30.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bağlı yurtların kapasitesine, buralarda kalan çocuklara ve yurt başvurularına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21939)

31.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, 2019 yılı Kasım ayı itibarıyla mevcut resmi ve özel huzurevi ve yaşlı bakım merkezleriyle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21940)

32.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, 2019 yılı Kasım ayı itibarıyla mevcut resmi ve özel engelli bakım merkezleriyle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21941)

33.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, Tunceli'de İŞKUR aracılığıyla istihdam edilen kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21942)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

34.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Kırklareli merkez köyleri ile Lüleburgaz ve Babaeski ilçelerinin köylerindeki kirliliğe, alınan önlemlere ve çevreyi kirleten işletmelerle ilgili işlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21943)

35.- İzmir Milletvekili Selin Sayek Böke'nin, doğal afetlere, insan eliyle ortaya çıkan afetlere ve iklim krizine bağlı insan hareketlerine yönelik tedbirlerin planlanması kapsamındaki çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21944)

36.- Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu'nun, millet bahçelerinde kamp ve karavan turizm alanları yapılması önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21945)

37.- Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdalı'nın, Mersin'de kıyı kirliliğini önlemek amacıyla yapılan çalışmalara ve sanayi tesislerinin temiz üretim teknolojileri konusunda teşvik edilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21946)

38.- Bursa Milletvekili Ahmet Kamil Erozan'ın, Orhangazi ve Gemlik ilçelerinden geçen Karsak Deresi'ne atık bırakan endüstri kuruluşlarına ve bunların denetimlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21947)

39.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Kandıra ilçesinde yapılması planlanan yaya geçitlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21948)

40.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Kandıra ilçesinde bulunan Kışla Deresi'nin ıslah çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21949)

41.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Kandıra ilçesinde kanalizasyon terfi istasyonunun yanlış konumlandırılması sonucu yaşanan soruna ilişkin yazılı soru önergesi (7/21950)

42.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kandıra Belediyesi bünyesinde çalışan temizlik görevlilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21951)

43.- Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, Kırıkkale'de bazı köylerde tarım arazilerinin imar uygulaması sonucu sanayi arsasına dönüştürüldüğü iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21952)

Dışişleri Bakanlığı

44.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, Suriye'de yaşamını yitiren bir Türk gazetecinin cenazesinin teslimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21953)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

45.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, elektrik dağıtım şirketlerinin faaliyetlerinin denetimine ve elektrik enerji fonu katkı payı ödemekle yükümlü olduğu halde ödeme yapmayan şirketlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21954)

46.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Afşin Elbistan Linyit İşletmesinde çalışan güvenlik görevlilerine devir sonrasında kıdem tazminatı ödemesi yapılmamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21955)

47.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa'nın Yenişehir ilçesinde faaliyet gösteren bir maden ocağı firmasının kapasite artırımına gitmesinin bölgede yaratacağı etkilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21956)

48.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Kastamonu'da yaşanan elektrik kesintilerinin çözümüne ve yapılan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21957)

49.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kandıra Cezaevinin enerji ihtiyacını karşılayan trafonun yenilenmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21958)

50.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, bor madeninden elde edilen gelire ve Eti Maden İşletmelerinin iştiraki olan şirketin ortaklık yapısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21959)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

51.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, amatör spor kulüplerinin sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21960)

52.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, SGK tarafından bağlanan sporcu şeref aylığı tutarının bazı sporculara emsallerinden düşük miktarda ödenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21961)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

53.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, 15 Temmuz Dayanışma Kampanyası kapsamında toplanan bağışların tutulduğu hesaplara ve kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21962)

54.- İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğdu'nun, Merkez Bankasının rezerv yönetimi uygulamalarına ve bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21963)

55.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, vergi, harç, burs, idari para cezası gibi ödemeler nedeniyle devlete borcu olan ve ödeyemeyen kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21964)

56.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, 2018 yılında en fazla vergi veren ilk yüz mükelleften bilgilerini açıklamayanların faaliyet alanlarına ve tahakkuk eden vergi tutarlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21965)

57.- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, bir özel bankanın çiftçilere kullandırdığı kredilerin yapılandırılmasından kaçındığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21966)

58.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü'nün, kamu bankalarının bazı belediyelere kredi vermediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21967)

İçişleri Bakanlığı

59.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Ankara'da bazı yerlerde yapılan polis kontrollerine ve GBT sorgulamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21968)

60.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Polis Okulu öğrencilerinin sağlık raporlarını eğitim gördükten sonra vermelerinden kaynaklanan mağduriyetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21969)

61.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, görevde bulunan ve görevden alınan bekçi sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21970)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

62.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Mustafa Necati Kültür Evi'nin tekrar TBMM Başkanlığına tahsis edilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21971)

63.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara Resim ve Heykel Müzesinde 2009 yılında yapılan sayımda kayıp, kuşkulu ve sahte olduğu tespit edilen eserlerin son yapılan envanter sayımında müzede bulunup bulunmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21972)

64.- Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu'nun, millet bahçelerinde kamp ve karavan turizm alanları yapılması önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21973)

65.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Edirne'de Vakıflar Genel Müdürlüğü mülkiyetinde olan tarihi çarşılarda yapılan kira artışına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21974)

Milli Eğitim Bakanlığı

66.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, 2017-2019 yılları arasında normal ve ikili eğitim veren okul sayısına, taşımalı eğitim verilerine ve okullarda depreme karşı yapılacak güçlendirme çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21975)

67.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, bir soruşturma sonrası ilgili kamu görevlisine verilen disiplin cezasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21976)

68.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Balıkesir il ve ilçelerinin ilk ve orta öğrenim başarı oranlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21977)

69.- Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdalı'nın, Mersin'in Gülnar ilçesinde nitelikli lise bulunmaması nedeniyle yaşanan göç sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/21978)

70.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Kandıra ilçesinde bir fen lisesi yapılıp yapılmayacağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21979)

71.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, Ankara'da bulunan bazı liselerin ikili eğitim vermesi sebebiyle öğrencilerin okula gidiş ve okuldan dönüş saatlerinde yaşadıkları zorluğa ilişkin yazılı soru önergesi (7/21980)

72.- Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un, müfettiş atamalarının iptaline dair Danıştay kararının uygulanmasına ve 2018-2019 eğitim öğretim yılında yapılan okul denetimlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21981)

Sağlık Bakanlığı

73.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, ithal ilaçların temininin kolaylaştırılmasına ve yerli ilaç üretimine yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21982)

74.- Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, Antalya Gazipaşa Devlet Hastanesine yapılan ve Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliğine uygun olmayan bir atama işlemine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21983)

75.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, Batman'da yapılacak yeni Devlet Hastanesinin inşaatına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21984)

76.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, kamu ve özel hastanelerde tıbbi sekreter olarak çalıştırılan kişilerin niteliklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21985)

77.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ili ve ilçelerindeki devlet hastanelerinden 2017, 2018 ve 2019 yıllarında diğer illerdeki hastanelere sevk edilen hasta sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21986)

78.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, bazı ilaçların yalnızca eğitim ve araştırma hastanelerinde yazılmasına yönelik düzenlemeye ve Artvin'deki hastaların mağduriyetinin giderilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21987)

79.- İstanbul Milletvekili Ümit Beyaz'ın, Gümüşhane Devlet Hastanesinin açılacağı tarihe ve hastanenin maliyetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21988)

80.- Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli'nin, Erzurum il ve ilçelerinde devlet hastanelerinin sayısına ve bunların kadro ve poliklinik yetersizliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21989)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

81.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Türk Patent ve Marka Kurumunun 2018 yılı bilançosunda yer alan gelir, gider ve zararlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21990)

Tarım ve Orman Bakanlığı

82.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Kırklareli ve çevresinde bulunan su kaynakları, tarım alanları ve ormanların korunması için alınacak tedbirlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21991)

83.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, iyi tarım ve organik tarım desteklerinden yararlanan üreticilerin 2019 yılında desteklenmeyeceğine dair düzenlemeye ilişkin yazılı soru önergesi (7/21992)

84.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, tarım ürünlerinde pestisit kullanımına ve kalıntı sorununun olumsuz etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21993)

85.- Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir'in, narenciye üretim planlamasına ve üreticilere yönelik desteklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21994)

86.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, nohutun üreticiden alım fiyatı ve raf fiyatı arasındaki farka ilişkin yazılı soru önergesi (7/21995)

87.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, son yedi yılda gerçekleştirilen sap ve saman ithalat miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/21996)

88.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok'un, Simav Çayının kirlilik nedenlerine ve alınacak önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/21997)

89.- Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdalı'nın, Mersin'in Gülnar ilçesinde son beş yıl içinde tahıl tarım alanlarının azalmasının nedenlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/21998)

90.- Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdalı'nın, Bakanlığın Mersin'in Gülnar ilçesinde korint üzüm üretimi ile ilgili yaptığı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/21999)

91.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa'nın Yenişehir ilçesinde faaliyet gösteren bir maden ocağı firmasının kapasite artırımına gitmesinin bölgede yaratacağı etkilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/22000)

92.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, tarım ilaçlarının su kaynaklarını kirletmesiyle ilgili bir çalışma yapılıp yapılmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22001)

93.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, bazı sığır ırklarının sayısal dağılımına ve suni tohumlama yapılan hayvan sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22002)

94.- Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu'nun, 26 Ekim 2019 tarihinden sonra canlı hayvan ithalatı için verilen kontrol belgelerine ve yapılan ithalata ilişkin yazılı soru önergesi (7/22003)

Ticaret Bakanlığı

95.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, 2002, 2016, 2017, 2018 ve 2019 yıllarında ara malı ithalat ve ihracat rakamlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22004)

96.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, son on beş yılda Türkiye genelinde ve 2019 yılında Adana'da açılan ve kapanan iş yeri sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22005)

97.- Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdalı'nın, 2019 yılı korint üzüm ithalatında gümrük vergisi ve gözetim uygulaması gibi politikalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/22006)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

98.- Giresun Milletvekili Necati Tığlı'nın, Karadeniz sahil yolu Giresun geçişi boyunca yer alan alt ve üst geçitlerin engelli kullanımına uygun hale getirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22007)

99.- Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, köprü ve tünel girişlerinde alınan yüksek geçiş ücretlerine ve bazı usulsüzlükler yapıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22008)

100.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli Kefken Limanı ile ilgili bir genişletme veya yenileme çalışması olup olmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22009)

101.-İstanbul Milletvekili Ümit Beyaz'ın, köprü ve otoyollardan kaçak geçiş yapan araçlara kesilen cezalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/22010)

102.-Ankara Milletvekili Şenol Sunat'ın, Çorum Havalimanı'nın tamamlanma tarihine ve ile ne zaman demir yolu hattı yapılacağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22011)

No: 63

2 Ocak 2020 Perşembe

Milletvekili Teklifleri

1.- Bursa Milletvekili Mustafa Hidayet Vahapoğlu ile 1 Milletvekilinin; Milli Eğitim Temel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2483) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.12.2019)

2.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın; 25/10/1984 Tarihli ve 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2484) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.12.2019)

3.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in; Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2485) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.12.2019)

4.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un; Karşılıksız Çek ve Protestolu Senetler ile Kredi ve Kredi Kartları Borçlarına İlişkin Kayıtların Dikkate Alınmaması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2486) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.12.2019)

5.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; Tebligat Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2487) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.12.2019)

6.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın; Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2488) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.12.2019)

7.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin; 442 Sayılı Köy Kanununda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2489) (İnsan Haklarını İnceleme; Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.12.2019)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

Cumhurbaşkanı Yardımcılığı (Fuat Oktay)

1.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 2004 yılında Güney Kore ziyareti sırasında hediye edilen limuzinlerin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22017)

2.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, Ege Üniversitesi kampüsünde yer alan bir caminin yapım masraflarının kim tarafından karşılandığına ve ismiyle ilgili bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/22018)

3.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Çukurova Bölgesel Havalimanı inşaatında çalışan işçilerin üç aydır ücretlerini alamamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22019)

4.- Nevşehir Milletvekili Faruk Sarıaslan'ın, Ankara Kızılcahamam Beşkonak Fosil Yataklarının korunmasına, Göreme Vadisi'nin milli park statüsünün kaldırılmasına ve Kapadokya Alanı yönetimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22020)

5.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, cinsel istismar vakası meydana gelen bir Kuran kursunun ruhsatının olup olmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22021)

6.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, 2002-2019 yılları arasında açılan üniversitelerdeki kütüphane ve kitap harcamaları ile kütüphanelerin çalışma alanı kapasitelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22022)

7.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, cezaevlerinde bulunan tutuklu ve hükümlü IŞİD üyelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22023)

8.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Türkiye tarafından Suriye Milli Ordusu üyelerine maaş ödenip ödenmediğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22024)

9.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Sahil Güvenlik Komutanlığının temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22026)

10.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22027)

11.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Devlet Personel Başkanlığının temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22028)

12.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğünün temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22030)

13.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi Başkanlığının temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22031)

14.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22032)

15.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22033)

16.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22034)

17.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Özelleştirme İdaresi Başkanlığının temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22035)

18.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Soma Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. Genel Müdürlüğünün temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22036)

19.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığının temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22037)

20.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Polis Akademisi Başkanlığının temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22038)

21.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığının temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22039)

22.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Başkanlığının temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22040)

23.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Mesleki Yeterlilik Kurumunun temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22041)

24.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğünün temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22042)

25.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Merkezi Kayıt Kuruluşunun temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22043)

26.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu Başkanlığının temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22044)

27.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Jandarma Genel Komutanlığının temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22045)

28.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kamu İhale Kurumu Başkanlığının temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22046)

29.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kemerköy Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. Genel Müdürlüğünün temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22047)

30.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kefalet Sandığı Başkanlığının temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22048)

31.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Sermaye Piyasası Kurulu Başkanlığının temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22049)

32.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığının temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22050)

33.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu Başkanlığının temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22051)

34.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Karayolları Genel Müdürlüğünün temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22052)

35.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsünün temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22053)

36.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Helal Akreditasyon Kurumunun temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22054)

37.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Milli Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanlığının temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22055)

38.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22056)

39.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığının temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22057)

40.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Iğdır Üniversitesinin temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22058)

41.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İller Bankası Anonim Şirketi Genel Müdürlüğünün temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22059)

42.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, bir altın işletmesine yapılan kayyım atamalarına ve bu işletmeye bağlı yeni ocak açma girişimlerinin Bergama'ya olası etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22060)

Adalet Bakanlığı

43.- Hakkari Milletvekili Sait Dede'nin, tutuklanan belediye eşbaşkanlarının gözaltı sürecine dair bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/22061)

44.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Edirne'nin Meriç ilçesindeki suç oranlarına ve Meriç Adliyesinin tekrar açılması önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22062)

45.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, bazı ilçelerde adliyelerin kapatılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22063)

46.- İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın, İstanbul'da bir kadının gözaltına alınma gerekçesine ve hakkındaki yurt dışı çıkış yasağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22064)

47.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlaline ilişkin yazılı soru önergesi (7/22065)

48.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, 15 Temmuz 2016 tarihinden itibaren ataması yapılan hakim ve savcı sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22066)

49.- Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in, 24 Kasım 2019 tarihinde gerçekleştirilen Arabuluculuk Sınavı ile ilgili usulsüzlük iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22067)

50.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22068)

51.- Konya Milletvekili Esin Kara'nın, Konya'nın Hüyük ilçesinde 2012 yılında kapatılan adliyenin tekrar faaliyete geçmesi yönünde bir çalışma olup olmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22069)

52.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, 24 Kasım 2019 tarihindeki arabuluculuk sınavının planlamasının ve uygulamasının Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi tarafından yapılmasının gerekçelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22070)

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

53.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, Psikolojik Tacizle Mücadele Kurulu'nun faaliyetleri ile mobbing ve toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik Bakanlığın çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22071)

54.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, emeklilikte yaşa takılanlar olarak bilinen vatandaşlara emeklilik hakkı verilmesine yönelik bir çalışma olup olmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22072)

55.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, sağlık yardımlarından yararlanmak için gereken şartlara ve 28 Kasım 2019 tarihi itibarıyla bu yardımlar için başvuran vatandaşların sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22073)

56.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, aile yardımlarından yararlanmak için gereken şartlara ve 28 Kasım 2019 tarihi itibarıyla bu yardımlar için başvuran vatandaşların sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22074)

57.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, özel amaçlı yardımlardan yararlanmak için gereken şartlara ve 28 Kasım 2019 tarihi itibarıyla bu yardımlar için başvuran vatandaşların sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22075)

58.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, SGK tarafından ödenen hasta bezi yardım miktarının mağduriyetleri giderecek şekilde yeniden belirlenmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22076)

59.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, eğitim yardımlarından yararlanmak için gereken şartlara ve 28 Kasım 2019 tarihi itibarıyla bu yardımlar için başvuran vatandaşların sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22077)

60.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, biyologların hastanelerde iş güvenliği uzmanı olarak görevlendirilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22078)

61.- Denizli Milletvekili Haşim Teoman Sancar'ın, 2019 yılının ilk on bir ayında Alo 183'e yapılan aramalara ve aile içi şiddetle ilgili başvurulara ilişkin yazılı soru önergesi (7/22079)

62.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, yaşlı ve engellilere yönelik yardımlardan yararlanmak için gereken şartlara ve 28 Kasım 2019 tarihi itibarıyla bu yardımlar için başvuran vatandaşların sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22080)

63.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, yabancılara yönelik yardımlardan yararlanmak için gereken şartlara ve 28 Kasım 2019 tarihi itibarıyla bu yardımlar için başvuran vatandaşların sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22081)

64.- Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, Bitlis'in Adilcevaz ilçesi Akçıra köyünde bir vatandaşın engelli maaşının kesilme nedenine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22082)

65.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, meslek hastalığına yönelik alınacak tedbirlere ve mağduriyetlerin giderilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22083)

66.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2015 yılının Ocak ayı ile 2019 yılının Aralık ayı arasında Bakanlığın müdahil olduğu davalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/22084)

67.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22085)

68.- Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'ün, İİBF mezunlarının işsizlik verilerine ve istihdamlarının artırılması konusunda Bakanlığın çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22086)

69.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, kamuda çalışan geçici işçilerin kadroya alınması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22087)

70.- Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç'un, Cezayir'de faaliyet gösteren Türk bir inşaat firmasında çalışan işçilerin ücretlerini alamamalarıyla ilgili olarak atılan adımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/22088)

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

71.- Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, Muğla'da bulunan termik santrallerin çevresel olumsuz etkilerine ve bölgenin kirlilik değerlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22091)

72.- İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin'in, Emlak Katılım Bankasının konut sektöründeki stokların eritilmesine yönelik çalışmalarına ve on dört firmaya ayrıcalık tanınacağı iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22092)

Dışişleri Bakanlığı

73.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Ege Denizi ve Meriç Nehri üzerinden kaçak yollarla Yunanistan'a geçmeye çalışırken yaşamını kaybeden göçmenlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/22095)

74.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22096)

75.- Bursa Milletvekili Ahmet Kamil Erozan'ın, Libya'da 2017 yılında tutuklanan Türk vatandaşı gemiciler ile ilgili yapılan girişimlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/22098)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

76.- İstanbul Milletvekili Erkan Baş'ın, Kirazlı Altın ve Gümüş Madeni Kapasite Artış ve Zenginleştirme Projesi'nin işletme ruhsatı süresinin dolmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22100)

77.- Hakkari Milletvekili Sait Dede'nin, Hakkari il ve ilçelerinde elektrik abonelerine yapılan kayıp, kaçak taramalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22101)

78.- Mardin Milletvekili Ebrü Günay'ın, Mardin'de yaşanan elektrik kesintilerine ve DEDAŞ ile ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/22102)

79.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22103)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

80.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, kamu bankalarının belediyelere kredi kullandırırken uyguladığı kriterlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/22105)

81.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, 2019 yılında yapılacak KDV iadelerinin ödenen ve ödeme bekleyen tutarlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22106)

82.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22107)

İçişleri Bakanlığı

83.- Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, 19 Eylül 2019 tarihinde Ankara'da bir sendika tarafından yapılmak istenen basın açıklamasının engellenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22108)

84.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, Taksim'de 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nde yapılan eyleme yönelik kolluk müdahalesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22109)

85.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, Mersin'in Anamur ilçesinde KHK ile kamu görevinden ihraç edilen bir kişinin açtığı iş yerinin kapatıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22110)

86.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, İzmir'in Gaziemir ilçesinde Alevi bir vatandaşın evinin duvarına yazılan ayrımcı yazıya ve benzeri olaylara yönelik soruşturmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/22111)

87.- Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç'un, İzmir'in Gaziemir ilçesinde bir Alevi vatandaşın evinin duvarına yazılan yazıya ve 2012'den bu yana Alevilere yönelik benzer nitelikte fiillerin faillerinin cezalandırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22112)

88.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, ABD Maliye Bakanlığının teröre yardım edenlerle ilgili yaptırım listesinde adı geçen Şanlıurfa menşeli bir şirkete yönelik soruşturma ve denetimlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/22113)

89.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Sakin Şehirler Listesi'nde bulunan Şavşat'ta yaşanan olumsuz gelişmelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/22114)

90.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 2018-2019 yıllarında ele geçirilen uyuşturucu madde miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22115)

91.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22116)

92.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, pasaport polislerinin kıyafetlerinde yapılan değişikliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/22117)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

93.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22118)

94.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2002-2019 yıllarında arkeolojik kazı ve araştırmalara ayrılan ödeneklere ve bu ödeneklerden yapılan harcamalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/22119)

95.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, Türkiye genelinde bulunan halk kütüphanelerinin sayısına ve illere göre dağılımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22120)

96.- Konya Milletvekili Esin Kara'nın, bu yıl içerisinde Devlet Sanatçısı unvanı verilmesinin planlanıp planlanmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22121)

Milli Eğitim Bakanlığı

97.- Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, Milli Eğitim Bakanlığının Deniz Feneri Derneği ile protokol imzalamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22122)

98.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, eğitim öğretim hazırlık ödeneğinin özel okullarda çalışan öğretmenlerden geri alındığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22123)

99.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, bir yazarın İzmir Atatürk Lisesinde gerçekleştireceği etkinliğin iptal edilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22124)

100.-Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, Şırnak Silopi Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi Müdürlüğü tarafından aday öğretmenlere verilen talimatnameye ilişkin yazılı soru önergesi (7/22125)

101.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22126)

102.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, Bakanlığın İyilik Okulu Projesi kapsamında bazı derneklerle yaptığı protokollere ilişkin yazılı soru önergesi (7/22127)

103.-Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Siverek'te bir işitme engelli okulu açılmasına yönelik projenin durumuna ve Türkiye genelinde ihtiyaç duyulan özel eğitim öğretmeni sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22128)

Milli Savunma Bakanlığı

104.-Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, adını Suriye Milli Ordusu olarak değiştiren Özgür Suriye Ordusu'nun oluşumuna ve bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/22129)

105.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22130)

Sağlık Bakanlığı

106.-Ankara Milletvekili Murat Emir'in, yabancı uyruklu hekim sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22131)

107.-Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, biyokimya tahlil laboratuvarları daha büyük ilçelere veya il merkezlerine taşınan ilçelere ve bu nedenle ortaya çıkan hasta mağduriyetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22132)

108.-Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in, 2010-2019 yılları arasında görülen Batı Nil Virüsü vakalarına ve hastalığa karşı alınan tedbirlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/22133)

109.-Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Kütahya'ya nefroloji uzmanı ataması yapılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22134)

110.-İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'de son beş yılda yapılan gıda denetimlerine ve kapatılan ya da ceza kesilen işletmelerin sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22135)

111.-Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, Sağlıkta Dönüşüm Programı çerçevesinde Dünya Bankasından alınan mali desteklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/22136)

112.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'de çocuk psikiyatrisi yataklı bakım ünitesi bulunmamasına ve bu konuda yapılacak çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/22137)

113.-Ankara Milletvekili Murat Emir'in, cezaevlerinde tutuklu ve hükümlülerin sağlık hizmeti almasında yaşanan sorunlara ve ağır hastalığı olanlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/22138)

114.-Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, 2019 yılında Türkiye'de sağlık hizmeti alan yabancı uyruklu kişi sayısına ve bu hizmetin ne kadarının şehir hastanelerinde verildiğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22139)

115.-Ankara Milletvekili Murat Emir'in, yan dal uzmanı hekimlerin özel sağlık kuruluşlarında ana dalda mesleklerini icra edebilmesi için yapılan başvurulara ilişkin yazılı soru önergesi (7/22140)

116.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, 2002-2019 yılları arasında yurt dışında iş başvurusu yapan Türk hekimlerle ilgili bazı verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/22141)

117.-İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, SGK ve Türk Kızılayı tarafından yürütülen Plazma Fraksiyonu Projesi kapsamında ihaleyi alan şirketin yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğine ve firmaya verilen alım güvencesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22142)

118.-Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 2019 yılında uyuşturucu madde kullanımı nedeniyle tedavi için sağlık merkezlerine başvuran kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22143)

119.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22144)

120.-Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal'ın, sağlık alanındaki personel açığına ve mezun kişilerin atamalarının yapılmamasının gerekçelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22145)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

121.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz'ın, 1997 yılında Aselsan tarafından gerçekleştirilen yerli cep telefonu üretimi çalışmalarının akamete uğratıldığı yönündeki iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/22146)

122.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, kredi ödemesi karşılığı arazi tahsis edilen OSB'lere ve tahsis edilen arazi miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22147)

123.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22148)

124.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, teknoloji alanında küresel rekabette kalmak için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/22149)

Tarım ve Orman Bakanlığı

125.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, 2002-2019 yılları arasındaki kırmızı mercimek üretimine ve fiyatlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22150)

126.-İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, son 5 yılda İzmir'de gerçekleştirilen gıda denetimlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22151)

127.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Melen Barajı projesinin hayata geçirilmemesinin nedenlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22152)

128.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22153)

129.-İzmir Milletvekili Hasan Kalyoncu'nun, sulak alanları koruma statülerine ve bu alanlarla ilgili yapılan bitki ve hayvan envanter çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22154)

130.-Konya Milletvekili Esin Kara'nın, 2020 yılı için illere verilen tarımsal danışmanlık kontenjanlarının belirlenmesinde baz alınan kriterlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/22155)

131.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, 2018 yılı 2. dönem buzağı desteği ödemelerinin gerçekleştirilmemesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22156)

132.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, gübre kullanımında yaşanan gerilemenin nedenlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22157)

Ticaret Bakanlığı

133.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Afrin'den yeniden ihraç edilen zeytin ve zeytinyağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22158)

134.-İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, son beş yılda disiplin soruşturması geçiren, açığa alınan ve görev yeri değiştirilen personel verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22159)

135.-Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, son beş yılda ülke genelinde tespit edilen aldatıcı alışveriş kampanyası ve indirimleri ile vatandaşların korunmasına yönelik önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/22160)

136.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22161)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

137.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin Ardanuç Karayolu Cehennem Deresi mevkiinde yolların bakım ve onarımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22162)

138.-Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Kütahya Zafer Havalimanına verilen garanti yolcu sayısından doğan zararın azaltılmasına ve gerçekleştirilen sefer sayılarının artırılması taleplerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22163)

139.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Cankurtaran Tüneli içerisindeki havalandırmaların bakım, onarım ve yenileme çalışmalarının ne zaman yapılacağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22164)

140.-Giresun Milletvekili Necati Tığlı'nın, Ordu Giresun Havalimanında mevcut seferlerin bazılarının iptal edilmesine ve uçuş sayılarının artırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22165)

141.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ilinde bulunan tünellerde gerçekleşen kazalara ve tünel içindeki kameralara ilişkin yazılı soru önergesi (7/22166)

142.-Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, HGS ve OGS geçiş cezalarının süresi içinde bildirilmemesinden kaynaklanan mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/22167)

143.-Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah Sazak'ın, Eskişehir-Seyitgazi-Kırka-Afyonkarahisar yolunun Eskişehir il sınırlarında olan kısmının ne zaman tamamlanacağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22168)

144.-Aksaray Milletvekili Ramazan Kaşlı'nın, Aksaray-Ulukışla demiryolu projesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22169)

145.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/22170)

146.-Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'ün, Trabzon'daki ulaşım sorunun çözümüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/22171)

147.-Antalya Milletvekili Feridun Bahşi'nin, Kumluca-Kemer karayolunun tamamlanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22172)

148.-Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdalı'nın, Mersin Uluslararası Limanı'nın fiziki koşullarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22173)

149.-Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, Kop Dağı Tüneli inşaatının tamamlanma tarihine ve projede çalışan işçilerin maaş ödemelerinde yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/22174)

2 Ocak 2020 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Mustafa ŞENTOP

KÂTİP ÜYELER: Barış KARADENİZ (Sinop), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

BAŞKAN – Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci maddeleri uyarınca, (3/1044) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ni görüşmek üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının doğrudan çağrısı üzerine olağanüstü toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisinin 41'inci Birleşimini açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Elektronik cihazla yoklama yapacağız.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının çağrı yazısını okutup bilgilerinize sunacağım.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, 30 Aralık 2019 tarihinde Meclis Başkanlığına sunulan (3/1044) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşülmesini teminen, Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci maddelerine göre Genel Kurulun toplantıya çağrılması ihtiyacının hasıl olması sebebiyle 2 Ocak 2020 Perşembe günü saat 14.00'te Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun toplantıya çağrıldığına ilişkin tezkeresi (3/1045)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığından Bildirilmiştir

30 Aralık 2019 tarihinde Meclis Başkanlığımıza sunulan (3/1044) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşülmesini teminen, Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci maddelerine göre Genel Kurulun toplantıya çağrılması ihtiyacı hasıl olmuştur. Bu sebeple, 2 Ocak 2020 Perşembe günü saat 14.00'te Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunu toplantıya çağırıyorum.

Sayın milletvekillerinin belirtilen gün ve saatte Genel Kurul toplantısına katılmalarını rica ederim.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Sayın Özel, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un Meclisin çalışmama kararı aldığı bir dönemi tatil ve ara verme durumu söz konusuymuş gibi kabul ederek Meclisi toplantıya çağırmasının Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine aykırı olduğuna ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, biraz önce, Meclisi tatil ve ara verme döneminde, olağanüstü bir ihtiyaç doğduğunda toplantıya çağırabilmenizle ilgili -Cumhurbaşkanının ya da 120 milletvekilinin ya da sizin resen bu hakkı kullanabileceğinizle ilgili- Anayasa'dan kaynaklanan ve İç Tüzük'te bulunan bir hakkı kullandınız. Ancak, bu noktada dikkat çekmek istediğimiz bir husus var. Bu düzenleme Anayasa'mızda ara verme ve tatil hâlleri için geçerlidir, oysa Meclis, şu an içinde bulunduğumuz günü bir tatil veya ara verme olarak değil, bir çalışmama kararı olarak geçmiş yılın son günlerinde karara bağlamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Böyle olunca, Meclisin çalışmamaya karar verdiği bir dönemde, sizin doğrudan, sanki tatil ve ara vermedeymişiz gibi kabul ederek Meclisi toplantıya çağırmanız Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine aykırıdır. Bu konu esasen İç Tüzük'ümüzün 63'üncü maddesi gereği bir usul tartışmasıyla da değerlendirilebilir. Ancak geçtiğimiz hafta basında Libya'yla ilgili bir asker gönderme tezkeresinin gündeme geleceği, daha sonra sizin de Meclisi tam bugün bu saatte toplantıya çağıracağınız ifadeleri yer aldıktan tam yetmiş iki saat sonra ve bu, kamuoyuna basın mensuplarınca duyurulduğu gün, tarih ve saatte toplantıya çağırmanız da…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - …değerlendirildiğinde, burada yapacağımız bir usul tartışmasını riyaset makamının gerektirdiği tarafsızlıkta değerlendirebileceğiniz ve daha sonra da Adalet ve Kalkınma Partisinin ve tezkereye destek verecek diğer partinin oylarıyla bu usul tartışmasını bir karara bağlamanız, açıkça Anayasa'ya ve İç Tüzük'e aykırı olan bir durumun Meclis Genel Kuruluyla eylemli bir İç Tüzük ihlaline dönüşebileceği endişesini, haklı kaygısını taşıdığımızdan meseleyi bir usul tartışması olarak değerlendirmek yerine, tutanaklara Anayasa'da ve İç Tüzük'te düzenlenmeyen bir hususta almış olduğunuz ve ileriye örnek teşkil etmesinin sakıncalı olduğu bir durum olarak kayda geçirmeyi tercih ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Elbette, çok farklı ihtiyaçlarla Meclisin aldığı bir kararın yerine, toplantıya çağırılması düşünülebilir. Bu durumda, bu bir Meclis kararıysa ve 5 siyasi partinin önerisiyle ve bütün siyasi partilerden milletvekillerinin kabul oyuyla kesinleştiyse siz, bunu -sanki- ara vermede size tanınmış bir yetkiyi kullanarak bozamazsınız. Burada yapılması gereken iş: Mecliste grubu bulunan siyasi partilerle ve hatta Mecliste temsil edilen ancak grubu bulunmayan siyasi partilerle görüşülmesi -çokça başvurulduğu gibi- bir ortak Danışma Kurulu kararına başvurulması gibi bir durumun tercih edilmesi gerekirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu, Meclis açısından da gündem güvencesidir. Yani diğer siyasi partilerle bir gündemde ya da gündemsizlikte uzlaştıysanız ve herkesten buna imza aldıysanız, herkesten buna destek aldıysanız, bunu ortadan kaldırırken Adalet ve Kalkınma Partisi muhabirlerinin müjdelediğinden sonra, tam da onların dediği gün ve saatte bu Meclisi toplantıya çağırdığınızda, dün Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısının "Efendim, yargı, yürütme, yasama artık yeni sistemde kuvvetler ayrılığı var, hepsinin de üstünde bir Cumhurbaşkanı var." ifadelerinin yarattığı feci durumun altına imza atmış olursunuz.

Buradayız, bütün milletvekillerimiz burada. Milletin çözülmesi gereken çok sayıda sorunu varken yazınki uzun tatili de mahzurlu gördük. Önemli bir gündemde her zaman toplanırız ama bunu yetkinizi aşarak, Anayasa'yı ihlal ederek, İç Tüzük'ü ihlal ederek ve bir kişinin verdiği kararı aynen tatbikle, attığınız imzayla, size söylenen tarih ve saati teyit ederek değil, Parlamentoda temsil edilen gruplarla müzakere ederek, uzlaşı arayarak ve bunu hangi partiden seçilmiş olursanız olun gruplarla birlikte nezaketle ve eşitlik ilkesine göre yapacağınız müzakerelerle sürdürmek durumundasınız. Açılacak bir usul tartışmasında riyaset makamının tarafsızlığı ve ardından çoğunluk gücüyle bir Anayasa ihlaline bir Parlamento kararını alet etmemeniz açısından usul tartışması açmıyor, tarih önünde bu içinde bulunduğumuz feci durumu kayda geçiriyoruz. Böylesi önemli bir gündemde elbette Meclis toplanır -buradayız- muhalefet partileri burada ama bu, bir kişinin tayin ettiği ve sizin, o tayin ettiği tarihi, yetmiş iki saat sonra attığınız imzayla teyit ettiğiniz bir şekilde olmaz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bostancı…

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Grubumuz adına Mehmet Doğan Kubat Bey açıklamada bulunacak.

BAŞKAN – Sayın Kubat, buyurun.

2.- İstanbul Milletvekili Mehmet Doğan Kubat'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET DOĞAN KUBAT (İstanbul) – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim efendim.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun yaptığı değerlendirme üzerine biz de AK PARTİ Grubu olarak kendi kanaatlerimizi yüce Meclisle paylaşma ihtiyacı duyduk. Söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum.

Değerli Başkanım, bilindiği üzere, 21 Aralık 2019 tarihinde AK PARTİ Grubunun vermiş olduğu bir öneriyle Meclisin 24, 25, 26, 31 Aralık ve 2 Ocak Perşembe günlerinde toplanmaması şeklinde bir öneride bulunduk ve yüce Genel Kurul bu grup önerimizi oylama sonucunda kabul etti. Dolayısıyla 7 Ocağa kadar, şu anda, hukuken Meclis, çalışmalarını ertelemiş durumda.

Meclisin olağan ve olağanüstü toplantılarının usul ve esasları Anayasa'nın 93'üncü, İç Tüzük'ün 5, 6, 7 ve 54'üncü maddelerinde ayrıntılı biçimde düzenlenmiş ve yine, Anayasa'nın 95'inci maddesinin birinci fıkrasında "Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarını kendi yaptığı İç Tüzük hükümlerine göre yürüteceği" de hükme bağlanmış. İç Tüzük'ün 5'inci maddesinde "tatil" şöyle tanımlanmış: "Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarının belli bir süre -tırnak içinde- ertelenmesidir." Yine, 6'ncı maddede "ara verme" "Türkiye Büyük Millet Meclisinin onbeş günü

geçmemek üzere çalışmalarını -yine, tırnak içinde söylüyorum- ertelemesidir.” diye tanımlanmış. Yani esasen, Meclisin ara verme veya Genel Kurulun belli günlerde toplanmamasına dair vermiş olduğu kararlar, birer Parlamento kararıdır ve bunlar, farklı kelimelerle ifade edilmiş olsa da doğurduğu hukuki sonuç itibarıyla aynı nitelikte yasama işlemleridir. Her iki karar biçiminde de Genel Kurulun çalışmalarını ertelemesi yani toplanmaması kararlaştırılmaktadır. Olağanüstü toplantının şartları ve şeklini düzenleyen Anayasa’nın 93’üncü maddesinde ve İç Tüzük’ün 7’nci maddesinde Genel Kurulun tatil, ara verme veya olağan toplantı… 54’üncü maddede salı, çarşamba, perşembe şu saatler arasında diyerek olağan toplantının da gün ve saatleri belirtilmiş; yine Meclisin, hafta, gün ve saatleri alacağı bir kararla da değiştirebileceğini ifade etmiştir. Mesela 16 Temmuz 2016 günü, o hain darbe girişiminden sonra, Meclisin çalışmadığı, toplanmadığı dönemde Meclis Başkanımız 16 Temmuz Cumartesi günü saat 15.00’te olağanüstü bir çağrı yapmak suretiyle Meclisi toplantıya davet etmiştir. Yani burada ifade etmek istediğimiz şudur: Esasen bu tür kararlarla Meclis, toplantıda olmadığı günlerde çalışmalarına bir öteleme, erteleme yapmaktadır. Ancak çalışmadığı dönemlerde doğacak durum ve gereklere göre yine Anayasa’da, İç Tüzük’te saymış olduğu mercilerin -ki bunlar, Cumhurbaşkanımız, Meclis Başkanımız ve Parlamentomuzun 120 milletvekilinin- talebi üzerine, toplantıda olmadığı dönemlerde Meclisin önemli gördüğü bir hususu görüşmek üzere -çağrı konusunu, gün ve saatini de belirtmek üzere- talepte bulunarak böyle bir olağanüstü durumda yüce Genel Kurulun olaya vaziyet etmesi imkânını Anayasa ve İç Tüzük sağlamıştır.

Dolayısıyla sizin tarafınızdan, Sayın Meclis Başkanlığımız tarafından yapılan bu çağrı, Anayasa ve İç Tüzük’ün verdiği yetkiye dayanarak, takdiri tamamen çağrıda bulunanlara ait olmak üzere yapılmış bir çağrıdır ve bu çağrı Anayasa ve İç Tüzük’teki usul kurallarına ve şekil şartlarına uygun olarak yapılmıştır. Şu anda yapılması gereken tek iş, sadece yeterli çoğunlukla birleşimin açılıp açılmamasıydı, o da az önce yapılan yoklama neticesinde tekemmül etmiştir. Dolayısıyla bu olağanüstü toplantı çağrısının yüce Genel Kurul tarafından görüşülüp karara bağlanmasının önünde hiçbir hukuki engel kalmamıştır.

Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Mustafa Şentop’un, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunu toplantıya çağırma usulüne ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, burada, tabii, benim de çağrıyı yapan kişi olarak birkaç söz söylemem gerekiyor. İki husus var: Birincisi, bu çağrının Anayasa ve İç Tüzük’e göre durumuyla ilgili. Anayasa’nın 93’üncü, İç Tüzük’ün 7’nci maddeleri tatilde ve ara vermede Türkiye Büyük Millet Meclisinin toplantıya çağrılmasını düzenliyor. Bu konuda Cumhurbaşkanına ve Meclis Başkanına yetki veriyor. Yeni hükûmet sistemi değişikliğinden sonra Cumhurbaşkanı resen çağırıyor. Daha önce ikinci bir seçeneği vardı, hükûmetin talebi üzerine. Meclis Başkanı da 2 şekilde çağırabiliyor: Ya en az beşte 1 milletvekilinin talebi üzerine veya resen çağırabiliyor. Bu, toplantı ve ara vermeyle ilgili. 21 Aralıkta alınan karar bir tatil kararı değil, bir ara verme kararı da değildi. Esasen Türkiye Büyük Millet Meclisi tatilde veya ara vermede değildi, sadece Genel Kurul toplanmama kararı almıştı. Dolayısıyla, ben, Türkiye Büyük Millet Meclisini toplantıya çağırmadım, Genel Kurulu toplantıya çağırdım. Metinde bu inceliğe dikkatinizi vermişsinizdir. Türkiye Büyük Millet Meclisini değil, Genel Kurulu toplantıya çağırdım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Aynı şey… Aynı şey…

BAŞKAN – Aynı şey değil çünkü…

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Aynı şey efendim, laf ebeliği…

BAŞKAN – Sayın Tanal, bir dakika, ben izah edeyim, sonra aynı mı değil mi sen karar vereceksin zaten.

Bu 21 Aralıkta alınan karardan sonra Türkiye Büyük Millet Meclisinde komisyonların çalışmalarını sürdürmeleri için bir engel yoktu. Araştırma komisyonları çalışabilirdi, diğer komisyonlar da -ihtisas komisyonları- çalışabilirdi çünkü Türkiye Büyük Millet Meclisi tatil veya ara vermeye girmemişti, sadece Genel Kurul, toplantı günlerinde toplanmama kararı almıştı. Dolayısıyla, ben, çağrımda da Genel Kurulun sadece toplantıya çağrılması ifadesini kullandım.

Değerli arkadaşlar, bu, Anayasa'ya, İç Tüzük'e aykırı mı? Değil. Çünkü Anayasa ve İç Tüzük, tatilde ve ara vermede Meclis Başkanına bu yetkiyi veriyor. Genel Kurulun toplanmama kararı ise tatil ve ara vermeye göre daha basit ve onun içinde bir parça olan bir karar.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – "Türkiye Büyük Millet Meclisi" diye geçiyor Anayasa'da. Niye Meclisi çağırmıyorsunuz?

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, hukukta "hukuk normu" dediğimiz şey yazılı metnin kendisi değildir, yazılı metnin anlamıdır; bu anlam ise yorumla ortaya çıkarılır ve hukukta yorumun ilkeleri vardır -hukuk fakültelerinde de okutulur bu ders olarak, yorum ilkeleri- bunlardan bir tanesi de esasen mantık ilkesi de olan "evleviyet ilkesi"dir. "'Çok'un içinde az da vardır, "bütün"ün içinde parça da vardır." diye ifade edebileceğimiz ilke.

Tatil veya ara vermede Türkiye Büyük Millet Meclisini toplantıya çağırma yetkisini veren Anayasa'nın 93 ve İç Tüzük'ün 7'nci maddelerinin, sadece Genel Kurulun toplanmama kararı üzerine onu toplantıya çağırma yetkisini de evleviyet ilkesi gereğince -bu kuralları yorumladığımız takdirde- Meclis Başkanına verdiğini; Anayasa 93 ve İç Tüzük 7'deki düzenlemenin, yetki veren ilkelerin, bu anlamda Genel Kurulun toplanmama kararı noktasında da toplantıya çağırma yetkisini verdiğini, yorumla, normun ne dediğini ifade etmek için belirleyebiliriz. Bu konuda hiçbir tereddüdüm yok. Bu, işin hukukla ilgili, Anayasa ve İç Tüzük'e uygunluğuyla ilgili kısmı.

Toplantının ne zaman yapılacağı konusu da şudur: Değerli arkadaşlar, tabii, çok dinamik bir süreçten geçiyoruz. Bu süreç içerisinde bir tezkere mevzubahis oldu. Bununla ilgili hususlar zaman zaman yürütmeden Dışişleri Bakanımızın, Millî Savunma Bakanımızın bazen telefonla, bazen vicahen ifadeleriyle görüşüldü. Meclisin toplantıya çağrılması konusunda geçtiğimiz pazartesi veya salı günü üzerinde duruluyor idi fakat ben salı gününün ve çarşamba gününün yılbaşı münasebetiyle uygun olmayacağını da kendilerine ifade ettim. En uygun tarih yine 1 Ocaktan sonraki bir tarih olabilir diye ifade ettim. Dolayısıyla gazeteciler yazdı, evet, bunu tutturanlar var. Saat konusunda herhâlde hata etmelerini bekleyemeyiz, Meclis 14.00'te toplanıyor zaten, başka bir saat söyleyemezler. Ama arada zaten ya 2'si vardı ya 3'ü vardı, cuma günü vardı veya bir sonraki pazartesi, 6'sı vardı. Salıyı ifade edenler oldu, pazartesiyi ifade edenler de oldu ama perşembe diyenler tutturmuş oldu. Bunun sadece bir tesadüf olduğu kanaatindeyim. Bu konuyla ilgili, dediğim gibi, perşembe ilk tercih değildi; pazartesi, salıyla ilgili düşünceler vardı ama ben çarşambadan sonraki bir günün, 1 Ocaktan sonraki bir günün uygun olacağına dair görüşümü ifade ettim. Bu şekilde mutabık kalınan bir tarih oldu, durum bundan ibarettir.

Buyurun Sayın Özel.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Oturum Başkanı TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve gündem güvencesinin de Meclise millet adına tanınmış bir güvence olduğuna ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, çok uzatmadan şunu ifade edelim, bizim anlatmaya çalıştığımız husus şu: Meclis bir karar vermiş. Sizi kim seçiyor Sayın Başkan, oraya oturma yetkinizi nereden alıyorsunuz? Millet bize Meclise Başkan seçme yetkisi verdi ve önce nitelikli çoğunluk aradık, döndük dolaştık, en sonunda Genel Kurul sizi seçti. Genel Kurul, kendisi tarafından seçilmiş biri tarafından kararı askıya alınabilecek bir mecra değildir. Siz, tatil ve ara vermede Anayasa'nın verdiği bir hakkı kullanırken başka bir şey yapıyorsunuz. Toplumsal uzlaşı metni diyor ki: "Ara verme ve tatilde ben sana özel bir yetki veriyorum." Onu kullanıyorsunuz, o anayasal bir güç. Burada Anayasa bir güç vermemişken, Meclise "Siz çalışmama kararı aldınız ama ben böyle düşünüyorum, gelin bunu yeniden değerlendirme..." sözünü söyleme hakkınız yok.

Ne yapabilirsiniz? Bakın, zaman zaman söyleniyor. Efendim, savaş da olsa -savaş hâli özel düzenlenmiş- Meclis toplantıya çağırılmaksızın bile Cumhurbaşkanına verilen özel yetkiler var ara verme ve tatildeysek. Olağanüstü hâl ayrı düzenlenmiş. Sıkıyönetim hâli eski kanunlarda, Anayasa'da ayrı düzenlenmişti ama burada yapılan iş, kendi yetki sınırlarınızı aşmaktır. Cumhurbaşkanı kendisi çağrı yapabilir mi? Sizin yorumunuzla yapabilir ama yapmadı. 120 milletvekiline çağrı yaptırabilir misiniz? Sizin yorumunuzla yapabilir ama yapmadı. Bu işe bir irade sizi memur kıldı ve Parlamentonun vermiş olduğu karara karşı bir adım attınız.

Gündem güvencesi Parlamento için önemlidir. Yoksa ne olur somutlaştıralım: Bir parti çoğunluğu elinde tutar -bu bugün siz olursunuz, yarın başkası olur- bir karar alınır "Şu tarihe kadar çalışmayacağız." diye, gruplar ona göre planlama yaparlar; bir tek bir irade ne gün çağıracağını bilir, çağırır, gündem güvencesi ortadan kalkar; otururusunuz dokunulmazlıkları kaldırırsınız, otururusunuz o partinin aleyhine bir sürü karar alırsınız; bunların hepsi mümkündür. Gündem güvencesi, bütün anayasal güvenceler gibi Meclise, siyasi partilere, millet adına tanınmış bir güvencedir. Gündem güvencesinin ortadan kaldırıldığı bir hâli normalleştirmenizi kabul edemeyiz. Böyle bir durumda siyasi parti gruplarıyla teker teker istişare etmeniz, Grup Başkan Vekillerini bir Danışma Kuruluna davet etmeniz gerekirdi.

Bugün bir uluslararası tezkere üzerinden, asker gönderme tezkeresi içinden gündem güvencesini ortadan kaldıran bir hâlin tatbikini meşrulaştırırsanız yarın siz değil, belki de size karşı bir başkasının gündem güvencesi ortadan kaldırıldığında ne yapacağını bilemezsiniz. O yüzden bu yanlışı tutanaklara geçiriyoruz. Yapılan iş Anayasa'ya, İç Tüzük'e, siyasi nezakete aykırıdır. Gündem güvencesinin ortadan kalktığı bir Meclis, demokrasi Parlamentosu değildir. Gündem güvencesinin ortadan kalktığı bir Meclis bir kişinin egemenliğinde olan, o dediği zaman toplanan ve korkarım günün birinde bahçesi de o sarayın içine açılan bir Meclis kurma hayalinin ürünüdür. Buna izin vermeyiz, buna sonuna kadar karşı çıkarız. Tarih önünde bu girişimi tutanaklara geçiriyoruz ve önümüzdeki -bizim de önemli saydığımız ve müzakerelerinde fayda gördüğümüz- gündeme geçmekte Cumhuriyet Halk Partisi olarak fayda görüyoruz.

Teşekkür ederim Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un, Anayasa'nın 93'üncü maddesi ile İç Tüzük'ün 7'nci maddesinin Genel Kurulun toplanmama kararı aldığı hallerde de Meclis Başkanına toplantı çağrısı yetkisi verdiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Arkadaşlar, ben bir kez daha ifade edeceğim: Tatilde ve ara vermede Meclisin toplantıya çağırılması için Danışma Kurulunun toplanması ve partilerin görüşlerinin değerlendirilmesine dair bir İç Tüzük hükmü yok. Danışma Kurulu toplanması, ondan bahsediyorum. Ben az önce de ifade ettim, çağrımda da var, Anayasa'nın 93'üncü ve İç Tüzük'ün 7'nci maddelerini esas alıyoruz. Burada ise Meclis Başkanının toplantıya nasıl çağıracağı açık olarak düzenlenmiş. Burada Meclis Başkanının toplantıya çağrı yapacağı zaman bunu nasıl yapacağına dair bir hususta tartışma yok, o açık çünkü "Meclis Başkanı resen çağırır." diyor. "Türkiye Büyük Millet Meclisi tatildeyken ve ara vermedeyken resen çağırabilir." dediği zaman bunun herhangi bir danışma kuruluna istinat etmesi mecburiyeti gözükmüyor. Ben de zaten bu çağrıyı Anayasa 93 ve İç Tüzük 7'ye göre yaptığımı ifade ediyorum, başka bir düzenlemeye dayanmıyorum. Ha, acaba tatil ve ara verme dışında Genel Kurulun toplantı yapmama kararı hâlinde de böyle bir yetki var mıdır? Onu da ben yorumla hukuk normunda ifade ettim, hukukçular bunu bilirler; hukuk kuralları yazılı metin değil, onun anlamıdır, bu anlam ise yorumla ortaya çıkartılabilir. "Norm" dediğimiz şey hukukta odur esasen, "evleviyet" dediğimiz ilke de hukukta en çok kullanılan yorum normlarından, ilkelerinden birisidir. Dolayısıyla, ben, Türkiye Büyük Millet Meclisi tatil ve ara vermedeyken onu çağırma yetkisi veren hükmün Türkiye Büyük Millet Meclisi tatil ve ara vermede değilken, sadece Genel Kurulun toplanmama kararı aldığı hallerde de Meclis Başkanına toplantı çağrısı yetkisi verdiğini ifade ediyorum. Bunun…

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, istediğiniz zaman Meclisi çağırabileceğiniz anlamına mı geliyor?

BAŞKAN – Nasıl efendim?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İstediğiniz zaman, her zaman bu Meclisi çağırabileceğiniz anlamına mı geliyor diyorum. O zaman tatilde, ara vermede ve onun dışında da Meclis Başkanı istediği zaman çağırabilir.

BAŞKAN – Bildiğim kadarıyla hukukçusunuz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Evet efendim.

BAŞKAN – Evet, Anayasa 93 ne diyor acaba, "İstediği zaman çağırabilir." diyor mu?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Demiyor efendim.

BAŞKAN – Demiyor mu? Bir bakın, ben biliyorum.

Teşekkür ederim arkadaşlar.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Başkanım, biz sizi dinliyoruz, devam edin.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin, ben karar vereyim.

Sayın Bostancı, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Öncelikle sizin seçilme usulünüz Genel Kurulda hepimizin katıldığı ve şahit olduğu bir oylama neticesinde ortaya çıktı. Genel Kurulun iradesiyle seçildiniz, başka bir şekilde seçilmediniz. Seçilme usullerine ilişkin veya başka türlü bir çoğunluk, bunlar tadat edilmiş muhakkak İç Tüzük'te fakat netice olarak "evet" verenler de "hayır" verenler de sonuçta Genel Kurulun iradesinin tecellisine katkı veren oylardır ve o çerçevede karar ortaya çıkmıştır, herhâlde siz elinizi kolunuzu sallayarak oraya oturmadınız, eğer öyle olsaydı herhâlde insanlar itiraz ederlerdi. Genel Kurulun burada bir iradesi var.

İkincisi, toplantıyı Anayasa'ya ve İç Tüzük'e uygun bir şekilde yaptığınız kanaatindeyim, zaten buna ilişkin referanslar da verildi. Esasen, gördüğünüz gibi bugünkü toplantıya Meclis de hazır bulunmakta ve yapmış olduğunuz yoklamada da Genel Kurulun iradesinin de toplanma istikametinde olduğu bir kez daha kayıtlara geçmiş bulunmaktadır. Tezkereyi görüştüğümüzde yeniden Genel Kurulun iradesi tecelli edecektir. Bence kifayetimüzakereye ihtiyaç vardır, takdir sizin.

Arz ediyorum, teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Bu kıymetli tartışma için de teşekkür ediyorum değerli arkadaşlar.

Sayın milletvekilleri, Anayasa'nın 92'nci maddesine göre verilen Cumhurbaşkanlığı tezkeresinin görüşmelerine başlıyoruz.

(3/1044) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ni okutuyorum:

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) TEZKERELER (Devam)

2.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye'nin millî çıkarlarına yönelik her türlü tehdit ve güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde her türlü tedbiri almak, Libya'daki gayrimeşru silahlı gruplar ile terör örgütleri tarafından Türkiye'nin Libya'daki menfaatlerine yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek, kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı güvenliğin idame ettirilmesini sağlamak, Libya halkının ihtiyacı olan insani yardımları ulaştırmak, Libya Ulusal Mutabakat Hükûmeti tarafından talep edilen desteği sağlamak, bu süreç sonrasında meydana gelebilecek gelişmeler istikametinde Türkiye'nin yüksek menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümul, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde Türkiye sınırları dışında harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca bir yıl süreyle izin verilmesine dair tezkeresi (3/1044)

30/12/2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Libya'da Şubat 2011'de meydana gelen olayları takip eden süreçte demokratik kurumların inşa edilmesine yönelik çabalar artan silahlı çatışmalar sebebiyle akamete uğramış, ülkede parçalanmış bir yapı ortaya çıkmıştır.

Libya'da ateşkes tesis edilmesi, siyasi bütünlüğün oluşturulması ve işleyen bir devlet mekanizmasının kurulmasının mümkün olamaması üzerine, Libya'da barış ve istikrarın tesisini teminen,

Birleşmiş Milletler kolaylaştırıcılığında Libya'daki tüm tarafların katılımıyla yürütülen ve yaklaşık bir yıl süren Libya Siyasi Diyaloğu sonucunda Libya Siyasi Anlaşması 17 Aralık 2015 tarihinde Fas'ın Suheyrat şehrinde imzalanmıştır.

Libya Siyasi Anlaşması kapsamında oluşturulan Ulusal Mutabakat Hükümeti, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2259 (2015) sayılı Kararı uyarınca uluslararası toplum tarafından Libya'yı temsil eden tek ve meşru hükûmet olarak tanınmaktadır. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2259 (2015) sayılı Kararı, Libya Siyasi Anlaşması'nın uygulanması ile Ulusal Mutabakat Hükümeti dâhil söz konusu Anlaşmada atıfta bulunulan Libya kuruluşlarının desteklenmesinin yanı sıra üye devletlere anlaşmada yer almayan ve meşruiyet iddiasında bulunan paralel kuruluşlara desteğin ve bunlarla temasın kesilmesi için de çağrıda bulunmaktadır.

Libya Siyasi Anlaşması'nda yeri bulunmayan, bu çerçevede hem ulusal hem uluslararası bakımdan gayrimeşru bir nitelik taşıyan sözde Libya Ulusal Ordusunun 4 Nisan 2019 tarihinde başkent Trablus'u ele geçirmek ve Ulusal Mutabakat Hükûmetini devirmek hedefiyle başlattığı saldırıları yoğunlaşarak ve genişleyerek devam etmektedir. Libya'da çatışmaların sona erdirilmesi, ateşkes sağlanması ve siyasi sürece geri dönülmesi amacıyla yürütülen diplomatik çabalara rağmen, sözde Libya Ulusal Ordusu, dış güçlerden de aldığı destekle saldırılarını sürdürmektedir. Sivilleri ve sivil altyapıyı da hedef alan bu saldırılar nedeniyle Libya'da insani durum giderek kötüleşmektedir. Çatışmalar DEAŞ ve El Kaide gibi terör örgütlerinin eylemleri için uygun ortam oluşmasına da sebebiyet vermektedir. Diğer taraftan, Libya toprakları ve kara suları Akdeniz üzerinden gerçekleştirilen uluslararası insan ve göçmen kaçakçılığında da kullanılmaktadır.

Bu gelişmeler, Libya'ya ilaveten Türkiye dâhil tüm bölge için de tehdit oluşturmaktadır. Sözde Libya Ulusal Ordusuna bağlı unsurlar, Libya'da faaliyet gösteren Türk şirketleri, Libya'da ikamet eden Türk vatandaşları ile Akdeniz'de seyreden Türk bandıralı gemiler gibi Türk çıkarlarının hedef alınacağı yönünde açıklamalarda bulunmaktadır. Sözde Libya Ulusal Ordusunun saldırılarının durdurulmaması ve çatışmaların yoğun bir iç savaşa dönüşmesi hâlinde Türkiye'nin gerek Akdeniz havzasındaki gerek Kuzey Afrika'daki çıkarları da olumsuz yönde etkilenecektir.

Türkiye ile Libya arasında imzalanan ve yürürlüğe giren Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası'yla daha da gelişen iki ülke arasındaki tarihî, sosyal, siyasi ve ekonomik köklü ilişkiler dikkate alındığında, Libya'da ateşkes ve barışın tesisiyle istikrarın sağlanması Türkiye açısından büyük önemi haizdir.

Ulusal Mutabakat Hükûmetiyle imzalanan Güvenlik ve Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırası da Libya'nın karşı karşıya kaldığı tehditlerle mücadelede ihtiyaç duyduğu eğitim seviyesi ve harekât yeteneği yüksek, disiplinli ve kurumsallaşmış bir ordunun teşkili için gerekli eğitim ve danışmanlık hizmetlerini kapsamaktadır.

Libya Ulusal Mutabakat Hükûmeti, tüm bölgeyi etkileyebilecek, Libya'nın bütünlüğü ve istikrarına yönelik tehditler, DEAŞ, El Kaide ve diğer terör örgütleri, yasa dışı silahlı gruplar ile yasa dışı göç ve insan ticaretiyle mücadelede Türkiye'den askerî destek talebinde bulunmuştur.

Bu mülahazalar ışığında, Türkiye'nin millî çıkarlarına yönelik her türlü tehdit ve güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde her türlü tedbiri almak, Libya'daki gayrimeşru silahlı gruplar ile terör örgütleri tarafından Türkiye'nin Libya'daki menfaatlerine yönelebilecek saldırıları bertaraf

etmek, kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı güvenliğin idame ettirilmesini sağlamak, Libya halkının ihtiyacı olan insani yardımları ulaştırmak, Libya Ulusal Mutabakat Hükûmeti tarafından talep edilen desteği sağlamak, bu süreç sonrasında meydana gelebilecek gelişmeler istikametinde Türkiye'nin yüksek menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümul, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde Türkiye sınırları dışında harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca bir yıl süreyle izin verilmesi hususunda gereğini bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerinde İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre görüşme açacağım. Gruplara ve şahsı adına iki üyeye söz vereceğim. Ayrıca, grubu bulunmayan siyasi parti temsilcilerine de takdiren beşer dakika konuşma süresi vereceğim. Konuşma süreleri gruplar için yirmişer dakika, şahıslar için onar dakikadır.

Tezkere üzerinde söz alan sayın milletvekillerinin isimlerini okuyorum:

Gruplar adına:

1) İYİ PARTİ Grubu adına Aytun Çıray, İzmir Milletvekili.

2) Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Erkan Akçay, Manisa Milletvekili.

3) Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Tulay Hatımoğulları Oruç, Adana Milletvekili.

4) Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ahmet Ünal Çeviköz, İstanbul Milletvekili.

5) Adalet ve Kalkınma Partisi adına İsmet Yılmaz, Sivas Milletvekili.

Grubu bulunmayan siyasi parti temsilcileri:

1) Erkan Baş, İstanbul Milletvekili, Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı.

2) Abdulkadir Karaduman, Konya Milletvekili, Saadet Partisi.

3) Gültekin Uysal, Afyonkarahisar Milletvekili, Demokrat Parti Genel Başkanı.

4) Mustafa Destici, Ankara Milletvekili, Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı.

Şahıslar adına:

1) Engin Özkoç, Sakarya Milletvekili.

2) Emrullah İşler, Ankara Milletvekili.

Şimdi, değerli arkadaşlar, ilk söz İYİ PARTİ Grubu adına İzmir Milletvekili Aytun Çıray'a aittir.

Buyurun Sayın Çıray. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Sayın Başkan, yüce Meclisin değerli üyeleri…

(Uğultular)

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Sayın Başkan, bu kadar önemli bir konuda önce bu uğultuyu bir şey yapalım.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, önemli bir görüşme yapıyoruz, lütfen sükûneti sağlayalım. Milletvekillerimizi yerlerine oturmaya davet ediyorum, sessiz olmaya davet ediyorum. Kürsüdeki hatibi dinleyelim lütfen.

Buyurun.

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Sayın Başkan, yüce Meclisin değerli üyeleri; iktidar, ekonomik kriz şartlarında ayakta durma mücadelesi veren Türk milletine bu yılbaşı vesilesiyle gelip geçici bir huzuru dahi çok gördü, tam yılbaşının ertesi günü vatan evlatlarını Libya çöllerine göndermek için Meclisi olağanüstü toplantıya çağırdı.

Şimdi soruyoruz: Bu acele niye? Çünkü herkesin bildiği gibi bu izin tezkeresi onaylandığı anda Türkiye hiç maruz kalmadığımız türden husumetlerle yüz yüze kalabilecek. En ufak bir mübalağada bulunmuyoruz. Yüce Meclisin önüne gelen hiçbir izin tezkeresi Türk milletinin yüksek genel çıkarları ve millî güvenliği açısından bu kadar büyük bir risk teşkil etmemiştir. Ortaya çıkan riskin büyüklüğü ve vahametini belki ancak devletin yıkımıyla sonuçlanan Goeben ve Breslau kruvazörlerine Osmanlı bayrağı çekilmesinden sonra yaşananlarla mukayese edebiliriz. Şimdi, yüz iki yıl sonra Türk milletine çok ağır bedeller ödetebilecek başka bir oldubittiyle karşı karşıyayız. Bu oldubitti otoriter kuvvetler birliği rejimini kuran zihniyetin, şahsi iktidar çıkarlarının kaçınılmaz neticelerinden birisidir.

Değerli arkadaşlar, AKP zihniyeti, bir dönem kurucu değerlerimize antipati duyan, o zamanki adıyla "cemaat"le güç birliğine gitti. Türkiye böylece 2010 yılından itibaren dış politikada çok köklü bir makas değiştirme operasyonu yaşadı. Türkiye'yi dünyada derin bir yalnızlaşmayla karşı karşıya bırakan, Türk milletinin sırtına 5 milyon Suriyeliyi yükleyen ve 50 milyar dolar üzerinde maliyet ödeten işte bu rövanşist makas değiştirme operasyonu oldu. Bugün yüce Meclisimizin önüne getirilen 30 Aralık 2019 tarihli Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ni işte bu çerçeve içinde düşünmeliyiz. Daha önceki konuşmamda hatırlatmıştım: Libya halkının dramı, Arap Baharı'nın güya Libya'ya bir yansıması olarak Kaddafi'nin devrilmesi süreciyle başladı. Şüphesiz Kaddafi, egosantrik bir diktatördü ve bütün diktatörler gibi Libya devletini, kendisinin ve ailesinin sınırsız zenginleşmesi için de kullandı. Ancak Kaddafi'nin linç edilmesinin ardından yaşananlar çok daha trajikti. O günlerde, 21 Şubat 2011'de "NATO'nun Libya'da ne işi var?" diyen Sayın Cumhurbaşkanı, daha ertesi günü, İzmir'in NATO operasyonunun merkezi olmasına izin vermişti ancak o sırada Suriye'de Emevi Camisi'nde cuma namazı kılma radikal hayali Libya'yı arka plana itti, Suriye'yi öne çıkardı. Şimdi, bugün getirdiğiniz tezkereye meşruiyet kazandırmak için "Trablus'taki güçleri Birleşmiş Milletler meşru kabul ettiği için bu tezkereyi destekliyoruz." diyorsunuz ama Birleşmiş Milletlerin verdiği meşruiyet konusunda hiç de inandırıcı ve ilkeli değilsiniz. Neden mi? Çünkü iç savaş çıktığında, Birleşmiş Milletlere göre, Suriye'nin meşru hükûmeti Esad Hükûmetiydi, siz ÖSO'yu desteklediniz.

Değerli arkadaşlar, bir de, tezkerenizin haklılığına delil olarak öne sürdüğünüz "mavi vatan" konusuna bir açıklık getirmek zorundayız. Türkiye 27 Kasım 2019 tarihinde Libya'da Ulusal Mutabakat Hükûmetiyle 2 mutabakat imzaladı. İlk mutabakat, Türkiye ve Libya arasındaki deniz yetki alanlarına ilişkindi; amacı, Doğu Akdeniz'deki haklarımızın korunması ve uluslararası hukuk nezdinde kayda geçirilmesiydi. Hâlbuki Türkiye, mavi vatanın önemini ta 1973'te kıta sahanlığı krizi

çıktığında keşfetmişti. Ancak deniz yetki alanlarımız için "mavi vatan" deyimini 2006 yılında resmî makamlar nezdinde ilk defa kullanan Amiral Cem Gürdeniz'di. İşte, Sayın Gürdeniz ve 400 deniz subayının FETÖ'cü savcılara desteklerinizle, Ergenekon kumpasıyla hapse atılmalarının sebebi bu mavi denize, bu mavi vatana sahip çıkmalarıydı. O mavi vatana sahip çıkanları FETÖ'yle birlikte Ergenekon'dan hapse attınız. Onun için, kimse bize mavi vatan dersi vermeye kalkmasın. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Siz o dersten çaktınız, on üç yıl kaybettirdiniz Türkiye'ye. Ancak biz İYİ PARTİ olarak, başta Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener olmak üzere, Türk milletinin ve devletinin çıkarları adına mavi vatanı gerektiği şekilde oylarımızla destekledik, savunmaya da devam edeceğiz.

Burada istismar edilmemesi için belirtmeliyim ki "Ulusal Mutabakat Hükûmeti yıkılırsa mavi vatan elden gider." tezi de doğru değildir çünkü Libya da bu mutabakatla deniz yetki alanlarını 36 bin kilometrekare genişletti. Bunun için bu hükûmetten sonra hangi hükûmet gelirse gelsin mavi vatanla kazanılmış deniz alanlarını geriye vermez. Buna karşılık, imzalanan ikinci mutabakatı desteklemedik ve haklı çıktık. İkinci mutabakat muhtırası, hem millî güvenliğimize ilişkin değildi hem de İYİ PARTİ sözcülerinin öngördükleri gibi Hafter güçlerini tahrik etti ve bugünkü tezkerenin hızlandırılarak gelmesinin sebebi işte o bir önceki tezkeredir yani bir yanlışınız diğerini tetiklemektedir. Üstelik iki hafta önce 15 Aralık 2019 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı Kararıyla 16 yaşından küçük, 55 yaşından büyük Libya vatandaşlarına doksan gün ikamet süreli muafiyet tanıdınız. Şimdi buradan ne anlamalıyız? Bu, bozulan sosyal iç bütünlüğün ve uyumun tekrar felakete dönüşmesi olmayacak mı? Türkiye, yeniden iç barışını ciddi bir şekilde bozacak legal görünümlü, muazzam maliyetli, basiretsiz bir göçü teşvik etmektedir. Sayın Cumhurbaşkanı, bu kararıyla izin tezkeresindeki sözde millî gerekçelerini iyiden iyiye şaibeli hâle getirmiştir.

Sayın milletvekilleri, Libya'ya güç gönderilmesine izin hakkındaki tezkereye karşı çıkmamızın vicdanımız açısından başka güçlü nedenleri de var. Türk Silahlı Kuvvetleri Ulusal Mutabakat Hükûmetinin daveti vesile edilerek bölgeye gönderildiğinde Türkiye'nin bütün Libyalılar gözünde iç savaşın etkin bir tarafı olacak olmasıdır. Bu, ayrıca ülkemizi ve milletimizi Arap coğrafyasında bir nefret objesi hâline getirecektir.

Değerli milletvekilleri, yüce Meclisimiz izin tezkeresine bir başka açıdan daha geçit vermemelidir; bu da Suriye rejim güçlerinin Rusların da desteğiyle İdlib'de hâkimiyet kurmak üzere olmalarıdır. Bunun en vahim sonuçlarından biri…

(Uğultular)

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Ya, arkadaşlar, savaşa şehit olmaya asker göndereceğiz, gürültüden durulmuyor. Bu kadar mı ciddiydi bu yani çağırdınız, acele ettirdiniz de bunu dinlemiyorsunuz? Yani madem ciddisiniz işinizde, neden dinlemiyorsunuz? (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Beyefendi telefonla konuşuyor en ön sırada, bir saattir.

Ya, şehit olmaya asker gönderiyoruz arkadaşlar, ciddi olalım biraz.

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Sen ne anlarsın ciddiyetten?

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Sen ne anlarsın be! Benim dedem Balkanlarda şehit oldu, sen ne anlarsın şehitten? (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Her tarafın ciddi olsa ne olur?

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Bunun en vahim sonuçlarından biri Rusya'yla karşı karşıya gelmemizdir. Ülkenin yüzde 70'ine yakın bölümüne hâkim olan General Hafter güçlerinin destekçilerinden birinin Rusya olması, bu çok tatsız ihtimali güçlendirmektedir. Kaldı ki Libya'da çatışan tarafların paralı askerlerinin vahşi karakterleri ve acımasızlıkları Mehmetçik'imizi Vietnamvari çatışmaların içinde bırakabilir.

Diğer yandan, Trablus Hükûmetinin Arap Baharı'nın son kalıntısı olması da zaten mezhepçi dış politikaları nedeniyle zarar gören Türkiye'yi hak etmediğimiz hâlde Selefi cihatçı terör gruplarının destekleyicisi olarak sunanların ekmeğine yağ sürecektir. Yani Mehmetçik'imizi millî güvenliğimizle hiçbir şekilde ilgisi olmayan bir iç savaşın belirsiz ateş hattına bırakamayız.

Şehitlik mertebesi şüphesiz yüce bir mertebedir. Aynı zamanda geride kalanların umut ve tesellisidir. Ancak bu kutsal umut ve teselliyi ne millet ne Allah nezdinde kimsenin istismar etme hakkı yoktur. Tekrar ediyorum: Türk milleti kahraman askerlerinin canını sokakta bulmadı. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Bizim onların cesaretinden, Türk askerinin cesaretinden ve savaşçılığından hiçbir kuşkumuz yok. Ancak Türk askerinin bu muhteşem cesaret ve savaşçılığı ancak millî davalarımızda geçerlidir. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, "Arap Baharı" denilen yarı karanlık hareketler başladığında henüz Müslüman ağırlıklı coğrafyalarda itibarlıydık. İtibarımız temelsiz sükse iddialarından veya saray yaptırmamızdan kaynaklanmıyordu. İtibarımız, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir medenileşme modeli olarak sosyokültürel cazibesinden kaynaklanıyordu. Bu itibar, Türkiye'ye, çatışan taraflar arasında ara buluculuğundan asla şüphe duyulmayacak bir tarafsızlık konumu sağlıyordu. Adalet ve Kalkınma Partisinin ideolojik takıntılı dış politikalarıyla bunlar çarçur edildi. Bizim, şu anda kaybettiğimiz bu konuma yeniden dönmeye, dış politikamızı tamamen bu doğrultuda düzenlemeye ihtiyacımız var. Yanlış ekonomi politikaları yetmiyormuş gibi, milletimizin ekmeği yanlış dış politikaların çarkları arasında öğütülmeye başlandı. Asıl önemlisi "Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran ahaliye Türk milleti denir." tanımındaki anlamıyla Türk milletinin temel özgürlük haklarının yeniden tesisini istiyorsanız bu tezkereye "Hayır." demelisiniz. Milliyetçiliğin de vatanseverliğin de gereği budur.

Sayın milletvekilleri, Libya'da ahlaksız bir iç savaş yaşanıyor. Bu iş savaşın farklı taraflarını farklı güçler destekliyor, hatta bazıları aynı anda iki tarafa da silah veriyor. Bir AKP sözcüsü ise Adana'dan açıklama yapıyor, Türkiye'nin tarihe karşı sorumluluğu varmış, oraya asker göndermeliymişiz. Arkadaşlar, tarihin hiçbir anında Türkiye Cumhuriyeti mazlum milletlerin iç savaşlarında bir tarafın yanında olmamıştır. Türkiye'yi tarih önünde ahlaklı, erdemli ve onurlu kılan da budur. Biz kimsenin ülkesinde, toprağında ve iç işlerinde gözü olmayan bir milletiz ama şimdi Libya'da bir tarafın ve onu destekleyen güçlerin taşeronu olmaya sürükleniyoruz. Türkiye Cumhurbaşkanı Tunus'a gidiyor ve oradan savaş çığırtkanlığı yapıyor ama Tunus beklentilere karşılık vermiyor. Peki, Libya'nın sınır komşusu oldukları için asıl millî güvenlik sorunları olması gerekenler Tunus ve Cezayir değil mi? Hafter güçlerine tank ve uçak desteği veren Amerika etkisindeki Mısır, o neden açıktan asker göndermiyor, hiç düşündünüz mü? Diğer taraftan, yandaş ve bordrolu yorumcular televizyonlarda "Libya'da herkes para kazanacak." teranelerini anlatıyorlar. Bizim de pay almamız lazımmış. Değerli arkadaşlar, bu, Soros'un "En iyi ihraç maddeniz askeriniz." sözüne haklılık kazandıracak ahlaksız bir söylemdir. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkiye, hiçbir zaman ganimet, yağma ve sömürü peşinde olmadı. Türk milletinin asla mazlumların toprağında gözü olmadı. Zira, milletimizin tarih şuuru, vicdanı ve ahlakı AKP hoparlörlerinin zannettiğinden çok daha yüksektir. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Tekrar ediyorum, eğer devletin hâlâ bir kurmay ve hariciye aklı kalmışsa Sayın Cumhurbaşkanına desinler ki "Goeben ve Breslau macerasından sonra en büyük macera ve facia Libya'ya müdahale olacaktır."

Bu tezkerenin hukuki temeli hazırlanmamıştır. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararıyla oluşturulmuş meşru bir müdahale gücü yoktur ve dikkat, Libya'da oluşabilecek en kötü senaryoya karşı bu Hükûmetin hazırlığı yoktur. Türkiye, bu tür müdahalelere daima tek taraflı ve meşruiyeti şüpheli iki taraflı zeminlerde değil, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin ve NATO Konseyinin kararları zemininde, Türkiye Büyük Millet Meclisinin iradesiyle karar vermiştir.

Sayın Cumhurbaşkanı "Biz davet edildiğimiz yere gideriz." dedi. Bu mantıkla davete ne gerek var? Kardeş Azerbaycan'ın topraklarının yüzde 20'si gayrimeşru bir işgalin altında, hadi kalkın gidip önce orayı kurtaralım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Neden yapmıyorsunuz? Bize milliyetçilik dersi vereceksiniz.

AYHAN EREL (Aksaray) – Doğu Türkistan da var, Doğu Türkistan.

AYTUN ÇIRAY (Devamla) – Kırım tek taraflı bir kararla ilhak edildi. "Hadi kalkın Kırım'ı kurtaralım." diyeceğim ama siz, Uygur Türkleri hakkında verdiğimiz araştırma önergesini reddettiniz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, size "Ege'de teker teker işgale uğrayan adalarımız için tezkere getirin." diyeceğiz ama siz, Türkiye'den çok Amerika'nın ve Rusya'nın iç işleriyle ve millî meseleleriyle meşgulsünüz. "Dostum Trump." "Dostum Putin." Biraz ciddi olalım. Dostlarınız, arkanızı döner dönmez Suriye'nin PKK'sının lideriyle dostluk kurdular, haberiniz var mı? Çünkü uluslararası ilişkilerde dostluklar filan yoktur; gerçekler ve çıkarlar vardır, uzun erimli hesaplar vardır.

Bakın, Barış Pınarı Harekâtı'nda canıgönülden tezkerenizi destekledik de ne oldu? Üç gün sonra bir "tweet"le, aslanlar gibi yürüyen Türk ordusunu durdurdunuz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, Türkiye, siz yönetime gelinceye kadar siyasi meşruiyeti ve hukuku olmayan, siyasi aklı olmayan hiçbir işe girmedi. Sizin bu tezkerenin ardından karşımıza çıkan senaryolara karşı devlet aklına sahip hiçbir planınızın olmadığını biliyoruz, zira bu işlerin arkasındakileri tanıyoruz, biliyoruz. Psikiyatride "mehdilik iddiası" diye bilinen şizofrenik bulguya bir adım kalmış bir şahıs bugün Cumhurbaşkanlığı Başdanışmanı. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Eğer Mehmetçik'in yanında savaşa gönderilen karanlık milis kuvvetleri bunun eğitiminden geçiyorsa yarın bizim güvenliğimiz ne olacak?

Sayın milletvekilleri, ülkemize olan sevgimiz, devlet insanlığımız nedeniyle Libya konusunda burada dile getirmek istemediğimiz, getiremeyeceğimiz çok şey var ancak bütün bu olan bitenin hukuki ve siyasal sorumlusu Anayasa'ya göre Sayın Cumhurbaşkanıdır. O nedenle buraya gelmeli ve tezkereyi savunmalıydı. Gelmemesi sürpriz mi? Ee, bütçe görüşmelerine dahi gelmedikten sonra sürpriz değil ama şu ayıba bakın, Hükûmetten bir bakan yok. "Bu kadar önemli bir tezkere" diyorsunuz, "bu kadar büyük bir tezkere" diyorsunuz, Türk askerini Fizan Çöllerine götürmeye kalkıyorsunuz, Yemen türkülerini tekrar besteletmeye kalkıyorsunuz ama burada bir bakan yok. Ayıp, sizi kınıyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, evet, tarih ve coğrafya bizi eteklerimizden çeker ama biz Türk milleti, masum insanların kanının akmasını istemeyiz. Ahali, mahallesinde, evinde, çarşıda, kahvede artık soruyor: "Suriye'de ne işimiz vardı?" Şimdi soracaklar: "Libya'da ne işimiz var?" Suriye'de PKK terör örgütüne devlet kurdurma politikası sona ermemişken yeni dertlere ihtiyaç var mı? 1912'de Libya'da çatışmalar devam ederken Balkan Savaşı'nın çıktığını unuttunuz mu? Doğu Akdeniz'de bu kadar dert ve gerilim varken donanmanın gücünü neden ikiye bölüyorsunuz? Suriye işine yanlış yöntemlerle başladığımız için, Rusya'nın İdlib'ten bize yönlendirdiği, içinde El Kaideci teröristlerin de olduğu milyonlar kapımızdayken ve daha dün oradaki, İdlib'teki HTŞ'nin başı "Artık, Esad'ı devirmekten vazgeçtik." demişken… Böyle zamanlar etkin, verimli ve birikimli diplomatlar ve subaylar gerektirir, subaylar. İdeolojik bakışınızla etkisizleştirdiğiniz bu birikimi dinleyin, onları çağırın. Onlar, Libya'da kalkıştığınız işin Birleşmiş Milletler ve uluslararası hukuk açısından büyük bir meşruiyet krizine yol açabileceğini gerekçeleriyle size anlatacaklardır. Bu gerçeği aklınızdan çıkarmayın: Pusuda bekleyen güçler, sizin bu yanlışları yapmanızı yani Libya'ya askerî güç göndermenizi ellerini ovuşturarak bekliyorlar. Neden şu anda yapabilecekleri gürültüyü çıkarmadıklarını hiç düşündünüz mü?

Suriye işine bulaşırken size ne demiştim: "Millî meselemiz olmayan bir konuda vereceğimiz her şehit, cinayete kurban gidecektir." demiştim, "Çok Müslüman kanı akıtacaksınız, çok." demiştim. Şimdi o sözlerimin bir adım ilerisine gidiyorum: Gelin, bilip bilmediğiniz yanlış pazarlıklar uğruna akacak masum şehit kanlarında boğulmayın. Yoksa mavi vatan mutabakatı, Libya'ya asker gönderme sözü karşılığında mı imzalandı?

İYİ PARTİ olarak biz, millî güvenliğimizin tehdit altında olmadığı bir yerde Mehmetçiklerimizin, Rusya'dan Mısır'a, Suudilerden Emirliklere ve en önemlisi, bu ülkelerin desteklediği General Hafter güçlerine kadar bir ittifakın açık hedefi hâline getirilmesinden sorumlu olamayız ve bu tezkereye "hayır" diyeceğiz. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Bugün sorumluluğumuz büyük Türk milletinin hukukuna olsun, bugün sadece Allah'tan korkun.

Saygılarımı sunuyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bostancı, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın (3/1044) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Sayın Başkanım teşekkürler.

Sadece bugün değil, her gün Allah'tan korkmak gerekir Sayın Çıray; önce onu belirteyim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şu yanlış: Hangi kişi olursa olsun ve hangi gruba karşı yaparsa yapsın, kürsüden parti gruplarına had bildirme girişimi; "Ben konuşurken buradan, telefonla sen oradan konuşamazsın." diye bunun üzerinden bir tavır göstermek yanlıştır. Mesele sadece Çıray'ın tavrı değildir, bunu kim yapsa ve hangi parti grubuna karşı yapsa ayıplarız ve kınarız, Sayın Çıray'ı da kınıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İkincisi: Sayın Çıray burada, kesin bir "hayır" tavrının konuşmasını yaptı, takdirleridir, yapabilirler. Ama benim bildiğim, son bir buçuk saatte bu karara geldiler, çok da müzakere ettiler; insan "Neyi müzakere ettiler?" diye düşünüyor.

Üçüncüsü: Şu "ganimet ve yağma" iddiası çok ayıp. Bunun altını çizmekle yetiniyorum, daha fazla da konuşmak istemiyorum.

Teşekkürler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, buyurun.

6.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. Ayrıca, herkese mutlu seneler diliyorum.

Türkiye'nin geleceğine dair çok önemli emareleri içinde barındıran bir tezkereyi burada görüşüyoruz, birazdan da oylayacağız. Türkiye Büyük Millet Meclisinin büyük bir duyarlılıkla hareket etmesi pek tabiidir ki beklentimizdir. O sebeple, kürsüde söz alan hatiplerin konuşmalarını yaparken bu anlamda saygıyı hak ettikleri kanaatini taşıyorum.

Ayrıca, biz İYİ PARTİ olarak, Türkiye'nin geleceğine dair kararlarla ilgili olarak talimatlandırılmayı kabul etmiyoruz. O sebeple derinlemesine istişareler yapıyoruz, parti içinde de demokrasiyi işletiyoruz. Bu sebeple Cumhurbaşkanlığının Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderdiği bu tezkereyle ilgili karar vermemiz uzun sürdü. Bu kararı kısa zamanda alanlar düşünsün, öncelikle bunu ifade etmek istiyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Ayrıca, efendim, hatibimize direkt bir ithamda bulunuldu; İç Tüzük'ün 69'uncu maddesine göre kendisine cevaben söz hakkı tanınmasını istirham ediyorum.

Genel Kurulu saygılarımla selamlarım.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Çıray, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İç Tüzük 69'a göre ise iki dakika kürsüden olur, yeni usul ihdas etmeyin.

BAŞKAN – Kürsüden mi söz istiyorsunuz, yerinizden mi?

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Efendim, isim zikredildiği için İç Tüzük 69'a göre kürsüden olacak.

BAŞKAN - Buyurun.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Değerli arkadaşlar, esasen, Sayın Grup Başkan Vekilimiz bu sataşmaya dört başı mamur bir cevap verdi ve süreçlerimizi anlattı.

İYİ PARTİ olarak, bu iş gündeme geldiğinden bu yana, en az dört beş Başkanlık Divanında, bu işle görevlendirilmiş Başkanlık Divanı üyeleri ve onun dışında, ayrıca strateji uzmanı olarak da kariyer yapmış Sayın Ümit Özdağ dâhil olmak üzere defalarca toplantı yaptık. Son olarak, bu toplantılar ve tartışmaların sonucunda elde ettiğimiz bilgilerle, bugün Sayın Genel Başkanın da katıldığı milletvekilleri toplantımızda tüm milletvekillerini dinleyerek ve onların kararları doğrultusunda oy birliğiyle karar

aldık. Yani İYİ PARTİ'de demokratik süreçler bütün aşamalarıyla işler çünkü biz böyle alıştık, partinin kuruluş ruhunda demokrasi var. Biz demokrasi mücadelesiyle geldiğimiz için bu kuruluş ruhuna uygun bir siyasi anlayışla devam ediyoruz.

Diğer konudaki hassasiyetime gelince: Sıradan bir oturum değil bu; biraz önce söylediğim gibi, bir savaş tezkeresi konuşuyoruz ve bu vereceğimiz kararla evlatlarımızı şehit olmaya Fizan Çöllerine göndereceğiz. Böyle bir konjonktürde hepimizin daha dikkatli olması gerekir yoksa kimseyi kırmak ve üzmek gibi bir niyetimiz olamaz.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) TEZKERELER (Devam)

2.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye'nin millî çıkarlarına yönelik her türlü tehdit ve güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde her türlü tedbiri almak, Libya'daki gayrimeşru silahlı gruplar ile terör örgütleri tarafından Türkiye'nin Libya'daki menfaatlerine yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek, kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı güvenliğin idame ettirilmesini sağlamak, Libya halkının ihtiyacı olan insani yardımları ulaştırmak, Libya Ulusal Mutabakat Hükûmeti tarafından talep edilen desteği sağlamak, bu süreç sonrasında meydana gelebilecek gelişmeler istikametinde Türkiye'nin yüksek menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümul, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde Türkiye sınırları dışında harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca bir yıl süreyle izin verilmesine dair tezkeresi (3/1044) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi söz sırası, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Manisa Milletvekili Erkan Akçay'da.

Buyurun Sayın Akçay. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı tezkeresi hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Muhterem heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bilindiği üzere, Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Ulusal Mutabakat Hükûmeti arasında 27 Kasım 2019'da İstanbul'da 2 mutabakat muhtırası imzalanmıştır: Biri, deniz yetki alanlarının sınırlandırılması, diğeri ise güvenlik ve askerî iş birliği muhtırası. Meclisimiz tarafından kabul edilen Güvenlik ve Askerî İş Birliği Mutabakatı'nın hükümleri doğrultusunda, Libya'nın meşru Ulusal Mutabakat Hükûmetinin Türkiye'den askerî destek ve iş birliği talebi söz konusu olmuştur. Libya'ya verilen destek hem hukuki bir yükümlülük hem de millî hafızaya sadakattir. Emperyalist emellerini, bölgedeki istikrarsızlığı destekleyerek, Hafter gibi yasa dışı aktörleri finanse ederek gerçekleştirmeye çalışan odakların yanında değil karşısında durmak, millî duruşun kayıtsız şartsız gereğidir.

Değerli milletvekilleri, tarihin ve coğrafyanın yeniden şekillendiği bir dönemde, Türkiye hem millî çıkarları doğrultusunda adımlar atmakta hem de bölgesel barışa katkı vermektedir; diplomasideki etkinlik sahadaki güçle desteklenmektedir.

Bilindiği üzere, Doğu Akdeniz'deki doğal kaynaklar sebebiyle Türkiye'ye karşı bir şer ittifakı kurulmuştur. Mısır, İsrail, Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum kesimi, Türkiye'nin Akdeniz'deki egemenlik haklarını gasbetmek için bir araya gelmişlerdi. ABD ve AB'nin de desteklediği bu ülkelere karşı Türkiye, egemenlik haklarını muhafaza etmek için diplomaside ve sahada kararlı faaliyetlerde bulunmuştur. Sahada sondaj ve araştırma gemileriyle yapılan faaliyetlerle mavi vatan deniz tatbikatı, ülkemizi çevreleme politikasına karşı attığımız kararlı adımlardır. Bu süreçte, Doğu Akdeniz'deki egemenlik haklarımızın ikili anlaşmalarla desteklenmesi gerekiyordu. Bu kapsamda, Libya'yla yapılan anlaşmalar, Akdeniz'deki hak ve hukukumuzu koruma yolunda atılmış isabetli adımlardır.

Libya'yla yapılan deniz yetki alanlarının sınırlandırılması anlaşmasını 5 Aralık 2019 tarihinde Meclisimizde kabul ettik. Böylece, Türkiye'nin Akdeniz'deki yetki alanlarının tespitiyle birlikte, aynı zamanda millî güvenliğin fiilî sınırlarını da onaylamış olduk. Deniz yetki alanlarının sınırlandırılması anlaşmasının tamamlayıcısı niteliğindeki güvenlik ve askerî iş birliği anlaşmasını da Meclisimizde 21 Aralık 2019 tarihinde onayladık. Muhtıranın 4'üncü maddesinde güvenlik ve askerî iş birliği alanları düzenlenirken Libya'dan davet ve talep gelmesi hâlinde, Türk askerinin askerî planlama, tecrübe aktarımı, eğitim ve öğretim faaliyetleri ile silah sistemi ve teçhizatın kullanımına yönelik eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin ifası amacıyla Libya'ya gidebileceği hükme bağlanmıştır. Bu iki anlaşma birlikte düşünüldüğünde, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki varlık ve egemenlik hakkının muhafazası Libya'daki meşru Hükûmetin varlığını devam ettirmesine, bu ülkenin güvenlik, istikrar ve huzura kavuşmasına bağlıdır.

Görüşmekte olduğumuz bu tezkere, Libya'nın istikrar, huzur ve güvenliğine destek veren Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki hak ve çıkarlarını muhafaza eden ve bölgesel barışa katkı veren bir tezkeredir. Deniz yetki alanlarının sınırlandırılması ile askerî iş birliği anlaşmaları, Doğu Akdeniz'de kazandığımız hareket alanının devamı, bölgede kazandığımız siyasi ve hukuki inisiyatifin sürekliliği, bu tezkerenin güçlü bir iradeyle icrasına dayanmaktadır.

Libya'yla imzaladığımız anlaşmalar Yunanistan, Mısır, İsrail, Kıbrıs Rum kesimini paniğe sevk etmiştir. Bunlar, yasa dışı örgüt elebaşı Hafter'i âdeta bölgede Türkiye'yi sıkıştırma ve Libya'yı kaos içinde tutma projelerinin taşeronu olarak görmektedirler. Öyle ki Yunanistan'dan bir bakan savaş suçlusu Hafter'le görüşmeye dahi gitti.

Değerli milletvekilleri, Doğu Akdeniz dünya jeopolitiğinin önemli bir sahasıdır. Bölgesel gelişmeler Türkiye'nin bu sahada güçlü ve etkili olmasını zorunlu kılmaktadır. Türkiye'nin karşısında, adına "Doğu Akdeniz Gaz Forumu" dedikleri, Mısır, Yunanistan, Kıbrıs Rum kesimi ve İsrail'in bulunduğu ülkeler var. Bu ülkelere ABD ve AB destek olmaktadır; amaç, Doğu Akdeniz'de çıkan enerjiyi deniz üzerinden Türkiye'yi dışlayacak şekilde Avrupa'ya ulaştırmaktır. Bu büyük oyunu gören Türkiye, millî yararları ile uluslararası hukuktan doğan hak ve çıkarları uyuşan Libya'yla deniz yetki alanı anlaşmasını imzaladı.

AB'den gelen yaptırım açıklamaları, İsrail, Yunanistan, Mısır'dan gelen ve nazarımızda hiçbir kıymeti olmayan karşı açıklamalar hepimizin malumudur. Doğu Akdeniz artık, Libya'nın da dâhil

olduğu daha geniş bir coğrafyayı işaret etmektedir. Anlaşmaları imzalayıp onaylayan Libya Ulusal Mutabakat Hükûmetinin iktidarda kalması, Türkiye ve Libya açısından olduğu kadar, Doğu Akdeniz'in geleceği bakımından da çok önemli bir meseledir.

Tezkereyi ikili ilişkiler bağlamında konuşuyoruz, bu doğru ama eksik bir görüştür. Konunun bir diğer boyutu, Türkiye'nin uluslararası barış ve güvenliğe sunduğu katkı ve desteklerdir. Uluslararası barış, güvenlik ve istikrara katkı uluslararası hukukun temel öznesidir. Türkiye Cumhuriyeti olarak bulunduğumuz coğrafyanın üzerimize yüklediği sorumluluğu uluslararası hukuktan kaynaklı bu bilinçle birleştiriyor, bölgesel ve uluslararası faaliyetlere katkı sunuyoruz. Türkiye Cumhuriyeti'nin kendisine görev ve yetki verdiği, elinde ay yıldızlı al bayrağımızı taşıyan her Türk bulunduğu barış gücünde istikrar ve huzurun güvencesidir. Türkiye, hâlihazırda 12 ülkede Birleşmiş Milletler Barış Gücü ve Barışın İnşası Harekâtı'na katkı sunmaktadır. Bu harekâtlara en fazla katkı sunan ilk 15 ülke arasındayız. Bosna Hersek'te, Arnavutluk'ta, Afganistan'da, Irak'ta, Azerbaycan'da, Kosova'da, Somali'de, Katar'da, Lübnan'da, Liberya'da, Sudan'da, Haiti'de, Suriye'de yaptığımız neyse Libya için de yaptığımız, yapacağımız ve hedefimiz odur.

Lütfen dikkat ediniz; Libya'ya asker gönderme, silah ve mühimmat ile teknik ve askerî bilgi desteği sağlanması uluslararası hukuk açısından meşrudur. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2015 yılındaki 2259 sayılı Kararı, Türkiye'ye ve Birleşmiş Milletlere üye diğer ülkelere bu sorumluluğu vermektedir. 2015 yılındaki 2259 sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı'nda, Libya'yı temsil eden tek ve meşru hükûmetin, Libya Siyasi Anlaşması kapsamında oluşturulan Ulusal Mutabakat Hükûmeti olduğu ilan edilmiştir. Yine, aynı kararda, bu meşru hükûmetin ve anlaşmada atıfta bulunulan Libya kuruluşlarının desteklenmesi ancak anlaşmada yer almayan paralel yapılara desteğin ve bunlarla temasın kesilmesi çağrısında bulunulmuştur.

Ayrıca, Libya'daki çatışma ortamı, sivillerin ölümlerine, DEAŞ ve El Kaide gibi terör örgütlerinin faaliyet yürütmesine ortam oluşturmakta, dahası, Libya'da faaliyet gösteren Türk şirketlerinin güvenliğini tehdit etmektedir. İşte, Türkiye tüm bu meşru ve insani sebeplerin yanı sıra, uluslararası hukuktan kaynaklanan hak ve sorumlulukla hareket etmektedir. Bu kapsamda, Libya'ya komşu olan Tunus ile Akdeniz'de kıyısı bulunan Cezayir ve İtalya gibi ülkelerin yanında Sudan'ın da yaşananlardan etkilenme potansiyeli düşünüldüğünde, bu ülkelerle Libya konusunda yapacağımız diplomatik temas ve iş birliği, Türkiye'nin bölgesel barışa katkı sağlayan gayretlerini güçlendirecektir. Nitekim, bu ülkeler, büyük ölçüde Libya Ulusal Mutabakat Hükûmetine verilen desteğin arkasındadır.

Uluslararası kuruluşlar aracılığıyla barış ve güvenlik alanında en kuvvetli katkıyı sunan Türkiye'nin, yine, uluslararası hukuk bağlamında kendi güvenliğini korumak için sınır ötesi harekâtlar gerçekleştirmesinin hiçbir yanlış ya da gayrihukuki yanı yoktur. Türkiye haklı, hukuki ve meşru bir zeminde faaliyet yürütmektedir. Türk Silahlı Kuvvetlerimiz, bütün operasyonlarda dünyaya en güzel insanlık dersleri veren asil ve şanlı bir ordudur. Türk askeri barışın güvercini, savaşın kartalı, kadife eldiven içinde çelik yumruktur.

Bir de şunu unutmamakta fayda var: Bugün Libya'ya gönderilmesi planlanan Mehmetçik'imiz ile 1911'de binbir meşakkatle Trablusgarp'ta, Derne'de ve Tobruk'ta Libya'nın salahı için mücadele eden Mustafa Kemal, Enver Paşa, Kuşçubaşı Eşref, Ali Fethi Bey, Nuri Bey ve diğer nice kahraman subaylarımız aynı millî hafızanın neferleridir. Kaostan arındırılmış, egemenliğini ve istikrarını temin

etmiş kardeş ülke Libya, ülkemizin de içinde bulunduğu coğrafya açısından büyük önem arz etmektedir. Millî güvenliğin kilit taşı olarak nitelediğimiz bu mesele doğrultusunda Libya'ya gönderilecek olan Türk Silahlı Kuvvetleri unsurları, uluslararası odaklarca çevrelenmiş vatanımızı müdafaa meşalelerinden biri olacaktır.

Değerli milletvekilleri, tezkerenin kabulüyle Libya'yla akdedilen mutabakat muhtıralarıyla elde edilen kritik kazanımlar muhafaza edilecek, Türkiye için kritik öneme sahip Libya'yla ilişkiler güçlendirilecek, AB dâhil çeşitli aktörlerin etkin olmaya çalıştığı Libya'da ve Afrika'da her bakımdan etkinliğimiz artacak, Doğu Akdeniz'deki ve Suriye'deki varlık ve politikaları nedeniyle Türkiye'ye karşı faaliyetler yürüten ülkelere karşı durum üstünlüğü elde edilecek ve mücadele yeni bir boyut kazanacak. Akdeniz'de merkezî bir konumda konuşlanma imkânı elde edilecek, Yunanistan'a yönelik çevreleme politikasını yürütme fırsatı daha da bir inisiyatif kazanacaktır.

Libya'yla yapılan anlaşmaların ve bunların gereği olarak bu tezkerenin kabulünün bazı stratejik sonuçları da vardır. Bu sonuçlar, Türk dış politikasının geleceğini de biçimlendirmektedir. Bunlardan birincisi, Türkiye açısından Doğu Akdeniz siyasetinin Kıbrıs parantezinden çıkmasıdır. Türkiye böylece, bir taraftan Kıbrıs'ta Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Türkiye'nin çıkarlarına aykırı bir çözümün önünü kapatmış, diğer taraftan da Kıbrıs bahanesiyle uluslararası hukuktan kaynaklanan haklarımızın gasbedilmesi ihtimalini ortadan kaldırmıştır. İkinci olarak, Türkiye'nin AB süreci etkilenecektir. Yirmi yıldır devam eden üyelik müzakere sürecinin Kıbrıs bahanesiyle engellenmesi ve yine aynı bahaneyle Türkiye'nin Akdeniz'de durdurulması hesap edilmiştir. Üçüncü olarak, Türkiye'nin Akdeniz siyaseti mavi vatan konseptiyle uluslararası hukuk temelinde biçimlenecektir. Dördüncü olarak, Türk dış politikasının oluşturulma zemini sağlamlaştırılmıştır. Dış politikaya hâkim olan ilkeler uluslararası hukuk, meşruiyet, doğru zamanlama, konjonktürel ittifaklar, sonuç odaklı faaliyetler ve girişim sonrası yeni gerçekliğin inşasıdır.

Bu tezkere kabul edilmeyip Libya'ya asker gönderilmediği takdirde neler olabileceğini, bu ihtimalleri de mutlaka göz önünde bulundurmamız gerekir. Türkiye'nin mavi vatan doktrinine darbe vurulacak ve kazanımlarımız tehlikeye girebilecektir. Türkiye'den destek bekleyen Libya halkı yasa dışı Hafter yönetimi tarafından insanlık dışı muameleye tabi tutulabilecektir. Kuzey Afrika'nın en kritik ülkesi olan Libya'da Türkiye karşıtı cephe etkili olacak, tehdidin ileriden karşılanması ve millî sınırlarımızın ileriden savunulması prensibimiz sekteye uğrayacaktır. Libya'da Türkiye karşıtı cephenin egemen olması, Afrika'da diğer devletlerde Türkiye karşıtı oluşumlara cesaret verecektir. Türkiye'nin desteklediği meşru hükûmetin kontrolü kaybetmesi tüm dünyada Türkiye'nin güvenilirliğini sekteye uğratabilecek ve dost ülkelerde Türkiye'ye yönelik güven bunalımına neden olabilecektir.

Değerli milletvekilleri, içinde bulunduğumuz coğrafyanın geleceği bölgede tarihî ve emperyal emelleri olan ülkeler tarafından iç karışıklıklar ve vekâlet savaşları vasıtasıyla şekillendirilmeye çalışılırken Türkiye'nin bu duruma kayıtsız kalması akıl dışıdır. Suriye ve Libya'daki emperyal oyunun fark edilmemesi ve bu oyuna karşı bir hamle yapılmaması ülkemizi "Uyuyan milletler yok olur." gerçeğiyle karşı karşıya getirir.

Sonuç olarak, Türk dış politikası, son yıllarda "masada ve sahada etkinlik" ilkesiyle hareket etmektedir. Türkiye'nin millî çıkarları bu 2 alandaki güçlü duruşla tesis edilmekte ve korunmaktadır. Bu dönemde gördük ki sahada güçlüyseniz masada da güçlüsünüz. Bu ilkeyle Türkiye, Libya'nın

güvenliğini ve istikrarını tehdit eden her türlü teşebbüs karşısında Libya'nın toprak bütünlüğünü, istikrarını, meşru kurumlarını, siyasal bağımsızlığını desteklemektedir çünkü Libya'da olanlar sadece bu ülkeyi değil, tüm bölgeyi ve Türkiye'yi yakından etkilemektedir.

Bu tezkereyle, Akdeniz'de mavi vatanımızı koruyor, haklarımızın gasbedilmesini engelliyor, kardeş ülke Libya'nın istikrarına ve bölgesel barışa katkı yapıyoruz. Masada oluşan realite, bu tezkereyle sahada da perçinlenecektir. Türkiye, Doğu Akdeniz'de meselelere ve gelişmelere mahkûm değil, hâkim konumdadır ve bu konumunu sürdürmeye kararlıdır. Türkiye, Libya'ya savaşmak için değil, barış ve huzurun tesisi ve Birleşmiş Milletler kararlarında öngörüldüğü üzere, meşru Ulusal Mutabakat Hükûmetine destek vermek için gitmektedir.

Konuşmama burada son verirken bu tezkereye Milliyetçi Hareket Partisi olarak "kabul" oyu vereceğimizi beyan ediyorum. Muhterem heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, şimdi de söz sırası, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Tulay Hatımoğulları Oruç, Adana Milletvekilinde.

Buyurun Sayın Hatımoğulları Oruç. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizi izleyen değerli yurttaşlarımız; ben herkesin yeni yılını kutluyorum. Bizler milletvekilleri olarak, siyasiler olarak mesajlar yayınladık; barış ve huzur diledik Türkiye'ye ve coğrafyamıza ancak yılın 2'nci gününde ne yazık ki bir savaş tezkeresiyle karşı karşıyayız ve görünen o ki iktidar, savaş siyasetinden ve savaş merkezli dış politikadan vazgeçmeyeceğini daha senenin 2'nci gününde Türkiye ve dünya kamuoyuna deklare etmiş oldu.

Evet, birkaç hafta önce bir mutabakat muhtırası geldi Meclise: Akdeniz'de Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası. Biz, HDP olarak buna "hayır" dedik çünkü o bulutun bu yağmurları getireceğinin gayet iyi farkındaydık ve dedik ki: "Bunun akabinde mutlaka ve mutlaka askerî anlaşmalar ve tezkereler gelecek." Nitekim, yanılmadık ve çok kısa bir zaman zarfında haklılığımız ortaya çıktı. Yine, alelacele bir biçimde Libya'yla güvenlik ve askerî iş birliği anlaşması geldi; yine, Meclis, neredeyse olağanüstü koşullarda bir toplantıyla bunu Genel Kuruldan AKP ve MHP oylarıyla geçirdi. Yine, aynı biçimde -ben İç Tüzük tartışmasını bir kenara bırakarak söylüyorum- Meclisin bu şekilde, olağanüstü bir şekilde toplanmasını yadırgadığımı belirtmek isterim.

Bakın, bugün, az önce bir yoklama oldu ve iktidar partisinin sıraları tıka basa doluydu ama bütçe görüşmelerinde, Türkiye'deki 82 milyonu ilgilendiren bir meselede ne yazık ki aynı ilgiyi göstermedi iktidar partisi, iktidar partisinin milletvekilleri.

Evet, değerli arkadaşlar, biz şunu baştan ifade etmek istiyoruz: Bu tezkereye net bir biçimde "hayır" diyoruz çünkü bu tezkere bu iktidarın dış siyasette muhteşem başarısızlığının ve değerli yalnızlığının bir kez daha tescil edilmesi anlamına geliyor.

Yakın tarihe bakmak zorundayız, Suriye'de bu iktidarın neler yaptığına. Bakın, 2011'de Suriye'de savaş başladığından beri IŞİD, El Kaide, onun uzantıları Nusra çetelerine çok açık bir biçimde destek verildi ve meşru Suriye Hükûmetiyle diyalog bıçakla keser gibi ortadan kaldırıldı. En nihayetinde, burada, bu kürsüden çok ifade ettik Suriye'de yapılan yanlışlıkları. Gelinen noktada neler oldu?

Komşularla sıfır sorun politikası kendini komşularla sıfır barışa terk etti. Zeytin Dalı, Fırat Kalkanı, Barış Pınarı Harekâtı derken 911 kilometrelik sınıra ekilmiş düşmanlık tohumları kaldı geriye ve 4 parça kürdistanda yaşayan Kürt halkıyla küskünlükler derinleştirildi, Arap halkının nefreti kazanıldı. Suriye'de yüz binlerce insan yaşamını kaybetti bu savaşta, milyonlarcası göç yolunu tuttu; yüz binlerce ev yakıldı, yıkıldı, geriye işte, bu savaş serüveninden bunlar kaldı. Biz, o zaman da şunu ifade ettik: Türkiye, bir komşu ülke olarak Suriye'de çatışmaların durması, barışın ve huzurun tesisi için rol üstlenebilirdi. Ama dinleyen kim?

Evet, şimdi, ekranları başında bizi izleyen değerli vatandaşlarımız şu soruyu soracaklar bize: "Siz konuşuyorsunuz da iktidar partisi yine bildiğini yapacak, sizleri mi dinleyecek?" Bizi dinlemediklerini zaten biliyoruz ama bizler kendi barışçıl, eşitlikçi, demokratik, özgürlükçü ve adaletli siyaset anlayışımızın dış politikada da dış siyasette de etkin olması için sözümüzü Mecliste de Meclisin dışında da söylemeye devam edeceğiz.

Evet, 2020'ye girerken el verdiğimiz bu Libya savaşında sunulan gerekçeler üzerinde biraz durmak istiyorum. "Dünya artık küreselleşti ve bizler sınırları sıfır noktasından koruyamayız, önleyici savaş politikaları yürütmeliyiz, kara ve mavi vatanı sınırın çok ötesindeki ülkelerin topraklarına girerek -bunun özellikle altını çiziyorum- hukuku, sınırı ihlal ederek yapacağız." diyorsunuz. Şunu hatırlatmak isteriz: Sizin sınırlarınızın, bu ülkenin sınırlarının ötesinde başka ülkelerin sınırları başlar. Ve sizin asker gönderdiğiniz… Türkiye'de insanlar sınır boylarında nasıl yaşıyorsa ve biz şu an Ankara'nın göbeğinde yaşamlarımızı nasıl sürüyorsak işte Libya halkının böyle yaşam sürdüğü, Suriye'de, Afrin'de halkların öyle yaşam sürdüğü yerlere asker göndermeye çalışıyorsunuz. Bu, yayılmacı siyasetin ta kendisidir. Bunun uluslararası literatürde diğer bir adı "işgal etmek"tir; uluslararası literatürde adı "iç müdahale"dir, "yayılmacılık"tır. Bunu böyle bilmek lazım. Bu iktidar bu ülkenin tarihine böyle kara sayfalar eklemeye devam ediyor.

"Denizlerin korunması" deniyor. Doğu Akdeniz, şimdi bütün dünya kamuoyu açısından, ülkeler açısından önemli bir gündeme dönüştü; doğrudur. Doğal gaz rezervleri emperyalist güçlerin tamamının iştahını kabartmış durumda ve burada iktidar, kendi deniz yetki alanlarının da ötesini aşmak ve gerilim besleyerek Doğu Akdeniz'de inisiyatif almak istiyor. Bizler daha önce de ifade ettik; deniz yetki alanlarının sınırı dâhilinde doğal gaz rezervi arama hakkı her ülkeye ait olduğu gibi Türkiye'nin de hakkıdır, bunu yapmalıdır ama şu an Türkiye, burada başka bir şeyi zorluyor, gerilimi buradan tırmandırmak istiyor ve bu gerilimden içeride, iç siyasette beslenmek istiyor.

Bir diğer noktaysa hiç hesaplanmamaktadır. Deniyor ki: "Yine Doğu Akdeniz'de kendi güvenliğimiz…" Bakın, Libya iç savaşında taraf olarak Hafter'i destekleyen -Mısır, Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan, Fransa, Yunanistan- ülkeleri karşısına almakta hiçbir beis görmüyor bu iktidar. Haklı olduğunuz ortamda elbette herkesi karşımıza alalım ama bu haksız ve hukuksuzlukla daha fazla düşman kazanmanın peşini bırakmak durumundasınız.

Ayrıca da şunu belirtmeliyiz: Libya'yla bir sınırımız yok ama yarın bu iktidar kamuoyunu ikna etmek için "Libya sınırlarımız tehlike altındadır." derse hakikaten hiç şaşırmamak, gülüp geçmek lazım.

Gelelim meşruluk meselesine… Bu iktidar, şu an, sürekli, nakarat hâlinde, Trablus'daki Ulusal Mutabakat Hükûmetinin Birleşmiş Milletlerin kabul ettiği ve meşru gördüğü bir hükûmet olduğunu iddia ederek buradan kendisine meşruluk sağlamak istiyor. Şunu söylememiz gerekiyor ki evet,

Birleşmiş Milletler, 2015'te Suheyrat Anlaşması'nda -bir yıllık bir anlaşmaydı- bu hükûmetin meşru olduğuna dair söylemler geliştirdi ama bu, tek başına kuru bir söylem değil, bununla beraber şu olmalıydı: Ulusal birlik konferansları başlayacaktı ve Tobruk merkezli Hafter'in etkin olduğu Libya Temsilciler Meclisinin onayını alacaktı. Bunlar gerçekleşti mi? Hayır, hiçbiri gerçekleşmedi ve dolayısıyla bu İhvancı Trablus hükûmetinin meşruluğu, hem Türkiye hem de dünya kamuoyu açısından bir tartışma konusudur.

Birleşmiş Milletleri sürekli arkasına alarak konuşan iktidara şu soruyu sormak istiyoruz: Uzun zamandan beri Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin Libya'ya her iki taraf için de silah göndermeme kararı var, silah ambargosu kararı var çünkü silaha erişilmeyince çatışmaların derinleşmeyeceği kanaati var. Ama bunu ilk delen kim? Türkiye. Sadece bu sene değil, yıllardan beri Türkiye'nin, İhvancı Trablus hükûmetine her anlamda destek sağladığını, Serrac'a her anlamda destek sağladığını biliyoruz. Gerek güvenlik ve askerî iş birliği anlaşması gerekse şu anki tezkere zaten olanı biraz daha açık hâle getirmek, mevcut desteği meşrulaştırmak için yapılmaktadır.

Bakın, kazanımlarımızı görebilmek bakımından İdlib örneğinden devam etmek istiyorum, İdlib ve Libya'yla bir bakışımlı inceleme yapmayı öneriyorum. İdlib'te özellikle Rusya'yla devam eden görüşmelerde Soçi ve Astana'da çıkan kararlar sonucunda Türkiye'ye 12 gözlem noktası verildi. Doğru mudur? Doğrudur. Türkiye oraya yerleşti mi? Yerleşti. Peki, ne oldu? Şu an gelinen noktada, Libya'daki gelişmeleri de fırsat bilen Rusya ve Suriye Hükûmeti İdlib'te tamamen hâkimiyet kurmak için çatışmalarını artırmış, operasyonlarını artırmış durumda. Peki, Türkiye'nin elinde ne kaldı? 12 gözlem noktasını teker teker terk etmek kaldı. Peki, Rusya burada neyi gerçekleştirmiş oldu? Rusya, Türkiye'nin, özellikle AKP iktidarının yanlış dış siyasetinden faydalanarak İdlib'te kendi çizgisini sürdürdü. Türkiye'ye kalan hiçbir şey yoktur.

Yine, değerli arkadaşlar, şu vurgu çok önemlidir: Türkiye'nin organizasyonuyla, özellikle gerek Türkiye'den gerekse Afrin'de kurulmuş olan 4 tane merkezden, Suriye Millî Ordusuna bağlı Feylak el-Şam, Sultan Murat Tugaylarından ve daha şu an ismini sayamadığım çeşitli örgütlerden insanlar Libya'ya savaşmak üzere gönderiliyor ve maaş vaatleri 2 bin dolar. Aynı şekilde, burada SADAT'ın benzer vaatlerde bulunduğu ve paramiliter güçlerin yani şirketlerin artık savaşacağı bir dönemi, Türkiye'nin bu savaşla beraber resmen başlatacağı bir örneği şu an yaşamaktayız. Evet, burada çeşitli savaş suçları işlenmektedir ve bu savaş suçlarını örtmek için bu tezkerenin gerekçesinde Libya'daki çatışmaların IŞİD ve El Kaide'yi güçlendirmesi tezini ortaya atıyorlar ama tam tersi -şu ana kadar anlattıklarımız- bu örgütlerin gerek Libya'daki gerek Suriye'den Fas'a kadarki İhvancı çizginin güçlenmesini destekleyecek, sağlayacak adımlar olduğunun altını özellikle çizmek isteriz.

Peki, bütün bu gelişmeler ışığında şu an geriye ne kaldı İdlib'ten? Bunu neden soruyorum çünkü yarın "Libya'dan ne kaldı?" sorusunu burada yine biz soracağımıza inanıyoruz. O yüzden şu soruyu soruyorum: İdlib'ten geriye ne kaldı? Yangın yerine dönen Suriye kaldı, İhvancı ve türevlerinin her an baş verebileceği bir ortam kaldı, Kürtlerle hasımlık kaldı, yoksulluk derinleştirildi, Türkiye'de baskı rejimi güçlendi ve bu iktidarın icatları bu hediyeleriyle beraber ne yazık ki tarihin kara sayfalarında kocaman lekeler olarak kalmaya hak kazandı.

Burada Rusya'nın tutumunun ve Rusya'nın tutumuna bağlı olarak yine bu iktidarın -Rusya'yla el tuttuğu için özellikle altını çizmek istiyorum- kendi dış siyasetini belirlerken nelere dikkat etmediğinin

altını çizmek istiyorum. Mesela Rusya, bütün yumurtaları aynı sepete koymayan bir siyaset izliyor yani bizim coşkulu Hükûmet gibi her şeyi bir anda ortaya koyan, işte yılbaşının hemen akabinde, alelacele, yangından mal kaçırırcasına Meclisi toplaması gibi; ana akım medyanın, yandaş medyanın 7/24 "Libya'da savaş var, tezkere çıkacak; o olacak, bu olacak." gibi feveranlarla hareket etmiyor. Beraber çalışıyorsanız bunu da o siyasetleri de incelemenizi önermekteyim; doğru yaptığından ve savunduğumdan değil... Mesela, Rusya, Türkiye'nin Libya'ya girmesiyle burada ne yapacaktır? İhvancılarla diyaloğu Türkiye üzerinden kuracaktır ve Türkiye'nin oraya girmesiyle beraber Hafter güçlerinin Rusya'ya olan ihtiyaçlarını artıracak; dolayısıyla Rusya, Libya'da daha fazla kökleşmek için bir bakıma iktidarın bu siyasetini kullanmış olacaktır; böylece, enerji piyasasında, rakip havzada daha fazla inisiyatif sahibi olacaktır. Yani biz, burada, bu tezkereyle beraber, Libya'nın küresel ölçekteki emellerinin önünü açan ama en nihayetinde hiçbir şeye sahip olmayan bir ülke konumuna getirilmek isteniyoruz.

Tunus'un ne yaptığına bakmamız gerekiyor elbette. "Büyük oyun kurucu" diye iddialarla çıkıyor ya bu iktidar ve muhalefeti "oyun kurmayı beceremeyen, miskin" olarak değerlendiriyor ya... Bakın Cumhurbaşkanı, programını iptal ederek alelacele, davetsiz bir biçimde Tunus'a gidiyor; Tunus'un 500 kilometre sınırı var Libya'yla, orayı bir üst olarak kullanmayı hedefliyor ama karşılığında "Hayır." yanıtını alıyor. Gerçekten bir akıl tutulması… Tunus, Libya'yla 500 kilometre sınırı olduğu hâlde açık bir biçimde bir tarafı tutarak destek olmuyor. Cumhurbaşkanın en fazla güvendiği, El Nahda'nın lideri ve Temsilciler Meclisinin Başkanı Gannuşi çok net bir biçimde şunu söylüyor: "Tunus, Libya'daki savaşın tarafı değildir, Libya'da barışı arayan iyi bir ara bulucudur." Demek ki Tunus'tan, Gannuşi'den alınacak dersler varmış.

Yine Tunus'u şu bakımdan ikna etmek istediler: Önümüzdeki süreçte Almanya'nın girişimiyle Libya masası oluşturulacak Berlin'de, orada da taraftarını artırmak istiyor yani bir yandan sahada, bir yandan -sözüm ona- diplomaside… Ama sahaya böyle paldır küldür indiğiniz zaman elinizde diplomasiye ait hiçbir şey kalmaz, kalmadığının da en açık örneği Tunus'tan alınan cevaptır.

Evet, bu savaşın, ne Arap Birliğinde ne Afrika Birliğinde bir meşruluğu vardır; her yerden Libya'nın müdahalesine dair kınama açıklamaları, karşıt açıklamalar geliyor; iktidar dönüp bunu değerlendirmek zorundadır.

Bugün, bu savaşın ülke ekonomisine maliyetini daha önce çokça ifade ettik. Bakın, güvenlik ve askerî iş birliği anlaşmasında "Gönderen taraf bütün maliyetleri karşılar." ibaresi geçiyordu, şimdi ise Türkiye'de yoksul halk çocuklarından oluşan askerler oraya gönderilecek ve orada, o çöllerde kanlarının akmasının önü açılacak.

Evet, bu rejim kesinlikle tıkanmıştır. Bu rejim, silah sanayisini güçlendirmek, pazar alanını Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da genişletmek, Bayraktarları daha da zengin etmek için Libya seferine çıkmıştır. Yine aynı şekilde, bu iktidar, bu iktidarın geliştirmiş olduğu rejim, tıkandığını bir kez daha bizlere göstermektedir; ekonomik, siyasal, sosyal, hukuksal, her açıdan tıkanmıştır. İnsan hakları ihlali, özgürlüklerin ortadan kaldırılması bu ülkede artık diz boyu. Böyle bir anlayışın kafası, elbette mantık olarak ağırlıklı bir biçimde savaş siyasetine çalışır. "Osmanlı mirası" "millî çıkar" "bölgede oyun kuruculuk" "denklem bozucu" gibi söylemlerle bir savaş ruh hâli yaratılmak isteniyor ve kendi tabanınızı konsolide etmek istiyorsunuz; sadece o değil, muhalefeti de güvenlik gerekçesiyle arkanıza

dizmek istiyorsunuz ama artık bu nakarat çok bayatladı, muhalefetin de Türkiye halklarının da iddia ediyorum sizin seçmeninizin de artık bu laflara karnı tok.

Bakın, Hitler'in Nazi Almanyası "Birinci Dünya Savaşı'ndaki anlaşmalarla hesaplaşacağız." diye İkinci Dünya Savaşı'nın önünü açan adımlar attı. Ne oldu? Koca bir yıkım ve İkinci Dünya Savaşı'nın bütün dünyada nelere mal olduğunu hepiniz biliyorsunuz.

Evet, bu tabloda Libya'ya savaş seferi düzenlemek, ülkeyi ateş çemberine atmaktır. Bu tabloya bizler izleyici kalmayacağız çünkü bu ateş çemberinde savaşa gönderilen yoksul halk çocukları, yoksul ailelerin çocukları var çünkü bu ateş çemberinde Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da halklar var; kadınlar, çocuklar, yoksullar, doğa var çünkü bu ateş çemberinde kan, gözyaşı ve göç var ve Akdeniz'in mavi suları göç yolundaki sayısız çocuğa, kadına ve insana mezar oldu. Bu coğrafyada toprağın ve suyun altında petrol ve doğal gazdan daha fazla insan bedeni, insan kanı, insan canı var. İbni Haldun "Coğrafya kader." demiş, ne güzel demiş İbni Haldun. Coğrafyanın elbette dağı, taşı, toprağı bir insana karakterini, bir topluma asabiyesini verir. Ama İbni Haldun'u yanlış yorumlayanlar yüzyıllardan beri sömürge olan bu coğrafyaya kan revanı, gözyaşını, sömürgeciliği reva görmüştür; bizler bunun karşısındayız. Bizler diyoruz ki bu coğrafyanın makûs talihini hep beraber değiştirebiliriz; mesela, bu tezkereye "hayır" diyerek buradan başlayabiliriz. Bizler siyasetin ve diplomasinin uluslararası siyasette acilen tesis edilmesi gerektiğini vurguluyoruz.

Cihatçı savaş turizminin, özel şirketlerin savaş seferlerinin, askerlerin, yoksul halk çocuklarının Libya'da ölüm serüvenlerinin önüne bu Meclis "hayır" diyerek geçebilir.

Teşekkür ediyorum. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz'dedir.

Buyurun Sayın Çeviköz. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, hanımefendiler, beyefendiler; Libya'ya asker gönderilmesine ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, yeni yılın ilk Genel Kurul toplantısı olması nedeniyle yeni yılınızı en içten dileklerimle kutluyorum.

Sayın Başkan, bu yıl Meclisimizin açılışının 100'üncü yılını kutlayacağız. Sizin bunu ne kadar önemsediğinizi biliyorum. Biz de Cumhuriyet Halk Partisi olarak çok önemsiyoruz. Onun için bu yılın bu ilk toplantısında olabildiğince yüksek bir katılımla burada mevcudiyetimizi gösteriyoruz. Genel Kurulda alınacak kararların da 100'üncü yıl ruhuna olduğu kadar yüce Meclisimizin kuruluş ilkelerine ve bu kuruluşun tarihî arka planına da uygun olmasını temenni ediyorum. Ancak bu durumun sadece temenniyle kalacağını daha bugünkü gündemden maalesef anlıyoruz. Adalet ve Kalkınma Partili milletvekillerinin, Genel Kurulun, Meclisimizin 100'üncü yılının kutlanacağı yılındaki ilk oturumunda daha kalabalık bir şekilde, muhalefetin görüşlerini dinlemek için burada hazır bulunmalarını dilerdim; keşke mümkün olsaydı.

Değerli milletvekilleri, bugün, ülkemizin, yurttaşlarımızın, Silahlı Kuvvetlerimizin geleceğini çok yakından ilgilendiren, önemli, hatta belki de tarihî bir karar ve bir tezkere üzerinde görüşmek üzere olağanüstü bir toplantıya davet edilmiş bulunuyoruz: Libya'ya Silahlı Kuvvetlerimizin gönderilmesi konusu. Önemli çünkü iktidar, bu kararla Türkiye'yi çok büyük bir tehlikenin içine atmak üzere. Tarihî çünkü Türkiye'nin şimdiye dek Silahlı Kuvvetlerini daha önceki örneklerde rastlamadığımız ve daha önceki örneklerle kıyaslanmayacak bir maksada yönelik olarak başka bir ülkenin topraklarına gönderme kararı alıp almamanın eşiğindeyiz.

Kısaca, bazı gelişmeleri tarih sırası içinde siz değerli milletvekillerimize hatırlatmak isterim:

İktidar, Libya Ulusal Mutabakat Hükûmetiyle 27 Kasım tarihinde 2 mutabakat muhtırası imzaladı.

10 Aralık tarihinde, Sayın Erdoğan, televizyonlarda canlı yayında Libya yönetiminin ya da halkının talep etmesi durumunda Libya'ya asker gönderileceğini söyledi. Ortada henüz tezkere yok, hatta daha imzalanan mutabakat muhtıraları da Türkiye Büyük Millet Meclisine gelmiş değil. Ama ne var? Saraydan bir sipariş var, deniyor ki: "Bizi davet edin, davet edin ki biz de gelebilelim."

11 Aralık tarihinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu toplantısında Dışişleri Bakan Yardımcısı, gündemde olmadığı hâlde, Libya'yla imzalanan Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılması Mutabakat Muhtırası hakkında Komisyon üyelerine bilgilendirme yaptı. Bu bilgilendirme sırasında sorduk: Libya'yla 2 mutabakat muhtırası imzalandı, haberlerde Libya'ya asker gönderileceği sözleri dolaşıyor, 2'nci muhtıra nedir? Bunun hakkında bilgi vermeyecek misiniz? Hatta, Deniz Yetki Alanları Mutabakat Muhtırası'nı imzalamak için Güvenlik ve Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırası'nı Libya tarafı mı istedi diye de endişelerimizi dile getirdik. Bizlere ikisinin birbiriyle alakasının olmadığı açıklaması yapıldı.

12 Aralık tarihinde, bu defa Dışişleri Komisyonu olağanüstü toplantıya çağırıldı ve deniz yetki alanlarıyla ilgili mutabakat gündeme koyuldu. Biz, bu mutabakat muhtırasına Doğu Akdeniz'deki dengeler nedeniyle olumlu baktığımızı belirttik. Beri taraftan, Türkiye'nin Libya'da anlamsız ve tehlikeli bir maceraya sürüklenmemesi için uyarılarımızı da yapmaya devam ettik.

14 Aralık tarihinde, sözde gündemde olmayan ve önemsenmiyormuş havasıyla geri planda bırakılan Güvenlik ve İş Birliği Mutabakat Muhtırası, Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edildi; ardından da 16 Aralık tarihinde, Dışişleri Komisyonu olağanüstü bir toplantıya çağrılarak gündeme alındı. Orada da itirazlarımızı dile getirdik; her şeyden önce muhtıranın uluslararası hukuka ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarına aykırı maddeler içerdiğini, bu mutabakat muhtırasının Türkiye'yi Libya'da savaşa sokacak nitelikte olduğunu açık açık dile getirdik. Hatta o zaman, Türkiye'nin Libya'ya muharip askerî güç göndermesine kapı aralanıyor dedik. Bu uyarılarımız da dikkate alınmadı ve mutabakatın sadece bir eğitim ve iş birliği öngördüğü, muharip güç göndermeyi öngörmediği açıklaması yapıldı.

Değerli milletvekilleri, özetle, bugün önümüzde bulunan tezkere metni, önceden planlanmış, sarayın siparişiyle Silahlı Kuvvetlerimizi Libya çöllerinde savaşa göndermek üzere hazırlanmış bir felaket çağrısıdır. Bunun altını kuvvetle çizmek isterim. Bu tezkere, Türkiye'nin şimdiye dek uzak coğrafyalara asker gönderme kararı alırken özen gösterdiği insani yardım maksatlı bir asker gönderme tezkeresi değildir, Türk askerini Libya'ya savaşmak üzere gönderecek olan bir savaş tezkeresidir. Türkiye Büyük Millet Meclisi, hele kuruluşunun 100'üncü yıl dönümünde olağanüstü toplantıya çağrılmak suretiyle iktidarın oldubittiye getirme politikalarına ve sarayın siparişlerine araç olarak kullanılmamalıdır. Burada, bu kürsüden yemin ederek göreve başladık, milletimizin oylarıyla milletin vekili olduk, şerefimizle milletin vekili olmaya devam edelim.

Değerli milletvekilleri, bu tezkerenin, dolayısıyla Libya'ya askerlerimizi göndermenin bir ulusal güvenlik gereği olduğunu düşünenleriniz olabilir. Bir yanılgıya düşülmemesi için vurgulamak isterim, bu tezkere metninde askerlerimizin bir yıl süreyle Libya'ya harekât ve müdahalede bulunmak üzere gönderilmesi için sıralanan gerekçelerde asla millî güvenlikten söz edilmiyor, "millî çıkar" ifadesi kullanılıyor. Nedir bu "millî çıkar"lar, kim tarif ediyor "millî çıkar"ları? Savaşa davetiye çıkaran ve asker göndermek için sipariş verenler mi? Bu tezkere metninin hiçbir yerinde ve hiçbir şekilde tehdit veya risk altındaki ulusal çıkarlarımız tarif edilmiyor. Bu, neden önemlidir biliyor musunuz? Libya'ya askerî kuvvet gönderiyorsunuz, askerlerinizi bir iç savaşın hüküm sürdüğü yabancı bir ülkenin topraklarında can güvenliği tehdidinin tam ortasına atıyorsunuz yani bir askerî harekâta kalkışıyorsunuz fakat siyasi hedefiniz belli değil. Her askerî harekâtın bir siyasi hedefi vardır. O siyasi hedef de ulusal çıkarlara göre belirlenir. Dolayısıyla, gönderilecek askerî gücün büyüklüğü, tipi, hedefleri de bu ulusal çıkarların korunmasını garanti altına alacak şekilde belirlenir. Burada ulusal çıkarların ne olduğu belli olmadığı gibi gönderilecek askerî unsurlarımız "şümul, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde" ifadesiyle ucu açık, muğlak ve belirsiz bırakılmıştır. Yani sipariş listesi sarayın elindedir. Yüce Meclisimizin kuruluşunun 100'üncü yılında bir savaşa taraf olmak üzere yurt dışına asker gönderme kararı alması istenirken üzerinde "Sen kararı al, gerisini merak etme." şeklinde bir baskı oluşturulmaktadır. Ulusal egemenliğimizi temsil eden yüce Meclisimizi de bu şekilde işlevsiz bırakan bir kararı onaylamamız asla mümkün değildir. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Silahlı Kuvvetlerimiz kimsenin özel güvenlik gücü değildir. Vatan evlatları Libya çöllerine bu şekilde sorumsuzca sevk edilemez. Libya'dan bir şehit haberi gelince ne yapacaksınız? Aileleri, sıradan bir kazaymışçasına "Oğlunuzun ölümü kader." diyerek mi teselli edeceksiniz?

Değerli milletvekilleri, Libya Ulusal Mutabakat Hükûmetinin uluslararası meşruiyeti Aralık 2015'te imzalanan Suheyrat Anlaşması'na ve bu anlaşmaya atıf yapan Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2259 sayılı Kararı'na dayandırılmaktadır. Ancak Suheyrat Anlaşması'nın birçok maddesi bugün uygulanmadığı gibi bu anlaşma uyarınca görevleri tanımlanmış olan Temsilciler Meclisi de Tobruk'ta bulunmaktadır. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin daimî üyelerinden Rusya ve Fransa, Libya'da savaşan taraflardan biri olan Hafter'i güçlü bir şekilde desteklemekte; Amerika Birleşik Devletleri de Hafter'le yakın ilişki kurmaktadır. Bütün bunlar, Ulusal Mutabakat Hükûmetinin uluslararası meşruiyete sahip olduğu görüşünün sağlam dayanaklardan yoksun olduğunu ve Trablus'taki hükûmetin kırılgan bir zemin üzerinde durduğunu göstermektedir. Libya Ulusal Mutabakat Hükûmeti tek ve meşru hükûmet olarak tanınsa bile bu meşruiyet ciddi şekilde sorgulanmaktadır.

Şimdi, bir yandan bu tezkerede Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2259 sayılı Kararı'na atıf yaparak Libya'ya asker göndermek için sözde uluslararası hukuka dayalı bir meşruiyet yaratmaya çalışılıyor ama bir yandan da aynı Birleşmiş Milletlerin Libya'ya silah gönderilmesini yasaklayan 1970 sayılı Güvenlik Konseyi Kararı'na aykırı bir şekilde Libya'ya silah, teçhizat, malzeme ve asker gönderilmeye kalkışılıyor. Bunlar Türkiye'nin uluslararası ilişkilerinde karşı karşıya kaldığı güvensizlik, istikrarsızlık, itibarsızlık ve hukuksuzluk algılarını daha da keskinleştiriyor ve daha da yalnızlaşmamıza yol açıyor.

Sayın milletvekilleri, bu tezkere kendi içinde çelişkilerle dolu. Bir yandan Libya'daki insani durumun giderek kötüleştiği ve IŞİD başta olmak üzere, El Kaide uzantılı örgütlerin verimli bir hareket sahasına kavuştukları söyleniyor, bu gelişmelerin de Libya ve bölge ülkeler için tehdit oluşturduğu söyleniyor; bir yandan da Türkiye'nin bu tehditlerin giderilmesi için her türlü tedbiri alacağı dile getiriliyor. Bölge ülkeleriyle kapsamlı bir istişarede bulundunuz mu? Bizim gördüğümüz kadarıyla, Tunus, Libya'ya askerî bir müdahalenin doğru olmadığı görüşünde. Mısır'la bir istişare yapıldı mı? Cezayir'le, Sudan'la, Çad'la, Nijer'le bir istişare yapıldı mı? Hadi bunlardan geçelim, İtalya'yla, Fransa'yla, Yunanistan'la bir istişare yapıldı mı?

"Ben yaptım oldu" zihniyetiyle devlet yönetilmez. Sayın milletvekilleri, bu zihniyetle Türkiye Büyük Millet Meclisine tahakküm edilemez. Diplomasi yeteneğini kaybetmiş, çözümü kuvvet kullanımında arayan, bu kuvvet kullanımına da vatan evladını kurban etmeye hazırlanan bir zihniyetle karşı karşıyaysak bu zihniyete geçit vermemek, işte bu içinde bulunduğumuz, "Gazi" unvanını kazanan yüce Meclisimizin görevi olmalıdır. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Sürekli olarak Libya'ya yabancı unsurların kaydırıldığı, farklı uçakların Trablus'a indiği; bunların İdlib'den, Suriye'nin başka bölgelerinden gelen, Silahlı Kuvvetlerimizin desteklediği paralı askerlerden oluştuğu haberleri dolaşıyor. Türkiye bölgedeki başka ülkelerin vekâlet savaşlarına alet olmamalı, paralı asker ticaretine girmemelidir. Bugün Suriye'de, özellikle İdlib'de yaşadığımız sıkıntıyı görmüyor muyuz? Libya'ya Suriye'deki cihatçıları göndererek mi El Kaide'yle mücadele edeceğiz? Bu tezkere metninde geçen "sözde Libya Ulusal Ordusu" ifadesindeki "sözde" sıfatıyla ne kastedilmektedir? Bu ifadeyi kullandığınız zaman, iktidarın Suriye'de desteklediği Suriye Millî Ordusu için de aynı ifadenin kullanılmasına zemin hazırlarsınız, kendinizi temize çıkarmak için de söyleyecek tek bir sözünüz kalmaz.

Değerli milletvekilleri, yurt dışına askerlerimizin gönderilmesine izin verilmesi, Anayasa'mızın 92'nci maddesi uyarınca gerçekleşir. Bu tezkere 92'nci maddeye aykırıdır. Tezkere talebi "milletlerarası hukukun meşru saydığı hâllerde" ifadesini karşılamamaktadır çünkü bu tezkere, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarını ihlal ediyor. Yine 92'nci maddede geçen "Türkiye Büyük Millet Meclisi tatilde veya ara vermede iken ülkenin ani bir silahlı saldırıya uğraması ve bu sebeple silahlı kuvvet kullanılmasına derhâl karar verilmesinin kaçınılmaz olması…" gibi bir durum da söz konusu değildir. Her şeyden önce Libya'daki insan ve göçmen kaçakçılığını, Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine getirilen bir tezkereyle ilişkilendirmek akla ve mantığa uygun değildir. Libya kaynaklı insan ve göçmen kaçakçılığı öncelikli olarak Avrupa ülkelerinin sorunudur. Onlar bile Türkiye kadar öne atılmamışken bizim bu gerekçeyi kullanmamız en hafif tabiriyle sorunludur, sorumsuzluktur. Ayrıca, kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı güvenliğin idame ettirileceği gerekçesi, çatışmaların daha da artacağı nedeniyle boşa çıkmaktadır. Suriye'de güç politikası işletmek isterken göç politikasına maruz kalan iktidar, bu hatayı şimdi bir de Libya'da yapmaya hazırlanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Libya Ulusal Ordusunun ve komutanı Hafter'in Türkiye karşıtı bir pozisyonda bulunduğu söyleniyor. Bu durum diplomasiyle mi yoksa Libya'ya asker göndererek mi düzeltilebilir? Sorarım size, Türkiye'yle karşıt pozisyonda olanları tek tek arayıp, bulup onlarla savaşmak mı akıllı ve dirayetli bir dış politika uygulamasıdır? Bütün dünya bilmektedir ki Libya'nın

bir bölümünü Türkiye'ye düşman eden, iktidarın taraf tutan politikalarıdır. Libya'da ateşkes ve barışın sağlanması için ülkeye asker göndermek en son yapılacak iştir. Libya Ulusal Mutabakat Hükûmetinin destek talebinin içeriği nedir? Basına yansıdığına göre, kara, hava, deniz unsurlarının tamamını içerecek şekilde destek isteniyor. Türkiye'nin vereceği askerî destek Mısır, Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan, Rusya ve Fransa başta olmak üzere Hafter'i destekleyen ülkelerin Libya Ulusal Ordusuna sağladıkları desteğin artmasına neden olacaktır. Üstelik askerlerimizi bir de bu saydığımız ülkelerle karşı karşıya getirecektir.

Değerli milletvekilleri, tezkere metninde, askerî müdahalede bulunabilmek için çok fazla gerekçe sıralanmıştır. Bu da yetmemiş, tezkere metni "her türlü tehdit" "her türlü tedbir" gibi ifadelerle ucu açık bir niteliğe kavuşturulmuştur. Türkiye'nin Libya'ya askerî müdahalesinin tek adamın kararına sıkıştırılması da ülkemizdeki rejimin niteliğini göstermesi bakımından çok manidardır.

Türkiye'nin Libya müdahalesinin meşruiyeti uluslararası hukuk bakımından tartışmalıdır. Her şeyden önce, buna onay veren bir Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararı yoktur. Ayrıca, uluslararası bir şemsiye bulunmamaktadır. Üstelik iç savaş içindeki taraflardan birinin çağrısı da böyle bir harekâta girişmek için yetersizdir.

Ulusal Mutabakat Hükûmeti Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Muhammed el Kablavi, Alman DIE WELT gazetesine yaptığı açıklamada "Merkezî yönetim şu ana kadar Libya topraklarında yabancı asker bulunmasına karşı çıkıyor." ifadesini kullanmıştır. Bunun yerine, yaşanan iç savaşı bitirmek için Almanya'nın ara buluculuğuna devam etmesini istediklerini kaydeden el Kablavi, Berlin'in çatışmanın bir tarafı olmadığı ve oldukça ön yargısız olduğu için ara bulucu olarak diğer ülkelere göre daha fazla kabul gördüğünü de dile getirmiştir. Yani bu sözlerden de anlaşılacağı gibi, Türk askerinin Libya'ya gitmesi konusunda Libya'da dahi kafa karışıklığı vardır. Ulusal Mutabakat Hükûmeti, Libya'ya asker göndermemizi ne kadar şevkle istiyor acaba? Sipariş geldikten sonra elbette şevki artmıştır. Libya halkının ihtiyacı olan insani yardımlar Birleşmiş Milletler kanalıyla ulaştırılabilir; bu, bir tezkere konusu değildir. Libya halkının ihtiyacı olan insani yardımların temini için tezkereye gerek yoktur.

Değerli milletvekilleri, telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için, tezkere istemek yerine, tıpkı büyük devletler gibi, Rusya veya Almanya gibi, her iki tarafla da temas kurulmalı, diplomasi kanalları açık tutulmalıydı.

Türkiye bir saplantıyla hareket ederken diğer devletler sahadaki gelişmelere göre manevralarını belirlemektedirler. İtalya buna bir örnektir. Libya sadece iç savaşın içinde olan bir ülke değil, aynı zamanda aşiretlerin de oldukça güçlü olduğu ve aşiret çatışmalarının oldukça şiddetli olduğu bir ülkedir. Libya'nın muharip güce ihtiyacı vardır. Bizim de kesinlikle muharip güç olarak Libya'da bulunmamamız gerekmektedir. Ulusal Mutabakat Hükûmetinin taleplerinin nasıl karşılanacağı konusunda iktidar tarafında kafa karışıklığı vardır. İktidar, Libya'yla tarihsel bağlar kurarak vekâlet savaşına taraf olmak istemektedir fakat Mustafa Kemal Atatürk Libya'da vekâlet savaşlarına karşı mücadele ederek "Gazeteci Şerif Bey" olarak tarih sahnesine çıkmıştır, bunu bilmeniz gerekir ve o Mustafa Kemal 1923'te şu sözleri söylemiştir: "Savaş zorunlu ve hayati olmalıdır. Hakiki düşüncem şudur: Ulusu savaşa götürünce vicdan azabı duymamalıyım. 'Öldüreceğiz.' diyenlere karşı "ölmeyeceğiz" diye savaşa girebiliriz ancak ulusun hayatı tehlikeye girmedikçe savaş bir cinayettir." (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Ülkemizin sosyolojik yapısı göz önüne alındığında iktidar etnik ve mezhepsel hassasiyeti olan ülkelerin iç işlerine kesinlikle taraf olmamalıdır. Arap milliyetçiliğinin yeniden nüksettiği, Barış Pınarı Operasyonu'nda ortaya çıkmıştır, bu tezkereyle birlikte bu durum daha da belirgin bir hâle gelecektir. Doğu Akdeniz'de yeniden Türkiye karşıtlığının güçlenmemesi için Türkiye'nin taraf olmaması, hele hele askerlerimizi iç savaşa göndermememiz gerekmektedir.

"Libya'da ne işimiz var?" sözü dar bir bakış açısı değil, bizzat dış politikamızın temelini oluşturan "Yurtta sulh, cihanda sulh." ilkesinin bir gereğidir. Dar bir bakış açısı varsa o da Türkiye'yi dış politikada dar bir alana sıkıştırarak ülkemizi derin bir yalnızlığa hapseden iktidarın bakış açısıdır. Yine, dar bir bakış açısı varsa Ulusal Mutabakat Hükûmetine Birleşmiş Milletler nezdinde bir meşruiyet sağlanırken yine Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararının, 1970 sayılı Kararı'nın hiçe sayılmasıdır, dar bakış açısı bizzat bu tezkere metnidir.

İktidarın ikircikli, taraf tutan, ideolojik, mezhepçi dış politikası, Libya'daki Ulusal Mutabakat Hükûmetini Birleşmiş Milletler tanıyor diye meşru kabul edip Suriye'deki Şam Yönetimini Birleşmiş Milletler tanıdığı hâlde meşru kabul etmemesinden bellidir ama Suriye'deki muhalefeti tüm dünya meşru olarak görmezken bunu destekleyen, bu muhalefeti oluşturan paralı askerleri himaye eden ve nasıl bir tarif ise bunlara "Suriye Millî Ordusu" yakıştırması yapan aynı iktidar, Libya'daki Libya Ulusal Ordusunu "sözde" diye küçümseme gayreti içindedir. İktidarın uygulamalarının İhvan dayanışması odaklı olduğu da işte buradan bellidir. Ne hazindir ki bu çifte standartçı ama tek yanlı, miyop dünya görüşü tüm bölgede ve dünyada Türkiye'yi yalnızlığa sürüklemekten başka bir sonuç doğurmamaktadır. Diyeceksiniz ki: "Sizin çözüm öneriniz ne?" Bakın, diplomasi derken inisiyatif almaktan söz ediyoruz. Mademki Libya'da Ulusal Mutabakat Hükûmetini Birleşmiş Milletlerin tanıdığı meşru hükûmet olarak görüyorsunuz, o zaman Birleşmiş Milletleri göreve davet edin. Bir Birleşmiş Milletler üyesi olarak Türkiye'nin, Birleşmiş Milletleri, bir Birleşmiş Milletler Barış Gücü oluşturulmasına ve bu konuda bir karar alınmasına çağırma ve önayak olma hakkı vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çeviköz, buyurun.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) - Çağırın ve deyin ki: "Biz Türkiye olarak Birleşmiş Milletlerin böyle bir barış gücü kurmasına ve Libya'ya göndermesine izin veriyoruz, destekliyoruz ve barış gücüne katkı vermeye de hazırız." İşte bunu söylediğiniz zaman siz de saygın bir uluslararası aktör olarak kabul edilebilirsiniz. Bunu yapmaya niyetiniz yok mu? O zaman biz bu kürsüden sizin için bu çağrıyı yapıyoruz.

Kuruluşunun 100'üncü yıl dönümünde, yüce Meclisimizin, şanına layık ve "Egemenlik kayıtsız şartsız ulusundur." düsturuna uygun bir davranış sergilemesini bekliyoruz. Bu davranış, tüm yurttaşlarımızın beklentisidir; bu davranış, tüm vatan evladı asker annelerinin beklentisidir.

Bütün bu saydığımız gerekçeler nedeniyle bu tezkereye olumsuz oy vereceğimizi belirtiyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Şimdi söz sırası Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz'a ait. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Yılmaz.

AK PARTİ GRUBU ADINA İSMET YILMAZ (Sivas) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bölgemizde huzur ve güvenliğin sağlanmasına yönelik Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerinde AK PARTİ Grubumuzun görüşlerini açıklamak üzere söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, sizleri ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamın hemen başında, tüm şehitlerimizi rahmetle, minnetle ve şükranla yâd ediyorum. Hayatta olan gazilerimize de Allah'tan sağlıklı, uzun ömürler diliyorum. Ülkemizin huzur ve güvenliği için büyük bir inanç, cesaret, kararlılık ve fedakârlıkla görevini yapanlara teşekkür ediyorum; Allah yüzlerini ak eylesin.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Libya'da Arap Baharı sürecinde Şubat 2011'de başlayan protestolar iç savaşa dönüşmüş, NATO'nun krize müdahalesini müteakiben yaşanan gelişmeler sonrası kırk iki yıllık Kaddafi rejimi çökmüştür. Takip eden süreçte, demokratik kurumların inşa edilmesine yönelik çabalar artan silahlı çatışmalar sebebiyle akamete uğramış, ülkede parçalanmış bir yapı ortaya çıkmıştır.

Bu parçalanmış yapıya bir son vermek için Libya'da barış ve istikrarın tesisini teminen Birleşmiş Milletler aracılığıyla Libya'daki tüm tarafların katılımıyla yürütülen ve yaklaşık bir yıl süren Libya siyasi diyaloğu sonucunda 17 Aralık 2015'te Fas'ta Libya Siyasi Anlaşması imzalanmıştır. Bu anlaşma uyarınca oluşturan Libya Ulusal Mutabakat Hükûmeti, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2015 yılındaki 2259 sayılı Kararı'yla Libya'yı temsil eden tek ve meşru hükûmet olarak tanındı.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin bu kararında, üye ülkelere, 13 Aralık 2015 tarihinde Roma'da düzenlenen, ülkemizden de Dışişleri Bakanımız Mevlüt Çavuşoğlu ile Ankara Milletvekilimiz Emrullah İşler'in katıldığı, aralarında Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanının da bulunduğu 17 ülkenin bakanı, Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği, Arap Birliği ve Afrika Birliğinin temsilcilerinin de katıldığı Roma Konferansı'nda taahhüt edilen, Libya'ya teknik, ekonomik, güvenlik desteği verilmesi ve teröre karşı mücadelede yardımcı olunması çağrısında bulunulmuştur.

Bu kararda, uluslararası barışa ve güvenliğe tehdit olan teröre karşı mücadelede Ulusal Mutabakat Hükûmetine, talep etmesi hâlinde gereken desteğin üye ülkelerce verilmesi istenilmiş ve yine bu kararda, Akdeniz'deki insan kaçakçılığına yönelik olarak da Libya Hükûmetiyle iş birliği içerisinde olunması da istenilmiştir.

Bu kararda, anlaşmada belirtilenlerin dışında meşruiyet iddiasında bulunan paralel kuruluşlara desteğin verilmemesi ve bunlarla temasın kesilmesi de üye ülkelerden istenilmiştir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Libya Siyasi Anlaşması'nda yeri bulunmayan –biraz önce hatiplerden birisi "Niçin 'sözde' diyorsunuz?" dedi- ve bu çerçevede gayrimeşru olan sözde Libya Ulusal Ordusunun, 4 Nisan 2019 tarihinde başkent Trablus'u ele geçirmek ve Ulusal Mutabakat Hükûmetini devirmek amacıyla başlattığı saldırıları devam etmektedir. Sivilleri ve sivil altyapıyı hedef alan bu saldırılar, Libya'da insani durumu giderek kötüleştirmektedir. Çatışmalar ve istikrarsız durum, DEAŞ ve El Kaide gibi terör örgütlerinin eylemleri için uygun ortamın oluşmasına sebebiyet verdiği gibi Libya topraklarının ve kara sularının Akdeniz'de insan ve göçmen kaçakçılığında kullanılmasına da yol açmaktadır. Bütün bu gelişmeler, Libya ve Türkiye dâhil, bölge için tehdit oluşturmaktadır. Gayrimeşru Libya Ulusal Ordusuna bağlı unsurlarca, Libya'da faaliyet gösteren Türk şirketlerinin, Libya'da yaşayan Türk vatandaşlarının ve Akdeniz'de seyreden Türk bandıralı gemilerin hedef alınacağı

yönünde açıklamalar da yapılmaktadır. Libya Ulusal Ordusunun saldırılarının durdurulamaması ve çatışmaların yoğun bir iç savaşa dönüşmesi hâlinde Türkiye'nin gerek Akdeniz havzasındaki gerek Kuzey Afrika'daki çıkarları olumsuz yönde etkilenecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye ile Libya arasında imzalanan ve yürürlüğe giren Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası'yla esasen deniz yetki alanları konusunda hem Türkiye'nin hem Libya'nın uluslararası hukuktan doğan hakları korunmaktadır. İki ülke arasındaki tarihî, sosyal, siyasi ve ekonomik köklü ilişkiler dikkate alındığında, Libya'da barışın tesisiyle istikrarın sağlanmasının Türkiye açısından büyük önemi haizdir. Libya Ulusal Mutabakat Hükûmetiyle Güvenlik ve Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırası imzalanmış olup bu Mutabakat Muhtırası, güvenlik kurumlarımız arasında eğitim ve öğretim programlarının düzenlenmesi, teknik bilgi ve tecrübe paylaşımı, terörizmle ve yasa dışı göçle mücadele gibi konularda iş birliğimizin hukuki zeminini oluşturmaktadır.

Bu Muhtıra vesilesiyle, Ulusal Mutabakat Hükûmetiyle güvenlik alanında geliştirilecek iş birliği, Berlin Süreci başlıklarından biri olan Libya'da güvenlik alanında reformların gerçekleştirilmesine de katkı sağlayacaktır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Libya Ulusal Mutabakat Hükûmeti, tüm bölgeyi etkileyebilecek, Libya'nın bütünlüğü ve istikrarına yönelik tehditler, DEAŞ, El Kaide ve diğer terör örgütleri, yasa dışı silahlı gruplar ile yasa dışı göç ve insan ticaretiyle mücadelede Türkiye'den askerî destek talebinde bulunmuştur. Kendisini Afro-Avrasya ülkesi kabul eden Türkiye'nin tarihî, sosyal ve kültürel bağları bulunan Libya'ya karşı ilgisiz, seyirci veya destek çağrısına sessiz kalması beklenilemez. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Haddizatında Libya'ya yönelik Türkiye Büyük Millet Meclisine yetki istenilen ilk tezkere bu da değildir. 24 Mart 2011 tarihinde yine Libya'yla ilgili bir tezkere Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine gelmiştir. Libya'daki şiddet ortamının sona erdirilmesini teminen, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi tarafından alınan kararlar çerçevesinde, Libya'da istikrarın ve güvenliğin yeniden tesisine yönelik olarak katkıda bulunmak üzere Türk Silahlı Kuvvetlerinin yabancı ülkelere gönderilmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin yapılması hususunda Hükûmetimize yetki verilmesine ilişkin tezkere bu Mecliste kabul edilmiştir.

MURAT EMİR (Ankara) – Alınan karar var, karar; Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun kararı var.

İSMET YILMAZ (Devamla) - Tezkerenin gerekçesinde "Libya'nın geleceğiyle yakından ilgilenen ülkemiz, uluslararası çabalar çerçevesinde de Libya'nın yanında olmaya devam etme kararlılığına sahiptir. Ülkemizin bölgeyle siyasi, ekonomik, tarihî ve kültürel ilişkileri çerçevesinde, anılan Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarının uygulanmasına askerî katkı da dâhil destek verilmesi ulusal çıkarlarımızın bir gereğidir." denilmiştir. Bu gerekçe bugün için de geçerlidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 2011 yılında Libya'da güven ve istikrarın yeniden tesisine yönelik olarak katkıda bulunan Türkiye, son gelişmeler de dikkate alındığında, bugün Libya'ya evleviyetle destek vermelidir. Bugün oylanacak tezkereyle Libya'ya sağlanacak destek, hem uluslararası hukuka hem de Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarına uygun olup Türkiye'nin Libya devleti ve halkıyla kurduğu tarihî ve kültürel geçmişinin de bir gereği olacaktır.

Libya, 1.780 kilometre sahip şeridiyle Orta Akdeniz'e hâkim, Doğu Akdeniz için kritik bir öneme sahiptir. Doğal zenginlikleriyle birçok emperyal gücün de ilgisi çekmektedir. Gayrimeşru bir gücün sivilleri, hastaneleri, okulları ve tüm altyapıyı hedef aldığı bir ortamda, Libya halkının temsilcisi meşru Libya Hükûmetinin hayatta kalma ve halkını yaşatma mücadelesine bigâne kalmamız ne vicdana ne de devletler arası ilişkilere sığar.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; iki ülke arasındaki ilişki, tarihî dostluk ve güven esasına dayalı bir ilişkidir. Libya, bizim için uzun tarihî ve kültürel bağlarımızın olduğu, deniz ülke sahası bakımından komşumuz olan vefalı, dost bir ülkedir. 20'nci yüzyılın başlarındı Gazi Mustafa Kemal'in Libya halkının emperyalizmle olan mücadelesine verdiği destek hâlâ hafızalarda taptaze yer almaktadır.

1911 İtalya işgaline karşı Libya'da savaşan subaylarımızdan biri olan Topçu Yüzbaşı Ali Haydar Efendi, Balkan Savaşlarından sonra Çanakkale savaşında görev yapmış ve burada şehit olmuştu. Yayınlanan anılarında Libya halkının subaylarımızı nasıl karşıladığını şu şekilde ifade eder: "8-10 bin kişinin alkışlarıyla 'Yaşasın Türkiye' nidalarıyla beş saat devam etti."

Birinci Dünya Savaşı'nda, Çanakkale'ye, Trablus'tan, Bingazi'den, Derne'den Mehmetçikler geldi. 18 Mart 1915 Boğaz Muharebesi'nde itilaf devletlerinin en önemli hedeflerinden biri olan Dardanos Bataryası'nda ağır obüs taburu 1'inci Bölük takım subayı olarak görev yapan Trablusgarplı Teğmen Mehmet Mevsuf Efendi görevi başında şehit oldu. Dardanos Bataryası, o günden sonra Hasan Mevsuf Bataryası olarak anılır oldu. Trablusgarplı Mehmet oğlu yedek subay Abdülhamid Efendi, Bingazili Hacı Ali Mehdi oğlu Teğmen Hüseyin Remzi Efendi, Trablusgarplı Abdullah oğlu er Ahmet, Trablusgarplı Mehmet oğlu Yüzbaşı Ali Sabir Efendi, Trablusgarplı Mehmet oğlu Yüzbaşı Ali Ulvi Efendi, Libya'nın evlatları, Cemaller, Hüseyinler, İsmailler, Hakkılar, Mahmut Azizler, Yusuf Cemaller Türkiye devletinin payitahtı düşmesin, düşman bu ülkeye girmesin diye bizimle birlikte mücadele ettiler, bizim kan kardeşimiz oldular. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yine, Libya'nın 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı'nda ülkemize yönelik Amerika Birleşik Devletleri ambargosu sürecinde bize sunduğu destek de unutulamaz. Görüldüğü üzere, iki devlet ve halk bugüne kadar ortak tarih bilinciyle hareket etmiştir. Bugün Libya'nın meşru Hükûmeti ve halkı Türkiye'nin yardımını talep etmektedir. Bu tarihî dostluk ve vefa Libya'nın iç istikrarının ve barışının sağlanmasını teminen Türkiye'ye sorumluluklar yüklemektedir. Türkiye'nin millî menfaatleri için de, bölgenin istikrarı ve uluslararası barış için de Türkiye bugün Libya'ya destek olmalıdır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Türkiye'nin Libya'yla imzaladığı Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası, Türkiye'yi kendi kara sularıyla sınırlandırmaya çalışan, Türkiye'yi Antalya Körfezi'ne mahkûm etmek isteyen Yunanistan'a ve onu destekleyen ülkelere karşı verilen çok önemli bir cevaptır. Türkiye'nin ve Libya'nın Doğu Akdeniz'deki haklarının ve menfaatlerinin korunmasında ülkemizle aynı hukuki bakış açısına sahip Libya'nın huzuru ve istikrarı, bölgenin huzuru ve istikrarıdır. Bekliyoruz ki o anlaşmaya destek olanların buna da destek olması gerekir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Libya sadece Türkiye'nin ulusal menfaatleri açısından değil, bölgenin istikrarı ve uluslararası barış için de hayati öneme sahiptir. Libya, Kuzey Afrika ve Sahra Altı Afrika'nın Akdeniz'e açılan kapısıdır. İstanbul'dan çıkan bir konteyner Libya üzerinden Nijer'in başkenti Niamey'e yedi günde ulaşırken, istikrarın ve barışın olmadığı bir ahvalde, Libya'nın yer almadığı bir rotada İstanbul'dan çıkan bir

konteyner Süveyş Kanalı ve devamında Ümit Burnu'nu aşıp Benin üzerinden Niamey'e yetmiş günde varmaktadır. Bu örnek dahi, Libya'nın Türkiye ekonomisi, bölge ticareti ve istikrarı için önemini göstermektedir.

Düzensizliğin ve istikrarsızlığın devam ettiği Libya, bugün Türkiye'nin mücadele ettiği DEAŞ gibi terör örgütleri için de bir barınma alanı olmaktadır. Terörün kökünün kazınması için de Türkiye Libya'ya destek vermelidir, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi de bunu ister. Ana hatlarıyla ifade edilen bu hususlar göstermektedir ki Türkiye, dost ve vefalı Libya halkının ve onların temsilcisi Ulusal Mutabakat Hükûmetinin resmî davetine cevap vermelidir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; biz Türkiye olarak, başından bu yana Libya'daki soruna askerî bir çözümün mümkün olmadığını, mevcut sorunların, Birleşmiş Milletler himayesinde Libyalı tüm kesimlerin katılımıyla bizzat Libyalılar tarafından yürütülecek bir siyasi süreçle kalıcı çözüme kavuşabileceğini savunduk. Libya'da çatışan kardeş kabilelerin kaderleri ortaktır, ortak bir geleceği de birlikte kuracaklardır. Türkiye'nin asli vazifesi de bu kardeşliğin devamına katkıda bulunmak ve kardeş kabileleri bir araya getirerek barışın kaybedeninin olmayacağını göstermektir. Uluslararası camiaya ve Libya'daki tüm muhataplarımıza da bu yönde mesajlar verdik, vermeye de devam ediyoruz. Diplomatik çabaları destekledik, aktif olarak katıldık, bundan sonra da katılacağız. Hedefimiz, ülkedeki siyasi sürecin başarılı bir şekilde nihayete erdirilmesi, Akdeniz ve Kuzey Afrika'da istikrarın bir an evvel sağlanmasıdır. Bu tezkereye bir ad verilecekse bu tezkerenin asıl amacı Libya'da ateşkes ve istikrarın sağlanmasına katkı tezkeresidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) – Savaşarak mı Sayın Bakan, savaşacak mısınız? Savaşarak mı ateşkes yapacaksınız?

İSMET YILMAZ (Devamla) - Tezkere, ateşkesin sağlanmasına katkıda bulunarak siyasi çözüm için uygun ortamı oluşturacaktır. Her alanda köklü ilişkilere sahip olduğumuz Libya'da ateşkes ve barışın tesisine yardımcı olmak üzere Ulusal Mutabakat Hükûmetinin talebine olumlu yanıt verilmesi ulusal çıkarlarımızla da uyumludur. Tezkeremizin Gazi Meclisimizce kabulü hâlinde ülkemiz meşru hükûmete destek sağlayarak bölgeyi istikrarsızlığa sürükleyecek, insani trajedilere yol açacak ve millî çıkarlarımıza halel getirecek oldubittilerin ortaya çıkmasını önleyecektir. Türkiye, tezkerenin kabulü hâlinde uluslararası toplumda Libya'da meşruiyetin korunması için daha kararlı bir pozisyon alacaktır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Libya, sadece duygusal bağımızın olduğu bir coğrafya değildir; sahip olduğu kaynaklardan dolayı teröre bulanmış, meşru hükûmeti tehdit altına alınmış olan Libya, Türkiye'nin de içinde olduğu bölgeye istikrarsızlık yayar. Bu konu, bir parti meselesinden çok ülke güvenliğini, geleceğini, kazanımlarını ilgilendiren bir konudur. Yarının Türkiyesine daha büyük tehdit ve tehlikeleri miras bırakmamak için, sorunları torunlara havale etmemek için bugün bizden bekleneni yapmalıyız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Misakımillî sınırlarının güvenliği sınırların ötesinde başlamaktadır. Teröre karşı mücadele her ülkenin hakkıdır, uluslararası hukuk da buna cevaz verir.

Libya birilerine uzak gelebilir. Libya bizim deniz komşumuzdur. Libya, bizim sadece deniz bağlarımızın olduğu bir yer değil, aynı zamanda Kuzey Afrika'nın en belirleyici ülkelerinden biridir. Kuzey Afrika'da bir kriz olduğunda bundan bütün Akdeniz ülkeleri etkilenir ve buna Türkiye de dâhildir. "Libya'da ne işimiz var?" sözü, tekrar söylüyoruz, dar bir bakış açısını ifade eder.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; "Risk var." diyorlar. Eğer risk var diye hiçbir adım atmazsanız evlatlarınızı çok daha büyük risk ve tehditlerle karşı karşıya bırakırsınız. "Dış politikada makas değiştirildi." diyorsunuz; dış politikada 360 derecelik bir perspektifle politikamızı yürütüyoruz, öyle olduğu için de Afrin'de Rusya'yla, Barış Pınarı'nda Amerika'yla birlikte anlaşabilme başarısını göstermiş bir ülkedir Türkiye. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Tabi oluruz, tabi!

İSMET YILMAZ (Devamla) – Sayın Başkanım, yine deniliyor ki "Türkiye yalnız kaldı." Türkiye hiçbir zaman yalnız değildir. Öyle olsaydı geçen yılın kasım ayında IMO'nun konsey üyeliğine Türkiye seçilmezdi ve elli üç yıl sonra, ilk defa, UNESCO 40'ıncı Genel Konferansı Başkanlığına bir Türkiye büyükelçisi seçilmezdi. Türkiye güçlüdür, Türkiye saygındır, zaten öyle olmasaydı Libya Hükûmeti sizden yardım da istemezdi.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bir sayın milletvekili, Türkiye'nin vereceği desteğin Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin kararlarına aykırı olduğunu ifade etti, bunun da doğru olmadığını ifade etmek isterim çünkü Ulusal Mutabakat Hükûmetini Libya'yı temsil eden meşru hükûmet olarak tanıyan 2259 sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı'nda, üye devletlerin hepsinin, güvenlik ve asayişin temininde Ulusal Mutabakat Hükûmetine yardımda bulunmaları ve bu çerçevede Ulusal Mutabakat Hükûmetinin yardım taleplerine yanıt vermeleri, terörle mücadelesini desteklemeleri istenmektedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yani "Hem güvenliğini güçlendir -kapasite- hem de terörle mücadelesine destek ol." diyor. Bu başka türlü olmaz. Peki, Güvenlik Konseyinin nedir oradaki kararı? 1970 sayılı Kararı ise silahların terör örgütlerinin eline geçmesinin önlenmesine yöneliktir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu mülahazalar ışığında, Türkiye'nin millî çıkarlarına yönelik her türlü tehdit ve güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde her türlü tedbiri almak, Libya'daki gayrimeşru silahlı gruplar ile terör örgütleri tarafından Türkiye'nin Libya'daki menfaatlerine yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek, kitlesel göç gibi diğer muhtemel risk ve tehditlere karşı güvenliğin idame ettirilmesini sağlamak, Libya halkının ihtiyacı olan insani yardımları ulaştırmak, Libya Ulusal Mutabakat Hükûmeti tarafından talep edilen desteği sağlamak, gelişmeler istikametinde Türkiye'nin yüksek menfaatlerini etkili bir şekilde korumak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde yabancı ülkelere gönderilmesi, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre hudut, şümul, miktar ve zamanı belirlenerek kullanılması, risk ve tehditlerin giderilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak bu düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından yapılması hususundaki tezkereye destek olacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bu tezkerenin adının geçmesi bile bölgede farklı bir hava estirmeye yetmiştir.

ÜMİT DİKBAYIR (Sakarya) – Karabağ'da da o havayı estirin, Kırım'da da o havayı estirin.

İSMET YILMAZ (Devamla) – Bugüne kadar Trablus'u ele geçirmeye çalışan gayrimeşru güçlere destek verenler şimdi Libya'da siyasi bir çözümün olmazsa olmaz olduğunu ifade etmektedirler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu dahi tezkerenin olumlu neticelerinden biridir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yılmaz, buyurun.

İSMET YILMAZ (Devamla) – Türkiye, toprak bütünlüğünü sağlamış, istikrarlı, güvenli ve tüm Libya vatandaşlarını kucaklayan bir Libya'yı desteklemektedir. Türkiye'nin tarafı, Libya halkının tamamıdır. Libya'da kapsayıcı siyasi bir çözüm, söz konusu ülke ve bölgeye istikrar getirecektir. Ülke olarak biz, bölgemizde barış, Libya'da siyasi istikrar ve çözüm istiyoruz. Bu süreçte siyasi partilerimizin ortak bir irade ve hassasiyet göstermesi önemlidir. Bu tezkerenin Gazi Meclisten güçlü bir destekle geçmesi, hem Libyalı kardeşlerimizin haklı mücadelesine verilecek kıymetli bir katkı olacaktır hem de ülkemizin Akdeniz'deki çıkarlarının milletimiz tarafından sonuna kadar savunulacağını ifade edecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu düşüncelerle tezkereye destek olacağımızı belirtiyor, yüce Meclis tarafından da bu tezkereye destek verileceğine inanıyor; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, şimdi söz sırası, grubu bulunmayan siyasi parti temsilcilerinde.

İstanbul Milletvekili ve Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Sayın Erkan Baş.

Buyurun Sayın Baş. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Genel Kurulu ve bizleri ekranları başında takip eden, ülkemizin alın teriyle, emeğiyle yaşayan tüm yurttaşlarını sevgiyle saygıyla, yürekten selamlıyorum.

Maalesef, bir kez daha, ülkemiz çocuklarının, gencecik kardeşlerimizin iktidarın maceraları uğruna kilometrelerce ötedeki bir ülkeyle savaşmak için gönderilmesi üzerine konuşmak durumundayız.

Sözlerime başlarken Türkiye İşçi Partisinin, ilkesel olarak, herhangi bir ülkenin başka bir ülkeye dönük her tür askerî operasyonuna karşı olduğunu paylaşmak istiyorum. Emperyalist kuvvetlerin "Türkiye'nin en ucuz ihraç malı askerdir." anlayışının bir yansıması olan tüm savaş yanlısı politikaları reddediyoruz.

Açık söylemek gerekirse hep sözde vatanseverlik ya da -yakın dönemki ifadesiyle- beka edebiyatıyla, ülkemiz sağ iktidarlarının karakteristik bir özelliğiyle, ta Kore'ye asker gönderen Adnan Menderes'e kadar uzatabileceğimiz bir sürecin son halkasıyla karşı karşıyayız. Peki, Kore'ye askerlerimiz gittikten sonra sonuç ne oldu? Evet, o dönemki iktidarın istediği oldu ve Türkiye, NATO'ya, Amerika Birleşik Devletleri'ne tam bağımlı hâle geldi ve altmış yetmiş senedir de ülkemiz bu beladan kurtulamıyor. Buradan bir ders çıkartmamız gerekmiyor muydu? Tarih bize Türk dış politikasının bir kuralını gösteriyor; Türkiye ne zaman emperyalist emellerle bir savaşa sürüklenmek istense aslında iktidar ülkemizi emperyalizme daha bağımlı hâle getiriyor, bugün karşı karşıya olduğumuz da buna benzer bir şey. İşte, yakın tarihte Suriye: Hatırlayın, 2012'de "Şam'a gireceğiz, Emevi Camisi'nde namaz kılacağız." diyerek Suriye'deki parçalanma sürecine dâhil olmuştuk, bugün hem Amerika'ya hem Rusya'ya daha bağımlı bir ülke hâlindeyiz.

Şöyle bir soruyla devam edelim: Dünyanın herhangi bir yerinde, başka bir ülkenin askerlerinin girdiği herhangi bir ülkede, huzur, mutluluk, refah olmuş mudur? Bunun tek bir örneği var mıdır? Mesela, bakın, biz Adalet ve Kalkınma Partisi'nin dış politikasıyla ilk ne zaman tanışmıştık? 2002. Irak Amerika Birleşik Devletleri tarafından işgal edildiğinde, yüz binlerce masum Iraklı öldürüldüğünde, milyonlarca insanın yaşamı mahvolduğunda Tayyip Erdoğan ne yapıyordu değerli arkadaşlar?

“Kahraman genç kadın ve erkek Amerikan askerlerinin olabilecek en az kayıpla evlerine dönmeleri için dua ediyorum.” diye, o zaman New York’ta, The Wall Street Journal’da yazılar yazıyordu.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – 100 defa tartıştık bu konuyu, 100 defa tartıştık. Ayıptır ya!

ERKAN BAŞ (Devamla) – Yazılmış yazı, ben söylemiyorum, Sayın Tayyip Erdoğan söylüyor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Komünist arkadaş, yakışmadı sana bu!

ERKAN BAŞ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, yeri gelmişken söyleyeyim, madem merak ediyorsunuz: Bence on yedi yıllık iktidarınız özde Amerikancı, özde ABD’yle iş birliği içerisinde ama hamasette de sözde ABD karşıtlığını yapıyorsunuz. Ama açık konuşalım, Türkiye tarihinin gördüğü en Amerikancı hükûmetle karşı karşıyayız.

Değerli arkadaşlar, aynı milliyetçi hislerinin bir sonucu olarak ne deniyor? “Libya’ya asker göndermemiz bizim orada, Doğu Akdeniz’deki ekonomik bölgelerle ilgili yaptığımız anlaşmanın bir yansımasıdır.” deniyor, böyle bir millî kamuoyu yaratılmaya çalışılıyor. Sanki asker oraya ekonomik bölgelerimizi korumak için gidecek, böyle bir hava yaratılıp toplumsal destek alınmaya çalışılıyor.

Oysa bakın, yine Tayyip Erdoğan’a atıf yapalım: “Bizim Libya’nın petrollerinde gözümüz yok, amacımız insani yardım.” diyerek Libya’ya yaptığı ziyarette, yanında -çok ilginç- Dışişleri Bakanı var, anlarsınız başka bir ülkeye giderken ama Enerji Bakanı var, Sanayi Bakanı var, bir uçak dolusu iş adamı var. Acaba iş adamları hayır kuruluşları açmaya mı gittiler oraya ya da Enerji Bakanı kütüphane mi açmak istiyordu? Neden bu Bakanlar tercih ediliyor; bu, bir şeyi gösteriyor.

Hepimiz biliyoruz ki Adalet ve Kalkınma Partisinin Libya’ya ilgisi insani değil, Libya’nın petrolleriyle ve Libya’daki İslamcı güçlerin kaybetmek üzere olduğu hâkimiyeti yeniden kurma çabasıyla ilgilidir.

Erdoğan “Libya’da ne arıyorsunuz?” diye soranlara “Soruyorum: Mustafa Kemal Trablusgarp’ta ne arıyordu?” diyor. İnsan gerçekten bildiğinden şüphe etmeye başlıyor. Trablusgarp o zaman Osmanlı toprağı değil miydi? Bir subay vatanını korumak için gitmeyecek mi? (CHP, HDP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Yani siz bu zihniyetle Viyana’ya kadar gidersiniz. Viyana’ya kadar yolunuz var böyle yaparsanız. Ama bir uyarıda bulunayım: Hani Mustafa Kemal’i taklit etmeye çalışırken sonunuz Enver Paşa’ya benzeyecek, o maceracı eğilimlerle ülkeyi bir yıkıma doğru sürükleyeceksiniz. (CHP, HDP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN BAŞ (Devamla) – Toparlamaya çalışayım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Baş.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Tabii, bu ilginç benzetmeler devam ediyor. Ben gözlerime inanamadım, dün Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı -basına düştü, birkaç yerden de teyit etmeye çalıştım- şöyle diyor: “Sonunu düşünen kahraman olamaz.” Efendiler, ciddi olun. Film mi çeviriyoruz burada ya, dizi mi oynuyoruz; insanların hayatlarından söz ediyoruz. Böyle film sahnelerine atıf yapılarak savaş politikaları olur mu? Merak ediyorum, hiç şu haritaya bakan oldu mu içinizden? Bu, Libya haritası; arkadaşlar, bugünkü Libya haritası. Anlaşma yaptığımız iddia edilen, bizi çağırdığı iddia edilenlerin bölgesi şu yeşil bölge, şurası. Bu neye benziyor, biliyor musunuz? Çok açık söyleyeceğim; biz bu iç savaşta bir taraf değiliz, siz bizi taraf yapmaya çalıştığınız için karşı çıkıyoruz. Sadece benzetme olsun diye söyleyeceğim; 1920’de Anadolu’nun dört bir yanında Ankara Hükûmeti egemenliğini ilan ederken

padişah bir güce "Gel, bana yardım et." dediğinde oraya giden ne yapıyorsa siz de şimdi aynısını yapıyorsunuz. Böyle bir yaklaşım olamaz. (CHP, HDP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Devam ediyorum. Diyorsunuz ki: "Birleşmiş Milletlerin tanıdığı meşru Hükûmet " E, hadi, ciddi olalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Baş, toparlayalım lütfen.

Buyurun.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

"Birleşmiş Milletlerin tanıdığı meşru Hükûmet" deniliyorsa o zaman "Birleşmiş Milletlerin tanıdığı Suriye'de bizim ne işimiz var?" diye sormazlar mı size? Burada bir iç tutarlılık aramazlar mı? Lütfen, değerli arkadaşlar, biz biraz ciddi olmak durumundayız çünkü ülke yönetiyoruz. Söz konusu olan bu ülkenin gencecik insanlarının, çocuklarının hayatı olacak ve biliyorsunuz savaş, dünyanın her yerinde lanetlenen bir şeydir.

Eğer emperyalistler, sömürgeciler ülkemize saldırırsa buna karşı bir savunma savaşı tabii ki verilir ve bu, haklı bir savaş olur. Ama benzer yaklaşımlar, bugün Hükûmetin uyguladığı tezkereler, haklı savaşlar değildir ve açık söylüyorum: Değerli arkadaşlar, işgale karşı mücadeleyle kurulmuş bir ülkenin evlatları, işgalci pozisyona giremezler ve işgalciler her zaman kaybetmiştir.

Şimdi, bize sadece Libya tezkeresine "'Evet' mi diyorsunuz, 'hayır' mı diyorsunuz?" diye sormuyorlar aslında. Ben size bir şey daha sormak istiyorum: "Evet" mi diyeceğiz, "hayır" mı? Ankara'da Libya askeri görmek ister misiniz? Türkiye'deki Amerikan askerlerinden memnun musunuz? Ya "evet" deyin ya "hayır" deyin. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Arkadaşlar, şimdi söz sırası, Saadet Partisi Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'da.

Buyurunuz Sayın Karaduman. (CHP sıralarından alkışlar)

ABDULKADİR KARADUMAN (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Ülkemiz adına hayati önemi olan meseleler görüşülürken dikkat edilmesi gereken en önemli husus elbette ki istişaredir. Bu doğrultuda, Libya tezkeresi hakkında Sayın Mevlüt Çavuşoğlu'nun siyasi parti liderlerine yaptığı bilgilendirme ziyaretini önemli buluyoruz ancak bu süreçte 2 tane hata yapılmıştır: Birincisi, bu sürecin asıl muhatabı ve sorumlusu olan milletvekilleri bilgilendirilmemiştir, ikincisi ise bugüne kadar, başta Suriye olmak üzere, ikaz ve uyarılarında haklı çıkan Saadet Partisi ziyaret edilmemiştir; bunlar ciddi yanlışlıklardır.

Dış politikadaki istikrarsızlık ve S-400 ile F-35 arasına sıkışmışlıktan kurtulamamanın en önemli sebebi de sorunları istişareyle değil inatlaşmayla çözme ısrarını sürdürmenizdir. Bugün, Libya'yı bu duruma düşüren sebepleri masaya yatırmak zorundayız. Elbette ki sadece Libya değil, Irak, Suriye, Yemen'i bölüp parçalayan sebepleri de konuşmak mecburiyetindeyiz. ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesi neydi? Bugüne kadar bu kapsamda kaç ülke parçalandı, kaç masum katledildi ve kaç insan mülteci konumuna düşürüldü? Bütün bunlar aydınlatılmadığı sürece atılacak adımların hangi amacı gerçekleştirmek için atıldığını bilmek mümkün olmayacaktır.

Kıbrıs Barış Harekâtı'nda dünya sırtını bize dönmüşken lojistik destek veren Libya, yanlış politikalar neticesinde istikrarsızlık ve çatışma ülkesi hâline gelmiştir. "NATO'nun Libya'da ne işi var?" dediğiniz günün ertesinde "NATO, Libya'nın Libyalılara ait olduğunu tescil için Libya'ya girmelidir." dediğiniz zaman da ikazlarımızı yapmıştık ama ne yazık ki NATO'nun Libya'yı parçalamasına giden yolu sizin izandan yoksun politikalarınız açmış oldu. Nitekim, NATO uçakları İzmir'den havalanıp Libya'yı bombaladı. Neticede, Libya'da farklı gruplar arasında yıllarca sürecek bir çatışma başlamış oldu, tıpkı Irak'ta ve Suriye'de olduğu gibi. Orta Doğu ve İslam coğrafyasının bölünüp parçalanmasına giden yolda birer yolcu olmaktan öteye ne yazık ki geçilemedi.

Ancak bütün bunlar ışığında, dün olduğu gibi bugün de uyarılarımızı yapıyoruz. Elbette ki ülkemiz her türlü dış tehdit ve saldırıya karşılık verme hakkına sahiptir ancak Libya dâhil İslam ülkelerine yönelik politikalarında tarihsel tecrübesine ve bölgesel ağırlığına uygun bir sorumlulukta hareket etmelidir. Libya konusunda daha önce düştüğü hatalara düşmemeli, sıcak çatışmaların bir tarafı olmamalıdır. Ara bozuculara karşı ara buluculuk rolü üstlenmelidir.

Savaşı başlatmak kolay ama elbette ki bitirmek zordur. Şartlar ne olursa olsun, barış için diplomatik kanallar sonuna kadar zorlanmalıdır. Coğrafyamızda yeni bir savaş ortamı oluşturmak isteyen küresel oyunlara karşı uyanık ve dikkatli olunmalıdır. Atılacak her adım ülkemizin tarihî tecrübesine uygun bir hassasiyet ve teenniyle atılmalıdır. Libya'da kalıcı bir istikrar ve barış ortamının silahla değil, taraflar arasında diyalog ve müzakereyle sağlanacağı asla unutulmamalıdır. Bu süreçte Türkiye'yi sıcak bir savaşın içerisine sürüklemek isteyen küresel plan ve oyunlar göz ardı edilmemeli, provokasyon ihtimaline karşı dikkatli olunmalıdır.

Bölgemiz üzerinde Büyük Ortadoğu Projesi uzun zamandır yürürlüğe konulmaya çalışılmaktadır. Bu çerçevede, bölgemizde yaşanacak yeni bir sıcak çatışma Müslümanlara değil, böl-parçala-yut politikasını uygulayan küresel güçlere hizmet edecektir. Türkiye, şu an, İslam İşbirliği Teşkilatı, D-8 ve Ekonomik İşbirliği Teşkilatı gibi üç önemli kuruluşun Dönem Başkanlığını yapmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Karaduman, buyurun.

ABDULKADİR KARADUMAN (Devamla) – Bu, elbette ki büyük bir imkândır. Bu önemli platformlar harekete geçirilmeli ve sorunlara bu kapsamda çözüm yolları aranmalıdır. Dış politikadaki bu hassas gelişmeler kesinlikle ama kesinlikle bir iç politika malzemesi yapılmamalı, bir seçim malzemesi gibi kullanılmamalıdır. Bu süreç de diğer birçok konu gibi kutuplaştırma sebebi hâline getirilmemelidir. "Cuma namazını Şam'da kılacağız." hamasetinin Suriye'yi getirdiği nokta ortadayken bundan ders çıkarılmalıdır. "Sonunu düşünen, kahraman olamaz." gibi akla ziyan açıklamalarla bu meselenin çözüme kavuşamayacağına; zira, aklın bir işin sonunu düşünmek olduğuna inanan bir geleneğin mensuplarıyız. Bu sebeple, kahraman olma hayalleriyle atılacak hiçbir adımın bu coğrafyaya huzur getirmediği açıktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Karaduman, tamamlayalım lütfen.

ABDULKADİR KARADUMAN (Devamla) – Bütün bunların neticesinde, Libya'da yapılacak yanlışların vebali mevcut iktidarın omuzlarında olacaktır. Biz bu vebale ortak olmayı kesinlikle düşünmüyoruz. Libya'ya asker gönderilmesine ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresini kabul etmediğimizi Saadet Partisi adına ifade etmek istiyorum. (CHP, HDP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Sana helal olsun! Arkasına düştüler Saadet Partisinin, eyyamcı muhalefet yaptılar, şimdi alkışlıyorlar. Bravo!

ABDULKADİR KARADUMAN (Devamla) – Ve bu vesileyle, hepinizi 1 Mart ruhuyla selamlıyorum. (CHP, HDP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bravo sana! Yakışanı yaptın!

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi söz sırası Demokrat Parti Genel Başkanı ve Afyonkarahisar Milletvekili Gültekin Uysal'da.

MURAT EMİR (Ankara) – Siz de reddedeceksiniz zaten, rahat olun.

BAŞKAN – Arkadaşlar söz vermedim.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bravo sana!

BAŞKAN – Sayın Aşkın Bak, söz vermedim sana. İç Tüzük öyle diyor "Söz almadan konuşamaz." diyor.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Sayın Başkanım, ritüeller var efendim, laf atmak bir sanattır, lütfen yani… Bir gerçeği tespit ettik efendim. Saadet Partisini alkışlıyor muhalefet, CHP, İYİ PARTİ, HDP; tebrik ediyoruz. Onlar da bizi şaşırtmadı.

BAŞKAN – Lütfen dışarıda konuşun.

Buyurun Sayın Uysal.

GÜLTEKİN UYSAL (Afyonkarahisar) – Çok Kıymetli Başkan, çok değerli milletvekilleri, televizyonları başında bizleri izleyen aziz milletim; öncelikle, hepinizi bu yeni yılın ikinci gününde, hayırlara vesile olmasını temenni ettiğimiz bir yılın ilk günlerinde saygıyla selamlıyorum.

Uzun yıllara dayanan dış politik tercihlerimizdeki yanlışların neticesinde önümüzde Libya tezkeresi var, bunu müzakere ediyoruz. Topyekûn Orta Doğu'ya, Kuzey Afrika'ya deli gömleği giydirme teşebbüsüyle karşı karşıya kaldığımız bu on yıllık zaman zarfı içerisinde kendi kendini tüketen, kendi kaynaklarını yok eden, kendi içinde savaşan pek çok ülkeyle beraber 2 tane çökmüş ülkeye Türkiye bugün komşu hâlde ve bedelini ödemek durumunda kaldı. Bugün çok aktörlü, çok bilinmeyenli, yerel dinamikleri itibarıyla çok karmaşık bir uluslararası krizle ilgili değerlendirmeler yapıyoruz.

Çok değerli milletvekilleri, Doğu Akdeniz'in kilidi diyebileceğimiz, imparatorluğun bakiyesi olarak ilgi ve etki sahamız dâhilinde bulunan Libya'nın bugün içine düştüğü hâl ve topyekûn Orta Doğu'yla ilgili, AKP iktidarının yürüttüğü politikalarla beraber, hem genelde hem özelde değerlendirmeler yapmak istiyorum. "Tehdidini ikaya muktedir." olmak diye bir söz vardır. Türkiye, maalesef AK PARTİ iktidarı boyunca ortaya koyduğu iddiaları amaç, araç uyumu noktasındaki tenakuz dolayısıyla oluşan açmazların ürettiği bedelleri bugün ödemek mecburiyetinde kalmıştır. Uygulanan siyasetin neticesinde topyekûn, bölgede ölümler arasında bir ölüm tercih etmek mecburiyetinde kalmıştır. Bir tarafta İsrail, ABD, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Mısır, Libya mevzusunda Yunanistan ve Rum kesiminin de bu çizgide bulunduğu… Diğer taraftan Rusya ve İran arasında sıkışmış bir politikayı yürütmek mecburiyetinde kalmıştır. Bugün maalesef Orta Doğu masasında oturmadığımız için kendimize yer açmak adına Suriye'de Rusya'nın müsaade ettiği kadar ve iktidarın yanlış tercihlerinin bedellerini Fırat Kalkanı, Afrin, Barış Pınarı Harekâtı'yla beraber şehit vermek pahasına ödedik ve o masada kendimize yer açmaya gayret ediyoruz. Bugün, Libya meselesinde de durum bundan farklı değildir. Geldiğimiz noktada Akdeniz'in doğusunda hidrokarbon konusunda, münhasır ekonomik bölgeler, deniz yetki alanları konusunda, dahası nimet-külfet dengesinin bu çerçevede korunamadığı bir iklim içerisinde bu değerlendirmeleri yapıyoruz.

Birey olarak insanlar hata yapar ama devletlerin hata yapma lüksü yoktur. Bugün, ülkede öğrenme maliyetinizin bedelini Türk milleti ödemektedir. Üç yüz senelik ömrümüz yok ki sizin deneme yanılma metoduyla öğrenmenize tahammül edelim. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) İşte, böyle bir dönemde "Bana güven, gerisini merak etme sen." anlayışı içerisine sıkıştırılmış, ifade edildiği gibi, Cumhurbaşkanı Yardımcısının çok düşük profilli bir anlayış içerisinde, sözleriyle hapsedildiği bir anlayış içerisinde bu değerlendirmeleri yapıyoruz.

Bugün, böyle bir millî menfaat gündemde olmasına rağmen, Doğu Akdeniz'de menfaatlerimiz mevzubahisken dahi Libya'ya asker gönderilmesi hususunda endişelerimiz vardır. "Neden bu ülkede millî menfaat algısı bu hâle gelmiştir?" diye ister istemez kendimize soruyoruz. Meseleyi tane tane izah etmek, kamuoyunu, muhalefeti bilgilendirmek dururken "hayır" diyene "hain" deme hasletleri ve bu konudaki maharetleri dolayısıyla bugünkü iktidar sahipleri kendisini kimseye bir şey anlatmak zorunda hissetmemektedir. Böyle bir önemli konuda, böyle bir müzakerenin yapıldığı Meclis zemininde Hükûmetin temsiliyet düzeyi de Büyük Millet Meclisine atfettikleri değeri ortaya koymaktadır. Bugün fiilen açıklamalar yapılmış, gemilerin -edindiğimiz intibalar ve bilgiler- yolda olduğu ortadadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Uysal, buyurun.

GÜLTEKİN UYSAL (Devamla) - O nedenle, biz, birilerinin aksine "Libya'da ne işimiz var?" demiyoruz, İhvan retoriğine hapsedilen bir analitik değerlendirme içerisinde değiliz, deniz yetki alanlarının sınırlandırılması anlaşmasını çok önemli buluyoruz ama müzakere metninde ortaya konulan hedeflerin açık olmadığı -açık uçlu- Cumhurbaşkanına hudut, şümul, miktar ve zamanı tayin etme yetkisinin verildiği bu noktada Türkiye'nin daha büyük felaketler yaşamaması için, ülkemizi yönetenlerin şahsi zafiyetlerinin Türkiye Cumhuriyeti devletinin millî güvenlik açığına dönüştüğü bir dönemde böyle bir sorumluluğa ortak olmak istemediğimizi beyan ediyorum. İnşallah… Burada, Hükûmetin, müzakere edilen bu tezkereyle ilgili yetki istemesi noktasında gücü zaten vardır. Ülkemizin millî menfaatlerinin korunduğu, defimazarratın celbimenafiden evla olduğu anlayışı içerisinde, bu bölgede Türk Silahlı Kuvvetleriyle beraber bir darboğazın içine düşülmemesini temenni ettiğimi ifade ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi söz sırası Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı ve Ankara Milletvekili Mustafa Destici'de.

Buyurun Sayın Destici. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; öncelikle sizleri sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Yeni yılın şahsınız, aileleriniz ve ülkemiz için hayırlara vesile olmasını Yüce Rabb'imden niyaz ediyorum.

Üzerimde bir selam var, onu cümlenize iletiyorum: Hafta sonu, programlarımız kapsamında Şanlıurfa, Mardin ve Diyarbakır'daydık. Diyarbakır'daki ziyaretlerimiz içerisinde, "Diyarbakır Anneleri" diye nam salan ve evlatları HDP eliyle ya da başka aracılarla PKK'ya kaçırılan ya da kandırılarak götürülen çocukların annelerinin, ailelerinin hepinize selamları var; sizleri de bekliyorlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ve alkışı da hak ediyorlar, evet, Meclisimizden alkışı da hak ediyorlar. Bu bir iktidar-muhalefet meselesi de değil. Gerçekten çok yürekli ve cesur bir mücadele veriyorlar.

Değerli milletvekilleri, Libya'da yaşananlar bir iç savaş boyutunu çoktan aşmıştır. Burada yaşananlar, sebepleri ve geldiği nokta itibarıyla Suriye'yle benzerlikleri olduğu gibi, çok farklı özellikleri de taşımaktadır. Libya'da Suriye'de olduğu gibi vekâlet savaşları sürdürülmektedir. Burada da meşru Hükûmete karşı savaşanlar, kendilerini silahlandıran uluslararası güç odaklarının menfaatlerinin takipçiliğini yapmaktadırlar. Bunun yanında Libya'nın petrol ve doğal gaz rezervlerinin durumu Suriye'ye göre farklılık arz etmektedir. Libya'da Ulusal Mutabakat Hükûmeti, kendi kaynaklarını kendi değerlendirebilecek durumdadır ve Libya'da Türkiye'nin stratejik ortak olarak varlığı Libya'da Libya halkını hiçe sayarak hesap yapanları rahatsız etmiştir; konunun özü kısaca budur. Türkiye, insani gerekçelerle de enerjide dışa bağımlı bir ülke görüntüsüne son vermek için de bu tip hamlelere mecburdur. Bugün Akdeniz'deki haklarımızı, Libya'daki meşru Hükûmetle yaptığımız iş birliği ve mutabakattan kaynaklanan imkân ve avantajlarımızı nasıl koruyacağız? Elbette her devlet haklarını nasıl koruyorsa biz de öyle koruyacağız.

Bugün emperyalist ülkeler, binlerce kilometrelik mesafelerden içinde bulunduğumuz coğrafyaya niçin geliyorlar, ne için askerî ve istihbari hamlelerle hatta taşeron örgütleri kullanarak bizim ve çevre ülkelerin beka parametrelerini tehdit ediyorlar? Buralara demokrasi getirmek için mi? Niye burada olduklarını hepimiz biliyoruz ve herkes, tüm askerî varlıklarıyla bu coğrafyada iken bizim yüzümüzü başka tarafa dönerek ıslık çalmamız sadece bizim geleceğimizi başkalarının insafına bırakmak olacaktır. Yalnız şu husus unutulmamalıdır: Bugün Türkiye'nin Libya'daki varlığına karşı çıkanlar, bu coğrafyanın yer altı ve yer üstü kaynaklarını tarumar etmek için cumhuriyetimizden önceki devletimiz Osmanlı'yı parçalayanlar Türk ve İslam topraklarını işgal edip yağmalayanlardır. 1550'den yani Turgut Reis'in Libya'yı fethinden 1911'e kadar toprağımız olan Libya'ya yardım elimizi uzatmamızı, yaptığımız askerî, siyasi ve ekonomik iş birliğini ve ondan doğan haklarımızı korumamızı "maceraperestlik" olarak adlandıran zihniyeti de anlamakta güçlük çekiyorum.

Değerli milletvekilleri, küresel emperyalizmin etkisizleştirme politikasıyla Türkiye'nin etrafı sarılmaya çalışılıyor. Türkiye, uluslararası hukuk tahrip edilerek Akdeniz'de Antalya Körfezi'ne sıkıştırılmaya çalışılıyor. Türkiye, aleyhinde yapılan bütün planları bozabilecek güçlü bir ülkedir ancak karşılaştığınız her problemde olduğu gibi gereğini yapmıyorsanız netice alamazsınız, haklarınız ve haklı olmanız eğer haklarınızı koruyamıyorsanız hiçbir işe yaramayacaktır. Bu tablo içinde Doğu Akdeniz'de kurulan Yunan-İsrail-Sisi ittifakına bir alternatif oluşturmamanın ağır bedellerini görmek zorundayız. Bu yüzden stratejik veya jeopolitik anlamda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden sonra mevzi tahkim edebileceğimiz yegâne ülke Libya'dır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye-Libya deniz sınırları anlaşması çok önemli ve değerli bir anlaşmadır. Meşru Libya Hükûmeti emperyalistlerin kuklası Hafter güçleri karşısında zor günler geçirmektedir. Türkiye için Libya'daki Birleşmiş Milletler tarafından tanınan resmî Hükûmete destek olmak önemli bir görev ve sorumluluktur, aynı zamanda tarihî bir mesuliyettir. Biz Büyük Birlik Partisi olarak Libya'daki müttefikimiz Ulusal Mutabakat Hükûmetinin askerî olarak desteklenmesini de bir zaruret olarak görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Destici, buyurun.

MUSTAFA DESTİCİ (Devamla) – Bu konuda Türkiye'deki tüm partiler net olmak ve birlik olmak zorundadır. Ülkemiz tek ses olmalıdır çünkü bu konu Türkiye'nin önündeki en az elli yılını doğrudan ilgilendiren bir karar olacaktır çünkü bu konu Türkiye'nin Akdeniz'deki varlığını doğrudan ilgilendiren bir karardır.

Değerli milletvekilleri, bu konu vesilesiyle Muhammed Mursi'yi de hatırlamamız ve rahmetle anmamız gerekir. Şayet Mursi'ye darbe yapılmasaydı ve bugün Mursi'nin ya da o zihniyetin başında olduğu bir Mısır olsaydı bugün durum çok daha farklı olurdu hem bizim açımızdan hem de bölge halkları açısından. Bugün Mısır'daki, Mısır'ın başındaki yönetimin varlık sebebini en iyi Mısır'ın emperyalizme verdiği tavizler izah etmektedir.

Özetle, Türkiye Libya'da Birleşmiş Milletlerin tanıdığı meşru Libya Hükûmetiyle yaptığı anlaşmayla Akdeniz'de haklarını güvenceye almıştır. Türkiye'nin Libya hamlesini, Kıbrıs Barış Harekâtı'yla başlayan, daha sonra Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kurulmasıyla devam eden, Suriye ve Akdeniz politikalarıyla şekillenen bir bütünün parçası olarak görüyoruz ve görmeliyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım Sayın Destici.

MUSTAFA DESTİCİ (Devamla) – İnşallah, bu stratejik hamlelerimiz sonrasında Akdeniz'den Türkiye'yi silme heveslerine son vermiş olacağız.

Tekrar ediyorum, bu, bir devlet meselesidir ve devletimizin yanındayız, onun için de Libya tezkeresine "evet" diyeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Allah kahraman ordumuza ve tüm güvenlik güçlerimize zeval vermesin. (AK PARTİ sıralarından "Âmin!" sesleri) Tuzak kuranların ve tuzak bozanların en mahiri ve en iyisi olan Allah hasımlarımıza fırsat vermesin, onların tuzaklarını ve oyunlarını yerle yeksan edip Türkiye'mizin birliğini daim etsin ve her alanda bizlere başarı, muvaffakiyet ve zafer nasip etsin diyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi şahıslar adına sözleri veriyorum.

Arkadaşlarımızın mutabakatıyla bir sıra değişikliği oldu.

İlk söz Ankara Milletvekili Emrullah İşler…

Buyurun Sayın İşler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

EMRULLAH İŞLER (Ankara) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; öncelikle sizleri ve ekranları başında bizleri izleyen aziz vatandaşlarımızı saygıyla sevgiyle selamlıyorum. 2020 yılının hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyorum.

Biraz önce Libya'ya asker göndermeyle ilgili Cumhurbaşkanlığı tezkeresi hakkında partilerimizin grupları konuşmalarını yaptılar, diğer parti temsilcileri de burada konuşmalarını yaptılar. Doğrusu, Libya'da ne yapıyoruz, kısaca özetlemek istiyorum. Ben, burada karşınızda hem Ankara Milletvekili hem Türkiye Cumhuriyeti'nin Libya Özel Temsilcisi olarak beş yılı aşkın bir zamandır görev yapıyorum. Burada Türkiye ne yaptı bugüne kadar, bundan sonra ne yapacak, kısaca onlara değinmek istiyorum. Eylül 2014 itibarıyla özel temsilcilik ihdas edildi ve o gün ilk görevimizi, ilk ziyaretimizi 28 Eylülde Tobruk tarafına yaptık. Tobruk tarafında Meclis Başkanı Sayın Akile Salih ve milletvekilleriyle görüştük, orada şu mesajları verdik:

"1) Libya'da siyasi bir kriz var. Bu krizin çözümünün de diyalog yoluyla olması lazım.

2) Türkiye, dış müdahalelere karşıdır.

3) Türkiye, Libya'nın toprak bütünlüğünden yanadır, Libya'nın toprak bütünlüğünü savunmaktayız.

4) Türkiye, Libya'da herkese eşit mesafededir.

5) Taraflar isterse Türkiye ara buluculuğa hazır." dedik.

Bizim bu ara buluculuk teklifimizi şiddetle reddettiler ve dediler ki: "Birleşmiş Milletlerin girişimi var. Biz Birleşmiş Milletlerin girişimine tabiyiz." Biz de Türkiye Cumhuriyeti olarak Birleşmiş Milletlerin girişimini desteklediğimizi ifade ettik ve o günden bugüne kadar, hâlâ Birleşmiş Milletlerin girişimini destekledik ve onun doğurmuş olduğu Libya Siyasi Anlaşması'nın ortaya çıkarmış olduğu meşru Ulusal Mutabakat Hükûmetinin bugüne kadar da arkasında durduk. Bu Hükûmetin uluslararası toplum nezdinde gerekli desteği görmesi konusunda da ilgili ülkelere her daim mesajlarımızı ilettik.

"Libya'da herkese eşit mesafedeyiz." dedik. Bu konuya biraz değinmek istiyorum. Bakınız, Libya'yı çeşitli defalar ziyaret ettim; 3 defa doğu tarafını ziyaret ettim; Tobruk'u, Beyda'yı ziyaret ettim ve Kubbe'yi ziyaret ettim en son 2017 yılında. Buna karşılık, Tobruk'ta bulunan Meclis Başkanını ülkemize davet ettik; bize söz verdiler, 14 Ocak 2016'da ülkemizi ziyaret edeceklerdi ama gelmediler, son gün iptal ettiler. Ben kendisini telefonla aradım, dedim ki: "Davetimiz geçerlidir, ne zaman isterseniz buyurun, gelin; burada meseleleri karşılıklı oturup konuşalım." Özellikle Başbakanları basın üzerinden Türkiye'ye saldırıda bulunuyordu. Bu saldırılara son vermelerini istedik. "Elektriğe ihtiyacınız var. Libya'nın başka şeylere ihtiyacı var." dedik. O konularda Türkiye olarak her türlü desteği vermeye hazır olduğumuzu kendilerine ifade ettik.

Biz bunları yaparken birtakım generaller, Türkiye'nin uçaklarını vuracakları tehditlerini savurdular; öbür taraftan, siyasiler ise Türkiye'ye karşı açıklamalarını, maalesef, hem de en üst düzeyde, en ağır ifadelerle yaptılar. Ama şunu biliyoruz ki... Ben Türkiye'de onlarca, yüzlerce Libyalıyla görüştüm, heyetler hâlinde görüştük. Libya Tobruk Meclisinden bir heyet Türkiye'yi ziyaret etti, Sayın Cumhurbaşkanımız da kabul etti, son derece verimli bir görüşme yapıldı. Libya'nın doğusunda, batısında, güneyinde bulunan herkes şunu çok iyi biliyor ki Türkiye Libya'daki herkese eşit mesafededir, Türkiye açık kapı politikası izlemiştir; her gelene kapımızı açmışız, herkesle aşımızı, ekmeğimizi paylaşmışız, görüşlerimizi paylaşmışızdır.

Sayın milletvekilleri, bakınız, diyalogdan yanayız dedik ve diyalog sonucunda oluşan Libya Siyasi Anlaşması'na destek verdik. Önce Roma'daki toplantıya katıldık, sonra Suheyrat'daki toplantıya katıldık. Biraz önce Değerli Bakanım da ifade ettiler; o toplantıya 17 ülke destek verdi, uluslararası kuruluşların hepsi destek verdiler. Efendim, burada diyorlar ki: "Birleşmiş Milletlerin tanıdığı..." vesair sözler ifade ediliyor.

Bakın, uluslararası politikada büyük bir çifte standart uygulanıyor. Bu anlaşmaya destek veren ülkeler, maalesef, bu anlaşmanın hayata geçirilmesi için hiçbir adım atmadılar. Biz de onlar gibi iki yüzlü mü olsaydık? Onlar gibi çifte standart mı uygulasaydık? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Libya Siyasi Anlaşması kapsamında oluşan Ulusal Mutabakat Hükûmeti, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2259 sayılı Kararı uyarınca uluslararası toplum tarafından Libya'yı temsil eden tek ve meşru hükûmet olarak tanınmıştır.

Yine bu karar, 2259 sayılı Karar, anlaşmada yer almayan ve meşruiyet iddiasında bulunan paralel kuruluşlara desteğin ve bunlarla temasın kesilmesi için çağrıda bulunmaktadır. Biz, bu anlaşmaya ve Birleşmiş Milletlerin bu çağrısına, bu kararına elimizden gelen desteği verdik. Bakınız, Libya'daki Siyasi Anlaşma, bu anlaşmadan önceki ikili yapıyı sona erdirdi. Diyorlar ki: "Türkiye, İslamcılara, cihatçılara, şunlara bunlara destek veriyor." Peki, tırnak içerisinde söylüyorum: Bu anlaşmadan önce o iddia ettiğiniz hükûmet Trablus'ta vardı ama bu anlaşma, o hükûmetin varlığını sona erdirmiş ve Libya'da tek bir hükûmet ortaya çıkmıştır, bu da Ulusal Mutabakat Hükûmetidir, uluslararası toplumun tanıdığı yegâne, meşru Hükûmettir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Efendim "Libya'da meşru hükûmeti destekliyorsunuz, Suriye'de neden desteklemiyorsunuz?" gibi ifadeler kullanıldı burada. Bakınız, biz, Suriye'de Esad rejimine neden karşı çıktık? Yüz binlerce vatandaşını öldürdüğü ve hâlâ da öldürmeye devam ettiği için karşı çıkıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Biz Türkiye olarak, Ulusal Mutabakat Hükûmetinin Libya'da göreve başladığı 2016 yılı Mart ayından itibaren Ulusal Mutabakat Hükûmetine güçlü destek verdiğimiz gibi, Ulusal Mutabakat Hükûmetinin altını oyan girişimlere karşı tedbir alması için Birleşmiş Milletlere telkinde bulunduk. Libya Siyasi Anlaşması'nın hayata geçirilmesi, Ulusal Mutabakat Hükûmetinin öncülüğünde bir geçiş sürecinin tamamlanarak ülkede bir anayasa ve seçim süreciyle demokrasinin tesis edilmesi noktasında Fas ve Roma'da dünyayla vardığımız mutabakatın uygulanması için ciddi bir çaba sarf ettik.

(İzmir Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu'nun Genel Kurul Salonu'nu teşrifi sırasında CHP sıralarından ayakta alkışlar)

EMRULLAH İŞLER (Devamla) – Öte yandan, Libya Siyasi Anlaşması'na destek veren Mısır, Birleşik Arap Emirlikleri, Fransa ve nihayetinde Rusya, illegal bir aktör olan Hafter'e silah ambargosunu da delerek destek verdiler. Bir yanda terör ve savaş suçu işleyen illegal bir aktör, öte yanda Libya Siyasi Anlaşması'na göre oluşan, uluslararası toplum tarafından tanınan meşru Ulusal Mutabakat Hükûmeti; işte biz, bu Hükûmeti destekliyoruz.

4 Nisanda, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri kapsamlı bir konferans öncesinde görüşmelerde bulunmak üzere Trablus'tayken, Hafter ve ona bağlı güçler kapsamlı bir saldırıya kalkıştılar ve biz bu saldırı neticesinde Ulusal Mutabakat Hükûmetinin yanında yer aldığımızı ifade ettik ve ona desteğimizi sürdürdük.

Burada Tobruk'taki Meclisten bahsedildi. Libya Siyasi Anlaşması 3 aktör ortaya koydu. Biri Başkanlık Konseyi ve Ulusal Mutabakat Hükûmeti ve onun Başkanı Sayın Serrac, diğeri Tobruk'ta bulunan Temsilciler Meclisi; bir de Ulusal Kongrenin Yüksek Devlet Konseyi hâline dönüşmesiyle istişari bir organ oluştu. Biz bunlarla çalışmalarımızı sürdürdük. Tobruk'taki Mecliste ise 172 milletvekili vardı ancak 4 Nisan saldırısından sonra bu 172 milletvekilinden 72'si Trablus'ta toplanarak orada alternatif bir parlamento oluşturdular, başkanını da seçtiler. Geriye kalan 100 milletvekili de Tobruk'ta toplantı falan yapamıyorlar. Onlardan bir kısmı da gelip ülkemizde yaşıyor, bunu da sizlerin bilgisine sunuyorum.

Berlin sürecini destekliyoruz. Libya'da siyasi çözümden yana olduğumuzu ifade ettik. Libya Siyasi Anlaşması'na kadar olan ve ondan sonraki süreçleri hep destekledik. Şimdi Berlin süreci başladı. Berlin süreciyle birlikte 5 toplantı yapıldı. Ülkemiz bu 5 toplantıya katıldı ve gelinen noktada şimdi Libyalılar ile Genel Sekreterin Özel Temsilcisi Sayın Ghassan Salame 3 toplantı yapacak; ekonomik konularda,

askerî konularda ve siyasi konularda. Askerî konularda "5+5" toplantılar planlandı ama bugüne kadar Hafter'in ve onun yanlılarının isim vermediğini görüyoruz. Bu da şunu göstermektedir: Bunların tek istediği askerî çözümdür. Biz Türkiye olarak askerî çözüme karşı olduğumuzu her ortamda ifade ettik, siyasi çözümden yana olduğumuzu dile getirdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın İşler, buyurun.

EMRULLAH İŞLER (Devamla) – Yapmış olduğumuz güvenlik ve askerî iş birliği anlaşmasıyla biz Libya'daki güvenlik sektörünün reform edilmesi için, ıslahı için Türkiye olarak elimizden gelen desteği vereceğiz. Türkiye oraya bir güç gönderecek. Bu güç tabii ki muharip bir güç olma niyetiyle gitmiyor. Türkiye'nin orada askerî varlığının yeterince caydırıcı olacağını bu milletin kürsüsünden ifade etmek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Türk Bayrağı'nın orada dalgalanacak olması elbette ki birileri için caydırıcı olacaktır, bunu önümüzdeki günlerde göreceğiz ama birileri hadsizlik eder de Türkiye Cumhuriyeti devletinin askerlerine saldırıda bulunursa en güçlü karşılığı da elbette ki alacaklardır.

Birileri burada Libya haritasından bahsetti. Libya haritasına baktığınız zaman nüfusun üçte 2'sinin o "küçük alan" dediğiniz yerde yaşadığını görürsünüz ama burada esas itibarıyla ilkesel olmak önemlidir, demokrasiden yana olmak önemlidir, özgürlüklerden yana olmak önemlidir, insan haklarından yana olmak önemlidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Türkiye olarak biz bunların yanındayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın İşler, tamamlayalım lütfen.

EMRULLAH İŞLER (Devamla) – Sayın Başkanım, bir dakika daha verin.

BAŞKAN – Buyurun.

EMRULLAH İŞLER (Devamla) – Bir de şunun altını çizmekte fayda görüyorum: Biz orada müdahil bir güç olarak bulunmuyoruz, Libya'ya dış müdahalede bulunmuyoruz, bunun altını çizerek söylüyorum. Libya'nın meşru hükûmeti Türkiye dâhil 5 ülkeye davette bulunmuştur; Amerika'ya, İtalya'ya, İngiltere'ye ve Cezayir'e aralarında anlaşma bulunan ülkeler olarak davette bulunmuştur. Bu davete Türkiye icabet etmektedir. Bizim kardeşlik hukukumuzdan kaynaklanan bir hususdur. Bakınız, 1551'den 1912'ye kadar -üç yüz altmış bir yıl- bir kardeşliğimiz söz konusudur.

Atatürk'ün 26 Temmuz 1920'de Hâkimiyet-i Milliye'de bir yazısı çıkıyor; orada şu tespitte bulunuyor, diyor ki: "Aynı emperyalist devletler, aynı derecede şiddetle Türk'ün de Arap'ın da Irak'ın da Anadolu'nun da Suriye'nin de düşmanlarıdır. Şu hâlde Anadolu'nun, Irak'ın, Suriye'nin hayatı ve menfaatleri pek sıkı bir tarzda birleşmiş bulunuyor." Biliyorsunuz, Mustafa Kemal 1911'de görevli olarak, oraya bir tüccar olarak, askeri görevinden istifa ederek gidip orada İtalyanlara karşı gerekli direnişi harekete geçirmek için faaliyette bulunmuştu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın İşler, tamamlayalım lütfen.

EMRULLAH İŞLER (Devamla) – Bitiriyorum efendim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün gerçekleştireceğimiz tezkere oylamasına vereceğiniz destekle, başta Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de uluslararası hukuk ve millî çıkarlarını gözetme hakkıyla aldığı kararların ve attığı adımların bir tamamlayıcısı olan Libya'da birlik, beraberlik ve bütünlüğün

sağlanması hedefine büyük katkı sağlayacaksınız. Uluslararası hukuktan ve Birleşmiş Milletlerden meşruiyetini alan Ulusal Mutabakat Hükûmetinin illegal silahlı gruplarla, terör örgütleriyle ve DEAŞ gibi devletimizin de mücadele ettiği küresel terör yapılanmasıyla mücadelesine destek olacaksınız.

Libya'da İtalyan işgaline karşı mücadele eden başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk, Enver Paşa, Kuşçubaşı Eşref, Yakup Cemil ve Süleyman Askeri Bey olmak üzere ecdadımızın sahip olduğu vatanperver ruha ve tarihten ilham alarak attığımız adımlarımıza arka çıkacaksınız.

Bölgemizi dikta rejimleri altında inleten ya da kriz ve çatışma ortamına sürükleyen, hatta milyonları katletmekten geri durmayan dar bir zümrenin hukuksuz girişimlerine karşı duracaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EMRULLAH İŞLER (Devamla) - Gazi Meclisimizin alacağı tarihî kararı bugün bizler, milletimiz ve dünya takip ederken kuşkusuz bu karar, yarın tarihin sayfalarında hak ettiği yeri alacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son verirken siz değerli milletvekillerine ve ekranları başında bizleri izleyen yüce milletimize saygılarımı sunuyorum; tezkerenin ülkemize hayırlar getirmesini Cenab-ı Hakk'tan niyaz ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, şahsı adına, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç.

Buyurun Sayın Özkoç. (CHP sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; bugün önemli bir tezkereyi görüşüyoruz fakat şu ana kadar olan rakamı vereyim: Mecliste siyasi parti temsilcileri olarak 10 siyasi parti temsilcisi bulunuyor. Bunlardan 7'si bu tezkereye "hayır" dedi, 3'ü sadece "evet" diyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Ülkeyi yaklaşık on sekiz yıldan beri yönetiyorsunuz. Bunu çok iyi yaptığınız söylenemez. Ciddi hatalar yapıyorsunuz, kandırıldığınızı ve bu hataları kandırıldığınız için yaptığınızı söylüyorsunuz fakat bu doğru değil. Bu hataları yapıyorsunuz çünkü o günkü çıkarlarınız bunu gerektiriyor -ülkemizin çıkarları değil, iktidarın çıkarları- fakat bunun bedelini on sekiz yıldan beri masum insanlar ödüyor.

İktidarın çıkarları masum insanlara bedel olarak ödetilirken Suriye'de "Barış koridoru kuracağız." diye yola çıktınız, kendi toprağımızı terk ettiniz. Süleyman Şah Operasyonu'nu da sayarsak 4 operasyon sonunda koridordan vazgeçtiniz, orada bir ceple yetinir duruma geldiniz. PYD ve YPG'nin, Türkiye'den taş atma mesafesinde bulunan Kobani'deki, Kamışlı'daki tüm idari yapılanması hâlâ yerli yerinde duruyor. İdlib'de kurulan 12 Türk gözlem noktasından 8 tanesi şu anda gerçekten vahim durumda. 9 gözlem noktasında Mehmetçik, Esad ordusu tarafından kuşatılmış durumda. Daha acı olan, Mehmetçik'in 9'uncu gözlem noktasında korumasını Rus askerî polisi üstlenmiş durumda. İdlib'de 2 gözlem noktası daha aynı duruma düşmek üzere. Biz size bunun için mi tezkere izni verdik? Orada bulundurduğumuz Mehmetçik'in can güvenliğini koruyun, ülke sınırlarımızı koruyun, terörü bertaraf edin diye tezkere izni verdik. Yanlış ve beceriksiz dış politikanız Türkiye'de 4 milyon Suriyeli göçmeni barındırmamıza neden oldu. Olan, Suriye topraklarında şehit düşen evlatlarımıza ve evine ateş düşen annelerimize ve babalarımıza oldu. Kendinizce en büyük başarınız, göçmenleri Avrupa'ya karşı tehdit olarak kullanma başarınızdır. Yine insanların yaşamı üzerinden bir pazarlık yürütüyorsunuz çünkü elinizde başka güç kalmadı.

Şimdi sıra Libya'da. Türkiye, Doğu Akdeniz'de sıkışmış durumda. Siz Rauf Denktaş'ı itibarsız hâle getirmeye çalışırken Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde, Kuzey Kıbrıs dış politikasında siz çuvallarken Doğu Akdeniz'de Rum ve Yunan kol kola girip cephe oluşturdu. Türkiye'nin haklı egemenlik davasında bizi tek başımıza bıraktırdınız. Şimdi mecbur kaldığınız için, iç savaşın yaşandığı Libya'ya asker göndermeyi son çare olarak görüyorsunuz ve bir iç savaşa taraf olmak istiyorsunuz.

Ne uğruna? Mehmetçik'in canı uğruna. Ne uğruna? Yüzlerce Müslüman'ın birbirini katletmesi, evsiz kalması, yurtsuz kalması uğruna. Ne uğruna? Ülkemize yeni göçmenlerin göç etmesi uğruna. Ne uğruna? ABD, Rusya, Mısır, Avrupa, Birleşik Arap Emirlikleri ve Suudilerle karşı karşıya gelme uğruna. Bizim, sizin diplomasiden yoksun, yanlış dış politikanıza verecek bir tek Mehmetçik'imizin canı asla yoktur. (CHP sıralarından alkışlar)

Türkiye'nin milyonlarca yeni göçmeni kaldırmaya sabrı da yoktur. Türkiye'nin yeni bir maceraya atılma gücü de yoktur. Libya'da gözü dönmüş emperyalist güçlerin tek bir derdi var, o da petrol. Petrol için Orta Doğu'yu ateşe verdiler. Milyonlarca Müslüman'ın kanını akıttılar, çocukları katlettiler, kadınlara tecavüz ettiler, ülkeyi parçaladılar. İşte, bu projenin başkanı Amerika, bu projenin eş başkanı Recep Tayyip Erdoğan'dır.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Hadi oradan!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Hadi oradan!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hadi oradan!

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Amerika Libya'yı bombalayıp Müslüman lider Kaddafi'yi öldürmek için emir verdiğinde, binlerce masum Libyalının ölmesini umursamadan uçakların Türkiye'den kalkmasına izin verdiniz. Nasıl yüzünüz kızarmıyor? Nasıl buradan çıkıp da Libya'yla ilgili "Dost Libya, Kıbrıs savaşında bize destek olan Libya…"

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yalan söylüyorsun!

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) - O Libya'nın başında Kaddafi vardı. O Libya'nın çocuklarını bombalayan uçakları siz gönderdiniz, o emri Recep Tayyip Erdoğan verdi; hâlâ burada utanmadan konuşuyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Yetmedi, şimdi Libya'da kardeş kardeşi öldürüyor, buna taraf olacaksınız öyle mi? Müslüman kanı akıtmaya hâlâ doymadınız mı? Emperyalistlerin maşası olmaktan kurtulamıyor musunuz? (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Yürütemediğiniz diplomasi, yanlış dış politikanız için, Mehmetçik bu politikalar uğruna daha ne kadar bedel ödeyecek? Biz diyoruz ki: Geldiğimiz nokta açık, Doğu Akdeniz'de yalnız kaldık, bu yalnızlık bir çözüme muhtaç. Çözüm, diplomasi yoluyla mı olmalı, bir iç savaş tarafı olarak mı? Sizin bugün masaya koyduğunuz, bu ülkenin iç savaşta taraf olmasıdır. Bunu daha önce yaptınız, Suriye'de taraf oldunuz, kaybettiniz; Mısır'da taraf oldunuz, kaybettiniz; Türkiye de kaybetti, iki ülkeyle diplomatik bağımız yok, büyükelçilerimiz yok. Libya'yla Münhasır Ekonomik Bölge Anlaşması yapmak -Cumhuriyet Halk Partisi destek verdi- doğrudur. Ancak, bu diplomatik kazanımı korumanın yolu iç savaşa taraf olmak değildir. Bu diplomatik kazanımı yine diplomasi yoluyla güçlendirmek gerekir. Bu yol daha henüz tükenmemiştir. Libya'da bir ulusal hükûmet var mı? Var. Birleşmiş Milletler bu hükûmeti tanıyor mu? Evet, tanıyor. Liderimiz Kemal Kılıçdaroğlu'nun belirttiği gibi, derhâl Birleşmiş Milletlere başvurun. İç savaşın sona erdirilmesi ve ülkede akan kanın durdurulması için Birleşmiş Milletler Barış Gücünün vakit geçirmeden bölgeye

gönderilmesine önayak olun. Türkiye, bölgede istikrarın sağlanması için katkı vermeli, tüm diplomatik çabasını bu yönde ortaya koymalıdır. Libya'nın toprak bütünlüğünden, barıştan yana taraf olalım. Bunu hepiniz gönülden istiyorsunuz. O zaman buna cevap verirken "hayır" deyin. (CHP sıralarından alkışlar) Diplomasi önerilerine kulak tıkayarak iç savaşa taraf olmak, Türkiye gibi bölgesinde güçlü bir ülkenin tek çaresi olamaz, olmamalıdır. Çocuklarımızı, ülkemizi sonucunu öngörmediğimiz bir iç savaşın tarafı hâline lütfen getirmeyelim arkadaşlar. Arap çöllerinde yitirebileceğimiz tek bir evladımız yok. Bugüne kadar iddialı olduğunuz birçok konuda yanıldığınızı ve aldatıldığınızı kendiniz zaten söylüyorsunuz. Çocuklar üzerinden yeni bir yanılgıya tahammülümüz yok. Ülkemizin diplomasi geleneğini, itibarlı, barışçıl, ara bulucu konumunu yanlış dış politikalarla mahvetmeyiniz. Bölgemizde yalnız kaldık, Doğu Akdeniz'de sıkıştırıldık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Orası Arabistan değil, orası Afrika.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Teşekkür ederim.

Diplomasi masalarında yerimiz kalmadı. Şimdi "Sıkıştık, Libya'ya asker gönderelim." diyorsunuz. Siz, Doğu Akdeniz'de sıkıştığınız için mi Libya'ya asker gönderiyorsunuz yoksa Es Serrac "Gel benim jandarmalığımı yap, karşılığında sana Akdeniz'de bir yer açayım." dedi, onun için mi asker göndermeye kalkıyorsunuz?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Yazık! Yazık!

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Diplomasiniz yok ama pazarlığınız maşallah çok. Desteklediğiniz tarafın Libya'da kaybetmesi hâlinde yaşanacak senaryo ne yazık ki herkes tarafından biliniyor. Türkiye'yi uluslararası çıkarları konusunda daha çok zor duruma düşürmüş olacaksınız. Bu bir yurt savunması olsaydı o zaman biz, ne askerimiz ne yurttaşlarımız sonuna kadar bunu düşünmezdik. Mustafa Kemal Atatürk'ün dediği gibi "Ya istiklal ya ölüm!" der sonuna kadar giderdik. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Bu sıralar çok andığınız Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk Nutuk'unda "Yemen Çöllerinde kavrulup yok olan Anadolu evlatlarının sayısını biliyor musunuz?" diye soruyor. Nutuk'u okudunuz mu? Yemen Türküsü'nün her söylenişinde Mustafa Kemal Atatürk'ün gözlerinden yaş akıyor, biliyor musunuz? Yemen türkülerinin neredeyse tümünde, Yemen'e gönderilen vatan evlatlarının yaşadığı kötü tecrübeler var; evlatlarının hasretini çeken annelerin babaların, sevdalıların hüznü ve endişesi var.

Yüz yıl sonra annelerimize yeni Yemen türküleri yaktırmayın. Mehmetçik'imizi Libya çöllerinde helak ettirmeyin. (CHP sıralarından alkışlar) Birleşmiş Milletler üzerinden barış koridoru önerimizi dikkate alın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Devamla) – Bu yanlışa, bu tezkereye Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz "hayır" diyoruz. Bedelini Mehmetçik'in canıyla ödeyeceği bu karara kesinlikle "hayır" diyoruz.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bostancı…

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

7.- Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un (3/1044) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, teşekkürler.

Sayın Engin Özkoç'un davudi bir ses tonuyla yaptığı konuşmada dile getirdiği fikirlere hiçbir şekilde katılmıyoruz. "İktidarın çıkarları…" diyor. Hayır, iktidarın çıkarları değil, Türkiye'nin, mazlumların ve uluslararası hukuka yaslanan insanlığın çıkarları; burada konuştuğumuz budur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İkicisi: Doğu Akdeniz'deki kavgayı herkes biliyor, arkadaşlar da konuştular. Oradaki saflara dikkat edeceğiz, ona göre oy kullanacağız. O safları görmek lazım.

Üçüncüsü: Hepimizin görevi ülkenin çıkarlarının savunmaktır, hepimizin görevi budur. Atılan her adımın, bugünkü insanlara ve gelecek kuşaklara hesabı vardır. Bugünkü tezkere, Türkiye'yi Alanya'nın sahil şeridine gömmek isteyen iradeye karşı bir itirazdır, bir meydan okumadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Son olarak şunu söylüyorum: Hangi mesele söz konusu olsa değerli konuşmacılar muhakkak Sayın Erdoğan'a sürekli ve pekiştirerek bir atıfta bulunuyorlar, nereye baksalar Sayın Erdoğan'ı görüyorlar, bu da onlara yeter.

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

8.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Hocamın nezaketle bahsettiği davudi sesim bana ait olan bir ses değildir, milletimize, evlatları için feryatlarını yükselten annelere, babalara ait olan bir sestir; kendisine bildiririm.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) TEZKERELER (Devam)

2.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye'nin millî çıkarlarına yönelik her türlü tehdit ve güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde her türlü tedbiri almak, Libya'daki gayrimeşru silahlı gruplar ile terör örgütleri tarafından Türkiye'nin Libya'daki menfaatlerine yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek, kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı güvenliğin idame ettirilmesini sağlamak, Libya halkının ihtiyacı olan insani yardımları ulaştırmak, Libya Ulusal Mutabakat Hükûmeti tarafından talep edilen desteği sağlamak, bu süreç sonrasında meydana gelebilecek gelişmeler istikametinde Türkiye'nin yüksek menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümul, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk

Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde Türkiye sınırları dışında harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca bir yıl süreyle izin verilmesine dair tezkeresi (3/1044) (Devam)

BAŞKAN – Değerli milletvekili arkadaşlarım, böylece Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

(3/1044) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin oylamasının açık oylama şeklinde yapılmasına dair bir önerge vardır, önergeyi okutup imza sahiplerini arayacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(3/1044) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin oylamasının açık oylama şeklinde yapılmasını arz ve teklif ederiz.

İstanbul Milletvekili Engin Altay? Burada.

Manisa Milletvekili Özgür Özel? Burada.

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç? Burada.

İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz? Burada.

İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan? Burada.

Denizli Milletvekili Haşim Teoman Sancar? Burada.

Antalya Milletvekili Aydın Özer? Burada.

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer? Burada.

İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi? Burada.

Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya? Burada.

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun? Burada.

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal? Burada.

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur? Burada.

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül? Burada.

Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan? Burada.

Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy? Burada.

İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi? Burada.

İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır? Burada.

İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan? Burada.

Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak? Burada.

Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin? Burada

Değerli arkadaşlar, açık oylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince açık oylama elektronik cihazla yapılacaktır.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını oylama için öngörülen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını ve Genel Kuruldan ayrılmamalarını rica ediyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylamaya başlandı)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, (3/1044) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi açık oylama sonucu:

"Kullanılan oy sayısı: 509

Kabul : 325

Ret : 184 (x)

Kâtip Üye	Kâtip Üye
Barış Karadeniz	Mustafa Açıkgöz
Sinop	Nevşehir"

Tezkerenin hayırlı olmasını Cenab-ı Hak'tan diliyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

VIII.- ÖNERİLER

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 2 Ocak 2020 tarihli olağanüstü birleşiminde (3/1044) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşmelerinin tamamlanmasından sonra çalışmasına devam etmesine; 2 Ocak 2020 tarihli birleşiminde denetim konuları görüşülmeyerek gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesine ve bu kısmın ilk sırasında yer alan 131 sıra sayılı 2018 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu'nun görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalara devam olunmasına ve yapılacak görüşmede konuşma sürelerinin siyasi parti grupları için onar, şahıslar adına beşer dakika olmasına; Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına 7 Ocak 2020 tarihinden başlamak üzere üç gün ara verilmesine ilişkin önerisi

2/1/2020

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 2/1/2020 Perşembe günü yaptığı toplantıda aşağıdaki önerilerin Genel Kurulun onayına sunulması önerilmiştir.

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

Özlem Zengin	Engin Özkoç	Hakkı Saruhan Oluç
AK PARTİ	CHP	HDP
Grubu Başkan Vekili	Grubu Başkan Vekili	Grubu Başkan Vekili
Erkan Akçay		Dursun Müsavat Dervişoğlu
MHP		İYİ PARTİ
Grubu Başkan Vekili		Grubu Başkan Vekili

Öneriler:

1) Genel Kurulun 2/1/2020 tarihli Olağanüstü Birleşiminde (3/1044) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşmelerinin tamamlanmasından sonra çalışmalara devam edilmesi,

2) 2 Ocak 2020 tarihli Birleşimde, denetim konuları görüşülmeyerek gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve bu kısmın ilk sırasında

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

yer alan 131 sıra sayılı 2018 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu'nun görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalara devam olunması,

3) 131 sıra sayılı 2018 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu'nun görüşmelerinde konuşma sürelerinin siyasi parti grupları için onar dakika, şahıslar adına beşer dakika olması,

4) Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına 7 Ocak 2020 tarihinden başlamak üzere üç gün ara verilmesi,

önerilmiştir.

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Öneri kabul edilmiştir.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.41

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.59

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Barış KARADENİZ (Sinop), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 41'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince, gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesine başlıyoruz.

Bu kısmın ilk sırasında yer alan, 131 sıra sayılı 2018 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu'nun görüşmelerine başlıyoruz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1.- 2018 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/2) (S. Sayısı: 131) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 131 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

2018 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Karma Komisyon Raporu üzerinde yapılacak görüşmede, İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre, siyasi parti grupları adına birer üyeye, şahıslar adına da 2 üyeye söz verilecektir. Ayrıca, grubu bulunmayan siyasi parti temsilcilerine de takdiren beşer dakika konuşma süresi vereceğim. İstemi hâlinde Komisyona söz verilecek, bu suretle Karma Komisyon Raporu üzerindeki görüşme tamamlanmış olacaktır.

Alınan karar gereğince, konuşma süreleri, Komisyon ve siyasi parti grupları için onar dakika, şahıslar için beşer dakikadır.

Rapor üzerinde söz alan sayın milletvekillerinin isimlerini okuyorum:

Gruplar adına: İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Fahrettin Yokuş, Konya Milletvekili; Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Mehmet Ruştu Tiryaki, Batman Milletvekili; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Mehmet Taytak, Afyonkarahisar Milletvekili; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Mahmut Tanal, İstanbul Milletvekili; Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına ve şahsı adına Sayın Ahmet Salih Dal, Kilis Milletvekili.

Grubu bulunmayan siyasi parti temsilcileri: Saadet Partisi adına Abdulkadir Karaduman, Konya Milletvekili.

Şahıslar adına: Sayın Servet Ünsal, Ankara Milletvekili.

İlk söz, İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Fahrettin Yokuş'un.

Buyurunuz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi şahsım ve İYİ PARTİ Grubum adına saygıyla selamlıyorum.

(x) 131 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Devletleri oluşturan bireylerin temel hak ve özgürlüklerini korumak hukuk devletlerinin temel görevidir. Vatandaşların kamu kurum ve kuruluşlarına karşı korunması ve güvence altına alınmaları demokrasinin en belirgin özelliğidir. Anayasal sistemlerde bireyin ve toplumun hukuki haklarının güvence altına alınıp, yasalarla korunup kollanması ve bu yasaların zamanına göre revize edilmesi, hukukun üstünlüğü ilkesine inanan demokratik devlet sistemlerinin en önemli ve en temel özelliklerinin başında gelir.

İnsanlık giderek gelişmekte, büyümekte ve çoğalmaktadır. Türkiye'de ve dünyanın birçok ülkesinde hukuki, idari mekanizmalar yetersiz kalmakta ve adalet, bazen, ne yazık ki yerini bulmamaktadır. Hukukun temel amaçlarından biri, vatandaşları devlete karşı korumakla yükümlü olmasıdır. Türkiye'de işler, maalesef, tam tersi şekilde işlemektedir yani hukuk kuralları, devleti vatandaşlara karşı korumakla uğraşmaktadır; bundan dolayı Türkiye'de idare ile vatandaş arasında genellikle sağlıksız bir ilişki vardır. Bu uyumsuzluktan dolayı vatandaşı koruyacak bir sisteme ihtiyaç doğmuştur. İşte, burada, Kamu Denetçiliği Kurumunun en önemli özelliği karşımıza çıkmaktadır.

Bilindiği üzere, Kamu Denetçiliği Kurumu Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı bir kurum olup, gücünü yüce Meclisin manevi şahsiyetinden almaktadır. Vatandaşların avukatlığını üstlenmekte, hukuki ve idari alanlarda yapılan hatalar karşısında vatandaşın hak ve hürriyetlerini koruma bilinciyle hareket etmektedir. Ombudsmanlık kurumunun istisnasız olmazsa olmazı yasama ve yürütme mercilerinden tamamen bağımsız hareket etmesi, kuruluş felsefesinin en önemli özelliğidir.

Kamu denetçiliği, diğer denetim mekanizmalarına ilave olarak, bireylerin haklarının korunması adına ikincil bir garanti mekanizmasıdır. Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan başvurular basit, hızlı ve masrafsızdır. Ayrıca, bu Kurum her türlü etkiden uzaktır. Kamu Denetçiliği Kurumu, olaylara sadece insan hakları yönünden yaklaşması nedeniyle, bugün, Türkiye'de değil dünyada da tercih edilen bir denetim mekanizması hâline gelmiştir. Tüm bunların yanı sıra, Kamu Denetçiliğine yapılan müracaatlar, yürütme ve yargının işleyişindeki bozukluklar ve maruz kalınan adaletsizliklerle ilgilidir. Yapılan müracaatlar incelenirken, öncelikli olarak hakkaniyet, eşitlik ilkeleri göz önünde bulundurulup hukuk ilkeleri ve kuralları çerçevesinde değerlendirilmektedir. Kamu Denetçiliğine yapılan başvurular incelenirken idarenin yaklaşım ve davranışının hukuk çerçevesinde olup olmadığına, uluslararası anlaşmalara, kanunlara, yönetmeliklere ve ilgili ülke anayasasına uygunluğuna bakılmaktadır. Yapılan incelemeler ve alınan kararlar neticesinde ikna ve inandırma yolunu tercih eder, tavsiye ve öğütlerde bulunur.

Ombudsmanlık kurumunun var olmasının en temel nedeni; vatandaşları güçlü ve tek taraflı kararlar alabilen yönetimin hukuk dışı, keyfî uygulamalarına karşı korumak, vatandaşların hak ve özgürlüklerine ilişkin olası sınırlamalara ve tehditlere karşı bir güvence oluşturmaktır. Ombudsmanlık kurumunun temel esasları göz önünde bulundurulduğunda, öncelikli genel işlevleri; yönetsel saydamlığı sağlamak, idari yargıya katkı sağlamak, önleyici, eğitici ve düzeltici işlevlerde bulunmaktır.

Kısacası, Kamu Denetçiliği Kurumu için "halk koruyucusu" yahut "vatandaş denetçisi" diyebiliriz. Kamu Denetçiliği Kurumunun özellikle son yıllarda daha etkin ve fonksiyonel çalışmakta olduğunu görmekteyiz. Halkın derdini dinlemekte ve avukatlığını yapmakta, idareye de kararlarıyla yol göstermektedir. Halk ile idare arasındaki sorunları dostane çözüm yöntemleriyle çözmeye çalışmaktadır.

Kamu Denetçiliği Kurumu, yargının iş yükünün azalmasına daha da fazla katkı sağlanması, vatandaşın sorunlarının daha etkin çözülmesi, hak arama kültürünün yaygınlaştırılması, idarenin hizmet kalitesinin artmasının sağlanması ve hukuk devleti ilkesinin yerleştirilmesi hedeflerine yönelik çalışmalarına titizlikle devam etmektedir. Kurumun tavsiye kararlarına uyum oranı 2013 yılında yüzde 20'lerde iken 2017 yılında yüzde 65'e, 2018 yılında yüzde 70'e, 2019 yılında ise yüzde 75'e kadar yükselmiştir.

Bakınız, bu durumu bir örnekle ifade etmek isterim: 2012 ve 2013 yılları arasında, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi öğrencileri, çeşitli davalar açarak ellerinden alınan kazanılmış haklarının iadesini istemişlerdi. Bu hususta Kamu Denetçiliği Kurumuna yüzlerce başvuru da yapılmıştı. Kurum, 2013 yılında öğrencileri haklı bulmuş ve üniversiteye tavsiye kararını bildirmişti. Bu karar Anayasa ve hukuk kurallarına uygundu, eğitimde fırsat eşitliği ve hakkaniyete göre verilmişti ancak Anadolu Üniversitesinin o dönemki idarecileri bu kararı tanımamış, yüz binlerce öğrenciye kazanılmış hakları verilmemiş ve mağduriyet yaşanmıştı. Şimdi gelinen noktaya baktığımızda, aynı üniversitenin öğrencileri farklı mağduriyetler yaşamış ve 2018 yılında Kamu Denetçiliği Kurumuna müracaat ederek haklarını aramış; bu kez, idare, Kamu Denetçiliğinin verdiği tavsiye kararını uygulamıştır. Yani zaman ilerledikçe Kurumun daha da etkin olduğu görülmektedir.

Bilindiği gibi, kamu denetçilerine hiçbir organ, makam, merci veya kişi, görevleriyle ilgili olarak emir ve talimat veremez, genelge gönderemez, tavsiye ve telkinde bulunamaz. Bu hususta bazı kurumların Ombudsmanlık kurumumuzun kararlarını tanımadığı, bazısına cevap verip bazısına cevap vermediği görülmektedir. Bu durumu bir örnekle açıklamak isterim: Futbol Federasyonu Başkanlığı ve Ombudsmanlık teşkilatımız arasında bir anlaşmazlık olmuştu. Federasyon "Biz kamu yararına kurum değiliz, kamu hizmeti vermiyoruz." ifadeleriyle Kamu Denetçiliği Kurumuna istediği ölçüde cevap verip istemediğine de cevap vermemiştir.

Bilindiği üzere, Kurumun tavsiye kararları, ilgili idarenin isterse uyacağı isterse uymayacağı kararlar niteliğinde değildir. Bunlar, yapılamayacak, uygulanamayacak tavsiyeler de değildir. Bununla birlikte, bazı üniversite rektörlüklerinin, belediyelerin, ÖSYM'nin ve bazı bakanlıkların ne yazık ki Kamu Denetçiliği Kurumunun tavsiye kararlarına uymadığını görmekteyiz. Bu kurumların keyfiyetini kabul etmemiz mümkün değildir. Demokratik hukuk devletinde, ilgili idare, fiilen uygulanabilir nitelikteki Kamu Denetçiliği Kurumu kararını uygulamakla mükelleftir. Kamu Denetçiliği Kurumunun, dostane çözüm girişimleri ve verdiği kararlarla, yargının iş yükünü hafifletme yönünde ülkemize katkısı tartışılmaz.

Bu Kurum, iyi yönetim ilkelerine uyulması yönünde verdiği önerilerle idarenin iyi işleyişine katkıda bulunduğu gibi, vatandaşın yönetime bizatihi katılmasını sağlamış; mevzuat değişikliğiyle, geniş kitleleri ilgilendiren problemlerin çözümüne katkıda bulunmuş; bireysel nitelikteki başvurularda vatandaşın problemini doğrudan çözmekle kalmamış, aynı zamanda benzer durumdaki kişilerin de hukuki durumlarını açıklığa kavuşturmuştur. Hak arama kültürünü yaygınlaştırmış ve idare aleyhine açılacak on binlerce davayı önlenmiş, vatandaşın derdine derman olmuş bir kurumdur.

Değerli milletvekilleri, bununla birlikte, Kamu Denetçiliği Kurumu çocuklara da kapılarını açmıştır. Çocuk dostu yaklaşımlarıyla, çocukların hak arama bilincini geliştirme yönündeki çalışmalara devam etmektedir. Bu hususta daha fazla kamuoyu oluşturulması ve okullarda da hak arama kültür bilinciyle ilgili etkinliklerin ve bunların yaygınlaşması için çalışmaların artırılması doğru olacaktır.

Bu çalışmalarından dolayı Kamu Denetçiliği Kurumu doğrudan demokrasinin bir aracı olmuştur ve demokrasinin güçlenmesine katkı sağlamaktadır.

Kamu Denetçiliği Kurumumun hedefleri arasında iyi yönetim ilkelerinin tüm kamu kurum ve kuruluşlarınca benimsenmesinin sağlanması ve yaygınlaştırılması vardır.

İdari yargıda iş yükünün azaltılması için, Kamu Denetçiliği Kurumunun etkinliğinin artırılması projesinin hayata geçirilmesi şarttır. Şikâyetlerin daha hızlı ve etkin sonuçlandırılması ile hak arama kültürünün yaygınlaştırılması gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Bir dakika daha alabilir miyim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Sonuç olarak, insanlar, sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan sürekli olarak daha iyi bir hayatın, saygın bir yaşamın ve hukuki açıdan çok daha iyi koruyucu haklara ulaşmanın yollarını aramaktadır. Bu hususta da mücadelesini vermeye devam etmektedir. Hukuk kurallarının da insanlar gibi belirli bir ömrü vardır. Hukukun ve devlet sistemlerinin zaman içerisinde insanlarla birlikte değişime uğraması kaçınılmazdır. Bu nedenle, Kamu Denetçiliği Kurumumuzu daha da ileriye taşımak gerektiğine inanıyorum.

Kamu Denetçiliği Kurumumuz, bugüne kadar oldukça başarılı bir hizmet sunmuştur. Bu nedenle, başta Başdenetçimiz olmak üzere, bütün uzman ve çalışanlarına şahsım adına teşekkür ediyor, yüce Meclisimizden bu güzide Kurumumuzun daha verimli çalışması için talep ettiği yasal düzenlemelerin en kısa zamanda karşılanmasını arz ediyor, saygılarımı sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet Taytak.

Buyurun Sayın Taytak. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2018 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Dilekçe Komisyonu, Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'ne göre faaliyetlerini yürüten, vatandaşlarımız ile ilgili kurumlar ve bakanlıklar arasında köprü vazifesi gören önemli bir komisyondur. Kamu Denetçiliği Kurumu ise gelen şikâyetleri insan haklarına dayalı adalet anlayışı içerisinde, hukuka ve hakkaniyete bağlı olarak inceler, araştırır ve idareye önerilerde bulunur.

Raporda ele alınan insan hakları, insan hakları alanında yaşanan hak ihlalleri ve bu konulardaki çözüm önerilerimizi sizlerin huzurunda milletimizle paylaşmaya çalışacağım.

İnsan, diğer bütün yaratılmışların üzerinde, şerefli ve üstün bir mevkidedir çünkü onun başka canlılarda olmayan akıl, irade ve tefekkür gibi özellikleri vardır. İnsan hakları, insanların eşit, özgür ve onurlu yaşamasını amaçlar. Herkes cinsiyet, ırk, renk, din, yaş, zenginlik gibi farklılıklar olmaksızın kanun karşısında eşittir.

Değerli milletvekilleri, dünya tarihinde ilk insan hakları bildirgesi Peygamber Efendimiz'in Veda Hutbesi'dir. Veda Hutbesi, bütün insanlara yönelik olarak temel insan haklarını içeren evrensel mesajların verildiği bir vesikadır. Orada insanların hakları ve sorumlulukları öğütlenmiştir.

Değerli milletvekilleri, toplumda her kişinin temel hak ve özgürlükleri bulunmaktadır. Bu haklar, yaşama hakkı, sağlık hakkı, eğitim hakkı, inanç özgürlüğü, ibadet hakkı, özel yaşamın gizliliği hakkı ve ekonomik haklardır. Hak, insanların herhangi bir işi yapma yetkisidir. Özgürlük ise insanların hiçbir canlıya, insana zarar vermeden dilediği şeyleri yapmasıdır. Temel hak ve özgürlükler, doğumla başlar ölümle biter; evrenseldir, dokunulmaz, devredilmez ve vazgeçilmezdir; tamamı bir bütündür, sınırlandırılamaz. Her devlet, düzenlediği yasalarla, insan haklarını güvence altına almak durumundadır.

Değerli milletvekilleri, insanın kadını ve erkeği yoktur ve kadınlar da yaşamlarını erkeklerle eşit haklara sahip olarak sürdürmelidir. Türkler, İslamiyet'i kabul etmeden önce ve sonra, kadına her zaman gereken değeri vermiştir. Avrupa, Afrika ve Arabistan'daki kadınlar köle olarak satılırken, Türk kadını her zaman hür ve özgür olmuştur. Hatta dünya kadın haklarından bihaberken, Mustafa Kemal Atatürk Türk kadınına 1930 yılında seçme, 1934 yılında seçilme hakkını vermiştir. Türk toplumunda kadın ailede söz sahibi olmuş, siyasi ve ekonomik ilişkilerde devlet yönetimine katılmış, kılıç kuşanmış, at binmiş ve vatanı için savaş meydanlarında bulunmuştur. Halide Onbaşı, Nezahat Onbaşı, Şerife Bacı, Erzurumlu Kara Fatma, Halime Çavuş, Müslüm Ana Kurtuluş Savaşı'nda canını ortaya koyan kadın kahramanlarımızdan sadece bazılarıdır.

Türklerde ailenin temeli kadındır. Ziya Gökalp'in ifade ettiği gibi, eski ırkların hiçbiri kadınlara Türkler kadar hak vermemiş ve saygı göstermemiştir.

Kadına yönelik şiddet bir insan hakları ihlalidir. Ne yazık ki Türkiye'de kadına yönelik şiddet haberlerinin medyada yer almadığı gün yoktur. Şiddet ağır bir taş gibi ayaklarımıza bağlandı, felç gibi bedenimizi sardı, maalesef hepimizi korkunç bir girdaba doğru çekmektedir. Yasal düzenlemelere, uyarılara ve cezalara rağmen kadına yönelik şiddet artarak devam etmektedir. Kadına yönelik şiddette cezaların yeniden yapılandırılması gerekmektedir. Geçtiğimiz 2019 yılında ülkemizde öldürülen kadın sayısı 474'tür. Cinayetleri işleyen kişiler yüzde 95 oranında eş, nişanlı veya arkadaşlarıydı. Öldürülen kadınlarımızın hepsinin ayrı bir hikâyesi vardı; hepsi bir candı, anneydi, evlattı, kardeşti ve hayalleri vardı ama vahşice katledildiler. Hayatlarının baharında yaşamdan koparılan gencecik kızlarımızın, kardeşlerimizin cinayetleri hepimizin yüreğini dağlamıştır. Zalimlerin elinde can veren ve bu cinayetlere kurban giden bütün mazlumlara Cenab-ı Allah'tan rahmet, acılı ailelerine sabırlar diliyorum.

Toplum vicdanını rahatsız eden kadın, çocuk cinayetleri davasında kravat takmak, takım elbise giymek, hâkime "efendim" diye hitap etmek ve göstermelik durumlarda bulunmak mahkemeler tarafından iyi hâl kabul edilmemelidir. Bu durum kamu vicdanında rahatsız edici kararların ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. İyi hâl, istemeden bir olaya karışan kader mahkûmlarına uygulanmalıdır.

18 Aralık 2019'da Adalet Bakanlığımızın kadına karşı şiddetin önlenmesine yönelik yayımlamış olduğu genelgeyi ve 1 Ocak 2020 tarihinde İçişleri Bakanlığımızın Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Genelgesi'ni önemli bulmaktayız. Uygulanacak olan genelge yaptırımları umarım ki önleyici ve caydırıcı olacaktır.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin bir diğer kanayan yarası da çocuk istismarı ve çocuk cinayetleridir. Ne yazık ki ülkemizde gün geçtikçe çocuk istismarı ve cinayetleri artmaktadır. Geçenki konuşmamda, bu tür cinayetlere, toplumu rahatsız eden darp ve saldırı görüntülerine televizyonlarda ya da sosyal medya üzerinden saatlerce, günlerce yer verilmesinin doğru bir uygulama olmadığını, kötü örnek teşkil ettiğini ifade etmiştim. Bunun için, isimleri, olayları normalleştirmemek için saymayacağım. Birçok

şehirde çocuklarımız ve kadınlarımız alçakça istismara uğramış ve katledilmişlerdir. Çocuk istismarı, çocuk haklarının ağır bir ihlalidir. Evde, okulda, sokakta, parkta, her yerde çocuklarımız istismara uğramaktadır. Türk toplum yapısı bu sebeplerden dolayı bozulma yaşamakta, sokakta gördüğümüz çocuklara, bırakın saçını okşamayı, bir tebessüm bile edememekteyiz. Türk aile ve toplum yapısına ve hiçbir insana yakışmayan bu durum insanları birbirinden uzaklaştırmakta, toplumumuzda güven duygusunu zedelemektedir. Toplumumuzun kanayan yarası çocuk istismarlarının engellenmesi için, istismarcılar, hiçbir durumda ceza indiriminden faydalanmamalı ve en ağır şartlarla cezalandırılmalıdır. Konuya ilişkin önlemler artırılmalı ve aile içi eğitim programları oluşturulmalıdır diye düşünüyorum.

Değerli milletvekilleri, hepimizin bildiği gibi, ülkemizde çok küçük yaşta evlendirilen kız çocuklarımız vardır. Bu evlilikler akıl dışıdır, çağ dışıdır. Çok küçük yaşta evlilikler bir insan hakkı ihlali ve halk sağlığı sorunu olarak kabul edilmeli, çözümüne de bütüncül olarak yaklaşılmalıdır.

Değerli vekillerim, canlıya saygı insanlık görevlerimizin en başında gelmektedir. İslam dini, yeryüzündeki bütün canlılara karşı adaletli ve ölçülü davranılmasını, hayvanlara merhamet ve şefkat gösterilmesini emreder. Peygamber Efendimiz Uhud Seferi'nde, ordunun önüne yavrularını emziren bir kedi çıkınca, kedinin ezilmemesi için başına bir nöbetçi bırakıp ordusunu o kedinin etrafından dolaştırmıştır. Seferden döndüğünde de o nöbetçiden kediyi istemiş ve sahiplenmiştir. Bu örnek davranışı hepimiz düstur edinmeli ve hayvanlara şefkat ve merhametle yaklaşmalıyız.

Son zamanlarda sokak hayvanları vahşice katledilmektedir. Sokak hayvanları zehirleniyor, köpekler arabalara bağlanıp sürükleniyor, kuşlar boğazlanıyor ve insanlar kendi zevkleri için hayvanları dövüştürüyor, canı acıyan bağırıyor ama duyan ne yazık ki olmuyor. Yaratılanı Yaradan'dan ötürü sevme bilinciyle yoğrulmuş Türk milletine ne oldu, niye bunları yaşıyoruz?

Osmanlı Devleti Dönemi'nde, bu hissiyatın vücut bulduğu mimari yapıları yapan, kuş evleri, serçe sarayları inşa eden; Selçuklu Devleti'nde, hastalanan göçmen kuşların tedavisi için vakıflar kuran, sokak hayvanlarına su içebilmeleri için suluklar yapan ecdadın torunları nasıl oldu da hayvana işkence edecek hâle geldiler? Hangi insan vicdanı, köpeği arabanın arkasına bağlayıp sürüklemeyi içine sindirebilir? Nasıl bir adalet, bu şahsı 6.477 lira karşılığında serbest bırakabilir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Taytak.

Buyurun.

MEHMET TAYTAK (Devamla) – Hayvana işkence ve şiddet gibi sapkın düşünceleri zihninde barındıran bir kişinin yeri, cezaevidir. Herhangi bir canlıya bunları yapabilen birisi, insana, çocuğa neler yapmaz? Bunlar, bilge Türk liderimiz Devlet Bahçeli Beyefendi'nin ifade ettiği gibi, cani ruhlular, insanlığın defolu yüzleri, utanç vesikalarıdır. Unutulmasın ki merhameti olmayana merhamet edilemez.

Değerli milletvekilleri, eğitim, bir milletin temel harcıdır. Eğitim hakkı, insan hakları kapsamındadır. Kamu Denetçiliği Kurumunun bu raporda vermiş olduğu bir tavsiye kararından bahsetmek istiyorum: ALES sınavında, soru kitapçığını belirlenen zamandan önce kontrol eden bir gencimizin sınavı iptal edilmiştir. Kurum, gencimizin sınavının geçerli sayılmasını tavsiye etmiştir. Ayrıca, sınavlara trafik ve başka sebeplerden dolayı bir dakika geç kalan yavrularımızın emekleri heba edilmemelidir, bir çare bulunmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin lütfen.

Buyurun.

MEHMET TAYTAK (Devamla) – Adalet Bakanlığımızın hazırlamış olduğu ikinci yargı reformu paketinde yer alan Tüketici Kanunu'yla ilgili düzenlemelerle, bu tür olaylar direkt ara buluculukla yönetilecek, işlem süresi kısalacak, inşallah, ülkemiz için de hayırlı olacaktır. Bu düzenlemenin tüketici açısından olumlu olacağı inancındayız.

Değerli milletvekilleri, atamız Bilge Kağan'ın "Aç milleti doyurdum, çıplak milleti giydirdim, yoksul milleti zengin kıldım." ifadeleri Orhun Abideleri'nde yer almıştır. Ecdadımız gittiği her yere adaleti, umudu ve huzuru götürmüştür, üç kıtada tarihî ve kültürel eserleriyle mazlum coğrafyaları aydınlatmıştır. Bu anlayışı içinde özümseyen Milliyetçi Hareket Partisinin temelinde, Türk milletine millî, manevi ve insani açıdan seslenen; sevgi, adalet, barış ve güven içinde bir gelişimi amaçlayan Türk milliyetçiliği anlayışı bulunmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

Buyurun.

MEHMET TAYTAK (Devamla) – Tamamlıyorum Başkanım.

Milliyetçi Hareket Partisinin adalette, demokraside, güvenlikte, kardeşlikte ve ahlakta ortaya çıkan problemlerde durduğu yer bellidir. Bilge Türk liderimiz, Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi'nin ifade ettiği gibi, sevgide serbestlik, saygıda mecburiyet vardır. Şiddet dursun, sevgi konuşsun; kavga yerine kucaklaşalım, küslük yerine barışalım; birlikte bir millet olduğumuzu unutmayalım.

Gazi Meclisi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Mehmet Ruştu Tiryaki, Batman Milletvekili.

Buyurun Sayın Tiryaki. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kamu Denetçiliği Kurumu raporu üzerinde grubum adına görüşlerimizi özetle paylaşmaya çalışacağım. Öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kamu Denetçiliği Kurumunun raporu üzerinde ayrıntılı birkaç şey söylemek istiyorum ama ondan önce, ülkemizin insan hakları, demokrasi karnesiyle ilgili birkaç şeyi paylaşmak isterim.

Şimdi, Hükûmetimiz diyor ki: "İnsani Gelişmişlik Endeksi'nde bir miktar ilerledik." Doğru, bir miktar ilerledik ama bunun dışındaki her alanda neredeyse son sıradayız. Ben size birkaç örnek vereyim: 2018 Demokrasi Endeksi Raporu'nda 10 basamak birden gerileyerek 110'uncu sıraya düşmüşüz. Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'nde 180 ülke arasında 157'nci olmuşuz. Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde 126 ülke arasında 109'uncu olmuşuz. Yolsuzluk Algısı Endeksi'nde 2018 yılında 4 sıra daha gerilemişiz ve 78'inci olmuşuz. Sosyal Adalet Endeksi'nde 41 ülke arasında 40'ıncı olmuşuz. Yargı Bağımsızlığı Endeksi'nde 141 ülke arasında 104'üncü olmuşuz.

Kimler mi yapmış? Mesela Alman Bertelsmann Vakfı yapmış birini, World Economic Forum yapmış. Başka kim yapmış? Sınır Tanımayan Gazeteciler yapmış. Bunların hepsinin raporlarının kimler tarafından yapıldığı belli. Asıl soru şu: Bunlar kabul edilen endeksler yani bütün dünyanın

saygı duyduğu, kabul edilebilir bulduğu endeksler. Yargı Bağımsızlığı'nda 141 ülke arasında 104'üncü sıradayız. İnternet özgürlüğü açısından 100 üzerinden 37 puan alarak internette özgür olmayan ülkeler kategorisinde değerlendiriliyoruz. Hangi ülkelerle birlikte? Bahreyn, Birleşik Arap Emirlikleri, Mısır, Pakistan, Suudi Arabistan, Özbekistan, Sudan, Suriye, İran, Çin gibi ülkelerle aynı kategorideyiz. Kapatılan basın-yayın organı sayısı 170 ve Hükûmetin basın-yayın organlarının yüzde 95'ini kontrolü altında tuttuğunu söylüyor Uluslararası Basın Enstitüsü. Kadın, Barış ve Güvenlik Endeksi'nde de yine son sıralardayız. Peki, Demokrasi, Basın Özgürlüğü, Hukukun Üstünlüğü, Yargı Bağımsızlığı, İnternet Özgürlüğü, Yolsuzluk Algısı, Sosyal Adalet, Emeklilik, Kadın, Barış ve Güvenlik Endekslerinin tamamında neredeyse son sıralarda yer almamızın nedeni ne? Elbette insan haklarının ayaklar altına alınmış olması ve temel hak ve özgürlüklere yeterince saygının duyulmuyor olması. Vatandaş gerçekten yargı organlarına başvurduğunda uğradığı haksızlığın sonuçlarının ortadan kaldırabileceğine inanmıyor. Vatandaş, yargı organlarına başvurduğunda uğradığı haksızlığın sebebi olan kişinin cezalandırılacağına inanmıyor.

Ben, size birkaç tane örnek vereceğim bu konuda. Bir tanesi, daha önce de söylediğim, önceki hafta, bir iki hafta önce JİTEM dosyası kapatıldı, 18 kişinin ölümünden sorumlu olanların tamamının beraatine karar verildi ve bu, bir özel harekât polisinin ayrıntılı itirafları üzerine başlatılmış bir dosyaydı. Bu dosya, devlet eliyle, devlet görevlileri eliyle işlenen cinayetlerde verilen ilk beraat kararı değildi. Son dönemde çokça beraat kararına tanık oluyoruz. Cezasızlık politikasını AK PARTİ Hükûmeti sürdürüyor. Mahkemeler de bir kısmında beraat kararı, bir kısmında da zaman aşımı kararı veriyorlar.

Ben, birkaç tanesi söyleyeyim. Kızıltepe JİTEM davası da öyle oldu, Şırnak'a bağlı Kuşkonar ve Koçağılı köylerinde 38 köylünün yaşamını yitirdiği olayla ilgili mahkeme kararı aynı şekilde sonuçlandı. Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde 1993'te 11 köylü katledilmişti, bu dosya yine adliyenin tozlu raflarında bekletildi, o mahkemeye gitti, bu mahkemeye gitti ve en sonunda beraat kararı ve zaman aşımından düşürülme kararı verildi. 1993'te Cizre'de 21 kişi gözaltına alınmış, bunlardan bir daha haber alınamamıştı. Bu dosyalarla ilgili ilginç birkaç şey söylemek isterim. Bunların hepsi, bunlarla ilgili soruşturmalar 2009'dan sonra başlatıldı. Esasen, soruşturmalar kapatılmıştı fakat Hükûmetiniz döneminde iddianame hazırlanarak davalar açıldı ama bu davaların sonucunda herkes, bütün kamu görevlileri teker teker aklandı. Hakkâri Yüksekova'da köylü Nezir Tekçi gözaltına alındı, öldürüldü, 2011'de ancak bir iddianame düzenlendi, dava Eskişehir'e nakledildi, 2015'te beraatla sonuçlandırıldı. 1993'te Şırnak Görümlü'de yapılan operasyon sonrası gözaltına alınan 6 kişiden bir daha haber alınamadı, 2013'te bir soruşturma başlatıldı ve bu soruşturmanın sonucunda da delil yetersizliğinden beraat kararı verildi. Lice'de aynı şekilde, Muş Kızılağaç'ta aynı şekilde, Muş Vartinis'te de aynı şekilde bu dosyaların tamamı kapatıldı. Bunun gibi, sayamayacağım daha çok sayıda dosya var.

28 Aralık Cumartesi günü Roboski katliamının 8'inci yıl dönümüydü. Bu dosyada da yine Genelkurmay Savcılığı tarafından başlatılan soruşturma sonucunda takipsizlik kararı verildi.

Bakın, size çok önemli bir şey söyleyeceğim: Şimdi, bir sürü dosyada faili meçhul olduğu için beraat kararı verildi veya düşme kararı verildi fakat Roboski'de kalkan uçaklar belliydi, bu uçağı kullanan pilotlar belliydi, bu uçakların kalktığı hava üssü belliydi, onlara koordinatları veren kişiler belliydi, bu istihbaratı sağlayanlar belliydi, o gece orada o karakolla yapılan görüşmelerin tamamı belliydi fakat savcılık her şeyin alenen açık olduğu dosyada ne kararı verdi? Takipsizlik kararı verdi.

Ne dedi? "Kaçınılmaz hatadır. Oradaki askerler verilen emri yerine getirmiştir." dedi. Ölen Kürt olunca uçakla bombalamak "kaçınılmaz hata" olarak değerlendiriliyor.

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) - Alakası yok! Alakası yok!

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) - Peki, Türkiye Büyük Millet Meclisini bombalayan uçakların pilotlarına da "kaçınılmaz hata" denildi mi? Peki, Özel Harekât Komutanlığını bombalayan uçağın pilotlarına da "Verilen emri yerine getirmişlerdir." denilerek "kaçınılmaz hata" denildi mi? "Ankara Emniyet Müdürlüğünü bombalayan uçağı kullanan pilotlar verilen emri yerine getirmiştir. Kaçınılmaz hata." dendi mi? Denmedi.

MUSTAFA HİDAYET VAHAPOĞLU (Bursa) - Ne alakası var?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) - İşte, burada adaletin iki yüzü var. İşte, Türkiye'nin yargısının içler acısı durumu budur.

Kamu Denetçiliğiyle ilgili rapor görüşülürken bunları niye söylüyorum? Şunun için söylüyorum: Türkiye'de yargının durumu içler acısıdır. Türkiye'de demokrasi ciddi tartışma altındadır. İnsan hakları ihlalleri her geçen gün artmaktadır, cezasızlık politikası sürmektedir. Dolayısıyla, bütün dünyada başkaca çözüm yolları aranmaktadır. Bunlardan bir tanesi de, insanların hak arama özgürlüğünün bir parçası olarak gördüğü kurumlardan bir tanesi de Ombudsmanlık Kurumudur, Kamu Denetçiliği Kurumudur. Neden? "İdarenin her türlü işlem ve eylemi yargı denetimine tabidir." der ya Anayasa, bunun yollarından bir tanesi de Kamu Denetçiliği Kurumudur ve Kamu Denetçiliği Kurumu bu konudaki başvuruları çözebilir. Ama bu sözünü ettiğim sorunları Kamu Denetçiliği Kurumu çözebilir mi? Elbette çözemez, çözeceği konusunda herhangi bir şey söylemiyorum. Ama kalıcı hâle getirilen OHAL rejimi konusunda, OHAL KHK'leriyle ihraç edilenler konusunda, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının askıya alınması konusunda, insanların protesto hakkını kullanamaması konusunda, insanların düşüncelerini özgürce ifade etmeleri konusunda Kamu Denetçiliği bazı işlemleri yapabilir diye düşünüyorum, bugüne kadar olmasa da bundan sonra umarım yapabilir.

Neden söylüyorum bu başlıkları? Çünkü raporda var, Kamu Denetçiliği Kurumu iki konuda çalışma yürütmüş. Bunlardan bir tanesi, 28 Şubat mağdurlarının mağduriyetlerinin çözümü konusunda bir çalışma yürütmüş; ikincisi de Suriyeli göçmenler konusunda bir çalışma yürütmüş. Dolayısıyla resen inceleyemese de bazı konularda Kamu Denetçiliğinin bir dizi çalışma yaptığını biliyoruz. Dolayısıyla bu söylediğim başlıklarda da bu tür çalışmalar yapabilir.

Evet, birkaç önerimi sunacağım bu konuyla ilgili. Birincisi bu, bu konuda bir çalışma yapmasını, söylediğim başlıklar konusunda bir çalışma yapmasını istiyorum.

İkincisi de bu bir yasal engel olabilir fakat Ombudsmanlık Kurumuna, Kamu Denetçiliğine başvurmak için yargı organlarına başvurmamış olmanız gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Eğer bir yargı organına başvurduysanız ayrıca Kamu Denetçiliğine başvuramıyorsunuz. Bence bu engeli Türkiye Büyük Millet Meclisi ortadan kaldırmalıdır. Kurumsal olarak Türkiye'ye benzeyen -idari yapı açısından- Belçika ve Fransa'da yurttaşlar hem yargı organlarına hem de kamu başdenetçiliğine başvurabiliyorlar. Ben Türkiye Büyük Millet Meclisinin de bu konuda bir düzenleme yapması gerektiğini düşünüyorum. Böylece vatandaşlar temel haklar, yargı organının vereceği karar veya Kamu Denetçiliğinin verdiği karar konusunda bir seçim yapma şansı bulurlar.

Şimdi, teoride bir ombudsmanlık kurumundan söz edebilmek için üç koşulun var olması gerektiği söyleniyor. Bir: "Tarafsız olacak." deniliyor. İki: "Bağımsız olunacak." deniliyor. Üçüncü olarak da "Verdiği kararların gereğini yerine getirecek, kararları bağlayıcı olacak." deniliyor. Bizde üçüncüsü yok, kararları bağlayıcı değil. Benden önceki hatipler de söyledi; hatta bırakın kararlarının bağlayıcı olmasını, Türkiye Futbol Federasyonu gibi kurumlar bilgi ve belge bile paylaşmıyormuş Kamu Denetçiliği Kurumuyla.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Son cümlelerim, bitireceğim Başkanım müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Dolayısıyla bu kararların bağlayıcılığı konusunda düzenleme yapmak gerekiyorsa Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu konuda da bir sorumluluk alıp düzenleme yapması gerekir. Ama tarafsızlık ve bağımsızlık konusunda bir şey söylemek isterim. Yani bu konuda samimiyetime lütfen Kamu Denetçiliği Kurumu inansın.

Şimdi şöyle bir şey var: Kamu Denetçiliğinin yönetiminde 7 kişi olduğunu varsayalım. 1 Başdenetçi, 5 denetçi, 1 de Genel Sekreter; Kurumun başındaki kişiler bunlar. Şimdi, bakın, bu 7 kişinin tarafsız ve bağımsız olması gerekir ki herkes bu konuda gidip rahatlıkla, gönül rahatlığıyla başvurabilsin. Eğer denetçiler eski milletvekiliyse veya milletvekili eşiyse veya yine aynı partiden milletvekili adayıysa o zaman gerçekten bu Kuruma dışarıdan bakış konusunda, tarafsızlık ve bağımsızlık konusunda kuşku duyar. Ben her bir denetçinin, başdenetçinin tarafsız, bağımsız davranmadığını söylemiyorum, böyle bir iddiam yok; her biri kendi alanında saygın insanlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Son bir dakika…

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Fakat Kurumun algısı açısından ben bunların sorunlu olduğunu düşünüyorum. Eğer idareyi denetleyecekse eğer temel hak ve özgürlüklere uymasını isteyecekse eğer insan haklarına uymasını isteyecekse idarenin, gerçekten idareden bağımsız olması gerekir diyorum.

Birkaç şey söyleyeceğim bu başvuru raporuyla ilgili ama çok zamanım kalmadı. Sadece şu iki şeyi söyleyeyim: Özellikle karma alt komisyon kurulmasının, 14 Mayıs 2019 ve 16 Ekim 2019'da toplanmasının çok yararlı olduğunu düşünüyorum. Bütün taraflar gelmiş, doğrudan dinlemişler ve sorunun çözümüne katkı sunacağını düşünüyorum. Karma alt komisyonunun bu biçimde çalışma yapmasının yararlı olacağını söylüyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına…

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bostancı.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

9.- Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Batman Milletvekili Mehmet Ruştu Tiryaki'nin 131 sıra sayılı Komisyon Raporu üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Tiryaki, konuşmasının içerisinde Şırnak Uludere Roboski yahut "Ortasu" olarak bilinen köyde yaşanan dramatik, son derece üzücü, bütün milletçe hepimizin üzüldüğü hadiseye atıfta bulunarak "Ölenler Kürt olunca bunun bir kıymeti yok." şeklinde kesinlikle katılmadığımız, Türkiye'nin gerçekleriyle de uyuşmayan bir değerlendirmede bulunmuştur. Bu doğru değildir. Kürt olsun, Türk olsun, her kim hayatını dramatik bir şekilde, hukukla çelişki oluşturacak tarzda kaybettiğinde onu takip etmek hukuk devletinin görevidir ve işler de o şekilde yürür. Burada insanların etnik kimliğine, kökenine bakılmaz. Hukuk devleti nosyonu ile böyle bir yaklaşım doğru değil. Bu dil de uygun bir dil değil ve esasen Halkların Demokratik Partisi hep -söylem üzerinden bakıldığında- halkların kardeşliğine atıf yapıyor. Halkların kardeşliğinin bu tür bir dille sağlanılmayacağı kanaatindeyim.

Şimdi, Ortasu'da, Roboski'de yaşanan olaya ilişkin idari, adli soruşturmalar yapılmıştır. Ha, bunların yeterli olmadığı, hakkın yerine gelmediği itirazları olabilir ama "Kürt olunca bu işler böyle yapılıyor." tarzındaki şikâyet etme biçimi kesinlikle uygun değildir, bunu hiçbir şekilde kabul etmeyiz. Bunu beyan etmek için söz aldım.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Tiryaki, buyurun.

10.- Batman Milletvekili Mehmet Ruştu Tiryaki'nin, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Evet, biz halkların kardeşliğini savunuyoruz. Bu eleştirimi de hakların kardeşliğini savunduğumuz için yaptım. 2 tane somut örnek verdim Sayın Başkan, 2 somut örnek. Her ikisinde de –tırnak içerisinde- emir almış pilotların bombalama vakası vardı. Birinde kaçınılmaz hata kararı verildi, yine emir alarak bombalamışlardı; bir diğerinde ise buna kaçınılmaz hata denmedi. Bu, benim görüşüm değil. Hani tarafsız bir gözle, isterseniz, hep beraber Roboski'ye gidelim -bunların bir kısmı güvenlik korucusu, köy korucusu, onu da söyleyeyim, onların ailesi- eğer oradan böyle algılanmıyorsa ben bütün sözlerimi geri alacağım ama emin olun, oradaki vatandaşlar "Demek ki Kürt olunca bir cezasızlık var, demek ki Kürt olunca soruşturulmuyor." diye bakıyorlar. Niyet ne olursa olsun, Hükûmetiniz nasıl bakarsa baksın, sonuç itibarıyla oradaki vatandaş, yurttaş bu olayı böyle görüyor. Bunu elbette ki halkların kardeşliğine zarar vermek için söylemiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

1.- 2018 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/2) (S. Sayısı: 131) (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mahmut Tanal. Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Kamu Denetçiliği Kurumunun 2012 tarihinde yasası kesinleşti, 2013 yılında faaliyete başladı ve 2013 yılında faaliyetlerine başladıktan sonra Kamu Denetçiliği Kurumunun asıl amacı, hukukun üstünlüğünün yerleşmesi, demokratik standartların yükseltilmesine katkı sağlamak, keyfîliğin önlenmesi, insan haklarına saygının geliştirilmesi, halka karşı sorumluluk anlayışının hâkim kılınması şeklindeki temel ilkeler üzerine oturtulmuştu. Nitekim, Kamu Denetçiliği Kurumunun resmî internet sitesine baktığımız zaman şöyle diyor: "İnsanların en hayırlısı, insanlara en fazla faydası dokunandır." Aynı zamanda "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." ilkesini kendine rehber edinen Kamu Denetçiliği Kurumu "idarenin hizmet kalitesinin yükseltilmesine, iyi yönetim ilkelerinin yerleşmesine, insan haklarının gelişmesine, hukukun üstünlüğünün sağlanmasına, hak arama kültürünün yaygınlaşmasına; şeffaf, hesap verebilir insan odaklı bir idarenin oluşmasına katkı sağlamaya çalışmaktadır." diyor. Ancak, özellikle belirtelim ki Ombudsmanlık Kurumunun faaliyetlerini sürdürdüğü yani faaliyetlerine başladığı 2013 yılından bugüne kadar, bu tablonun, baktığımız zaman, Kamu Denetçiliği Kurumu bu ülkede kurulmadan önceki hâli neydi, kurulduktan sonraki hâli nedir?

Şimdi, esasen, ülkede sadece Kamu Denetçiliği Kurumu kurulmadı, Kamu Denetçiliği Kurumuyla birlikte Kişisel Verileri Koruma Kurulu ve aynı zamanda Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu da kuruldu. Bunların hepsi, 3 kurum da gerçekten, ülkede hukuk devletini egemen kılmak, insan haklarının bu ülkede hâkim kılınması, demokrasinin yerleşmesi, katılımcılığın ve şeffaflığın etkin bir hâle getirilmesi amacına yöneliktir.

Şimdi, tabloda görüldüğü üzere, 2011 ve 2018 yılları arasında, "Ekonomi" dergisinin 2011 tarihli Demokrasi Endeksi'ne göre Türkiye 167 ülke arasında 88'inci sırada. Peki, biz, burada tabloya baktığımız zaman, ombudsmandan sonra geriye mi gidilmiş, ileriye mi gidilmiş? Burada, bu konuşmanın içerisinde, bunun asıl sorumlusu aslında Kamu Denetçiliği Kurumu, Ombudsmanlık değil. Biraz önce bahsettiğim, Türkiye Eşitlik Kurumu, aynı zamanda Kişisel Verilerin Korunması Kurulu, Kamu Denetçiliği Kurumu bu ilkeleri yerleştirmeye çalıştığı hâlde, iktidarın kötü gidişatıyla bu güzide kurum da bunu engelleyemedi. Yani burada yapılması gereken, iktidarın ülkeyi nereden nereye getirdiği meselesi. Yani insan haklarında, basın özgürlüğünde, demokraside, hukuk devletinde, hukuk devletinde, hukukun üstünlüğünde bu kurumların gelmesiyle birlikte sürekli bir geri gidiş var. Aslında biz bu kurumları getirdik ama Avrupa Birliğine vaadimiz şuydu: Efendim demokrasi daha iyi işler hâle gelecek, insan hakları egemen olacak, hukukun üstünlüğü egemen olacak. Bu kurumları göstermelik yaptığımız gösteriliyor aslında yani bu tablo açık ve net ortada.

2012 yılında Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde -Dünya Adalet Projesi'nin 2012 yılı Hukuk Endeksi'nde- 97 ülke içerisinde 71'inci sıradayız, hükûmetin gücünün sınırlanmasında 68'inci sıradayız, yolsuzlukla mücadelede 35'inci sıradayız, şeffaflıkta 57'nci sıradayız, temel haklarda 76'ncı sıradayız, düzen ve güvenlikte 70'inci sıradayız, düzenleyici uygulamada 39'uncu sıradayız, sivil yargıda 44'üncü sıradayız, ceza yargılamasında 71'inci sıradayız. 2019 yılına geldiğimizde, Hukukun Üstünlüğü Endeksi'ne göre -yine Dünya Adalet Projesi'nin 2019 Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde- Türkiye 126 ülke arasında 109'uncu sırada; geriye gitmiş.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Daha önce kaçtı?

MAHMUT TANAL (Devamla) – Tabloda görülüyor zaten, bakarsanız.

Değerlendirmedeki diğer kriterlere göre ise Türkiye şu sıralamalarda yer alıyor: Hükûmetin gücünün sınırlandırılmasında 123'üncü sırada, yolsuzlukla mücadelede 57'nci sırada. Devleti yönetenler, kamu kurumları vatandaşı doğru bilgilendirmekle görevlidir ancak birçok konuda görüyoruz ki kamuoyu yanıltılıyor, doğru bilgilendirilmiyor. Açıklık, şeffaflık ve doğruluğa ihtiyacımız var fakat Türkiye, şeffaflıkta 94'üncü sırada, temel haklarda 122'nci sırada, kişilerin can ve mal güvenliğinde 96'ncı sırada, hukuki ve idari düzenlemelerin uygulanmasında 106'ncı sırada, vatandaşların adalete erişebilirliğinde 96'ncı sırada.

Basın özgürlüğünde geride kaldık. Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütünün yayınladığı 2012 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'ne göre, Türkiye, basın özgürlüğünde 148'inci sırada. Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütünün yayınladığı 2019 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'ne göre Türkiye basın özgürlüğünde 157'nci sırada; cinsiyet eşitliğinde 2012'de 124'üncü sırada iken, 2018'de 130'uncu sıraya düştük yani sürekli bir geri gidiş var.

Peki, Kamu Denetçisi, Sayın Ombudsman Şeref Malkoç ve diğer Kamu Denetçiliği Kurumu üyeleri yatıyorlar mı, uyuyorlar mı, ne yapıyorlar? Aslında onlara teşekkür ediyoruz, onlar çalışıyorlar. Hakikaten yoğun bir çabaları var Türkiye genelinde. Ama ne oldu? Bir, bütçeleri yetersiz; iki, personel yetersiz; üç, araç gereç yetersiz. Mevzuatın verdiği yetki gereğince Türkiye'nin her tarafında, tüm illerde şube açma yetkileri var iken bu bütçe nedeniyle bunu da yapamıyorlar tabii ki. Yani burada Kurumun çalışma arzusu, isteği bunlara yetmiyor. Buradaki sebeplerin bir tanesini biraz önce söyledim; bir başka olay, yine tavsiye kararlarına uyulmuyor; idareler, bürokrasi "Sen kimsin?" dercesine Ombudsmanlık Kurumuna tepeden bakıyor. Ombudsmanlık Kurumu idarelere sözünü dinletemiyor; ikincisi, güçleri yetmiyor. Kamu Denetçiliğinin kararlarını dikkate almayanlara yaptırım uygulanmalıdır, yaptırım yok. Kamu Denetçiliği Kurumunun kararları emredici hâle getirilmeli, Kuruma resen hareket edebilme imkânı sağlanmalıdır. Aynı zamanda bu konuda biz kanun teklifi de verdik, bunu da Genel Kurula getirmek lazım diye düşünüyorum.

Burada bir başka sorun, "iyi yönetim" diyorsak, iyi yönetimin yerleşmesini istiyor isek Kamu Denetçiliği Kurumunun mutlak suretle bu kararlarının yerine getirilmesi lazım. Yani Kamu Denetçiliği Kurumu, mevcut olan hukuk devletinin yerleşmesi ve özgürlüklerin ülkede uygulanabilmesi açısından halkın avukatı olarak tabir edilen bürokratik yapı, Cumhurbaşkanlığını karşısına alabilmelidir. Nasıl karşısına alabilmelidir? Ülkemizde adaletin yerleşmesinde, insan haklarının egemen olmasında, şeffaflıkta, yolsuzlukla mücadelede, denetimde, hesap verilebilirlikte, hukukun üstünlüğünde Cumhurbaşkanını da karşısına alabilmelidir arkadaşlar. Eğer bu cesareti, bu gücü Kamu Denetçiliği

Kurumu da kendisinde bulamıyorsa, Kamu Denetçiliği Kurumunun başarılı olabilme şansı olamaz değerli arkadaşlar.

Şimdi, bu anlamda, peki diyeceksiniz ki bu eleştiriler… Kamu Denetçiliği Kurumunun evet gerçekten uygulamaya yönelik çok güzel, cesur kararları vardı. Hatırlarsanız, bu Yüksel Sokak'ta anıt vardı. İnsan hakları ihlali anlamında ben müracaat etmiştim. Kamu Denetçiliği Kurumu, o İnsan Hakları Anıtı'nın etrafının çevrilmesiyle ilgili o kararını verdi. Çok olumlu bir karardı. İçişleri Bakanlığı da derhâl ona uymak zorunda kaldı.

Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun hem "Amaç" kısmında 1'inci maddesinde hem 5'inci maddesinde insan haklarına bağlı kalacağına ilişkin hüküm var ama 13'üncü maddesindeki yemine baktığımız zaman, yemin metninde insan haklarına bağlı kalacağına ilişkin hüküm yok. Ve aynı zamanda yemin metni de o kadar eksik ki "Türkiye Cumhuriyeti Devletinin varlığına, bağımsızlığına, vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğüne, hukukun üstünlüğüne, hakkaniyete…" Burada eksiklikler…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (Devamla) – Sayın Başkanım, özür diliyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

Buyurun.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Burada yemin metninde olmayanlar: "Türkiye Cumhuriyeti devletinin varlığı ve bağımsızlığını" yeminde yok; "vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğü" yeminde yok; "Anayasa, hukukun üstünlüğü, demokrasi, Atatürk ilke ve inkılapları, laik Cumhuriyet ilkesi, millî dayanışma, insan hakları, temel hürriyetler" yeminde yok.

Peki, 2007'deki taslakta vardı, bunu niye çıkardınız? Yani bu şu demektir: Demek ki iktidarın insan haklarıyla ilgili bir duyarlılığı yok. İnsan haklarıyla ilgili bir duyarlılığı olmuş olsaydı, yemin metnine o insan haklarıyla ilgili en azından duyarlılığı hükmünün konulması lazımdı.

Şimdi, buradaki önerilerimizi şöyle sıralamak isterim ben:

1) İş mahkemelerinde işe iade davalarıyla ilgili, o kararların iadesiyle ilgili, bence, kamu kurumlarıyla ilgili Ombudsmana yetki verilmeli.

2) Yemin metnine "insan haklarına dayalı" ibaresi konulmalı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Sağ olun Başkanım.

3) Ombudsmanlık Kurumuna disiplin soruşturması yapma ve dava açma yetkisiyle ilgili çok caydırıcı yetkiler verilmeli.

4) İspanya'da olduğu gibi Anayasa Mahkemesine Kamu Denetçiliği Kurumu dava açabilmeli.

5) Ombudsmanlık aynı zamanda mevzuatla ilgili tavsiyelerde bulunabilmeli.

6) Ombudsman aynı zamanda sürekli şikâyet mercisi olmamalı. Avusturya'da mesela yüzde 60'a yakın danışma mahiyetinde kararlar veriyor. Aynı zamanda, Avusturya'nın Tirol eyaletinde, o bölgede, 4 kez tur atılmış, 30'a yakın danışma kurulu yapılmış.

Aynı zamanda, Kamu Denetçiliği Kurumuna devletin tüm kurumlarını, belediye ve mahkemeleri de kapsayacak şekilde yetki verilmeli çünkü dünyada böyle örnekler var. Yani mademki biz hukuk devletini, hukukun üstünlüğünü egemen kılmak istiyorsak…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (Devamla) - Bitiriyorum Başkanım, toparlayacağım.

BAŞKAN – Bugün enerji ve zaman tasarrufu yapmıyoruz zaten.

Buyurun.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Aynı zamanda, mevcut olan mevzuatta askerî alanlarla ilgili yetki yok. Cumhurbaşkanı işlemleri getirildi ama askerî alanla ilgili bence yetki verilebilmeli.

Cumhurbaşkanının işlemlerine karşı Kamu Denetçiliği Kurumuna gidilebilir mi? Gidilebilir ama işlem yapabiliyor mu? Yapamıyor. Mahmut Tanal olarak ben şikâyet ettim, dedim ki: Cumhurbaşkanı, yeminine göre tarafsız olmalı. Seçimlerde devletin başıdır Cumhurbaşkanı. Bu hukuka aykırıdır.

Benim talebimi reddettiler, Yüksek Seçime gönderdiler, Yüksek Seçim reddetti. Şimdi Anayasa Mahkemesinde. Yani ben orada cesurca davranmasını beklerdim çünkü Başkan olarak, o konuda, gerçekten, hukukla beslenen bir ombudsman var ama bunu değerlendiremedi, bilemiyorum.

Kamu Denetçiliği Kurumuna Parlamentoya yasa teklif etme yetkisi verilmeli. Var mı dünyada? Var bunun örneği.

Kamu Denetçiliği Kurumu yaptığı soruşturma ve inceleme sırasında eğer bir hukuksuzlukla karşı karşıya kalırsa dava açabilmeli ve cumhuriyet savcılığına şikâyet edebilmeli.

Çok önemli bir öneri…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Çok önemli kısma geldik.

Buyurun.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Bitiriyorum. Sabrınıza teşekkür ediyorum.

Kamu Denetçiliği Kurumunda bence yirmi dört saat, 7/24, sürekli telefonların başında nöbetçi bulunabilmeli. Şu anda mesai içerisinde var ama bence 7/24 buna ihtiyaç var.

İşitme engelliler için ayrıca özel bir telefon hattı bulunmalı. Kamu Denetçiliği Kurumunda bu yok. Örneğin nerede var? Örneğin İspanya'da bu konu var. Aynı zamanda ombudsman, haberli ve habersiz gözaltı yerlerini, cezaevlerini de dolaşabilmeli, hücre evlerini dolaşabilmeli. Kamu Denetçiliği Kurumuna başvurmak için menfaat şartı da kaldırılmalı.

Ben sabrınız için çok teşekkür ediyorum yani burada Cumhuriyet Halk Partisi olarak sadece eleştirilerimizi değil, yapıcı, yol gösterici düşüncelerimizi de söyledik.

Son cümle şu olsun: Evet, özel rapor hazırlamışsınız; ben kutluyorum. Bu özel raporun diğer alanlarla ilgili de yaygınlaşmasını bekliyoruz çünkü kanun bu konuda da yetkiyi vermiş durumda, bu yetkinizi kullanmanızı istirham ediyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Gruplar adına son konuşmacı, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kilis Milletvekili Sayın Ahmet Salih Dal.

Salih Bey, sizin şahsınız adına da beş dakikanız var, süreniz on beş dakikadır.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET SALİH DAL (Kilis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 2018 yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu hakkında Adalet ve Kalkınma Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım, heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Her gün büyüyen ve gelişen dünyada sosyal, kültürel, ekonomik ve birçok alanda özellikle de hayatımızın değişmez bir parçası olan teknolojik gelişmeler, toplumların sürekli değişken ve dinamik yapıları ülkeler açısından göz ardı edilmeyecek kadar önem arz etmektedir. Bu değişken ve dinamik yapı içerisinde ülkeler kendi toplumlarının bir arada yaşamalarını sağlamak, kişi hak ve özgürlüklerini güvence altına almak, uluslararası evrensel insan haklarına uyum sağlamak, sınıflar arası farklılıkları ortadan kaldırmak; din, dil, ırk, mezhep gözetmeksizin herkesin adalet önünde eşit olmasını sağlamakla yükümlüdürler.

AK PARTİ, Türkiye'nin hukuk devleti olmaktan ziyade kanun devleti olma görüntüsünden sıyrılarak "devletin hukuku" yerine "hukuk devleti" anlayışının esas olması gerektiğini kuruluşundan itibaren savunmuştur; bu ilke çerçevesinde de evrensel hukuk ilkelerine uygun yeni bir anayasanın yürürlüğe girmesi gerektiğini her zaman dile getirmiştir. Bu kapsamda, yargının yürütme üzerindeki kısıtlayıcı etkisini ülke yönetimi açısından önemli bir sorun olarak gören partimiz, 12 Eylül 2010 referandumuyla kritik önemde yeni anayasa değişikliğine imza atmıştır.

Devlet-toplum ilişkilerinin hukuk temelinde işlemesinin en önemli kriteri, adaletin mazeretsiz tecelli etmesine imkân sağlamaktır. Doğru işleyen, anlaşmazlıklara süratle ve adaletle cevap veren bir yargı sistemi her vatandaşımızın hakkıdır. Milletimizin ve ülkemizin ihtiyaç duyduğu daha güçlü demokrasi, insan hakları ve adalet talepleri göz önüne alındığında, insanımızın ve ülkemizin hak ettiği bir yargı sistemi, iyi işleyen adalet sistemi en temel arzumuzdur.

Ülkemizdeki demokratikleşme çabalarının bir tezahürü olarak hak arama yolları çeşitlenmiş ve vatandaşların kolayca erişebileceği kurumsal yapılar oluşturulmuştur. Hiç kuşkusuz ki 14/6/2012 tarihli 6328 sayılı Kanun'la ete kemiğe bürünen Kamu Denetçiliği Kurumu, kuruluşundan bu yana etkin bir hak arama mekanizması olarak vatandaşlarımıza hizmet sunmaktadır. Kamu Denetçiliği Kurumu "İnsanların en hayırlısı insanlara en faydası dokunandır." inancıyla "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." ilkesini kendine rehber edinmiştir; hukuka, insan haklarına dayalı adalet anlayışına ve hakkaniyete dayalı olarak çalışır. Ara buluculuk görevi bulunan ombudsman, diğer denetim usullerinin eksikliklerini tamamlayıcı bir rol de üstlenmektedir. Kurum tarafından oluşturulan şikâyet mekanizmalarının ve şikâyet inceleme süreçlerinin özelliklerinden bazılarını belirtmek isterim: İdarenin işlem ve eylemleri ile tutum ve davranışı sonucu hak ve özgürlükleri veya menfaatleri ihlal edilen gerçek ve tüzel kişiler Kuruma başvuruda bulunabilmektedirler. Burada önemle belirtmek isterim ki başvuru konusu yalnızca idarenin işlem ve eylemleriyle sınırlı tutulmamış, her tür idari tutum ve davranışın da şikâyet konusu olabileceğine imkân tanınmıştır. Çocuk hakları, insan hakları, kadın hakları ve toplumun genelini ilgilendiren konularda menfaat ihlali şartı da aranmamaktadır. Kuruma başvuruda bulunabilmek için zorlaştırıcı hiçbir ek şart bulunmamaktadır. Bu çerçevede, tüm bireylerin yanında, şirketler, sivil toplum kuruluşları, dernekler, vakıflar, sendikalar ve benzeri tüzel kişiler başvuru hakkına sahiptir. Ayrıca, tabiiyet ve mütekabiliyet şartı aranmaksızın diğer ülke vatandaşları da şikâyetlerini iletebilmektedirler. Kuruma başvurmak için hiçbir ücret alınmamaktadır.

Kıymetli arkadaşlar, Kuruma idareyle hangi konuda olursa olsun sıkıntı yaşayan, mağduriyeti bulunan vatandaşlarımızın yaptığı başvurular süratle ve öncelikle dostane çözüm yolları denenmek suretiyle incelenerek, hak ihlallerinin ve mağduriyetlerin oluştuğu alanlar tespit edilip tavsiye kararları verilmektedir. Kurum, aynı zamanda bir insan hakları kurumu olması nedeniyle, insan hakları,

çocuk, kadın, engelli hakları, bilgi edinme hakkı, eğitim öğretim hakkı, internet üzerinden kişilik hakları ihlalleri gibi ülkemizde hassasiyet arz eden tüm konulara önemle eğilmekte, bu konudaki hak ihlallerinin giderilmesi için gerekli çalışmaları yürütmektedir. Kurum, gerek dostane çözüm yöntemiyle gerekse verdiği tavsiye kararlarıyla demokrasi ve hukukun üstünlüğünün sağlanmasına, kamu hizmetlerinin kalitesinin yükseltilmesine ve hak arama kültürünün yaygınlaştırılmasına katkı sağlamaya çalışmaktadır.

Kuşkusuz ki KDK'nin başarısının bir ölçüsü de kurum tarafından verilen tavsiye kararları ve idarelerin bunlara uyum oranıdır. Burada dikkatinizi çekmek istediğim bir husus var: 2018 yılında verilen tavsiye ve kısmen tavsiye kararlarının toplamı, Kurumun kuruluşundan bugüne kadar verdiği kararların toplamından daha fazladır. Ombudsmanlığın bir kültür hâline geldiği ve güçlü yetkilerle donatılmış olduğu ülkelerde kararlara uyum oranının yüzde 80 ve 90 olduğu düşünüldüğünde, Türkiye'de bu oranın yüzde 70 olması bizim açımızdan sevindiricidir. Şüphesiz ki bu süreçte, özellikle tavsiye kararlarının gereğini yerine getirmekte şüpheye düşen idarelerin sorumlularının Karma Alt Komisyona çağırılması, takip eden yılda idarelerin KDK'ye yönelik tutumlarında ciddi rol oynayacaktır. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi olarak, bunun KDK raporlarında tespit edilmiş olmasının haklı gururunu yaşamaktayız.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, burada, biraz da Başkanlığını yaptığım Karma Alt Komisyon çalışmalarından bahsetmek istiyorum. Kurumun bilgi ve belge taleplerine olumlu yaklaşılmaması ya da tavsiye kararlarına uyulmaması nedeniyle 13 kurum kararı hakkında Millî Eğitim Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü, Biga Belediye Başkanlığı, Kadıköy Belediye Başkanlığı ve Türkiye Futbol Federasyonu Başkanlığı temsilcileri çağırılmış ve yaşanan problemler müzakere edilerek çözülmüştür. Özellikle, Biga Belediye Başkanlığı ve Kadıköy Belediye Başkanlığının burada, Komisyon çalışmalarımız esnasında verilen tavsiye kararına uymaları ve orada karar almaları bizim açımızdan güzel bir gelişmeydi ve belediye başkanlarımızı da buradan tebrik ediyorum.

Konuşmamın son bölümünde ise Kurumun daha etkin ve verimli çalışması, vatandaşın sorunlarına daha kolay çözüm bulunabilmesi adına bazı tespit ve önerilerimizi sıralamak istiyorum. KDK raporlarında "beklentiler" kısmında da yer verildiği üzere, bilgi ve belge taleplerine olumsuz yaklaşan veya gecikmeli olarak karşılık veren idarelerin sorumluları hakkında yasal yaptırım getirilmesi uygun olacaktır. 6328 sayılı Kanun'da, Kuruma başvuruda bulunulabilmesi için idari başvuru yollarının tüketilmesi zorunluluğu çok katı bir şekilde düzenlenmiştir. İdari başvuru yolları tüketilmeden yapılan başvurular ilgili kuruma gönderilmektedir. Bu durum, başvurunun nihai olarak sonuçlandırılmasını geciktirmektedir. Bu kapsamda, Kurum kanununda düzenleme yapılarak idari başvuru yollarının tüketilmesi hususunun esnetilmesinin, en azından idari yargıda dava açabilmek için ihtiyari olan idari başvuru yollarının kuruma başvurmak için de ihtiyari hâle getirilmesinin olumlu yansımalarının olacağı değerlendirilmektedir.

İdarelerin tavsiye kararlarını uygulama konusundaki olumsuz yaklaşımının nedenlerinin başında kamu görevlilerinin risk almaktan çekinmesi gelmektedir. Özellikle ilgili idare ve kamu görevlilerinin hukuki, cezai, mali veya idari anlamda sorumluluğunun doğabileceği endişesi ve bürokratik yapı ile uzlaşma kültürünün etkileşememesi kararların uygulanmasını engellemektedir.

İspanya ve Portekiz ombudsmanlarının anayasa mahkemesine kanunların anayasaya aykırılığı konusunda başvurabilmesi, İsveç ombudsmanının mahkemelerin duruşmalarına ve müzakerelerine katılabilmesi, yönetsel kuruluşların toplantı ve müzakerelerinde hazır bulunabilmesi, ayrıca dünyadaki muadil kurumlarda bulunduğu üzere, resen inceleme yetkisi verilmesi dikkate alındığında, idarenin denetiminde daha etkin hâle gelmesi amacıyla Kamu Başdenetçisinin görev ve yetkilerinin yapılacak bir yasal düzenlemeyle genişletilmesinin faydalı olacağına inanıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Dal.

AHMET SALİH DAL (Devamla) – Bu tespit ve öneriler doğrultusunda yapılacak uygulama ve düzenlemelerin hayata geçirilmesi Kurumun daha etkin çalışmasına, yargının iş yükünün önemli ölçüde azalmasına, vatandaşın sorunlarının çözümüne, hak arama kültürünün yaygınlaştırılmasında idarenin hizmet kalitesinin artmasının sağlanmasına, hukuk devletinin yerleşmesine önemli katkıları olacaktır. Bu vesileyle raporun hazırlanmasında emeği geçen Dilekçe Komisyonu Başkanımıza, Kamu Başdenetçimize ve kamu denetçilerine, Kamu Denetçiliğindeki tüm uzman arkadaşlara ve Karma Komisyonda bulunan tüm milletvekili arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Siyasi parti gruplarının söz talepleri karşılanmıştır.

Şimdi, grubu bulunmayan siyasi parti temsilcilerine söz vereceğim.

Saadet Partisi adına Sayın Abdulkadir Karaduman, Konya Milletvekili konuşacak.

Buyurun.

ABDULKADİR KARADUMAN (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Elbette ki denetim mekanizması, devletin en stratejik konumunda ve de dokunulmaz olmalıdır. Milletimizin emeğinin ve kaynaklarının özel çıkar ve imtiyazlar için kullanılması elbette ki kabul edilemez. Millî kaynaklar üzerinde tasarruf hakkının ve yetkisinin yöneticilere vatandaşlarımız tarafından ödünç verildiği akıllardan çıkmamalıdır. Bugün, vatandaşlarımız işsizlik içerisindeyken ve yoksulluk toplumun geneline sirayet etmişken her zamankinden çok daha fazla hassas bir şekilde davranmaya ihtiyaç vardır.

Milyonlarca vatandaşımız bugün işsiz. Dün gece itibarıyla İstanbul Fatih'te, evsiz bir vatandaşımız ne yazık ki soğuktan donmak suretiyle yaşamını yitirdi. İnsanlarımız İŞKUR önünde asgari ücret karşılığında çalışabilmek için saatlerce kuyrukta beklerken kamu kuruluşlarında istihdam edilen kişilerde siyasi iktidar partisine mensubiyet şartı ne yazık ki aranmaktadır. İktidar, yaptığı bütün atamalarda "Ya benimsin ya da kara toprağın." anlayışıyla hareket etmektedir. Bunun yanında, üniversiteye personel alırken dahi sadece ama sadece yandaşlara has özellikler aranan şartlar arasında yer almaktadır. "Bir işi eğer başarmak istiyorsanız onu ehline teslim etmek zorundasınız. Eğer bir yerde iş ehline yani liyakat sahibine teslim edilmezse oturun, kıyametinizi bekleyin." diyen bir geleneğin mensuplarıyız.

Hukuk devletinin en önemli özelliği de siyasi tercihi ne olursa olsun bütün vatandaşlarımızın kamu kurumlarında çalışma hakkını teminat altına almaktır. Kamu denetiminin özellikle son dönemlerde iyice zayıfladığını, buna bağlı olarak da keyfî harcamaların arttığını ve israfın normalleştirildiğini görüyoruz.

Denetim mekanizmasının zayıflamış olması, israfla birlikte aynı zamanda devlet kademelerinin liyakatsiz kişilerce doldurulmasına yol açmaktadır. Kamu kuruluşlarındaki atama ve terfilerin siyasi iktidara sadakat şartına bağlandığını, başarı ve çalışkanlık durumunun ikinci plana bırakıldığını da üzülerek müşahede ediyoruz.

Kamu Denetçiliğinin en önemli vazifesi, devlet ile vatandaş arasındaki engelleri ortadan kaldırmak olmalıdır. Yani kamudaki bürokrasiye takılarak devletin sunduğu imkânlardan faydalanamayan vatandaşlarımız için, hizmetler ulaşılabilir olmalıdır. Onlarca farklı yere, farklı dilekçeler hazırlayarak çeşitli kuyruklarda saatlerce bekleyen vatandaşlarımızın çilesine son verilmelidir. Çeşitli eğitim faaliyetleri ve bilgilendirme raporlarıyla vatandaşlarımız denetim mekanizmasına dâhil edilmelidir.

Değerli milletvekilleri, Kurum, resmî sitesinde yer aldığı gibi, hukukun üstünlüğünün sağlanması, iyi yönetim ilkelerinin yerleştirilmesi ve halka karşı sorumluluk anlayışı içinde ve hakkaniyet temelinde Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı bir denetim mekanizması olarak faaliyet yürütmelidir. Bugün, özellikle KHK'lerle yapılan hak ihlalleri, bakanların Anayasa'yı referans almadığını beyan eden açıklamaları ve mahkemelerin keyfî kararlarına bakıldığında, Kamu Denetçiliği Kurumunun kendi misyonuna uygun çalışmadığı apaçık şekilde ortadadır.

Bakın, denetim mekanizmasından bahsediyoruz. Denetimin asli unsuru şeffaflık ve hesap verebilirlik üzerine olmalıdır. İktidara gelirken 90'lı yılların karanlık örtüsünü kaldıracağını ifade eden siyasi iktidar, önce karanlık örtüyü kaldırmış, daha sonra kendi uygulamalarının üzerini örtmek için kullanmıştır. Bunun en somut ama en somut örneğini kanun hükmünde kararnamelerde görüyoruz.

Bakın, beraat ve takipsizlik almış kişilerin gereksiz bir şekilde, gerekçesiz bir şekilde ihraç edilmesi.

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

ABDULKADİR KARADUMAN (Devamla) – Diğer taraftan, özel sektörde çalışma haklarının dahi elinden alınmış olması. Yine, iş yeri açmak için başvurduğunda kendilerine ruhsat verilmemesi. Yurt dışına gitmek istediğinde ise pasaportunun elinden alınması bir garabetten ibarettir, insanları açlığa mahkûm etme çabasıdır.

Hukuki ve insani olmayan bunca uygulama ortadayken bakanların Anayasa'yı referans almadığı bir ortamda Ombudsmanlık Kurumunun çalışmalarını konuşmak dahi beyhude olacaktır. Bugün, nihayetinde Kamu Denetçiliği Kurumuna son altı buçuk yılda 75.715 başvuru yapılmıştır ve bu başvuruların akıbeti nedir?

Sonuç olarak, mağduriyetler ivedi şekilde giderilmeli ve tıkalı durumda olan devlet mekanizması tekrar harekete geçirilmelidir.

Bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına ilk ve son söz Ankara Milletvekili Sayın Servet Ünsal'a aittir.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

SERVET ÜNSAL (Ankara) – Değerli Başkan, sevgili milletvekili arkadaşlarım, ülkemin televizyonlardan bizleri izleyen değerli vatandaşları; hepinizi en içten duygularımla, sevgiyle saygıyla selamlıyorum, yeni yılınızı da kutluyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Evet, gündem -benden önce arkadaşlarım da konuştu- Kamu Denetçiliği Kurumu yani Ombudsmanlık. Otuz yılını yargı içinde geçirmiş bir doktor olarak tabii, Ombudsmanlıkla ilgili konuşmam da benim için onur verici bir konu Sevgili Başkan.

Tabii, Ombudsmanlık, hak kayıplarına karşı, yaşanan mağduriyetlere karşı, her türlü olumsuz durumlara karşı, liyakatsizliklere, hukuksuzluklara karşı 29/6/2012 tarihinde kurulmuş; tarafsız, bağımsız, özerk, uzman ve güvenilir anayasal bir kurum. Evet arkadaşlar, bu Kurum yurttaşların en büyük güvencelerinden, en büyük dayanaklarından biri.

Değerli arkadaşlarım, hukukun en büyük düşmanı ayrıcalıktır yani yandaşlıktır. Sevgili Mahmut arkadaşım, eğitimde, sağlıkta, özgürlükler konusunda, insan haklarında, hak ihlallerinde, kadına şiddette, çocuk istismarı gibi bir sürü konuda konuşmalarını benden önce yaptığı için bir daha söylemek istemiyorum, teşekkür ediyorum Sevgili Mahmut'a. Ben geri kalan konuşmalarımı yapayım.

Evet, liyakatsizlik ve hukuksuzluk ya da yandaşlık Ombudsmanlığa başvuruları giderek artırıyor arkadaşlar; bu artışa göre yeni düzenlemeler yapılmalı. Bugün vatandaş ile devletin arasında 4 milyonun üzerinde dava var arkadaşlar. Kamu Denetçiliğinin etkinliği artırılmalı, hak savunma noktasında daha işlevsel hâle getirilmeli. Kamu Denetçiliği Kurumunun kurulduğu 2012 yılından bu yana her sene artan bir başvuru sayısı var; bu başvuru sayısı bugünlere gelindiğinde 76 bini geçmiş durumda. Tabii ki bu artış, zaman içinde kurumun tanınırlığının arttığının göstergesidir.

Evet, değerli arkadaşlarım, başvuruların konularına bakıldığında şunları görüyoruz: En fazla görülen konular, atama ve terfi konuları, sosyal güvenlikle ilgili konular. Eğitimle ilgili sorunlar, sağlıkla ilgili sorunlar, adalet ve insan hakları sorunları en sık karşılaşılan sorunlar. Tabii, hekim olduğum için bunlardan sağlıkta şiddet konusunu biraz sonra biraz işleyeceğim arkadaşlar.

Ombudsmanlık diğer kurumlardan farklı değerlendirilmelidir. Kamu Denetçiliği Kurumu, esasında devleti, hükûmeti ya da kurumları değil yurttaşları temsil eder durumdadır, niteliktedir; yurttaşın haklarını savunur ve aslında vatandaşın avukatı görevini görür.

Evet, arkadaşlar, bilgi ve yetenek konusunda eşit düzeyde olanların görev ve pozisyonlara ulaşmada eşit fırsatlara sahip olmaları gereklidir; liyakatin tanımı bu.

Evet, vatandaşın yargıya başvurmadan -biraz önce arkadaşlarım da söyledi- Kamu Denetçiliğine başvurması zorunluluğu mutlak ve mutlak Meclis tarafından düzeltilmelidir çünkü vatandaşın ilk aklına gelen hakkını arama yeri yargıdır, Ombudsmanlık daha yeni bir kurumdur. Evet, Ombudsmanlık Kurumunun daha işlevli, daha yetkin bir hâle getirilmesi yurttaşların haklarının korunması açısından çok önemli ve gereklidir. En büyük sorunlardan biri, Kamu Denetçiliği Kurumunun tavsiye kararlarının ilgili kurumlar tarafından uygulanmamasıdır.

Arkadaşlar "Yanılgılar, oluşan hakikatlerdir." der Goethe ama günümüzde yanılgılardan hiç ders alan yok niyeyse? Bu yüzden hata üzerine hata yapıyoruz. Tabii, yöneticilerin hata yapması çok daha dramatik tablolar önümüze getiriyor.

Tavsiye kararlarının dikkate alınmaması, uygulanmaması nedeniyle yurttaşların faydasına olacak bu yapı gerektiği kadar kullanılmıyor yani adalet tam uygulanmıyor. Bu da vatandaşlarımızda huzursuzluğa ve karamsarlığa neden oluyor.

Adalet, özünde sosyal mutluluktur arkadaşlar, bunu göz ardı edemeyiz.

Kararlara en fazla uymayan kurumları söyleyeceğim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Sevgili Başkanım, özür diliyorum...

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

Buyurun.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Evet, Ombudsmanlıkta kararlara en fazla uymayan kurumları söylüyorum: Başta Sosyal Güvenlik Kurumu, Sağlık Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı olarak sıralanıyor arkadaşlar. Adaletsizliğin olması, kararlara uyulmadığı zaman, Kamu Denetçiliği Kurumunun itibarını da zedeliyor. Tabii ki itibarsızlık devlete güveni ayaklar altına alıyor. Burada, defalarca bunu gündeme getirdim.

Arkadaşlar, Ombudsmanlık Kurumuna bağlı çalışan 245 civarında personel var; yetmez. Kurumun daha etkin, daha yaygın olabilmesi açısından bu sayının ihtiyaca göre artırılması gündeme gelmeli ve bu şekilde yurttaşların yaşadığı hak kayıplarına daha hızlı müdahale edilerek mağduriyetler minimuma indirilmeli. Hepimizin bunda sorumluluğu var.

Değerli arkadaşlarım, düşen hiçbir çığda hiçbir kar tanesi kendini olup bitenden sorumlu tutmuyor. Bu anlamda, bütün vekil arkadaşlarım, hepimizin sorumluluğu var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Ünsal, tamamlayın lütfen.

Buyurun.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Arkadaşlar, bütün bu sorunlarda ve sıkıntılarda hepimiz elimizi taşın altına sokmalıyız.

Sevgili Başkan ve değerli arkadaşlarım; konuşma biraz uzadı, sağlıkta şiddeti işleyecektim, onu hemen kısaca özetleyeyim:

AK PARTİ iktidarında, sağlık çalışanlarına yönelik şiddet olaylarında çok ciddi artış oldu arkadaşlar. 12 doktorun öldüğünü söylüyorum, birisi 30 Aralıkta -yeni- öldü. 12 bin tane sağlıkta şiddet olayı bir yılda önümüze geliyor arkadaşlar. Hastanın istediği ilacı yazmayan bir doktorun başına gelen bu arkadaşlar. Arkadaşlar, şifa veren ellere ne olur zarar vermeyin; hepinizin ailesinde doktorlar var.

Arkadaşlar, acil başvurusu 111 milyonu bulmuş yani nüfusumuzdan daha fazla.

Lümpen, saldırgan, kinci bir kültür, eğitimli kesimlerin şiddete maruz kalmasına neden oluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ünsal tamamlayın lütfen, son cümlelerinizi alayım.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Bitiriyorum.

2016 yılında, Beyaz Kod Uygulamasına 13 binden fazla şiddet olayı bildirimi olmuş ve 2 bine yakın da mahkûmiyet oluşmuştu. Ama 2019 yılının ilk yedi ayında, arkadaşlar, 10 binin üzerinde şiddet olayı oldu, mahkûmiyet sayısı 51.

Buradan, Sağlık Bakanını ve Adalet Bakanını bir daha uyarıyorum, ne yapıp edip… Doktorlar Türkiye'nin en değerli insanlarıdır, tabii, hepiniz değerlisiniz ama. Bir hâkimin, bir savcının, bir polisin 1 düğmesini koparın, hemen hapse atılırsınız ama bir doktora niyeyse bu iş mübah oluyor. Herkes gidiyor, doktorlara şiddet gösteriyor ve doktora şiddeti olağan görüyor. Bu yüzden, bütün doktorları koruma adına Adalet, İçişleri ve de Sağlık Bakanı bir araya gelin, doktora müdahale edenin, saldıranın cezasını dört yılın üzerine çıkarın; bakın bir daha olay oluyor mu, doktora saldıran oluyor mu?

Teşekkür ediyorum. Tekrar, hepinizin yeni yılını en içten duygularımla kutluyorum. Sağ olun. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Komisyonun söz talebi var.

Sayın Başkan, buyurun.

DİLEKÇE KOMİSYONU İLE İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU ÜYELERİNDEN KURULU KARMA KOMİSYON BAŞKANI MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Karma Komisyon Başkanı olmam sebebiyle, Kamu Denetçiliği Kurumu 2018 Yılı Yıllık Raporu'nu süresinde bize sunan Kamu Denetçiliği Kurumu Başdenetçisi Sayın Şeref Malkoç nezdinde tüm denetçi arkadaşlarımıza, kıymetli görüşleriyle raporumuzu tekâmül ettiren tüm Karma Komisyon üyesi arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Yıllık raporun bugünkü görüşmeleri sırasında Genel Kurulda uzlaşı içinde buluşan tüm siyasi parti temsilcilerimize, konuşma yapan milletvekillerimize ayrıca teşekkür ediyorum. Bugün Genel Kurulumuzu yöneten siz Sayın Başkanımıza ve gündemi belirleyen Türkiye Büyük Millet Meclisi Sayın Başkanımıza da ayrıca teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, dilekçe hakkı anayasal bir haktır. Dilekçe hakkının kullanıldığı, Türkiye Büyük Millet Meclisinde denetim faaliyeti yapan 3 Komisyon var bildiğiniz gibi: Dilekçe Komisyonu, İnsan Haklarını İnceleme ve Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonumuz. Bunların dışında, dilekçe hakkının kullanıldığı, parlamenter rejimde kurulmuş, şimdi Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde devam eden çeşitli kurumlar var. Bunlardan bir tanesi bugün raporunu incelediğimiz Kamu Denetçiliği Kurumu, Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER), Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, Bilgi Edinme ve Değerlendirme Kurulu, Kişisel Verileri Koruma Kurumumuz ve Kamu Görevlileri Etik Kurulu. Bu kurulların çalışmalarını çok önemsiyoruz, vatandaşın dilekçe hakkının kullanılmasını, hak arama kültürünün gelişmesini çok önemli buluyoruz. Bu anlamda, Dilekçe Komisyonumuz, Meclis Başkanımızın olurlarıyla bir çalıştay düzenlemeye karar vermiştir. Bu sevincimizi sizinle paylaşmak istiyorum.

Bu çalıştayı düzenlemekteki amacımız, hedefimiz; vatandaşımızın hak ve hürriyetlerini korumak, hak arama kültürünü daha yerleşik hâle getirmek, anayasal hak olan dilekçe hakkının daha verimli kullanılmasını temin etmek için kurumlar arasında etkin bir iş birliğini sağlamak. Bu anlamda, Kurum yetkililerimiz, Bakanlık temsilcilerimiz, akademisyenlerimiz bir araya gelerek güzel bir rapor çıkarmamızı ve çalıştayımızın başarılı olmasını şimdiden temenni ediyorum ve tüm milletvekili arkadaşlarımızı bu çalıştaya katılmaya davet ediyorum.

Sayın Başkanım, son olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, Gazi Meclisimizin açılışının 100'üncü yıl dönümünün kutlanacağı 2020 yılının ülkemiz, milletimiz ve tüm insanlık için barış, huzur, esenlik ve refah getirmesi temennisiyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İyi akşamlar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, 2018 yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Karma Komisyon Raporu üzerindeki görüşme tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince, denetim konuları ve kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 14 Ocak 2020 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.30

X.- OYLAMALAR

1- Libya'ya Asker Gönderme Tezkeresi Oylaması

Sıra Sayısı : 0
Oylama Saati : 17:29
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 332
Reddedenler : 183
Çekimserler : 0
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 6
Toplam : 521
Açık Üyelikler : 11
Kabul Edilmiştir

İli	Soyadı	Adı	Partisi	S. S. 0
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Red
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Red
Adana	Çulhaoğlu	Mehmet Metanet	İYİ PARTİ	Red
Adana	Dağlı	Tamer	AK PARTİ	Kabul
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Adana	Erdinç	Mehmet Şükrü	AK PARTİ	Kabul
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Kabul
Adana	Hatımoğulları Oruç	Tulay	HDP	Red
Adana	Koncuk	İsmail	İYİ PARTİ	Red
Adana	Peköz	Kemal	HDP	Red
Adana	Sarıeroğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Red
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Red
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Kabul
Adana	Zenbilci	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Aydın	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Fırat	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Taş	Yakup	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Toprak	Muhammed Fatih	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Tutdere	Abdurrahman	CHP	Red
Afyonkarahisar	Eroğlu	Veysel	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Köksal	Burcu	CHP	Red
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Kabul
Afyonkarahisar	Uysal	Gültekin	DP	Red
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Çelebi	Ekrem	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Koç	Abdullah	HDP	Red
Ağrı	Öztürk	Berdan	HDP	Katılmadı
Ağrı	Taşdemir	Dirayet Dilan	HDP	Katılmadı
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Karahocagil	Mustafa Levent	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Tuncer	Mustafa	CHP	Red
Ankara	Akdoğan	Yalçın	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Altıntaş	Ayhan	İYİ PARTİ	Red
Ankara	Arslan	Ali İhsan	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Partisi	S. S. 0
Ankara	Aydın	Barış	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Aydın	Koray	İYİ PARTİ	Red
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Red
Ankara	Bostancı	Mehmet Naci	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Ceylan	Nevzat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Destici	Mustafa	BBP	Kabul
Ankara	Durmaz	Sadir	MHP	Kabul
Ankara	Emir	Murat	CHP	Red
Ankara	Erdoğan	Asuman	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Gök	Levent	CHP	Red
Ankara	Haberal	Erkan	MHP	Kabul
Ankara	Hakverdi	Ali Haydar	CHP	Red
Ankara	İşler	Emrullah	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Kabul
Ankara	Kaya	Yıldırım	CHP	Red
Ankara	Kerestecioğlu Demir	Filiz	HDP	Red
Ankara	Koç	Ahmet Haluk	CHP	Red
Ankara	Kuşoğlu	Bülent	CHP	Red
Ankara	Oral	İbrahim Halil	İYİ PARTİ	Red
Ankara	Polat Düzgün	Arife	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Red
Ankara	Şahin	Fatih	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Taşcıer	Gamze	CHP	Red
Ankara	Taşlıçay	Nevin	MHP	Kabul
Ankara	Turan	Hacı	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Ünsal	Servet	CHP	Red
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yeşil	Nihat	CHP	Red
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Kabul/Mük.
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yılmaz	Durmuş	İYİ PARTİ	Red
Antalya	Arı	Cavit	CHP	Red
Antalya	Aydın	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Bahşi	Feridun	İYİ PARTİ	Red
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Kabul
Antalya	Baykal	Deniz	CHP	Katılmadı
Antalya	Budak	Çetin Osman	CHP	Red
Antalya	Bülbül	Kemal	HDP	Red
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Çelik	Sena Nur	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Özer	Aydın	CHP	Red
Antalya	Subaşı	Hasan	İYİ PARTİ	Red
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Vural Çokal	Tuba	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Zeybek	Rafet	CHP	Red

İli	Soyadı	Adı	Partisi	S. S. 0
Artvin	Balta	Ertunç Erkan	AK PARTİ	Kabul
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Red
Aydın	Bülbül	Süleyman	CHP	Red
Aydın	Erim	Bekir Kuvvet	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Posacı	Rıza	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Sezgin	Aydın Adnan	İYİ PARTİ	Red
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı
Aydın	Yavuz	Metin	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Red
Balıkesir	Akın	Ahmet	CHP	Red
Balıkesir	Aydemir	Pakize Mutlu	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Aytekin	Ensar	CHP	Red
Balıkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Çelik	Adil	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Ok	İsmail	İYİ PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Subaşı	Yavuz	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Şahin	Fikret	CHP	Red
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Red
Bilecik	Yağcı	Selim	AK PARTİ	Kabul
Bingöl	Aydemir	Erdal	HDP	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul
Bingöl	Yılmaz	Cevdet	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Gaydalı	Mahmut Celadet	HDP	Red
Bitlis	Kiler	Vahit	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Taşar	Cemal	AK PARTİ	Kabul
Bolu	Aydın	Arzu	AK PARTİ	Kabul
Bolu	Küpçü	Fehmi	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Göker	Mehmet	CHP	Red/Mük.
Burdur	Özçelik	Bayram	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Uğur	Yasin	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ala	Efkan	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Red
Bursa	Aydın	Erkan	CHP	Red
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Kabul
Bursa	Çavuşoğlu	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Erozan	Ahmet Kamil	İYİ PARTİ	Red
Bursa	Esgin	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Işık	Zafer	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Karabıyık	Lale	CHP	Red
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ödünç	Atilla	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Özkan	Yüksel	CHP	Red/Mük.
Bursa	Sarıbal	Orhan	CHP	Red

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 0
Bursa	Tatlıoğlu	İsmail	İYİ PARTİ	Red
Bursa	Vahapoğlu	Mustafa Hidayet	MHP	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Kabul/Mük.
Bursa	Yılmaz Gürel	Vildan	AK PARTİ	Kabul
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Red
Çanakkale	Erkek	Muharrem	CHP	Katılmadı
Çanakkale	İskenderoğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul
Çanakkale	Turan	Bülent	AK PARTİ	Kabul
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Kabul
Çankırı	Çivitcioğlu	Salim	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Ceylan	Ahmet Sami	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kavuncu	Erol	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Köse	Tufan	CHP	Red
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Red
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Red
Denizli	Sancar	Haşim Teoman	CHP	Red
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Yıldız	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Aydeniz	Salihe	DBP	Katılmadı
Diyarbakır	Bal	Ebubekir	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Dağ	Dersim	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Eker	Mehmet Mehdi	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Eronat	Oya	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Farisoğulları	Musa	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Güzel	Semra	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Özsoy	Hişyar	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Paylan	Garo	HDP	Red
Diyarbakır	Taşçıer	İmam	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Tosun	Remziye	HDP	Katılmadı
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Çakırlar	Orhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Edirne	Gaytancıoğlu	Okan	CHP	Red
Elazığ	Ağar	Zülfü Tolga	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Balık	Sermin	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Bulut	Metin	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Demirbağ	Zülfü	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı
Erzincan	Çakır	Burhan	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Akdağ	Recep	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Aydemir	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Kabul
Erzurum	Cinisli	Muhammet Naci	İYİ PARTİ	Red
Erzurum	Taşkesenlioğlu Ban	Zehra	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Partisi	S. S. 0
Eskişehir	Avcı	Nabi	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Çakırözer	Utku	CHP	Red
Eskişehir	Günay	Emine Nur	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Kabukcuoğlu	Arslan	İYİ PARTİ	Red
Eskişehir	Karacan	Harun	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Sazak	Metin Nurullah	MHP	Kabul
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Red
Gaziantep	Atay	Semmet	MHP	Kabul
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Erdoğan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Filiz	İmam Hüseyin	İYİ PARTİ	Red
Gaziantep	Kaplan	İrfan	CHP	Red
Gaziantep	Kirazoğlu	Mehmet Sait	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Koçer	Abdullah Nejat	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Taşdoğan	Ali Muhittin	MHP	Kabul
Gaziantep	Toğrul	Mahmut	HDP	Katılmadı
Gaziantep	Uzer	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Yılmazkaya	Bayram	CHP	Red
Gaziantep	Yüksel	Müslüm	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Aydın	Kadir	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Öztürk	Cemal	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Öztürk	Sabri	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Tığlı	Necati	CHP	Red
Gümüşhane	Akgül	Hacı Osman	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Pektaş	Cihan	AK PARTİ	Kabul
Hakkari	Dede	Sait	HDP	Katılmadı
Hakkari	Dinç	Husret	AK PARTİ	Kabul
Hakkari	Güven	Leyla	HDP	Katılmadı
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Red
Hatay	Kaşıkçı	Lütfi	MHP	Kabul
Hatay	Mengüllüoğlu	Barış Atay	TİP	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Özgürsoy Çelik	Sabahat	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Şahin	Suzan	CHP	Red
Hatay	Şanverdi	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Tokdemir	İsmet	CHP	Red
Hatay	Topal	Serkan	CHP	Red
Hatay	Türkoğlu	Hacı Bayram	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Isparta	Bilgiç	Süreyya Sadi	AK PARTİ	Kabul
Isparta	Cesur	Aylin	İYİ PARTİ	Red
Isparta	Gökgöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul
Isparta	Özel	Recep	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Antmen	Alpay	CHP	Red
Mersin	Başarır	Ali Mahir	CHP	Red
Mersin	Çelik	Behiç	İYİ PARTİ	Red
Mersin	Elvan	Lütfi	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Partisi	S. S. 0
Mersin	Gökçel	Cengiz	CHP	Red
Mersin	Gül Yılmaz	Zeynep	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Kılavuz	Olcay	MHP	Kabul
Mersin	Kurtulan	Fatma	HDP	Red
Mersin	Özkan	Hacı	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Sıdalı	Zeki Hakan	İYİ PARTİ	Red
Mersin	Şimşek	Baki	MHP	Kabul
Mersin	Taşkın	Ali Cumhur	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Turan	Rıdvan	HDP	Red
İstanbul	Açıkel	Fethi	CHP	Red
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Kabul
İstanbul	Adıgüzel	Onursal	CHP	Red
İstanbul	Ağıralioğlu	Yavuz	İYİ PARTİ	Red
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gamze	CHP	Red
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Kabul
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Red
İstanbul	Andican	Abdul Ahat	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Arınç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Arkaz	Hayati	MHP	Kabul
İstanbul	Ataş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydın Yılmaz	Emine Sare	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydoğan	Turan	CHP	Red
İstanbul	Ayrım	Şamil	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Babuşcu	Aziz	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Red
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bekaroğlu	Mehmet	CHP	Katılmadı
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Red
İstanbul	Beyaz	Ümit	İYİ PARTİ	Red
İstanbul	Boyraz	Osman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bozkır	Volkan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Buldan	Pervin	HDP	Katılmadı
İstanbul	Canbaz Kaya	Dilşat	HDP	Red
İstanbul	Canikli	Nurettin	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çamlı	Ahmet Hamdi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çelik	Ahmet	İYİ PARTİ	Red
İstanbul	Çetin	Cemal	MHP	Kabul
İstanbul	Çeviköz	Ahmet Ünal	CHP	Red
İstanbul	Çonkar	Ahmet Berat	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Dedegil	Alev	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Demiröz	Vedat	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Denizolgun	Fatih Süleyman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Emecan	Emine Gülizar	CHP	Red
İstanbul	Emre	Yunus	CHP	Red
İstanbul	Emre	Zeynel	CHP	Red

İli	Soyadı	Adı	Partisi	S. S. 0
İstanbul	Erdem	Arzu	MHP	Kabul
İstanbul	Erdoğdu	Aykut	CHP	Red
İstanbul	Ersoy	Oya	HDP	Katılmadı
İstanbul	Eseyan	Markar	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Gülüm	Züleyha	HDP	Katılmadı
İstanbul	Hamzaçebi	Mehmet Akif	CHP	Red
İstanbul	İslam	Nazır Cihangir	SAADET P	Katılmadı
İstanbul	Kaboğlu	İbrahim Özden	CHP	Red
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kadıgil Sütlü	Saliha Sera	CHP	Red
İstanbul	Kalsın	Canan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Red
İstanbul	Karataş	Memet Bülent	MHP	Kabul
İstanbul	Katırcıoğlu	Erol	HDP	Red
İstanbul	Kavakcı Kan	Ravza	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kaya	Erol	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kaya	Hüda	HDP	Katılmadı
İstanbul	Kaynarca	Tülay	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kenanoğlu	Ali	HDP	Katılmadı
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Red
İstanbul	Kılıç	Akif Çağatay	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Red
İstanbul	Kubat	Mehmet Doğan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Nuhoğlu	Hayrettin	İYİ PARTİ	Red
İstanbul	Oluç	Hakkı Saruhan	HDP	Red
İstanbul	Özdağ	Ümit	İYİ PARTİ	Red
İstanbul	Özdemir	Sibel	CHP	Red
İstanbul	Özen	Zeynel	HDP	Katılmadı
İstanbul	Özsoy	Eyüp	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Piroğlu	Musa	HDP	Red
İstanbul	Polat	İffet	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Red
İstanbul	Satır	Mihrimah Belma	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Sayan Kaya	Fatma Betül	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şatıroğlu	Nevzat	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şeker	Ali	CHP	Red
İstanbul	Şeker	Fatih Mehmet	BAĞIMSIZ	Red
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şık	Ahmet	HDP	Katılmadı
İstanbul	Tanal	Mahmut	CHP	Red
İstanbul	Tanrıkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Red
İstanbul	Tekin	Gürsel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Red

İli	Soyadı	Adı	Partisi	S. S. 0
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Uçma	İsmet	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ünal	Şirin	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Kabul
İstanbul	Yaşar	Serap	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Kabul
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Kabul
İstanbul	Zeybek	Gökan	CHP	Red
İzmir	Arslan	Ednan	CHP	Red
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Red
İzmir	Bayır	Tacettin	CHP	Red
İzmir	Bekle	Cemal	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Beko	Kani	CHP	Red
İzmir	Bölünmez Çankırı	Ceyda	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	CHP	Red
İzmir	Çepni	Murat	HDP	Katılmadı
İzmir	Çıray	Aytun	İYİ PARTİ	Red
İzmir	Dağ	Hamza	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Red
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Red
İzmir	Kalyoncu	Hasan	MHP	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kemalbay Pekgözegü	Serpil	HDP	Red
İzmir	Kılıçdaroğlu	Kemal	CHP	Red
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Nasır	Necip	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Osmanağaoğlu	Tamer	MHP	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Red
İzmir	Purçu	Özcan	CHP	Katılmadı
İzmir	Sayek Böke	Selin	CHP	Red
İzmir	Sertel	Atila	CHP	Red
İzmir	Serter	Bedri	CHP	Red
İzmir	Sındır	Kamil Okyay	CHP	Red
İzmir	Yıldırım	Binali	AK PARTİ	Kabul
Kars	Arslan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Kars	Kılıç	Yunus	AK PARTİ	Kabul
Kastamonu	Baltacı	Hasan	CHP	Red
Kastamonu	Çelik	Metin	AK PARTİ	Kabul
Kastamonu	Köylü	Hakkı	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Arık	Çetin	CHP	Red
Kayseri	Ataş	Dursun	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Elitaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Kabul
Kayseri	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Nergis	Hülya	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Partisi	S. S. 0
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Kabul
Kayseri	Özhaseki	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Tamer	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Yıldız	Taner	AK PARTİ	Kabul
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Red
Kırklareli	Kayan	Türabi	CHP	Red
Kırklareli	Minsolmaz	Selahattin	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Red
Kırşehir	Kendirli	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Akar	Haydar	CHP	Red
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Gergerlioğlu	Ömer Faruk	HDP	Katılmadı
Kocaeli	Işık	Fikri	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Kabul
Kocaeli	Şeker	İlyas	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Tarhan	Tahsin	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Zeybek	Emine	AK PARTİ	Kabul
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Kabul
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Kabul
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Etyemez	Halil	AK PARTİ	Kabul
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Kabul
Konya	Kara	Esin	MHP	Kabul
Konya	Karaduman	Abdulkadir	SAADET P	Katılmadı
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Kabul
Konya	Özdemir	Hacı Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Samancı	Gülay	AK PARTİ	Kabul
Konya	Sorgun	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Kabul
Konya	Şener	Abdüllatif	CHP	Red
Konya	Yokuş	Fahrettin	İYİ PARTİ	Red
Kütahya	Çetin Erenler	Ceyda	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Kabul/Mük.
Kütahya	Gazel	İshak	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Kasap	Ali Fazıl	CHP	Red
Kütahya	Tan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Red
Malatya	Çakır	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Çalık	Öznur	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Kabul
Malatya	Kahtalı	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Partisi	S. S. 0
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Aydemir	Uğur	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Bakırlıoğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Red
Manisa	Başevirgen	Bekir	CHP	Red
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Bilen	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Kaplan Kıvırcık	Semra	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Red
Manisa	Özkan	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Aycan	Sefer	MHP	Kabul
Kahramanmaraş	Güvenç	Celalettin	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Kılıç	İmran	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Öçal	Habibe	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Özdemir	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Öztunç	Ali	CHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Sezal	Mehmet Cihat	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Ünal	Mahir	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Çelik	Tuma	HDP	Katılmadı
Mardin	Demirkaya	Cengiz	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Dinçel	Şeyhmus	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Dundar	Pero	HDP	Katılmadı
Mardin	Günay	Ebrü	HDP	Katılmadı
Mardin	Sancar	Mithat	HDP	Red
Muğla	Alban	Mürsel	CHP	Red
Muğla	Demir	Mehmet Yavuz	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Erbay	Burak	CHP	Red
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Red
Muğla	Erol Gökcan	Yelda	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Girgin	Süleyman	CHP	Red
Muğla	Özcan	Suat	CHP	Red
Muş	Coşkun	Şevin	HDP	Red
Muş	Işık	Mensur	HDP	Katılmadı
Muş	Kılıç Koçyiğit	Gülüstan	HDP	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Açıkgöz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Menekşe	Yücel	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Sarıaslan	Faruk	CHP	Red
Niğde	Ergun	Yavuz	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Gültekin	Selim	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Red
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Red
Ordu	Enginyurt	Cemal	MHP	Kabul
Ordu	Gündoğdu	Metin	AK PARTİ	Katılmadı
Ordu	Taşcı	Ergün	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Red
Ordu	Yediyıldız	Şenel	AK PARTİ	Kabul
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Kabul
Rize	Bak	Osman Aşkın	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Partisi	S. S. 0
Rize	Yazıcı	Hayati	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Kabul
Sakarya	Dikbayır	Ümit	İYİ PARTİ	Red
Sakarya	Erdoğan Atabek	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Özkoç	Engin	CHP	Red
Sakarya	Sofuoğlu	Kenan	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Uncuoğlu	Recep	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Yavuz	Ali İhsan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Demircan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Hancıoğlu	Neslihan	CHP	Red
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Köktaş	Fuat	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Usta	Erhan	BAĞIMSIZ	Kabul
Samsun	Yaşar	Bedri	İYİ PARTİ	Red
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Zeybek	Kemal	CHP	Red
Siirt	Danış Beştaş	Meral	HDP	Katılmadı
Siirt	Ören	Osman	AK PARTİ	Kabul
Siirt	Taş	Sıdık	HDP	Katılmadı
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Red
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Ekinci	Semiha	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Red
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Kabul
Sivas	Soluk	Mehmet Habib	AK PARTİ	Kabul/Mük.
Sivas	Yılmaz	İsmet	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Red
Tekirdağ	Kaplan	Enez	İYİ PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Red
Tekirdağ	Şentop	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Yel	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Yüceer	Candan	CHP	Red
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Kabul
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Red
Tokat	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Ayvazoğlu	Bahar	AK PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Balta	Muhammet	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Cora	Salih	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Günnar	Adnan	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Kaya	Ahmet	CHP	Red
Trabzon	Örs	Hüseyin	İYİ PARTİ	Red
Tunceli	Önlü	Alican	HDP	Katılmadı
Tunceli	Şaroğlu	Polat	CHP	Red
Şanlıurfa	Açanal	Zemzem Gülender	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Partisi	S. S. 0
Şanlıurfa	Akay	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Aydınlık	Aziz	CHP	Red
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Erdoğmuş	Nimetullah	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Fakıbaba	Ahmet Eşref	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Gülpınar	Mehmet Kasım	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Maçin	Nusrettin	HDP	Red
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Özcan	Halil	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Özşavlı	Halil	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul
Şanlıurfa	Sürücü	Ayşe	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Yıldız	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Altay	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Yalım	Özkan	CHP	Red
Van	Arvas	Abdulahat	AK PARTİ	Kabul
Van	Gülaçar	Osman Nuri	AK PARTİ	Kabul
Van	Kartal	İrfan	AK PARTİ	Kabul
Van	Orhan	Muazzez	HDP	Katılmadı
Van	Sarısaç	Murat	HDP	Katılmadı
Van	Temel	Tayip	HDP	Katılmadı
Van	Temelli	Sezai	HDP	Katılmadı
Yozgat	Başer	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Yozgat	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Kabul
Yozgat	Keven	Ali	CHP	Red
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Kabul
Zonguldak	Çolakoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Demirtaş	Ünal	CHP	Red
Zonguldak	Türkmen	Polat	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Uçar	Hamdi	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Yavuzyılmaz	Deniz	CHP	Red
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Erel	Ayhan	İYİ PARTİ	Red
Aksaray	İnceöz	İlknur	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	MHP	Kabul
Bayburt	Battal	Fetani	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Şeker	Recep	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Red
Kırıkkale	Can	Ramazan	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Önal	Ahmet	CHP	Red
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Kabul
Batman	Acar Başaran	Ayşe	HDP	Katılmadı
Batman	İpekyüz	Necdet	HDP	Katılmadı
Batman	Özdemir	Ziver	AK PARTİ	Kabul
Batman	Tiryaki	Mehmet Ruştu	HDP	Red
Batman	Uca	Feleknas	HDP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Partisi	S. S. 0
Şırnak	Birlik	Rizgin	AK PARTİ	Kabul
Şırnak	İmir	Nuran	HDP	Katılmadı
Şırnak	Kaçmaz	Hüseyin	HDP	Katılmadı
Şırnak	Özgüneş	Hasan	HDP	Katılmadı
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Red
Bartın	Tunç	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul
Ardahan	Atalay	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Ardahan	Yılmaz	Öztürk	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Iğdır	Eksik	Habip	HDP	Red
Iğdır	Karadağ	Yaşar	MHP	Kabul
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Kabul
Yalova	Büyükgümüş	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Yalova	Özel	Özcan	CHP	Red
Karabük	Aksoy	Hüseyin Avni	CHP	Red
Karabük	Güneş	Niyazi	AK PARTİ	Kabul
Karabük	Ünal	Cumhur	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Dülger	Mustafa Hilmi	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Kabul
Osmaniye	Durmuşoğlu	Mücahit	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Kaya	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Ünlü	Baha	CHP	Red
Düzce	Çakır	Fahri	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Yılmaz	Ümit	MHP	Kabul

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, TBMM'de istihdam edilen personel ile ilgili çeşitli hususlara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/21724)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Mustafa ŞENTOP tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunu; Anayasanın 98. ve İçtüzüğün 96. ve 99. maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim. 22.11.2019

Av. Uğur BAYRAKTUTAN

Artvin Milletvekili

9 Temmuz 2018 tarihinde yayımlanan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile görevleri sona eren Başbakanlık personeli başka kurumlara atanmıştı.

İlgili KHK kapsamında Başbakanlık bünyesinde çalışırken; şoför ve işçi statüsüyle Sözleşmeli Personel olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde görevlendirilen personelin; aynı statü ve iş yüküyle çalışan diğer Türkiye Büyük Millet Meclisi personeline göre özlük, ekonomik ve sosyal hakları bakımından eşit olmayan koşullarda çalıştığı iddia edilmektedir.

Ayrıca aynı mesai saatleri içerisinde; aynı koşullar altında çalışan ilgili personelin; maaşlarından yapılan yemek kesintisinin bile adalet ve eşitlikten uzak olduğu tespit edilmiştir.

Ülkemiz genelindeki ekonomik sıkıntılar da göz önüne alındığında; özlük, sosyal ve ekonomik hakları bakımından ilgili şoförlerin ve işçilerin mağduriyetlerinin ivedilikle giderilmesi; adalet ve eşitlik olgusu içerisinde çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

Bu çerçevede;

1- Başbakanlık bünyesinde çalışırken; şoför ve işçi statüsünde sözleşmeli personel olarak TBMM'nde görevlendirilen kaç adet personel vardır? İlgili personelin sorunları hakkında ilgili kurumların bir bilgisi var mıdır?

2- İlgili personelin özlük, ekonomik ve sosyal hakları hususunda herhangi bir iyileştirme çalışmanız mevcut mudur? Mevcut ise Kamuoyuyla paylaşır mısınız?

3- TBMM bünyesinde sözleşmeli personel statüsünde çalışanların aldıkları ücretleri ve maaşlarından yapılan kesintileri listeler misiniz?

4- Aynı devlet kurumu çatısı altında görev yapmakta olan personel arasındaki ' Öz Evlat-Üvey Evlat' muamelesinin gerekçeleri nelerdir? Hangi Hukuki dayanak bu ayrımcılığı öngörmektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 586745 27.12.2019
Konu : Soru Önergesi

Sayın Uğur BAYRAKTUTAN
Artvin Milletvekili

İlgi : 25.11.2019 tarihli ve 7/21724 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

TBMM'de istihdam edilen personel ile ilgili çeşitli hususlara ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Süreyya Sadi BİLGİÇ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru Cevabı

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1, 2 ve 4.- 02.07.2018 tarihli ve 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında mülga Başbakanlıktan Kurumumuza geçiş yapan 225 sürekli işçiden 77'si şoför olarak görev yapmaktadır.

Sürekli işçi kadrosuna geçirilen işçilere uygulanacak olan ücret ile diğer mali ve sosyal haklar 20.11.2017 tarihli ve 696 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 127'nci maddesiyle 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen Geçici 23'üncü maddenin altıncı fıkrasında düzenlenmiştir. 696 sayılı KHK ile söz konusu işçiler kadroya geçmeden önceki hakları ile kadroya geçtiklerinden diğer kamu kurum ve kuruluşlarında olduğu gibi mülga Başbakanlıktan geçiş yapan sürekli işçiler ile TBMM İdari Teşkilatında görev yapan sürekli işçiler (garson, temizlikçi, aşçı vb) arasındaki ücret farklılıklarının temel nedeni taşeron işçi alımı yapılırken ihale şartnamesinde belirtilen asgari ücrete uygulanan artırımdaki yüzde farklılıklarından kaynaklanmaktadır.

Bu kapsamda soru önergenizde ifade edilen maaş ve özlük hakları noktasındaki iyileştirmeler yasa değişikliği ile gerçekleştirilebilecek olup; konu hakkında TBMM Başkanlığının idari tasarrufları ile bir değişikliğe gidilebilmesi hukuken mümkün bulunmamaktadır.

Cevap 3.- İlgili personele 696 sayılı KHK ile 375 sayılı KHK'ye eklenen Geçici 23'üncü madde uyarınca hizmet sözleşmeleri çerçevesinde 2.352,54 TL ile 6.685,48 TL arasında değişen tutarlarda net ücret ödenmektedir. Kurumumuz bünyesinde görev yapan sürekli işçilerin almış oldukları ücret veya maaşlardan gelir vergisi, damga vergisi gibi yasal kesintilerle birlikte varsa Bireysel Emeklilik Sistemi (BES) kesintisi yapılmaktadır.

2.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 2015-2019 yılları arasında TBMM bütçesinden kar amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan transferlere ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/21726)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın TBMM Başkanı Mustafa Şentop tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. Maddesi ve TBMM İçtüzüğünün 96. Maddeleri gereğince saygıyla arz ederim.

Ecz. Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 2020 yılı bütçe teklifi 1 milyar 747 milyon 789 bin TL olup, bu miktarın 4 milyon 147 bin TL'si kar amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan cari transferler olarak teklif edilmiştir.

Aynı bütçe teklifine göre 2019 yılının ilk 8 ayında kar amacı gütmeyen kuruluşlara toplam 2 milyon 656 bin 80 TL transfer edilmiştir. Bu kalemin önemli bir bölümünü Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'nın takdiriyle dernek, birlik, kurum, kuruluş ve sandıklara yapılan yardımlar oluşturmaktadır.

Bu bağlamda,

1. 2015-2019 yılları arasında ayrı ayrı belirtilmek üzere kar amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan transferler ne kadardır?

2. Bu çerçevede transfer yapılan kuruluşlar, transfer yapılan miktarlar ayrı ayrı belirtilmek üzere hangileridir?

3. Transfer yapılacak sivil toplum kuruluşlarının belirlenmesinde hangi kriterler göz önüne alınmaktadır?

4. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'nın takdiriyle transfer yapılan dernek, birlik, kurum, kuruluş ve sandıklar hangileridir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 56807 27.12.2019
Konu : Soru Önergesi

Sayın Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili

İlgi : 27.11.2019 tarihli ve 7/21726 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

2015-2019 yılları arasında TBMM bütçesinden kar amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan transferlere ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Süreyya Sadi BİLGİÇ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru Cevabı

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1, 2, 3 ve 4.- Türkiye Büyük Millet Meclisinin 2020 yılı bütçe teklifi 1.747.789.000 TL olup, bu tutarın 4.147.000 TL'si "Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Cari Transferler" tertibi için teklif edilmiştir.

"05.3 Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler" tertibinin;

-3.647.000 TL'si "05.3.1.05 Memurların Öğle Yemeğine Yardım" ,

-500.000 TL'si "05.3.1.01 Dernek, Birlik, Kurum, Kuruluş, Sandık vb. Kuruluşlara Yardım" kalemlerinden oluşmaktadır.

Soru önergesinde belirtilen "05.3 Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler" tertibinden 2019 yılının ilk 8 ayında 2.656.000 TL'lik harcama yapılmış olup bu harcamanın tamamı "05.3.1.05 Memurların Öğle Yemeğine Yardım" tertibinden gerçekleştirilmiştir.

3.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, TBMM Yerleşkesine girişine izin verilmeyen bazı basılı materyallere ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/21727)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın TBMM Başkanı Mustafa Şentop tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. Maddesi ve TBMM İçtüzüğünün 96. Maddeleri gereğince saygıyla arz ederim.

Ecz. Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili

24., 25. ve 26. Dönem Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili Mustafa Balbay tarafından kaleme alınan "Bitmeyen Deniz Gezmiş" isimli kitabın, güvenlik gerekçesiyle siyasi kitaplara izin verilmeyeceği belirtilerek 13 Kasım 2019 günü Türkiye Büyük Millet Meclisi Yerleşkesi'ne alınmadığı belirtilmiştir.

Yine Türkiye Büyük Millet Meclisi Down Sendromu, Otizm ve Diğer Gelişim Bozukluklarının Yaygınlığının Tespiti ile İlgili Bireylerin ve Ailelerinin Sorunlarının Çözümü İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu'na davet edilen bir sivil toplum örgütü yöneticisinin, elindeki dosyanın "sakıncalı olabileceği" iddiasıyla içeri alınmadığı belirtilmektedir.

Bu bağlamda,

1. Türkiye Büyük Millet Meclisi yerleşkesine alınması sakıncalı materyaller nelerdir? Bu materyallerin sakıncalı olduğuna ilişkin alınmış bir karar bulunmakta mıdır?

2. Türkiye Büyük Millet Meclisi yerleşkesine alınması sakıncalı kitap, dergi, broşür vb. basılı materyallerin bir listesi mi bulunmaktadır? Yerleşke giriş kapılarında görevli personel, hangi materyallerin yerleşkeye girmeyeceğini bu listeden mi kontrol etmektedir?

3. Bir eski milletvekili tarafından kaleme alınan bir kitabın, bir ziyaretçiyle birlikte Meclis yerleşkesine girmesinde ne gibi bir sakınca görülmüştür?

4. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu'nca önemli bir konuda sorunları araştırmak ve çözüme kovuşturmak maksadıyla kurulan bir Araştırma Komisyonu'na bilgi vermesi amacıyla çağrılan bir sivil toplum kuruluşu temsilcisinin komisyona sunmak için getirdiği evrakların yerleşkeye sokulmasında ne gibi bir sakınca görülmüştür?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07-٤٥٦٣٥٦ ٢٣.١٢.2019
Konu : Soru Önergesi

Sayın Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili

İlgi : 27.11.2019 tarihli ve 7/21727 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

TBMM Yerleşkesine girişine izin verilmeyen bazı basılı materyallere ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Süreyya Sadi BİLGİÇ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru Cevabı

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1 ve 2.- Milletvekillerine dağıtılmak üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisine posta yoluyla veya elden gelen paket, davetiye, mektup, tebrik gibi basılı dokümanlar ile her türlü posta ve CD, DVD gibi dijital malzemelerin belirli bir düzen içerisinde, güvenli ve süratli bir biçimde milletvekillerine ulaştırılmasının sağlanması amacıyla TBMM Başkanlık Makamının 06.09.2012 tarihli ve 83750 sayılı Milletvekillerine Gelen Her Türlü Posta, Paket ve Diğer Basılı Malzemenin Türkiye Büyük Millet Meclisinde Dağıtımına ve İlanına İlişkin Yönerge çerçevesinde hizmet verilmektedir.

İlgili mevzuatta kitap, dergi, broşür vb. materyallere ilişkin sakıncalı ibaresi ya da bunlara ait bir liste bulunmamaktadır. Ziyaretçilerin yanlarında bulunan ve milletvekillerine dağıtılmak üzere getirilen her türlü tebrik, davetiye, mektup, CD, DVD gibi dokümanların, söz konusu Yönerge'nin hangi maddesi kapsamında kabul edilerek dağıtılacağı TBMM Başkanlığı görevlilerince belirlenmekte ve güvenlik kontrolü yapılmaktadır.

Ziyaretçilerin yanlarında bulundurdukları her türlü kitap ve benzeri dokümanlar arama noktalarında zehirli ve patlayıcı maddelere karşı güvenlik gerekçesiyle kontrol edilmektedir. Yasal ve dağıtım amaçlı olmayan dokümanların emanete alınması söz konusu değildir. Yalnızca TBMM Güvenlik Koordinasyon Kurulunun 22.03.2019/1 sayılı Kararı'nın 3'üncü maddesi uyarınca "güvenliği doğrudan ilgilendiren ve saldırı amaçlı kullanılabileceği değerlendirilen, ziyaretçi ve personelin yanlarındaki her türlü materyal" gerekli inceleme yapılarak gerekirse emanete alınmaktadır.

Cevap 3.- 24, 25 ve 26. Yasama Dönemlerinde İzmir Milletvekili olarak görev yapan Mustafa Ali Balbay tarafından kaleme alınan kitabın, TBMM'ye gelen bir ziyaretçi beraberinde iken 14 Kasım 2019 tarihinde Ziyaretçi Kabul ve Yönlendirme Biriminde görevli personel tarafından emanete alındığının tespiti üzerine TBMM Genel Sekreteri'nin 15 Kasım 2019 tarihli Oluru ile olay hakkında inceleme başlatılmış olup söz konusu inceleme halen devam etmektedir.

Cevap 4.- Milletvekillerine Gelen Her Türlü Posta, Paket ve Diğer Basılı Malzemenin Türkiye Büyük Millet Meclisinde Dağıtımına ve İlanına İlişkin Yönerge'nin 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde "*Gerçek ve tüzel kişilerden, milletvekillerine dağıtılmak üzere gelen her türlü dokümanların dağıtımı, güvenlik kontrolünü takiben, PTT veya yetkili kuryeler tarafından milletvekili sekretaryasına teslim edilmek suretiyle gerçekleştirilir*" hükmü yer almaktadır. 20.11.2019 tarihinde Down Sendromu, Otizm ve Diğer Gelişim Bozukluklarının Yaygınlığının Tespiti ile İlgili Bireylerin ve Ailelerinin Sorunlarının Çözümü İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Başkanı Antalya Milletvekili Kemal Çelik ile randevusu bulunan bir ziyaretçi, beraberindeki 10 adet dosya ile Ziyaretçi Kabul ve Yönlendirme Birimine müracaat etmiş olup kendisine bu husus hakkında ilgili makam tarafından Ziyaretçi Kabul ve Yönlendirme Birimine bilgi verilmediği ve yukarıda aktarılan mevzuat hükümleri gereğince işlem yapılması gerektiği ifade edilmiştir. Daha sonra Komisyon Başkanı Sayın Kemal Çelik'in konuklarını bizzat karşılamaya gelmesi üzerine durum kendisine aktarılmış ve söz konusu dosyalar aynı anda ziyaretçiye teslim edilmiştir.

4.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de 2019 yılı Ağustos ayında çıkan orman yangınını söndürme faaliyetine ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin cevabı (7/21897)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı Sayın Bekir PAKDEMİRLİ tarafından yazılı olarak yanıtlanması arz ederim.
Saygılarımla. 20.08.2019

Bedri SERTER
İzmir Milletvekili

7/17870 sayılı yazılı soru önergesine süresi içinde cevap verilmediği için önergemi yeniliyorum.

İzmir'de son 3 gündür söndürülemeyen ciddi yangınlar yaşanmaktadır. Karabağlar, Menderes, Urla, Seferihisar ilçelerimizi ciddi anlamda etkileyen ve resmi verilere göre 500 hektardan daha fazla bir alanı ve içinde yaşayan canlıları etkileyen bu yangının başladığı günden bu yana ciddi sorunlar yaşanmaktadır. Bu çerçevede yanıtlanmasını istediğim sorular aşağıdaki gibidir;

1. İzmir'de çıkan yangında 26 helikopterin görevlendirildiğinden söz ettiniz. Benim Menderes'e gerçekleştirdiğim ziyaret, Belediye başkanı ile yaptığım temaslar ve incelemeler sonucunda 5 saat boyunca sadece 2 helikopterin havada olduğunu tespit ettik. Geri kalan 24 helikopter neredeydi?
2. Yangın söndürme uçaklarına ilişkin ihalenin Türk Hava Kurumu tarafından verilen ücretin yüksek bulunması nedeniyle bir mimarlık firmasına verildiği bilgisi doğru mudur?
3. Yangın söndürme helikopterleri için açılan ihalede THK'nın 70 milyon TL teklif verdiği, ancak bakanlığınızın 30 milyon TL daha fazla bir bedelle bu ihaleyi konuyla ilgisi olmayan, profesyonel olmayan bir firmaya verildiği bilgisi doğru mudur?
4. Şu anda Bakanlığınıza bağlı Orman Müdürlüğü'nün aktif halde kullanabildiği kaç adet yangın söndürme uçağı bulunmaktadır? Bunlar nerelerden temin edilmiştir?
5. İzmir'de çıkan yangında ilk saatlerden itibaren kaç uçak kaç saat uçuş gerçekleştirmiştir?
6. İzmir'de çıkan yangınlarda kullanılan yangın söndürme helikopterlerinin yangın bölgesine ulaştığında taşıdıkları suların buhar olduğu açıktır, bu helikopterleri kullananlar profesyonel pilotlar mıdır?
7. İzmir'deki yangında kullanıldığı söylenen 250 arazözün talimat almadan hiçbir müdahalede bulunmadıkları görülmüştür, Orman Müdürlüğünüzün yerel birimlerinin işleyişi konusunda bir şema ve bilgilendirmeyi kamuoyuyla paylaşır mısınız?

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643-610-E.3855229 23.12.2019
Konu : Soru Önergesi (7/21897)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.12.2019 tarihli ve 43452547-120.07-575284 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, İzmir Milletvekili Sayın Bedri SERTER'e ait 7/ 21897 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek : Cevabi Görüş (7/21897)

İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN BEDRİ SERTER'E AİT 7/ 21897 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR

18 Ağustos 2019 günü meydana gelen orman yangınında 1 yönetim helikopteri, 20 yangın söndürme helikopteri görev yapmıştır. Helikopterlerin yangında çalışma süreleri ve geçmişe dönük hareketleri araç takip sistemimizde mevcuttur.

2019 yılında Bakanlığımız Orman Genel Müdürlüğü tarafından 5 adet amfibik yangın söndürme uçağı kiralanması ihalesi yapılmış, katılım olmadığı için ihale iptal edilmiştir. İkinci defa pazarlık usulü ile uçak kiralanması için 5 firma davet edilmiş, ihalede sadece THK Gökçen Havacılık Tic. A.Ş. katılım sağlamıştır. THK Gökçen Havacılık Tic. A.Ş. olarak katıldığı bu ihalede idarenin kabul edemeyeceği kadar yüksek fiyat talep etmiştir. İdare yüksek bulunan fiyat sebebi ile ihaleyi iptal etmiştir.

Bakanlığımız tarafından ayrı ayrı yapılan uçak ve helikopter kiralanması ihaleleri Kamu İhale Kanununa göre şartları sağlayan bütün isteklilere açık olarak yapılmaktadır. Helikopter ve uçak kiralanması ihalelerinde en temel şart ihaleye katılacak isteklinin Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından verilen İşletme Ruhsatına sahip olmasıdır. İhaleye teklif veren diğer istekliler gibi sözleşme imzalanan firma ile iş ortaklığının da İşletme Ruhsatı vardır.

Ticari bir firmanın isminde mimarlık ibaresi olmasının mimarlık ofisi olarak algılanması yanlıştır. Firmanın iş ortaklığından öncedeki yıllarda da orman yangınlarıyla mücadelede helikopter kiralanması yolu ile hizmet alınmıştır.

İki defa yapılan uçak ihalesinin birincisi katılım olmadığı, ikincisi ise THK Gökçen Havacılık Tic. A.Ş.'nin çok yüksek fiyat talep etmesi sebebi ile gerçekleşmemiş ve ihale iptal edilmiştir. Uçak ihalelerinden bağımsız olarak yapılan 18 yangın söndürme helikopteri için yapılan ihaleye THK Gökçen Havacılık Tic. A.Ş. ile beraber 3 istekli katılmıştır. İhalede teklif veren en düşük teklif sahibi firmayla iş ortaklığı ile sözleşme imzalanmıştır.

2019 yılında kullanılan yangın söndürme uçağı bulunmamaktadır. 2019 yılında yangınlarda uçak kullanılmamıştır.

Tüm dünyada ve ülkemizde de helikopterler orman yangınlarında etkili bir şekilde kullanılmaktadır. Helikopterler gövdelerine monte edilmiş özel düzenekleri ve bambi-bucketler ile 2,5 ton su ile müdahale etmektedir.

Helikopterlerin büyük bir kısmı yurtdışından pilotları ile birlikte gelmektedir. Bu helikopter pilotları tüm dünyada orman yangınlarıyla mücadelede görev yapan tecrübeli pilotlardır.

Orman Genel Müdürlüğü envanterindeki bütün helikopterler, arazöz ve iş makinaları araç takip sistemi ile anlık olarak bilgisayar ve cep telefonlarından takip edilmektedir. Yangın amirleri tarafından gerekli yerlere yönlendirilmekte, bazıları ise cephede görev yapan arazözlere su takviyesinde çalışmaktadır.

Teşkilat yapımız ve yangınla mücadele faaliyetleri ile ilgili Orman Genel Müdürlüğü Yangın Yönetim Merkezinde onlarca defa yayın yapılmış ve halkımız bilgilendirilmiştir.

5.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Türkiye genelinde ve Kastamonu ilinde son beş yılda konkordato talebinde bulunan ve iflasını açıklayan şirket sayılarına ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Abdulhamit Gül'ün cevabı (7/21932)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Abdulhamit GÜL tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. Saygılarımla. 27.11.2019

Hasan BALTACI
Kastamonu Milletvekili

1. Türkiye genelinde ve Kastamonu ilinde son 5 yılda konkordato talebinde bulunan şirket sayısı kaçtır, yıllara göre dağılımı nedir?
2. Kastamonu ilinde son 5 yılda konkordato talebinde bulunan şirket sayısının ilçelere göre dağılımı nedir?
3. Türkiye genelinde ve Kastamonu ilinde son 5 yılda iflasını açıklayan şirket sayısı kaçtır, yıllara göre dağılımı nedir?
4. Kastamonu ilinde son 5 yılda iflasını açıklayan şirket sayısının ilçelere göre dağılımı nedir?

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2019-610.01-E.2390/5736/8475
Konu : Yazılı soru önergesi

24/12/2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 10/12/2019 tarihli ve 43452547-120.07-E. 578574 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/21932 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Abdulhamit GÜL
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı

Sayı : 56020453/2019-610.01-E.2390/5735/8474
Konu : Yazılı soru önergesi

24. /12/2019

Sayın Hasan BALTACI
Kastamonu Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/21932 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

10/07/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilâtı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin "Görev" kenar başlıklı 38. maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde, adlî sicilin tutulmasıyla ilgili hizmetleri yürütmek Bakanlığımız görevleri arasında sayılmıştır. Bu çerçevede istenilen ayrıntıda bilgi bulunmamakla birlikte, hukuk mahkemelerine yapılan konkordato talepleri sonucunda verilen kararlar ile iflas dava türünde açılan ve karara bağlanan dava sayılarına ilişkin istatistiklere Bakanlığımız Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğünün "http://www.adlisicil.adalet.gov.tr" adresli internet sitesinden ulaşılması mümkün olabilecektir.

Bilgilerinize sunulur.

Abdulhamit GÜL
Bakan

6.- Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli'nin, Erzurum'a gerçekleştirilen uçuş seferlerinin artırılması ve bilet fiyatlarının ucuzlatılması taleplerine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Mehmet Cahit Turhan'ın cevabı (7/22012)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Mehmet Cahit TURHAN tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 27.11.2019

Naci CİNİSLİ

Erzurum Milletvekili

Yoğun bir talep olmasına rağmen Erzurum'a gerçekleştirilen uçuş seferlerinin arttırılmaması ve bu nedenle yoğun talep – düşük arz dengesizliğinde uçak bilet fiyatlarının yüksek tarifeden ücretlendirilmesi üzerine Zat-ı Alinize en son 2 Temmuz 2019 tarihinde yazılı soru önergesi vermiş, havayolu firmalarının başvurusu beklenilmeden, hem uçuş frekanslarının fazlalaştırılmasını hem de bilet fiyatlarının gözden geçirilmesini iletmiştim.

Tarafıma 20 Ağustos 2019 tarihinde göndermiş olduğunuz yanıtta ise bahsekonu hususlarda Bakanlığınızın bir dahli olmadığını, havayolu işletmelerinin ticari faaliyetlerindeki değerlendirmelerini kendi uhdelerinde yaptıkları mutat cevabını vermiştiniz.

Bu çerçevede,

1. Havayolu firmaları Erzurum frekanslarının artırılması ile ilgili olarak Bakanlığınıza bir başvuruda bulunmuşlar mıdır?

2. 2 Temmuz 2019 tarihinde dikkatinize sunduğum Erzurum uçuş frekanslarının arttırılması ve bilet fiyatlarının ucuzlatılması taleplerini havayolu işletmelerine ilettiniz mi? Eğer iletmediyseniz neden iletmediniz?

3. Erzurum uçuş frekanslarının arttırılması ve bilet fiyatlarının ucuzlatılmasına dair yeni talebim değerlendirilmek üzere havayolu işletmelerine olumlu görüşünüzle beraber gönderilecek midir?

4. 352 liradan 450 liraya yükseltilen ekonomi sınıfı tavan fiyatı nasıl hesaplanmıştır?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 44697349-610.01/97368
Konu : Erzurum Milletvekili Sayın Naci CİNİSLİ'nin yazılı soru önergesi

26-12-2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 10.12.2019 tarihli ve 43452547-120.07-E.578574 sayılı yazınız.

Erzurum Milletvekili Sayın Naci CİNİSLİ'nin 7/22012 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cahit TURHAN
Bakan

EK :1) Cevap formu

ERZURUM MİLLETVEKİLİ SAYIN NACİ CİNİSLİ'NİN 7/22012 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI

Havayolu işletmeleri serbest piyasa koşullarında faaliyet gösteren ticari kuruluşlardır. Hava meydanlarına uçuş başlatılması, ilave hat konulması, uçuş saatlerinin değiştirilmesi vb. hususlar, havayolu işletmelerinin kendi uhdelerindedir. Ancak, havayolu işletmeleri tarafından uçuş başvurusu olması halinde, yapılan başvurular ilgili mevzuat kapsamında Bakanlığımızca değerlendirilmeye alınmaktadır.

Havayolu firmaları tarafından, Erzurum frekanslarının artırılmasına yönelik olarak Bakanlığımıza ulaşan bir talep bulunmamaktadır.

Bilet fiyatları ise, serbest piyasa koşulları çerçevesinde; uçuş sayısı, uçuş mesafesi, yakıt tüketimi, yolcu talebi vb. faktörlerin birleşimi sonucunda havayolu işletmelerince belirlenmektedir. Bilet fiyatları ile ilgili tek düzenleme; yurtiçi aktarmasız ekonomi sınıfı biletler için yeni belirlenmiş olan 450 TL'lik tavan fiyattır.

7.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Fethullahçı Terör Örgütünün (FETÖ/PDY) 15 Temmuz 2016 Tarihli Darbe Girişimi İle Bu Terör Örgütünün Faaliyetlerinin Tüm Yönleriyle Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporuna ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/22015)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Mustafa ŞENTOP tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunu; Anayasanın 98. ve İçtüzüğün 96. ve 99. maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim. 4.12.2019

Av. Uğur BAYRAKTUTAN

Artvin Milletvekili

15 Temmuz Hain Darbe Girişimini Araştırma Komisyonu'nun raporu bugüne kadar yayınlanmamış, kamuoyuna açıklanmamıştır.

Bu bağlamda;

1- 15 Temmuz hain darbe girişiminin komisyon raporu neden açıklanmamıştır?
2- İlgili raporu kamuoyuna ne zaman açıklayacaksınız?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- ٥٢٦ ٢١٦ ٢٣ .١٢. ٢٠١٩
Konu : Soru Önergesi

Sayın Uğur BAYRAKTUTAN
Artvin Milletvekili

İlgi : 05.12.2019 tarihli ve 7/22015 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Fethullahçı Terör Örgütünün (FETÖ/PDY) 15 Temmuz 2016 Tarihli Darbe Girişimi İle Bu Terör Örgütünün Faaliyetlerinin Tüm Yönleriyle Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporuna ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Süreyya Sadi BİLGİÇ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru Cevabı

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1.- Fethullahçı Terör Örgütünün (FETÖ/PDY) 15 Temmuz 2016 Tarihli Darbe Girişimi ile Bu Terör Örgütünün Faaliyetlerinin Tüm Yönleriyle Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu tarafından hazırlandığı belirtilen rapor 12 Temmuz 2017 tarihinde Komisyon Başkanı tarafından bir üst yazıyla TBMM Başkanlığına sunulmuştur. Ancak, Komisyonun Cumhuriyet Halk Partili üyeleri tarafından TBMM Başkanlığına sunulan 14 Temmuz 2017 tarihli yazıyla "kendilerine görüşlerini bildirmeleri için gönderilen taslak rapor ile TBMM Başkanlığına sunulan raporun aynı metin olmadığı, yapılan değişiklikler ve eklemelerin tashih niteliğinde düzeltme ve redaksiyonun çok ötesinde olduğu, bu nedenle raporda yapılan tashih ve redaksiyon dışındaki düzeltmeler ve eklemelerin rapordan çıkarılması gerektiği" iletilmiş, aksi takdirde raporun son hali üzerinde ek inceleme ve görüş bildirme imkânının kendilerine tanınması talep edilmiştir. Bunun üzerine TBMM Başkanlığı tarafından 17 Temmuz 2017 tarihli yazı ile söz konusu Komisyon üyelerinin itirazlarının değerlendirilerek gereğinin yapılması için 14 Temmuz 2017 tarihli mezkûr yazı Komisyona iletilmiştir. Devam eden süreçte Komisyon üyelerinin üzerinde mutabakat sağladığı, İçtüzük hükümlerine uygun olarak tüm süreçleri tamamlanmış bir "Meclis Araştırması Komisyonu Raporu" TBMM Başkanlığına sunulmamıştır. Dolayısıyla 26. Yasama Dönemi içerisinde İçtüzük hükümleri doğrultusunda tekemmül ettirilen bir metin bulunmadığı için, söz konusu dönemde TBMM Başkanlığı tarafından bir Meclis Araştırması Komisyonu raporu bastırılamamıştır.

Cevap 2.- 27. Yasama Döneminde, TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "*Yasama dönemi başında, önceki dönemde verilmiş yazılı soru, Meclis araştırması, genel görüşme önergeleri ve Cumhurbaşkanınca bir daha görüşülmek üzere geri gönderilen kanunlar hükümsüz sayılır*" kuralı uyarınca hükümsüz sayılan (kadük) söz konusu Meclis araştırmasına ilişkin olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca yapılabilecek yeni bir işlem bulunmamaktadır.

8.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Orman Genel Müdürlüğünün temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin cevabı (7/22025)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı **Sayın Fuat OKTAY** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

Orman Genel Müdürlüğü ilgili olarak 2020 yılı için;

1. Temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneğinin gider kalemleri nelerdir?
2. Temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneğini kullanacak yetkililer kimlerdir?
3. Ağırlama giderlerinin öngörülen tutarı ne kadardır?
4. 2017 -2019 yılları arasında ağırlama giderleri ne kadardır?

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643-610-E.3958286 23.12.2019
Konu : Soru Önergesi (7/22025)

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : a) 12.12.2019 tarihli ve 43452547-120.07-580028 sayılı yazınız.
b) Cumhurbaşkanı Yardımcılığının 19.12.2019 tarihli ve 48360949-610-E.206635 sayılı yazısı.

İlgi (a)'da kayıtlı yazınız ile Cumhurbaşkanı Yardımcılığına gönderilen ve İlgi (b)'de kayıtlı yazı ile Cumhurbaşkanı Yardımcılığından Bakanlığımıza gönderilen yazı ekinde yer alan İstanbul Milletvekili Sayın Av. Dr. Mustafa Sezgin TANRIKULU'na ait 7/22025 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek : Cevabi Görüş 7/22025

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN AV. DR. MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU'NA AİT 7/22025 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR

Bakanlığımız bağlı kuruluşu olan Orman Genel Müdürlüğünce makamın gerektirdiği temsil ve ağırlamaya ilişkin harcamalar, ilgili mevzuat çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

9.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Meteoroloji Genel Müdürlüğünün temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'a sorusu ve Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin cevabı (7/22029)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı **Sayın Fuat OKTAY** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

Meteoroloji Genel Müdürlüğü ilgili olarak 2020 yılı için;

1. Temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneğinin gider kalemleri nelerdir?
2. Temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneğini kullanacak yetkililer kimlerdir?
3. Ağırlama giderlerinin öngörülen tutarı ne kadardır?
4. 2017 -2019 yılları arasında ağırlama giderleri ne kadardır?

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643-610-E.3959955 23.12.2019
Konu : Soru Önergesi (7/22029)

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : a) 12.12.2019 tarihli ve 43452547-120.07-580028 sayılı yazınız.
b) Cumhurbaşkanı Yardımcılığının 19.12.2019 tarihli ve 48360949-610-E.206635 sayılı yazısı.

İlgi (a)'da kayıtlı yazınız ile Cumhurbaşkanı Yardımcılığına gönderilen ve İlgi (b)'de kayıtlı yazı ile Cumhurbaşkanı Yardımcılığından Bakanlığımıza gönderilen yazı ekinde yer alan İstanbul Milletvekili Sayın Av. Dr. Mustafa Sezgin TANRIKULU'na ait 7/22029 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek : Cevabi Görüş 7/22029

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN AV. DR. MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU'NA AİT 7/22029 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR

Bakanlığımız bağlı kuruluşu olan Meteoroloji Genel Müdürlüğünce makamın gerektirdiği temsil ve ağırlamaya ilişkin harcamalar, ilgili mevzuat çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

10.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Aksaray'ın Eskil ilçesindeki hazine arazilerinin satışına ilişkin sorusu ve Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'un cevabı (7/22089)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğünün 96. Ve 99. Maddeleri uyarınca T.C Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 28.11.2019

Ömer Fethi Gürer
Niğde Milletvekili

Aksaray ilinde yurttaşlarımız ortak bir dilekçe ile sorunlarını tarafınıza aynen şu şekilde ifade etmişler..

"Aksaray İli Eskil İlçesinde ikamet etmekteyiz. Devletimiz tarafından 1994 yılında tarafımıza yaklaşık 33'er dekar hazine arazisi olan yerlerden tarımsal amaçlı kullanmak üzere dağıtıldı. Bu yerler tarafımızdan yıllık kirası ödenmek kaydıyla 2009 yılına kadar tarımsal amaçlı kullanıldı. Ancak; Devletimiz tarafından bu yerlerin kirası 2009 yılından sonra alınmadı ve bizler başkaca yapacağımız bir iş olmadığı için bu yerleri ekip-dikmeye devam ettik. İlçemizde 2018 yılında toplulaştırma yapıldı. Toplulaştırma yapıldıktan sonra bizim ekip diktiğimiz ve tek geçim kaynağımız olan hazine arazileri tapusu çıkarılarak tapu sahiplerine verildi ve bizlerin hak sahipliği yok edildi. Bizlerin tek geçim kaynağımız bu tarlalardı. Ancak bizler şu anda ne yapacağımızı şaşırmış durumdayız. Devletimiz 2019 yılında çıkarılmış olan 4706 Sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin on ikinci fıkrası kapsamında toplulaştırma sonrasında da hazine arazisi olan yerlerin yüzde 50 indirimi ile hak sahiplerine satılması için başvuruları kabul etmektedir. Ancak bizim ekip biçtiğimiz yerler tapulu alan olarak geçtiği için bu haktan yararlanamıyoruz."

Vatandaşların yukarda yer alan dilekçelerine istinaden;

1. Söz konusu olan konu nedeniyle mağdur olan vatandaşların ikamet yerlerindeki hazine arazilerinin ihaleye çıkarılarak %50 indirimli satıştan yararlandırılması için gerekli yasal düzenlemelerin yapılarak mağduriyetlerinin giderilmesi için bir çalışma düşünülmekte midir?

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

31 Aralık 2019

Sayı : 30824082/610- 310386 .../.../2019
Konu : Yazılı soru önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EKLER:
-Liste
-Cevap yazısı

NİĞDE MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'İN
TBMM 7/22089 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Aksaray ilinde yurttaşlarımız ortak bir dilekçe ile sorunlarını şu şekilde ifade etmişler.. "Aksaray İli Eskil İlçesinde ikamet etmekteyiz. Devletimiz tarafından 1994 yılında tarafımıza yaklaşık 33'er dekar hazine arazisi olan yerlerden tarımsal amaçlı kullanmak üzere dağıtıldı. Bu yerler tarafımızdan yıllık kirası ödenmek kaydıyla 2009 yılına kadar tarımsal amaçlı kullanıldı. Ancak; Devletimiz tarafından bu yerlerin kirası 2003 yılından sonra alınmadı ve bizler başkaca yapacağımız bir iş olmadığı için bu yerleri ekip-dikmeye devam ettik, ilçemizde 2018 yılında toplulaştırma yapıldı. Toplulaştırma yapıldıktan sonra bizim ekip diktiğimiz ve tek geçim kaynağımız olan hazine arazileri tapusu çıkarılarak tapu sahiplerine verildi ve bizlerin hak sahipliği yok edildi. Bizlerin tek geçim kaynağımız bu tarlalardı. Ancak bizler şu anda ne yapacağımızı şaşırmış durumdayız. Devletimiz 2019 yılında çıkarılmış olan 4706 Sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin on ikinci fıkrası kapsamında toplulaştırma sonrasında da hazine arazisi olan yerlerin yüzde 50 indirimi ile hak sahiplerine satılması için başvuruları kabul etmektedir. Ancak bizim ekip biçtiğimiz yerler tapulu alan olarak geçtiği için bu haktan yararlanamıyoruz. "

Vatandaşların yukarda yer alan dilekçelerine istinaden;

1. Söz konusu olan konu nedeniyle mağdur olan vatandaşların ikamet yerlerindeki hazine arazilerinin ihaleye çıkarılarak %50 indirimli satıştan yararlandırılması için gerekli yasal düzenlemelerin yapılarak mağduriyetlerinin giderilmesi için bir çalışma düşünülmekte midir?

CEVAPLAR:

Bilindiği üzere, 4706 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin onikinci fıkrasında; "(Ek fıkra: 28/11/2017-7061/58 md.) 26/4/2012 tarihi itibarıyla belediye ve mücavir alan sınırları içinde yer alan ve imar planı bulunmayan veya imar planında tarımsal amaca ayrılan Hazineye ait tarım arazilerini 30/3/2014 tarihi itibarıyla en az üç yıldan beri tarımsal amaçla kiralayan ve kira sözleşmesi halen devam eden kiracıları veya bu arazileri aynı süreyle tarımsal amaçla kullanan ve kullanımlarının halen devam ettiği belirlenen kullanıcıları ya da paydaşlarından; 31/12/2019 tarihine kadar bu arazileri doğrudan satın almak için başvuruda bulunan ve tespit ve tebliğ edilen bedeli itiraz ve dava konusu etmeksizin kabul edenler bu fıkraya göre hak sahibi sayılır." hükmü yer almaktadır.

382 sıra sayılı Milli Emlak Genel Tebliğinde satışa konu edilebilecek ve edilemeyecek Hazineye ait tarım arazileri belirtilmiştir.

Ayrıca Tebliğde hak sahibi olabilme koşulları da belirtilmiş olup söz konusu taşınmazlar Kanun ve Tebliğ kapsamında değerlendirilmektedir.

11.- Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, define aramalarının tarihsel yapılar ve çevre üzerinde oluşturduğu ağır tahribatı engellemeye yönelik bir eylem planı uygulanıp uygulanmadığına ilişkin sorusu ve Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'un cevabı(7/22090)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini arz ederim.

Çetin Osman BUDAK

Antalya Milletvekili

28 Kasım'da Resmi Gazete'de yayınlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile 'define arama projeleri' yönetmeliğin Ek-2 listesine dahil edilmiştir.

Yani, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü gerekli görürse, define projeleri için ÇED raporu isteyecek. Bu konuda yapılan mevzuat değişikliği olumlu olmakla birlikte, yeni çevre ve kültür facialarının yaşanmasını engelleme konusunda yeteriz kalabileceği öngörülmektedir.

Bu kapsamda;

1-Define arama projeleri, ÇED yönetmeliğinin, Çevresel Etki Değerlendirmesi Uygulanacak Projeler Listesi yerine ikinci derece olarak nitelendirilebilecek ve ÇED raporunu inisiyatife bağlı bırakan Ek-2 listesine eklenmiştir. Dipsiz Göl faciasını göz önünde bulundurarak, 'define arama projelerinin Ek-1 listesine dahil edilmeme gerekçesi nedir?

2-Define avcılığının hem tarihsel yapılar hem de çevre üzerinde yarattığı ağır tahribatı engellemek için Bakanlığınız tarafından bir eylem planı uygulanmakta mıdır? Varsa bu eylem planı nedir?

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

31 Aralık 2019

Sayı : 30824082/610- 310386 .../.../2019
Konu : Yazılı soru önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EKLER:
-Liste
-Cevap yazısı

ANTALYA MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÇETİN OSMAN BUDAK'IN
TBMM 7/22090 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

28 Kasım'da Resmi Gazete'de yayınlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile 'define arama projeleri' yönetmeliğin Ek-2 listesine dahil edilmiştir.
Yani, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü gerekli görürse, define projeleri için ÇED raporu isteyecek. Bu konuda yapılan mevzuat değişikliği olumlu olmakla birlikte, yeni çevre ve kültür facialarının yaşanmasını engelleme konusunda yeteriz kalabileceği öngörülmektedir.
Bu kapsamda;
1-Define arama projeleri, ÇED yönetmeliğinin, Çevresel Etki Değerlendirmesi Uygulanacak Projeler Listesi yerine ikinci derece olarak nitelendirilebilecek ve ÇED raporunu inisiyatife bağlı bırakan Ek-2 listesine eklenmiştir. Dipsiz Göl faciasını göz önünde bulundurarak, 'define arama projelerinin Ek-1 listesine dahil edilmeme gerekçesi nedir?
2-Define avcılığının hem tarihsel yapılar hem de çevre üzerinde yarattığı ağır tahribatı engellemek için Bakanlığınız tarafından bir eylem planı uygulanmakta mıdır? Varsa bu eylem planı nedir?

CEVAPLAR:

Define arama faaliyetleri 28.11.2019 tarihli ve 30962 sayılı Resmi Gazete 'de yayınlanan ÇED Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile ÇED Yönetmeliğinin Ek-2 Listesine "*Define arama projeleri"* de eklenmiş olup, define arayacak faaliyet sahiplerinin Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerine Proje Tanıtım Dosyası sunma zorunluluğu getirilmiştir. Bununla birlikte, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından yürütülen ÇED süreçleri sonunda gerek görülmesi halinde *"ÇED Gereklidir"* Kararları da verilebilmektedir.

12.- Antalya Milletvekili Aydın Özer'in, Antalya'nın Akseki ilçesinde açılmak istenen mermer ocağı projesi için yürütülen ÇED sürecinin akıbetine ilişkin sorusu ve Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'un cevabı (7/22093)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanı Sn. Murat KURUM tarafından yazılı olarak yanıtlanması için bilgilerinizi ve gereğini arz ederim. 03.12.2019

Aydın ÖZER
Antalya Milletvekili

30 Mayıs 2019 tarihli ve 7/13106 sayılı soru önergemizde; Antalya Akseki ilçesinde TEKNOMER Turizm Tarım Madencilik İnşaat Tic. Ltd. Şti. tarafından açılmak istenen mermer ocağı projesi için ÇED izni istendiğini, Bakanlığınız Çevresel Etki Değerlendirme İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün 11 Nisan 2019 tarihli İDK toplantısında dosya eksikleri nedeniyle erteleme kararı verildiğini, yöre halkının hazırladığı raporlarda ise 9'u korunması gereken zorunlu kırmızı listede olan 24 endemik bitki, 4 endemik memeli, zirai bilirkişi raporuna göre 10.588 adet zeytin ağacı, pek çok dere yatağı ve tatlı su kaynağı, 17 noktada arkeolojik sit alanı **(süreç içinde tespit edilen arkeolojik sit alanı 17'den 45'e çıkmıştır)** ile Güzelsu, Pınarbaşı, Çaltılıçukur, Çukurköy ve Taşlıca mahallelerinin, dolayısıyla burada evleri olan binlerce insanın yaşam alanı olduğunu, Akseki Belediyesinin de 21 Şubat 2019'da yapılmış Doğal Sit başvurusu bulunduğunu belirterek, *"Bölgede ilk olacak bu mermer ocağının bölgeye vereceği zararlara ilişkin uyarılarına rağmen ÇED izni verilebilir mi?"* sorusu tarafınıza yöneltilmiştir.

Önergemize 10 Ekim 2019 tarihinde, 30824082/610-237591 sayı numarasıyla verilen yanıtta, *"Söz konusu proje, Bakanlığımızca oluşturulan İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu tarafından incelenip değerlendirilmekte olup, anılan projeye ilişkin ÇED süreci devam etmektedir"* ifadeleri bulunmaktadır.

Bununla birlikte 11 Kasım 2019 tarihinde TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda gerçekleşen Bakanlığınızın bütçe görüşmeleri sırasında konuyla ilgili Bakan Murat Kurum tarafından ifade edildiği üzere;

"Antalya Akseki Pınarbaşı mevkisinde ruhsat numaralı maden mermer ocağı projesi ÇED süreci komisyon toplantıları, akabinde 11 Nisan 2019 tarihinde ikinci değerlendirme komisyon toplantısı yapılmış, ilgili kurumların görüşleri de dikkate alınarak ÇED süreci durdurulmuştur"

sözleri tutanaklara yansımıştır.

Bu bağlamda;

1- Aynı konuya bir ay arayla farklı yanıtlar verilmesinin nedeni nedir? Neden Bakanlık tarafından *"ÇED süreci devam etmektedir"* denilirken, Bakan Murat Kurum tarafından *"ÇED süreci durdurulmuştur"* yanıtı verilmiştir? Hangi yanıt doğrudur?

2- Antalya ili Akseki ilçesi Güzelsu, Pınarbaşı, Çaltılıçukur, Çukurköy ve Taşlıca mahallelerinin bulunduğu TEKNOMER şirketi tarafından açılmak istenen mermer maden ocağı projesiyle ilgili ÇED süreci durdurulmuş mudur? Bölge halkı rahat bir nefes alabilir mi?

3- ÇED sürecinin durdurulması ne demektir? Bu sürecin durdurulması, aynı şirket veya başka şirketler tarafından yine mermer maden ocağı için yeni başvurular yapılabileceği anlamına mı gelmektedir?

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

31 Aralık 2019

Sayı : 30824082/610- 310386 .../.../2019
Konu : Yazılı soru önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EKLER:
-Liste
-Cevap yazısı

ANTALYA MİLLETVEKİLİ
SAYIN AYDIN ÖZER'İN
TBMM 7/22093 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULARI VE CEVAPLARI

SORULAR:

30 Mayıs 2019 tarihli ve 7/13106 sayılı soru önergemizde; Antalya Akseki ilçesinde TEKNOMER Turizm Tarım Madencilik inşaat Tic. Ltd. Şti. tarafından açılmak istenen mermer ocağı projesi için ÇED izni istendiğini, Bakanlığınız Çevresel Etki Değerlendirme İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün 11 Nisan 2019 tarihli İDK toplantısında dosya eksikleri nedeniyle erteleme kararı verildiğini, yöre halkının hazırladığı raporlarda ise 9'u korunması gereken zorunlu kırmızı listede olan 24 endemik bitki, 4 endemik memeli, zirai bilirkişi raporuna göre 10.588 adet zeytin ağacı, pek çok dere yatağı ve tatlı su kaynağı, 17 noktada arkeolojik sit alanı (süreç içinde tespit edilen arkeolojik sit alanı 17'den 45'e çıkmıştır) ile Güzelsu, Pınarbaşı, Çaltılıçukur, Çukurköy ve Taşlıca mahallelerinin, dolayısıyla burada evleri olan binlerce insanın yaşam alanı olduğunu, Akseki Belediyesinin de 21 Şubat 2019'da yapılmış Doğal Sit başvurusu bulunduğunu belirterek, "Bölgede ilk olacak bu mermer ocağının bölgeye vereceği zararlara ilişkin uyarılarına rağmen ÇED izni verilebilir mi?" sorusu tarafınıza yöneltilmiştir. Önergemize 10 Ekim 2019 tarihinde, 30824082/610-237591 sayı numarasıyla verilen yanıtta, "Söz konusu proje, Bakanlığımızca oluşturulan İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu tarafından incelenip değerlendirilmekte olup, anılan projeye ilişkin ÇED süreci devam etmektedir" ifadeleri bulunmaktadır. Bununla birlikte 11 Kasım 2019 tarihinde TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda gerçekleşen Bakanlığınızın bütçe görüşmeleri sırasında konuyla ilgili Bakan Murat Kurum tarafından ifade edildiği üzere; "Antalya Akseki Pınarbaşı mevkisinde ruhsat numaralı maden mermer ocağı projesi ÇED süreci komisyon toplantıları, akabinde 11 Nisan 2019 tarihinde ikinci değerlendirme komisyon toplantısı yapılmış, ilgili kurumların görüşleri de dikkate alınarak ÇED süreci durdurulmuştur " sözleri tutanaklara yansımıştır. Bu bağlamda;

1) Aynı konuya bir ay arayla farklı yanıtlar verilmesinin nedeni nedir? Neden Bakanlık tarafından "ÇED süreci devam etmektedir" denilirken, Bakan Murat Kurum tarafından "ÇED süreci durdurulmuştur" yanıtı verilmiştir? Hangi yanıt doğrudur?

2) Antalya ili Akseki ilçesi Güzelsu, Pınarbaşı, Çaltılıçukur, Çukurköy ve Taşlıca mahallelerinin bulunduğu TEKNOMER şirketi tarafından açılmak istenen mermer maden ocağı projesiyle ilgili ÇED süreci durdurulmuş mudur? Bölge halkı rahat bir nefes alabilir mi?

3) ÇED sürecinin durdurulması ne demektir? Bu sürecin durdurulması, aynı şirket veya başka şirketler tarafından yine mermer maden ocağı için yeni başvurular yapılabileceği anlamına mı gelmektedir?

CEVAP:

1,3- ÇED Yönetmeliği, "Komisyonun çalışma usulü ve çevresel etki değerlendirmesi raporunun incelenmesi" başlığı altında; madde 12-6 "ÇED Raporunda önemli eksiklik ve yanlışların görülmesi durumunda Komisyon, bunların giderilmesini Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlardan veya ilgili kurumlardan ister. Bu durumda, inceleme değerlendirme süreci durdurulur. Eksiklikler tamamlanmadan veya gerekli düzeltmeler yapılmadan Komisyon çalışmalarına devam edilmez. Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar süreci durdurulan projelerde on iki (12) ay içerisinde eksiklikleri tamamlamak veya gerekli düzeltmeleri yapmakla yükümlüdür. Gerekçeleri belirtilerek talep edilmesi durumunda en fazla altı (6) ay ek süre verilir. Bu süreler içinde ÇED Raporu sunulmaz ise ÇED süreci sonlandırılır." maddesinden de anlaşılacağı üzere, sürecin durdurulması adımı ÇED Süreci içerisinde yer alan bir adımdır. Süreç durdurulduğunda projeye ilişkin ÇED süreci hala devam etmektedir. Ancak, bu durum ÇED sürecinin sonlandırılması anlamında değildir.

2- Söz konusu projeye ilişkin 11/04/2019 tarihinde yapılan 2. İnceleme-Değerlendirme Komisyonu Toplantısında alınan karara göre ÇED süreci durdurulmuştur. (ÇED Yönetmeliği 12. madde)

13.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin sorusu ve Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'un cevabı (7/22094)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı **Sayın Murat KURUM** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

2020 yılı için:

1.Bakanlığınıza tahsis edilen temsil, tanıtım, ağırlama ödenek tutarı nedir?

2.Bu ödeneğin ne kadarının kullanılması öngörülmektedir?

3.Temsil, tanıtım, ağırlama ödeneği ile alınacak hizmetler nelerdir? Temsil tanıtım faaliyetleri kapsamında kaç kişiye ulaşılacaktır?

4. 2017 -2019 yılları arasında ağırlama giderleri ne kadardır?

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

31 Aralık 2019

Sayı : 30824082/610- 310386
Konu : Yazılı soru önergeleri

.../.../2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EKLER:
-Liste
-Cevap yazısı

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN DR. M. SEZGİN TANRIKULU'NUN
TBMM 7/22094 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVABI

SORULAR:

2020 yılı için;

1- Bakanlığınıza tahsis edilen temsil, tanıtım, ağırlama ödenek tutarı nedir?
2- Bu ödeneğin ne kadarı kullanılması öngörülmektedir?
3- Temsil, tanıtım, ağırlama ödeneği ile alınacak hizmetler nelerdir? Temsil tanıtım faaliyetleri kapsamında kaç kişiye ulaşılacaktır?
4- 2017-2019 yılları arasında ağırlama giderleri ne kadardır?

CEVAP:

Bakanlığımıza 2020 yılı için tahsis edilen "*Temsil ve Tanıtma Giderleri Ödeneği*" 381.000,00.- (Üçyüzseksenbirbin) TL'dir.

Temsil ve tanıtma giderleri kapsamında yapılabilecek harcamalar ile alınabilecek hizmetler her yıl yayınlanan Analitik Bütçe Sınıflandırmasına İlişkin Rehberde belirtilmektedir. Bakanlığımıza 2020 yılı için tahsis edilen temsil ve tanıtma giderleri ödeneği de anılan rehberde belirtilen hizmetler çerçevesinde kullanılacaktır.

Buna göre;

03.6.1 Temsil Giderleri

03.6.1.01 Temsil, Ağırlama, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri:

- Makam sahibi veya yetkili kıldığı amirlerin takdiri esas olmak suretiyle temsil ve ağırlamanın gerektirdiği her türlü giderler ile cenaze törenleri için satın alınacak çiçek bedelleri, Bakanlar Kurulu Kararı ya da Cumhurbaşkanı Kararı gereğince vergi muafiyeti tanınan vakıflardan kiralanan madeni çelenklerin kira bedelleri,

- Yabancı temsilciler ve konukların geleneklere ve davetin şümulüne göre ağırlama, konuklama ve bu işlerle ilgili hazırlıkların gerektirdiği giderlerle, verilecek ziyafet, hediye, çiçek, bahşiş, taşıma giderleri ile ziyafetlerin gerektirdiği giderler,

- Dışişlerinde, icabında yetkililerin eşleri tarafından, gelecek resmi yabancı konuklara verilecek ziyafet giderleri,

- Protokol Genel Müdürlüğünce yabancı konuklar için hazırlanan programlar gereğince yapılan törenin gerektirdiği giderler ve bunlarda görev alanlara verilecek kumanyalar, konukların yurdumuzda hizmetlerine verilenlerle, korunmaları için görevlendirilenlere yapılacak giderler,

- Devlet ricalinin dış ülkelere götürecekleri ve gönderecekleri hediyeler ile bunların yollanması ile ilgili giderler.

- Konukların ikametlerine ayrılacak köşk ve sarayların gerekli görülecek onarım, döşeme ve diğer giderleri ile yabancı konukların oturma ve ağırlanmasına ayrılacak köşk ve bunların kira bedelleri,

- Ulusal gün ve bayramlarda yapılmakta olan benzeri törenlere ilişkin giderler, Dumlupınar, Çanakkale, Zafer Bayramı ve benzeri anma törenleri ile Silahlı Kuvvetler açılış ve sancak devir teslim törenleri ile üniversitelerin açılış törenlerinin gerektirdiği giderler,

- Makamın gerekli gördüğü temsil, ağırlama, hediye, tören giderleri ile yine temsil amaçlı olmak üzere, spor faaliyetlerine, kısa süreli kongre, konferans ve seminer gibi toplantılara ilişkin karşılama, ağırlama ve organizasyon giderleri,

- Temsil amaçlı fuarlarla ilgili olmak üzere ve başka ekonomik kodlardan karşılanması mümkün olmayan yolluk, kira gibi diğer giderler,

- Yurtdışından ülkemize davet edilen sanatçı ve toplulukların yol parası, konuklama, kaşe vb. giderler,

- Yukarıda sayılanların dışında kalan temsil, ağırlama, tören, fuar, organizasyon giderlerinden oluşmaktadır.

03.6.2 Tanıtma Giderleri

03.6.2.01 Tanıtma, Ağırlama, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri:

- Yurdumuza çağrılmalarında yarar umulan yabancılar ile yabancı basın, radyo ve televizyon organları heyet ve mensuplarının yurt içindeki ağırlama, konuklama ve gezi giderleri ile zaruri görüldüğü takdirde geliş ve dönüş bilet ücretleri,

- Yıllık programların ve bütçelerin koordinasyon, uygulama ve izlenmesi ile ilgili alım ve giderleri ile bütçe hazırlama sürecinde yapılacak tanıtma ve ikram giderleri; plan, program ve bütçelerin ulusal çap ve seviyede tanıtılması ile ilgili her türlü basın, yayın, baskı, konferans, broşür, radyo, televizyon, film, fotoğraf, vb. araç ve malzeme giderleri,

- Ekonomik ağırlıklı tanıtım faaliyetleri çerçevesinde ticaret heyeti, alım heyeti ve ihraç ürünlerinin tanıtım hizmetleri ile ilgili yurtiçinde ve yurtdışında yapılacak organizasyonlara ilişkin tanıtma giderleri (yolluklar hariç),

- Ülkemizin yatırım imkânlarının yabancılara tanıtılması ve doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının artırılmasını sağlamak amacıyla yurt içi ve yurt dışında yapılacak toplantı, seminer, konferans vb. organizasyonlar ve bunlara ilişkin baskı, yayın, broşür vb. araç, gereç ve malzeme giderleri, ağırlama, konaklama ve bu işlemle ilgili hazırlıkların gerektirdiği her türlü giderler (yolluklar hariç),

- Makamın gerektirdiği temsil, ağırlama, tören giderleri dışında kalan ve tanıtma amaçlı olmak üzere, kısa süreli kongre, konferans ve seminer gibi toplantılara ilişkin karşılama, ağırlama ve organizasyon giderleri ile tanıtmaya yönelik reklam giderleri,

- Tanıtma amaçlı fuarlarla ilgili olmak üzere ve başka ekonomik kodlardan karşılanması mümkün olmayan yolluk, kira gibi diğer giderler,

- Yurt dışında turizm ve ihracat imkânlarının artırılması amacıyla halkla ilişkiler ve pazarlama firmalarına, uzmanlarına ve bu işlerle uğraşan kuruluşlara verecekleri hizmetler karşılığı yapılacak ödemelerle, bu konularda yaptırılacak araştırma giderleri,

- Yukarıda sayılanların dışında kalan tanıtma, ağırlama, tören, fuar, organizasyon giderlerinden oluşmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımızda temsil ve tanıtma faaliyetleri kapsamında ulaşılabilecek kişi sayısına ilişkin istatistiki bir veri bulunmamaktadır.

2017-2019 YILLARI (03.6) TEMSİL VE TANITMA GİDERLERİ		
Yıllar	**Tahsis Edilen Ödenek**	**Harcama**
2017	374.000,00 TL	301.994,50 TL
2018	366.000,00 TL	289.271,56 TL
2019	329.000,00 TL	274.475,93 TL

14.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Çin'in Uygur Türklerine karşı soykırım yapmasıyla ilgili olarak Türkiye'nin tavrına ve bu konuyla ilgili yaptığı girişimlere ilişkin sorusu ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun cevabı (7/22097)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğün 96. ve 99. maddeleri gereğince Dışişleri Bakanı Mevlüt ÇAVUŞOĞLU tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla.28.11.2019

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

Yaklaşık 40 milyona yakın soydaşımızın yaşadığı Uygur Özerk Bölgesindeki asimilasyon, soykırım ve insanlık dışı işkence faaliyetleri yıllardır Çin Hükümetince uygulanmaya devam etmektedir. Bu zulümden kaçanların anlattıkları olaylar bırakın Müslüman olmayı hiçbir insanın kabul edebileceği olaylar değildir.

Nitekim ülkemizde soydaşlarımızın uğradığı bu zulüm Sivil Toplum Kuruluşlarınca bu konuda farkındalık yaratmak için etkinlikler düzenlenmektedir. Ancak, Müslüman ülkeler başta olmak üzere Çin ile çıkar ilişkisi olan ülke liderleri, halklarının koyduğu bu tepkinin % 1'i kadar bile tepki koymamaktadırlar. Bu tepkisizlik karşısında Çin Hükümeti baskılarını daha da arttırmakta, soykırım faaliyetlerine devam etmektedir.

Son olarak, Çin işkence kamplarından kaçarak Mısır'a, Mısır'ında sahip çıkmaması sonucu Amerika'ya sığınan Mihrigül Tursun'nun anlattığı, kendisine ve yakınlarına uygulanan işkenceler, en büyük çocuğunun öldürülmesi, gibi hadisler Batı medyasında geniş yer bulmasına rağmen Türkiye'de sessizlik hakimdir.

Türk Devleti, dünyada zulüm gören kim varsa onlara yardımcı olmak için elinden geleni yapmaktadır. Ancak görünen o ki; Uygurlu Türklere bu hassasiyet yeterince gösterilememekte, sesler cılız çıkmaktadır.

Bu bağlamda,

1. Uygur Özerk Bölgesinde Çinlilerin yaptığı zulme karşı Türk Devleti olarak gerekli tepkinin verildiğini düşünüyor musunuz?
2. Uluslararası camiada Birleşmiş Milletler, İslam İş birliği Teşkilatı gibi üye olduğumuz birliklerini harekete geçirmek için Türk Devleti olarak girişimlerimiz var mıdır?
3. Bölge ülkelerinde yaşanan insanlık dramlarında(Kore, Filistin, Irak, Suriye vb) takındığımız tavır, neden Uygur Türkleri içinde sergilenememektedir?

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
İkili Siyasi İşler Genel Müdürlüğü
(APGM)

Sayı : 75287791-610-2019/24308576
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Sn.Arslan Kabukcuoğlu/7/22097

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 12.12.2019 tarihli ve 580028 sayılı yazıları.

Eskişehir Milletvekili Sayın Arslan Kabukcuoğlu'nun ilgide kayıtlı 7/22097 esas numaralı yazılı soru önergelerinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Mevlüt ÇAVUŞOĞLU
Bakan

Ek:

T.C.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

(2019/75287791/24308576 sayılı yazının ekidir)

ESKİŞEHİR MİLLETVEKİLİ SAYIN ARSLAN KABUKCUOĞLU'NUN 7/22097 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE YANIT

SORU:

1) Uygur Özerk Bölgesinde Çinlilerin yaptığı zulme karşı Türk Devleti olarak gerekli tepkinin verildiğini düşünüyor musunuz?

2) Uluslararası camiada Birleşmiş Milletler, İslam İşbirliği Teşkilatı gibi üye olduğumuz birlikleri harekete geçirmek için Türk Devleti olarak girişimlerimiz var mıdır?

3) Bölge ülkelerinde yaşanan insanlık dramlarında (Kore, Filistin, Irak, Suriye vb) takındığımız tavır, neden Uygur Türkleri için de sergilenmemektedir?

CEVAP:

Yabancı ülkelerdeki soydaş ve akrabalarımızın, ilgili yabancı ülkelerle işbirliği halinde, dil, din ve kültürlerini muhafaza ederek, barış ve huzur içinde yaşamlarını sürdürmelerinin temini milli bir politikadır.

Sincan Uygur Özerk Bölgesi'ndeki Uygur Türkleri'yle ilgili politikamız da bu çerçevede yürütülmekte olup, Uygur Türkleri'nin durumları önemli konularda işbirliği içinde olduğumuz Çin makamlarıyla her seviyede ele alınmakta, ayrıca konu Birleşmiş Milletler başta olmak üzere uluslararası ve bölgesel platformlarda yakından takip edilmektedir.

15.- Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç'un, bir Türk şirketinin Cezayir'de askeri hastane inşaatında çalışan işçilerinin sigortalarının yapılmadığı ve ücretlerinin verilmediği iddialarına ilişkin sorusu ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun cevabı (7/22099)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, **Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 04.12.2019

Tulay HATIMOĞULLARI ORUÇ
HDP Adana Milletvekili

Basına ve sosyal medyaya yansıyan haberlerle, Kayı İnşaat'ın Cezayir'deki Bechar Askeri Hastane projesinde çalışan ve bir senedir maaşları ödenmeyen işçilerin grevde olduklarını öğrendik. 28 Kasım'dan bu yana grev yapan işçiler, maaşlarını alana kadar direnişi sürdüreceklerini açıklamıştır. Ayrıca Firmanın Cezayir'deki Ouargla Askeri Hastane projesinde çalışan işçiler de 1.5 yıllık süreç içerisinde 12 ya da 15 aylık maaşlarını alamayan işçiler olarak 28 Kasım'da greve başladıklarını duyurmuştur.

Grevdeki bir işçi; 5 ayda bir izin alarak ancak ailelerini görebildiklerini, Kayı İnşaat'ın kendilerine sigorta dahi yapmadığını ifade etmiştir. "Emeğimizin karşılığını istiyoruz" diyen işçiler maaşları ödenene kadar grevi sürdüreceklerini dile getirmiştir.

Cezayir'de onlarca projede taşeron olarak iş alan Kayı İnşaat'ın neredeyse her şantiyesinde işçilerin maaş ödenmemesi nedeniyle greve gittiği; şirketin Etiyopya, Irak, Azerbaycan, Rusya, Türkmenistan ve Bulgaristan gibi ülkelerdeki şantiyelerinde de benzer bir biçimde işçilerin hakları için iş bıraktığı bilgisi basına yansımıştır.

Bu bağlamda;

1. Cezayir'de, Kayı İnşaat'ın Bechar ve Ouargla Askeri Hastanesi projelerinde çalışan işçilerin bir yıllık birikmiş ücretlerini alamamış olmalarına dair Çalışma Bakanlığı ile ortak çalışmalarınız olmuş mudur?

2. Söz konusu firma ile ücretlerin ödenmesi için Konsolosluk tarafından herhangi bir görüşme yapılmış mıdır? İşçilerin yaşadığı sorunları çözmek üzere hangi somut adımlar tarafınızca atılmıştır? Süreç ne aşamadadır?

3. Kayı İnşaat'ın Cezayir'deki Askeri Hastane projelerinde çalışan işçilere sigorta yapmadığı iddiası doğru mudur? Bu iddiayı araştırmak üzere çalışmalarınız olmuş/olacak mıdır?

4. Konsolosluğun Cezayir'deki işveren firmalar ve taşeron firmaların yanı sıra işçilerle de sürekli iletişim halinde olması, böylesi yaşanan hak gasplarının önüne geçilmesini sağlamaz mı?

5. Yurtdışında çok sayıda Türkiyeli işçi çalışmaktadır. Bu işçilerin çalışma koşulları, yaşam şartları ve iş güvenliği gibi yaşamsal konularda Bakanlığınızca denetimler yapılmakta mıdır? Yapılmaktaysa hangi sıklıkla?

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Ortadoğu ve Kuzey Afrika İkili Siyasi İşler Genel Müdürlüğü

Sayı : 86394645-610-2019/24326161
Konu : 7/22099 esas numaralı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 12.12.2019 tarih ve 43452547-120.07 sayılı yazıları.

Adana Milletvekili Sayın Tulay Hatımoğulları Oruç'un, ilgi yazıları ekinde Bakanlığımıza gönderilen 04.12.2019 tarih, 7/22099 esas numaralı ve 4305 sayılı soru önergesine ilişkin cevap ekte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Mevlüt ÇAVUŞOĞLU
Bakan

Ek:

(86394645-610-2019/24326161 sayılı yazının ekidir)

HDP ADANA MİLLETVEKİLİ TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ'UN 7/22099 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE YANIT

SORU

1. Cezayir'de, Kayı İnşaat'ın Bechar ve Ouargla Askeri Hastanesi projelerinde çalışan işçilerin bir yıllık birikmiş ücretlerini alamamış olmalarına dair Çalışma Bakanlığı ile ortak çalışmalarınız olmuş mudur?

2. Sözkonusu firma ile ücretlerin ödenmesi için Konsolosluk tarafından herhangi bir görüşme yapılmış mıdır? İşçilerin yaşadığı sorunları çözmek üzere hangi somut adımlar tarafınızca atılmıştır? Süreç ne aşamadadır?

3. Kayı İnşaat'ın Cezayir'deki Askeri Hastane projelerinde çalışan işçilere sigorta yapmadığı iddiası doğru mudur? Bu iddiayı araştırmak üzere çalışmalarınız olmuş/olacak mıdır?

4. Konsolosluğun Cezayir'deki işveren firmalar ve taşeron firmaların yanısıra işçilerle de sürekli iletişim halinde olması, böylesi yaşanan hak gasplarının önüne geçilmesini sağlamaz mı?

5. Yurtdışında çok sayıda Türkiyeli işçi çalışmaktadır. Bu işçilerin çalışma koşulları, yaşam şartları ve iş güvenliği gibi yaşamsal konularda Bakanlığınızca denetimler yapılmakta mıdır? Yapılmaktaysa hangi sıklıkla?

YANIT:

Yurtdışındaki firmalarımızın ve işçilerimizin karşılaştıkları sorunların çözümü Bakanlığımızın ve yurtdışındaki temsilciliklerimizin önceliğidir. Bu kapsamda, gerek evsahibi ülkelerle, gerek firmalar ve işçilerimizle düzenli temaslar kurulmakta ve sorunların çözüme kavuşturulmasını teminen her türlü imkan kullanılarak en kısa sürede adım atılmaktadır.

Soruda bahsekonu mesele hakkında da Cezayir Büyükelçiliğimiz tarafından, Kayı İnşaat firması yetkilileri ve işçi temsilcileriyle ayrı ayrı temas edilmiş, bilahare tarafların temsilcilerinin katılımıyla 5 Aralık 2019 tarihinde Cezayir Büyükelçiliğimizde bir toplantı düzenlenmiştir. Konunun takibi yapılmaktadır.

16.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın temsil, tanıtma ve ağırlama ödeneklerine ilişkin sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun cevabı (7/22104)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gençlik ve Spor Bakanı **Sayın Mehmet KASAPOĞLU** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

2020 yılı için:

1. Bakanlığınıza tahsis edilen temsil, tanıtım, ağırlama ödenek tutarı nedir?

2. Bu ödeneğin ne kadarının kullanılması öngörülmektedir?

3. Temsil, tanıtım, ağırlama ödeneği ile alınacak hizmetler nelerdir? Temsil tanıtım faaliyetleri kapsamında kaç kişiye ulaşılacaktır?

4. 2017 -2019 yılları arasında ağırlama giderleri ne kadardır?

T.C.
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

Sayı : 83150604-610 – 526
Konu : İstanbul Milletvekili
Av.Dr.M.Sezgin TANRIKULU'nun
Soru Önergesi

31 -12- 2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi :12.12.2019 tarihli ve 43452547-120.07-E.580028 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde yer alan ve İstanbul Milletvekili Sayın Av.Dr.M.Sezgin TANRIKULU tarafından yöneltilen 7/22104 esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin olarak;

Bakanlığımız 2020 yılı bütçesinde Temsil ve Tanıtma Giderleri için öngörülen ödenek tutarı 2020 yılı Bütçe Teklifinde yer almakta olup yıllar itibarıyla Bakanlığımız bütçelerinde yer alan ödenek miktarları ve bu ödeneklerden yapılan harcama tutarları ise Kesin Hesap Kanunlarında ayrıntılarıyla yer almaktadır. Bu çerçevede temsil ve tanıtma giderleri ile ilgili bilgiler de Bakanlığımız Kesin Hesap Kanununda ve Bütçe Teklifinde açıklanmakta olup bilgiler kamuoyuna açıktır.

Bununla birlikte söz konusu ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli olarak kullanılmasına azami özen gösterilmekte olup tüm harcamalar 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Muharrem KASAPOĞLU
Gençlik ve Spor Bakanı

17.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, plastik poşetlerin ücretlendirilmesi uygulamasına ve elde edilen gelire ilişkin sorusu ve Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'un cevabı (7/22279)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğünün 96. Ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 29.11.2019

Ömer Fethi Gürer

Niğde Milletvekili

1. 01.01.2019 tarihinden bu yana Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan "Plastik Poşetlerin Ücretlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar"da anılan satış noktaları tarafından tüketicilere kaç poşet satılmış, satışlardan ne kadar ücret toplanmıştır?
2. Toplanan ücretlerden Bakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılan katkı payı ne kadar olmuştur ve bu paralar nerelere harcanmıştır?
3. Bakanlığınız tarafından geri kazanım katılım payını ödemediği, plastik poşetleri ücretsiz verdiği tespit edilen satış noktaları mevcut mudur?
4. Geri kazanım katılım payını ödemediği, plastik poşetleri ücretsiz verdiği tespit edilen satış noktalarına Bakanlığınız tarafından ne kadar idari para cezası verilmiştir? Söz konusu firmalar hangileridir?
5. Kanunun yürürlüğe girmesinin ardından bugün itibariyle ülkemizde plastik poşet tüketiminde yaşanan değişim nedir?

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

31 Aralık 2019

Sayı : 30824082/610- 310386 .../.../2019
Konu : Yazılı soru önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EKLER:
-Liste
-Cevap yazısı

NİĞDE MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'İN
TBMM 7/22279 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR

1-01.01.2019 tarihinden bu yana Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan "Plastik Poşetlerin Ücretlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar" da anılan satış noktaları tarafından tüketicilere kaç poşet satılmış, satışlardan ne kadar ücret toplanmıştır?

2-Toplanan ücretlerden Bakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılan katkı payı ne kadar olmuştur ve bu paralar nerelere harcanmıştır?

3-Bakanlığınız tarafından geri kazanım katılım payını ödemediği, plastik poşetleri ücretsiz verdiği tespit edilen satış noktaları mevcut mudur?

4-Geri kazanım katılım payını ödemediği, plastik poşetleri ücretsiz verdiği tespit edilen satış noktalarına Bakanlığınız tarafından ne kadar idari para cezası verilmiştir? Söz konusu firmalar hangileridir?

5-Kanunun yürürlüğe girmesinin ardından bugün itibariyle ülkemizde plastik poşet tüketiminde yaşanan değişim nedir?

CEVAPLAR

Bu güne kadar satılan toplam poşet sayısı yaklaşık 1,5 milyar adet olup, poşet satışından elde edilen Geri Kazanım Katılım Payı geliri 221.681.000 TL'dir.

Elde edilen gelirler karşılığında Çevre Kanunu kapsamında yerel yönetimlere çevre projeleri için mali destek sağlanmaktadır.

Bu kapsamda Bakanlığımızca yerel yönetimlerin çevre yatırımları için son 16 yılda 2 milyar 116 milyon TL nakdi yardım yapılmıştır. 2019 yılındaki yardım tutarı ise 527 milyon TL' dir.

Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten itibaren poşet kullanımı %78 oranında azalmıştır.

18.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de imar barışından yararlanan yapılara ve binaların denetimine ilişkin sorusu ve Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'un cevabı (7/22280)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum tarafından yazılı olarak yanıtlanması arz ederim. Saygılarımla.

Bedri SERTER
İzmir Milletvekili

7/19526 sayılı soru önergesine süresi içinde cevap verilmediği için önergemi yeniliyorum.

Geçtiğimiz hafta İstanbul'da gerçekleşen 5.8 şiddetindeki deprem sonrası sadece İstanbul'un değil bundan sonrasında İzmir gibi tehlikeli fay hatlarının yer aldığı şehirlerin de olası depremlerden etkileneceği açıktır. İzmir'in karşı karşıya olduğu sorunların başında imar affıyla statüleri yasal hale gelen binalardır. Bu noktada cevaplanmasını istediğim sorular aşağıdaki gibidir;

1. Son çıkarılan İmar Barışı'ndan İzmir'de kaç bina yararlanmıştır?
2. İzmir'deki kaçak yapılarak dair Bakanlığınızın 2018-2019 envanteri mevcut mudur?
3. İzmir'de olası bir yüksek ölçekte gerçekleşebilecek bir depremde zarar göreceği öngörülen binalara dair Bakanlığınızın tespitleri ve almayı düşündüğü önlemler nelerdir?

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

31 Aralık 2019

Sayı : 30824082/610- 310386 .../.../2019
Konu : Yazılı soru önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EKLER:
-Liste
-Cevap yazısı

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN BEDRİ SERTER'İN
TBMM 7/22280 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR

Geçtiğimiz hafta İstanbul'da gerçekleşen 5.8 şiddetindeki deprem sonrası sadece İstanbul'un değil bundan sonrasında İzmir gibi tehlikeli fay hatlarının yer aldığı şehirlerin de olası depremlerden etkileneceği açıktır. İzmir'in karşı karşıya olduğu sorunların başında imar affıyla statüleri yasal hale gelen binalardır. Bu noktada cevaplanmasını istediğim sorular aşağıdaki gibidir;

1. Son çıkarılan İmar Barışı'ndan İzmir'de kaç bina yararlanmıştır?
2. İzmir'deki kaçak yapılarak dair Bakanlığınızın 2018-2019 envanteri mevcut mudur?
3. İzmir'de olası bir yüksek ölçekte gerçekleşebilecek bir depremde zarar göreceği öngörülen binalara dair Bakanlığınızın tespitleri ve almayı düşündüğü önlemler nelerdir?

CEVAPLAR

1-Yapı Kayıt Belgesi başvuru sisteminde yapılan incelemede, İzmir İlinde 673.290 adet bağımsız bölüm için Yapı Kayıt Belgesi başvurusu yapıldığı tespit edilmiştir.

2- Belediyelerden 6 aylık periyotlar dahilinde gelen verilere göre 2018 yılının son 6 ayında toplam 1266 adet yıkım kararı; 2019 yılının ilk 6 ayında toplam 1486 adet yıkım kararı alındığı görülmüştür.

3-Olası büyük ölçekli bir depremde zarar görebileceği öngörülen alanlar/binalar hakkında 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun çerçevesinde uygulamalar devam etmektedir.

19.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, sanayi sektöründeki istihdama yönelik eğitim çalışmalarına ve İzmir'deki model fabrika projesinin bulunduğu aşamaya ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın cevabı (7/22306)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Mustafa Varank tarafından yazılı olarak yanıtlanması arz ederim. Saygılarımla.

Bedri SERTER
İzmir Milletvekili

7/19026 sayılı soru önergesine süresi içinde cevap verilmediği için önergemi yeniliyorum.

Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın İzmir'de gerçekleştirdiği son "Ekonomi Zirvesi'nde de belirtildiği gibi Türkiye maalesef sanayide lider ülkeler arasında yer almak yerine sadece sanayi üretimi ve potansiyelini kullanması açısından "takip edilen ülkeler" arasında yer almaktadır. Sanayi sektörünün altını çizdiği en önemli konuların başında da Sanayi 4.0'e geçmek için Eğitim 4.0'a geçmek gerektiğidir. Bu bağlamda cevaplanmasını istediğim sorular aşağıdaki gibidir:

1. Bakanlığınızın üzerinden geçen 14 ay içerisinde sanayi sektörüne yönelik eğitim sahaları açılması noktasında nasıl bir gelişme sağlanmıştır?

2. Sanayi sektörüne yönelik mesleklere yönelik yetiştirilen eleman sayısına ilişkin yeni veriler mevcut mudur?

3. Mayıs 2019'da Aliağa ilçesinde kurulduğunu söylediğiniz Endüstri Bölgesi'nin bugüne kadar sağladığı istihdam kapasitesi ne kadar olmuştur?

4. Eylül 2018'de, birini de İzmir'de kuracağınızı bildirdiğiniz model fabrika projesinde Bakanlığınızın geldiği aşama nedir?

5. Sanayi 4.0 dönemi için Bakanlığınızın sanayi sektörüne kaliteli istihdam sağlama noktasında eğitime yönelik işbirlikleri ve politikaları nelerdir?

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı 7/22306

GÜNLÜ

Sayı : 75833232-610
Konu : Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 13.12.2019 tarihli ve 43452547-120.07-E.580743 sayılı yazınız.

Bakanlığıma intikal eden, İzmir Milletvekili Sayın Bedri SERTER tarafından tevcih edilen 7/22306 esas numaralı yazılı soru önergesinde yer alan sorular; aynı soruların yer aldığı ve anılan Milletvekiline ait 7/19026 esas numaralı yazılı soru önergesi kapsamında 12.12.2019 tarih ve 981001 sayılı yazımız ile cevaplanmıştır.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

e-imzalıdır
Mustafa VARANK
Bakan

Ek:
1-7/19026 Esas Sayılı Yazılı Soru Önergesi Üst Yazı
2-7/19026 Esas Sayılı Soru Önergesi Cevabı

İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN BEDRİ SERTER'İN

7/19026 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın İzmir'de gerçekleştirdiği son "Ekonomi Zirvesi"nde de belirtildiği gibi Türkiye maalesef sanayide lider ülkeler arasında yer almak yerine sadece sanayi üretimi ve potansiyelini kullanması açısından "takip edilen ülkeler" arasında yer almaktadır. Sanayi sektörünün altını çizdiği en önemli konuların başında da Sanayi 4.0'a geçmek için Eğitim 4.0'a geçmek gerektiğidir. Bu bağlamda cevaplanmasını istediğim sorular aşağıdaki gibidir.

Soru 1- Bakanlığınızın üzerinden geçen 14 ay içerisinde sanayi sektörüne yönelik eğitim sahaları açılması noktasında nasıl bir gelişme sağlanmıştır?

Soru 2- Sanayi sektörüne yönelik mesleklere yönelik yetiştirilen eleman sayısına ilişkin yeni veriler mevcut mudur?

Soru 3- Mayıs 2019'da Aliağa ilçesinde kurulduğunu söylediğiniz Endüstri Bölgesinin bu güne kadar sağladığı istihdam kapasitesi ne kadar olmuştur?

Soru 4- Eylül 2018'de, birini de İzmir'de kuracağınızı bildirdiğiniz model fabrika projesinde Bakanlığınızın geldiği aşama nedir?

Soru 5- Sanayi 4.0 dönemi için Bakanlığınızın sanayi sektörüne kaliteli istihdam sağlama noktasında eğitime yönelik iş birlikleri ve politikaları nelerdir?

CEVAPLAR:

Cevap 1-2- Bakanlığımız, Kalkınma Ajansları vasıtasıyla Mesleki Eğitim Merkezlerinin kurulması ve hâlihazırda var olan merkezlerin altyapılarının sanayinin ihtiyaçlarına cevap verebilecek hale getirilmesi için altyapılarının iyileştirilmesine yönelik destekler sağlamaktadır. Bu kapsamda, 2019 yılı içerisinde; mesleki eğitim merkezlerinin kurulması ve altyapılarının iyileştirilmesi için 23.4 Milyon TL destek sağlanmış ve Kalkınma Ajansları, 2019 yılını "*mesleki eğitim yılı*" ilan etmişlerdir.

Ayrıca, Bakanlığımızca; ülkemizin sanayi ve teknoloji politikaları hedefleri doğrultusunda ihtiyaç duyulan nitelikli insan kaynağının belirlenmesi ve yetiştirilmesi amacıyla, ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği içerisinde çeşitli programlar geliştirilmektedir.

Örneğin, bu kapsamda, sanayimizin gereksinim duyduğu nitelikli ara istihdamı geliştirmek ve mesleki eğitim sistemimizi güçlendirmek için Bakanlığımız ve Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) arasında "*Mesleki Eğitim İşbirliği Protokolü*" imzalanmıştır. Bu çerçevede Bakanlığımız; Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) içerisinde yer alan ve 2018-2019 eğitim yılında açılan 6 teknik kolejle birlikte toplam 45 adet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (MTAL) özelinde, bu okulların niteliklerini artırmaya yönelik çalışmalarını sürdürmektedir.

Ayrıca; Ar-Ge ve Tasarım Merkezi olarak ilan edilmiş firmalara ve Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde faaliyet gösteren şirketlere; Proje Yönetimi, Ar-Ge, Teknoloji ve İnovasyon Yönetimi, Bilgi Teknolojileri Yönetimi ve Sanayinin Dijital Dönüşümü gibi konu başlıklarında üniversitelerimizin Sürekli Eğitim Merkezlerinde eğitimler düzenlenmesi sağlanmıştır.

Bunların yanı sıra; odak sektörlerde yüksek lisans ve doktora öğrencilerine yönelik destekler konusunda yine Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri ile TGB'lerde faaliyet gösteren firmalarda lisansüstü çalışılması hedeflenen alanlara dair ihtiyaç analizi yapılarak bu bilgi YÖK ile paylaşılmıştır.

Bu çerçevede; sanayi kesiminde ihtiyaç duyulan alanlarda Tez Havuzu konularının genişletilmesi amacıyla YOİKK üyeleri ile işbirliğine devam edilmektedir.

Cevap 3- 10/05/2019 tarihli ve 30770 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1038 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile İzmir Aliağa'da yer alan yaklaşık 102,1 hektarlık alan; MOST Makine Enerji Taahhüt San. ve Tic. A.Ş. Aliağa Münferit Yatırım Yeri olarak ilan edilmiştir. Hâlihazırda söz konusu alan içerisindeki mera arazilerinin vasıf değişikliğinin yapılmasına ilişkin işlemler devam etmektedir. Ardından, bu alan üzerinde yatırımcı lehine irtifak hakkı tesis edilecektir. 2022 yılına kadar tamamlanması beklenilen tesislerin tamamlanmasıyla bin 1.000 kişiye istihdam sağlanması ve cari açığın 327 Milyon Dolar azaltılması hedeflenmektedir.

Cevap 4- Bakanlığımız öncülüğünde sürdürülen "*Uygulamalı Yetkinlik ve Dijital Dönüşüm Merkezleri Projesi* (*Model Fabrika*)" ile "*Yenilik Merkezleri Projesi*" kapsamında, yerel paydaşlarla gerekli proje öncesi faaliyetlerin (altyapı, fon, personel vb.) ve resmi protokolün imzalanması süreci tamamlanmıştır. Söz konusu projelerin en geç 2020 yılı ilk çeyreği içerisinde tamamlanarak İzmir'de faaliyete geçmesi planlanmaktadır.

Cevap 5- Beşeri sermayenin sanayinin ihtiyaçlarıyla uyumlu bir şekilde geliştirilmesi ve becerilerinin güncellenmesi hususunda mesleki eğitimin kritik bir rolü bulunmaktadır. Bakanlığımız "*Cazibe Merkezleri Destekleme Programı*" ve "*Sosyal Destek Programı*" gibi destek programlarıyla mesleki ve teknik eğitimi desteklerken bir yandan da Bakanlığımız koordinasyonunda faaliyetlerini yürüten kalkınma ajansları eliyle beşeri sermayenin iyileştirilmesi için faaliyetlerde bulunmaktadır. Ajansların, 2019 yılında bu konudaki çalışmalarının derinleştirilerek artırılması için 2019 yılı teması olarak "*Mesleki ve Teknik Eğitim*" konusu belirlenmiş ve ülkemizdeki mesleki ve teknik eğitimin iyileştirilmesine yönelik yürütülen faaliyetler artırılmıştır.

Bu kapsamda; 2019 yılı içerisinde sanayinin ihtiyaç duyduğu nitelikteki mezunların yetişmesini sağlayacak, pratik eğitim ihtiyaçlarını giderecek ve sanayinin halihazırda kullandığı makine ekipman altyapısını kullanabilecek öğrencilerin yetiştirilmesi amacıyla kalkınma ajanslarının

mali destek programları aracılığıyla; mevcut meslek liselerinin ve meslek yüksek okullarının teknik altyapılarının iyileştirilmesine yönelik projelere toplam 87.7 Milyon TL destek sağlanmıştır.

Ayrıca, Bakanlığımız destek programlarından Sosyal Destek Programı'nın önceliklerinden biri "*istihdam edilebilirliği artırmak*" olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda, dezavantajlı kesimlerin beşeri kapasiteleri geliştirilerek işgücüne katılımları desteklenecektir.

Bunların yanı sıra, "*Dijitalleşen Sanayide Nitelikli İşgücünün Sağlanması Çalıştayı*" neticesinde oluşturulan yol haritasında belirlenen eylemlerin hayata geçirilmesine yönelik çalışmalara devam edilmektedir. Bu arada; Bilişim Teknolojileri alanı, OSB'ler içinde yer alan okullarda desteklenmeye başlanmış ve müfredat geliştirme çalışmaları koordine edilerek 2018-2019 eğitim yılı için uygulamaya konulmuştur.

20.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, son beş yılda Bakanlık tarafından gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet sitelerine verilen ilan ve reklamlar ile yapılan ödemelere ilişkin sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun cevabı (7/22476)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını, Anayasanın 98 ve İçtüzüğün 96. Maddeleri gereğince arz ederim. 11.12.2019

Alpay Antmen
Mersin Milletvekili

1 – Gençlik ve Spor Bakanlığı son 5 yılda, yıllar ayrı ayrı ve sırasıyla belirtilmek üzere; kaç gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet sitesine ilan ve reklam vermiştir? Bu ilan ve reklamların içerikleri nelerdir? Bu ilan ve reklamlar hangi gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet sitelerine verilmiştir?

2 – Son 5 yılda, yıllar ayrı ayrı sırasıyla belirtilmek üzere; ilan ve reklam verilen gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet sitelerine verilen ödeme miktarı ne kadardır? Ayrı ayrı belirtilmek üzere; hangi gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet sitesine ne kadar ödeme yapılmıştır?

T.C.
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

Sayı : 83150604-610 -527
Konu : Mersin Milletvekili
Alpay ANTMEN'in
Soru Önergesi

31 -12- 2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi :24.12.2019 tarihli ve 43452547-120.07-E.584471 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde yer alan ve Mersin Milletvekili Sayın Alpay ANTMEN tarafından yöneltilen 7/22476 esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin olarak;

Bakanlığımız yılı bütçelerinde yer alan ödenek miktarları ve bu ödeneklerden yapılan harcama tutarları Kesin Hesap Kanunlarında ayrıntılarıyla yer almaktadır. Bu çerçevede Bakanlığımızca son beş yılda gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet sitelerine verilen herhangi bir ilan ve reklam bulunmamaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Muharrem KASAPOĞLU
Gençlik ve Spor Bakanı

DÖNEM: 27 **YASAMA YILI: 3**

41'İNCİ BİRLEŞİM (OLAĞANÜSTÜ)
2 OCAK 2020 PERŞEMBE
SAAT: 14.00

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

41'İNCİ BİRLEŞİM (OLAĞANÜSTÜ) 2 OCAK 2020 PERŞEMBE SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Şentop'un Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci Maddeleri Uyarınca, 30.12.2019 Tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na Sunulan 3/1044 Esas Numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresini Görüşmek Üzere Olağanüstü Toplantı Çağrısı (3/1045)

2.- Türkiye'nin Milli Çıkarlarına Yönelik Her Türlü Tehdit ve Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Her Türlü Tedbiri Almak, Libya'daki Gayrimeşru Silahlı Gruplar ile Terör Örgütleri Tarafından Türkiye'nin Libya'daki Menfaatlerine Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek, Kitlesel Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Güvenliğin İdame Ettirilmesini Sağlamak, Libya Halkının İhtiyacı Olan İnsani Yardımları Ulaştırmak, Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti Tarafından Talep Edilen Desteği Sağlamak, Bu Süreç Sonrasında Meydana Gelebilecek Gelişmeler İstikametinde Türkiye'nin Yüksek Menfaatlerini Etkili Bir Şekilde Korumak ve Kollamak, Gelişmelerin Seyrine Göre İleride Telafisi Güç Bir Durumla Karşılaşmamak İçin Süratli ve Dinamik Bir Politika İzlenmesine Yardımcı Olmak Üzere Hudut, Şümul, Miktar ve Zamanı Cumhurbaşkanınca Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Gerektiği Takdirde Türkiye Sınırları Dışında Harekât ve Müdahalede Bulunmak Üzere Yabancı Ülkelere Gönderilmesi, Bu Kuvvetlerin Cumhurbaşkanının Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Risk ve Tehditlerin Giderilmesi İçin Her Türlü Tedbirin Alınması ve Bunlara İmkân Sağlayacak Düzenlemelerin Cumhurbaşkanı Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca Bir Yıl Süreyle İzin Verilmesine Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1044)

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

❄ ❄ ❄

3 – SEÇİM

❄ ❄ ❄

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

❄ ❄ ❄

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

❄ ❄ ❄

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

❄ ❄ ❄

7 – KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

❄ ❄ ❄

TBMM Basımevi / 2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ	YASAMA YILI
27	3

SIRA SAYISI: 131

2018 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/2)

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda "http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic" internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

1. KARMA KOMİSYONUN ÇALIŞMALARI 4
2. KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU 2018 YILI YILLIK RAPORU 5
2.1 GENEL BİLGİ 5
2.2 RAPOR ÖZETİ 6
2.2.1 Kuruma İlişkin Bilgiler 6
2.2.2 Şikâyet Başvuru Usulü ve Başvurulara İlişkin İstatistikler 7
2.2.3 Kurumun 2018 Yılında Ülkemize Katma Değeri 15
2.2.4 Başvurulara İlişkin Bilgi ve Değerlendirmeler 39
2.2.5 İdarelerin Kararlara ve Bilgi, Belge Taleplerine Yaklaşımları 61
2.2.6 Hak Arama Kültürünün Yaygınlaştırılması ve Paydaşlarla İlişkiler 68
3. KARMA KOMİSYON TOPLANTILARI 72
3.1 Karma Komisyonun 13 Şubat 2019 Tarihli Toplantısı 72
3.1.1 Açış Konuşmaları 72
3.1.2 Raporun Sunumu 73
3.1.3 Görüş, Öneri ve Sorular 74
3.1.4 Cevaplar 76
3.1.5 Alt Komisyon Kurulması 77
3.2 Karma Alt Komisyon Toplantıları 77
3.2.1 Karma Alt Komisyonun 21 Şubat 2019 Tarihli Toplantısı 77
3.2.2 Karma Alt Komisyonun 14 Mayıs 2019 Tarihli Toplantısı 84
3.2.3 Karma Alt Komisyonun 16 Ekim 2019 Tarihli Toplantısı 91
3.3 Karma Komisyonun 31 Ekim 2019 Tarihli Toplantısı 99
3.3.1 Karma Alt Komisyon Raporunun Sunumu 100
3.3.2 Karma Alt Komisyon Raporunun Görüşmeleri 100
4. KARMA KOMİSYONUN GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ 104

1. KARMA KOMİSYONUN ÇALIŞMALARI

Karma Komisyon, Kamu Denetçiliği Kurumu'nun 2018 Yılı Yıllık Raporu'nu değerlendirmek için 13.02.2019 tarihinde toplanmış ve bir Karma Alt Komisyon kurulmasına ve kurulan bu Karma Alt Komisyonun 9 üyeden oluşmasına karar vermiştir.

Karma Alt Komisyon 21.02.2019 tarihinde toplanarak Alt Komisyon başkanını seçmiş, çalışma usul ve esasları ile çalışma takvimini belirlemiş ve aşağıdaki kararları toplantıya katılan üyelerin oy birliği ile almıştır:

1. Alt Komisyon Başkanlığına Kilis Milletvekili Ahmet Salih DAL'ın seçilmesi.

2. 14.06.2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nda belirtilen iki aylık süre dikkate alınarak çalışmaların planlanması ve Karma Alt Komisyon Raporunun yazılması.

3. Aksi kararlaştırılmadığı sürece Karma Alt Komisyon toplantılarının basına açık olması.

4. Karma Alt Komisyon toplantılarında tam tutanak tutulması.

5. Karma Alt Komisyon üyesi milletvekillerinin de görüşleri dikkate alınarak toplantı gündemi hazırlama ve davet edilecekleri belirleme hususunda Alt Komisyon Başkanına yetki verilmesi.

Karma Alt Komisyon toplantısının ayrıca ikinci bölümünde Kamu Denetçiliği Kurumundan bilgi alınmıştır. Alınan bilgiler çerçevesinde ilgili olduğu düşünülen idarelerin de dinlenilmesine karar verilmiş ve bir sonraki toplantıya çağırılmaları kararlaştırılmıştır.

Bir önceki toplantıda kararlaştırıldığı gibi Karma Alt Komisyonun 14.05.2019 tarihindeki ikinci toplantısına Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü ile Kamu Denetçiliği Kurumu temsilcileri davet edilmiş, Kurumun verdiği tavsiye kararları ile ilgili yaşanan problemler karşılıklı müzakere edilmiştir. Alt Komisyonun 16.10.2019 tarihli üçüncü toplantısında ise Kamu Denetçiliği Kurumunun verdiği tavsiye kararlarına uymayan ya da bilgi ve belge taleplerine olumlu yaklaşmayan idarelerin dinlenilmesine devam edilmiş, bu kapsamda Kadıköy Belediyesi, Biga Belediyesi, Türkiye Futbol Federasyonu ve Kamu Denetçiliği Kurumu temsilcileri ile müzakereler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, Alt Komisyonun bu son toplantısında, komisyon üyelerinin görüş ve önerileri doğrultusunda şekillenen raporun kabul edilerek Karma Komisyon Başkanlığına sunulmasına oy birliği ile karar verilmiştir.

Alt Komisyonun çalışmalarını, 16.10.2019 tarihinde tamamlayıp raporunu Karma Komisyon Başkanlığına sunmasından sonra Karma Komisyon 31.10.2019 tarihinde toplanmıştır. Bu toplantıda Kamu Denetçiliği Kurumunun 2018 Yıllık Raporu hakkında Karma Alt Komisyonca hazırlanan Rapor gündeme alınmıştır.

Karma Alt Komisyon Raporunun benimsenmesinin ardından yapılan görüşmelerde; Kamu Denetçiliği Kurumu 2018 Yıllık Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu'nun aynen benimsenmesine ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 22'nci maddesindeki amir hüküm gereğince ivedilikle görüşülmesini teminen Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülmek üzere TBMM Başkanlığına sunulmasına karar verilmiştir.

2. KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU 2018 YILI YILLIK RAPORU

2.1. GENEL BİLGİ

Kamu Denetçiliği Kurumu kamu hizmetlerinin işleyişinde bağımsız ve etkin bir şikâyet mekanizması olarak, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve önerilerde bulunmak amacıyla kurulmuştur. Bu noktada, idarenin eylem ve işlemlerinin yanında, tutum ve davranışlarının da denetime tabi tutulması, Kurumun yargı erkinden farklı olarak üstlendiği fonksiyondur. Bu bakımdan Kurumun önemi bir kat daha artmaktadır.

6328 sayılı Kanun'un 22'nci maddesi hükmü uyarınca Kamu Denetçiliği Kurumu, her takvim yılı sonunda, yürüttüğü faaliyetleri ve önerilerini kapsayan bir rapor hazırlayarak Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyelerinden oluşan Karma Komisyona sunmaktadır.

Karma Komisyon, Kurumun Yıllık Raporunu ara verme ve tatil dönemleri hariç olmak üzere iki ay içinde görüşüp kendi kanaat ve görüşlerini de içerecek şekilde özetleyerek bir rapor hazırlar, hazırladığı bu raporu TBMM Genel Kuruluna sunulmak üzere TBMM Başkanlığına gönderir.

Komisyon Raporunun Genel Kurulda ivedilikle görüşülmesi gerekmektedir. Ayrıca, Yıllık Rapor Resmî Gazete'de yayımlanmak suretiyle kamuoyuna duyurulmaktadır.

Kamu Denetçiliği Kurumunun 2018 Yıllık Raporu 10 bölüm içermektedir. Bu bölümlerin başlıkları şunlardır:

1. Kamu Başdenetçisinin Sunuşu
2. Kamu Denetçilerinin Sunuşları
3. Kurumsal Faaliyetler
4. Şikâyet Başvuru Usulü ve Başvurulara İlişkin İstatistikler
5. Kurumun 2018 Yılında Ülkemize Katma Değeri
6. Başvurulara İlişkin Bilgi ve Değerlendirmeler
7. İdarelerin Kararlarımıza ve Bilgi, Belge Taleplerimize Yaklaşımları
8. Hak Arama Kültürünün Yaygınlaştırılması ve Paydaşlarla İlişkiler
9. Türkiye Büyük Millet Meclisi ile İlişkiler
10. Hedef, Beklentiler ve Sonuç

2.2. RAPOR ÖZETİ

2.2.1. Kuruma İlişkin Bilgiler

6328 sayılı Kanun uyarınca Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.

Ancak[1] ;

a) (Mülga: 2/7/2018 - KHK/703/110 md.)

b) Yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler,

c) Yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin kararlar,

d) Türk Silahlı Kuvvetlerinin sırf askerî nitelikteki faaliyetleri,

Kurumun görev alanı dışındadır.

Ayrıca, 6328 sayılı Kanun uyarınca, yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklar; sebepleri, konusu ve tarafları aynı olan ve daha önce sonuçlandırılan şikâyetler incelenmemektedir. Belirli bir konuyu içermeyen şikâyetler de Kurumun inceleme alanı dışındadır.

TBMM Başkanlığına bağlı, şikâyet esasına göre idareyi denetleyen bağımsız bir niteliğe sahip olan Kamu Denetçiliği Kurumu, Başdenetçilik ve Genel Sekreterlikten oluşmaktadır. Kurum, Kamu Başdenetçisi tarafından yönetilmekte ve temsil edilmektedir.

Kurumun teşkilat yapısına ilişkin yönergesinde 2017 yılında değişiklik yapılarak,

•Kurumumuzun "kamuoyu nezdindeki farkındalığının artırılması hedefi" doğrultusunda Kurumun basınla ilişkilerinin olumlu şekilde yürütülmesinde ve tanıtılmasında etkin rol oynayacak **Basın Danışmanlığı,**

•Kurumsal iletişimin gerek kamuoyunda, gerek kamu kurumlarında, ve gerekse Sivil Toplum Örgütleri ve diğer kuruluşlarda daha sistematik ve profesyonel bir bakış açısı ile işlevsellik kazandırılmasını teminen **Kurumsal İletişim Birimi**

oluşturulmuştur.

•Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından verilen kararların idareler tarafından uygulanmasının ikinci aşamasını, yukarıda adı geçen Yönergede 3 Mayıs 2017 tarihli değişiklik ile Strateji Geliştirme Birimi bünyesinde **Araştırma, Takip ve Değerlendirme Bürosunun kurulması oluşturmaktadır.** Bu Büroya, Kurumca verilen tavsiye, gönderme, dostane çözüm kararlarının etkin takibinin yapılması, yıllık rapor çalışmalarının yürütülmesi ile şikâyet başvurularına ilişkin genel/özel istatistiklerin oluşturulması ve buna ilişkin bilgi taleplerinin karşılanması görevleri verilmiştir

Kuruma 2018 yılında, 7066 sayılı 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 22.903.000,00 TL ödenek tahsis edilmiştir. Ödeneklerin dağılımını gösteren tablo, yılsonu itibarıyla aşağıdaki gibidir.

---

[1] 2/7/2018 tarih ve 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 110 uncu maddesi ile "a) Cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemler ile re'sen imzaladığı kararlar ve emirler" bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

Tablo 1: 2018 Yılı Ödeneklerinin Dağılımı

	2018 Yılı Toplam Ödenek	Toplam Ödenek İçindeki Pay (%)
Personel Giderleri	13.889.290,00	52
SGK'ya Devlet Primi Giderleri	2.059.210,00	8
Mal ve Hiz. Alımı	6.870.800,00	26
Cari Transfer	598.000,00	2
Sermaye Giderleri	3.085.000,00	12
TOPLAM	**26.502.300,00**	

2017 Yılı Kesin Hesabı

Kurumun 2017 yılı toplam ödeneği 22.696.000,00 TL'dir. Bu ödeneğin 18.924.872,47 TL'si yıl içinde hizmetin devamlılığını sağlayabilmek amacı ile kullanılmış, 3.767.127,53 TL ödenek ise kullanılmamıştır. 2017 yılında ödenek üstü gideri bulunmamaktadır. Harcamaların %50 kadarı personel giderleridir. Geri kalan kısmı idari giderler ve müstakil konumdaki hizmet binasının genel giderlerinden oluşmaktadır.

7156 sayılı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Kuruma toplamda; 27.615.000,00 TL ödenek tahsis edilmiştir. Söz konusu ödeneklerin dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 2: 2019 Bütçesi Ödenek Dağılımları

	2019 Yılı Bütçesi
Personel Giderleri	16.932.000
SGK'ya Devlet Primi Giderleri	2.512.000
Mal ve Hiz. Alımı	5.833.000
Cari Transfer	518.000
Sermaye Giderleri	1.820.000
TOPLAM	**27.615.000**

Kurumda; 1 Genel Sekreter, Kadrolu 85 Kamu Denetçiliği Uzmanı, 9 Kamu Denetçiliği Uzman Yardımcısı ve 39 idari personelle çeşitli kurumlardan geçici görevlendirme yoluyla istihdam edilen 22 geçici personel görev yapmaktadır.

2.2.2. Şikâyet Başvuru Usulü ve Başvurulara İlişkin İstatistikler

2.2.2.1. Şikâyet Başvuru Usulü

İdarenin işlem ve eylemleri ile tutum ve davranışı sonucu hak ve özgürlükleri veya

menfaatleri ihlal edilen gerçek ve tüzel kişiler Kuruma başvuruda bulunabilmektedirler. Bu çerçevede, tüm bireyler yanında; şirketler, sivil toplum kuruluşları, dernekler, vakıflar, sendikalar vb. tüzel kişiler başvuru hakkına sahiptir. Ayrıca, tabiiyet ve mütekabiliyet (karşılıklılık) şartı aranmaksızın diğer ülke vatandaşları da şikâyetlerini iletebilmektedirler.

Şikâyet başvurusunun insan hakları, temel hak ve özgürlükler, kadın hakları, çocuk hakları ve kamuyu ilgilendiren genel konulara yönelik olması halinde, doğrudan hak ve özgürlüğü veya menfaati ihlal edilme şartı aranmaksızın tüm gerçek ve tüzel kişiler de başvuruda bulunabilmektedirler.

Şikâyet başvurusu;

• Kanuni temsilci veya vekil tarafından,

• Kuruma elden, posta, e-posta (iletisim@ombudsman.gov.tr), e-Devlet, faks veya elektronik başvuru sistemi yoluyla,

• Ayrıca hâlihazırda açılmış bulunan İstanbul Bürosuna da şikâyet başvurusu yapılabilmektedir.

Ancak, faks veya elektronik posta yoluyla yapılan başvurulara ait dilekçe asıllarının 15 gün içerisinde Kuruma gönderilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, şikâyet başvurusu geçersiz sayılmaktadır.

• "Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" ekinde yer alan "Gerçek Kişiler için Şikâyet Başvuru Formu" veya "Tüzel Kişiler için Şikâyet Başvuru Formu" doldurulmak suretiyle,

• Yönetmelikte belirlenen zorunlu bilgi ve belgelerin sunulması koşuluyla form kullanılmadan,

• Diğer taraftan, haklı bir nedenin bulunması halinde başvuru yapılan yerde formun doldurulmasına yardımcı olunmak suretiyle sözlü şikâyet ile,

• İllerde valilikler ve ilçelerde kaymakamlıklar aracılığıyla,

şikâyet başvurusu yapılabilmektedir. Ancak, burada valilik ya da kaymakamlığın şikâyet başvurusuna ilişkin herhangi bir inceleme gerçekleştirmediklerini, yalnızca şikâyetleri tarih ve sayı vermek suretiyle kayıt altına aldıktan sonra şikâyet başvurusunu ve varsa eklerini en geç üç iş günü içerisinde doğrudan Kuruma gönderdiklerini belirtmekte yarar görülmektedir.

Şikâyet başvurusunun, şikâyet bürosunca kayıt altına alınması sonrasında İlk İnceleme, Dağıtım ve Bilgilendirme Bürosunca şikâyetin konu ve alanları belirlenerek konusuna göre ilgili Kamu Denetçisine havale edilmektedir. Kamu Denetçisi ise şikâyeti uzmana ileterek ön inceleme, inceleme ve araştırma sürecini başlatmaktadır.

2.2.2.2. Şikâyet Yönetim Ana Süreci

1)Başvuruların Alınması ve İlk İncelemenin Yapılması

-Başvurunun Kaydı

-İlk İnceleme

-Dağıtım

-Bilgilendirme

2)Ön İncelemenin Gerçekleştirilmesi
-Ön İnceleme
-Geçersiz Başvuru
-Birleştirme Kararı
-Ayırma Kararı
-İncelenemezlik Kararı
-Gönderme Kararı

3)İnceleme ve Araştırmanın Yapılması
-Bilgi ve Belge İsteme
-Tanık Dinleme
-Bilirkişi Görevlendirme
-Karar Verilmesine Yer Olmadığına Dair Karar
-Dostane Çözüm

4)Kararların Verilmesi
-Tavsiye Kararı
-Ret Kararı
-Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Kararı

5)Kararların Takip Edilmesi
-Tavsiye Kararlarının Takibi
-Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Kararlarının Takibi
-Gönderme Kararlarının Takibi
-Dostane Çözüm Kararlarının Takibi

2.2.2.3. Genel İstatistikler

2018 yılında Kuruma yapılan başvuru sayısı 17.585'tir. Kuruma 2013 yılından itibaren toplam **59.567** başvuru yapılmıştır. Yıllar itibarıyla Kuruma yapılan başvuru sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Yıl/Tarih	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Toplam
Toplam Şikâyet Sayısı	7.638	5.639	6.055	5.519	17.131	17.585	59.567

2018 yılında yapılan başvuru sayısı 2017 yılına göre %2.65'lik artış göstermiştir.

2017-2018 yıllarında yapılan başvuruların şekillerine göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

Başvuru Şekli	2017 Yüzde%	2017	2018 Yüzde%	2018	2017-2018 Değişim Oranı %
E-başvuru	77,71	13312	76,71	13.489	1,33
Posta	12,79	2191	14,51	2.552	16,48
Elden	7,37	1263	6,12	1076	-14,81
E-Posta	1,35	232	2,19	385	65,95
Faks	0,78	133	0,47	83	-37,59

Şikâyet Konusu veya Alanı	2017 Yılı	2017 Yüzde %	2018 Yılı	2018 Yüzde%	2017-2018 Değişim Oranı%
Kamu Personel Rejimi	4803	28,04	4705	26,76	-2,04
Çalışma ve Sosyal Güvenlik	1953	11,40	4319	24,56	121,15
Eğitim-Öğretim, Gençlik ve Spor	4480	26,15	2079	11,82	-53,59
Adalet, Milli Savunma ve Güvenlik	1126	6,57	1202	6,84	6,75
Mahallî İdarelerce Yürütülen Hizmetler	926	5,41	1122	6,38	21,17
Çocuk Hakları	245	1,43	786	4,47	220,82
Ekonomi, Maliye ve Vergi	707	4,13	587	3,34	-16,97
Orman, Su, Çevre ve Şehircilik	568	3,32	427	2,43	-24,82
Mülkiyet Hakkı	340	1,98	364	2,07	7,06
İnsan Hakları	353	2,06	331	1,88	-6,23
Sağlık	285	1,66	313	1,78	9,82
Ulaştırma, Basın ve İletişim	457	2,67	301	1,71	-34,14
Enerji, Sanayi, Gümrük ve Ticaret	222	1,30	274	1,56	23,42
Nüfus, Vatandaşlık, Mülteci ve Sığınmacı Hakları	99	0,58	208	1,18	110,10
Diğer konu ve alanlar	131	0,76	117	0,67	-10,69
Engelli Hakları	130	0,76	117	0,67	-10,00
Sosyal Hizmetler	78	0,46	106	0,60	35,90
Gıda, Tarım ve Hayvancılık	68	0,40	78	0,44	14,71
Ailenin Korunması	78	0,46	59	0,34	-24,36
Bilim, Sanat, Kültür ve Turizm	56	0,33	59	0,34	5,36
Kadın Hakları	26	0,15	31	0,18	19,23
Toplam	17.131		17.585		%2,65

2018 yılında Kuruma yapılan başvuruların %26,76'lık kısmı 'kamu personel rejimine', %24,56'lık kısmı 'çalışma ve sosyal güvenlik', %11,82'lik kısmı ise 'eğitim-öğretim, gençlik ve spor' alanlarına ilişkindir.

Kuruma 2018 yılında yapılan toplam **17.585** adet şikâyet başvurusu idareler bazında değerlendirildiğinde en fazla başvuru **%10,53'lük** oranla **Mahalli İdarelere** yönelik gerçekleşirken, bunu %10,02 ile Milli Eğitim Bakanlığı, %9,86 ile Üniversite ve Fakülteler, %7,79 ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, %7,05 ile Sağlık Bakanlığı ve %6,04 ile Sosyal Güvenlik Kurumuna yönelik şikâyetler takip etmiştir.

2018 yılında başvuruların en fazla yapıldığı il önceki yıllarda da olduğu gibi %16,09 ile İstanbul olup, bunu gelmek üzere %14,91 gibi az bir farkla Ankara ve %5,65 ile İzmir takip etmiştir. Diğer yandan, 2018 yılı başvuru sayıları 2017 yılı başvuru sayılarıyla karşılaştırıldığında genel olarak tüm illerde orantısal bir artış olduğu görülmüş, özellikle Doğu, Güneydoğu ve Karadeniz Bölgelerinde bulunan iller ile yurt dışından yapılan başvurularda ciddi artışlar gözlenmiştir.

2018 yılında, yıl içerisinde alınan **17.585** başvuru ve **2017** yılından devreden **4.062** başvuru olmak üzere toplam **21.647** adet şikâyet başvurusu değerlendirilmek üzere işleme alınmıştır. Değerlendirmeye alınan toplam **21.647** adet şikâyet başvurusunun **17.615** tanesi (% 81,37'si) Kurum tarafından sonuçlandırılmış olup, **4.032** adet şikâyet başvurunun incelenmesine devam edilmektedir. Diğer yandan, yapılan ön inceleme sonucunda **2.118** adet kendi içerisinde konu ve sebep bakımından aynı olan şikâyet başvurusu hakkında Birleştirme Kararı verilerek tek dosya üzerinden incelemeye devam edilmiştir.

Kuruma yapılan şikâyet başvurularının incelenmesi neticesinde Kurumca, Başvurunun Geçersiz Sayılması, Birleştirme Kararı, Gönderme Kararı, İncelenemezlik Kararı, Dostane Çözüm Kararı, Karar Verilmesine Yer Olmadığına Dair Karar, Ret Kararı, Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Kararı ve Tavsiye Kararı şeklindeki kararlardan bir tanesi verilmektedir.

Kurumun görev alanına girmeyen, şikâyet başvurusunda bulunması gereken kanunun öngördüğü zorunlu hususların bulunmayan, belli bir konuyu içermeyen, yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olan, sebepleri, konusu ve tarafları aynı olanlar ile daha önce sonuçlandırılan başvurular için "incelenemezlik kararı" verilmektedir.

Kuruma başvuruda bulunulabilmesi için, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununda öngörülen idari başvuru yolları ile özel kanunlarda yer alan zorunlu idari başvuru yollarının tüketilmesi gerekmektedir. İdari başvuru yolları tüketilmeden yapılan başvurular için "gönderme kararı" verilip, söz konusu başvuru ilgili idareye gönderilmektedir.

Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 34 üncü maddesi uyarınca, şikâyetçinin başvurusundan vazgeçmesi, şikâyetçi gerçek kişi ise ölümü veya tüzel kişi ise tüzel kişiliğinin sona ermesi, inceleme ve araştırma devam ederken şikâyet konusu hakkında dava açılması durumlarında Kurum tarafından "karar verilmesine yer olmadığına ilişkin karar" verilmektedir.

İnceleme ve araştırma sonucunda şikâyet konusu iddianın yerinde olduğu kanaatine varılması hâlinde Kurum tarafından "tavsiye kararı", şikâyet konusu iddianın yerinde olmadığı kanaatine varılması hâlinde ise "ret kararı", şikâyet konusu iddiaların bir kısmının yerinde

bulunduğu bir kısmının ise yerinde bulunmadığı kanaatine varılması halinde ise "kısmı tavsiye kısmi ret kararı" verilmektedir.

Kurumun kuruluş amacı ve var olma sebebi dostane çözüm aramak ve bulmaktır. Bu doğrultuda kurumun yapmış olduğu katkı ve hizmetlerin düzgün ifade edilmesi ve bunun istatistiklere doğru yansıtılması "Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te Kurumumuzun kuruluş amacı doğrultusunda ve yapılan katkı ve hizmetlerini düzgün ifade edilebilmesini teminen "Dostane Çözüm Kararı" eklenerek" 02/03/2017 tarihli ve 29995 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan değişiklik ile yürürlüğe girmiştir.

Bu kapsamda 31 Aralık 2018 tarihi itibariyle Kurum tarafından verilen toplam 17.615 adet başvuruya ilişkin karar türlerine göre dağılım aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Karar Türleri	**2018**	**Yüzde%**
Gönderme Kararı	4.812	30,90
İncelenemezlik Kararı	6.517	41,85
Başvurunun Geçersiz Sayılması	187	1,20
Birleştirme Kararı	75	0,48
Ayırma Kararı	24	0,15
Dostane Çözüm	1.916	12,30
Karar Verilmesine Yer Olmadığına İlişkin Karar	433	2,78
Tavsiye Kararı	677	4,35
Ret Kararı	662	4,25
Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Kararı	269	1,73
Toplam	15.572	

2.2.2.4. Dostane Çözüme Yönelik İstatistikler

2013 yılında 184, 2014 yılında 123, 2015 yılında 161 ve 2016 yılında ise 80, olmak üzere toplam 548 adet dosya uzlaşma yöntemiyle çözüme kavuşturulmuştur. 2018 döneminde toplam "Çözüme Kavuşturulan Dosya Sayısı" 2498 olup, bunların 1916 adedi Dostane Çözüm Yolu ile 582 adedi ise Gönderme Kararı ile gerçekleştirilmiştir.

Dostane çözüm yolu ile sonuçlanan dosya sayısında 2018 yılında 2017 yılına göre %32,38 oranında artış gerçekleşmiştir.

2017-2018 yılları karşılaştırmalı dostane çözüm yoluyla çözüme kavuşturulan dosya sayısına ilişkin dağılım aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Karşılaştırılan Dönem	2017	2018	Artış Oranı %
Dostane Çözüm Kararı İle Sonuçlandırılan Toplam Şikâyet Sayısı	1.575	1.916	21.65
Gönderme Kararı İle Sonuçlandırılan Şikâyet Sayısı	312	582	86,54
Toplam	**1.887**	**2.498**	**32,38**

2.2.2.5 Tavsiye ve Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Kararlarına İlişkin İstatistikler

Kuruma 2017 yılından itibaren yapılan başvuru sayısının artmasıyla birlikte nitelikli veya kabul edilebilir başvurularda da yükselme görülmüş ve idarelere verilen tavsiye kararlarında ciddi bir artış yaşanmıştır.

Kurumca yapılan başvurunun inceleme ve araştırılması sonucunda şikâyetin yerinde olduğu kanaatine varılması hâlinde Tavsiye Kararı; kısmen yerinde olduğu kanaatine varılması halinde ise Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Kararı verilmektedir.

2018 yılında kabul edilebilir başvurulara ilişkin karar dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

2.2.2.6. Kurumumuzun Sorun Çözme Yeteneğine İlişkin Başarısının Değerlendirilmesi

Verilen Karar Türü	2018
Dostane Çözüm Yolu İle Çözümlenen Dosya Sayısı	2.498
Tavsiye Kararı	677
Kısmen Tavsiye Kısmen Ret	269
Ret Kararı	662
Toplam	**4.106**

Kabul edilebilir başvurular hakkında verilen kararlardan, Dostane Çözüm, Tavsiye ve Kısmen Tavsiye kararları toplamının oranı %83,88 e tekabül etmektedir. %16,12 sinde ise şikâyet haklı bulunmayarak Ret Kararı verilmiştir. **Bu hususlar değerlendirildiğinde Kurumumuz; kendisine yapılan başvuruların %83,88'inde sorunu çözmüş veya çözümüne yönelik iradesini ortaya koymuştur. Diğer bir anlatımla Kurumumuzun sorunların çözümüne yönelik yeteneğini gösteren başarısı 2018 yılında %83,88 olarak gerçekleşmiştir.**

2.2.3. Kurumun 2018 Yılında Ülkemize Katma Değeri

2.2.3.1. Adalete Kolay, Hızlı Erişim İle Dostane Çözüm Yöntemleri

Kamu yönetiminin, dünyadaki gelişmelere paralel olarak yeniden yapılandırılması ile halkın idareden kaynaklı şikayetlerini en aza indirecek bir yönetim anlayışının yerleştirilmesi ihtiyacı karşısında, yönetimi yargı dışında denetleyen bağımsız bir denetim sisteminin kurulması gerekmiştir. Klasik denetim mekanizmalarının yetersiz kalması nedeniyle, daha pratik ve hızlı işleyiş sağlayacak ombudsmanlık gibi kurumlar oluşturulmaya başlanmıştır. Kurulduğu günden bu yana etkin bir şikâyet mekanizması oluşturulması çalışmaları yapan Ombudsmanlık Kurumu, "hak arama hürriyeti"nin güçlendirilmesi suretiyle adalete kolay erişimin sağlanmasında rol oynamaktadır.

Ombudsmanlıkça oluşturulan şikâyet mekanizmasının ve şikayet inceleme süreçlerinin özellikleri şunlardır.

• İdare sebebiyle hak, özgürlük veya menfaatleri ihlal edilen gerçek ve tüzelkişiler Kuruma başvuruda bulunabilmektedir.

• Çocuk hakları, insan hakları, kadın hakları ve toplumun genelini ilgilendiren konularda menfaat ihlali şartı aranmamaktadır.

• Kuruma başvuruda bulunurken, mütekabiliyet, tabiiyet, ücret vb. gibi zorlaştırıcı hiçbir ek şart ve usul bulunmamakta olup, bireyler yanında özel hukuk tüzelkişileri de başvuru hakkına sahiptir.

• Kuruma şikâyet başvurusu için çok kolay ve çeşitli yollar öngörülmüştür.

• Başvuru yapıldığında dava açma süresi durmakta olup, başvurular 6 ay gibi kısa bir sürede sonuçlandırılmaktadır.

• Şikâyet konusuyla ilgili tanık dinleme, bilirkişi tayin etme ve yerinde inceleme yapma usullerini kullanma ile şikâyet konusuyla ilgili, idareden devlet sırrı dahil tüm bilgi ve belgeleri talep etme ve görme yetkisine sahiptir.

• Şikayetçilerin başvurularını takibi amacıyla "Şikâyet Bilgilendirme Bürosu" ile kararların etkin takibi açısından "Araştırma, Takip ve Değerlendirme Bürosu" oluşturulmuştur.

Ombudsmanlık Kurumu, başvuruyu en geç altı ay gibi kısa bir sürede sonuçlandırmakta olup, "Tavsiye", "Dostane Çözüm" ve "Gönderme Kararları" ile hızlı bir şekilde mağduriyeti giderebilmektedir.

Şikâyet başvurusunun etkin ve hızlı bir şekilde sonuçlandırılmasında sık başvurulan yöntem, dostane çözüm yöntemi olup, ikna gücüne dayalı arabuluculuk yapılmaktadır. Bu kapsamda, inceleme aşamasında öncelikle şikâyetin en kısa sürede nasıl sonuçlandırılacağına dair bir değerlendirme yapılarak, talebin yerinde olduğu ve herhangi bir yazışma yapılmaksızın çözülebileceği kanaatine varılması halinde, idareyle telefon, e-posta ya da yetkililerle toplantı yapılmak suretiyle uzlaşma yoluyla çözüm denenmektedir. Yapılan görüşmelerde, şikâyet konusu ile ilgili bilgiler ve idarenin konuya ilişkin görüşleri müzakere edilmekte; başvurunun yerinde olduğuna kanaat getirilirse, idareden başvurunun çözümü doğrultusunda işlem tesis etmesi talep edilmektedir. Bu kapsamda inceleme-araştırma safhasına geçilmeden uzlaştırma

yoluyla sonuçlanan başvurular hakkında Ombudsmanlıkça "Dostane Çözüm Kararı" verilmektedir. İnceleme-araştırma safhasına geçildiğinde de, yine ilgili idareye yol gösterilerek dostane çözüme davet edilmekte; zaman zaman başvuranın talebi doğrultusunda işlem tesis eden idare, bu işlemin detayına dair yazıyı Ombudsmanlığa göndermektedir. Bu durumda da Ombudsmanlığın girişimi sayesinde talebin yerine getirilmesine ilişkin dostane çözüm kararı verilmektedir. Bu doğrultuda, mevzuatsal altyapıya kavuşturulması için 02/03/2017 tarihinde dostane çözüm kararı, "Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 33/A maddesine eklenmiştir.

Ayrıca idari başvuru yolu tüketilmeden Ombudsmanlığa yapılan başvurular hakkında "Gönderme Kararı" verilmektedir. Bu kararlar ile idarelere, yapılan işlemi tekrar gözden geçirme fırsatı verilmekle birlikte, şikayetçilere ve Ombudsmanlığa bilgi verilmesi hususunun hatırlatılmasının yanı sıra, idarelere şikayet konusu hakkında neler yapması gerektiği konusunda yol gösterilmektedir.

Dostane Çözüm ve Gönderme Kararlarıyla Çözüme Kavuşturulan Başvurulardan Örnekler

1. Dostane Çözüm Kararları:

- Başvuranın hükümlü bulunan abisinin Diyarbakır, Batman, Şanlıurfa İllerinde bulunan ceza infaz kurumlarından birine nakledilmesi hakkında;
- ÖSYM sınav görevlilerinin başvuranı mağdur etmesi hakkında;
- Banka hesapları üzerindeki hacizlerin kaldırılması hakkında;
- Kaldığı koğuşta uyuz hastalığı hakkında;
- Askerlik görevini ifa ediyor olması nedeniyle uzman çavuşluk sınavından sonra düzenlenen eğitime katılamayan başvuranın müracaatlarının incelenerek sonuçlandırılması hakkında;
- Sondaj izni verilmesi hakkında;
- Başvuranın kızının ortodonti tedavisi için gerekli olan evrakın imzalanmaması hakkında;
- Vekâlet ücretinin ödenmesi hakkında;
- Başvuranın doktora eğitimi nedeniyle zorunlu hizmetinin İl içindeki başka bir okula yapılması hakkında;
- Görevlendirmenin iptali hakkında;
- Başvuran hakkında başlatılan disiplin soruşturması işleminin iptali hakkında;
- Mahkeme kararı uyarınca başvuranın atamasının gerçekleştirilerek göreve başlatılması hakkında;
- Başvuranın cezaevinde can güvenliğinin temini talebi hakkında;
- Başarısız sayıldığı sınavı değerlendiren jüri üyelerinin listesinin ve cevap kağıtlarının birer fotokopisinin bilgi edinme hakkı kapsamında tarafına verilmesi hakkında;
- Geçmiş dönem sanatçı borçlanması hakkında;

• Güvenlik görevlisi olarak çalışan işçinin, vardiya düzensizliği, çalışma saatlerinin belirsizliği gibi çalışma koşullarının elverişsizliği hakkında;

• T.C. kimlik numarasının hatalı görünmesi nedeniyle ortaya çıkan genel sağlık sigortası borcunun silinmesi hakkında;

• Çıkarılan yersiz sağlık ödemesi borcunun, ilgili dönemlerde yeşil kartlı sayılması nedeniyle iptali hakkında;

• Konya Meram Belediyesinde taşeron olarak çalışan işçinin, kullanmadığı izinlerin ilişkin ücretlerin ödenmesi hakkında;

• Başvuranın emekliliğinin dolması üzerine emekli aylığının bağlanması hakkında;

• Emeklilik aylığına hak kazanma tarihinin hesaplanması;

• Yurtdışında düzenlenen hizmet belgesi ile borçlanma talebi hakkında;

• Mükerrer prim ödemesinin iadesi hakkında;

• Okullarda boş geçen derslere giren nöbetçi öğretmenlere ek ders ücreti ödenmesi hakkında;

• Altınbaş Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından doktora programı için ödenen harcın, programın açılmaması nedeniyle iade edilmesi hakkında;

• Anadolu Üniversitesi tarafından gerçekleştirilen YÖKDİL sınav sorularının tamamının adayların erişimine açılması hakkında;

• Sakarya Karasu'daki KYK Yurdunun faaliyete geçmemesi nedeniyle, kayıt yaptırırken ödenen 570 TL'nin tamamının iade edilmesi hakkında;

• 703 sayılı KHK ile TODAİE'nin kapatılması sebebiyle, 2018 TODAİE yüksek lisans sınavında başarılı olan adaylara, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi tarafından kayıt hakkı verilmesi hakkında;

• Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümünde okuyan görme engelli öğrencinin işaret dili dersinden muaf tutulması hakkında;

• Uludağ Üniversitesinde yüksek lisans yapmak için yatırılan harç ücretinin iadesi hakkında;

• "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı" olan bir taşınmaza uygulanan emlak vergisi tahakkukunun yapılmaması hakkında;

• Çankaya Belediyesi tahakkuk servisine ödenen emlak vergisinin, tekrar borç olarak gösterilmesi hakkında;

• Dere Sokak'ta bulunan taşınmaz için Saraçoğlu Caddesinde yapılan çalışmalar nedeniyle istenen çevre düzenleme harcamalarına katılma payının iptali hakkında;

• Kayseri Büyükşehir Belediyesince Mevsim Caddesi mevkiine durak konulması talebi hakkında;

• Evinin önünde bulunan ve kötü kokuya sebep olan çöp konteynerinin bulunduğu yerden kaldırılması hakkında;

• "Tır-Kamyon Giremez" tabelasının tekrar konularak yol güvenliğinin sağlanması hakkında;

• Aracında meydana gelen ve tutanakla tespit edilmiş hasar ile birlikte, aracında meydana gelen değer kaybının tazmini talebi hakkında;

• Aracın önceki sahibine tahakkuk ettirilmesi gereken motorlu taşıtlar vergisinin şu anki sahibine tahakkuk ettirilmesi hakkında;

• Maaş hesabı üzerine tatbik edilen e-haczin kaldırılması hakkında;

• Ticari reklam ve haksız ticari uygulamalar yönetmeliğinde değişiklik yapılarak fast food restoranlarında çocuk menülerinin yanında promosyon verilmesinin engellenmesi talebi ile yapılan başvuru hakkında inceleme ve araştırma sürecinde, Ticaret Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığından bilgi ve belge talep edilmiş; yeni düzenlemenin talebi karşıladığı anlaşılarak, dosyanın dostane çözümle neticelendiği anlaşılmıştır.

2- Gönderme Kararları:

• Açık kalp ameliyatı geçiren babasından alınan ücretin haksız olduğu iddiası ile yapılan başvurunun idari başvuru yolları tüketilmediğinden Gönderme Kararı ile Üniversite Hastanesine iletilmesi üzerine, bahse konu ücretin iade edildiği anlaşılmıştır.

• Cami lojmanında ikamet etmesi nedeniyle düzenlenen ecrimisil bedelinin iptali talebi ile yapılan başvurunun idari başvuru yolları tüketilmediğinden Gönderme Kararı ile Kızılırmak Milli Emlak Müdürlüğüne iletilmesi üzerine, başvuranla birlikte aynı durumdaki yedi vatandaşın sorunu çözülmüştür.

• Adı geçenin hakkındaki yurtdışı çıkış yasağının kaldırılmasına ilişkin talebine karşılık pasaportunun 667 sayılı KHK'nın 5 inci maddesine istinaden iptal edildiği, hakkında kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmesi üzerine yapılan tahkikat neticesinde şerh kayıtlarının kaldırılarak pasaportlarının geçerli hale getirildiği ifade edildiğinden başvuru konusunun çözüme kavuştuğu değerlendirilmiştir.

• Koğuş değiştirme talebi ile yapılan başvurunun idari başvuru yolları tüketilmediğinden Gönderme Kararı ile Maltepe 2 No.lu Ceza İnfaz Kurumuna iletilmesi üzerine, talebin karşılandığı anlaşılmıştır.

• Kaçak olarak işletilen konfeksiyon atölyesinin sebebiyet verdiği gürültü kirliliğinin sonlandırılması talebi ile yapılan başvurunun idari başvuru yolları tüketilmediğinden Gönderme Kararı ile Bursa Yıldırım Belediyesine iletilmesi üzerine, Belediye Encümenince işyerinin kapatılmasına karar verildiği ve yapılan kontrollerde işyerinin boşaltılarak terk edildiği anlaşılmıştır.

• 15 Temmuz darbe girişimi gazisince atanma talebi ile yapılan başvurunun idari başvuru yolları tüketilmediğinden Gönderme Kararı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına iletilmesi üzerine, şahsın atama teklifi yapılacaklar listesine eklenerek Devlet Personel Başkanlığına gönderildiği anlaşılmıştır.

• Kefalet kesintilerinin iadesi talebi ile yapılan başvurunun idari başvuru yolları tüketilmediğinden Gönderme Kararı ile Adalet Bakanlığına iletilmesi üzerine, kesintilerin iadesi için Şanlıurfa Cumhuriyet Başsavcılığına yazı gönderildiği anlaşılmıştır.

• Tekirdağ'a atanma talebi ile yapılan başvurunun idari başvuru yolları tüketilmediğinden Gönderme Kararı ile Sağlık Bakanlığına iletilmesi üzerine, talebin karşılandığı anlaşılmıştır.

• Hastanede asistan olarak çalışılan 5 yıllık sürenin, çalışma süresine eklenmesi talebi ile yapılan başvurunun idari başvuru yolları tüketilmediğinden Gönderme Kararı ile Sosyal Güvenlik Kurumuna iletilmesi üzerine, SGK İl Müdürlüklerine dilekçe verilmesi ile talebin yerine getirilebileceği anlaşılmıştır.

• Tarım sigortası prim gün sayılarının yeniden değerlendirilerek emeklilik başvurusunun kabul edilmesi talebi ile yapılan başvurunun idari başvuru yolları tüketilmediğinden Gönderme Kararı ile Sosyal Güvenlik Kurumuna iletilmesi üzerine, hatalı işlemin düzeltilerek, yeni oluşan duruma göre talebin yeniden değerlendirileceği anlaşılmıştır.

• Emeklilik aylığı alan ve özel sektörde çalışan başvuranın, sigorta girişinin işverence hatalı yapıldığı iddiası ile yapılan başvurunun idari başvuru yolları tüketilmediğinden Gönderme Kararı ile Sosyal Güvenlik Kurumuna iletilmesi üzerine, kaydın düzeltilerek gerekli işlemlerin yapıldığı anlaşılmıştır.

• Yaşlılık aylığının yeniden hesaplanması talebi ile yapılan başvurunun idari başvuru yolları tüketilmediğinden Gönderme Kararı ile Sosyal Güvenlik Kurumuna iletilmesi üzerine, yaşlılık aylığının hesaplanmasına dair ayrıntılı açıklamanın başvurana iletildiği anlaşılmıştır.

• AÖF diplomasının düzenlenerek İstanbul Şişli Açıköğretim Fakültesinden teslim edilmesi talebi ile yapılan başvurunun idari başvuru yolları tüketilmediğinden Gönderme Kararı ile Anadolu Üniversitesine iletilmesi üzerine, talep karşılanmıştır.

• Açıköğretim ortaokul diplomasının düzenlenerek ikamet ettiği bölgeye gönderilmesi talebi ile yapılan başvurunun idari başvuru yolları tüketilmediğinden Gönderme Kararı ile Milli Eğitim Bakanlığına iletilmesi üzerine, talebin karşılandığı anlaşılmıştır.

• Evinin üzerinden geçen alçak gerilim hattının deplase edilmesi talebi ile yapılan başvurunun idari başvuru yolları tüketilmediğinden Gönderme Kararı ile Sakarya Elektrik Dağıtım A.Ş.'ye iletilmesi üzerine, sorunun çözüldüğü anlaşılmıştır.

• Engelli indiriminin eksik hesaplanması nedeniyle fazladan tahsil edilen su bedellerinin iadesi talebi ile yapılan başvurunun idari başvuru yolları tüketilmediğinden Gönderme Kararı ile Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüne iletilmesi üzerine, talebin karşılandığı anlaşılmıştır.

• İlk hızlı tren seferi dikkate alınacak şekilde Mecidiyeköy-Pendik güzergahına ek sefer konulması talebi ile yapılan başvurunun idari başvuru yolları tüketilmediğinden Gönderme Kararı ile İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğüne iletilmesi üzerine, ek sefer konulduğu anlaşılmıştır.

• İkamet ettiği sokağa beton kasis veya set konulması talebi ile yapılan başvurunun idari başvuru yolları tüketilmediğinden Gönderme Kararı ile İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile Küçükçekmece Belediye Başkanlığına iletilmesi üzerine, talebin karşılandığı anlaşılmıştır.

• Parka yeni çardak, oyun alanı, demir korkuluk ve merdiven tapılması talebi ile yapılan başvurunun idari başvuru yolları tüketilmediğinden Gönderme Kararı ile Keçiören Belediye Başkanlığına iletilmesi üzerine, talebin yerine getirildiği anlaşılmıştır.

• Alt komşusunun evde biriktirdiği çöplerin temizlenmesi talebi ile yapılan başvuru hakkında yapılan ön inceleme neticesinde, Gönderme Kararı ile Keçiören Belediye Başkanlığına iletilmesi üzerine, ilgili Kurumlarca ortaklaşa yapılan bir çalışmayla talebin karşılandığı anlaşılmıştır.

• Doğrudan temin yoluyla alınması planlanan "4 kalem tıbbi sarf malzeme alımı ihalesi"ne ait ihtiyaç listesinin 3 No.lu kalemini oluşturan ürüne ait teknik şartnamenin hukuka ve hakkaniyete aykırılığı iddiası ile yapılan başvurunun idari başvuru yolları tüketilmediğinden Gönderme Kararı ile Sağlık Bakanlığı iletilmesi üzerine, talebin karşılandığı anlaşılmıştır.

• Ödemeye muktedir olmadığı halde cezaevinde iken ödeyemediği eşya ve yemek bedellerinin borç düşümünün yapılmaması iddiası ile yapılan başvurunun idari başvuru yolları tüketilmediğinden Gönderme Kararı ile Muğla Defterdarlığına iletilmesi üzerine, borcun silindiği anlaşılmıştır.

• Başkasına ait araç plakasının yanlış okunması sonucunda kendi aracı OGS'den geçmiş gibi işlem yapılması iddiası ile başvuru yollarının tüketilmesi için Gönderme Kararı ile Karayolları Genel Müdürlüğüne iletilmesi üzerine, gereken düzeltmenin yapıldığı anlaşılmıştır.

• E-devlet kapısında (B) sınıfı ehliyetinin ilk belge tarihinin 21/08/1997 tarihi yerine 06/08/2009 olarak girilmiş olması nedeniyle yapılan başvurunun, SRC Belgesini kullanamaması nedeniyle yapılan başvurunun, başvuru yollarının tüketilmesi için Gönderme Kararı ile İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne iletilmesi üzerine, gereken düzeltmenin yapıldığı anlaşılmıştır.

• Çocukların öğrenim gördüğü ortaokula branş matematik öğretmeni atanması talebi ile yapılan başvurunun, başvuru yollarının tüketilmesi için Gönderme Kararı ile Karayolları Genel Müdürlüğüne iletilmesi üzerine, gereken düzeltmenin yapıldığı anlaşılmıştır.

2.2.3.2 Tavsiye Kararları İle Sağlanan Katma Değer

Şikâyet konusu iddianın yerinde olduğu kanaatine varılması halinde, "Hatalı davranıldığının kabulü", "Zararın tazmini", "İşlem yapılması veya eylemde bulunulması", "Mevzuat değişikliğinin yapılması", "İşlemin geri alınması, kaldırılması, değiştirilmesi veya düzeltilmesi uygulamanın düzeltilmesi", "Uzlaşmaya gidilmesi" ve "Tedbir alınması" gibi içerikte tavsiye kararı verilmektedir. Tavsiye kararlarında şikâyet konusu uyuşmazlık değerlendirilirken hukuka uygunluk denetiminin yanında, hakkaniyete uygunluk denetimi de yapılmakta idarenin eylem ve işlemleri iyi yönetim ilkeleri açısından değerlendirilmektedir.

2.2.3.2.1 Hakkaniyete Uygunluk Denetimi

Hukuk kurallarının somut olay adaletinin gerçekleşmesini sağlayacak şekilde yorumlanması olarak tanımlanabilecek hakkaniyete uygunluk denetimi yetkisi, 6328 sayılı

Kanunla Ombudsmanlığa verilmiş olup, Türkiye'de bu denetimi yapan tek kurum Ombudsmanlıktır. Hızla değişen dünyada, mevzuatın aynı hızla güncellenememesi nedeniyle, kamu yönetiminde acil olarak hayata geçirilmesi gereken reformlara ilişkin eksikliklerin de Kamu Denetçiliği Kurumunca yapılan hakkaniyet denetimi doğrultusunda giderilebileceği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Tavsiye Kararlarından Örnekler:

• İhya tutarının iadesi;

• Zorunlu hizmet kapsamında çıkarılan okulda geçen hizmet sürelerinin tamamının zorunlu hizmet süresinden sayılması;

• Taşınmazın kamulaştırılması veya yaşanılan mağduriyetin giderilmesi;

• İlahiyat Fakültesi lisans eğitiminin Açıköğretim uygulaması ile yapılabilmesi;

• Başvurana, istifasından önceki döneme ait performans ücretlerinin ödenmesi;

• Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayırma işlemi uygulandığı tespit edilen başvuranın mağduriyetinin giderilmesi;

• Uzlaştırma siciline kayıt için "Kasten İşlenmiş Bir Suçtan Mahkûm Olmamak" şartının, birçok kanun hükmüne göre geniş tutulması ve herhangi bir üst sınır düzenlenmemiş olması nedeniyle bu hususta gerekli düzenlemelerin yapılması;

• Hizmet dökümüne yansıyan hizmet sürelerinin düzeltilmesi;

• Sürekli işçi kadrolarında istihdam edilme talebi bulunan başvuran hakkında 375 sayılı KHK'nın ilgili hükümlerinin uygulanması;

• Başvuru sahibinin çocuğunun engellilik nedeniyle kurumlar arası nakil talebinin hakkaniyet çerçevesinde yeniden değerlendirilmesi;

• Milli sporculara verilen bursun öğrenim kredisine çevrilmesine itiraz hakkında;

• Başvuranın Hakkaniyet Gereğince Vergi İstisnasından Yararlandırılarak Düzenlenen Borçların Terkin Edilmesi Gerektiği Ayrıca Başvuran Hakkında Vergi Borcu, Vergi Zıyaı Cezası ve Gecikme Zammı Düzenlemesine Dayanak Teşkil Eden Özel Tüketim Vergisi (II) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliğinin II/C/1 Bölümünde Değişiklik Yapılması

• PAEM Komiser Yardımcılığı Sınavını Kazandıkları Halde Silah Altında Bulunmaları Sebebiyle Kayıt Yaptıramayan Adayların Bu Durumlarının Tekrar Değerlendirilmesi ve Eğitimlerinin Terhis Tarihleri Gözetilerek Yeniden Planlanması

• Erasmus Öğrenim ve Staj Hareketliliği Yabancı Dil Sınavının Yürütülmesine İlişkin Tedbirler Alınması

• Bozuk Su Sayacına Dayanarak Yapılan Ölçüme Göre Belirlenen Fatura Bedelinin Tekrar Değerlendirilmesi

2.2.3.2.2 İyi Yönetim Açısından Sağlanan Katkı

İyi yönetim kavramı, kamu yönetimi, siyaset bilimi, işletme ve hukuk gibi birçok disiplinin ortak çalışma alanına giren, 1990'lı yılların sonlarına doğru ilk defa hukuki denetim

ölçütü olarak da kullanılmaya başlanan ve yürütülen faaliyet alanına göre farklılıklar gösterse de tarafsızlık, dürüstlük, eşitlik gibi yatay olarak tüm idari faaliyetler için geçerli olan ve birçok ilkeyi bünyesinde barındıran bir kavramdır.

Türkiye'de Kamu Denetçiliği Kurumunun şikâyet başvurularını kabul etmeye başlamasından sonra, iyi yönetim ilkelerinin hukuki ve idari denetim ölçütü olarak değerlendirilmesinde yeni bir dönem başlamıştır. Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde yer verilen; kanunlara uygunluk, ayrımcılığın önlenmesi, ölçülülük, yetkinin kötüye kullanılmaması, eşitlik, tarafsızlık, dürüstlük, nezaket, şeffaflık, hesap verilebilirlik, haklı beklentiye uygunluk, kazanılmış hakların korunması, dinlenilme hakkı, savunma hakkı, bilgi edinme hakkı, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi, kişisel verilerin korunması gibi kriterler iyi yönetim ilkelerinden bazılarıdır. İyi yönetim kavramının daha iyi anlaşılabilmesi için söz konusu ilkelere kısaca değinmekte fayda vardır.

Kanunlara Uygunluğa İlişkin

İdarenin kanunlara uygun davranması en geniş anlamıyla, genel kabul görmüş evrensel hukuk ilkelerine, Anayasa kurallarına, uluslararası mevzuata, yasalara, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine, düzenleyici işlemler ile hakkaniyet kurallarına uygun işlem tesis etmesidir. Kurumun bu ilkeye aykırılık tespit ettiği başvuruya ilişkin verdiği karar aşağıdaki şekildedir:

Başvuranın, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapan sivil personel için ayrı bir muayene değerlendirme çizelgesinin düzenlenmesi talebine karşılık Kurum tarafından yapılan incelemede, ilgili Yönetmelikte sivil personel için periyodik muayene yükümlülüğü getirilmemesine rağmen Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı Personelinin Sağlık Muayene Yönergesi kapsamında sağlık durumlarının tespiti maksadıyla sivil personelin azami üç yılda bir defa periyodik muayeneye tabi tutulmasının, sivil personelin sağlık işlemleri için Yönetmelikte öngörülmüş olan yükümlülüklerini genişlettiği ve bu durumun normlar hiyerarşisine ve dolayısıyla kanunlara uygunluk ilkesine aykırılık teşkil ettiği değerlendirilmiştir.

Eşitlik ve Ayrımcılığın Önlenmesine İlişkin

Eşitlik ilkesi, birbiriyle aynı hukuksal durumda olanlara aynı ve farklı hukuksal durumda olanlara ise farklı uygulamalar yapılmasıdır. Diğer bir ifadeyle eşitlik ilkesi, idarenin kamu hizmetini kişisel nitelikleri ve durumları aynı olanlara eşit bir şekilde sunmasını ve herhangi bir ayrım yapmaması yükümlülüğünü içerir. Kurumun bu ilkeye aykırılık tespit ettiği başvuruya ilişkin verdiği karar aşağıdaki şekildedir:

Başvuran, 28 Şubat sürecinde dini inancından dolayı ayrımcılığa maruz kalarak okuldan ayrılmak durumunda kaldığını ifade etmiştir. Kurum tarafından yapılan incelemede, 28 Şubat sürecinde siyasi ve ideolojik nedenlerle hak ihlallerinin yaşandığı, başvuran ve başvuranla aynı durumda olan diğer kadın öğrencilerin hukuka aykırı bir şekilde eğitim hakkından mahrum edildiği, dolayısıyla dinî inancın gereklerini yerine getirmek amacıyla hareket eden kişilerin ayrımcılığa uğradığı tespit edilerek tavsiye kararı verilmiştir.

Ölçülülük İlkesine İlişkin

Ölçülülük ilkesi, idarenin hukuken korunan bir amaca ulaşmak için seçmiş olduğu yöntem ve araçların o amaca ulaşmak için gerekli, orantılı ve elverişli olmasını ifade eder. Kamu yararının açıkça baskın olması halinde, bireylerin temel hak ve özgürlükleri ile menfaatlerine yönelik yapılan müdahale ölçülülük ilkesine aykırı sayılmaz. Kurumun bu ilkeye aykırılık tespit ettiği başvuruya ilişkin verdiği karar aşağıdaki şekildedir:

Başvuran hükümlü, bulunduğu cezaevinden ailesine yakın olan cezaevine nakledilme talebinde bulunmuş, ancak bu talebi idare tarafından reddedilmiştir. Yapılan incelemede, başvuranın ailesinin maddi durumu ile ikamet ettiği yerin infaz kurumuna olan uzaklığı birlikte ele alındığında, idarenin işleminin ulaşılmak istenen meşru amaçla orantılı olmadığı ve bu gerekçeyle aile hayatına saygı gösterme hakkına yapılan ölçüsüz bir müdahalenin bulunduğu tespit edilerek idarenin, başvuranın nakil talebini reddetmek suretiyle ölçülü olmayan bir karar alması hukuka aykırı bulunmuştur.

Yetkinin Kötüye Kullanılmamasına İlişkin

Yetkinin kötüye kullanılmaması, yasalarca tanınmış karar alma gücü olan yetkinin, kamu yararı ve kamu hizmeti gereklerine uygun olarak, kişisel, siyasi ve benzeri bir amaç güdülmeksizin, veriliş amacı doğrultusunda kullanılmasını ifade etmektedir. Kurumun bu ilkeye aykırılık tespit ettiği başvuruya ilişkin verdiği karar aşağıdaki şekildedir:

Başvuran, imar planında altı yıldır yeşil alan olarak belirlenen taşınmazının kamulaştırılması veya imar planının değiştirilerek bahsi geçen taşınmazın serbest bırakılması talebinde bulunmuştur. Kurumun incelemesinde, 2012 yılından itibaren devam eden mülkiyet hakkına yönelik imar hukukundan kaynaklı müdahalenin, başvuranı, mülkiyetinin geleceği konusunda belirsizliğe ittiği, taşınmazın değerini hatırı sayılır ölçüde azalttığı ve bu uygulamanın belediyenin imar mevzuatı ile kendisine verilen yetkisini de amacına uygun kullanmadığı anlamına geldiği ifade edilmiştir.

Dürüstlük İlkesine İlişkin

Dürüstlük, kamu görevlilerinin tüm eylem ve işlemlerinde her zaman doğru ve güvenilir olmasını, kamu hizmetinden faydalananları yanıltıcı veya onlara zarar verici davranışlardan kaçınmasını ifade eden bir ilkedir. Kurumun bu ilkeye aykırılık tespit ettiği başvuruya ilişkin verdiği karar aşağıdaki şekildedir:

Başvuranın, mekanik su sayacının elektronik kartlı su sayacıyla değiştirilmemesi için Manisa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüne (MASKİ) dilekçe vermesine rağmen su sayacının elektronik kartlı su sayacıyla değiştirildiğini, idarenin bu şekilde davranarak kendisini elektronik kartlı su sayacı kullanmaya mecbur bıraktığını belirterek idarenin işlemini geri alması talebine karşılık, idare tarafından başvurana gönderilen "Tebligat" başlıklı yazıda, 3516 sayılı Ölçüler ve Ayarlar Kanununa dayalı Ölçü ve Ölçü Aletleri Muayene Yönetmeliği hükmü gerekçe gösterilerek sayaçların değiştirilmesinin zorunluluğu ifade edilmiştir. Ancak

gerek Ölçüler ve Ayarlar Kanunu'na gerekse de Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunu'na bakıldığında böyle bir zorunluluğun bulunmadığı anlaşıldığından, ilgili idarenin, aboneleri elektronik kartlı sayaç sistemine geçmeye zorlamasının, iyi yönetim ilkelerinden "dürüstlük" ilkesine uygun olmadığı değerlendirilmiştir.

Nezaket İlkesine İlişkin

Nezaket ilkesi; kamu görevlilerinin birbirine ve vatandaşa karşı saygılı davranmalarını, kibar, yardımsever ve iş birliği içerisinde hareket etmelerini, işlerini zamanında yapmalarını, vatandaşın sorununu anlamak ve çözüm yolu üretmek için gerçek bir çaba içinde olmalarını ifade eder. Kurumun bu ilkeye aykırılık tespit ettiği başvuruya ilişkin verdiği karar aşağıdaki şekildedir:

Başvuran; polis memurlarının nezaket dışı üslupları ile tutum ve davranışlarından dolayı haklarında gereğinin yapılması talebinde bulunmuştur. Kurum tarafından yapılan incelemede ise, ilgili polis memurlarının, başvuranın 'Baro Başkanı' olduğu bilgisini edindikleri, bunun üzerine, soruşturma savcısına ne yapmaları gerektiğini sorarak verilecek emir ve talimat doğrultusunda hareket etmek durumunda olduğu ifade edilmiş ve adli kolluk memurlarının, tutum ve davranışlarının bir kamu görevlisinden beklenen özen ve nezakette olması gerektiği değerlendirildiğinden kolluk memurlarına görevlerinin gerektirdiği davranış ilkelerinin hatırlatılması gerektiği kanaatine varılmıştır.

Şeffaflığa İlişkin

Şeffaflık ilkesi, gerçek ve tüzel kişilerin bilgiye erişebilmesi için idarenin bilgi verme ödevini sistematik, kolay, hızlı ve ulaşılabilir bir şekilde yerine getirmesidir. Şeffaflık idare için bir görev olduğu gibi vatandaş için de bir haktır. Kurumun bu ilkeye aykırılık tespit ettiği başvuruya ilişkin verdiği karar aşağıdaki şekildedir:

Başvuran, ücretli öğretmen görevlendirme duyurusuna istinaden bir ortaokula matematik branşında başvurduğunu ve duyuruda yer alan kriterleri kendisinin sağlamasına rağmen başka bir kişinin görevlendirildiğini belirterek söz konusu görevlendirmenin incelenmesini talep etmiştir. Kurumca yapılan değerlendirme neticesinde gerek hakkaniyet gerekse iyi yönetim ilkeleri gereği, daha önce görev yaptığı okulda tekrar matematik öğretmeni olarak görevlendirilmesi beklenmekte iken tekrar görevlendirilmediği, dolayısıyla idarenin görevlendirme işleminde objektif yani şeffaf hareket etmediği değerlendirilmiştir.

Hesap Verebilirlik ve Tarafsızlığa İlişkin

Hesap verebilirlik ilkesi, idarenin görev ve sorumluluklarını yerine getirirken her türlü eylem, işlem ile tutum ve davranışlarını amirlerine ya da kamuoyuna karşı açıklayabilmesi anlamına gelmektedir. Yürütme organının yasama organına, kamu bürokrasisinin yürütme organına hesap vermesi, siyasi hesap verebilirlik olarak tanımlanmaktadır. İdarenin kendi içinde yer alan kişi, kurum ya da organlara veya vesayet makamlarına hesap vermesi ise idari hesap verebilirlik olarak kabul edilmektedir. Kamu yönetimi ile toplumun bütün birey ve

grupları arasındaki ilişkinin bir sonucu olarak idarelerinin karar alırken bireylerin katılımına imkân vermesi ve seçmen olarak vatandaşın yasama organını ve yürütme organını belirleme hakkının bulunması ise demokratik hesap verebilirliktir. Tarafsızlık ilkesi ise idare ya da kamu görevlileri tarafından kişiler veya grupların kimlikleri, inançları, düşünceleri ve benzer özellikleri dikkate alınmaksızın objektif olarak hizmet sunulmasını ifade eder. Kurumun bu ilkeye aykırılık tespit ettiği başvuruya ilişkin verdiği karar aşağıdaki şekildedir:

Başvuran; görevde yükselme sözlü sınavında başarısız sayılma işlemine karşı itirazda bulunmuştur. Yapılan incelemede, idarenin sözlü sınav öncesinde, bir puanlama kriteri düzenlemesi, sınav komisyonunca sınavda sorulacak soruların önceden hazırlanması ve tutanağa bağlanması, sorulan bilgi sorularına adayların verdiği yanıtlara ve kişisel niteliklerine göre yapılan değerlendirmede hangi komisyon üyesince hangi notun takdir edildiğinin tutanakta ayrı ayrı ve gerekçeleriyle gösterilmesi, sözlü sınavın nesnelliği açısından gerekli görülmüş ve adayların sözlü sınavda aldığı puanlara erişiminin sağlanması hesap verilebilirlik ve tarafsızlık ilkesinin gereği olarak değerlendirilmiştir.

Kazanılmış Hakların Korunması ve Haklı Beklentiye Uygunluk İlkelerine İlişkin

Kazanılmış hak, bir hakkın tüm şartlarının gerçekleştirilerek yürürlükteki hukuka uygun olarak doğması sonucu ilgilisinin bu hakkı herkese karşı ileri sürebilmesi anlamına gelmektedir. Kazanılmış hakların korunması ise yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre hukuka uygun olarak kazanılan hakkın, sonradan bu kural değişse veya kaldırılsa dahi korunması yükümlülüğünü ifade etmektedir. Haklı beklentide ise yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre kazanılmış bir hak henüz bulunmamaktadır. Ancak ilgilisinin söz konusu hükümlere dayalı olarak bu hakkı kazanacağına ilişkin bir öngörüsü veya bir beklentisi mevcuttur. Bu bağlamda haklı beklentiye uygunluk, bireylerin idarenin düzenleyici işlemine, taahhüdüne veya uzun süren bir uygulamasına güvenerek çıkarlarına ya da lehlerine olan bir sonuca ulaşabileceklerini ümit etmelerinin korunmasını ifade etmektedir. Kurumun bu ilkeye aykırılık tespit ettiği başvuruya ilişkin verdiği karar aşağıdaki şekildedir:

Başvuran, tezsiz olarak başladığı yüksek lisans programını tezli programa çevirebilmek için üniversitenin aradığı herhangi bir alan türünden 55 puan ALES belgesi sunma şartını Sözel puan türünden sunarak tezli yüksek lisansa başlayıp mezun olduğunu, ancak mezuniyetinden üç sene sonra Eşit Ağırlık puan türünden 55 puan almamış olması gerekçe gösterilerek Üniversite Senatosunca diplomasına iptal işlemi yapıldığı belirtilmiştir. Kurumca yapılan incelemede; Enstitü tarafından gözetilmesi gerekli olan kayıt işleminden sonra, başvuranın hatasının ya da hilesinin bulunmadığı bir işlem nedeniyle diplomasının iptalinin, idari işlemlerin geri alınmasında gözetilmesi gerekli kurallara aykırılık teşkil ettiği ve kazanılmış hakkın da ihlali niteliğinde olduğu değerlendirilmiştir.

Dinlenilme ve Savunma Hakkına İlişkin

Dinlenilme ve savunma hakkı, ilgilisi üzerinde sonuç doğuracak bir işlemin tamamlanmasından önce kişinin her türlü bilgi ve belgeyi sunabilmesine ve bu hususta görüşlerini aktarabilmesine imkân tanıyan, böylece işlem tamamlanmadan önce ilgilisinin

katılımını garanti altına alan ilkelerdir. Kurumun bu ilkeye aykırılık tespit ettiği başvuruya ilişkin verdiği karar aşağıdaki şekildedir:

Hâlihazırda kamu personeli olarak görev yapan başvuran, Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) İl Hakem Kurulu Başkanı ve Klasman gözlemcisi kadrosunda iken TFF Hakem İşleri Müdürü tarafından e-posta adresine gönderilen bir mesaj ile görevine son verildiğini belirterek tüm görevlerinin şahsına iadesini talep etmektedir. Kurumca yapılan inceleme sonucunda başvuranın TFF'den herhangi bir bilginin kendisine iletilmemesi üzerine şahsının FETÖ/PDY Terör örgütü ile ilişkilendirildiği algısının oluştuğu görülmüştür. Kurumca Cumhuriyet Başsavcılığı ile yapılan yazışmalar ile başvuran hakkında herhangi bir soruşturma yürütülmediği bilgisi elde edilmiş, idarenin ilişik kesme işleminde başvuranın dinlenilme ve savunma hakkına uygun hareket edilmediği değerlendirilmiştir.

Bilgi Edinme Hakkına İlişkin

Bilgi edinme hakkı, kendisi ile doğrudan ilgisi olsun ya da olmasın bireylerin, idarenin elinde mevcut olan bilgileri talep edebilmesi ve elde edilebilmesi hakkıdır. Bu anlamda, söz konusu ilke, bireyler ile devlet arasında güvene dayalı bir ilişki kurulmasında ve idarenin şeffaflığının sağlanmasında oldukça önemli bir yere sahiptir. Bilgi edinme hakkı, hak arama özgürlüğünün dolayısıyla hukuk devleti ilkesinin ön koşulu olduğu gibi şeffaflık ve hesap verebilirliğin de temini için gereklidir. Kurumun bu ilkeye aykırılık tespit ettiği başvuruya ilişkin verdiği karar aşağıdaki şekildedir:

Belediye Başkanlığına muhatap, maliki olduğu arsanın da içinde bulunduğu alana ait revizyon plan lejantı ve notlarının bilgi edinme hakkı kapsamında tarafına verilmemesi nedeni ile şikâyette bulunmuştur. Kurumca yapılan inceleme neticesinde; "revizyon plan lejantı ve plan notlarının", 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında bir "belge" olduğu; dolayısı ile talebin, bilgi edinme hakkı kapsamında başvurucuya verilmesi yönünde işlem yapılması gerektiği değerlendirilerek idarenin işlemini bilgi edinme hakkına aykırı bulunmuştur.

Makul Sürede Karar Verme İlkesine İlişkin

Bireyler tarafından idareye yapılan her bir başvurunun kendine has özelliği dikkate alınarak kabul edilebilir bir süre içerisinde kararın verilmesi ve işlemin tamamlanması makul sürede karar verme anlamına gelmektedir. Kurumun bu ilkeye aykırılık tespit ettiği başvuruya ilişkin verdiği karar aşağıdaki şekildedir:

Başvuran, terör olayları nedeni ile evinin tamamının yıkılması sonucu zararının tespiti ve tazmini için başvuruda bulunduğunu, ancak bir yıl geçmesine rağmen başvurusunun sonuçlandırılmadığını, ayrıca idare tarafından herhangi bir cevap da verilmediğini iddia etmiştir. İlgili idare ise, yapılan başvurunun sonuçlandırılması için ilgili düzenlemede altı aylık sürenin belirlendiğini ve zorunlu hallerde bu sürenin üç ay daha uzatılabileceğini ifade etmiştir. Kurum tarafından yapılan değerlendirmede, başvuranın dilekçesinin takriben on ay sonra kayda alınması ve mevzuatın öngördüğü sürenin bu tarihte başlatılması hususu eleştirilmiş olup 21 ayda başvuru hakkında herhangi bir karar verilmemesi ve ilgiliye de bildirimde bulunulmaması durumu, makul sürede karar verme ilkesine aykırı bulunmuştur.

Kararların Gerekçeli Olmasına İlişkin

Gerekçe ilkesi, idari işlemin niçin, hangi sebeplere dayalı olarak yapıldığının işlem metninde gösterilmesini ifade etmektedir. Diğer bir ifade ile idarenin, işlemlerinde faaliyetlerinin keyfi olmadığını, hukuki ve maddi birtakım sebeplere dayandığını belirtmesi anlamına gelmektedir. Kurumun bu ilkeye aykırılık tespit ettiği başvuruya ilişkin verdiği karar aşağıdaki şekildedir:

Başvuran idareye takdir yetkisi veren 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 68/B maddesinde yer alan 1. derece kadroya atanma şartlarını taşımasına rağmen herhangi bir gerekçe gösterilmeden talebinin idarece reddedildiğini, bilgi edinme hakkı kapsamında yaptığı başvurunun da olumsuz yanıtlandığını belirterek idarenin takdir yetkisini hangi kriterlere göre kullandığı bilgisini ve talebinin reddedilme gerekçesini öğrenme talebinde bulunmuştur. Kamu Denetçiliği Kurumunca, idarenin tesis ettiği işlemlerde şeffaflığın sağlanması için takdir yetkisinin nasıl kullanıldığının açıklanması gerektiği, zaten kendi gerçekleştirdiği işlemin nasıl ve hangi kriterler baz alınarak tesis edildiği bilgisinin idarenin elinde bulunan bilgiler olduğu ifade edilmiştir.

Karara Karşı Başvuru Yollarının Gösterilmesine İlişkin

Karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi ilkesi, tesis edilen işleme karşı hangi mercie veya makama, ne kadar süre içinde başvuruda bulunabileceğinin açıklanması hususunu ifade etmektedir. Bu başvuru yolu idari ve yargısal başvuru yolu olabileceği gibi siyasi başvuru yolu da olabilir.

Kararların Geciktirilmeksizin Bildirilmesine İlişkin

Kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi ilkesi, bireyler üzerinde hukuki etkisi olan bir işlemin yetkili idari makam tarafından tamamlanması akabinde vakit kaybetmeksizin, ivedilikle yazılı veya yasal olarak kabul edilmiş başka yollarla muhataba iletilmesi anlamına gelmektedir. Kurumun bu ilkeye aykırılık tespit ettiği başvuruya ilişkin verdiği karar aşağıdaki şekildedir:

Başvuran, Hızlı Geçiş Sisteminin geçerli olduğu otoyolda, geçiş ihlali nedeniyle tarafına idari para cezası verildiğini, ancak söz konusu yaptırıma ilişkin tebliğin yaklaşık bir yıl sonra yapıldığını ifade etmiştir. Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından, Kabahatler Kanunu'nun 20'nci maddesinde, 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'da belirtilen ve idari para cezasını gerektiren fiilin işlendiği tarihi takip eden takvim yılının son günü bitimine kadar idari para cezası verilerek tebliğ edilmediği takdirde idari yaptırım kararı verilemeyeceği, verilmiş ise düşeceği belirtilmiş, idarenin kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi ilkesine aykırı davrandığı tespit edilmiştir.

Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin

Kişiyi doğrudan ya da dolaylı olarak belirlenebilir kılan her türlü bilginin elde edilmesi, tutulması, işlenmesi, depolanması gibi işlemlerin hangi amaçla ve ne tür bir yöntem

benimsenerek yapılabileceği hususu ile bu tür işlemler gerçekleştirilirken hukuka aykırı bir durumun ortaya çıkması halinde hangi başvuru yollarının kullanılabileceği hususunun düzenlenmesi, kişisel verilerin korunması ilkesi olarak adlandırılmaktadır. Kişisel verilerin korunması, Anayasada ayrı bir temel hak ve özgürlük olarak kabul edilmekle birlikte, başka bir temel hak ve özgürlük olan özel hayatın korunması ve gizliliği ile de doğrudan bağlantılı olması açısından oldukça önemli bir ilkedir. Kurumun bu ilkeye aykırılık tespit ettiği başvuruya ilişkin verdiği karar aşağıdaki şekildedir:

Başvuran, önceden işlediği suçtan dolayı hakkında "sabıkası yoktur arşiv kaydı vardır" ibaresi çıktığı ve bu arşiv kaydının silinmesi için başvurup sildirmesine rağmen polis GBT kaydının bulunduğunu, bu kaydı sildirmek için tüm çabalarının sonuçsuz kaldığını belirterek mağduriyetinin giderilmesini talebi, Kurumca idare tarafından alınan tedbirlerin özel hayata saygı hakkı ve kişisel verilerin korunması hakkına aykırı bulunmuştur.

2.2.3.2.3 Mevzuat Değişikliği Önerileriyle Gerçekleşen Katkı

Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "Tavsiye kararı" başlıklı 32'nci maddesinde, inceleme ve araştırma sonucunda şikâyetin yerinde olduğu kanaatine varılması hâlinde mevzuat değişikliği önerisini de içerecek surette tavsiye kararı verilebileceği hüküm altına alınmaktadır. Bu çerçevede Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından da yürürlükteki mevzuat hükümlerinin hukukun genel ilkelerine, üst hukuk normlarına, uluslararası mevzuata ve hakkaniyete uygun olmadığı değerlendirildiğinde, idareye mevzuat değişikliği yapılması yönünde tavsiye kararları verilebilmektedir. Bu kapsamda 2018 yılı içerisinde alt düzenleyici işlemler de dâhil olmak üzere mevzuat değişikliği önerisi içeren kararlardan bazıları aşağıda gibidir.

Öğrenim Bursu Talebi Hakkında

Burs/öğrenim kredisi başvurularının değerlendirilmesinde belirlenen gelir durumu hususunda, ailedeki kişi sayısının dikkate alınacak şekilde yeniden gözden geçirilerek, okula gitmiyor da olsa, aile içerisindeki her bir ferdin aile bütçesinde belli bir yük oluşturacağı hususu göz önünde bulundurularak sistemin iyileştirilmesi yönünde Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğüne tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Ücretli Öğretmen İşe Alım İşlemleri Hakkında

Başvuranın gerek bir önceki dönem aynı okulda ücretli matematik öğretmenliği yapması gerekse formasyon belgesinin bulunması onu, duyuruya göre haklı beklenti içine sokmuştur. Gerek hakkaniyet gerekse iyi yönetim ilkeleri gereği daha önce matematik öğretmenliği yapmış başvuranın tekrar aynı okulda matematik öğretmeni olarak görevlendirilmesi beklenmekte iken başvuran görevlendirilmemiştir. Dolayısıyla idarenin görevlendirme işleminde objektif yani şeffaf hareket etmediği değerlendirilmektedir. Ücretli öğretmen alım işlemlerinin; ilgili mevzuat ve ilan edilen usul ve esasların yanı sıra iyi yönetim ilkelerinden olan "şeffaflık", "hesap verilebilirlik" ve "haklı beklentiye uygunluk" ilkelerine de uygun yapılması yönünde Kozluk İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Gençlik Hizmetleri ve Spor İlçe Müdürlüklerinde Müdür Dışında Bir Kadro Olmaması Nedeniyle Yaşanan Personel Sıkıntısının Çözülmesi Amacıyla Gerekli Mevzuat Çalışmalarının Yapılması

İdare, süreklilik gösteren hizmetlerinin yerine getirilmesinde ihtiyaç duyduğu belli nitelik ve sayıdaki kamu görevlisini, ilgili mevzuatındaki koşullar doğrultusunda sağlamalıdır. İdare, teşkilat yapısı ve mevzuatı gereği ilçelerde olmayan kadrolarını ildeki kadrolarından görevlendirme yoluyla temin etmektedir. Ancak bu durumun gerek idareyi gerekse personeli zorladığı anlaşılmaktadır. İlçelerde sadece müdür kadrosunun bulunması kamuya hizmetin sunulmasını zorlaştırmaktadır. Dolayısıyla kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılabilmesi amacıyla idarenin, teşkilat yapısını gözden geçirerek ilçe müdürlüklerinde elzem olan personel kadrosunun temini için gerekli yasal çalışmayı yapması gerektiği kanaatine varılmaktadır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tarafından, Baz İstasyonlarının İmar Mevzuatına Uygunluğunun Sağlanması Aşamasında Uygulamada Yaşanan Sorunları Giderecek, Konuyla İlgili Hususları Açıklığa Kavuşturacak ve İlgili İdarelerin veya Şirketin Yapması Gereken İş ve İşlemleri Ortaya Koyacak Açık ve Ayrıntılı Bir Düzenleme Yapılması Gerektiği Hakkında

1/10/2017 tarihinden önce kurulan baz istasyonlarının imar mevzuatındaki durumuyla ilgili olarak Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde açık bir hüküm olmaması ve ilgili idarenin bu konuyu açıklığa kavuşturacak düzenleme yapması gerektiği sonucuna, baz istasyonlarının imar mevzuatına göre tabi olduğu hükümlerin uygulamasından kaynaklı sorunların veya tereddütlerin yaşandığı ve imar mevzuatından kaynaklanan bu sorunlar ve ilgili diğer sorunların tespit edilmesi ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin belirlenmesi için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, BTK, Türkiye Belediyeler Birliği, bazı büyükşehir belediyeleri veya Belediyeler ve iletişim şirketleriyle toplantı yapılmasına ve bu toplantı sonucu tespit edilen hususların ve çözüm önerilerinin karara bağlanmasına yönelik gerekli koordinasyon iş ve işlemlerinin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından yapılması gerektiği kanaatine varılmıştır.

Kesilen Bursun Tekrar Bağlanması Talebi Hakkında

Öğrenim kredisi almakta iken burs almaya başlayanlara yapılacak ödemenin süresine ilişkin Burs-Kredi Yönetmeliğinde düzenleme yapılması hususunda Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğüne tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

2629 Sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanununda Uçuş Teknisyenleri Lehine Bir Düzenleme Yapılması Hakkında

Aynı hava aracı içinde görev yapan uçuş teknisyeni personelinin özlük haklarının iyileştirilmesinin hava aracı içerisinde paylaştığı risk ve tehlike, personel temininde ve yetiştirilmesinde yaşanan güçlükler ve diğer hususlar dikkate alındığında bu personelin moral

ve motivasyonuna katkı sağlayacağı değerlendirilmiş ve diğer hizmet gruplarına göre uçuş teknisyenlerinin almış olduğu tazminatlarla ilgili olarak da düzenleme yapılmasının uygun olacağı kanaatine ulaşılmıştır.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Hayvan Hastanesi Hasta Kayıtlarının Sağlıklı Tutulması ve Nöbetçi Hekim Uygulamasına İlişkin Gerekli Önlemlerin Alınarak Hastanenin İş ve İşlemlerinin Mevzuata Uygun Hale Getirilmesi

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Hayvan Hastanesi hasta kayıtlarının sağlıklı tutulması ve nöbetçi hekim uygulamasına ilişkin gerekli önlemlerin alınarak hastanenin iş ve işlemlerinin mevzuata uygun hale getirilmesi; ii. Hayvan Hastaneleri Yönetmeliği kapsamında alınmış bir ruhsatının ve sahipli hayvanlara hizmet verme yetkisinin bulunmadığı dikkate alındığında, başvuranın İBB Hayvan Hastanesine ödediği ücretin ve röntgen filmlerinin verilmemiş olmasından dolayı başvuranın Veteriner Fakültesinde tekrar ödemek zorunda kaldığı röntgen ücretinin iadesine yönelik makul sürede işlem tesisi için İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Yüksek Gerilim Altında Çalışan Diğer Kamu Görevlilerine Yüksek Gerilim İlave Ücretinin Verilmesi Hususunun 2019 Yılında Yapılacak Olan Toplu Sözleşme Görüşmelerinde Değerlendirilmesi

Yüksek gerilim altında çalışan tüm kamu görevlilerine yüksek gerilim ilave ücretinin verilmesi hususunun 2019 yılında yapılacak olan toplu sözleşme görüşmelerinde değerlendirilmesi hususunda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşları ile Engelli ve Muhtaç Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Yönetmeliğe, Aylık Ödemesinin Durdurulması veya Kesilmesi Durumunda Vatandaşlara İtiraz Edebilecekleri Bir Hukuki Müessese İhdas Edilmesi

65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşları ile Engelli ve Muhtaç Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Yönetmeliğe aylık ödemesinin durdurulması veya kesilmesi durumunda vatandaşlara itiraz edebilecekleri bir hukuki müessese ihdas edilmesi hususunda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Burs-Kredi Yönetmeliği'nin 22'nci Maddesinin Değiştirilerek Dikey Geçiş ile Öğrenimine Devam Eden Öğrencilerin İntibak ve Hazırlık Sınıfı Süresince de Burs Almaları Sağlanacak Şekilde Yeniden Düzenleme Yapılması

Ön lisans mezunu öğrencilerden öğrenimine ara vermemek kaydıyla üçüncü sınıfa başlayanların burslarının ödenmesine devam edileceği, ancak, intibak programı süresince burs verilmeyeceği ve öğrenime ara vermiş sayılmayacağı hususunun düzenlendiği, bu hükmün

sonucunda, lisans bölümüne intibak süresince ve yabancı dil hazırlık sınıfları süresince yükseköğrenim gören öğrencilerin maddi yönden desteklenmediği ve öğrencilerin yükseköğrenimlerinin kolaylaştırılmadığı kanaatine ulaşıldığından, Yönetmeliğin 22'nci maddesinin değiştirilerek dikey geçiş ile öğrenimine devam eden öğrencilerin intibak ve hazırlık sınıfı süresince de burs almaları sağlanacak şekilde yeniden düzenleme yapılması hususunda Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğüne tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Talep Sahiplerine İmzalatılan Taahhütnamede Yapıya İlişkin Daha Aydınlatıcı Bilgilerin Sunulmasını Teminen Afet Sebebiyle Hak Sahibi Olanların Tespiti Hakkında Yönetmelik'te Gerekli Değişikliklerin Yapılması ve Taahhütnamelerde Bireylerin Hak Arama Özgürlüklerini Engelleyecek Hükümlere Yer Verilmemesi

Afet konutlarının yapımında, talep sahiplerine imzalatılan taahhütnamede yapıya ilişkin daha aydınlatıcı bilgilerin sunulmasını teminen Afet Sebebiyle Hak Sahibi Olanların Tespiti Hakkında Yönetmelik'te gerekli değişikliklerin yapılması ve taahhütnamelerde bireylerin hak arama özgürlüklerini engelleyecek hükümlere yer verilmemesi yönünde Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Kılık ve Kıyafetleri Sebebiyle Disiplin Cezası Almaları Neticesinde Yükseköğretim Kurumlarından Çıkarılan ve 5316 Sayılı, 5806 Sayılı ve 6111 Sayılı Af Kanunlarıyla Yükseköğretim Kurumlarının Eğitim Fakülteleri İle Fen-Edebiyat Fakültelerinden Mezun Olarak Öğretmenlik Mesleğini İcra Etmek İsteyenler İçin, Kamu Personeli Seçme Sınavında Öngörülen Taban Puanının Alınması Kaydıyla, Bir Defaya Mahsus Olmak Üzere, Herhangi Bir Yaş veya Kontenjan Sınırlaması Yapılmaksızın Milli Eğitim Bakanlığının İlan Edeceği Sözlü Sınavlara Katılma Hakkının Verilmesi Hususunda Gerekli Düzenlemelerin Yapılması

Kılık ve kıyafetleri sebebiyle disiplin cezası almaları neticesinde yükseköğretim kurumlarından çıkarılan ve 5316 sayılı, 5806 sayılı ve 6111 sayılı af kanunlarıyla yükseköğretim kurumlarının Eğitim Fakülteleri ile Fen- Edebiyat Fakültelerinden mezun olarak öğretmenlik mesleğini icra etmek isteyenler için, Kamu Personeli Seçme Sınavında öngörülen taban puanının alınması kaydıyla, bir defaya mahsus olmak üzere, herhangi bir yaş veya kontenjan sınırlaması yapılmaksızın Milli Eğitim Bakanlığının ilan edeceği sözlü sınavlara katılma hakkının verilmesi hususunda gerekli düzenlemelerin yapılması tavsiyesinde bulunulmuştur.

2.2.3.2.4 Diğer Tavsiye Kararlarıyla Sağlanan Katma Değer

Yüksekokul İdarecilerine Sağlanan Mali Hakların Meslek Yüksekokulu İdarecilerine de Sağlanması

Yüksekokullardaki müdür, müdür yardımcısı ve bölüm başkanlarına sağlanan idari görev ödeneği, ders yükü muafiyeti/indirimi ve ek ders ücreti haklarının meslek

yüksekokullarındaki müdür, müdür yardımcısı ve bölüm başkanlarına da sağlanması hususunda gereğini yapmak üzere Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına tavsiye bulunulmasına karar verilmiştir.

Yara Beratı Verilmesi İstemi

Başvuranın hâlihazırda emekliye ayrılmış olması, ayrıca tarafına yara beratı verilmesi talebinin maddi bir istemden öte manevi bir değer taşıması gibi hususlar dikkate alındığında, başvuranın talebinin sivil memurluğa atamasının yapıldığı 1 yıllık süre içinde karşılanmaması hukuka aykırı bulunmuştur. Bu sebeple, yara beratı verilmesi hususunda Genelkurmay Başkanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Başvuranın Refakat İzni Almasına Esas Sağlık Raporunun Tanzim Edilmesi Hakkında

Çocukları ilgilendiren her durumda çocuğun yüksek yararının birincil mülahaza olarak dikkate alınması gerektiğinden, bakmakla yükümlü olunan çocukların tedavisinden kaynaklı refakat izni taleplerinde, daha hassas davranılmasına yönelik sağlık çalışanlarına gerekli uyarıları yapması hususunda Sağlık Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Sürekli İşgöremezlik Geliri Bağlanması Talebi

Başvuranın mesleki hastalığının tespitine yönelik gerekli tetkik ve muayenelerin yapılması sonucunda, başvuranın hastalıklarının mesleki hastalık olduğuna kanaat getirilmiş; bu itibarla, başvuranın meslekte kazanma gücü kayıp oranının yeniden değerlendirilmesi için Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

İl Dışına Yapılan Geçici Görevlendirmeler İçin Geçici Görev Harcırahı Verilmesi Talebi

Al, A2 ve C tipi Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonları İl Ambulans Servisi Komuta Kontrol Merkezinde görev yapan ve yiyecek yardımından yararlandırılmayan personelin, geçici görevlendirmeyle memuriyet mahalli dışına gönderilmesi durumunda kanunen hak ettikleri gündeliklerin ödenmesini teminen gerekli işlemlerin tesisi konusunda Sağlık Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

İlgililerin Bilgisi Dışında Kullanıma Açılan Hatlardan Kaynaklı Sorunlar

Kişilerin bilgisi ve rızası dışında 0 850 numaralı hat aboneliği kurulmasının önüne geçilebilmesi için ilgili işletmeciler nezdindeki denetimlerin sıklaştırılması, caydırıcı idari yaptırımların uygulanması ve ilgililerin adlarına düzenlenen 0 850 numaralı hatların bilgisine e-Devlet üzerinden ulaşabilmesi imkânının acilen uygulamaya geçirilmesi için gerekli çalışmaların yapılması hususunda Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Fazla Çalışma Karşılığı Hak Kazanılan İzinlerin Verilmesi Talebi

İlgililerin önceki yıllarda fazla çalışma karşılığında hak kazandığı ancak kullanamadığı izin haklarının kullanımın sağlanması yönünde Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

İdare Tarafından Ödemeye Davet Yazısı Gönderilmeksizin Doğrudan İcra Takibi Başlatılması Nedeniyle Yaşanan Mağduriyetin Giderilmesi

Güncel kamu yönetimi ve iyi yönetim ilkeleri çerçevesinde, mahkemelerce hükmedilen vekâlet ücretlerinin tahsilinde ilgilisine öncelikle ödemeye davet yazısı göndermesi yönünde Ticaret Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Askeri Öğrenci Olmayacağına Dair Verilen Sağlık Raporu Nedeniyle Askeri Öğrenci Olamayan Başvuranın, Hasta ise Tedavisinin Yapılması Hasta Değil ise Askeri Öğrenci Seçim Aşamalarına Devam Etme Talebi

Hastane tarafından düzenlenecek sağlık kurulu raporu çerçevesinde başvuranın durumunun tekrar değerlendirilmesi yönünde Milli Savunma Üniversitesi Rektörlüğüne Tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir.

Genel Bilgi Toplama Sisteminde Tutulacak Kayıtlarla İlgili Süre, Stoklama, Kullanım, Üçüncü Kişilerin Erişimi ve Verilerin Gizliliğinin Korunmasına Yönelik İzlenecek Usule İlişkin Hususların Yasal Güvenceye Bağlanması Konusunda Mevzuat Çalışması Yapılması

Genel Bilgi Toplama Sisteminde yer alan bilgilerin AİHM ve Anayasa Mahkemesi kararları çerçevesinde özel hayata saygı hakkı kapsamında kişisel veri niteliğinde bilgi olduğunda şüphe bulunmaması karşısında; tutulacak kayıtlarla ilgili süre, stoklama, kullanım, üçüncü kişilerin erişimi ve verilerin gizliliğinin korunmasına yönelik izlenecek usule ilişkin hususların yasal güvenceye bağlanmasının hukuk güvenliğinin teminatı olacağı ve uygulayıcıların keyfi davranışlarının önüne geçilmesini sağlayacağı, bu amaçla Genel Bilgi Toplama Sisteminde tutulacak kayıtlarla ilgili süre, stoklama, kullanım, üçüncü kişilerin erişimi ve verilerin gizliliğinin korunmasına yönelik izlenecek usule ilişkin hususların yasal güvenceye bağlanması konusunda mevzuat çalışması yapılması hususunda İçişleri Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Başvuranın, Engelliler İçin İndirimli Bina Vergisi Oranı (Sıfır) Uygulamasından Yararlandırılması ve Yürütülen İşlemlerde Vergi Hatası Yapılıp Yapılmadığı Tespit Edilerek, Vergi Hatası Tespit Edilmesi Halinde 213 Sayılı Vergi Usul Kanununun İlgili Hükümleri Çerçevesinde Gerekli Düzeltme İşlemlerinin Tesisi

Başvuranın kayıtlı adresindeki gayrimenkulünden gelir elde etmesinin vergi muafiyetini engelleyecek bir durum olmadığı, engellilerin indirimli bina vergisi oranı (sıfır) uygulamasından yararlanması için engellinin herhangi bir gelirinin bulunup bulunmaması ve sahip olduğu meskeni kiraya verip vermediğinin bir kıstas olarak değerlendirilmediğinin yapılacak uygulamalarda göz önünde bulundurulması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu

sebeple, vergi hatası tespit edilmesi halinde 213 sayılı Vergi Usul Kanununun ilgili hükümleri çerçevesinde gerekli düzeltme işlemlerinin tesisi hususlarında Yenimahalle Belediye Başkanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Başvurana Geçmişe Dönük Hak Etmiş Olduğu ve Bundan Sonraki Görevlendirmelerinde Hak Edeceği Geçici Görev Yolluklarının Ödenmesi

Bir vazifenin ifası amacıyla geçici olarak yurt içinde bir yere gönderilenlere geçici görev yolluğunun ödenmesinde görevlendirilen yerin memuriyet mahalli olarak nitelendirilmesi için belediye sınırları dışında kalması, yerleşim özellikleri bakımından bu yerlerin devamı niteliğinde olması ve kurumlarınca sağlanan taşıt araçları ile gidilip gelinebilmesinin göz önünde bulundurulmasının gerektiği sonucuna ulaşılmış ve bu yönde Sağlık Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

2.2.3.3 Özel Raporlar Ve Özel Çalışmalarla Sağlanan Katkı

2.2.3.3.1 Özel Raporlarla Sağlanan Katkı

Kamu Denetçiliği Kurumu Türkiye'deki Suriyeliler Özel Raporu

Mevcut durum itibarıyla Suriye'den kaçmak durumunda kalan 5.523.317 kişinin neredeyse üçte ikisini tek başına Türkiye misafir etmektedir. Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün kamuoyuyla da paylaştığı verilere göre, 14/12/2017 tarihi itibarıyla Türkiye'de "geçici koruma" kapsamında bulunan Suriyelilerin sayısı 3.412.368'dir.

"Türkiye'deki Suriyeliler" özel raporunda Suriyelilere yönelik "geçici koruma" sistemine odaklanılmış; bununla birlikte, mevcut yasal çerçevenin iç içe geçmiş koruma sistemlerini ve yasal çerçevede Suriyelilerin hangi noktada durduğunun anlaşılabilmesi için "uluslararası koruma" rejimine de değinilmiştir. Ancak İran, Irak, Afganistan, Somali vd. ülkelerden uluslararası koruma arayışıyla ülkemize sığınan kişilerin özel durumları ile bu kişilere yönelik hizmetler ve uygulamalar özel raporun kapsamı dışında tutulmuştur.

Türkiye Suriyeli geçici korunanlar için bu güne kadar 26 milyar ABD Dolarını aşan harcamada bulunmuştur. Raporda, Türkiye'de 3.4 milyondan fazla, Lübnan'da ise 1 milyona yakın Suriyeli koruma altına alınmışken, "gelişmiş" addedilen ülkelerin 1000-2000 civarında mülteciyi sorun addettmesinin altı çizilmiştir.

Raporun hazırlanmasına ilişkin olarak çeşitli illerde teknik toplantılar düzenlenmiş; yerel yönetimler, sivil toplum örgütleri ve uluslararası kuruluşlarla ortak çalışmalar gerçekleştirilmiş; geçici barınma merkezleri ziyaret edilmiştir. Raporun son kısmında, Suriyelilere ilişkin yasal ve idari düzenlemeler, dil problemi, sağlık hizmetleri, çocuk ve kadın haklar, toplumsal uyum vb. konularda tespit ve önerilerde bulunulmuştur.

Raporun İngilizce versiyonu 106 ülkenin Ombudsman ve İnsan Hakları Kurumuna, uluslararası örgüt temsilciliklerine ve konuyla ilgili diğer yabancı taraflara gönderilmiştir.

2.2.3.3.2 Özel Çalışmalarla Sağlanan Katkı

28 Şubat Sürecinde Yaşanan Hak İhlalleri

Türkiye'de her on yılda bir gerçekleştirilen darbeler, milli iradeyi yok ederek, demokrasinin kesintiye uğramasına yol açmıştır. 27 Mayıs 1960, 12 Mart 1971, 12 Eylül 1980 ve 28 Şubat 1997 tarihlerinde demokrasiye hukuk dışı müdahaleler yapılmış; hükümetler cebir ve şiddet ya da baskı kullanılarak görevlerinden uzaklaştırılmış; millî iradenin tecelligâhı olan yüce parlamento lağvedilmiştir. 27 Nisan 2007 tarihinde e-muhtıra olarak adlandırılan bildiriyle seçimle işbaşına gelen hükümete karşı müdahale teşebbüsünde bulunulmuş ve 15 Temmuz 2016 tarihinde ordu içerisinde Fetullahçı Terör Örgütüne bağlı bir grup tarafından teşebbüs edilen darbe girişimi milletimizce bastırılmıştır.

28 Şubat 1997 tarihinden itibaren 'irticaya karşı' olarak başlatıldığı iddia edilen ordu ve bürokrasi temelli uygulamalar neticesinde, kamuda istihdam edilen vatandaşlarımız dini inançları nedeniyle ya disiplin cezası alarak meslekten çıkarılmış ya da istifaya zorlanmış; üniversite öğrencisi olanlar ise, yine ya çıkarma cezası ile yükseköğretim kurumları ile ilişikleri kesilmiş ya da eğitim hayatına son vermek zorunda kalmış, bunların bir kısmı da birçok zorluklar yaşayarak ve çeşitli yollar deneyerek daha sonradan mezun olabilmiş, ancak bu kişiler kamuda başörtülü olarak çalışma imkânı bulunmadığından çalışma hakkını kullanamamıştır.

Bu kapsamda yaşanan mağduriyetlerle ilgili olarak Kuruma yapılan başvurular esas alınarak şu tasnifleme yapılabilir:

1) Başörtüsü Yasağı Nedeniyle Yaşanan Mağduriyetler

Üniversitelerde başörtüsü yasağı, İstanbul Üniversitesi Rektörünün başörtülü ve sakallı öğrencilerin sınıflara alınmamalarını, girmişlerse derslerin iptal edilmesini öngören 23/02/1998 tarihli Genelgesi ile başlamıştır. Sonrasında Yükseköğretim Kurulu Genelgesi ile yasak bütün üniversitelerde uygulanmaya başlanmıştır. Bu dönemde başörtülü öğrencilere kınama cezaları verilmiş; öğrencilerin başörtülü olarak üniversiteye girmelerine izin verilmemesi sonucunda, devamsızlık sebebiyle eğitimlerini bırakmaya zorlandıkları yahut okulla ilişiklerinin kesildiği görülmüştür.

2002 yılından itibaren üniversitelerde başörtüsü yasağına ilişkin olarak çeşitli yumuşamalar meydana gelmiş, 2007 yılında ise YÖK Başkanının üniversitelere gönderdiği talimat ile yasak uygulamadan tamamen kaldırılmıştır.

Kadın haklarının, kadınların ne giyip giymeyeceklerinin söylenmesi ve kendileriyle ilgili alınan kararlara uymadıklarında eğitim ve çalışma haklarından mahrum edilmeleri ile korunması mümkün değildir (Benli, 2010:25). Avrupa Parlamentosunun 2007 tarihli önergesinde kılık ve kıyafet ayrımcılığının çalışma hayatında mağduriyetlere yol açtığı tespit edilmiş; Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Kaldırılması Komitesi (CEDAW) 2005 yılında gerçekleşen 32'nci oturumunda "okullar ve üniversitelerdeki başörtüsü yasağının kız çocukları ve kadınlar üzerindeki etkilerini dikkate almak gerektiği"ni vurgulamıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, 1997 yılında başlayan 28 Şubat sürecinin ortaya çıkardığı yaptırımlar ve uygulamalar sonucunda öğrencilikten kaydı silinenlerin mağdur olduğu

kanaatine varmış; 2005, 2008 ve 2011 yıllarında çıkardığı kanunlarla her ne sebeple olursa olsun yükseköğrenimle ilişiği kesilenlere eğitimlerini tamamlama imkanı sunulmuştur. Gene 2013 yılında çıkarılan bir kanunla, 2011-2017 yılları arasında mezun olmuş veya olabilecekler için kamu görevine girişte yaş şartı sınırlaması ortadan kaldırılmıştır.

Her ne kadar başörtüsünden kaynaklı olarak doğan mağduriyetler yukarıda belirtilen düzenlemelerle giderilmeye çalışılmış olsa da, birçok kişinin öğrenimini tamamlayarak öğretmenlik bölümünden veya diğer bölümlerden mezun olabilmesine rağmen, kamu sektöründe başörtülü olarak çalışma imkânı bulunmaması nedeniyle Milli Eğitim Bakanlığına bağlı kurumlarda veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarında iş bulmak amacıyla başvuruda dahi bulunamadığı, bu sebeple mesleğini fiilen icra edemediği, sonrasında yapılan düzenlemelerle kamu hizmetine girmede gerek ülke şartlarında gerekse aradan geçen zamanda kendi özel koşullarındaki hayatın olağan akışından kaynaklanan değişimler neticesinde birtakım engellerle karşılaştığı, dolayısıyla başörtüsü mağduriyetlerinin etkileri itibariyle devam ettiği görülmektedir.

2) 28 Şubat Sürecinde Devlet Memuru Kadrolarındaki Atama İptalleri ve TSK ile İlişiği Kesilenler

28 Şubat sürecinde, 1997 yılında (Mülga) Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünün 735 kadro için açtığı sınavı kazananlarla, (Mülga) Etibank Genel Müdürlüğünün 213 kadro için açtığı sınavları kazananların atamaları çeşitli sebeplerle iptal edilmiştir. 2013 ve 2014 yıllarında yapılan kanun değişiklikleriyle, talep edenlerden, atanma hakkı kazandığı halde sınavlarının iptal edilmesi nedeniyle görevine başlayamayanların adı geçen kurumlara atamaları gerçekleştirilmiştir. Ancak her iki olayda da bu kişilerin ataması yapılmasına rağmen, çalışamadıkları yıllara ilişkin hak kayıplarının telafisine yönelik bir düzenleme yapılmamıştır.

28 Şubat süreci sonrasında, TSK personelinden, yargı denetimine kapalı idari işlemler veya Yüksek Askeri Şura kararlarıyla TSK'dan ilişiği kesilenlere; araştırmacı kadrosuna atanma, görevine son verilme tarihi ile göreve dönme tarihi arasında geçen sürenin kurumda çalışmış gibi kabul edilmesi, kademe ve derecelerinin emsallerine göre hesaplanması ve aylıklarının buna göre ödenmesi, çalışılmamış olan döneme ilişkin sigorta primlerinin ve emeklilik keseneklerini ve bunların kurum karşılıklarının kurumlarınca ödenmesi, emekli aylıklarının ve emekli ikramiyelerinin buna göre hesaplanması, vefat etmiş olanların hak sahiplerine ödenecek aylıkların buna göre hesaplanması, diğer sosyal haklardan yararlanma, emsallerine eşit kimlik kartı verilmesi, silah ruhsatı ve pasaport gibi haklardan yararlanma gibi oldukça ayrıntılı haklar verilmiştir.

28 Şubat sürecinin mağduriyetlerini gidermek için yapılan düzenlemeler yetersiz görüldüğü için, 12 Mart 2018 tarihinde "28 Şubat Sürecinde Yaşanan Mağduriyetler ve Çözüm Arayışları" konulu çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştayın çıktıları göz önüne alınarak, 28 Şubat sürecinde başörtüsü yasağı nedeniyle kamu hizmetine dahil olamayanların mağduriyetlerini gidermeye yönelik olarak, Milli Eğitim Bakanlığına, Devlet Personel Başkanlığına, Aile, Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığına, Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığına ve Türk Silahlı Kuvvetlerine hakların iadesi konusunda tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

3) Sporda Hak İhlalleri

Spor, Anayasa'da sosyal haklardan bir tanesi olarak düzenlenmiş önemli bir kamu hizmetidir. Spor hizmetinin sunulmasında Spor Genel Müdürlüğü ve bağlı Federasyonlar ile Bağımsız Federasyonlar ve Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) görevlendirilmiştir.

Gerek Anayasa ve gerekse kanun gereği KDK'nın federasyonların iş ve işlemlerine dair şikayetleri alma yetkisi bulunmaktadır. TFF kendisine karşı getirilen şikayetlerde KDK'nın yetkili olmadığını, Anayasa'nın "Sporun Geliştirilmesi ve Tahkim" başlıklı 59'uncu maddesinde "Spor Federasyonları Tahkim Kurulu kararlarına karşı hiçbir yargı merciine başvurulamayacağı" hükmünü dayanak göstererek, KDK'nın bilgi ve belge taleplerini karşılıksız bırakmıştır. Bunun üzerine konuyu açıklığa kavuşturmak için KDK tarafından konunun esası hakkında karar verilmiş; Anayasa'da federasyon tahkim kurulu kararlarına yönelik hükmün "hiçbir yargı merciine başvurulamacağı" şeklinde düzenlendiği, benzeri bir düzenleme olan Yüksek Seçim Kurulu kararlarına aleyhine "başka bir mercie başvurulamayacağı" şeklinde düzenleme olduğu; dolayısı ile kanun koyucu tarafından YSK'nın kararlarına karşı her türlü başvuru yolu kapatılırken, Tahkim Kurulu kararlarına karşı sadece yargı yolu kapatılarak yargı haricindeki hak arama yollarının açık bırakıldığı karara bağlanmıştır. Bu kapsamda TFF'nun Futbol Disiplin Talimatını gözden geçirmesi, Tahkim Kurulu ve Profesyonel Futbol Disiplin Kurulunun yapısının tarafsız ve bağımsızlığı sağlayacak bir yapılanmaya dönüştürülmesi, Tahkim Kurulu tarafından verilen kararlarda gerekçelerin bulunması vb. konularda tavsiye kararları verilmiştir.

KDK tarafından, Türkiye Futbol Federasyonu ve çeşitli spor federasyonları hakkında yapılan, tarafsız ve bağımsız spor yargılaması, haberleşme özgürlüğü, özel hayatın gizliliği, kadın sporcuya mobbing, bilgi edinme hakkı, hukuki dayanaktan yoksun iş ve işlemler ile sair iddia ve konuları içeren başvurular incelenmekte olup, başvuruların bazıları hakkında tavsiye kararları verilmiştir.

2.2.3.4 Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde İdarenin Denetimi ve Kamu Denetçiliği Kurumunun Rolü

16 Nisan 2017 tarihinde yapılan referandum ile gerçekleştirilen Anayasa değişikliğinin ardından 24 Haziran 2018 tarihinde yapılan Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekili Genel Seçimleri sonucunda Parlamenter Hükümet Sisteminden Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmiştir.

Yeni hükümet sistemine geçilmesiyle birlikte, Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı olarak denetim yapan Kamu Denetçiliği Kurumunun rolü daha da önem kazanmıştır. Nitekim 703 sayılı KHK'nın 110'uncu maddesi ile, KDK'nın görev alanı dışında kalan hususları düzenleyen 6328 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinin ikinci fıkrasındaki "a) Cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemler ile re'sen imzaladığı kararlar ve emirler" bendi yürürlükten kaldırılmıştır. Bu şekilde Cumhurbaşkanlığının idari iş ve işlemleri KDK'nın görev alanına dâhil edilerek Kurumun denetim alanı genişletilmiştir.

2018/13 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile birlikte insan odaklı yönetim anlayışı doğrultusunda bürokrasinin azaltılması ve kurumların görev alanı dışında kalan başvurularda dahi, gerekli girişimleri yaparak vatandaşa gecikmeksizin nihai ve kesin bilgi vermeleri ve başvuruların doğru ve süratli sonuçlandırılması konusunda kamu kurum ve kuruluşlarına talimat verilmiştir. Bahsi geçen Genelge üzerine KDK tarafından 13/11/2018 tarihli bir İç Genelge yayımlanmıştır. İç Genelgede; KDK'ya yapılan başvurular incelenirken, kamu kurum ve kuruluşlarının kendilerine ulaşan başvurularda, vatandaşı ilgili kuruluşa yönlendirmek yerine, olaya müdâhil olarak sorunun çözümünde rol almaları ve başvuruları ilk başvuru yerinde sonuçlandırmak amacıyla gerekli çalışmaları yapıp yapmadıkları hususlarının da iyi yönetim ilkeleri açısından değerlendirilmesi gerektiğine vurgu yapılmıştır.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçişle birlikte idarenin vatandaşların sorun ve taleplerine hızlı bir şekilde cevap verebilmesi önem kazanmıştır. Aynı kişinin, bazen aynı tarihte, aynı talep için bireysel başvuru alan bütün Kurumlara[2] başvuru yapması zaman kaybına ve verimsizliğe yol açmaktadır. Bu durumun önüne geçilebilmesi ve vatandaşımızın kamu hizmetlerinden memnuniyetinin artırılması için yasama, yürütme ve yargı organlarında görev alanların bir araya gelerek mükerrer başvuru konusunu masaya yatırmaları gerekmektedir.

2.2.3.5 Kamu Denetçiliği Kurumunun Ülkemize Olan Katma Değeri Hakkında Değerlendirme

KDK'ya 2018 yılında iletilen 17.585 ve 2017 yılından devreden 4.062 adet olmak üzere toplam 21.647 adet şikâyet başvurusu değerlendirilmek üzere işleme alınmıştır. İncelemeye alınan toplam 21.647 adet şikâyet başvurusunun 17.615 tanesi (%81,37'si) Kurum tarafından sonuçlandırılmış ve inceleme sonuçları şikâyetçilere bildirilmiştir. 2018 yılı içerisinde yapılan bu başvuruların 2.498'i dostane yöntemlerle çözüme kavuşturulmuştur. Kurumca yapılan inceleme ve araştırma sonucunda verilen toplamda 946 adet tavsiye kararı ile mahkemelerin iş yükünün azaltılmasına katkıda bulunulmuştur. 2018 yılında verilen toplam 662 adet ret kararı da başvuranlara mevzuat çerçevesinde talebinin yerine getirilemeyeceğini açıklaması nedeniyle kişilerin yargıya başvurma oranında azalmaya sebep olabilmektedir.

Kurumu diğer denetim mekanizmalarından ayıran en önemli hususlardan birisi de mevzuat değişikliği de dâhil olmak üzere toplumun genelini etkileyebilecek tavsiyelerde bulunabilmesidir. Kurumca yapılan inceleme neticesinde verilen kararlar yalnızca başvuruda bulunan tarafı değil; aynı zamanda benzer durumda olan belki on binlerce belki de yüzbinlerce kişiyi etkileyebilmektedir. Bunlara örnek olarak aşağıdaki kararlar gösterilebilir:

-ÖSYM'ye verilen, sınav saatinden 15 dakika önce sınav binası önünde hazır bulunma kuralının gözden geçirilmesine ilişkin Tavsiye Kararı

[2] TBMM Dilekçe Komisyonu, TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu, Kamu Denetçiliği Kurumu, Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER), Adalet Bakanlığına bağlı ya da ilişkili Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu, Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Kamu Görevlileri Etik Kurulu, Anayasa Mahkemesi.

-Boşanma aşamasına gelmiş çiftler arasında uzlaşı sağlanması veya boşanmanın en az hasarla atlatılmasını sağlamak üzere pek çok ülkede yer alan "aile arabuluculuğu" sisteminin işler hale getirilmesine ve çocukla kişisel ilişki tesisinde icra sisteminin terk edilmesine ilişkin mevzuat çalışması yapılması hususunda verilen Tavsiye Kararı

-Ek ders ücreti karşılığında görev yapan sözleşmeli öğretmenlerin sigorta primlerinin hesaplanmasında ve bildiriminde ülke çapında yeknesaklığın sağlanmasına yönelik Tavsiye Kararı

-Liseye Giriş Sınavında çocuğun yüksek yararı temel alınarak, her çocuğun evine en yakın okula yürüyerek, yorulmadan, mutlu bir şekilde gidebileceği okula yerleşebilmesini sağlayacak, yeni bir liseye yerleştirme sistemini oluşturacak düzenlemeler yapılması hususunda Tavsiye Kararı

-Yükseköğretim Kurumları Yabancı Dil Sınavı sorularının tamamının adayların erişimine açılması hususunda varılan Dostane Çözüm

-Mobil telefon işletmelerine yönelik denetimlerin sıklaştırılması, işletmecilerin abonelik sözleşmelerinin mevzuatta belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yapılması hususunda bayilere yönelik belli aralıklarla denetim yapmasının sağlanması ve ihlal durumunda caydırıcı nitelikte yaptırımlar uygulanması yönünde verilen Tavsiye Kararı

-TSK'da çalışan Devlet memurlarına fazla çalışma karşılığı ücret verilmesi veya izin kullandırılması yönündeki Tavsiye Kararı

-ÖSYM tarafından belirlenen soru ve cevaplara itiraz tarihlerinin, soru kitapçıkları ve cevap anahtarlarının adayların erişimine açıldıktan sonraki tarihe alınması hususunda verilen Öneri

-Okullarda boş geçen derslere giren nöbetçi öğretmenlere ek ders ücreti ödenmesi hususunda Dostane Çözüm Kararı

-On yıllık su sayacının değiştirilmesi karşılığında sayaç ücreti içinde "Söküp takma masrafı" ve "Diğer giderler" adı altında fazladan yansıtılan bedelin alınmaması adına düzenleme yapılması yönündeki Öneri

-Başörtüsü iğnesi başta olmak üzere sınav güvenliğini tehdit etmeyecek yasaklı objelere ilişkin kriterlerin ve yaptırımların tekrar gözden geçirilerek gerekli tedbirlerin alınması yönündeki Öneri

2.2.4. Başvurulara İlişkin Bilgi ve Değerlendirmeler

Başvuruların Tematik Olarak Değerlendirilmesi

2.2.4.1 Adalet, Milli Savunma ve Güvenlik

Adalet işleri kapsamında Kuruma;

- Cezaevi şartları, cezaevi yönetimi ve personelinin tutum ve davranışları, cezaevi müdürlükleri tarafından verilen disiplin cezaları, mahkûmların ailelerinin bulunduğu şehirdeki

veya yakın bir şehirdeki cezaevine nakil talepleri, açık veya kapalı görüşlerde yaşanılan sorunlara yönelik başvuruları, sağlık problemleri, şikâyetçilerin tarafı oldukları davaların bir an evvel sonuçlandırılması, mahkemelerce verilen kararların yeniden gözden geçirilmesi ile yeniden yargılanmasının sağlanması, mahkeme vekâlet ücretlerinin tahsil edilememesi, bilirkişilik taleplerinin reddedilmesi, uzlaştırmacılık sınavına katılamama, avukatların birtakım sıkıntılar yaşandığına dair başvuruları, noter işlemleri, icra işlemlerine yönelik konularda,

Milli savunma, güvenlik ve kolluk faaliyetleri ile ilgili idarelerle ilişkili olarak ise Kuruma;

- Dış kaynaktan subay veya astsubay alımlarında atanma taleplerinin karşılanmasının sağlanmasına yönelik başvurular, arşiv kayıtlarının silinmesi, sivil ve askeri personelin özlük, terfi ve lojman haklarına yönelik başvurular, TSK'ya personel alımına ilişkin başvurular, vicdani ret, KHK kapsamında kapatılan askeri okullardaki öğrencilerin durumu, TSK'ya girişte kişilerin güvenlik soruşturmalarının olumsuz sonuçlanmasından dolayı atamalarının yapılmadığı yönündeki başvurular, askeri sosyal tesislere yönelik başvurular, GBT kayıtlarının silinmesi, özel güvenlik kimlik kartlarının iptal edilmesi, silah taşıma ruhsatının reddedilmesi ya da iptal işleminin geri alınması, haksız yere kesilen trafik para cezalarının iptal edilmesi, güvenlik güçlerinin olumsuz davranışları konularında,

başvurular yapılmıştır.

2.2.4.1.1 Ceza İnfaz Kurumlarının Faaliyetleri

Aynı anda farklı ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü-tutuklularla ilgili telefon hakkını kullanmaları hususunda düzenleme yapılması yönünde; Kurumda hükümlü olarak bulunan kişinin talebi üzerine, ailesine yakın illerdeki durumuna uygun ve kapasitesi müsait infaz kurumlarından birine nakledilerek mağduriyetinin giderilmesi hususunda Adalet Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

2.2.4.1.2 Kolluk Kuvvetleri Faaliyetleri

Ankara Yüksel Caddesi üzerinde bulunan "İnsan Hakları Anıtı"nın toplumun farklı renklerinin, düşünce ve söylemlerin bir araya geldiği bir toplanma ve buluşma noktası olduğu göz önünde bulundurularak bahsi geçen Anıt'ı çevreleyen çelik bariyerlerin kaldırılmasına yönelik olarak İçişleri Bakanlığına ve Ankara Valiliğine; kolluk görevlilerine görevlerinin gerektirdiği davranış ilkelerinin hatırlatılması gerektiği kanaatine varılarak Şanlıurfa İl Emniyet Müdürlüğüne; emekli olan Devlet memurları için hususi damgalı yeşil pasaport verilmesi işlemlerinin bir örnek hâle getirilmesi ve mağduriyet yaratılmamasına yönelik olarak İçişleri Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

2.2.4.1.3 Adalet Hizmetleri

"GBT (Genel Bilgi Toplama) kaydı" olarak bilinen Kaçakçılık İstihbarat, Harekât ve Bilgi Toplama (KİHBİ) Şahıs Programı sisteminde tutulacak kayıtlarla ilgili olarak İçişleri Bakanlığına; uzlaştırmacı sınavına girecekler için yeterli sayıda hukuk dersinin alındığının tespitine yönelik olarak Adalet Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

2.2.4.1.4 TSK Personeline Yönelik İş ve İşlemler

Muvazzaf subay alımına dair sağlık raporunun Bakanlığa geç intikali nedeniyle oluşan mağduriyetin giderilmesi; TSK'da çalışan sivil memurlara verilen sağlık raporlarından kaynaklı mağduriyetlerin giderilmesi; fazla çalışmadan kaynaklı mağduriyetlerin giderilmesi konularında Milli Savunma Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

2.2.4.2 Ailenin Korunması

2018 yılında Kamu Denetçiliği Kurumuna çoğunlukla "aile bütünlüğünün korunması" ve "ailenin korunmasına ilişkin diğer konular" başlıkları altında ele alınan ve "boşanma sonrası aile bütünlüğünün bozulmasından kaynaklanan" sorunlara ilişkin başvurular yapılmış; bu başvurularda ise özellikle "boşanma sonrası çocuk tesliminde yaşanan hak ihlallerinin önlenmesi" ve "nafaka mağduriyetlerinin giderilmesi" hususlarına ilişkin talep ve şikâyetler incelenerek karara bağlanmıştır.

Ortak velayet konusunda düzenleme yapılması; boşanma sürecinde ve sonrasında vaka takibini mümkün kılan, izlemeye imkân veren ve başta çocuklar olmak üzere tüm aile bireylerinin desteklenmesini sağlayacak aile politikaları ve onarıcı mekanizmalar geliştirilmesine yönelik; İcra ve İflas Kanunu'nda düzenlemesi yapılmış olan çocuğun icra yolu ile tesliminin "çocuğun üstün yararı" ilkesi ile bağdaşmamasından dolayı aile buluşma noktaları/çocuk teslim merkezleri benzeri hizmet birimleri oluşturulması yönünde; 'Aile Arabuluculuğu' sisteminin tartışılmasına yönelik; hâkimlere verilen meslek içi ve meslek öncesi eğitimlerin yeterlilik düzeyinin gözden geçirilmesine yönelik öneriler getirilmiştir.

Nafaka davaları dâhil olmak üzere, her bir vakanın kendine has özellik arz ettiği aile hukukuna ilişkin konularda hâkime geniş takdir yetkisi bırakan kanuni düzenlemelerin somut dosya adaletinin tesisi için gerekli olduğu düşünülmektedir.

2.2.4.3 Çalışma ve Sosyal Güvenlik

2018 yılında çalışma hayatı ve sosyal güvenlik alanlarında Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan başvurularda prim borçlarının yapılandırması ve ödenmesine ilişkin hatalı işlemler, ölüm aylığı bağlanması, yetim aylığı, genel sağlık sigortası tescili ve provizyon alınmasıyla ilgili sorunlar, ihya işlemleri, sigortalılık tescil işlemleri, sanatçı borçlanması talepleri, çalışma koşullarının elverişsizliğine ilişkin şikâyetler, iş akdi feshedilip göreve iade edilen sigortalıların geriye dönük prim ödemeleri, tarım sigortalılarının prim ödemeleri ve emeklilik işlemleri, yersiz sağlık ödemeleri borcunun kaldırılması, taşeron işçilerin kullanılmayan yıllık izinlerine ilişkin ücretlerin ödenmesi, emeklilik işlemleri, emeklilik işlemlerinde hatalı hesaplamaların düzeltilmesi, hizmet iptali nedeniyle emekli maaşının kesilmesi, emekli ikramiyelerinin hesaplanması, emeklilerin kazanılmış hak aylığı, emekli keseneğine esas aylık intibakı ve ek gösterge, yersiz ödeme sebebiyle çıkarılan borcun tahsiline itiraz, hizmet birleştirme işlemleri, yurtdışı borçlanma, hizmet dökümü kayıtlarının düzeltilmesi, 30 yıl ve üzeri hizmeti

bulunanların emekli ikramiyesi, emniyet hizmetleri sınıfında çalışanların eksik sigortalılık hizmetlerini tamamlamak için polis akademisinde geçen süreleri borçlanma talepleri, malulen emeklilik, astsubay sınıf okulunda 18 yaş altında geçen sürelerinin fiili hizmetten sayılması talebi ile açtıkları davaları kazananların bu sürelere ilişkin emekli keseneği ve kurum karşılığı tutarlarının mezun olunan yılın astsubay çavuş aylık ve katsayısı üzerinden hesaplanarak kurumları tarafından ödenmesi talepleri, yetim aylığı, yetim aylığı bağlanmasında engelli sağlık kurulu raporunun reddedilmesi, kıdem ve ihbar tazminatı, yüksek gerilim hattında çalışanların yüksek gerilim ilave ödemesi konuları öne çıkmaktadır.

2.2.4.3.1 Hizmet Borçlanması

Polis Akademisinde geçen eğitim sürelerinin borçlandırılması işlemlerinin yapılması hususunda ve yurtdışı hizmet borçlanması kapsamında Alman rant sigortasına girilen tarihin (Almanya'da ilk defa çalışılmaya başlanan tarihin) Türk sigortasına giriş (ilk işe giriş) tarihi kabul edilerek sonuçlandırılması yönünde işlem tesis edilmesi hususlarında Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına tavsiye kararı verilmiştir.

2.2.4.3.2 Emeklilik İşlemleri, Yaşlılık Aylığı Bağlanması, Emekli İkramiyesi, Emeklilik Keseneği, Tahsis Talebinde Hizmet Birleştirmesi

Türkiye-İngiltere Sosyal Güvenlik Sözleşmesi kapsamında, Türkiye'de aylık bağlanmasına hak kazanması durumunda, yurtdışında devam eden çalışmanın sigortalılara aylık bağlanmasına engel olduğuna dair mevzuatta bir hüküm bulunmadığı gerekçesiyle ilgili kişiye emekli aylığı bağlanması yönünde bir işlem tesis edilmesi hususunda Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Engelli sigortalıların emeklilik şartlarının belirlenmesinde hakkaniyete uygun mevzuat değişikliğine gidilmesine yönelik gerekli çalışmaların başlatılması hususunda Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Koşulları taşıması durumunda, Terörle Mücadele Kanunu kapsamında aylık bağlananlara emekli ikramiyesi ödenmesi hususunda; emeklilik keseneğine esas aylık intibakı ve ek göstergesi kurumu tarafından yanlış belirlenen kişinin hukuki durumunun düzeltilmesine yönelik; Tarım Sigortası kapsamında ödenen primlerin Tarım Bağ-Kur sigortalılığına aktarılması sonucunda emeklilik şartlarının değişmesi hususunda; emeklilik süresine esas sürenin hesaplanmasında hakkaniyete uygun bir düzenleme için çalışma başlatılması hususunda; Tarım Bağ-Kur hizmetinin silinmesi, geçersiz sayılan primlerinin yeniden tescili ve yaşlılık aylığı bağlanması hususunda; emekli olabilmek için başvuranın ödediği ihya tutarının iadesi hususunda; kişilerin hizmet sürelerini birleştirmeye zorlanamayacağı husunda Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

2.2.4.3.3 Fiili Hizmet Süresi ve Fiili Hizmet Süresi Zammı

Astsubay sınıf okulunda 18 yaş altında geçen sürenin fiili hizmetten sayılması ile bu sürelere ilişkin emekli keseneği ve kurum karşılığı tutarlarının İdarece ödenmesi taleplerinin

kabulüne yönelik Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

2.2.4.3.4 Yetim Aylığı

Başvuru üzerine Adli Tıp Kurumu Başkanlığının mütalaası ve ilgili Kaymakamlık İlçe İdare Kurulunun kararı dikkate alınarak başvurana yetim aylığı bağlanması talebinin yeniden değerlendirilmesi yönünde; başvurana annesinden dolayı hak sahipliği sebebiyle üçüncü aylığın (yetim aylığı) bağlanması husunda Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

2.2.4.3.5 İşçi ve İşveren Sorunları

Başvuranın işbaşı eğitim programı kapsamında çalıştığı işyerinde yapılan sınavda usulsüz şekilde başarısız sayıldığı iddiası üzerine Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Başkanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Başvuran hakkında deneme süresi öne sürülerek tesis edilen işten çıkarma işleminde ve başvurana ihbar tazminatı ödenmemesi işleminde hukuka ve hakkaniyete uyarlık bulunmadığı sonucuna varılarak Diyarbakır Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüne Tavsiye Kararı verilmiştir.

Mevcut olayda, alt işverenle birlikte müteselsilen sorumlu olduğu kabul edilmesi gereken asıl işverenin, başvuranın iki haftalık ücreti tutarındaki ihbar tazminatını ödemesi için işlem tesis edilmesi yönünde Milli Savunma Üniversitesi Rektörlüğüne tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

2.2.4.3.6 İdarede İşçi Statüsünde Çalışanların İş Kanunundan ve İş Akdinden Kaynaklanan Haklarına İlişkin Konular

Sulama birliği işçilerinin iş akdi feshinden kaynaklı alacaklarının geriye dönük ödenmesi hususunda Tarım ve Orman Bakanlığına ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Özelleştirme uygulamaları sebebiyle kamu veya özel sektör işverenince hâlihazırda iş akdi feshedilmeyen başvuru sahibinin mevzuatta yer alan diğer koşulları sağladığı takdirde nakil hakkından faydalandırılması hususunda Özelleştirme İdaresi Başkanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Ücretli öğretmen olarak çalışan başvurana ücret karşılığı ders görevi verilen dönemde ay içindeki prim ödeme gün sayısının tam süreli çalışmaya göre hesaplanarak bildirilmesi ve bu bildirim üzerine gerekli işlemlerin yapılması hususunda Milli Eğitim Bakanlığına ve Sosyal Güvenlik Kurumuna tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Yüksek gerilim altında fiilen çalışan başvurandan, yapılan yüksek gerilim ilave ödemelerinin İdarece geri istenilmesi işleminde hukuka uyarlık bulunmadığından başvurandan tahsil edilen yüksek gerilim ilave ödemesi tutarının iadesi hususunda Elektrik Üretim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğüne Tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir.

Vaki olmamış sayılan bir mahkûmiyet hükmü (hırsızlık suçundan verilen cezanın para cezasına çevrilerek tecil edilmesi) gerekçe gösterilmek suretiyle başvuranın sürekli işçi kadrosuna geçiş talebinin reddedilmesi yönünde tesis edilen işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı sonuç ve kanaatine varılarak başvurunun kabulüne, başvuranın sürekli işçi kadrosuna geçiş talebinin reddedilmesi yönünde tesis edilen işlemin geri alınması yönünde ilgili Belediyeye Tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir.

2.2.4.3.7 Çalışma ve Sosyal Güvenliğe İlişkin Diğer Konular

E-Devlet Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve bu yönetmeliğin esas aldığı ilkeler çerçevesinde, hizmet dökümünde yer alan ay/yıl cinsinden görüntülenen hizmet sürelerinin düzeltilmesi, kamu işyerleri hakkında uygulanan mevzuat uyarınca gerekli açıklamanın hizmet dökümü altında yer alan açıklamalara eklenmesi veya kamu/özel işyeri ayrımı olmaksızın standart bir görüntüleme mekanizmasının oluşturulması ile vatandaşları yanıltabilecek durumlara sebebiyet vermeyecek, daha açık ve anlaşılabilir hizmet görüntüleme sisteminin oluşturulmasına yönelik işlemlerin makul sürede tamamlanması için Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına Tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir.

Gelir testinin makul sürede sonuçlandırılmaması nedeniyle hukuka ve hakkaniyete uygun olarak yasal düzenlemeler doğrultusunda işlem yapılması için ilgili Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığına tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir.

Tahakkuk zamanaşımına uğramış idari para cezalarının başvurandan tahsil edilmesine yönelik idari işlemlerin geri alınması için Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına Tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir.

2.2.4.4 Çocuk Hakları

18 yaş ve altı tüm çocukların hakları ihlal edildiğinde doğrudan başvurabildiği tek kurum olan Kamu Denetçiliği Kurumu, çocuk başvuru sayfası aracılığıyla çocukların hak arama kültürünü teşvik ederek çocuk haklarını korumakta ve geliştirmektedir.

Hak arama kültürü konusunda müfredat kapsamında bilinçlendirilen çocukların KDK çocuk internet sayfasından yaptığı başvurularda öne çıkan konular arasında "okullarda bilişim laboratuvarı ve akıllı tahta ile kütüphane ihtiyacı; okul kantininin, test kitaplarının ve ödev kağıtlarının pahalı olması; okul çevresinin güvenliği; okulda güvenlik görevlisi çalıştırılması; okula ulaşım güzergahında trafik güvenliğinin sağlanması, okul yolunda kaldırım yapılması, alt ve üst geçit, trafik lambası ve yaya geçidi talepleri; okullarda yetersiz hijyen koşullarının iyileştirilmesi; kapalı spor salonu ihtiyacı; çocukların cinsiyetine göre ayrılmış soyunma odası bulunmayan okullarda soyunma odası ve öğrenci dolabı ihtiyacı; meslek liselerine sınavsız geçiş hakkı verilmesi; bursluluk sınavında öğretmen çocuklarının durumunun iyileştirilmesi; İmam Hatip okul müfredatının değiştirilmesi ve beden eğitimi dersi eklenmesi; sınav sisteminde ani değişiklik yapılmaması ve sistem değişikliklerinin belirli bir program dâhilinde ve öğrenciler bilgilendirilerek yapılması; okulda şiddetin, öğretmen ve idarecilerin olumsuz,

ayrımcı tutum ve davranışları ile akran zorbalığının önlenmesi; okulda, arkadaş çevresinde veya aile ortamında psikolojik baskının ortadan kaldırılması; kalabalık sınıf mevcudu olan okullarda duruma çözüm bulunması; teneffüs sürelerinin uzatılması; öğretmen eksikliklerinin giderilmesi, tablet ve teknolojik araç gereç bağımlılığına yönelik tedbir alınması, bilgi teknolojileri ve sosyal medya kullanımı, siber zorbalık; ikamet bölgesinde internet sağlayıcı alt yapı sağlanması; uygunsuz internet içeriklerinin engellenmesi; çöp kutularının yetersizliği ve çevre temizliği ihtiyacı; çevreyi kirletenlere yaptırım uygulanması; sokak köpeklerine barınak sağlanması ve hayvanlara yönelik şiddet uygulayanlara ceza verilmesi; yerel yönetimlerin spor sahası yapması; toplu ulaşım araçlarında engellilere yönelik olumsuz tutum sergileyen yolcu ve şoförlerin uyarılması; seyir halinde telefonla konuşan otobüs şoförlerine yaptırım uygulanması; görme engellilere hassas yaklaşılması; ebeveynin alkol kullanımı; hastanede diş teli için Avro cinsinden ücret talep edilmesine itiraz; televizyon dizilerinin çocukları şiddete yönelten içeriklerine yönelik tedbir alınması; yatılı Kur'an kursunda şiddetin önlenmesi; sokak çocuklarının eğitim ve diğer ihtiyaçlarının karşılanması, bazı köylerde okula gidemeyen çocuklara yönelik önlem alınması, ihtiyaç sahibi çocuklara sosyal yardım yapılması" yer almaktadır.

• KDK Çocuk Başvurularında Çocuk Dostu Yaklaşımın Uygulanması ve Çocuk Hakları Stratejisi,

• Çocuk Haklarının Uygulanması Amacıyla Devletin Gereken Her Türlü Yasal, İdari ve Diğer Önlemleri Alma Yükümlülüğü, Eğitim Hakkı, Çocukların Yeterli Yaşam Standardına Sahip Olma Hakkı ve Çocuğun Yüksek Yararı İlkesi,

• Çocuk Tesliminde Çocuğun Üstün Yararının Gözetilmesi,

• Çocuklara Yönelik Şiddet İçerikli Dijital Yayınların ve Kontrolsüz Sosyal Medya Kullanımının Olumsuz Etkileri,

• Sosyal Medya Hesabındaki Fotoğrafları Kullanarak Sahte Hesap Açan Kişinin Tespit Edilmesi Talebi,

• Birbirlerini Tanımayan Kişilerin Görüntülü Konuşmasına İmkân Veren Uygulamaya Erişimin Engellenmesi,

• Çocukları İntihara Sevk Ettiği İddia Edilen Oyunun İncelenmesi Talebi,

• Ceza İnfaz Kurumunda Bulunan Çocuğun Yaşam Hakkı ve Sağlık Hakkı,

• Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında Tutulan Çocukların Yaşama, Gelişme, Korunma ve Katılım Haklarının Güvence Altına Alınması ile Çocuğun Üstün Yararı ve Esenliğinin Gözetilmesi İçin Açık Görüş,

• Ceza İnfaz Kurumunda Kapasitenin Üzerinde Çocuğun Barındırıldığı İddiası,

• Çocukların Sağlık ve Eğitim Hakları Çerçevesinde Beslenme Hakkı,

• Akran Zorbalığı, Akran Zorbalığı İddiası ve Sınıf Değişikliği Talebi,

• Çocukların Katılım Hakkına Ailelerin Dâhil Olması,

• Mülteci Çocukların Eğitim Hakkına Erişimi, Diğer Çocuklarla Eşit Haklardan Faydalanma Hakkı ve Çocuklara Yönelik Ayrımcılık Yapılmaması,

• "Mülteci Çocuğun" Eğitim Hizmetlerine Erişiminde Sıkıntılar Yaşadığı ve Akran Zorbalığına Uğradığı İddiası

• Çocukların Sağlıklı Bir Çevrede Yaşama, Katılım ve Oyun Hakkı,

• Çocukların Temiz İçme Suyuna Erişim Hakkı,

• Çocukların Olabilecek En İyi Sağlık Düzeyine Kavuşma, Tıbbi Bakım ve Rehabilitasyon Hizmetlerini Veren Kuruluşlardan Yararlanma Hakkı,

gibi konularında tavsiyede bulunulması kararları, gönderme kararları ve dostane çözüm kararları verilmiş; çeşitli sivil toplum örgütleri, uluslararsı kuruluşlar, yerel yönetimler ve ilgili bakanlıklarla toplantılar düzenlenmiştir.

2.2.4.5 Eğitim-Öğretim, Gençlik ve Spor

Kuruma eğitim-öğretim, gençlik ve spor alanında yapılan başvurular ağırlıklı olarak; "sınavlar ve bağlantılı uygulamalar, öğrencilerle ilgili işlem, eylem ve uygulamalar, yükseköğretim hizmetlerine ilişkin konular, öğretmenlerin eğitim ve öğretime ilişkin sorunları, dezavantajlı gençlere yönelik çalışmalar, eğitim-öğretim, gençlik ve spor hizmetlerine ilişkin diğer konular" alt başlıkları altında toplanmaktadır.

ALES sınavında soru kitapçığını belirlenen zamandan önce kontrol ettiği gerekçesiyle adayın sınavının geçersiz sayılmasında hukuka ve hakkaniyete uygunluk tespit edilemeyerek; başvuranın 2017 ALES Sonbahar Dönemi Sınavına ilişkin puanının hesaplanarak sınavın geçerli sayılması suretiyle mağduriyetin giderilmesi hususunda ÖSYM Başkanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Açıköğretim Fakültelerinde yapılan sınavlarda dört yanlış cevabın bir doğru cevabı eksiltmesi uygulamasının kaldırılması talebi hakkında yapılan işlemlerde hukuka ve hakkaniyete aykırılık bulunmadığı sonuç ve kanaatine varılarak ret kararı verilmiştir.

Yeminli Mali Müşavirlik sınav sonucuna yapılan itiraz sonucu TÜRMOB'a tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Kaymakamlığın sokağa çıkma yasağı kararından dolayı öğrencilerin TEOG sınavında başarısız olduğu gerekçesiyle tazminat talebi hususunda İdarenin eylem ve işlemlerinde hukuka ve hakkaniyete aykırılık bulunmadığından ret kararı verilmiştir.

Müfredat değişikliğinden kaynaklanan mezuniyet şartı ve ders sayısı vb. sorunlara çözüm bulunması hususlarında İstanbul Üniversitesi Rektörlüğüne tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Yukarıda sayılanların yanısıra:

• Mezun Olmaya Hak Kazanan Öğrenciye Diplomasının Verilmesi,

• DGS Puanı ile Yapılan Geçiş Sonucu Derslerin Muafiyet İşlemlerinin Yapılması,

• KYK Bursunun Kesilmesine Yapılan İtiraz,

• Özel Okulda Okuyan Çocukların Eğitim-Öğretim Desteğinden ve PYBS Bursundan Faydalanması,

• MEB Tarafından Yurtdışında Burslu Olarak Lisansüstü Eğitim İçin Gönderilecek Öğrencinin Hatalı Tercih Yapması,

• Liseye Geçiş Sistemi (LGS) ile Liseye Yerleştirme Talebi,

• Yurtdışındaki Üniversitelerin Tıp Fakültelerinden Mezun Olanların Denklik İşlemlerinin Daha Kısa Sürede, Sistemli ve Hakkaniyetli Yapılması,

• Yükseköğretim Kurumları Yabancı Dil Sınavına Eşdeğerliğinin Sağlanması Talebi,

• İlahiyat Lisans Eğitiminin Açık Öğretim Yoluyla Yapılabilmesi Talebi,

• KHK İle Kapatılan Üniversite için YÖK Tarafından Öğrencinin Eğitim Gördüğü İlde Koordinatör Üniversite Belirlemesi,

• Doçentlik Jürisinin Kararına İtiraz ve Yeniden Jüri Oluşturulması,

• Rehber Öğretmenlerin Öğrencilerin Tercih İşlemleri için Yaz Tatilinde Görevlendirilmesi,

• Spor Federasyonlarının İşlem ve Uygulamaları ile Sporda Hak İhlalleri,

• Türkiye Futbol Federasyonunun Merkez Hakem Kurulu Talimatına Aykırı Olarak İl Hakem Kurulu Başkanının Görevine Son Vermesine Yapılan İtiraz,

hususlarında ilgili kuruluşlara tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

2.2.4.6 Ekonomi, Maliye ve Vergi

Bankacılık işlemlerinde ağırlıklı olarak maaş promosyonu ödenmesi talebi (sürekli işçi statüsünde çalışanlar ile emekliler dâhil), banka hesapları ve kredi kartlarından kesilen işletim ücreti, aidat ve sair adlar altında yapılan kesintiler, banka kredilerinden alınan dosya masrafının iadesi, banka hesabının kapatılmaması, bankaların ATM'lerinde yaşanan problemler, bankacılık işlemlerinde üçüncü şahıslar tarafından dolandırılmanın neden olduğu mağduriyetler, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) ile bankalar tarafından (gerek FETÖ/PDY darbe girişimi gerekse de özel hukuk ilişkisinden kaynaklı olarak) hesaplara konulan blokenin kaldırılması, özel hukuk ilişkisinden kaynaklı borçlar nedeniyle maaş hesabına yönelik uygulanan haciz işlemleri, banka personelinin olumsuz tutum ve davranışları gibi hususlarda;

Kamu alacak ve borçlarına yönelik hususlarda, hastanelere malzeme tedariki sağlayan firmalar ile Devlet'le iş yapan firmaların icraya konu alacakları ile icraya henüz konu edilmemiş alacaklarının ilgili kurumdan tahsilinin sağlanması, kamu alacağı niteliği kazanan ve haksız yere alındığı iddia edilen ödemelerin iadesi, OHAL KHK'ları ile kapatılan okullara peşin olarak ödenmiş eğitim bedellerinin iadesi taleplerine ilişkin konularda;

Vergi işlemlerine yönelik olarak haksız yere tahsil edildiği iddia edilen vergi, resim ve harçların iadesinin sağlanması ile haksız yere tahakkuk ettirilen vergi, resim ve harçların terkin edilmesi, vergi inceleme raporlarına istinaden salınan vergi ve vergi zıyaı cezaları ile gecikme faizlerinin kaldırılması, kanunen tanınmış olan vergi muafiyet ve istisnalarından yararlandırılmaması, ithal edilen ürünlerden gümrükte mükerrer vergi tahsil edilmesi, kazancın vergilendirilme türüne ilişkin itirazlar, vergi dairesi tarafından uygulanan haciz ve e-haciz uygulamaları ile hesap bloke işlemleri, KDV iadesi taleplerinin yerine getirilmesinin vergi

idaresince geciktirilmesi veya reddedilmesi, vergi borcunun yeniden yapılandırılmasının reddi işlemleri ile vergi borcunun yeniden yapılandırılmasının sağlanması, vergi mevzuatında değişiklik yapılması içerikli konularda,

Kuruma başvuru yapılmıştır.

2.2.4.7 Enerji, Sanayi, Gümrük ve Ticaret

Enerji, sanayi, gümrük ve ticaret alanında yapılan başvurular; maden işletme ruhsatı alınması ve iptalinde yaşanan sorunlar, elektrik dağıtım şirketlerinin uygulamaları, işletmelere verilen KOSGEB destek kredileri, iç ve dış ticarete ilişkin konular, tüketici sorunları ile gümrük işlemleri konularında yoğunlaşmaktadır.

2.2.4.8 Engelli Hakları

• Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik Ekindeki Özür Oran Cetveline Akondroplazinin Eklenmesi

• Fiziksel Çevrenin Engellilerin Erişimine Uygun Hâle Getirilmesi,

• Engelli Kimlik Kartı ile Toplu Taşıma Araçlarında Ücretsiz Seyahat Hakkı,

• Engel Oranının Tespiti ve Gelir Vergisi İndirimi,

• Engelli Bireyin Özel Tüketim Vergisi İndirimi,

• Terör Eylemleri veya Terörle Mücadele Kapsamında Yürütülen Faaliyetler Nedeniyle Malul Olan Engelliye Geçmişe Dönük Maaş Ödemesi,

• Engelli Personelin İkramiye ve Temettü Ödemeleri,

• Engelli İşçinin Nakil Talebi,

• Kesilen Engelli Aylığının Yeniden Bağlanması ve Engelliye Vasi Atanması,

gibi hususlarında ilgili kamu kurumlarına Tavsiyede Bulunulması ve Gönderme Kararları verilmiştir.

2.2.4.9 Gıda, Tarım ve Hayvancılık

Kuruma gıda, tarım ve hayvancılık alanında yapılan başvurular; zirai arazilerin sel baskınlarına maruz kalması neticesinde yaşanan mağduriyetler, damızlık hayvan satış izinleri, tarımsal hibe destekleri, mera tahsisleri, tarım arazilerinin kiralanması, tarım arazilerinin toplulaştırılması, gıda güvenliğine ilişkin şikâyetler, idari para cezası uygulamaları, oda aidatları, fındık fiyatlarının belirlenmesi gibi konuları içermektedir.

2.2.4.10 İnsan Hakları

2.2.4.10.1 Ceza İnfaz Kurumlarında Yürütülen İş ve İşlemler ile Uygulamaların Temel İnsan Hakları İlkeleri Açısından Değerlendirilmesi

Tutuklu ve hükümlülerin "işkence", "eziyet" ve "insan haysiyetiyle bağdaşmayan muamele" kapsamındaki başvurularının gerekli hassasiyet gösterilerek titizlikle ve ivedilikle incelenmesi, ceza infaz kurumlarında güvenlik kamerası bulunmayan alanlarda oluşabilecek darp iddialarına ilişkin hesap verilebilirliği artıracak çalışmaların yürütülmesi ve Kurum hekimlerinin basit tıbbi müdahale ile tedavi edilebilir nitelikte olsa dahi darp sonucu oluşabilecek yaralanmalarda gerekli kayıtları tutmalarını sağlayacak tedbirler alınması hususlarında Adalet Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Ceza infaz kurumlarının aşırı kapasiteye bağlı barınma koşullarının yetersizliği nedeniyle nakil talepleri konusunda, ailelerin hükümlüyü görmek, onu daha rahat şartlarda ziyaret edebilmek hakkının, hükümlünün bulunduğu kurum ile ailesinin ikamet ettiği yer arasındaki mesafenin, ulaşım imkânlarının, ailenin maddi durumunun, sağlık sorunlarının, ailenin hükümlüyü ziyaret sıklığının birlikte ele alınıp sonuca göre nakil taleplerinin daha insani boyutları ile ele alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

Bir ceza infaz kurumunda kapasitenin üzerinde çocuğun barındırıldığına yönelik başvuru hakkında, çocukların bir kısmının bir başka kuruma ivedilikle naklinin sağlanması, bu mümkün değilse aynı kurumda ilave bir bloğun bu kişilere tahsisi, kanunla ihtilafa düşmüş çocuklar için bütünü ile özel yasa, usul ve kurumların oluşturulmasını öngören modern çocuk adalet sisteminin güçlendirilmesine yönelik yasal ve idari adımların çabuklaştırılması hususlarında Adalet Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

2.2.4.10.2 Kolluğun Uygulamaları

Aleyhlerinde şikâyette bulunulan kolluk mensupları hakkında 7068 sayılı ve 657 sayılı kanunlar ile diğer mevzuat hükümleri kapsamında disiplin soruşturması açılması ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkındaki Kanun hükümlerine göre adli soruşturma izni verilmesi sürecinde gerçekleştirilen "ön incelemelerin", Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin esas aldığı bağımsızlık, yeterlik, ivedilik ile kamu denetimi ve mağdurun sürece katılması gibi ilkelere uygun şekilde yürütülmesi amacı ile 81 il valiliğine talimatta bulunulması ve bakanlıklarınca düzenli olarak gerçekleştirilen, sonuncusu ise 2013 yılında yapıldığı belirtilen ve il ve ilçe emniyet müdürlükleri/amirliklerindeki insan hakları uygulamalarının, nezarethane ve eklentileri ile ilgili olarak görülen eksikliklerin tespitinin de yapıldığı genel teftiş programlarının hızlandırılması, hususunda İçişleri Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

2.2.4.10.3 Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması

Başvuranın, terör olayları nedeni ile Mardin ili Nusaybin ilçesinde bulunan evinin eşyaları ile birlikte yıkıldığı iddiasına istinaden, hâlen karşılanmayan zararının tespiti ve

tazmininin teminine yönelik başvurusunda, uğranılan maddi zararların tazmini talebi hakkında takriben 21 ayı bulan süre zarfında bir karar verilmeyişi ve başvurucunun bir şekilde bilgilendirilmemesi, makul sürede karar verme ilkesi ile hukukun genel ilkelerine aykırı olduğu değerlendirilmiş ve başvurunun ivedilikle sonuçlandırılarak mağduriyetin giderilmesi, hususunda Mardin Valiliğine tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Başvuranın, terör tehdidi nedeni ile mal varlıklarına ulaşılamamasından kaynaklanan maddi zararın tazminine yönelik başvurusunda, 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun kapsamındaki başvurularının ivedilikle sonuçlandırılarak haklarında karar verilmesi; bunun Anayasa ilkelerinin, hukukun ve hakkaniyetin gereği olduğu hususunda Van Valiliğine tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Başvuranın tazminat talebinin 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamında karşılanması yönündeki talebi hakkında, Elazığ Belediye Başkanlığı tarafından usul hükümlerine uygun bir şekilde kurulacak komisyon aracılığıyla başvurucunun sunduğu ve ayrıca İdarenin re'sen temin edeceği evraklar ile başvuruya konu talebin yeniden değerlendirilmesi hususunda Elazığ Belediye Başkanlığına Tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir.

2.2.4.10.4 Dilekçe ve Bilgi Edinme Hakkı

Başvuranın maliki olduğu arsanın da içinde bulunduğu alana ait revizyon plan lejantı ve notlarının bilgi edinme hakkı kapsamında tarafına verilmesi talebi üzerine, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun "Planların hazırlanması ve yürürlüğe konulması" başlıklı 8'inci maddesinde düzenlenen imar planlarının aleni olduğu, bu aleniyeti sağlamanın ilgili İdarenin sorumluluklarından olduğu hükmü uyarınca resmî internet sayfasında imar mevzuatı kapsamındaki tüm belgelerin kamuoyu ile paylaşılması hususlarında Bucak Belediye Başkanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

İdarenin takdir yetkisinin kullanımına ilişkin hangi kriterlerin esas alındığına ilişkin bilgi edinme talebi hususunda, başvuranın, anayasal bir hak olan bilgi edinme hakkını kullanabilmesi için; ilgili idarelerin 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun ruhuna, keza kanun ve yönetmelik hükümlerine uygun hareket etmeleri (bu çerçevede başvuranın bilgi edinme talebine yanıt vermeleri); ayrıca, Kanunda yer alan sınırlamalar dışında "yorum" yoluyla bu hakkın kullanılmasına yeni sınırlamalar getirmemeleri konusunda Maliye Bakanlığı ile Bilgi Edinme Değerlendirme Kuruluna tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

2.2.4.10.5 Türkiye'deki Suriyeliler Özel Raporu

Kamu Denetçiliği Kurumu, ülkemizde geçici koruma altına alınanların durumunu tespit ederek bu alanda Devlet'in yürüttüğü çalışmaları, Devlet kurumlarının, sivil toplum kuruluşlarının sunduğu kamusal ve özel yardım ve hizmetleri ortaya koymak; bu hizmetlerin nasıl daha etkin bir biçimde sunulabileceği, koordinasyondan kaynaklanan sorunların nasıl aşılabileceği, bu noktada kamu kurum ve kuruluşlarımızın ihtiyaçlarının nasıl karşılanabileceği ve konu ile ilgili mevzuatımızın nasıl geliştirilebileceği hususlarında; en önemlisi, ülkemizin

bu alanda yürüttüğü çalışmaları bütüncül bir yaklaşım üzerinden değerlendirmeye tabi tutarak Türkiye'deki Suriyeliler Özel Raporu hazırlanmıştır.

2.2.4.11 Kadın Hakları

Kadın hakları alanında 2018 yılında intikal eden başvurularda; kadın ve erkek fırsat eşitliği, boşanma kararı sonrası velayet sahibi olmayan tarafların çocuklarıyla kişisel ilişki kurmasında ve çocuk teslîminde yaşanan hak ihlalleri, üçüz bebek sahibi kadının sosyal yardım talebi, gece vardiyasında çalışan kadınlara ulaşım imkânlarının sağlanması, belediye kadın konukevleri ile şiddet önleme ve izleme merkezlerinde sunulan hizmetlerle ilgili çeşitli talepler Kamu Denetçiliği Kurumuna iletilmiştir.

Şiddet mağduru kadının sosyal yardım talebi ilgilinin ikamet ettiği İlçe Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Başkanlığına Gönderme Kararı verilerek iletilmiş ve başvuranın sosyal yardım alması sağlanmıştır.

Kadın güvenlik görevlilerinin gece postalarında çalıştırılma koşulları hakkında gelen başvuru üzerine ilgili kuruma Gönderme Kararı verilmiş; başvuranın talebine uygun olarak ikili vardiya sistemine geçilmiştir.

Personel alım ilanlarında erkek olma kriteri getirilmesi nedeniyle İtfaiyecilik ve Yangın Güvenliği Bölümü mezunu kadınların ayrımcılığa maruz kalması konusunda, başvuru konusunu Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesine Dair Sözleşme, Uluslararası Çalışma Örgütü 111 No.lu Ayrımcılık (İş ve Meslek) Sözleşmesi başta olmak üzere konuyla ilgili ulusal ve uluslararası mevzuatı dikkate alarak başvurana gerekli açıklamaları yapması gerektiği belirtilmiş ve başvuru, İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve Van Büyükşehir Belediyesine iletilmiştir.

Down sendromlu çocuğu bulunan kadın sigortalının erken emeklilik hakkı konusundaki başvurusu dostane çözümle sonuçlandırılmıştır.

Kadın konukevi hizmetlerinde eksiklikler olduğu konusunda gelen başvuruda, ilgili konukevinin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı yetkilileri tarafından incelenmesi gerektiği anlaşıldığından, ilgili idarelere başvurunun araştırılması ve incelenmesi için Gönderme Kararı verilmiştir.

Toplum yararına programlara başvuru koşullarında kadın istihdamının teşviki için gelir tespitinin değiştirilmesi konusunda gelen başvuruda, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü makamının onayı ile ilgili genelgede yer verilen hükmün kaldırılmasını talep edilmiş; başvuranın şikâyet konusu talebi yerine getirilerek mağduriyeti giderilmiş ve başvuru hakkında Dostane Çözüm Kararı verilmiştir.

Başvuranın "karar alma mekanizmalarında kadınların daha fazla rol alması için yasal düzenlemeler yapılması" yönündeki talebi ile ilgili olarak hizmet sunumu Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yapıldığından, sunulan hizmetler hakkında gerekli bilgilendirmenin yapılması amacıyla başvuru ve ekleri Bakanlığa yönlendirilmiştir.

Alanda çalışan sivil toplum kuruluşu temsilcileri ve akademisyenlerin katılımlarıyla 19 Şubat 2018 tarihinde "Kadın ve Çocuğa Yönelik Aile İçi Şiddetin Önlenmesine İlişkin Mekanizmaların Etkinliğinin Arttırılması" konulu bir çalıştay düzenlenmiştir.

2.2.4.12 Kamu Personel Rejimi

Kuruma kamu personel rejimiyle ilgili olarak atama, yer değiştirme, mali ve sosyal haklar, izinler, ilerleme ve yükselme, disiplin cezaları, personel alımı, mobbing ve sözleşmeli personel sorunları vb. konularda başvuru yapılmıştır.

2.2.4.12.1 Personel Alımı, Atama, Nakil, Görevlendirme, Yer Değiştirme

Kuruma 2018 yılında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmaları, aile birliği, engellilik ve sağlık mazeretine bağlı yer değişikliği talepleri, sınıf ve unvana uygun olarak görevlendirilme taleplerine ilişkin çok sayıda şikâyet başvurusu alınmıştır.

Kişi hakkında açılan davada askerlikle ilgili 5 aylık hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmesinden kaynaklı olarak başvuranın atamasının onaylanmamasına ilişkin işlemin ve başvuranın bu işleme itirazının reddine yönelik işlemin hukuka ve hakkaniyete aykırı olduğu değerlendirildiğinden, başvuranın atamasının gerçekleştirilmesi yönünde İçişleri Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Başvuranın eşinin stratejik personel olması nedeniyle sürekli tayine tabi olması ve toplumun temeli olan ailenin korunması ve refahı için Devlet tarafından gerekli tedbirlerin alınmasının Anayasal bir yükümlülük olduğu hususları birlikte dikkate alındığında, başvuranın tayin talebinin reddedilmesi işleminin açıkça hakkaniyete aykırı olduğu sonucuna varılmak suretiyle başvuranın, Manisa Denetimli Serbestlik Müdürlüğüne atanması yönünde Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Başvuranın yer değişikliği suretiyle atanma talebinin; engellilere tanınan yer değişikliği mazereti kapsamında değerlendirilerek yerine getirilmesi hususunda Milli Eğitim Bakanlığı ve Antalya İl Milli Eğitim Müdürlüğüne tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Başvuranın sağlık durumu göz önünde bulundurularak başvurana sağlık durumuna uygun görev verilmesi için işlem tesis etmesi yönünde tavsiyede bulunulması gerektiği sonuç ve kanaatine varılarak söz konusu hususa yönelik Sağlık Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Kamu hizmetinin bütünlüğü ve devamlılığı ilkesi gereğince başvuranın verimliliğinin en yüksek olduğu ve hizmetlerinden en yüksek oranda yararlanılacak biçimde çalıştırılmasının kamu yararına daha uygun olacağı, dolayısıyla başvuranın tayin talebinin uygun bulunması gerektiği değerlendirilerek personel durumunun en kısa sürede gözden geçirilerek başvuranın bundan sonraki naklen atanma talebine muvafakat verilmesi yönünde İçişleri Bakanlığına ve Tokat Valiliğine tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Başvuranın sağlık sebebine bağlı kurum içi yer değişikliği talebi kabul edilerek İzmir iline atanmasının yapılması hususunda Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğüne tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Başvuranın sahip olduğu teknisyen unvanı ile uyumlu ve unvanın gerektirdiği niteliklere sahip olmayı gerektiren bir hizmet ile görevlendirilmesi hususunda Aydın Büyükşehir Belediye Başkanlığı Aydın Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüne tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

2.2.4.12.2 İlerleme ve Yükselme

Müdürlük görevde yükselme sınavında, sözlü sınavların iyi yönetim ilkelerinden olan "nesnellik", "tarafsızlık", "şeffaflık", "hesap verilebilirlik" ve "kararların gerekçeli olması" ilkelerine uygun yapılmasını teminen, İdarenin bundan sonra düzenleyeceği sözlü sınavlar öncesinde bilgi soruları yanında cevap anahtarlarını hazırlaması, sınavlara giren adaylara verilen puanların gerekçelerini ortaya koyacak tedbirler alması, tebligat ve yazışma usullerinde ilgili hükümlere daha itinalı uyulması yönünde Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğüne tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce başvuranın geçmiş hizmetlerinin kazanılmış hak aylık derece ve kademesinde değerlendirilmemesi işleminin hukuka ve hakkaniyete aykırı olduğu sonuç ve kanaatine varılarak başvuranın, Uzman Erbaşlık statüsünde geçirmiş olduğu hizmet sürelerinin kazanılmış hak aylık derece ve kademesinde değerlendirilmesi yönünde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne Tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir.

Veterinerlik fakültesi mezunlarının mezuniyet sonrası yapmış oldukları yüksek lisans öğrenimine istinaden bir kademe verilmesinin mükerrerliğe sebebiyet vereceği gerekçesiyle kademe ilerlemesinin uygulanmaması yönünde tesis edilen işlemde hukuka ve hakkaniyet ilkelerine uygunluk bulunmadığı sonuç ve kanaatine varılarak İdare bünyesinde veteriner hekim unvanını ihraz edenlerden yüksek lisans yapmış bulunanlara 657 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesinin "Ortak Hükümler" Bölümünün (A) fıkrasının dokuzuncu bendi kapsamında bir kademe ilerlemesinin uygulanması yönünde Tarım ve Orman Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

2.2.4.12.3 Mali Haklar, Sosyal Hak ve Yardımlar ve İzinler

Sosyal hukuk devleti ve hakkaniyet ilkeleri gereğince, 28 Şubat sürecinde görevlerine son verilmesi nedeniyle çalışılamayan sürelere ilişkin özlük haklarının verilmesi talebi olanların geçmişe dönük haklarının verilmesi için kanun tasarısı hazırlaması yönünde Başbakanlığa ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Aile yardımı ödeneğinin geriye dönük olarak ödenemeyeceği yönünde idarelere verdiği görüşlerini revize etmesi için Maliye Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Aynı görev ve yetkileri haiz ve aynı eğitim düzeyine sahip kontrolör unvanı için aynı temel ücret düzeyinin belirlenmesine yönelik ilgili Yönetim Kurulu Kararında değişiklik yapılması ve yapılan değişiklik çerçevesinde oluşan temel ücret farklarına ilişkin mağduriyetlerin giderilmesi yönünde Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğüne tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Asli görevinin yanında iş güvenliği uzmanı olarak görevlendirilen başvurana fiilen çalışma yaptığı süreler karşılığında ilgili mevzuat çerçevesinde ödemelerin yapılması yönünde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Başvuranın önceki yıllarda fazla çalışma karşılığında hak kazandığı ancak kullanamadığı izin haklarının kullanımın sağlanması, 2018 ve 2019 yıllarını kapsayan Toplu Sözleşme Hükümleri kapsamında yer almayan dönem ve personel hakkında yapılacak uygulamaların da yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde gerçekleştirilerek il ve ilçe müdürlükleri bünyesinde uygulama birlikteliğinin sağlanması yönünde Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Avukatlık stajı yapmak isteyen başvuranın aylıksız izin talebinin sırf olağanüstü hal ilanı gerekçe gösterilmek suretiyle reddedilmesine yönelik işlemin hukuka ve hakkaniyete uygun olmadığı değerlendirilmiş ve başvuranın, aylıksız izin talebinin karşılanması yönünde Emniyet Genel Müdürlüğüne Tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir.

2.2.4.12.4 Disiplin Cezaları

Başvuranın 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125/B-a maddesi uyarınca kınama cezası ile tecziyesine ilişkin işlemde hukuka ve hakkaniyete uyarlık bulunmadığı sonuç ve kanaatine varılarak başvuran hakkında verilen kınama cezasının kaldırılması yönünde Eskişehir Valiliğine ve Mihalıççık Kaymakamlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Eksik inceleme sonucu hazırlanan disiplin raporuna dayanılarak verildiği ve başvuranın savunması alınmaksızın cezaya hükmedildiği, ayrıca disiplin amirinin objektiflikten uzaklaşarak cezaya hükmettiği ve şikâyete konu disiplin cezasının usul ve esas açısından hukuka ve hakkaniyet aykırı olduğu değerlendirilmiş olup verilen disiplin cezasının iptali yönünde Kırıkkale Belediye Başkanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Yükseköğretim kurumları disiplin kurulu toplantılarına sendika temsilcisinin katılımının sağlanması konusunda bir karar alınması hususunda Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

2.2.4.12.5 Sözleşmeli ve Geçici Personel Sorunları

Milli Eğitim Bakanlığının görev alanı çerçevesinde eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla getirilen sözleşmeli öğretmenlik uygulaması kapsamında, ilgili mevzuatta atananların 4 yıl süreyle başka yere atanmayacağı yönünde bir hüküm bulunsa da, sağlık sorunları nedeniyle ilgililerin yaşadıkları mağduriyetler karşısında, sosyal devlet olmanın ve hakkaniyet ilkesinin bir gereği olarak ilgililere idare tarafından gerekli kolaylığın sağlanması gerektiği değerlendirilmiştir. Bu kapsamda başvuranın atamasının, çocuğunun tedavisinin devam ettiği Denizli İline, mümkün değilse çocuğun tedavisinin mümkün olduğu başka bir ile yapılması hususunda Milli Eğitim Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

Başvuranın sözleşme ücretinin eşitlik ve hakkaniyet ilkelerine aykırı biçimde tespit edildiği değerlendirilmiş olup yeni bir vize işlemine gerek olmaksızın ve yeni sözleşme dönemi beklenmeksizin, Maliye ve Hazine Bakanlığınca belirlenen alt ve üst limit arasında, diğer sözleşmeli personelin almakta olduğu ücretler de gözetilerek eşitlik ve hakkaniyet ilkeleri

kapsamında başvuranın durumuna uygun bir ücret belirlenmesi yönünde Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

"Hematoloji bölümü bulunan bir ilde çalışması uygundur." ibareli heyet raporu bulunmasına rağmen sağlık mazeretine dayalı olarak Konya iline nakil talebi Sağlık Bakanlığı tarafından ret edilen başvuranın, öncelikle atanmayı talep ettiği Konya İli olmak üzere tedavi imkânının olduğu Hematoloji Bölümü bulunan bir ile yapılması yönünde Sağlık Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

2.2.4.12.6 Kamuya Personel Alımına İlişkin Sınavlar

Sözleşmeli öğretmen mülakat sınavında iyi yönetim ilkelerinden olan "nesnellik", "tarafsızlık", "şeffaflık", "hesap verilebilirlik" ve "kararların gerekçeli olması" ilkelerine uygun yapılmasını teminen, İdarenin bundan sonra düzenleyeceği sözlü sınavlar öncesinde bilgi soruları yanında cevap anahtarlarını hazırlaması, sınavlara giren adaylara verilen puanların gerekçelerini ortaya koyacak tedbirler alması yönünde Milli Eğitim Bakanlığına Tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

28 Şubat sürecinde, kamu sektöründe istihdamı için gerekli eğitim şartlarını taşımasına rağmen kamuda başörtülü olarak çalışabilme imkânı olmaması nedeniyle çalışma hakkını kullanamayan ve bu sebeple zamanında kamu hizmetine giremeyenler için, Kamu Personeli Seçme Sınavında öngörülen taban puanının alınması kaydıyla, bir defaya mahsus olmak üzere, herhangi bir yaş veya kontenjan sınırlaması yapılmaksızın sözlü sınavlara katılma hakkının verilmesi hususunda gerekli düzenlemelerin yapılması için Milli Eğitim Bakanlığına tavsiyede bulunulmasına karar verilmiştir.

2.2.4.12.7 Kamu Personelinin Tutum ve Davranışları Hakkındaki Şikâyetler ve Diğer Konular

Psikolojik tacizin (Mobbing) en bariz örnekleri olarak kendini göstermeyi engellemek, sözünü kesmek, yüksek sesle azarlamak, sürekli eleştiri, çalışan iş ortamında yokmuş gibi davranmak, iletişimin kesilmesi, fikirlerine itibar edilmemesi, asılsız söylenti, hoş olmayan imalar, nitelikli iş verilmemesi, anlamsız işler verilip sürekli yer değiştirilmesi, ağır işler verilmesi ve fiziksel şiddet tehdidi sayılabilir.

İzah edilen somut tespitler ışında, somut olay açısından başvuranın mobbing iddiasına yönelik olarak hukuk literatüründe "ilk görünüş ispatı" olarak tanımlanan yeterli ve ikna edici açıklamalar ve delillerle psikolojik tacize yol açan muameleleri ortaya koyduğu, idarenin bu aşamadan sonra üzerine düşen ispat külfetini gereğince yerine getirememesi ve yaptığı muamelelerin hukuka uygunluğunu ispat edici nitelikte açıklamalarda bulunamaması nedeniyle, yetişkin bir birey ve kamu görevlisi olan başvurucuya yönelik eylemlerin manevi etkileri, süresi ve yoğunluk derecesi gibi unsurlar ile başvurucunun mesleki statüsü de dikkate alındığında, başvuranın idarenin şikâyete konu uygulamalarının kendisine mobbing (yıldırma) amacıyla uygulandığı iddiasının gerçek olduğu sonucuna ulaşılmış olup Anayasa'nın 125'inci maddesinin son fıkrasında yer alan idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu hükmü göz önünde bulundurularak başvuranın aile bütünlüğünü de

sağlayacak şekilde atamasının Aydın il merkezine yapılması ve bundan sonraki süreçte mobbing olarak algılanacak uygulamalara fırsat vermemesi yönünde Aydın Büyükşehir Belediye Başkanlığına Tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir.

2.2.4.13 Mahalli İdarelerce Yürütülen Hizmetler

2018 yılında kişiler ile mahalli idarelerin yürütmekte olduğu hizmetlere ilişkin olarak Kamu Denetçiliği Kurumuna;

Büyükşehir Belediyesi, Belediye Meclis kararları ile Encümen kararlarının iptali, değiştirilmesi ya da yerine getirilmesi, imar planında sosyal ve teknik altyapı gibi kullanım alanlarında kalan taşınmazların ilgili belediyeler tarafından kamulaştırılmaması, imar fonksiyonun değiştirilmemesi ve takas edilmemesi vb. konularda **imar bayındırlık işlem ve uygulamalarına**,

Yapı ruhsat belgesi, yapı kullanma izni (iskân) belgesi verilmemesine yönelik itiraz içerikli başvurular ile kaçak yapıların yıkılmasına ilişkin olarak verilmiş olan Encümen kararlarının yerine getirilmesi ile kaçak binalara ilişkin ihbar niteliğinde **ruhsat iş ve işlemlerine,**

Belediyelerin veya valiliklerin görev alanında bulunan yol yapımı, asfaltlama ve parke taşlarının döşenmesi, yolun güzergâhının değiştirilmesi, yollarının büyükşehir yol ağına bağlanması cadde ve sokakların ışıklandırılması, belediyelerin su ve kanalizasyon idareleri tarafından yürütülen özellikle ikamet edilen konutundan kanalizasyon ağına bağlantı yapılması gibi kanalizasyon hizmetlerinde yaşanılan aksaklıkların giderilmesi, belediye sınırları içerisinde bulunan semt ve üretici pazarlarının kurulması, işletilmesi, taşınması ve kapatılması gibi talepleri içeren **altyapı hizmetlerine**,

Belediyelerin toplu taşıma araçlarının güzergâhlarının değiştirilmesi, toplu taşıma araçlarının sefer sayılarının arttırılması, ilave durak konulması, toplu taşıma ücretlerinin yüksek olması ile toplu taşıma hizmetlerinde belediyelerin uygulamalarına (65 yaş anonsu ile engelli için 'serbest' yanında seyahat eden için 'refakatçi' anonsunun yapılmaması, toplu taşıma araçlarına binişlerde kullanılan kartların usulsüz kullanımı nedeniyle kart sahibine kesilen cezalar gibi) itiraz ya da talep içerikli **toplu taşıma hizmetlerine**,

Su aboneliklerinde özellikle sayaç değişikliklerinin zorunlu tutulması, zorunlu tutulan sayaç değişikliklerinden tahsil edilen sayaç bedelinin iadesi, kanalizasyon alt yapısına bağlı olunmadığı hâlde tahsil edilen atık su bedellerinin iadesi, mahallelerine veya köylerine su getirilmesinin sağlanması ya da yetersiz su sorununun giderilmesi, patlamış su borularının tamir edilmesi vb. konularda **su hizmetlerine**,

Ağırlıklı olarak belediyelerce tahsil edilen emlak vergisi, kişilere salınan asfalt, su ve kanalizasyon harcamalarına katılım payı ile diğer vergi resim harç ve benzeri mali yükümlülüklere itiraz içerikli **mali hizmetlere**,

Konutlarının kentsel dönüşüme sokulması, belediyenin sözleşmenin gereklerini yerine getirmediği, belediyeye konut karşılığı vermiş olduğu arsaya ilişkin vergilerin kendisinden talep edilmesi vb. konularda **kentsel dönüşüm uygulamalarına**,

Otopark hizmetleri ile trafik düzeni ve yaya güvenliğinin sağlanmasına,

Belediyelerin katı atık yönetimindeki aksaklıklar, çöp konteynerlerin konulduğu yerden kaynaklı memnuniyetsizlikler, belediyelerin çöp toplama saatlerinin öne çekilmesi vb. konularda **katı atık yönetimine,**

Kaldırım işgalleri ile rahatsızlık veren seyyar satıcılarla ilgili olarak zabıtanın görevini yapmasının sağlanması ile zabıtaların tutum ve davranışlarına yönelik olarak **zabıta hizmetlerine,**

Kaldırımların ve çevre düzenlemesinin standartlara uygun yapılması, parkın bakımının yapılması, parktaki ağaçların sulanması, belediye sınırları içerisinde daha çok ağaç dikilmesinin sağlanması talepli çevre **düzenlemeye,**

Sahipsiz ve başıboş köpeklerin toplanmasının sağlanması, belediyelerin altyapı hizmetleri sırasındaki ihmalleri nedeniyle hasara uğrayan araçların zararının tazmin edilmesi, belediyelerin uygulamalarında usulsüzlük yaptığı iddiaları ile bu usulsüzlükleri gerçekleştiren belediye görevlileri hakkında soruşturma açılması, Belediyelerce mahkeme kararlarının yerine getirilmemesi gibi mahalli idarelerce yürütülen hizmetlere ilişkin diğer konulara,

yönelik talepler gelmiştir.

2.2.4.14 Mülkiyet Hakkı

Mülkiyet hakkına ilişkin olarak Kuruma genelde, vatandaşların kendi mülkiyetlerinde olduğunu iddia ettikleri taşınmazların orman, mera vs. vasıflarda Hazine mülkiyetine geçirilmesi ile ilgili başvurular, idarelerin özel mülkiyette bulunan taşınmazlara kamulaştırmasız el attığına yönelik başvurular, imar planları kapsamında vatandaşların taşınmazlarının kamu hizmetlerine ayrılması sebebiyle uzun yıllar kamulaştırma yapılmaması ve vatandaşların taşınmazları üzerinde tasarrufta bulunamamalarına yönelik başvurular, kamulaştırma bedellerinin mahkeme kararlarına rağmen ödenmemesine yönelik başvurular, TMSF tarafından kayyum atanan inşaat şirketlerinden gayrimenkul satın alan vatandaşların taşınmazlarının kendilerine teslim edilmesi taleplerine yönelik başvurular, idarelerce vatandaşlara yönelik gerçekleştirilen ecrimisil uygulamalarına yönelik başvurular yapılmaktadır.

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığının kesinleşmiş kamulaştırma bedeli alacağını 4 yıldır ödemediği hususunda yapılan başvuruda, başvuranın kesinleşen mahkeme ilamına göre alacağının tamamının en kısa sürede ödenmesi hususunda Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığına Tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir.

Kısmen yol kısmen konut alanında kalan taşınmazın mer'i imar planı ve mevzuatına göre yapı çekme mesafeleri uygulandığında nitelikli bir yapı yapılmaya uygun olmadığından bahisle tamamının kamulaştırılması istemine yönelik başvuruda, başvuruya konu taşınmazın ivedilikle imar (kamulaştırma) programına alınarak tamamının kamulaştırılması ve İdare ile malikler arasında taşınmazın kamulaştırma bedelinin, güncel rayiç bedel gözetilerek mümkünse uzlaşma yoluyla belirlenmesi ve kamulaştırma bedelinin makul sürede ödenmesini teminen

yeni bir işlem tesis etmesi hususlarında Trabzon Büyükşehir Belediye Başkanlığına ve Ortahisar Belediye Başkanlığına Tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 7'nci maddesi kapsamında şerh konulmasına rağmen kamulaştırma işlemlerine devam edilmeyerek mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına yönelik başvuruda, öngörülen usul izlenmek suretiyle kamulaştırma işlemlerinin ivedilikle tamamlanması yönünde işlem tesisi hususunda Karayolları Genel Müdürlüğüne Tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir.

19/06/2015 tarihine kadar başvuranın mülkiyetinde bulunan taşınmazın 1980 yılından beri su deposu olarak İdarenin kullanımında bulunduğu gerekçesiyle kendisine ecrimisil ödenmesi talebine ilişkin olarak başvurana ecrimisil bedelinin makul sürede ödenmesini teminen yeni bir işlem tesisi hususunda, Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüne Tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir.

2.2.4.15 Nüfus, Vatandaşlık, Mülteci ve Sığınmacı Hakları

Nüfus, vatandaşlık, mülteci ve sığınmacı hakları alanındaki başvurular "nüfus hizmetleri ve işleri; vatandaşlık hizmetleri; vize ve pasaport sorunları; yurtdışında geçici veya sürekli olarak bulunan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının sorunları; kaçak ve sığınmacıların sorunları; soydaş akraba toplulukları hakkındaki sorunlar; nüfus, vatandaşlık, mülteci ve sığınmacı haklarına ilişkin diğer konular" alt alanlarında toplanabilir.

- Şehit Dedesine Ait Nüfus Kayıtlarına Erişim Talebi,
- Türk Vatandaşlığına Kabul Başvurusunun Sonuçlandırılması,
- Yabancı Uyruklu Eşin Türk Vatandaşlığına Başvuru İşlemlerinin Akıbeti,
- Türk Soylu Yabancının Serbest Göçmenlik Başvurusunun Sonuçlandırılması,
- Başvuranın Pasaporttaki Yurt Dışı Çıkış Yasağı Şerhinin Kaldırılarak Pasaportunun İade Edilmesi Talebi,
- Müvekkillerine Ait Pasaportların İadesi ve Yurt Dışı Yasağının Kaldırılması Talebi,

gibi konularında Tavsiyede Bulunulması Kararları, Gönderme Kararları ve Dostane Çözüm Kararları verilmiştir.

2.2.4.16 Orman, Su, Çevre ve Şehircilik

Kuruma bu başlık altında; TOKİ tarafından gerçekleştirilen uygulamalar, Orman Kanunu'nun 2/B maddesi kapsamında hak sahipliği talepleri, 6306 sayılı Kanun kapsamında bulunan riskli binaların yıkım talepleri, yine bu Kanun kapsamında kira yardımı yapılmasına ve vatandaşların binalarının veya mahallelerinin bu Kanun kapsamına alınmasına yönelik talepler, mahkemelerce verilip kesinleşmiş tazminat kararlarının ilgili idareler tarafından yerine getirilmediğine yönelik başvurular, yapı denetim belgesi talep ve iptalleri, apartman ve site yönetimlerine yönelik başvurular, avcılık ile ilgili başvurular, sondaj kuyusu açılmasına yönelik izin talepleri, SİT alanı olarak tespit gören arazilere yönelik başvurular, gürültü ve çevre kirliliğine yönelik başvurular, meslek odası aidatlarına ilişkin başvurular, özel orman sahaları

ile ilgili işlemler, harita ve kadastro mühendislerinin yaşadığı sorunlara ilişkin başvurular, tapu ve kadastro işlemleri ile ilgili başvurular yapılmaktadır.

• Uygulama İmar Planında Kısmen Yol, Kısmen Park Olarak Öngörülen Taşınmazın Üzerindeki Kısıtlamanın Kaldırılarak Serbest Bırakılması veya Kamulaştırılması,

• Bireysel Yarar ile Kamusal Yarar Arasındaki Denge Gözetilerek ve İmar Planlarında Değişiklik Yapılarak Başvuranın Taşınmazı Üzerindeki İmar Plan Uygulamasından Kaynaklı Kısıtlamanın Kaldırılması veya Kamulaştırma Bedelinin Makul Sürede Ödenmesini Teminen Yeni Bir İşlem Tesisi veya Tespit Edilecek Güncel Kamulaştırma Rayiç Bedel Esas Alınarak İdare Tarafından Başka Taşınmazla Takas İşleminin Makul Sürede Gerçekleştirilmesi,

• Denetim Görevini Eksiksiz Yerine Getiren Yapı Denetim Kuruluşları Lehine Dürüstlük İlkesini Ön Plana Çıkaracak Düzenlemeler Yapılması,

• Trafik Güvenliğini ve Konforunu Azaltmaksızın Başvurana Ait Taşınmazın Yol Bağlantısının Sağlanmasına Yönelik Gerekli Çalışmaların Yapılması, Yol Bağlantısı Yapılması Taşınmazın Kamulaştırma Bedelinin Üzerinde Bir Maliyet Doğuracak ise Kamulaştırma Yoluna Gidilmesi,

• Proje ve Kamulaştırma Planları Projesi Yapımı İşi Kapsamında İvedilikle İşlem Tesis Edilerek Dere Yatağı Islah Çalışmalarının Tamamlanması,

• Can ve Mal Varlığının Güvence Altına Alınması için İdarenin Yetkisi Dâhilindeki Tüm İmkânları Kullanarak Önleyici Güvenlik Tedbirlerini İvedilikle Uygulamaya Koyması,

• Gerçekleşen Heyelan Nedeniyle Uğranılan Mağduriyetin Giderilmesi Yönünde Makul Sürede İşlem Tesis Edilmesi, Ayrıca "Afetlerin Genel Hayata Etkililiğine İlişkin Temel Kurallar Hakkında Yönetmelik" Hükümlerinin Günümüz Koşullarına Uygun Hâle Getirilmesi Amacıyla Mevzuat Çalışmaları Yapılması,

• 6306 Sayılı Kanun'un İdarece Uygulanabilir Görülmeyen Hazine Adına Tescil Hükmüne Dair Mevzuat Değişikliği Yapılmak Suretiyle Talebin Yeniden Değerlendirilmesi, Değişiklik Yapılmadığı Takdirde Yürürlükte Olan Mevzuat Hükmü Doğrultusunda Başvuru Konusu Arsa Payının Hazine Adına Tescil İşleminin Yapılması,

• Gürültü Kirliliği Konusunda Yapılacak Denetimlerin Sıklaştırılması,

konularında ilgili idarelere Tavsiyede Bulunulması Kararları verilmiştir.

2.2.4.17 Sağlık

Kuruma bu alanda; hastane personeli ile doktorlar ve diş hekimlerinin tedavi sürecindeki tutum ve davranışları ile hatalı teşhis ve tedavi ile ihmalleri nedeniyle ilgili doktorlar ve hastane personeli hakkında gereken idari ve adli soruşturmaların yapılması talepli başvurular, aile hekiminin değiştirilmesi, aile hekimlerinin tutum ve davranışları ve aile sağlığı merkezlerinin denetlenmesine ilişkin başvurular, tıbbi cihaz kullanımına yönelik eğitim sertifikaları ile ilgili yaşanan sıkıntılara yönelik başvurular, eczacılar tarafından hatalı işlem yapıldığı gerekçesiyle Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından uygulanan cezai işlemlerin iptali talepleri, eczane sahiplerinin Sosyal Güvenlik Kurumunun sözleşme yapmadığı yönündeki başvuruları, bazı

cihaz ve ölçüm çubuklarının ücretlerinin SGK tarafından karşılanması, Merkezi Hekim Randevu Sisteminde yaşanan aksaklıklara ilişkin başvurular, sağlık kurulu raporlarında yer alan oranların düşüklüğü, iki ayrı sağlık kurulu raporunda yer alan oranların çeliştiği yönünde başvurular yapılmaktadır.

• Başvuranın Zararının Tazmini ve Benzer Mağduriyetlerin Yaşanmaması için Gerekli Tedbirlerin Alınması,

• Yol Gideri Olarak Mutat Taşıt Ücretinin Başvurana Ödenmesi Gerektiği,

• Çocukları İlgilendiren Her Durumda Çocuğun Yüksek Yararının Birincil Mülahaza Olarak Dikkate Alınması Gerektiği ve Çocuğun Yüksek Yararı Düşünüldüğünde İdarenin Mazeret İzni Verme Koşullarının Oluşmadığı Gerekçesiyle Verdiği Ret İşleminin Hukuka ve Hakkaniyete Uygun Olmadığı,

• Hasta Refakatçisinin Yol Giderinin Ödenmesi,

• İlaç Bedelinin Ödenmesine Yönelik Yeniden İşlem Tesis Edilmesi,

• Yurtdışından Temin Edilen İlaçlara Makul Sürede, Kolaylıkla, Yeterli Miktarda ve Düşük Maliyetle Erişimin Sağlanması,

konularında ilgili idarelere Tavsiyede Bulunulması Kararları verilmiştir.

2.2.4.18 Sosyal Hizmetler

Sosyal hizmetler alanında Kuruma yapılan başvurular, "şehit yakınları ile gazilere yönelik sosyal hizmet ve yardımlar; 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun'a göre sakatlık ve yaşlılık aylığı bağlanması; korunmaya, bakıma ve yardıma muhtaç yaşlılara yönelik hizmetler; yaşlılara yönelik sosyal hizmet ve yardımlar; sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı teşvik fonu kapsamındaki uygulamalar; sosyal adaletin sağlanması; sosyal hizmetlere ilişkin diğer konular" alt alanlarından oluşmaktadır.

Köy evi yanan başvuranın, İdareden kaynaklı mağduriyetinin giderilmesini teminen talep etmiş olduğu acil yardım ödeneğinden faydalandırılması hususunda Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığına Tavsiyede Bulunulmasına karar verilmiştir.

Oğlu askerlik görevi sırasında nöbet arkadaşı tarafından yanlışlıkla vurulan başvuranın, şehitlik haklarından yararlandırılması konusunda Dostane Çözüme varılmıştır.

• Üçüz Çocuk Sahibi Kadının Ayni ve Nakdi Yardım Talebi,

• Belediye İnceleme ve Değerlendirme Komisyonunun Sosyal Yardım Talebini Yeniden Değerlendirmesi,

• Görme Kaybı ve Çeşitli Sağlık Sorunları Bulunan Kadına Nakdi Yardım Yapılması,

• İkametinde Bulunmama Gerekçesiyle Sehven Kesilen Aylığın Geçmişe Dönük Ödenmesi,

• Engelli Maaşının Kesilmesi ve Maluliyet,

hususlarında ilgili idarelere Gönderme Kararları verilmiştir.

2.2.4.19 Ulaştırma, Basın ve İletişim

2018 yılında Kamu Denetçiliği Kurumuna bu alanla ilgili olarak;

Liman sahasının tahsis amacına göre değerlendirilmesinin sağlanması, limandan balıkçı barınağı verilmemesi, ilgili alanda görev yapan idarecilerin usulsüz uygulamaları nedeniyle haklarında soruşturma açılması içerikli **deniz ticareti, tersaneler ve kıyı yapılarına,**

Baz istasyonlarının kaldırılması ve konulması taleplerine ilişkin olarak **telekomünikasyon tesislerine,**

İlgili internet sitesine erişimin yasaklanması ya da internet sitelerine erişimin engellenmesinin önlenmesi, BTK tarafından aniden kesilmiş olan SMS trafiğinin yeniden açılması içerikli medya hizmet sağlayıcılarına,

Kişisel verilerin izinsiz paylaşımı, Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) hesabını aktive etmek için gerekli olan e-imza ve mobil imza şartının kaldırılması için ilgili mevzuatta düzenleme yapılması, sosyal medya hesabının başkaları tarafından ele geçirilmesi içerikli elektronik haberleşme ve bilişim hizmetlerine,

Sinema, dizi, reklam, internet siteleri üzerinden yapılan olumsuz yayınlar hakkında gerekli denetimlerin yapılması içerikli genel, yerel ve tematik yayınlara,

Yüksek Hızlı Tren (YHT) ile ilgili uygulamalarda yaşanılan sorunlar, köprü ve otoyol geçişlerinde haksız yere kesildiği iddia edilen OGS ve HGS cezaları ile Karayolları Genel Müdürlüğünce kesilen diğer cezaların kaldırılması talepli şikâyetler, mobil telefonlara SMS yoluyla gönderilen reklam içerikli mesajların engellenmesi, PTT'nin mesai saatlerinin değiştirilmesi, çalışanları ile posta dağıtıcılarının olumsuz tutum ve davranışları, PTT'nin usule aykırı tebligat yaptığı iddialarını içeren başvurular, kablo yayıncılık hizmeti yapan Türksat'a ilişkin şikâyetler, bankalar ve PTT'nin gişelerdeki işlem sırasında belirli kişilere öncelik hakkı tanıması uygulamasına itiraz içerikli konuya ilişkin tüketici hak ve sorunlarına,

TÜVTÜRK Araç Muayene İstasyonları uygulamaları, Basın, Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü Basın Kartı Komisyonunca basın kartı verilmemesi, ulaştırma, basın ve iletişim alanındaki idarelerce mahkeme kararlarının yerine getirilmemesine ilişkin olarak ulaştırma, basın, denizcilik, haberleşmeye ilişkin diğer konulara,

yönelik talepler gelmiştir.

2.2.5. İdarelerin Kararlara ve Bilgi, Belge Taleplerine Yaklaşımları

2.2.5.1 İdarelerin Kararlara Yaklaşımları

Kurum, uzun vadede hak arama kültürünün yaygın olduğu bir toplum ve hizmet standartlarının yüksek olduğu bir kamu yönetiminin oluşmasında etkin bir rol oynamayı hedeflemektedir

Ombudsmanın başarısının bir yönünü kuşkusuz, kararlarının idareler tarafından uygulanması oluşturmaktadır. Bu anlamda dünyadaki örneklerine bakıldığında, demokrasinin

güçlü olduğu, kamusal faaliyetlere halkın katılımının desteklendiği, kamunun halkın şikâyetlerine duyarlı olduğu, toplumsal değerler olarak temel insan haklarının korunmasını ve güçlendirilmesini benimseyen, Ombudsmanlığın bir kültür hâline geldiği ve güçlü yetkilerle donatılmış olduğu ülkelerde kararlara uyum oranlarının %80-90 civarında olduğu görülmektedir.

Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından verilen kararların idareler tarafından uygulanmasının ilk aşamasını, esasen Kurumun kamuoyunda ve vatandaşlar nezdinde daha çok tanınması ve etkin bir farkındalığın ortaya konulması oluşturmaktadır.

Kuruma ilişkin farkındalığın artırılmasına yönelik; **Basın Danışmanlığı, Kurumsal İletişim Birimi, Araştırma, Takip ve Değerlendirme Bürosu** oluşturulmuştur.

Dilekçe ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyelerinden oluşan Karma Alt Komisyon tarafından Kurumun verdiği tavsiye kararlarına uymayan, uyamayan ya da istenilen bilgi ve belge taleplerine olumlu yaklaşmayan kurumların temsilcileri Komisyona davet edilerek izahat istenmektedir. Komisyonun bu faaliyeti Kurumun tavsiye kararlarının etkinliğini daha da artırmaktadır.

2.2.5.1.1 Tavsiye Kararlarına Olumlu Yaklaşan İdareler

Kurum şikâyetleri almaya başladığı günden bugüne değin tavsiye kararlarının uyum oranlarına bakıldığında bu oran, 2013 yılında %20 iken; 2016 yılında %42'ye 2017 yılında ise %65'e yükselmiştir. 2018 yılındaki uyum oranı ise % 70 olarak gerçekleşmiştir. Dolayısıyla idarelerin her geçen yıl Kurum ile iş birliği içerisinde hareket etmeleri memnuniyetle karşılanmaktadır.

2018 yılında tavsiye kararlarına olumlu yaklaşan bazı idareler, talep konuları ve ilgili tavsiye kararları şunlardır:

• ***Milli Eğitim Bakanlığı ve Antalya İl Milli Eğitim Müdürlüğü***-İl içi yer değişikliği talebi-1/11/2018 tarihli Tavsiye Kararı

• ***Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu***-Personelin göreve başlatılması talebi-16/10/2018 tarihli Tavsiye Kararı

• ***Sağlık Bakanlığı***-Personelin tayin talebi-10/9/2018 tarihli Tavsiye Kararı

• ***İstanbul Medeniyet Üniversitesi Rektörlüğü***-Sözlü sınavların yapılma usulüne ilişkin talep-6/9/2018 tarihli Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Kararı

• ***Dicle Üniversitesi Rektörlüğü***-Meslek kodunun fiilen yapılan işe uygun hâle getirilmesi talebi-4/9/2018 tarihli Tavsiye Kararı

• ***Adalet Bakanlığı***-Kanunla ihtilafa düşmüş çocuklar için modern çocuk adalet sisteminin güçlendirilmesine yönelik talep-3/10/2018 tarihli Tavsiye Kararı

• ***İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörlüğü***-Belirli bir dersten muafiyeti sağlayacak şekilde intibak işleminin yapılması talebi-10/9/2018 tarihli Tavsiye Kararı

• ***Çevre ve Şehircilik Bakanlığı***-Personelin durumuna uygun sözleşme ücreti belirlenmesine ilişkin talep-7/8/2018 tarihli Tavsiye Kararı

• ***Anadolu Üniversitesi Rektörlüğü***-Lisansüstü program başvurularının internet

üzerinden alınması talebi-13/9/2018 tarihli Tavsiye Kararı

• ***Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı***-İlaç bedelinin geri ödenmesi talebi-9/8/2018 tarihli Tavsiye Kararı

• ***Milli Savunma Üniversitesi Rektörlüğü***-İhbar tazminatının ödenmesi talebi-15/8/2018 tarihli Tavsiye Kararı

• ***Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı***-Tahakkuk zamanaşımına uğramış idari para cezalarının tahsil edilmesine yönelik idari işlemin geri alınması talebi-13/8/2018 tarihli Tavsiye Kararı

• ***Manisa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü***-Su sayacının değiştirilmemesine dair talep-27/7/2018 tarihli Tavsiye Kararı

• ***Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı***-Kesinleşen mahkeme ilamına göre alacağının en kısa sürede ödenmesine dair talep-27/7/2018 tarihli Tavsiye Kararı

• ***Afyonkarahisar Belediye Başkanlığı***-Bina hakkında verilen yıkım kararının uygulanmasına ilişkin talep-30/7/2018 tarihli Tavsiye Kararı

• ***Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı***-Geçerliliği olmayan bir protokole dayanarak katılım payı talep edilmesi işleminin geri alınması-1/8/2018 tarihli Tavsiye Kararı

• ***Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığı***-GSM firmaları tarafından abonelerin kimlik bilgilerinin korunması için tedbir alınmasına dair talep-3/7/2018 tarihli Tavsiye Kararı

• ***Kağıthane Belediye Başkanlığı***-Projeye aykırı yapı ile ilgili inceleme yapılarak gereğinin yapılmasına dair talep-13/6/2018 tarihli Tavsiye Kararı

• ***Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğü***-Sürekli işçi kadrosuna geçiş işlemlerinin ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda tamamlanmasına dair talep-7/11/2018 tarihli Tavsiye Kararı

• ***Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı ve Sağlık Bakanlığı***-İlaca erişimin zamanında sağlanmasına yönelik talep-31/10/2018 tarihli Tavsiye Kararı

• ***Türk Hava Kurumu Üniversitesi Rektörlüğü***-Diplomanın verilmesi-31/10/2018 tarihli Tavsiye Kararı

• ***Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Genel Müdürlüğü***-Fazla çalışma ücretinin tam olarak ödenmesine ilişkin talep-24/10/2018 tarihli Tavsiye Kararı

• ***Çay işletmeleri Genel Müdürlüğü ve Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı***-İşçi olarak çalışılan sürelerin emekli ikramiyesi ödenmesinde dikkate alınmasına dair talep-9/1/2018 tarihli Tavsiye Kararı

2.2.5.1.2 Tavsiye Kararlarına Olumsuz Yaklaşan İdareler

Kamu Denetçiliği Kurumunun ülkemize sağladığı katkı, idarelerin Kurum ile iş birliği içerisinde çalışması ile yakından ilişkilidir. Zira idarelerin bilgi ve belge taleplerine zamanında yanıt vermesi inceleme ve araştırmanın hızlı bir şekilde sonuçlanmasını sağlayacak; aynı şekilde verilen Tavsiye Kararlarının idareler tarafından uygulanması ve başvuranlar ile benzer durumda olan kişilerin mağduriyetlerinin giderilmesi hem Kamu Denetçiliği Kurumunun etkinliğini artmasına hem de hukuk devleti ilkesinin gerçekleşmesine olumlu katkıda bulunacaktır.

Kurumun şikâyetleri almaya başladığı günden bugüne değin Tavsiye Kararlarının uyum oranlarına bakıldığında ise, her geçen yıl bu oranlarda artış yaşandığı görülecektir. Nitekim bu oran 2013 yılında %20 iken; 2016 yılında %42'ye 2017 yılında ise %65'e yükselmiştir. 2018 yılındaki uyum oranı ise %70 olarak gerçekleşmiştir. Dolayısıyla idarelerin her geçen yıl Kurum ile iş birliği içerisinde hareket etmeleri memnuniyetle karşılanmaktadır.

Bununla birlikte, kimi bazı münferit başvurularda idarelerin gerekçe bildirerek Tavsiye Kararlarına olumsuz yaklaştığı da görülmektedir. Genel olarak bu gerekçeler incelendiğinde; devam eden yargı süreçlerinin ileri sürüldüğü, bütçeye ek yük getirme kaygısının dile getirildiği, mali sonuçları olan konularda risk almaktan kaçınıldığı, fiili imkânsızlık ve benzeri hususların ileri sürüldüğü ve son olarak hakkaniyet ilkesi gözetilerek verilen başvurularda mevcut mevzuatın öne sürüldüğü görülmektedir.

Kurum, kararlarının takibini son iki yıldır sistematik bir şekilde yapmaktadır. Bunun yanı sıra gücünü Yüce Meclisin varlığından alan Kamu Denetçiliği Kurumunun faaliyetlerine ilişkin her yıl hazırladığı "Yıllık Rapor" TBMM Dilekçe ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyelerinden oluşan Karma Komisyona sunulmakta, Karma Komisyon üyesi milletvekilleri tarafından Kurum kararlarına karşı olumsuz yaklaşan idare yöneticilerine Komisyon toplantısında sorular yöneltilebilmektedir. Böylece idarelerin Kurumun önerilerini tekrar değerlendirmeye alması sağlanmaktadır.

Bu kapsamda, 2018 yılında Tavsiye Kararlarına olumsuz yaklaşan bazı idareler, başvuruya konu hususlar, tavsiye kararları ve idarelerin gerekçelerine aşağıda yer verilmiştir:

• ***Esenyurt Belediye Başkanlığı***

Talep, kamulaştırmasız el atma nedeniyle mahkemece hükmedilen tazminat kararının uygulanması suretiyle mağduriyetin giderilmesine ilişkin olup,

Kamu Denetçiliği Kurumunca 27/7/2018 tarihli Tavsiye Kararı verilmiş,

İlgili İdare ile önerilen çözümün uygulanabilir nitelikte olup olmadığının Kuruma bildirilmesi amacıyla defaatle iletişime geçilmiş ancak sorunun çözümüne yönelik bir cevap iletilmemiştir.

• ***Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi***

Talep, personelin işten ayrılış tarihinin düzeltilmesi ve eksik ödenen sigorta priminin ödenmesine ilişkin olup,

Kamu Denetçiliği Kurumunca 16/3/2018 tarihli Tavsiye Kararı verilmiş,

İlgili İdare olan ÖSYM Başkanlığınca Kuruma gönderilen yazıda, başvurana peşin ödenen maaştan istirdat işlemi yapılmadığı, sosyal güvenlik primlerinin ilgili idareye gönderildiği, sosyal ve mali haklar yönünden herhangi bir mahrumiyetin bulunmadığı açıklamalarına yer verilmiştir.

• ***Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü***

Talep, Açıköğretim Fakültesinde geçilmiş olan derslere eşdeğer olan derslerden muaf sayılmaya ilişkin olup,

Kamu Denetçiliği Kurumunca 2/3/2018 tarihli Tavsiye Kararı verilmiş,

İlgili İdare olan Hacettepe Üniversite tarafından Kuruma gönderilen yazıda, Hacettepe

Üniversitesi Senatosunun 18/10/2017 tarihli ve 2017/368 sayılı Kararı ile Hacettepe Üniversitesi Kurum İçi ve Kurum Dışı Ders Transferlerinde Eşdeğerliğe İlişkin Esas ve İlkeler'de değişikliği gittiği, bu kapsamda 3'üncü maddede "Öğrencinin daha önce bulunduğu bir programdan veya eş zamanlı devam ettiği bir programdan ders eşdeğerliliği yaptırabilmek için (ortak zorunlu dersler hariç) öğrencinin geldiği/devam ettiği programın taban puanının Üniversitemizde kayıtlı olduğu programdan yüksek olması gerekir." şeklinde belirtildiği, dolayısıyla bundan böyle devam ettiği programın taban puanı yüksek olmayan program derslerinin eşdeğerliliğinin yapılmayacağı, başvuranın da son sınıf öğrencisi olarak şu ana kadar 219 AKTS kazandığı, 2017-2018 Eğitim-Öğretim Yılı Bahar Döneminde 22 AKTS ders alarak başarılı olması hâlinde mezun durumunda olabileceği, bu bakımdan başvuran nezdinde bir mağduriyetin oluşmadığı ifade edilmiştir.

• ***Of Belediye Başkanlığı***

Talep, indirimli Emlak Vergisi oranından yararlanmaya ilişkin olup,

Kamu Denetçiliği Kurumunca 4/5/2018 tarihli Tavsiye Kararı verilmiş,

İlgili idare olan Of Belediye Başkanlığından gönderilen yazıda, başvuranın 2016 ve önceki yıllarda ödediği emlak vergilerinin iadelerine ilişkin talebinin bilgi ve belge talep edilen yazılara verilen yanıttan farklı olmadığı ifade edilerek Kurumun kararına uyulamayacağı bildirilmiştir.

• ***Türk Hava Kurumu Üniversitesi Rektörlüğü***

Talep, diploma iptali hakkındaki işlemin geri alınmasına ilişkin olup,

Kamu Denetçiliği Kurumunca 4/5/2018 tarihli Tavsiye Kararı verilmiş,

İlgili İdare olan Türk Hava Kurumu Üniversitesinin verdiği yanıtta Tavsiye Kararının uygulanmama gerekçesine yer verilmediği gibi ilgili Yönetim Kurulu Kararının da Kuruma iletilmediği görülmüştür. Dolayısıyla hangi gerekçeye dayanılarak Tavsiye Kararının uygulanmadığı anlaşılamamıştır.

• ***Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı***

Şikâyet konusu, başvuru belgesinde ismi kayıtlı bir akademisyene ait makalenin bu kişinin doçentlik başvuru şartlarını sağladığı makalesi olarak kabul edilip edilmediği bilgisinin tarafına verilmemesine ilişkin olup,

Kamu Denetçiliği Kurumunca 16/7/2018 tarihli Tavsiye Kararı verilmiş,

İlgili İdare olan Üniversitelerarası Kurul Başkanlığının verdiği yanıtta Kurumun Tavsiye Kararının incelendiği ve başvuruya konu akademisyenin doçentlik başvuru dosyasında bulunan bilgi ve belgeler ile başvuru şartlarını sağladığı makale isimlerinin verilmeyeceği belirtilmiştir. Bu çerçevede, ilgili idarenin Tavsiye Kararında yer alan açıklamalara yönelik herhangi bir değerlendirme yapmadığı, ayrıca söz konusu Tavsiye Kararının uygun bulunmama gerekçesinin de açıklanmadığı, başla bir ifadeyle başvuruya konu olan bilgi edinme talebinin reddine ilişkin işlemin tekrar edildiği görülmüştür.

• ***Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği Başkanlığı (TÜRMOB)***

Talep, yeminli mali müşavirlik sonucuna itiraz edilerek sınav kâğıdının yeniden değerlendirilmesine ilişkin olup,

Kamu Denetçiliği Kurumunca 18/5/2018 tarihli Tavsiye Kararı verilmiş,

İlgili İdare olan TÜRMOB tarafından gönderilen yazıda özetle; başvuranın sınavının Birlik tarafından tekrar değerlendirilebilmesi için öncelikle bilirkişi raporunun bir örneği talep edilmiş; akabinde iletilen yazıda; bilirkişi raporları üzerinden yapılan değerlendirme neticesinde sınav komisyonu tarafından yapılan inceleme doğrultusunda Tavsiye Kararının uygulanabilir nitelikte olmadığı belirtilmiştir.

• ***Ankara Üniversitesi Rektörlüğü***

Talep, öğrenci bilgi sisteminde sehven seçilen dersin öğrencinin sorumlu olduğu dersler arasından silinmesine ilişkin olup,

Kamu Denetçiliği Kurumunca 27/7/2018 tarihli Tavsiye Kararı verilmiş,

İlgili İdare olan Ankara Üniversitesi Rektörlüğü tarafından, 8/8/2017 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanan Ankara Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim Öğretim Yönetmeliği'nin "Ders Tekrarı" başlıklı 39'uncu maddesinin üçüncü fıkrasında "Öğrenciler, daha önce geçer not aldığı dersleri, tekrar alarak notlarını yükseltebilirler." hükmünün yer aldığı, bu kapsamda öğrenci bilgi sisteminde öğrenciler başardıkları/muaf oldukları dersleri kendi tercihleri doğrultusunda tekrar alabilecekleri, aynı Yönetmeliğin "Ders Tekrarı" başlıklı 39'uncu maddesinin dördüncü fıkrasında "Tekrar edilen dersler için alınan son not geçerlidir." hükmünün yer aldığı, dolayısıyla adı geçenin talebinin gerçekleştirilmesinin mümkün olmadığı belirtilmiştir.

• ***Biga Belediyesi Başkanlığı***

Talep, bilgi ve belgelerin verilmesine ilişkin olup,

Kamu Denetçiliği Kurumunca 7/8/2018 tarihli Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Kararı verilmiş,

İlgili İdare olan Biga Belediye Başkanlığı tarafından, kararın tavsiye niteliğinde olduğu ve bağış tarihi ve tutar bilgilerinin de verilmesinin uygun görülmediği bildirilmiştir.

• ***Aydın Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı***

Talep, sürekli ve planlı surette maruz kalınan mobbing sonucu yaşanılan mağduriyetin giderilmesine ilişkin olup,

Kamu Denetçiliği Kurumunca 19/9/2018 tarihli Tavsiye Kararı verilmiş,

İlgili İdare olan Aydın Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı tarafından, Kurumun tavsiye niteliğindeki kararıyla ilgili kadro işlemlerinin devam ettiği belirtilmiştir. Bu bakımdan, İdarenin Tavsiye Kararına uyma veya uymama gerekçesini bildirmediği, son derece önemli iddialar ve tespitler içeren hususlara ilişkin bir yanıt verilmediği, sorunun çözümüne yönelik bir girişimde bulunulmadığı görülmüştür.

2.2.5.2 İdarelerin Bilgi, Belge Taleplerine Yaklaşımları

Kurum, şikâyetleri insan haklarına dayalı adalet anlayışı içerisinde hukuka ve hakkaniyete dayalı olarak incelerken, İdare ile vatandaş arasında adeta köprü görevi görmektedir. Kurum, bu görevleri yerine getirirken yargının da yükünü hafifleterek vatandaşın adalete kolay ve hızlı erişiminde önemli mesafeler kat etmektedir. Başvuruları 6 ay gibi kısa sürede sonuçlandırmakla yükümlü olan Kurum, dostane çözüm kararıyla da birkaç ay içerisinde

bazen de bir aydan daha kısa bir sürede vatandaşın sorununa çözüm üretmektedir. Bu noktada, kamu kurum ve kuruluşlarının Kurum ile iş birliği içinde hareket etmesi, talep edilen bilgi ve belgelerin zamanında gönderilmesi ve dostane çözüm konusunda olumlu yaklaşım sergilenmesi büyük önem taşımaktadır.

Kurumun görev ve yetkilerinin zaman içinde kamu kurum ve kuruluşlarınca tanınmış olmasından ötürü 2018 yılında idarelerin yaklaşık %95'i bilgi, belge taleplerini kısa süre içinde ve yeterli bir şekilde karşılamış, iş birliğine açık bir tutum sergilemiştir.

Kurumun bilgi ve belge taleplerine olumsuz şekilde yaklaşan idarelere ilişkin açıklamalar ise özetle şöyledir;

• **Türkiye Futbol Federasyonu** hakkında 2016 yılından itibaren yapılan şikâyet başvuruları 2017 ve 2018 yıllarında da artarak devam etmiştir. Söz konusu başvurulardan bir tanesi TFF Yönetim Kurulu eski üyesi, bir tanesi TFF Merkez Hakem Kurulu eski üyesi tarafından yapılmış, diğer başvurular ise TFF tarafından çeşitli görevlerde yer alan hakemlerin TFF ile ilişiklerinin MHK Talimatına aykırı şekilde sonlandırıldığı iddiaları ile gerçekleştirilmiştir. Kurumumuzca yapılan kapsamlı incelemelerin ardından söz konusu başvuruların tamamı Tavsiye Kararı ile sonuçlanmıştır.

Ancak, Kurum tarafından TFF'den talep edilen bilgi ve belgeler "*TFF'nin Anayasanın 59 uncu maddesi uyarınca futbol faaliyetlerinin yönetimine ve disiplinine ilişkin kararlarına karşı ancak zorunlu tahkim yoluna başvurulabileceği, tahkim kurulu kararlarının ise kesin olduğu ve bu kararlara karşı yargı yoluna başvurulamayacağı, bunun yanı sıra TFF'nin Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde tanımlanan idare kavramı ve kamu hizmeti kavramı içine dâhil edilemeyeceği, Kamu Denetçiliği Kurumunca TFF hakkında inceleme ve araştırma yapma cihetine gidilmesi durumunda ise TFF'nin UEFA ve FIFA tarafından uluslararası futbol hukukunun ihlal edilmesi şeklinde değerlendirilebileceği belirtilerek istenen bilgi ve belgelerin temin edilemeyeceği*" şeklindeki yanıtlarla karşılıksız bırakılmıştır.

• ***Sağlık Bakanlığı***na iletilen şube müdürü kadrosuna atanma talebini içeren başvuru, aile birliğinin sağlanması amacıyla Tunceli'ye tayin talebini içeren başvuru, tayin talebini içeren bir başka başvuru ile güvenlik soruşturması nedeniyle ataması yapılamayan başvuranın atanma talebini içeren başvurular için talep edilen bilgi ve belgeleri sağlamada sorunlarla karşılaşıldığı görülmektedir.

Sağlık Bakanlığı ile bilgi ve belge temininde yaşanan sorunlar arasında bilgi ve belge talepli yazılara süresinde yanıt verilmemesi, yine bilgi ve belgelerin iletilmesi için tekit yazısı yazılmasına rağmen cevapların gecikmeli olarak gönderilmesi, talep edilen bilgi ve belgelerin başvuruları değerlendirmede yetersiz kalacak şekilde cevaplanması ve özellikle güvenlik soruşturmasına ilişkin yapılan itirazlarda gerekli verilerin Kuruma sunulmaması örnek olarak gösterilebilir.

• **Eyüpsultan Belediye Başkanlığı**na yönelik yapılan ve başvuranın işe iade davasını kazanmasından sonra işe başlatılmadığı ve bu durumda ödenmesi gereken tazminatlarının ödenmediği iddialarını içeren başvuru hakkında bilgi ve belge talepli yazı yazılmasına, tekit gönderilmesine ve yapılan tüm görüşmelere rağmen Kuruma cevabi yazı gönderilmemiştir.

• **Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı**na yönelik yapılan bazı önlisans öğrencilerinin 2017-2018 eğitim öğretim yılı bahar yarıyılı sonuna kadar, 2017 DGS'de kayıt hakkı kazandıkları lisans programlarına kayıt yaptırabilmeleri talebini içeren başvuruda ise iki kere tekit yazılması akabinde ilgili Başkanlık tarafından yanıt verildiği görülmüştür.

• ***Çankaya Belediyesi***ne yönelik yapılan yapı kullanma izin belgesi istemini içeren bir başka başvuruda ise, Kurumca talep edilen bilgi ve belgelerde belirtilen hususlarda yeterli açıklamalarda bulunulmamış ve söz konusu bilgilerin edinilmesi için tekit yazısı gönderilmesi gerekmiştir.

Sonuç itibarıyla, 6328 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin birinci fıkrasında "*Kurumun inceleme ve araştırma konusu ile ilgili olarak istediği bilgi ve belgelerin, bu isteğin tebliğ edildiği tarihten itibaren otuz gün içinde verilmesi zorunludur...*" ifade edilmek suretiyle, bilgi ve belge taleplerine muhatap idarelerin istemi yanıtsız bırakamayacağı düzenlenmiştir. Bu bakımdan, Kurumumuzun başvuruları altı ay içinde sonuçlandırması için ilgili idarelerin bilgi ve belge talepli yazılarımızı 6328 sayılı Kanunun 18 inci maddesinde belirtilen sürelerde yanıtlanması bağımsız ve etkin bir şikâyet mekanizması olarak Kamu Denetçiliği Kurumunun görevini gereğince ifa etmesi için elzemdir.

2.2.6. Hak Arama Kültürünün Yaygınlaştırılması ve Paydaşlarla İlişkiler

Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından, 2017 yılında özellikle tanınırlık düzeyinin düşük olduğu kesimlere yönelik kitleye uygun gerçekleştirilen faaliyetlerin devamı niteliğinde 2018 yılında "Hak Arama Kültürünün Yaygınlaştırılması ve Farkındalığın Arttırılması" adına bölgesel toplantılar, dezavantajlı gruplara yönelik ziyaret ve bilgilendirme çalışmaları, üniversitelere/akademik alana yönelik gerçekleştirilen sunum ve konferanslar, genele ve özele özgü çalıştaylar, Kurumu ve hak arama kültürünü ortaya koyan daha etkin tanıtıcı materyaller, yazılı ve görsel basında yer alma sıklığına yönelik yapıcı çalışmalar vb. birçok faaliyet gerçekleştirilmiştir.

Ulusal Düzeyde Faaliyetler

2.2.6.1 Basın ve Medya ile İlişkiler

Toplumun tüm kesimlerine ulaşabilmek adına yazılı ve görsel basın kuruluşlarıyla sık sık temasa geçilmiştir. Bu kapsamda,

- Kamu Başdenetçisi Şeref MALKOÇ ulusal ve yerel birçok TV kanalında yayınlara katılarak Kurumun bilinirliğinin artırılmasına yönelik bilgilendirmelerde bulunmuştur.
- Kamuoyu desteğini sağlamak amacıyla toplumu ilgilendiren başvuruların ve kararların basında yer alması sağlanmıştır.
- Sosyal medya hesaplarında aktif olarak tanıtımlara devam edilmiştir.
- Ankara ve İstanbul'da tüm basın temsilcileri, genel yayın yönetmenleri ve köşe yazarları ile bir araya gelinmiştir.

-"Ombudsman İzmirlilerle Buluşuyor", "Ombudsman Kayserilerle Buluşuyor" programları çerçevesinde ulusal ve yerel basın temsilcileri ile bir araya gelinmiştir.

2.2.6.2 Kurumsal Toplantı ve Organizasyonlar

- Kadın ve Çocuğa Yönelik Aile İçi Şiddetin Önlenmesine İlişkin Mekanizmaların Etkinliğinin Artırılması Çalıştayı (19 Şubat)
- 28 Şubat Sürecinde Yaşanan Mağduriyetler ve Çözüm Arayışları Çalıştayı (12 Mart)
- Çocuk Teslimine Hak İhlallerinin Önlenmesi Çalıştayı (13 Şubat)
- Sporda Hak İhlalleri ve Denetim Çalıştayı (2 Mart)
- KDK Başvurularında Çocuk Dostu Yaklaşımların Uygulanmasına Yönelik Eğitim Programı (Ekim)
- Türkiye'de Çocuk Koruma Sistemi ile İlgili Kurumların Rolü Toplantısı (Aralık)
- Mülteci ve Göçmen Çocukların KDK'ya Erişim Programı (Aralık)
- Cezaevleri Temasları ve Çalışma Programları (Ekim-Kasım-Aralık)
- "Ombudsman Halkla Buluşuyor" Bölgesel Toplantıları ve İl Çalışma Ziyaretleri
  - o Kayseri (7-8 Şubat)
  - o İzmir (28-29 Mart)
  - o Tunceli Çalışma Ziyareti (5-6 Eylül)
  - o Yozgat Çalışma Ziyareti (8-9 Ekim)
  - o Diyarbakır (15 Ekim)
  - o Siirt Çalışma Ziyareti (21 Kasım)
  - o Bitlis Çalışma Ziyareti (22 Kasım)
  - o Kırklareli Çalışma Ziyareti (27 Kasım)
  - o Edirne Çalışma Ziyareti (28 Kasım)
  - o Gebze Çalışma Ziyareti (18 Aralık)
- 23 Nisan Çocuk Şenliği Programı Kapsamında 40 Ülkeden Gelen Çocukların Ziyareti (Nisan)
- Türkiye'de Bulunan İnanç Liderleriyle Buluşma (20 Şubat)

2.2.6.3 Uluslararası Düzeyde Faaliyetler

Kurum, Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardımları çerçevesinde 2015 yılı programlaması altında yer alan ve Kısa Dönemli Eşleştirme (Twinning Light) Bileşeni ile Teknik Yardım Bileşenlerinden oluşacak "İnsan Haklarının Korunması ve Geliştirilmesinde Ombudsmanın Rolünün Güçlendirilmesi" isimli projenin faydalanıcısı olarak gerekli hazırlık çalışmalarını yürütmektedir. Projenin kısa dönemli eşleştirme bileşenin eşleştirme ortağı olarak Portekiz Ombudsmanlık Kurumu seçilmiş olup bu bileşenin açılış toplantısı TBMM Başkanı Binali Yıldırım'ın teşrifleriyle 12 Kasım 2018 günü Kurumda gerçekleştirilmiştir.

Kurumun talebi neticesinde, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) Yönetişim ve Yönetimi Geliştirmek için Destek Programı (SIGMA) kapsamında "Kamuda İyi

Yönetim İlkeleri" üzerine bir rehber hazırlanması amacıyla Kurum ve SIGMA arasında bir iş birliği yapılmıştır.

İsveç Uluslararası Kalkınma ve İşbirliği Ajansı (SIDA) tarafından finanse edilmiş olan ve Kurum ile Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) iş birliğinde yürütülmüş olan "Kamu Denetçiliği Kurumunun Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi" kapsamında UNDP tarafından istihdam edilen bağımsız uzman Profesör Alan Miller, 29-30 Ocak 2018 tarihleri arasında Kurum uzmanlarına yönelik olarak "İnsan Hakları Temelli Yaklaşım" konusunda eğitim vermiştir.

Kurum tarafından düzenlenen/iştirak edilen etkinlikler ile uluslararası iş birliği faaliyetleri şunlardır:

- Kurumun yurt dışında yapacağı çalışmaların aktarılması ve karşılıklı bilgi alışverişinde bulunulması amacıyla Dışişleri Bakanlığı ile Avrupa Birliği Bakanlığının üst düzey temsilcilerine yönelik bir çalışma yemeği (22 Ocak 2018)

- Sırbistan Ombudsmanının Kurum Ziyareti ile Sırbistan Ombudsmanlık Kurumu ile Türkiye Ombudsmanlık Kurumu Arasında Mutabakat Zaptının İmzalanması (8 Mayıs 2018)

- Ukrayna Parlamentosu İnsan Hakları Komiserinin (Ombudsman) daveti üzerine Kurumca gerçekleştirilen ziyaret sırasında var olan ikili iş birliği anlaşmasının güncellenerek yeniden imza edilmesi (24-26 Temmuz 2018)

- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Çalışma Ziyareti (23-24 Ocak 2018)

- "Ayrımcılıkla Mücadeleye Özel Odaklı İnsan Hakları İhlallerinin Ele Alan En İyi Uygulamaların Paylaşılması" konulu Batı Balkanlar Ulusal İnsan Hakları Kurumları Bölgesel Konferansı (15-16 Şubat 2018)

- Nijer Cumhuriyeti Ombudsmanlık Kurumu Çalışma Ziyareti (21-23 Şubat 2018)

- İran İslam Cumhuriyeti Genel Teftiş Kurumuna Çalışma Ziyareti (27 Şubat-1 Mart 2018)

- "Avrupa Ombudsmanlar Ağı (ENO) Konferansı" Çerçevesinde Belçika Çalışma Ziyareti (7-9 Mart 2018)

- Federal Almanya Çalışma Ziyareti (21-23 Mart 2018)

- Sırbistan Ombudsmanlık Kurumuna Çalışma Ziyareti (10-12 Temmuz 2018)

- Akdeniz Ombudsmanlar Birliğinin 10. Yıl ve Genel Kurul Toplantısı, Makedonya Ombudsmanlık Kurumunun 20. Kuruluş Yıldönümü ve "Sosyal, Kültürel ve Çevre Haklarının Koruyucusu Olarak Ombudsman" konulu Konferans (30-31 Mayıs 2018)

- Avrupa Konseyi Irkçılık ve Hoşgörüsüzlüğe Karşı Avrupa Komisyonu (ECRI) Yıllık Semineri (24 Mayıs 2018)

- 15'inci Bakü Uluslararası Ombudsmanlar Konferansı (20-21 Haziran 2018)

- İslam İşbirliği Teşkilatı Ombudsmanlar Birliğinin (OICOA) 3'üncü Yürütme Komitesi Toplantısı (10-11 Eylül 2018)

- Özbekistan Ulusal İnsan Hakları Merkezi Tarafından Düzenlenen İnsan Hakları Asya Forumu (22-23 Kasım 2018)

- Azerbaycan Ekonomi Bakanlığınca Düzenlenen Sürdürülebilir Kalkınma Bakü Forumu (25-26 Ekim 2018)

- Avrupa Çocuk Ombudsmanları Ağı 22'nci Yıllık Konferansı (19-22 Eylül 2018)

- Uluslararası Ombudsmanlık Enstitüsünün 40. Yılı Münasebetiyle Düzenlenen 2018 Avrupa Bölgesi Konferansı ve Genel Kurul Toplantısı (1-3 Ekim 2018)

- Bulgaristan'da Düzenlenen "İnsan Haklarının Korunması: Balkan İşbirliğinin Zorlukları" Başlıklı Bölgesel Ombudsmanlar Forumu (19 Kasım 2018)

- Avrasya'da İnsan Haklarının Korunması: Ombudsmanların En İyi Uygulamalarının Paylaşımı Konferansı

- Hak Arama Kültürünün Yaygınlaştırılması Kapsamında Fransa Ziyareti (15-16 Kasım 2018)

- Batı Balkanlarda ve Türkiye'de İstanbul Sözleşmesinin Uygulanmasının Geliştirilmesi Konulu Bölgesel Forum (27-28 Kasım 2018)

- Tunus Ombudsmanlık Kurumu Ziyareti (3-4 Aralık 2018)

Kurum, 2018 yılında uluslararası ombudsmanlık birlikleri ile yakın iş birliği içerisinde olmayı sürdürmüştür. 19 Kasım 2018'de Sofya'da düzenlenen "İnsan Haklarının Korunması: Balkan İşbirliğinin Zorlukları Bölgesel Ombudsmanlar Forumu" neticesinde kabul edilen Sofya Deklarasyonu sonucunda, Balkan Bölgesi Ulusal Ombudsmanları Ağı kurulması kararlaştırılmıştır. Kurumun Sofya Deklarasyonu'nu imzalamasıyla birlikte üyesi olduğu Ombudsmanlık Ağı ve Birliği sayısı 8'e yükselmiştir.

Bu çerçevede Kurum hâlihazırda;

- Uluslararası Ombudsman Enstitüsü (IOI),
- Avrupa Ombudsmanlar Ağı (ENO),
- Akdeniz Ombudsmanlar Birliği (AOM),
- Asya Ombudsmanlar Birliği (AOA),
- İslam İşbirliği Teşkilatı Üyesi Ülkeler Ombudsmanlar Birliği (OICOA),
- Avrupa Ombudsman Enstitüsü (EOI),
- Batı Balkanlar Bölgesel Ombudsmanlık Kurumları Ağı,
- Balkan Bölgesi Ulusal Ombudsmanları Ağı üyesidir.

3. KARMA KOMİSYON TOPLANTILARI

3.1. Karma Komisyonun 13 Şubat 2019 Tarihli Toplantısı

Karma Komisyon, İstanbul Milletvekili Mihrimah Belma SATIR Başkanlığında 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun 22'nci maddesine göre "Kamu Denetçiliği Kurumunun 2018 Yılı Yıllık Raporu"nu görüşmek için toplanmıştır.

3.1.1. Açış Konuşmaları

Karma Komisyon Başkanı İstanbul Milletvekili Mihrimah Belma SATIR

Karma Komisyon Başkanı Sayın Mihrimah Belma Satır tarafından özetle;

➢ Dilekçe ve İnsan Hakları İnceleme Komisyonu üyelerinden oluşan Karma Komisyonun görevlerinin esas itibarıyla iki temel başlık altında toplanmakta olduğu, bunlardan birincisinin, her yıl Karma Komisyona sunulan Kamu Denetçiliği Kurumu Yıllık Faaliyet Raporu'nun görüşülmesi, ikincisinin ise "Seçim" başlığı altında Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna sunulmak üzere Kamu Başdenetçisi adaylarının belirlenmesi ve kamu denetçilerinin seçilmesi olduğu,

➢ Yıllık raporun Karma Komisyonda ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda nasıl görüşüleceğine ilişkin İçtüzük'te ve 6328 sayılı Kanun'da açık bir hüküm bulunmamasına rağmen, geçmiş yıllarda yıllık raporlarının görüşülmesi sırasında bu konuda bir teamül oluştuğu,

➢ Kamu Başdenetçisi tarafından kurumun yıllık faaliyetleri hakkında Karma Komisyona sunum yapılmasının ardından rapor üzerinde gerekli çalışmaları yapmak üzere dokuz üyeden oluşan bir alt komisyon kurulduğunu ve yıllık raporu ayrıntılı bir şekilde inceleyen, denetçileri dinleyen, Kamu Denetçiliği Kurumu kararlarını ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte değerlendiren ve gerekli diğer işlemleri yapan alt komisyonun, hazırladığı raporu Karma Komisyona sunmakta olduğunu, alt komisyon raporunun benimsenmesi ve görüşmelere alt komisyon raporu üzerinden devam edilmesinin Karma Komisyonda kabul edilmesinin ardından, Karma Komisyonda yapılan değerlendirmelerle birlikte nihai şeklini alan Karma Komisyon raporunun Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmakta olduğu,

➢ Kamu Denetçiliği Kurumunun 2018 yılında yürüttüğü faaliyetleri ve önerileri kapsayan Yıllık Raporunun 30 Ocak 2019 tarihli yazısı ekinde Karma Komisyona sunulduğu ve 6328 sayılı Kanun'un 22'nci maddesi gereğince ara verme ve tatil dönemleri hariç olmak üzere, söz konusu tarihten itibaren iki ay içinde Karma Komisyon raporunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulması gerektiği,

➢ Kamu Denetçiliği Kurumunun verdiği kararlara, idarelerin uyma oranının 2018 yılında, %70'e yükseldiği, 2013-2017 yılları arasında toplam 729 olan tavsiye ve kısmen

tavsiye kısmen ret kararlarının sadece 2018 yılında 946 olduğu, bunların Kurumun büyük bir başarısı olduğu,

ifade edilmiştir.

3.1.2. Raporun Sunumu

Kamu Başdenetçisi ŞEREF MALKOÇ

Kurumu temsilen söz alan Kamu Başdenetçisi ŞEREF MALKOÇ tarafından özetle;

➢ Anayasa'nın 74'üncü maddesinde Anayasal bir kurum olarak yer alan Kamu Denetçiliği Kurumunun 6328 sayılı Kanun kapsamında kamu hizmetlerinin işleyişinde bağımsız ve etkin bir şikâyet mekanizması oluşturmak amacıyla idarenin her türlü eylem, işlemleri ile tutum ve davranışlarını insan hakları, adalet, hukuk ve hakkaniyet açısından inceleyip idareye tavsiye kararları vermekte olduğu,

➢ Göreve geldikten sonra, Kurumun genel işleyişini ve karar alma süreçlerini özellikle kararların hızlı alınması ve kurumun tanıtılması için değerlendirdikleri,

➢ Kamu Denetçiliği Kurumunun ana görevinin, idarenin hizmetlerinin kalitesinin artırılması, iyi yönetim ilkelerinin yerleşmesi, insan haklarının gelişmesi, hukukun üstünlüğünün sağlanması, şeffaf, hesap verebilir insan odaklı bir idarenin oluşması ve hak arama kültürünün yaygınlaşmasına katkıda bulunmak olduğu,

➢ Kurumda, 140 kadrolu görevli, 80 sürekli işçi, 3 sözleşmeli personel ve 22 uzman personelle birlikte toplam 245 adet çalışan olduğu,

➢ 2018 Yılı Bütçesinin 22 milyon 903 bin TL olduğu, bunun %70'inin personel gideri ve SGK primlerinden oluştuğu, %30'unun kurum faaliyetlerine ayrıldığı,

➢ Kuruma, 2018 Yılında 17.585 başvuru yapıldığı, 2017'den devreden 4.000 başvurunun olduğu,

➢ Kuruma yapılan başvuruların 2.498'inin dostane çözümle, 946'sının Tavsiye Kararı ile sonuçlandığı,

➢ Kurumun çözüm kapasitesinin 2018 yılında %84'e çıktığı, bunun memnuniyet verici bir gelişme olduğu,

➢ Kuruma yapılan yazılı başvuruların dışında 97.558 yüz yüze görüşme yapılmış olup elektronik ortamda iletişim yoluyla veya telefonla 100.000'e yakın kişiye yardım edildiği,

➢ Kamu Denetçiliği Kurumuna kurulduğundan bugüne kadar toplam olarak 59.567 başvuru yapıldığı, 2016'da 5.519, 2017'de 17.131, 2018'de 17.585 başvuru yapıldığı, buna göre başvuruların yıllar itibarıyla artış gösterdiği, bunun Kurumun tanınırlığıyla orantılı olduğu,

➢ 2018 yapılan Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde halkla buluşma programlarının yapıldığı, olumlu bir etki olarak bu bölgelerdeki şehirlerden başvuru sayılarının arttığı,

➢ Önemli ölçüde gönderme, incelenemezlik veya karar verilmesine yer olmadığına dair karar bulunduğu ve bu oranların mümkün olduğu kadar azaltılmaya çalışıldığı, bu yönde sistemde düzenlemeye ilişkin çalışmalar bulunduğu,

➢ Kurumun geçmiş yıllarda görüşülmeyi bekleyen yıllık faaliyet raporlarının ve müstakil olarak 2017 yılı Yıllık Raporu'nun Karma Komisyon tarafından ele alınmasından büyük memnuniyet duyulduğu,

➢ İlgili Yönetmelikte değişiklik yapılarak mevzuata dostane çözüm kararı yolunun eklendiği ve bunun çok faydalı bir yöntem olduğu,

➢ Kurum Denetçilerinin titiz çalışmaları sayesinde, 2018 yılında, Kurumun 2013'ten 2017'e kadar verilen kararlardan daha yüksek oranda tavsiye ve kısmen tavsiye kısmen ret kararları verildiği,

➢ 2018 yılında, idarelerin, Kurum kararlarına uyum oranının %70'e ulaştığı,

➢ Kurumun, kamuoyunda bilinirliğinin, tanınırlığının artmasının bu başarılara kaynak olduğu,

➢ 2017 yılında kararların sonuçlarının takibi için Araştırma Takip ve Değerlendirme Bürosunun kurulduğu,

➢ Kurum çalışmalarının yargının yükünü azalttığı,

ifade edilmiştir.

3.1.3. Görüş, Öneri ve Sorular

Bursa Milletvekili ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı Hakan ÇAVUŞOĞLU

Bursa Milletvekili ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı Hakan ÇAVUŞOĞLU tarafından özetle;

➢ 2018 yılında yapılan başvuru sayılarına, verilen tavsiye karar sayılarına bakıldığında Kurumun tanınırlığı ve bilinirliliğinin artırılmasına yönelik çalışmaların karşılık bulduğunun anlaşıldığı ve bu durumun memnuniyet verici olduğu,

➢ Türkiye'de hem "hak arama" kavramı bilincinin geliştiği hem de "insan hakları" kavramı konusundaki bilincin toplum nezdinde gelişimini sürdürdüğü,

➢ Kamu Denetçiliğinin kurumsal bir yapıya kavuştuğunun görüldüğü,

➢ İdarenin eylem, faaliyetleri ve işlemleri nedeniyle yapılan müracaatlara ilişkin Avrupa ülkeleri ile Türkiye arasında karşılaştırmaya gidilip gidilmediğine dair sorunun yöneltildiği,

➢ İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna gönderilen dilekçeler dikkate alındığında, düşünce ve ifade hürriyetine ilişkin, basınla ilgili ve cezaevlerinden gelen müracaatlara dair bilgi verilmesinin talep edildiği,

İstanbul Milletvekili ve Karma Komisyon Başkanı Mihrimah Belma SATIR

İstanbul Milletvekili ve Karma Komisyon Başkanı Mihrimah Belma SATIR tarafından özetle;

➢ Türkiye'de geçmişten gelen mevzuat ve yapıların bulunduğu, bununla birlikte Avrupa Birliği ilerleme sürecinde kazandırılan CİMER, lağvedilen BİMER, Dilekçe Komisyonu, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, Kamu Denetçiliği Kurumu, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu gibi yeni yapıların oluşturulduğu, vatandaşların aynı konuda birden fazla kuruma ve komisyonlara birden fazla dilekçe vermekte olduğu, bu durumun komisyonların ve kurumların çalışmalarını hantallaştırdığı, çözüm konusunda zorluklar oluşturduğu, bu konuda Dilekçe Komisyonu Başkanlığı olarak diğer komisyon ve kurumlarla bir araya gelip bir çalışma yapılması gerektiği,

Ordu Milletvekili Ergün TASCI

Ordu Milletvekili Ergün TASCI tarafından özetle;

➢ Kurumla ilgili birtakım düzenlemelerin revize edilmesine olan ihtiyacın tespitiyle birlikte gerekli mevzuat çalışmalarının ve taleplerin Meclis tarafından değerlendirileceği,

➢ Ombudsmanlık Kurumunun, diğer kurumlardan farklı değerlendirilmesi gerektiği, vatandaşların sorunlarının çözümü noktasında Kurumun elinde çeşitli araçların bulunduğu, bu sebeple Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi döneminde Kurumun, Meclisin en büyük paydaşı haline getirilmesi, yaşanan ihlallerin önlemesi için Kuruma daha fazla destek verilmesi gerektiği,

➢ Ombudsmanlık Kurumunun Türkiye'nin her meselesine ilişkin görüş, öneri ve taleplerinin hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesi noktasında daha aktif olması gerektiği,

➢ İdarenin zayıf ve güçlü yönünü görme kabiliyeti olan Kurumun kapasitesinin artırılmasının gerektiği ve idarelerin bu anlamda yeni sistemle beraber teftişinin de söz konusu olabileceği,

➢ Kurumun bilgi ve belge taleplerine olumsuz yaklaşan veya gecikmeli bilgi ve belge veren idarelere yaptırım uygulanmasının, Kurumun personel statüsünün güçlendirilmesinin ve benzer iş yapan kurumların tek çatı altında toplanmasının da önemli bir öneri olarak değerlendirilmesi gerektiği,

➢ Kurumun davalara katılma yetkisi talebinin de önemli olduğu,

İstanbul Milletvekili Mahmut TANAL

İstanbul Milletvekili Mahmut TANAL tarafından özetle;

➢ Kamu Denetçiliği Kurumunun aktif çalışmalarının diğer benzer kurumlara rehber olmasını umduğu,

➢ Kuruma resen inceleme yetkisi verilmesine yönelik tekliflerin Mecliste ivedilikle değerlendirilmesi gerektiği,

➢ Kurum kararlarına uymayan idarelere yaptırım uygulanması gerektiği,

➢ Milletvekili seçimleri 5 yıla çıkarıldığı için bununla uyumlu olarak KDK üye seçimlerinin de 5 yıla çıkarılması gerektiği,

➢ Kamu Denetçiliği Kurumuna ilişkin okullarda bilgi verilmesi, eğitim müfredatına girmesi gerekliliği,

Konya Milletvekili Fahrettin YOKUŞ

Konya Milletvekili Fahrettin YOKUŞ tarafından özetle;

➢ Milletvekili olarak, vatandaşlar tarafından kendilerine iletilen sorunlara çözüm bulmak için dilekçe yoluyla bakanlıklara yazılan yazılara cevap verilmediğinde, muhatap olunması gereken mercii konusunda belirsizlik bulunduğu,

İstanbul Milletvekili Hüda KAYA

İstanbul Milletvekili Hüda KAYA tarafından özetle;

➢ Vatandaşların hak arama mekanizmalarıyla ilgili önemli ölçüde bilgi eksikliğinin bulunduğunu, bu sebeple özellikle gençler üzerinde eğitim faaliyetlerine ağırlık verilmesinin faydalı olabileceği,

➢ Milletvekillerince, cezaevlerindeki kişiler hakkında verilen dilekçelerle ilgili bakanlıklardan kendilerine herhangi bir dönüş sağlanmadığından ve muhatap mercii bulmakta sıkıntı yaşandığından bahisle, bu konuda yazılı başvurunun gerekip gerekmediğinin sorulduğu,

3.1.4. Cevaplar

Kamu Başdenetçisi Şeref MALKOÇ

Kamu Başdenetçisi Şeref MALKOÇ tarafından; yöneltilen görüş, öneri ve sorulara cevaben;

• Örnek karar olarak; 1997 yılında emekli olup yirmi yıldır emekli maaşı aldıktan sonra yanlışlıkla emekli edildiği gerekçesiyle emekliliğinin iptal edilerek yirmi yıllık maaşı istenilen kişi hakkında ilgili kurum ile irtibata geçilerek sorunun çözüldüğü ve bu kararın benzer mahiyetteki kişilerin sorunu çözmede önemli bir emsal teşkil ettiği,

• Diğer bir örnek olarak; ÖSYM'nin sınavlarla ilgili almış olduğu 15 dakika kuralı hakkında kendilerine çokça başvuruda bulunulduğu, bu konuda çok mağduriyetler yaşandığı hususunun dikkate alınması gerektiği, sınav düzeninin sağlanmasına yönelik başka tedbirlerin alınabileceğine karar verdikleri ve idarenin başta tereddüt etmekle birlikte sonrasında kararlarına uyduğu,

• İnsan haklarıyla ilgili kurumların başkanlarıyla bir araya geldikleri ve birbirleriyle işbirliği zemini aradıkları,

• Kurumun resen inceleme yetkisi bulunmadığı gerekçesiyle, milletvekillerine vatandaşlardan iletilen başvuruların ancak yazılı hâle getirilip kendilerine iletilmesi durumunda Kurumca harekete geçilebildiği,

3.1.5. Alt Komisyon Kurulması

Karma Komisyonun Başkanı Mihrimah Belma SATIR toplantının kapanış bölümünde söz konusu Yıllık Raporun ayrıntılı olarak incelenmesi ve raporlanması için 9 kişiden oluşan bir alt komisyon kurulmasını, alt komisyonun çalışma konusuyla sınırlı olmak üzere her türlü yazışma yapma ve bu raporun hazırlanması akabinde Karma Komisyon'un toplanmasını üyelerin oylarına sunmuş ve öneri kabul edilmiştir.

Söz konusu alt komisyon üyeliklerine;

- Adalet ve Kalkınma Partisi'nden Kilis Milletvekili Ahmet Salih DAL, Elâzığ Milletvekili Zülfü DEMİRBAĞ, Kırşehir Milletvekili Mustafa KENDİRLİ, Yalova Milletvekili Meliha AKYOL ve Ordu Milletvekili Ergün TAŞCI;

- Cumhuriyet Halk Partisi'nden Ankara Milletvekili Servet ÜNSAL ve Karabük Milletvekili Hüseyin Avni AKSOY;

- Halkların Demokratik Partisi'nden İstanbul Milletvekili Hüda KAYA;

- Milliyetçi Hareket Partisi'nden Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah SAZAK;

önerilmiş ve öneri, yapılan oylamada kabul edilmiştir.

Alt Komisyonun çalışmalarını tamamlamasından sonra görüşmelere devam edilmesi amacıyla toplantı sonlandırılmıştır.

Ancak, 19.02.2019 tarihli ve 3 numaralı Karma Komisyon Kararı gereğince, Alt Komisyon üye dağılımı, aşağıdaki 9 üyeden oluşacak şekilde yeniden teşkil edilmiştir:

- Adalet ve Kalkınma Partisi'nden Elazığ Milletvekili Zülfü DEMİRBAĞ, Kırşehir Milletvekili Mustafa KENDİRLİ, Kilis Milletvekili Ahmet Salih DAL ve Ordu Milletvekili Ergün TAŞCI;

- Cumhuriyet Halk Partisi'nden Ankara Milletvekili Servet ÜNSAL ve Karabük Milletvekili Hüseyin Avni AKSOY;

- Halkların Demokratik Partisi'nden İstanbul Milletvekili Hüda KAYA;

- Milliyetçi Hareket Partisi'nden Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah SAZAK;

- İYİ Parti'den Konya Milletvekili Fahrettin YOKUŞ

-

3.2. Karma Alt Komisyon Toplantıları

3.2.1. Karma Alt Komisyonun 21 Şubat 2019 Tarihli Toplantısı

1. Karma Alt Komisyon Başkanlığına Kilis Milletvekili Ahmet Salih DAL'ın seçilmesine,

2. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nda belirtilen iki aylık süre dikkate alınarak çalışmaların planlanmasını ve Karma Alt Komisyon Raporunun yazılmasına,

3. Aksi kararlaştırmadığı sürece Karma Alt Komisyon toplantılarının basına açık olmasına,

4. Karma Alt Komisyon toplantılarında tam tutanak tutulmasına,

5. Karma Alt Komisyon üyesi milletvekillerinin de görüşleri dikkate alınarak toplantı gündemi hazırlama ve davet edilecekleri belirleme hususunda Karma Alt Komisyon Başkanına yetki verilmesine,

toplantıya katılanların oy birliği ile karar vermiştir.

Sonrasında toplantının ikinci bölümüne geçilmiş ve Kamu Denetçilerine, kendi görev alanlarına göre sunumlarını yapmak üzere söz verilmiştir.

Kamu Denetçisi Yahya AKMAN

Toplantıda ilk sözü alan Kamu Denetçisi Yahya AKMAN tarafından özetle;

▪ Yapılan görev dağılımı çerçevesinde kendisinin emniyet, adalet, millî savunma, tarım, orman, çevre, şehircilik, sağlık ve diğer konu alanlarından gelen başvurulara baktığı,

▪ Her geçen gün Kurumun tanınırlığının, bilinirliğinin artmasıyla Kuruma yapılan başvurularda ciddi artışlar olduğu ve verilen kararların etkililiğinin arttığı, Kurumun tavsiye kararlarına uymayan kurum ve kuruluşların Karma Alt Komisyona çağrılarak uymama sebeplerinin sorgulanmasının bu duruma katkıda bulunduğu,

▪ Bu uygulamanın, adeta, hızlı ve pratik sorun çözmeye yönelik dostane çözüm kararı mekanizmasının Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altındaki versiyonu olduğu,

▪ 2018 yılında, kendi görev alanıyla ilgili konularda yapılan başvuru sayısının 2.379 olduğu,

▪ Ceza infaz kurumlarından gelen yoğun başvurular üzerine, kurumlara ziyaretler gerçekleştirildiği, öncesinde yetkililerden, ilgili STK'lar ve derneklerden bilgiler alındığı, bu kapsamda, İstanbul'da Silivri Kapalı Ceza İnfaz Kurumunu, Ankara'da Sincan, İzmir'de Aliağa ve Diyarbakır'daki cezaevlerinin ziyaret edildiği, bu ziyaretlerin faydalı olduğu, bazı sorunların çözüme kavuşturulduğu,

▪ Yurt dışındaki ceza infaz kurumlarına da ziyaretler düzenleyerek kapsamlı bir çalışma yapılması düşüncesinin hakim olduğu,

▪ İdarelerin Kurumun verdiği kararlara uyumunun artmasının temenni edildiği,

ifade edilmiştir.

Kamu Denetçisi Arif DÜLGER

Kamu Denetçisi Arif DÜLGER tarafından özetle;

▪ Temel hak ve özgürlüklerin korunması ve İdarenin iyi yönetim ilkelerine bağlılığının sağlanması adına Kurumun geçmiş altı yıllık süreçte başarılı bir pratik oluşturduğu,

▪ Kurum kültürü olarak İdare ile vatandaşlar arasındaki ilişkileri geliştirme noktasında vatandaşların İdareye olan güvenini artırmak ve İdare karşısında bireyin çekingenliğini azaltmak maksadıyla, birey ile İdareyi bir araya getirerek sorunun her iki tarafça müzakere edilmesini sağlamanın daha faydalı olacağı kanaatinde olunduğu, alanı olan eğitim-öğretim, gençlik ve spor, enerji, sanayi, gümrük ve ticaret, bilim, sanat, kültür ve turizm konularında gelen başvurularda bu şekilde bir çözüm yolunun hedeflendiği,

▪ Kurumların verilen tavsiye kararlarına uyması sonucunda 2018 yılında eğitim-öğretim, gençlik ve spor, enerji, sanayi, gümrük ve ticaret, bilim, sanat, kültür ve turizm konularında gelen başvuru sayısının azaldığı,

▪ 2.412 başvurudan, birimin verdiği kararların dağılımı incelendiğinde, 1.037 gönderme kararı, 368 incelenemezlik kararı, 12 geçersiz başvuru, 25 birleştirme kararı, 121 dostane çözüm kararı, 65 karar verilmesine yer olmadığı ve 61 tavsiye kararı önerisiyle 120 ret karar önerisi ve 20 adet de kısmen tavsiye kısmen ret önerisi kararı verildiği,

▪ Eğitim öğretim, gençlik ve spor alanında daha çok sınav ve bağlantılı uygulamalara ilişkin başvuruların yapılmakta olduğu, ÖSYM, Millî Eğitim Bakanlığı ve Açıköğretim Fakültesi tarafından yapılan sınavlarda uygulanan güvenlik tedbirleri, sınav uygulamaları ve kurallarıyla ilgili alınan tedbirlerle ilgili başvurulara binaen, Kurumun verdiği kararlarla bunların büyük oranda değiştirilmesinin ve uygulamada esnetilmesinin sağlandığı,

▪ Eğitim ve öğretimle ilgili bir başka başvurunun, Kaymakamlığın sokağa çıkma yasağı kararından dolayı öğrencilerin TEOG Sınavında başarısız olduğu gerekçesiyle tazminat talebine ilişkin olduğu,

▪ TÜRMOB tarafından gerçekleştirilen yeminli mali müşavirlik sınavına yapılan itirazlar, ÖSYM tarafından yapılan sınavların geçersiz sayılmasına ve sınav sonuçlarına yapılan itirazlar gibi konuların eğitim öğretim, gençlik ve sporla ilgili diğer başvuru konu başlıkları olduğu,

▪ Öğrencilerle ilgili işlem, eylem ve uygulamalara ilişkin; öğrencilerin etüt eğitim merkezlerinin kapatılmasına yaptıkları itirazlar, yatay/dikey geçiş işlemleri ile bunun sonucunda eksik yapılan ya da yapılmayan ders muafiyeti işlemleri, Yüksek Öğrenim ve Kredi Yurtlar Kurumuna yapılan burs başvuruları ya da kredilerin kesilmesi işlemlerine karşı başvuruların sayılabileceği,

▪ Yükseköğretim hizmetlerine ilişkin, yurt dışındaki üniversitelerden mezun olan öğrencilerin denkliğinin sağlanmasıyla ilgili başvurular, doçentlik başvuruları ve sınav sürecinde jürilere yaptıkları itirazların sayılabileceği,

▪ Eğitim ve öğretim konusunda yapılan başvurular arasında nöbetçi öğretmenlerin boş derslere girdiğinde ek ders ücreti taleplerinin bulunduğu,

▪ Spor federasyonlarının işlem ve uygulamalarıyla ilgili ve sporcuların, hakemlerin ve antrenörlerin yaptıkları işlemler ve bunların disiplin işlemleriyle ilgili başvurular olduğu,

▪ Maden işletme ruhsatlarının iptali, yenilenebilir enerji kaynaklarına ilişkin destek, iş yerinin veya evinin önündeki kaldırımda bulunan elektrik panosunun veya trafosunun kaldırılması benzeri talepler, yaz döneminde kullanılmayan konuta gönderilen elektrik faturalarına itiraz edilmesi ya da doğal gaz abonelerinin bağlantı bedelleri veya güvence bedellerinin iadesine ilişkin taleplerin enerji, sanayi, gümrük ve ticaret alanındaki başvuruların temelini teşkil ettiği,

▪ Berberlerin pazar günleri açık olmasına izin verilmesi yönünde Konya'dan yapılan başvuru üzerine, çalışma yasağının tekrar gözden geçirilmesi yönünde tavsiye kararı verildiği,

▪ Önemli tavsiye kararlarından birinin, liseye geçiş sistemiyle ilgili problemlere ilişkin olduğu, bu konuda verilen tavsiye kararları üzerine, kriterlerin yumuşatıldığı, esnetildiği yönünde Millî Eğitim Bakanlığı tarafından Kurumun bilgilendirildiği,

▪ Bilim, sanat kültür ve turizm alanında yapılan başvuruların, turist rehberliği ve ruhsat işlemleri, Turizm Tahsis Belgesi'yle ilgili işlemler, marka tescili ve patent haklarına ilişkin itirazlar ile tarihî eserlerin restore edilmesi veya definecilerin define bulduklarında verilen ikramiyelere ilişkin itirazlar hakkında olduğu,

▪ Türkiye Futbol Federasyonunun Merkez Hakem Kurulu talimatlarına aykırı olarak, il hakem kurulu başkanının görevine son vermesine yapılan itiraz hakkında inceleme yapıldığı, konu hakkında Türkiye Futbol Federasyonundan bilgi istendiği, ancak Türkiye Futbol Federasyonunun bilgi ve belge taleplerine olumsuz yaklaştığı, tavsiye kararlarına cevap vermediği,

▪ Birim konularıyla ilgili yıl içinde çalıştaylar yapıldığı, bu kapsamda 31 Ocak 2018 tarihinde gerçekleştirilen "Açıköğretim Fakültelerinde Yapılan Sınavlarda Dört Yanlış Cevabın Bir Doğru Cevabı Eksiltmesi Uygulamasının Kaldırılması Çalıştayı" ve "Sporda Hak İhlalleri ve Denetim Çalıştayı"nın düzenlendiği,

ifade edilmiştir.

Kamu Denetçisi Celile Özlem TUNÇAK

Kamu Denetçisi Celile Özlem TUNÇAK tarafından özetle;

▪ Yapılan görev dağılımı çerçevesinde kendisinin; çalışma ve sosyal güvenlik, engelli hakları, insan hakları, nüfus, vatandaşlık, mülteci ve sığınmacı hakları, kadın hakları, çocuk hakları, sosyal hizmetler ve ailenin korunması konularındaki başvurulara baktığı,

▪ Kadın ve erkek fırsat eşitliğinin sağlanması, kadının insan haklarının korunması ve güçlendirilmesi ve kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda çalışmalara 2018 yılında da devam edildiği,

▪ Bu alanlarda çalışan sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte özel raporlar veya ulusal eylem planları hazırlandığı, kamu hizmetlerinin etkin ve verimli sunulması yönünde kurumun tecrübesinin idarelerle paylaşıldığı,

▪ 2018 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisinde, Kadın ve Çocuğa Yönelik Şiddet Çalıştay'ı düzenlendiği ve düzenlenen çalıştay raporunun, ilgili STK'lara ve idarelere gönderildiği,

▪ Çocuk hakları alanında, çocuk web sayfasında 18 yaş altı çocuklardan direkt başvuru alıp Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi çerçevesindeki çocuğun katılım hakkı dikkate alınarak bu alandaki sorunların çözümlerine ilişkin faaliyetlerin hassasiyetle devam ettirildiği,

▪ Bu alanda gelen başvurular çerçevesinde çocuk koruma sistemi ve çocuk adaletiyle ilgili konularda yaşanan eksikliklerin giderilmesine yönelik iyileştirme çalışmaları yapılmasının önerildiği,

▪ Türkiye Büyük Millet Meclisinde daimi bir çocuk komisyonu kurulması önerisinin yenilendiği,

▪ Eğitim alanında, çocukların kendilerini güvende ve istikrarlı hissedebileceği yaklaşımların, sistemlerin geliştirilmesinin, okuldaki rehberlik hizmetlerinin kuvvetlendirilmesinin, akran şiddetinin önüne geçmek için hem eğitici hem de ebeveyn farkındalığın artırılmasının gerektiği,

▪ Başvurularda, Devlet okullarında engelli öğrencilere yönelik özel eğitim alanında fiziksel imkânların, eğitim materyallerinin ve personel kapasitesinin geliştirilmesi, ebeveynlere destek projelerinin artırılması yönündeki taleplerin öne çıktığı,

▪ Kamu Denetçiliği Kurumunun, akondroplazili bireylerin engelli haklarından yararlanması için tavsiye ettiği yönetmelik değişikliği konusunda sürdürdüğü çalışmaların sonuçlanarak Çocuklar İçin Özel Gereksinim Değerlendirmesi Hakkında Yönetmelik ve Erişkinler İçin Engellilik Değerlendirmesi Hakkında Yönetmeliğin Resmî Gazete'de yayımlandığı, böylece KDK'nın tavsiye kararları ve bu konudaki çalışmaları neticesinde, hem yetişkinler hem de çocuklar için ilgili yönetmeliklerde değişiklik yapıldığı, bakanlıklar eşgüdüm hâlinde yürütülen çalışmaların sonuç vermesinden memnuniyet duyulduğu,

▪ Engellilikte tıbbi modelin terk edilerek sosyal modelin hizmet sunumunda esas alınması gerektiği ve her engellilik türüne göre hizmetlere ulaşımda gerekli önlemlerin alınması yönünde tavsiye kararlarının mevcut olduğu,

▪ Ailenin korunması alanında, boşanma sonrası çocuk tesliminde yaşanan hak ihlallerine yönelik özel rapor çalışması yapıldığı, bu alanda mevzuat çalışmaları yapılması yönünde tavsiye kararları verildiği,

▪ Bozulan aile düzenine uygun olarak çocuk tesliminin yapılabileceği aile buluşma noktaları, çocuk merkezlerinin hizmet birimlerinin oluşturulması, ilgili mevzuatta kişisel ilişki ve çocuk teslimini engellemelere karşı caydırıcı nitelikte, terditli olarak artan yaptırımların hukuki altyapılarının hazırlanması, İstanbul Sözleşmesi'ne aykırı olmayacak şekilde aile arabuluculuğu sisteminin ele alınması, bunun değerlendirilmesi, gerekli adli ve idari alanda uygulayıcıların kapasitelerinin artırılması, hizmet altyapısının güçlendirilmesi, yoksulluk nafakası sisteminin Türkiye'nin ve toplumun sosyoekonomik yapısına uygun olarak destek mekanizmalarının getirilmesi, vaka yönetim ve takip sistemini mümkün kılan sistemin geliştirilmesi, "think-tank" ve sosyal hizmet yapısının güçlendirilmesi, nafaka tahsilinde ihtisaslaşmış birimlerin ihdas edilmesi ve hakkaniyetli bir sistemin kurulmasına ilişkin değerlendirmeler yapıldığı,

▪ Sosyal hizmetler alanında, özellikle şehit ve gazi yakınlarına yönelik düzenlemelerin çeşitlilik arz etmesinden ötürü eşitsizlik yarattığı inancına yönelik başvuruların mevcut olduğu,

▪ İnsan hakları alt başlığı altında, ceza infaz kurumundaki kötü muamele, işkence veya düşünce ve ifade özgürlüğüne ilişkin veya kolluk merkezinde yürütülen iş ve işlemlerin denetlenmesine ilişkin başvurular olduğu,

▪ Çalışma ve sosyal güvenlik alanında, kadroya geçemeyen taşeron işçilerin talepleriyle birlikte artış olduğu, sigorta prim borçluları tarafından başvuruların yapıldığı,

▪ Nüfus, vatandaşlık ve mültecilik konusunda, Türkiye'deki Suriyelilerle ilgili özel rapor hazırlandığı,

▪ BİMER'in CİMER'e dönüşmesi ve bilgi edinme hakkının vatandaşlarca yoğunluklu olarak şikâyet yolu olarak değerlendirilmesi nedeniyle, bu sistemin tekrar değerlendirilmesi ve etkin bir bilgi edinme çerçevesi içinde ele alınmasının beklendiği,

ifade edilmiştir.

Kamu Denetçisi Hüseyin YÜRÜK adına Celile Özlem TUNÇAK

Kamu Denetçisi Hüseyin YÜRÜK adına söz alan Celil Özlem TUNÇAK tarafından özetle;

▪ Yapılan görev dağılımı çerçevesinde Denetçi Hüseyin YÜRÜK tarafından mahalli idarelerce yürütülen hizmetler, ekonomi, maliye ve vergi alanı ile ulaştırma, basın ve iletişim alanında gelen şikâyet ve başvuruların incelendiği,

▪ Mahalli hizmetler alanında, ağırlıklı olarak büyükşehir belediyesi ve ilçe belediyelerinin imar, bayındırlık işlem ve uygulamalarına, ruhsat iş ve işlemlerine, altyapı hizmetlerine, toplu taşıma hizmetlerine, su aboneliklerine, özellikle sayaç değişikliklerinin zorunlu tutulması gibi su hizmetlerine, belediyelerce tahsil edilen emlak vergisi, kişilere sağlanan asfalt ve su, kanalizasyon harcamalarına katılım paylarına, kentsel dönüşüm uygulamalarına, otopark hizmetleriyle trafik düzeni veya yaya güvenliğinin sağlanmasına, belediyelerin katı atık yönetimindeki aksaklıklarına, atık yönetimine, kaldırım işgallerine, seyyar satıcıların yarattığı gürültü kirliliğine, kaldırımların ve çevre düzenlemelerinin standartlara uygunluğuna, özellikle çocukların çok sayıda başvurusunun bulunduğu, parktaki ağaçların sulanması gibi çevre düzenlenmelerine, sahipsiz ve başıboş köpeklerin toplanmasının sağlanmasına ilişkin başvuruların alındığı,

▪ Ekonomi, maliye ve vergi alanında bankacılık işlemleri, sigortacılık işlemleri konularında başvurular alındığı, ağırlıklı olarak maaş promosyon ödemesi gibi bankacılık işlemlerine, mali suçlar ve kaçakçılığa, hastanelere malzeme tedariki sağlayan firmalar ile Devletle iş yapan firmaların icraya konu alacakları gibi kamu alacak ve borçlarına, haksız yere tahsil edildiği iddia edilen vergi, resim ve harçların tahsiliyle ilgili ve benzer konulara ilişkin vergi işlemlerine, DASK gibi poliçelerle ilgili sigortacılık işlemlerine, ihale iş ve işlemlerine, tasfiye hâlindeki İhlas Finans Kurumundaki alacağın tahsil edilmesine, konut edindirme yardımına ilişkin konularda başvuruların alındığı,

▪ Ulaştırma, basın ve iletişim alanına ilişkin olarak Kuruma, ağırlıklı olarak liman sahasının tahsis amacına göre değerlendirilmesinin sağlanmasına, tersaneler ve kıyı yapılarına, baz istasyonlarının kaldırılması taleplerine, ticari amaçlı eşya taşımacılığı yapanların aldıkları belgelere ilişkin, kişisel verilerin izinsiz paylaşılması, KEP hesabıyla ilgili şikâyetlerle ilgili olarak elektronik haberleşme ve bilişim hizmetlerine, sinema, dizi, reklam, internet siteleri üzerinden olumsuz yayınlarla ilgili olarak genel ve yerel tematik yayınlara ve basında da yer alan OGS ve HGS cezalı işlemlerine ilişkin ve KDK'nın tavsiye kararlarının bulunduğu, cezalara ilişkin, tüketici hak ve sorunlarına ilişkin başvurular, radyo yayınlarını etkileyen

olumsuzlukların giderilmesi, Basın İlan Kurumunun yetkilerini kullanmasına ilişkin olarak da yerli ve yabancı basın yayın organlarına Basın Enformasyon Genel Müdürlüğünün basın kartının dağıtılması, TÜVTÜRK araç muayene uygulamaları gibi konularda başvurular alındığı,

ifade edilmiştir.

Kamu Denetçisi Sadettin KALKAN

Kamu Denetçisi Saadettin KALKAN tarafından özetle;

▪ Tarafından, kamu personel rejimine ilişkin başvuruların alındığı,

▪ 2018 yılında kamu personel rejimi alanında 4.673 adet kararın olduğu, 1.623 adet tavsiye, kısmen tavsiye kısmet ret ve dostane çözüm kararı verildiği, idarelerin kararlara uyma oranının %80'lerde olduğu, 2017'den 2018'e 1.551 adet, aynı şekilde 2018'den 2019'a da 1.570 adet başvurunun devrettiği,

ifade edilmiştir.

3.2.1.1 Görüş, Öneri ve Sorular

Karma Alt Komisyon Başkanı Ahmet Salih DAL

Karma Alt Komisyon Başkanı Ahmet Salih DAL tarafından;

▪ KDK tarafından verilmiş olan örnek tavsiye kararlarından bahisle, aynı minvalde toplumun genelini ilgilendiren örnek bir kararın detaylandırılması isteminde bulunulduğu,

Ordu Milletvekili Ergün TAŞCI

Ordu Milletvekili Ergün TAŞCI tarafından;

▪ Kamu Denetçiliği Kurumunun şimdiye kadar yaptığı çalışmaları takdir ederek Kurumun İdarenin işleyişine ilişkin yönlendirici, uygulama birliğini sağlayıcı, hak arama mercileri arasındaki eşgüdümü temin edici yönlerinin pekiştirilmesinde yarar görüldüğü, bu kapsamda Kurumun kamuoyu nezdinde tanınırlığının artırılmasının gerektiği,

Kırşehir Milletvekili Mustafa KENDİRLİ

Kırşehir Milletvekili Mustafa KENDİRLİ tarafından;

▪ Açıköğretim sınavlarında 4 yanlışın 1 doğruyu götürmesi uygulamasının devam edip etmediğine dair sorunun yöneltildiği,

Karabük Milletvekili Hüseyin Avni AKSOY

Karabük Milletvekili Hüseyin Avni AKSOY tarafından;

▪ Kurum çalışmalarının takdir edildiği, bununla birlikte dilekçe kabul eden kurumlara yapılan başvuruların azalmasının temenni edildiği,

ifade edilmiştir.

3.2.1.2 Cevaplar

Kamu Denetçisi Celile Özlem TUNÇAK

Kamu Denetçisi Celile Özlem TUNÇAK tarafından yöneltilen görüş, öneri ve sorulara cevaben;

▪ Engelli bireylerin engellilik derecelerinin belirlenmesi, engelli raporu verilmesi ve sağlık muayeneleri gibi hususlarda mevzuattaki eksikliklerden kaynaklı geçmiş yıllardan gelen sorunların mevcut olduğu, ancak Kamu Denetçiliği Kurumunun girişimi ve çözümde ısrarcı tavrıyla arzu edilen mevzuat değişikliğinin yapıldığı ve bunun memnuniyet verici bir gelişme olarak değerlendirildiği,

Kamu Denetçisi Yahya AKMAN

Kamu Denetçisi Yahya AKMAN tarafından yöneltilen görüş, öneri ve sorulara cevaben;

▪ Bir Milletvekili tarafından; Yüksel Caddesi'nde yer alan ve İnsan Hakları Anıtı olarak bilinen yapının etrafında İçişleri Bakanlığınca alınan özel güvenlik önlemlerine ilişkin başvuruya istinaden Kurumun başvurular üzerinde yerinde inceleme yetkisini kullandığı ve bunun sonucunda söz konusu güvenlik önlemlerinin kaldırılması kararı verildiği ve ilgili Bakanlıkça bu karara uyulduğu,

Kamu Denetçisi Saadettin KALKAN

Kamu Denetçisi Sadettin KALKAN tarafından yöneltilen görüş, öneri ve sorulara cevaben;

▪ Örnek karar olarak; İLKSAN üyeliğinin zorunluluktan çıkarılması ve ihtiyari olması hususunda bir tavsiye kararı verildiği,

▪ Bir vatandaşın hasta babasına refakat edebilmek adına sözleşmeli çalıştığı kurumdan nakline ilişkin verilen tavsiye kararına kurum tarafından uyularak kişinin naklinin gerçekleştirildiği,

ifade edilmiştir.

3.2.2. Karma Alt Komisyonun 14 Mayıs 2019 Tarihli Toplantısı

Karma Alt Komisyonun 14.5.2019 tarihli toplantısında, Kamu Denetçiliği Kurumunun 2018 Yılı Yıllık Raporu kapsamında kurumun bilgi ve belge taleplerine olumlu yaklaşmayan, kurum tavsiye kararlarına uymayan bazı kurum ve kuruluşların temsilcileri dinlenmiş ve tavsiye kararlarının içerikleri ile bu kararlara neden uyulmadığı hususlarında değerlendirmeler yapılmıştır.

Toplantıya Alt Komisyon Başkanı Kilis Milletvekili Ahmet Salih DAL, Alt Komisyon üyeleri Kırşehir Milletvekili Mustafa KENDİRLİ, Elazığ Milletvekili Zülfü DEMİRBAĞ, Ankara Milletvekili Servet ÜNSAL, Karabük Milletvekili Hüseyin Avni AKSOY, İstanbul Milletvekili Hüda KAYA, Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah SAZAK ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyesi İstanbul Milletvekili Mahmut TANAL, ilgili idareler olarak ise Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı adına İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım

Sandığı (İLKSAN), Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü temsilcileri katılmıştır.

Alt Komisyon Başkanı Ahmet Salih DAL'ın, teamül hâlini almış bu görüşmelerin amacının, Kamu Denetçiliği Kurumunun karar vermesinde büyük önemi olan bilgi ve belge temininin önündeki engellerin kaldırılmasını sağlamak suretiyle idarelerin, Kamu Denetçiliği Kurumuyla etkin iş birliği yapmalarını temin etmek ve kurumların Kamu Denetçiliği Kurumu tavsiye kararlarına uymama gerekçelerini değerlendirerek çözüm önerileri geliştirmek olduğu yönündeki açış konuşmasından sonra görüşmelere geçilmiştir.

Kısmen tavsiye kısmen ret kararına uymayan, bilgi ve belge talebine olumlu yaklaşmayan idare

Sağlık Bakanlığı

Kamu Denetçiliği Kurumu 2018 Yıllık Raporu'nda, Kurumun verdiği kısmen tavsiye kısmen ret kararına uymayan ve bilgi ve belge edinme talebine olumlu yaklaşmayan idare kapsamında yer alan Sağlık Bakanlığı ile ilgili görüşmelerde;

3.2.2.1.1.1 Kamu Denetçisi Sadettin KALKAN

Kamu Denetçiliği Kurumu 2018 Yıllık Raporu'nda, Kurumun verdiği kısmen tavsiye kısmen ret kararına uymayan ve bilgi ve belge edinme talebine olumlu yaklaşmayan Sağlık Bakanlığı ile ilgili bilgi vermek üzere söz alan Kamu Denetçisi Sadettin KALKAN tarafından özetle;

▪ Sağlık Bakanlığının 4 adet dosya hakkında bilgi ve belge taleplerine zamanında, tam anlamıyla cevap verilmemesi veya istenilen nitelikte cevapların verilmemesi sebebiyle Kamu Denetçiliği Kurumunun dosyaları sonuçlandırmakta veya hakkaniyetli bir sonuca ulaşma hususunda zorluk çektiklerini,

▪ Sağlık Bakanlığının, bilgi ve belge taleplerinde verilen otuz günlük kanuni sürede Kurumun talep ettiği bilgileri, kendi hukuki görüşleri dâhil olmak üzere sunmaları gerektiği,

▪ Özellikle kamu sektöründe göreve başlamak üzere, mülakatı geçen ama güvenlik soruşturmaları sebebiyle sakıncalar ortaya çıkan kişiler hakkında idarenin, takdir yetkisine dayanarak bu kişileri göreve başlatmayabildiğini, bu kişilerin Kamu Denetçiliği Kurumuna başvurduğunda, Kurumun güvenlik soruşturmasının içeriğine ulaşmak zorunda olduğunu, idarelerin ise bu bilgileri üçüncü şahıslarla paylaşmamaları hususunda Kurumu uyardığını, ancak kamu denetçilerinin en doğru kararı verebilmeleri için bu sonuçlara ulaşması gerektiğini, Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun özel hükümler taşıyan bir kanun olduğu, genel hükümlerden önce geldiği, bu kapsamda bir kamu denetçisinin gizli bilgilere dahi ulaşabileceğini, hem yerinde inceleyip hem de o gizli bilgileri talep edebileceğini,

▪ İdarelerin bu belgeleri kişiye özel ve gizli şekilde gönderdikleri takdirde, yalnızca Kurum tarafından açılacağı ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacağı,

ifade edilmiştir.

3.2.2.1.1.2 Sağlık Bakanlığı Yönetim Hizmetleri Genel Müdürü Mehmet İSLAMOĞLU

Genel Müdür Mehmet İSLAMOĞLU tarafından özetle,

▪ Güvenlik soruşturmasına ilişkin bilgi ve belgelerin paylaşılmaması hususunun, bu bilgi ve belgeleri Bakanlıkla paylaşan kurum ve kuruluşların talebi olduğunu, o kurum ve kuruluşlar nezdinde Kamu Denetçiliği Kurumunun girişimde bulunması ve oradan da bir tavsiye kararının idarelere gönderilmesinin çözüm olabileceği,

▪ 2018/2283 numaralı şikâyet hakkında, sağlık teknikeri bir çalışanın kazandığı görevde yükselme sınavına girdiği tarihte yedi yıl hizmet süresi olduğunu, Bakanlıktan 1'inci dereceli kadro talebinde bulunduğunu, ancak bulunduğu dereceden daha yüksek derecelere yani daha üst derecelere atanmayı düzenleyen 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 68'inci maddesinin (b) bendine göre, 1'inci dereceli ve 5300 ek göstergenin altındaki bir kadroya atanabilmek için on yıl hizmet süresi gerektiğini, bu kişinin ise hâlihazırda 4'üncü derecenin ikinci kademesinde bulunduğu hâlde, pozitif ayrımcılık yapılıp 68/b uygulandığı ve 3'üncü derece kadroda durduğunu, 68/b uygulamasının ise aslında istisnai bir uygulama olduğunu, bu nedenle şahsın talebinin yerine getirilemediğini,

▪ 2018/3296 numaralı şikâyet hakkında, KPSS sınav sonuçlarına göre bir diyetisyenin Kastamonu Taşköprü Devlet Hastanesine yerleştirildiği halde güvenlik soruşturması bulgulu geldiği için ilgili komisyonda görüşüldüğü ve kişinin Devlet memuru olarak atanamamasına ilişkin karar alındığı, bu bilgi paylaşılamayan nitelikte olduğu için eğer ilgili kurum, kuruluşlar müsaade eder ise, bunları Kamu Denetçiliği Kurumuyla da paylaşabileceklerini,

▪ 2018/9206 numaralı şikâyet hakkında, görevde yükselme sınavı sonucuna göre, merkez teşkilatında görevli bir personelin şube müdürlüğü kadrosuna atanarak Bursa/Osmangazi ilçesindeki şube müdürlüğü kadrosuna yerleştiğini ve kişinin ilan şartlarında belirtildiği üzere iki yıl süreyle burada çalışmak zorunda olduğunu, iki yılını doldurunca merkez teşkilatına tekrar dönmek için müracaat ettiğini, kişinin eşinin aynı zamanda Bursa İl Sağlık Müdürlüğünde taşeron işçi olarak çalışmaktayken 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle daimî işçi statüsüne geçirilmiş personellerden olduğunu, başvuranın şikâyetinin de, kendisi merkez teşkilatına gitmiş olsa bile eşinin sürekli, daimî işçi olması sebebiyle tayinini yasaklayan 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle sürekli, daimî işçi kadrolarına geçirilmiş kişiler için Kanun'un 127'nci maddesinin beşinci fıkrasında, "sürekli işçi kadrolarına geçirilenler, birinci fıkrada öngörülen şartları taşıdıkları sürece ve çalıştırıldıkları teşkilat ve birimde geçiş işlemi yapılmadan önceki ihale sözleşmesi kapsamındaki hizmetleri yürütmek üzere istihdam edilebileceği" hükmünün yer aldığını, bu nedenle kişinin talebinin yerine getirilemediği, ancak Bakanlık olarak sürekli işçi kadrosuna geçirilenlere eş/sağlık durumu sebebiyle tayin hakkı tanınmasına olumlu bakıldığını ve bu sebeple Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına (mülga) müracaatlarda bulunduklarını ilgili Bakanlığın bu konuda çalışmalarının bulunduğunun kendilerine bildirildiğini,

▪ 2018/9206 numaralı şikâyet hakkında gelinen süreçte eşlerin hâlihazırda aynı ilçede çalışıyor olmasından dolayı aile bütünlüğünün sağlanamaması gibi bir sorunlarının bulunmadığını,

▪ 2018/11575 numaralı şikâyet hakkında, Mustafa Kemal Üniversitesinde hemşire olarak çalışan bir kişinin polis memuru eşinin Tunceli'ye tayini çıkması nedeniyle bu kişi eşinin yanına eş durumundan tayin talebinde bulunduğu, 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 7'nci maddesinde özetle "Kamu idare, kurum ve kuruluşlarının; serbest memur kadrolarına açıktan veya diğer kamu idare, kurum ve kuruluşlarından nakil suretiyle yapabilecekleri toplam atama sayısı sınırı merkezî yönetim bütçe kanununda gösterilir." hükmünün yer aldığı, diğer kamu kurum ve kuruluşlarından Sağlık Bakanlığına geçiş kontenjanla olduğu için, bu kontenjan da son yıllarda çok az olduğu için bu kamu çalışanlarının taleplerine olumlu cevap verilemediği,

▪ 2017/12697 numaralı şikâyet hakkında, bir Devlet hastanesinde hemşire olarak görev yapmakta olan ve bel rahatsızlığı nedeniyle ağır işlerde çalışmaması gereken bir kişinin veri hazırlama ve kontrol işletmeni kadrosuna geçişine ilişkin istemin yerine getirilemediğini, ancak idarece başvuranın sağlık durumu göz önünde bulundurularak başvuranın daha hafif bir görev olan diyabet eğitim hemşire olarak görevlendirildiği,

ifade edilmiştir.

Görüş, öneri, soru-cevap kısmında;

3.2.2.1.1.3 İstanbul Milletvekili Mahmut TANAL

İstanbul Milletvekili Mahmut TANAL tarafından özetle,

▪ Anayasa'nın 41'inci maddesi uyarınca eş durumu tayinlerinin yapılması ile bu tür mağduriyetlerin giderilmesi gerektiği,

ifade edilmiştir.

2018/985 şikâyet numaralı başvuruyla ilgili Tavsiye Kararı

3.2.2.1.1.4 Kamu Denetçisi Sadettin KALKAN

Kamu Denetçiliği Kurumunun, 2018/985 şikâyet numaralı başvuruyla ilgili verdiği "Tavsiye Kararı" hakkında Sadettin KALKAN tarafından özetle;

▪ Talebin, İLKSAN üyeliklerinin zorunluluk olmaktan çıkarılıp isteğe bağlı hâle dönüştürülmesi için düzenleme yapılması yönünde olduğu,

▪ Uzun yıllar önce ihtiyaç ve zorunluluk hâliyle kurulmuş olan İLKSAN'ın, üyelik zorunluluğunun kanuni olmaktan çıkarılıp isteğe bağlı bir üyelik hâline dönüştürülmesi hususunda düzenleme yapılmasına yönelik tavsiye kararında bulundukları,

▪ Şahsi hukuki görüşlerine göre, liberal ekonominin uygulandığı bir ülkede kamu görevlisinin veya özel sektörde işçi statüsünde çalışacak bir kişinin zorunlu çalışmasının sadece Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilintilendirilmesi hâlinde olacağını,

ifade edilmiştir.

3.2.2.1.1.5 Millî Eğitim Bakanlığı İlksan Genel Müdürü Mintez ŞİMŞEK

İLKSAN Genel Müdürü Mintez ŞİMŞEK tarafından özetle;

▪ Bu sandıkların temel amacının munzam sosyal destek sağlamak ve özellikle statü hukukuna tabi olan memurların belirli sosyal ihtiyaçlarını gidermek olduğu,

▪ Sosyal güvenlik hizmetlerinin dünyada üç basamak verildiğini; birinci basamağın temel sosyal güvenlik hizmetleri yani çalışanlardan primlerin kesilmesi ve bunun karşılığında emeklilikte yaşlılık aylığı bağlanması ve emeklilikte bazı ülkelerde tamamen, bazı ülkelerde kısmen, yaşlılığa bağlı veyahut da yaşlılıkta hastalık yardımlarının yapılmasına dayalı bir sosyal güvenlik hizmeti olduğunu, şu anda bunu Türkiye'de Sosyal Güvenlik Kurumunun verdiğini; maluliyet, cenaze yardımları, ölüm, doğum, sosyal olaylara ilişkin, sosyal olaylar karşısında karşı karşıya kalınan ve finansal bir yardım gerektiren durumlarda da dünyada çok yaygın olan ikincil sosyal güvenlik hizmetleri verildiğini, bir de tamamen kişilerin ikinci bir maaş düşünmesi nedeniyle tabi oldukları üçüncül sosyal güvenlikler olduğunu, onun da Türkiye'de bireysel emeklilik sistemi olduğu,

▪ POLSAN, OYAK gibi kurumlar ile İLKSAN'ın da ikincil sosyal güvenlik kurumlarının içinde kaldığını, hâlihazırda Türkiye'de kamu idarelerine bağlı, ikincil sosyal güvenlik hizmeti veren dört tane sandığın bulunduğu,

▪ Toplumda öğretmenlik, polislik gibi Devlet'in tüzel kişiliğini temsil eden kişilerin üçüncü kişilerden borç almaması ve dayanışmayı artırmayı teminen bu tür yapıların kurulduğunu ve bunlarda zorunlu üyeliğin bulunduğu,

▪ Sosyal güvenlik sistemleri aktüeryal denge esası üzerine kurulduğundan dolayı herhangi bir anda kesip zorunluluktan gönüllüye dönüşün mümkün olmayacağı,

▪ Geçen iki yıl içerisinde, 35.924 üyelere 365 milyon 859 bin liralık karşılıksız yardım yapıldığı,

▪ Şikayete esas konunun, yetkili sendika tarafından ilgili yargı mercilerine götürüldüğünü, Afyonkarahisar Bölge İdare Mahkemesi konuyu Anayasa Mahkemesine götürdüğünü, Anayasa Mahkemesinin konuyu esastan incelediğini ve bu zorunluluğa ilişkin hükmün: "Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden maaş alan ilkokul öğretmenlerinin statü hukukuna tabi kamu görevlisi ve İLKSAN'ın üyelerinin sosyal ve ekonomik çıkarlarını koruma ve üyeleri arasında dayanışmayı teşvik etme amacıyla kurulmuş bir kamu kurumu olduğu gözetildiğinde, İLKSAN üyeliği ilişkisinin bir tür sözleşme olmayıp kamu hukuku ilke ve kurallarına tabi olduğu açıktır. Bu itibarla, İLKSAN üyeliği konusunda irade serbestisinin ve dolayısıyla sözleşme özgürlüğünün varlığından söz etmek mümkün olmadığından zorunlu üyelik esasının sözleşme özgürlüğüne aykırı olduğu da söylenilemez." şeklinde olduğu,

ifade edilmiştir.

2018/7660 şikâyet numaralı başvuruyla ilgili Tavsiye Kararı

3.2.2.1.1.6 Kamu Denetçisi Hüseyin YÜRÜK

Kamu Denetçiliği Kurumunun, 2018/7660 şikâyet numaralı başvuruyla ilgili verdiği "Tavsiye Kararı" hakkında Hüseyin YÜRÜK tarafından özetle;

▪ Trabzon'da "Cephanelik" ismiyle tanınan tarihî bir alan bulunduğunu, imarda park yeri olarak gözükürken daha sonra imar değişikliği ile park yeri olmaktan çıkarıldığını, bu yerle ilgili yer altına bir turistik tesis ve lokanta kurmak için Trabzon'daki Büyükşehir Belediyesi ve Ortahisar Belediyesi tarafından izin verildiğini, ancak bu binanın yapımı sırasında yer altına alınan iznin aşıldığı, yer üstüne ve bitişiğine de bir inşaat yapıldığını,

▪ KDK'ya yapılan başvuru üzerine, ilgili bakanlıklardan bilgi alındığını ve bilikişi incelemesi yaptırıldığını, bilirkişi incelemesi sonrası yapılan şikâyeti haklı bulduklarını, iki bakanlığa, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına, Kültür ve Turizm Bakanlığına, Trabzon Büyükşehir Belediye Başkanlığına ve Ortahisar Belediyesine yapılan bu müdahalenin kaldırılmasına dair bir tavsiye kararı verdikleri,

ifade edilmiştir.

3.2.2.1.1.7 Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürü Murat GÜRÜL

Kültür Varlıkları Ve Müzeler Genel Müdürü Murat GÜRÜL tarafından özetle,

▪ Şikâyete esas konu alanın, imar planında park alanı olarak geçtiğini, daha sonra Trabzon Büyükşehir Belediyesi ve Ortahisar Belediyesinin getirdiği imar tadilatlarıyla rekreasyon alanına çevrildiğini, park alanından tek farkının, rekreasyon alanında bulunan yüzde 5 yapılaşma hakkının olduğu,

▪ Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun aldığı kararlarla söz konu alanın tashih edilerek sadece bu cephanelik binasının restorasyona ve buna ilave restoran fonksiyonu olan bir bina yapımına izin verildiğini, ancak projede aykırılıklar tespit edildiğini, Koruma Kurulunun onayladığı restorasyon projesine göre tescilli cephanelik binasının restorasyonunun tamamlandığını ve buna ilave olarak, yanında yapılan, restoran fonksiyonu olan bir binanın projesi uygun görüldüğünü, şu anda hem tescilli cephanelik binasının restorasyonun hem de restoran fonksiyonu verilen yeni binanın inşaatının bittiği,

▪ Cephanelik binasına da konaklama işlevi yüklendiğini ve iskân izni aşamasında olduğunu, burası imar planı tadilatıyla park alanından rekreasyon alanına çevrildiği için Planlı Alanlar Yönetmeliği'ne göre yüzde 5 yapılaşma hakkının bulunduğu,

▪ Özetle, yapılan tüm proje ve uygulamaların tamamının belediye imar mevzuatına uygun planlar üzerinde ve restorasyon ilkelerine uygun şekilde gerçekleştirildiğini, ek binanın da Koruma Kurulu kararlarına göre tamamlandığı,

ifade edilmiştir.

3.2.2.1.1.8 Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Mekânsal Planlama Genel Müdür Yardımcısı Hacı Abdullah UÇAN

Mekânsal Planlama Genel Müdür Yardımcısı Hacı Abdullah UÇAN tarafından özetle,

▪ Söz konusu alanın, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun uhdesinde ve yönetiminde olan bir alan olduğunu, Bakanlığın her ne kadar imar planlarıyla ilgili denetim yetkisi olsa da, İmar Kanunu'nun 4'üncü maddesindeki istisnalar tanımında, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun bu istisnalardan sayıldığını, bu kanunun da 10'uncu

maddesinde her kimin mülkiyetinde ve idaresinde olursa olsun her türlü denetimin Kültür ve Turizm Bakanlığına ait olduğu yönünde hükmün yer aldığı, dolayısıyla bu alanla ilgili imar planlama yetkisinin Trabzon Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunda olduğu ve bu kurul tarafından onaylandığı, projelerin ise ilgili belediyesince Kurula sunulup onaylandığı,

ifade edilmiştir.

2017/11592 şikâyet numaralı başvuruyla ilgili Tavsiye Kararı

3.2.2.1.1.9 Kamu Denetçisi Arif DÜLGER

Kamu Denetçiliği Kurumunun, 2017/11592 şikâyet numaralı başvuruyla ilgili verdiği "Tavsiye Kararı" hakkında Arif DÜLGER tarafından özetle;

▪ Açıköğretim fakültesinde okuyan bir öğrencinin 18/9/2017 tarihli başvurusunda Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Adalet Bölümünde alıp başarılı olduğu iki dersin başka bir sınavla girerek eğitim gördüğü Hacettepe Üniversitesinde de sayılmasını istemiyle muafiyet talebinde bulunduğu,

▪ Hacettepe Üniversitesine yazılı başvuruda bulunan öğrenciye, Fakülte Dekanlığının Yönetim Kurulu kararıyla muafiyet talebinin uygun olmadığı; açıköğretim fakültesinde devam zorunluluğu olmadığı, Hacettepe Üniversitesinde devam zorunluluğu olduğu için bu muafiyet talebini kabul edilmediğinin bildirildiği,

▪ Açıköğretim fakültesiyle ilgili 1982 yılında 17860 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Açık Yükseköğretim Yönetmeliği'nin 5'inci maddesi ile 13'üncü maddesindeki hükümler dikkate alındığında, Kamu Denetçiliği Kurumunun, Hacettepe Üniversitesinin ret işleminin hukuka uygun olmadığı kanaatine varılarak 2/3/2018 tarihli Tavsiye Kararında bulunulduğu,

ifade edilmiştir.

3.2.2.1.1.10 Hacettepe Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkan Vekili Prof. Dr. Ümran UYGUN

Öğrenci İşleri Daire Başkan Vekili Prof. Dr. Ümran UYGUN tarafından özetle;

▪ Hacettepe Üniversitesinin Yönetmelik hükümlerinin açık olduğunu, yüzde 30 devamsızlık hakkıyla yani yüzde 70 devam mecburiyetiyle bir dersin ancak ders statüsü kazandığını, ancak açık öğretim tamamen açık olduğu için, hiçbir şekilde ders devamı söz konusu olmadığı için bir ret cevabı yazıldığı,

ifade edilmiştir.

Görüş, öneri, soru-cevap kısmında;

3.2.2.1.1.11 Ankara Milletvekili Servet ÜNSAL

Ankara Milletvekili Servet ÜNSAL tarafından özetle;

▪ Örgün ve açık öğretim yapan iki okulun koşullarının ya da neticelerinin aynı olması talebinin ya da neticesinin aynı sayılmasının çelişki doğuracağı,

▪ Adaleti sağlamak adına bu durumdaki öğrencilerin saydırmak istedikleri dersler için sınava tabi tutulabileceği,

ifade edilmiştir.

3.2.2.1.1.12 İstanbul Milletvekili Mahmut TANAL

İstanbul Milletvekili Mahmut TANAL tarafından özetle;

▪ Yurt dışında alınan bir ders için Türkiye'de denklik verilirken Türkiye'nin farklı üniversitelerinde verilen aynı ders için denkliğin sağlanmamasının adil olmayacağı, bu anlamda Kamu Denetçiliği Kurumunun verdiği kararın takdirle karşılandığı,

ifade edilmiştir.

3.2.2.1.1.13 Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah SAZAK

Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah SAZAK tarafından özetle;

▪ Bu konuda hukuki bir eşitliğin sağlandığını ancak adaletin sağlanmadığı, öğrencinin dersi daha önceden aldığı için, tekrar sınava tabi tutularak adaletin sağlanabileceği,

ifade edilmiştir.

3.2.2.1.1.14 Kırşehir Milletvekili Mustafa KENDİRLİ

Kırşehir Milletvekili Mustafa KENDİRLİ tarafından özetle;

▪ Aynı dersi iki defa görmesinin bir faydasının olmayacağı, bunun zaman kaybına sebep olacağı,

ifade edilmiştir.

3.2.2.1.1.15 Alt Komisyon Başkanı Kilis Milletvekili Ahmet Salih DAL

Alt Komisyon Başkanı Ahmet Salih DAL tarafından özetle;

▪ Bu konuyu çözecek mercinin YÖK olduğu,

ifade edilmiştir.

3.2.2.1.1.16 Kamu Denetçisi Yahya AKMAN

Kamu Denetçisi Yahya AKMAN tarafından özetle;

▪ Ombudsmanlık Kurumunun, Türkiye Büyük Millet Meclisiyle iş birliği yaparak kurumları, KDK tavsiye kararlarına uymama gerekçelerini bir de Meclis huzurunda izah etmek üzere çağırmanın, bu sistemin işleyişi açısından dünyadaki bir kısım örneklerini de dikkate alındığı zaman çok önemli bir adım olduğu,

▪ KDK tavsiye kararlarına uymayan, bilgi ve belge temininde güçlük yaşanan idarelerin Karma Alt Komisyona davet edilerek dinlenmesi usulünün idareler ile iş birliği geliştirme amacına yönelik dostane bir tutum olarak görülmesi gerektiği,

ifade edilmiştir.

3.2.3. Karma Alt Komisyonun 16 Ekim 2019 Tarihli Toplantısı

Karma Alt Komisyonun 16.10.2019 tarihli toplantısında Kamu Denetçiliği Kurumunun

2018 Yılı Yıllık Raporu kapsamında kurumun bilgi ve belge taleplerine olumlu yaklaşmayan, kurum tavsiye kararlarına uymayan bazı kurum ve kuruluşların temsilcileri dinlenmiş ve tavsiye kararlarının içerikleri ile bu kararlara neden uyulmadığı hususlarında değerlendirmeler yapılmıştır.

Toplantıya Alt Komisyon Başkanı Kilis Milletvekili Ahmet Salih DAL, Alt Komisyon Üyeleri Elazığ Milletvekili Zülfü DEMİRBAĞ, Kırşehir Milletvekili Mustafa KENDİRLİ, Karabük Milletvekili Hüseyin Avni AKSOY, İstanbul Milletvekili Hüda KAYA, Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah SAZAK, Konya Milletvekili Fahrettin YOKUŞ ile Kamu Denetçiliği Kurumu, Kadıköy Belediyesi, Biga Belediyesi ile Türkiye Futbol Federasyonu temsilcileri katılmıştır.

Alt Komisyon Başkanı Ahmet Salih DAL'ın görüşmelerin bu aşamasının Karma Alt Komisyonda teamül hâlini almaya başlamış bir görüşme usulü olduğu, bu görüşmelerde amacın Kurumun karar vermesinde büyük önemi olan bilgi ve belge temininin önündeki engellerin kaldırılmasını sağlamak suretiyle, idarelerin Kamu Denetçiliği Kurumuyla etkin iş birliği yapmalarını temin etmek ve kurumların Kamu Denetçiliği Kurumu tavsiye kararlarına uymama gerekçelerini değerlendirerek çözüm önerileri geliştirmek olduğu yönündeki açılış konuşmasından sonra görüşmelere geçilmiştir.

Tavsiye kararına uymayan idarelerin dinlenmesi

2017/12049 numaralı başvuruyla ilgili Tavsiye Kararı

Kamu Denetçiliği Kurumu 2018 Yıllık Raporu'nda, Kurumun tavsiye kararına uymayan idareler kapsamında yer alan Kadıköy Belediyesi ile ilgili görüşmelerde;

3.2.3.1.1.1 Kamu Denetçisi Yahya AKMAN

Kamu Denetçiliği Kurumu 2018 Yılı Yıllık Raporu'nda, Kurumun tavsiye kararına uymayan Kadıköy Belediyesi ile ilgili bilgi vermek üzere söz alan Kamu Denetçisi Yahya AKMAN tarafından özetle;

▪ Devlet lojmanında ikamet eden bir vatandaşın oturduğu yapı hakkında kentsel dönüşüm kararı verilmesi üzerine yapının yıkılması için binanın tahliye edilmesinin ve ilgili mevzuat çerçevesinde belli sürelerle buradan tahliye edilen vatandaşlara kira yardımı yapılmasının öngörüldüğü, ancak vatandaşın konuta ilişkin yapmış olduğu kira yardımı başvurusunun taşınma tarihinden itibaren bir yıllık süre içerisinde yapılmadığı gerekçesiyle iki aylık kira yardımının ödenmediği, bunun üzerine yapılan tespitler neticesinde vatandaşın konut içinde oturmaya devam ettiği için vatandaş lehine davranılıp hakkaniyet kuralları gereği kaldığı sürenin başvuru tarihiyle sınırlı tutulmaması yönünde tavsiye kararı alındığı,

▪ İdare tarafından belirlenen tarihe uyulmadığı gerekçesiyle vatandaşa ödemenin yapılmadığı ve tavsiye kararına uyulmadığı,

ifade edilmiştir.

3.2.3.1.1.2 Kadıköy Belediye Başkan Yardımcısı Onur TEMÜRLENK

Kadıköy Belediye Başkan Yardımcısı Onur TEMÜRLENK tarafından cevabi açıklamalar kapsamında özetle;

▪ Dönem itibarıyla benzer vakalarda diğer belediyelerle yapılan görüşmelerde de bu konuya ilişkin bir uygulama farklılığı görüldüğü,

▪ Gelen tavsiye kararında yasal bir dayanak taraflarınca tespit edilemediği hâlde kira ödemelerinin vatandaşa yapıldığı,

ifade edilmiştir.

Görüş, öneri, soru-cevap kısmında;

3.2.3.1.1.3 Kamu Başdenetçisi Şeref MALKOÇ

Kamu Başdenetçisi Şeref MALKOÇ tarafından özetle;

▪ Kamu Denetçiliği Kurumunun vatandaşın hayatını kolaylaştırmak, insanların idare karşısında hakkını korumak için kurulmuş bir kurum olduğu,

▪ Bu başvuruya ilişkin söz konusu kararın verilmesinde hakkaniyet ilkesinin gözetildiği,

▪ Anayasa'da idarenin her türlü eylem ve işleminin yargı denetimine tabi olması ilkesinin Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu ile, idarenin tutum ve davranışlarının da KDK tarafından incelenebilmesine imkân tanındığı,

▪ Yapılan başvuruların önemli bir bölümünü dostane çözüm yöntemiyle idarelerle görüşülerek çözüldüğü,

▪ Hak arama kültürünü yaygınlaştırma açısından, yerelde sivil toplum kuruluşları ile muhtarları biraraya getirerek ziyaretler gerçekleştirildiği,

▪ 100 üniversitede ombudsmanlık kulüpleri kurulduğunu, hedeflerinin 2020 yılında bütün üniversitelere yaygınlaştırılması olduğu,

▪ Türkiye Büyük Millet Meclisinden aldıkları destek ve güçle idarelerin KDK'nın kararlarına uyma oranının başlarda yüzde 22'lerde iken 2019'da yüzde 78'e çıktığı,

ifade edilmiştir.

2018/1263 numaralı başvuruyla ilgili Tavsiye Kararı

Kamu Denetçiliği Kurumunun 2018 Yılı Yıllık Raporu kapsamında Kurumun kısmen tavsiye kısmen ret kararına uymayan idarenin dinlenmesine geçilmiştir.

3.2.3.1.1.4 Kamu Denetçisi Celile Özlem TUNÇAK

Kamu Denetçiliği Kurumunun 2018/1263 şikâyet numaralı başvuruyla ilgili verdiği "Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Kararı" hakkında Kamu Denetçisi Celile Özlem TUNÇAK tarafından özetle;

▪ Başvurucunun, Biga Belediyesi Başkanlığının 2014, 2015, 2016 ve 2017 yıllarına ait 1000 Lira üzerinde yapılan şartsız bağışların, bağış yapan kişi veya kurum listesi, bağış tarihini gösterir liste ve bu bağışları yapan kişi ve kurumlar ile adı geçen belediye başkanlığı arasında varsa yapılan idari işlemler ile belediye meclis ve encümen kararlarına ait bilgi ve belgelerin

tarafına verilmesini talep ettiği, ancak bilgi ve belge talebinin reddedildiği, bunun üzerine bilgi edinme hakkı kapsamında talepte bulunarak bilgi ve belgelerin tarafına verilmesini istediği,

▪ Kurumun yapmış olduğu değerlendirmelerde, şartsız bağışlarla ilgili bilgi talebinin idarenin bütçesini oluşturan bir kalem olarak görüldüğü, açıklık ve hesap verilebilirlik ilkesi bağlamında, açıklığın uygulanması gerektiği,

▪ 4982 sayılı Bilgi Edinme Kanununun 9'uncu maddesinde ifade edildiği üzere, istenilen bilgi veya belgelerde, açıklanması yasaklanan bilgiler ile açıklanabilir nitelikte olanlar birlikte bulunuyorsa, bunlar birbirinden ayrılabiliyorsa söz konusu bilgi veya belgenin açıklanması yasaklanan bilgiler çıkarıldıktan sonra başvuranın bilgisine sunulması gerektiği, bu sebeple şartsız bağış yapan kişi ve kurul isim bilgilerine yer verilmeksizin sadece bağış tarihi ve tutar bilgisi içeren listenin başvurana verilmesi gerektiği yönünde idareye tavsiye kararı verildiği,

▪ Diğer talepler hakkında ise 4982 sayılı Kanunun 7'nci maddesinde belirtilen "Kurum ve kuruluşlar, ayrı veya özel bir çalışma, araştırma, inceleme ya da analiz neticesinde oluşturulabilecek türden bir bilgi veya belge için yapılacak başvurulara olumsuz cevap verebilirler." hükmü gereğince idarenin yaptığı bu işlemde hukuka aykırılık görülmediği, bu nedenle, başvuranın bu talebi yönünden de ret kararı verildiği,

▪ Biga Belediye Başkanlığının 3 Eylül 2018 tarihindeki yazısında, KDK kararının tavsiye niteliği taşıdığı gerekçesiyle bağış ve tutar bilgilerinin de başvurucuya verilmesinin uygun görülmediği yönünde bir cevabın verildiği,

ifade edilmiştir.

3.2.3.1.1.5 Biga Belediye Başkanı Bülent ERDOĞAN

Biga Belediye Başkanı Bülent ERDOĞAN tarafından cevabi açıklamalar kapsamında özetle;

▪ Kendisinden önceki belediye başkanının döneminde talep sahibinin istemiş olduğu belgelerin verilmemiş olduğu, ancak kendisi göreve geldiğinde istenilen belgelerin şeffaf belediyecilik anlayışı çerçevesinde talep sahibine verildiği,

ifade edilmiştir.

Görüş, öneri, soru cevap kısmında;

3.2.3.1.1.6 Karabük Milletvekili Hüseyin Avni AKSOY

Karabük Milletvekili Hüseyin Avni AKSOY tarafından özetle;

▪ Bağışlara ilişkin bilgilerin açıklanmasından imtina edilmesinin nedeninin merak edildiği,

ifade edilmiştir.

3.2.3.1.1.7 Biga Belediye Başkanı Bülent ERDOĞAN

Biga Belediye Başkanı Bülent ERDOĞAN tarafından cevaben;

▪ Kendisinden önce görev yapan belediye başkanına bu durumun sorulduğ, gerekli

yanıtı dilekçeyle verdikleri şeklinde bir karşılık alındığı,

ifade edilmiştir.

2017/3619, 2017/11462, 2017/14251, 2017/14323, 2017/14328 numaralı başvurularla ilgili Tavsiye Kararları

Kamu Denetçiliği Kurumu 2018 Yıllık Raporu'nda, Kurumun tavsiye kararlarına uymayan idareler kapsamında yer alan Türkiye Futbol Federasyonu ile ilgili görüşmelerde;

3.2.3.1.1.8 Kamu Denetçisi Arif DÜLGER

Kamu Denetçiliği Kurumunun mezkûr başvurularla ilgili verdiği tavsiye kararları hakkında Kamu Denetçisi Arif DÜLGER tarafından özetle;

- 6328 sayılı Kanunun 3'üncü maddesindeki idare tanımı içinde merkezî yönetim kapsamındaki idareler, belediyeler, belediyelere bağlı işletmeler, iştirakler veya birtakım fonların yanında, kamu hizmeti yürüten özel hukuk tüzel kişilerinin de sayıldığı,
- Türkiye Cumhuriyeti Devleti sınırları içinde kamu hizmeti yürüten özel hukuk tüzel kişilerinin Türkiye Büyük Millet Meclisi denetimi dışında sayılmasının kabul edilebilir olmadığı,
- 6328 sayılı Kanunun 5'inci maddesinde kurumun görev alanı dışındaki işlem ve kuruluşların sayıldığı, bu kurumların arasında Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) ve faaliyetlerinin zikredilmediği,
- 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda TFF; özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip, özerk bir kuruluş olarak tanımlansa bile, yürüttüğü hizmetlerin kamu hizmeti kapsamında olduğu,
- 2016 ve 2018 yılları arasında TFF'nin spor faaliyetleriyle ilgili olarak spor adamları, antrenörler veya diğer yönetim kurulu üyeleri tarafından KDK'ya şikâyette bulunulduğunu, ancak bu inceleme esnasında, KDK tarafından talep edilen bilgi ve belgelerin TFF tarafından hukuka uygun omayan gerekçeler ileri sürülerek gönderilmediği,
- Kurum tarafından TFF hakkında 9 adet tavsiye kararı verildiği, ancak TFF tarafından bu kararlardan sadece Yaşar Aşçıoğlu başvurusuna yanıt verilip diğerlerine yanıt verilmediği, bilgi ve belge taleplerine verilen yanıtlarda ise TFF'nin hukuka uygun olmayan tutum ve davranışları sergilemeye devam ettiğinin görüldüğü,
- TFF tarafından taleplerin yanıtsız bırakılmasının ve kararlara uyulmamasının temel gerekçesi olarak TFF'nin idare olmadığı, kamu hizmeti görmediği, ayrıca TFF hakkında inceleme ve araştırma yapmanın uluslararası futbol hukukunun ihlali sayılacağı, olası bir müdahalenin FIFA ve UEFA yaptırımlarını doğuracağının iddia edildiği,
- FIFA ve UEFA'nın İsviçre'de kurulu dernek niteliğinde yapılar olduğu, uluslararası kuruluş olmadığı, UEFA ve FIFA'nın Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Anayasası üzerinde herhangi bir yaptırımının söz konusu olamayacağı,
- TFF'nin iş ve işlemleri nedeniyle, AİHM önünde TFF aleyhine 8 adet derdest başvurunun bulunduğu, bunun en önemli sebebinin Anayasa'da yapılan değişiklik ve TFF'nin spor yargılama sistemindeki zafiyetten kaynaklandığı,

▪ TFF'nin iş ve işlemlerine karşı bir denetim mekanizmasının kurulmasının elzem olduğu,

▪ TFF'nin KDK'nın tavsiye kararına uymama gerekçelerinden bir tanesinin de TFF'nin futbol disiplin talimatı olduğunu,

▪ KDK tavsiye kararlarının spor faaliyetlerinin esasına, TFF'nin teşkilat yapılanmasına, tahkim, disiplin kurulu kararlarının kaldırılmasına ilişkin olmadığı; çalışma usulü, UEFA ve FIFA gibi uluslararası dernek statüsündeki kuruluşların etik kodlarına uygun bir yapılanmaya gidilmesi tavsiyesinden ibaret olduğu, bu çerçevede, tavsiye kararlarının TFF teşkilatında yer alan başkan, yönetim kurulu üyeleri hakkında yürütülecek soruşturma ve yargılama iş ve işlemleri için FIFA etik kodu, TFF statüsünün ilgili maddeleri de göz önüne alınarak hukuka uygun mevzuat düzenlemesinin yapılması yönünde olduğu,

▪ Ayrıca, TFF Tahkim Kurulunun kararlarının gerekçeli hazırlanması, bunların taraflara usulünce tebliğ edilmesi ve gerekçeli kararların internet sitesinde yayımlanması gerektiği,

▪ Demokratik hukuk devletinde ilgili idarenin fiilen uygulanabilir nitelikteki ombudsman kararını uygulamakla mükellef olduğu,

ifade edilmiştir.

3.2.3.1.1.9 Kamu Denetçiliği Uzmanı Sevgi SALAR

Kamu Denetçisi Arif DÜLGER'in konu hakkında teknik açıklamaları yapmak üzere Kamu Denetçiliği Uzmanı Sevgi SALAR'a söz verilmesi talebinin uygun görülmesi üzerine, devamla;

▪ TFF ile ilgili ilk başvurunun 2016 yılında, bir antrenör tarafından pro lisans kursu davetinin herkese gönderilmemesi gerekçesiyle yapıldığı, bu başvuru için KDK tarafından hak ihlali tespitinde bulunulmadığı, dolayısıyla TFF lehinde karar verildiği hâlde, TFF'nin KDK'ya "TFF devletin gözetimi ve denetimi altında kurulmuş bir yapı değildir." şeklinde karşılık verildiği,

▪ TFF Profesyonel Disiplin Kurulu tarafından verilen cezalara ilişkin olarak 2017 yılında yapılan bir başvuru için TFF'nin FIFA etik koduna benzer bir mevzuat çalışması yapılmasının faydalı olacağı yönünde tavsiye kararı alındığını, ancak TFF tarafından konunun önceki cevabi yazılarda yer verilen benzer hususlar dâhilinde ele alındığı,

▪ KDK tavsiye kararlarının tümünün, TFF'nin yapısı, takdir yetkisi ve özerkliği dikkate alınarak verildiği, bu sebeple TFF tarafından uygulanmasının mümkün olduğu,

ifade edilmiştir.

3.2.3.1.1.10 TFF Başkan Vekili Mehmet BAYKAN

TFF Başkan Vekili Mehmet BAYKAN tarafından yapılan açıklamada özetle;

▪ TFF'nin veya futbol organizasyonunun ülke içerisindeki tüm kurum ve kuruluşların denetiminde, gözetiminde faaliyetlerini yürütmesi temennisinin paylaşılmasıyla birlikte, dünyada spor yönetimlerinin, özellikle futbol yönetiminin evrensel gerçekleri olduğunun göz önünde bulundurulması gerektiği,

▪ Nitekim, FIFA ve UEFA tarafından konulan kurallarına uygun hareket etmeyen ülkelerin zaman zaman devre dışı bırakılma, faaliyetlerden men edilme ve üyelikten çıkarılma gibi yaptırımlarla karşı karşıya kaldıkları,

▪ Türkiye'nin, UEFA Statüsünün 5'inci maddesinde yer alan, üye federasyonların kendi ülkelerinde futbolla ilgili tüm hususların düzenlenmesi ve uygulanmasından sorumlu olması gerektiği düzenlenmesine uymak zorunda olduğu; Statünün 14'üncü maddesi uyarınca, üye federasyonların işlemlerini bağımsız bir şekilde idare etmek ve 19'uncu maddesi kapsamında üçüncü kişilerin etkisi altına alınmamasını sağlamakla sorumlu olduğu,

▪ FIFA Statüsünde ayrıca bu yükümlülüklerin ihlali hâlinde, üçüncü kişilerin etkisindeki üye federasyonun kusuru bulunmaması durumunda dâhi çeşitli yaptırımların uygulanabileceğinin belirtildiği,

▪ UEFA Statüsünün "Üye Federasyonların Yükümlülükleri" başlıklı mükerrer 7'inci maddesinde de benzer bir hükmün yer aldığı, buna göre üye federasyonların işlemlerini, üçüncü şahısların usule aykırı bir etkisi olmadan, bağımsız olarak yönetecekleri,

▪ TFF'nin verilen kararlara veya tavsiyelere cevap dâhi vermemesinin aşırı bir tepki olduğu, bunun gerekçesinin de Futbol Federasyonu tarafından bir muhataplık oluşturacağı ve UEFA, FIFA standartlarına ya da statüsüne aykırılık oluşturacağı endişesinden kaynaklandığı, ancak Futbol Federasyonunun denetlenmesinin gerekliliği konusunda KDK ile aynı düşüncede olmadığı,

▪ Mevzuata ilişkin olarak, 1988 yılında yürürlüğe giren 3461 sayılı Kanunun, Federasyonun bütün faaliyet ve işlemlerini Başbakanlığın gözetimine verirken 1992'de yürürlüğe giren 3813 sayılı Kanunun bu yetkiyi spordan sorumlu Devlet Bakanlığına verdiği, 29/11/2007 tarihli ve 5719 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle 3813 sayılı Kanunun 31'inci maddesinin "Bakanlığın gözetim ve denetimi" başlığını taşıyan hükmünün tümüyle değiştirildiği ve spordan sorumlu bakana tanınan bir yetkiye yer verilmemiş olduğu, 5894 sayılı yeni yasal düzenleme ile TFF'nin merkezî idare veya ilgili bakanlıkla ilişkileri konusunda herhangi bir düzenlemenin olmadığı,

▪ Bununla birlikte, 5894 sayılı Kanunun "Türkiye Futbol Federasyonu'nun Görevleri" başlıklı 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde, FIFA ve UEFA'nın yetkili organları tarafından konulan kuralların, gereği gibi uygulanmasını sağlamanın TFF'nin görevleri arasında sayıldığı, böylelikle bakanlığın gözetim ve denetim yetkisinin tedricen kanun dışı bırakıldığı,

▪ Profesör Doktor Sait Güran'ın makalesine atıfta bulunularak TFF'nin özel hukuk hükümlerine tabi bir tüzel kişi olduğu, ancak bir tüzel kişinin varlığını bir kanunla kazanmış olmasının o tüzel kişiyi mutlak suretle kamu tüzel kişisi veya kamu kuruluşu yapmayacağı, bu çerçevede TFF'yi Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun idare ve kamu hizmeti kavramı içine dahil etmeye hukuken olanak bulunmadığı,

▪ Anayasa'nın 59'uncu maddesi uyarınca, spor federasyonlarının spor faaliyetlerinin yönetimine ve disiplinine ilişkin kararlarına karşı ancak zorunlu tahkim yoluna başvurulabileceği, kesin olan bu kararlara karşı hiçbir yargı merciine başvurmanın mümkün olmadığı, bu sebeple Anayasa Mahkemesinin Tahkim Kurulu kararları aleyhine yapılan başvuruları reddettiği,

▪ Benzer şekilde, Anayasa'nın 59'uncu maddesi doğrultusunda, Futbol Disiplin Talimatının "Affedilmezlik" başlıklı 100'üncü maddesinde Disiplin Kurulu tarafından cezalandırılan kişilerin Talimatta öngörülen durumlar dışında, herhangi makam veya kişi tarafından affedilmesinin ve verilen cezaların değiştirilmesinin mümkün olmadığı, bu anlamda TFF'nin 6328 sayılı Kanun kapsamında idare olarak kabulünde dahi başvuruya konu Tahkim Kurulu kararlarını değiştirme yetkisinin bulunmadığı,

▪ Diğer taraftan, ilgide kayıtlı kararlardaki tavsiye kararlarının 5894 sayılı Kanun uyarınca statü değişikliği bakımından TFF Genel Kurulu, talimat değişikliği bakımından da TFF Yönetim Kurulunun yetkisi dâhilinde olduğu,

▪ KDK tarafından verilen tavsiye kararlarından yönetim kurulu üyelerinin yargılanmasıyla ilgili FIFA Etik Talimatı doğrultusunda statü değişikliğinin yapıldığı, Etik Kurulun yönetim sevkiyle gerekli soruşturmayı yaparak sonuçlarından yönetim kurulunu bilgilendirdiği, disipline sevklerle ilgili olarak da değişikliğin FIFA'ya uygun hâle getirildiği

▪ Tahkim Kurulu kararlarının gerekçeli olmasına ilişkin olarak, futbolun günlük ve ivedi kararlara ihtiyaç duyan bir alan olması hasebiyle, gerekçeli kararın sonradan açıklanmasının mümkün olduğu,

ifade edilmiştir.

3.2.3.1.1.11 Kamu Başdenetçisi Şeref MALKOÇ

Kamu Başdenetçisi Şeref MALKOÇ tarafından özetle;

▪ Anayasa'nın 59'uncu maddesinde Tahkim Kurulu kararlarına karşı hiçbir yargı merciine başvurulamayacağı hükmü ile Anayasa'nın 79'uncu maddesinde Yüksek Seçim Kurulu kararları aleyhine başka bir mercie başvurulamayacağı yönündeki hüküm birlikte değerlendirildiğinde, KDK'nın denetim yetkisinin bu iki yasaklayıcı hüküm arasındaki denetimi kapsamakta olduğu,

▪ KDK'nın görevinin, spor idareleri dâhil Türkiye'deki tüm kurumların iyi işleyişini sağlamanın olduğu,

▪ TFF'nin, tavsiye kararlarını uymama yönünde irade göstermesine rağmen uygulamada kararlarının uygulandığının görüldüğü ve bundan memnuniyet duyulduğu,

▪ Yasal düzenleme ile, dünyadaki muadil kurumlarda bulunduğu üzere, KDK'ya resen inceleme yetkisi verilmesi durumunda KDK'nın idarenin denetiminde daha etkin hâle geleceği,

ifade edilmiştir.

Görüş, öneri, soru cevap kısmında;

3.2.3.1.1.12 Kırşehir Milletvekili Mustafa KENDİRLİ

Kırşehir Milletvekili Mustafa KENDİRLİ tarafından özetle;

▪ UEFA ve FIFA'nın olası yaptırım kararlarını gerekçe göstererek KDK ile dostane çözüm ihtimalinin göz ardı edilmesinin uygun görülmediği, UEFA ve FIFA'nın bu uzlaşıya müdahil olacağının düşünülmediği,

▪ Ombudsmanlık kurumu bulunan ülkelerde spor federasyonuyla alaka benzer durumların yaşanıp yaşanmadığına dair bir çalışma yapılmasının yerinde olacağı,

ifade edilmiştir.

3.2.3.1.1.13 Konya Milletvekili Fahrettin YOKUŞ

Konya Milletvekili Fahrettin YOKUŞ tarafından özetle;

▪ TFF'nin kullandığı tüm saha ve alanların Devletin uhdesinde olduğu ve tüm spor federasyonlarının aldığı lisans kadar Devlet desteği aldığı dikkate alındığında, TFF'nin KDK'dan gelen talepler karşısında iş birliğine elverişli bir anlayış geliştirmesinin yerinde olacağı,

ifade edilmiştir.

3.2.3.1.1.14 Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah SAZAK

Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah SAZAK tarafından özetle;

▪ İsminde "Türkiye" ibaresi bulunan TFF'nin Türkiye Devleti ve Türk Milleti karşısında milletine karşı hesap verme yükümlülüğünün bulunduğu,

▪ FIFA kuralları ile ulusal kararlar arasında uyumu gözetecek bir yönetimin benimsenmesi gerektiği,

ifade edilmiştir.

3.2.3.1.1.15 Karabük Milletvekili Hüseyin Avni AKSOY

Karabük Milletvekili Hüseyin Avni AKSOY tarafından özetle;

▪ Federasyon Tahkim Kurulu kararları hakkında anayasal hüküm bulunmakla birlikte, kararların insan hakları yönünden de ele alınmasının yerinde olacağı,

▪ Kamu Denetçiliği Kurumuna karşı alınan tavrın yapıcı yollarla düzeltilmesi gerektiği,

ifade edilmiştir.

3.2.3.1.1.16 TFF Başkan Vekili Mehmet BAYKAN

TFF Başkan Vekili Mehmet BAYKAN tarafından cevaben;

▪ TFF'nin kamu kurumu ya da özel hukuk tüzel kişisi olduğu yönünde farklı görüşler bulunduğu, kamu hizmetini tarif eden bir yasal düzenleme olmadığı gibi içtihatlarda da genel geçer bir tarif olmadığı,

▪ TFF ile ilgili yargı kararlarına bakmanın gerektiği,

ifade edilmiştir.

3.3. Karma Komisyonun 31 Ekim 2019 Tarihli Toplantısı

Bu toplantıda Karma Komisyon, Kamu Denetçiliği Kurumunun 2018 Yılı Yıllık Raporu hakkında Karma Alt Komisyonca hazırlanan Raporu görüşmek üzere toplanmıştır.

3.3.1. Karma Alt Komisyon Raporunun Sunumu

Karma Alt Komisyon Başkanı Kilis Milletvekili Ahmet Salih DAL

Karma Alt Komisyon Başkanı Kilis Milletvekili Ahmet Salih DAL tarafından özetle;

▪ Karma Alt Komisyonun üç tane toplantı gerçekleştirdiği, 14 Mayıs ve 16 Ekim 2019 tarihlerinde gerçekleştirilen toplantılarda, KDK'nın tavsiye kararlarına uymayan, bilgi ve belge temininde beklenen iş birliğini göstermeyen idarelerin temsilcileri ve KDK temsilcileri ile görüş alışverişinde bulunulduğu,

▪ Gerek KDK'nin özverili çalışmaları gerekse Karma Komisyonun konuya gösterdiği hassasiyet sayesinde 2018 yılında kurumların tavsiye kararlarına uyma oranının yüzde 70 olarak gerçekleştiği,

▪ Teamül hâlini alan, idarelerin Karma Alt Komisyona çağırılarak meselenin kamuoyu önünde tartışılmasının da bir sonraki yıldaki tavsiye kararlarına uyma oranını yükselttiği,

▪ Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Sistemi'ne geçiş ile birlikte, Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı olarak denetim yapan Kamu Denetçiliği Kurumunun rolünün önem kazandığı,

▪ 2018 yılı raporlarındaki rakamsal verilere bakıldığında, incelemeye alınan toplam 21.647 adet şikâyet başvurusunun 17.615 adedinin sonuçlandırıldığı, bu başvuruların 2.498'inin dostane yöntemlerle çözüme kavuşturulduğu, toplamda 946 adet tavsiye kararıyla mahkemelerin iş yükünün azaltılmasına katkı sağlandığı,

▪ Raporun görüş ve öneriler kısmında KDK'ye yapılan başvuru sayılarında bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 3'lük bir artışın olduğu, böylelikle KDK'nın tanınırlığının da arttığı,

▪ Anayasal bir hüküm olan, idarenin her türlü eylem ve işlemlerinin yargı denetimine tabi olması ilkesinin 6328 sayılı Kanunun düzenlemesi sırasında idarenin eylem ve işlemlerinin yanı sıra tutum ve davranışlarının da Kurumun inceleme alanına dâhil edildiği, bu anlamda vatandaşın hak arama özgürlüğünün ve kültürünün geliştirilmesi bakımından ilkenin olumlu manada esnetildiği, böylelikle ülkemizdeki hak arama mekanizmalarının etkinliğinin arttığı,

▪ Diğer ülke örnekleri göz önüne alındığında, idarenin denetiminde daha etkin hâle gelmesi amacıyla Kamu Başdenetçisinin görev ve yetkilerinin yapılacak bir yasal düzenleme ile genişletilmesinin faydalı olacağı yönünde değerlendirmelerde bulunulduğu,

ifade edilmiş ve Karma Alt Komisyon Raporunun Karma Komisyonca benimsenmesi kabul edilmiştir.

3.3.2. Karma Alt Komisyon Raporunun Görüşmeleri

Bursa Milletvekili ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı Hakan ÇAVUŞOĞLU

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı ve Bursa Milletvekili Hakan ÇAVUŞOĞLU tarafından özetle;

▪ İdarenin eylem ve işlemlerinin yanı sıra, tutum ve davranışlarına ilişkin bir kapsam genişlemesinin de ayrı bir bakış açısı ve hak arama hürriyetinin gelişimi ve tanınırlığı bakımından da çok önemli olduğu,

▪ Tavsiye kararlarına uymamakta direnen veyahut istenen belge ve bilgilerle ilgili olarak Başdenetçiliğe bilgi aktarma konusunda direnç gösteren kurumlarla ilgili Alt Komisyonca yapılan çalışmaların oldukça değerli olduğu,

▪ Hakkında incelenemezlik kararlarının verildiği yargıya ilişkin başvurular konusunda, yargının tarafsız ve bağımsızlığı konusunda başka türlü, tersten bir bilinçlendirmeye ihtiyaç olduğunu,

ifade edilmiştir.

İstanbul Milletvekili Mahmut TANAL

İstanbul Milletvekili Mahmut TANAL tarafından özetle;

▪ Rapor incelendiğinde, 2017 yılından harcanmayan bir ödenek bulunduğu, bunun tasarruf açısından sevindirici bir durum olduğu,

▪ Alt Komisyon Raporu'nda Alt Komisyon üyelerinin isminin rapora dercedilmediği,

▪ Önceki yıllarla karşılaştırıldığında, raporun öneri kısmının içinin doldurulmasının daha yerinde olacağı,

▪ Kamu Denetçiliği Kurumunun kararlarının tavsiye niteliğinde değil, bağlayıcı nitelikte olmasının uygun olacağı,

▪ Kamu Denetçiliği Kurumunun kendi iç bünyesinde tasnif yaparken, kadın ombudsmanlığı, kadın ombudsmanlığı gibi alanlarda çeşitliliğin yakalanması gerektiği,

▪ Cumhurbaşkanlığının iş ve işlemlerinin Kamu Denetçiliği Kurumunun denetimine tabi olmasının uygulamada işlerlik kazanmadığı,

ifade edilmiştir.

Çorum Milletvekili Erol KAVUNCU

Çorum Milletvekili Erol KAVUNCU tarafından özetle;

▪ Hak arama kültürünün yaygınlaştırılması ve ülkede demokratik bir bilincin oluşturulması amacıyla kurulan önemli kurumlardan bir tanesinin Kamu Denetçiliği Kurumu olduğu,

▪ Gençlik ve Spor Bakanlığı ile KDK tarafından Hacı Bayram Veli Üniversitesinin ev sahipliğinde düzenlenen ve üniversite öğrencilerinin oluşturduğu ombudsmanlık topluluklarının davet edildiği toplantıdan oldukça müteşekkir olunduğu,

ifade edilmiştir.

İstanbul Milletvekili ve Karma Komisyon Başkanı Mihrimah Belma SATIR

Karma Komisyon Başkanı İstanbul Milletvekili Mihrimah Belma SATIR tarafından özetle;

▪ Alt Komisyon Raporu'nda Alt Komisyon üyelerinin isimlerinin yer almadığı eleştirisine cevaben, daha önceki alt komisyon raporlarındaki sistematiğe uygun olarak raporda Alt Komisyonun oluşumuna ilişkin bilgilere raporun ilgili kısmında yer verildiği, ayrıca rapora ek karar cetvelinde de Alt Komisyon üyelerinin isimlerinin yer aldığı,

▪ Vatandaşların dilekçelerinin ve müracaatlarının hem Dilekçe Komisyonu için hem Kamu Denetçiliği Kurumu için çok değerli olduğu, hak ihlali olmaması için detaylı incelemelerin yapıldığı,

▪ Kamu Denetçiliği Kurumunun vizyonuna her yıl yeni bir değeri eklediği, bu anlamda bir önceki yılın raporunda dostane çözüm hususunun ön plana çıktığı, bu yılki raporda da idarenin tutum ve davranışlarının gündeme alındığı, bunun takdire şayan bir başarı olduğu,

▪ Türkiye'de bireysel başvuru ve dilekçe hakkı ile ilgili tüm kurum, kuruluş ve akademisyenlerin davet edileceği, özellikle Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçilmesinden sonraki süreçte hayata geçirilmesi gereken düzenlemelerin ele alınacağı, Dilekçe Komisyonu tarafından TBMM Başkanı'nın himayelerinde 2020 yılı Ocak ayı içinde bir çalıştay düzenleneceği,

ifade edilmiştir.

Bursa Milletvekili ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı Hakan ÇAVUŞOĞLU

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı ve Bursa Milletvekili Hakan ÇAVUŞOĞLU tarafından özetle;

▪ 31/12/2018 tarihi itibarıyla, Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından karar türlerine göre dağılımı gösteren tabloda yer alan incelenemezlik kararlarının mahiyeti ve alt başlıkları hakkında kurum tarafından bilgi verilmesinin arzu edildiği,

ifade edilmiştir.

Bolu Milletvekili Fehmi KÜPÇÜ

Bolu Milletvekili Fehmi KÜPÇÜ tarafından özetle;

▪ Kamu Denetçiliği Kurumunun vatandaşların işi hızlı yürütülmesi amacıyla kurulduğunu, kuruluş amacının ise ülkede yaşayan herkesin eşit koşullarda hizmet almasının olduğu,

ifade edilmiştir.

Kamu Denetçisi Yahya AKMAN

Kamu Denetçisi Yahya AKMAN tarafından özetle;

▪ Kamu Denetçiliği Kurumunun, Anayasa'nın 74'üncü maddesine dercedilmek, müstakil bir kanun ile düzenlenmek ve TBMM ile ilişkilendirilmek suretiyle güçlü bir yapı olarak oluşturulduğu, TBMM Genel Kurulundaki tüm müzakerelerde de bütün muhalefet partilerinin desteğini alarak büyümeye devam ettiği,

▪ 2018 yılı Karma Alt Komisyon Raporu'nun uzun emekler neticesinde Alt Komisyonda olgunlaştırıldığı ve bu kapsamda oldukça faydalı önerilerde bulunulduğu,

▪ İncelenemezlik kararlarının temelinin Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun 5'inci maddesinde vücut bulduğu, bu maddede yer alan hâlihazırda üç istisnanın bulunduğu, bunların; yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin kararlar ve sırf askeri nitelikteki işlerin Kurumun görev alanı dışında bırakıldığı ve bu konularda gelen başvurulara ilişkin Kurum tarafından incelenemezlik kararı verildiği, ayrıca 6328 sayılı Kanun gereğince, süresi içinde yapılmayan başvurular ile menfaat ihlali olarak adlandırılan ilgisiz kişilerce hiçbir ilgisi bulunmayan bir alanla ilgili yapılan başvurulara ilişkin incelenemezlik kararlarının verildiği,

▪ Kamu Denetçiliği Kurumuna başvuru yapılabilmesi için sağlanması gereken şartlardan birinin de başvurucu tarafından süresi içinde idareye başvurunun yapılması ve cevabın alınması olduğu ve bu tür başvuruların esastan incelemeye alındığı, ancak bu şartı sağlamasa bile iyi yönetişim ilkelerini yerleştirmek ve vatandaşa yol göstermek maksadıyla, vatandaşa ve idareye gönderme kararlarının verildiği,

ifade edilmiştir.

4. KARMA KOMİSYONUN GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ

Karma Komisyon tarafından yapılan çalışmalar sonucunda; tespit edilen hususlar ile bu çerçevede hâsıl olan görüş ve kanaatler aşağıdaki şekildedir:

• Bireyin hak ve özgürlüklerini, ulusal ve uluslararası mevzuat ışığında, hukuka ve hakkaniyete uygunluk boyutuyla savunma görevini üstlenen Kuruma, kurulduğu günden bugüne kadar bugüne kadar 6 yıl içerisinde sırasıyla; 2013 yılında 7.638 adet, 2014 yılında 5.639 adet, 2015 yılında 6.055 adet, 2016 yılında 5.519 adet, 2017 yılında 17.131 adet ve 2018 yılında 17.585 adet şikâyet başvurusu yapılmıştır.

• Başvuruların 2018 (2017 yılına kıyasen yüzde 2.65'lik artış) yılında artmış olması, son bir yılda Kurumun tanınırlığını artırmak için gösterdiği çabanın bir ürünü olarak değerlendirilmektedir.

• Kamu Denetçiliği Kurumu bugüne kadar yaptığı faaliyetleriyle; idarenin insan hak ve özgürlüklerine saygılı bir şekilde görev yapmasına, kamu hizmetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesine, kamu yönetiminde iyi yönetim ilkelerinin hayata geçirilmesine, birey ve idare arasındaki sorunları önüne geçilmesine ve toplumda hak arama kültürünün benimsenmesine ve güçlenmesine önemli katkılarda bulunmuştur.

• Kurum, kamu yönetimi sisteminde idarenin mevcut denetim yollarını tamamlayıcı ve destekleyici bir mekanizma olarak görev ifa etmektedir.

• İdare ile vatandaş arasında köprü görevi gören Kurumun, başvuruları kısa sürede ve etkin şekilde inceleyip çözümleyebilmesi için; kamu kurum ve kuruluşlarının talep edilen bilgi ve belgeleri zamanında, ilgili mevzuat gereği otuz gün içinde ve gerektiği gibi göndermesi mülzemdir.

• Kurumların iş birliğine açık bir yaklaşım içerisinde olması elzem iken bu kapsamda yaşanan sorunların giderilmesi için idarelerin gereken önlemleri almaları gerekmektedir.

• Bürokratik vesayetin sona ermesi için başvurulara cevap verilmemesi veya ek süre istenmemesi durumunda yaptırım uygulanması gerekmektedir.

• Kurum öncelikle idare-birey arasında bir köprü vazifesi görerek uzlaşı yoluyla uyuşmazlıkları çözüme kavuşturmaya çalışmaktadır, bu uzlaşı zemininin mümkün olmadığı durumlarda ise, bireyin şikâyetinde haklı olduğunun tespit edilmesi halinde idareye tavsiyede bulunmaktadır.

• İdarelerin Tavsiye Kararlarını uygulama konusundaki olumsuz yaklaşımının nedenlerinin başında "kamu görevlilerinin risk almaktan çekinmesi" gelmektedir. Özellikle ilgili idare ve kamu görevlilerinin hukuki, cezai, mali veya idari anlamda sorumluluğunun doğabileceği endişesi ve bürokratik yapı ile uzlaşma kültürünün etkileşememesi, kararların uygulanmasını engellemektedir.

• Özellikle mali sonuçları olacak durumlarda, kamu görevlileri Sayıştay denetimi, soruşturma geçirme gibi kaygılarla kararı uygulamakta tereddüt gösterebilmektedir. Sayıştay

denetçisi, müfettiş veya hiyerarşik amirin; kararın uygulanması sonrasında yaptığı denetimde, hukuken yoruma açık kimi bazı durumlarda Kurumun görüşüne katılmasa dahi salt Kurum kararının uygulanması sonucunda işlem tesis edilmesi nedeniyle kararı uygulayanlar hakkında adli, mali veya disiplin yönünden herhangi bir işlem tesis etmemesi gerekmektedir.

• İdarelerin Kurum Tavsiye Kararlarını uygulamayarak vatandaşı mahkemeye yönlendirmesi hem vatandaşın mağduriyetini hem de yargının yükünü daha da artıracaktır. İdareler millete hizmet için var olmuştur. Bu sebeple vatandaş mağduriyetinin giderilmesi için Kurumun Tavsiye Kararının uygulanması hususunda, idarelerce gerekli hassasiyet gösterilmelidir.

• İspanya ve Portekiz ombudsmanlarının Anayasa Mahkemesine kanunların Anayasaya aykırılığı konusunda başvurabilmesi, İsveç Ombudsmanı'nın, mahkemelerin duruşmalarına ve müzakerelerine katılabilmesi, yönetsel kuruluşların toplantı ve müzakerelerinde hazır bulunabilmesi, ayrıca dünyadaki muadil kurumlarda bulunduğu üzere, resen inceleme yetkisi verilmesi dikkate alındığında, idarenin denetiminde daha etkin hâle gelmesi amacıyla Kamu Başdenetçisinin görev ve yetkilerinin yapılacak bir yasal düzenlemede genişletilmesinin faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

• Kurumun Karma Komisyona her yıl sunmakta olduğu Yıllık Rapor'ların hacmi göz önüne alınarak (yaklaşık yüzde onluk) bir yönetici özetinin koyulması yerinde olacaktır.

Karma Komisyonun yaptığı araştırma ve incelemeler sonucu düzenlemiş olduğu Raporun, 6328 sayılı Kanunun 22'nci maddesi çerçevesinde Genel Kurulda görüşülmek üzere TBMM Başkanlığına sunulması oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Karma Komisyon Başkanı *Mihrimah Belma Satır* İstanbul	Karma Komisyon Başkanvekili *İsmail Tamer* Kayseri (Toplantıya katılamadı)	Karma Komisyon Sözcüsü *Zülfü Demirbağ* Elâzığ
Karma Komisyon Kâtip Üyesi *Fehmi Küpçü* Bolu	Karma Komisyon Üyesi *Mustafa Kendirli* Kırşehir	Karma Komisyon Üyesi *Ahmet Salih Dal* Kilis
Karma Komisyon Üyesi *Özcan Purçu* İzmir (Toplantıya katılamadı)	Karma Komisyon Üyesi *Hüseyin Avni Aksoy* Karabük	Karma Komisyon Üyesi *Metin İlhan* Kırşehir
Karma Komisyon Üyesi *Hüda Kaya* İstanbul (Muhalifim)	Karma Komisyon Üyesi *Mehmet Taytak* Afyonkarahisar	Karma Komisyon Üyesi *Aytun Çıray* İzmir (Toplantıya katılamadı)
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı Karma Komisyon Üyesi *Hakan Çavuşoğlu* Bursa	Karma Komisyon Üyesi *Hüseyin Yayman* Hatay	Karma Komisyon Üyesi *Mustafa Sezgin Tanrıkulu* İstanbul (Muhalifim)
Karma Komisyon Üyesi *Osman Nuri Gülaçar* Van	Karma Komisyon Üyesi *Meral Danış Beştaş* Siirt (Muhalifim)	Karma Komisyon Üyesi *Meliha Akyol* Yalova
Karma Komisyon Üyesi *Oya Eronat* Diyarbakır	Karma Komisyon Üyesi *Erol Kavuncu* Çorum	Karma Komisyon Üyesi *Hakan Kahtalı* Malatya (Toplantıya katılamadı)

Karma Komisyon Üyesi
Pakize Mutlu Aydemir
Balıkesir

Karma Komisyon Üyesi
Ergün Taşcı
Ordu

Karma Komisyon Üyesi
Atay Uslu
Antalya

Karma Komisyon Üyesi
İbrahim Yurdunuseven
Afyonkarahisar

Karma Komisyon Üyesi
Radiye Sezer Katırcıoğlu
Kocaeli
(Toplantıya katılamadı)

Karma Komisyon Üyesi
İrfan Kaplan
Gaziantep
(Toplantıya katılamadı)

Karma Komisyon Üyesi
Servet Ünsal
Ankara

Karma Komisyon Üyesi
Aziz Aydınlık
Şanlıurfa

Karma Komisyon Üyesi
Mahmut Tanal
İstanbul

Karma Komisyon Üyesi
Ali Haydar Hakverdi
Ankara

Karma Komisyon Üyesi
Ömer Faruk Gergerlioğlu
Kocaeli

Karma Komisyon Üyesi
Ebrü Günay
Mardin
(Muhalifim)

Karma Komisyon Üyesi
Metin Nurullah Sazak
Eskişehir

Karma Komisyon Üyesi
Memet Bülent Karataş
İstanbul

Karma Komisyon Üyesi
Fahrettin Yokuş
Konya

Karma Komisyon Üyesi
Ümit Beyaz
İstanbul
(Toplantıya katılamadı)